

ప్రచురణ నెం. 4
సెప్టెంబరు '56

వె ల : 2 - 8 - 0

స్వతంత్ర ఆర్టు ప్రింటర్స్,
విజయవాడ.

ప రి చ యం

ఎమిల్ జటోపెక్ ను గురించి సాధికారంగా వ్రాయగలిగిన విదేశీ ప్రతికారచయిత ఎవరైనా వున్నాడంటే, అలాంటివాణ్ణి నేనొక్కడినే నని ఘంటాపథంగా చెప్పగలను. ఎందుకంటే మిగతా విదేశీ ప్రతికారి లేఖలు లందరికన్నా కూడా నేను ఆయనతో ఎక్కువ సన్నిహితంగా మెలిగాను. ఆయనలోని గుణగణా లన్నింటిని సమగ్రంగా పరిశీలించాను. నా ఆప్త మిత్రులలో జటోపెక్ ఒకడు. ఎన్నో గంటల తరబడి ఆట పాటలను గురించి మే మిద్దరం చర్చించాం. అందువల్ల నాయీ రచన పాఠకుల హృదయాలను గిలిగింతలు పెట్టుతుందనడంలో నా కెట్టి సందేహం లేదు.

అనేక ప్రపంచ రికార్డులను అధిగమించిన జటోపెక్ పరుగెత్తుతుంటే ప్రతివారు ఆ పరుగును నిజంగా స్వయంగా చూసి తీరవలసిందే.

మానవుణ్ణి, కాంగ్రెస్ కు కూడా జయించిన జటోపెక్ అపూర్వ వైపుణ్యం వర్ణనాతీతం. 1948 లో లండన్ లో జరిగిన ఒలింపిక్ ఆటల పోటీలలో జటోపెక్ ప్రదర్శించిన అపూర్వ ప్రతిభను ఎవరు మరచి పోగలరు ?

1952 లో హెల్సింగ్ కీలో జరిగిన ఒలింపిక్ పోటీలను తిలకించటానికి వేలాది జనాసీకం అరుదెంచారు. మేరథాన్ పోటీలో పాల్గొనేందుకు క్రీడాస్థలానికి జటోపెక్ వస్తున్నాడనగానే ప్రేక్షకుల ముఖాలలో ప్రదర్శితమైన ఆతురత, ఉత్సుకత ఇంతా అంతా కాదు. అవును మరి, ఆటల పోటీల చరిత్రలోనే అదొక మహోజ్వల ఘట్టం.

ఒకే వారంలో, జటోపెక్ మూడు ఒలింపిక్ బంగారు పతకాలను గెల్చుకొన్నాడు. క్రీడారంగ చరిత్రలోనే యిది అద్వితీయం. ప్రపంచ చరిత్రలో జటోపెక్ పేరు చిరస్థాయిగా వెలుగొందక మానదు !

అంతేకాదు.

జటోపేక్ భావాలేమిటి? ఆయన ఆశలూ, ఆశయాలూ ఎలాంటివి? ఆయన గుణగణా లేమిటి? వాటన్నిటిగురించి తెలుసుకోవాలని మీరు తహతహ లాడుతుంటారు. ఇవన్నీకూడా ఈ పుస్తకంలో వివరంగా ప్రస్తావించబడ్డాయి.

చివరకు ఒక్క మాట!

ఛాంపియన్ జటోపేక్ కన్నా కూడా మానవుడు జటోపేక్ మహోన్నతుడన్న అభిప్రాయం ఈ పుస్తకం చదివిన తర్వాత మీకే కలుగుతుంది.

చదవండి!

ఆర్మర్ మిల్స్ .

(ప్రసిద్ధ బ్రిటిష్ క్రీడాంగ వ్యాఖ్యాత).

ಜಾಹ್ನವಿ

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

ఎమర్ జాహ్ పెక్

తొలి రోజులు

ఆది జులై 27, 1952, ఆదివారం. హెల్సింగ్ లో 15 వ ఒలింపిక్ ఆటల పోటీల వారపు ఆఖరుదినం.

ఆఖరుసారిగా ఫ్రీడియమ్ లో ప్రేక్షకస్థానాలన్నీ అమ్ముడయిపోయినవి. ఆశ్చర్య మేమీలేదు. ఎందుచేతనంటే, యీ నాడు మేరథాన్ పందెపు ప్రారంభదినము. శార్పర్ కోర్సిని పరీక్షించు యీమేటి పరుగుపందెపు దూరము 42 కిలోమీటర్లు 195 మీటర్లు (అంటే 26 మైళ్ళ 385 గజాలు); ప్రపంచ ఖ్యాతి పొందిన వారి పోటీలో పాల్గొందురు; దాదాపు రిగంటల పరిమితిగల యీ పోటీలో, పరుగెత్తేవారిలో రాజెవరో నిర్ణయమవుతుంది. ఈసారి యీ పోటీ పూర్వపు పోటీలకన్న ఎక్కువ ఆనందోత్సాహాలను కలిగించునదిగా ఉండుననుటకు సందేహములేదు. దానికి ముఖ్య కారణం ఈ పోటీలో పాల్గొంటున్న 68 సెంటిలో ఎమిల్ జెట్ ప్లెక్ ఒకరు; ఈతడు 8 రోజులలో మూడో స్వర్ణ పతాకముకొరకు పోటీలో పాల్గొంటున్న మేటి వీరుడు. ఇట్టి దూరపు పందెములలో యాయన పాల్గొంటున్నది యిదే మొదటి సారి అనే విషయం యధార్థము; అయినా యిటువంటి వీరుడు, యీ పందెములో పాల్గొంటున్నాడన్న విషయం, అందరిలో ఒక నూతన మానసికాసుభవమును రేకెత్తించగలదు.

వేలకువేలు వీరులలో గుమిగుడుతున్నారు. అందులో అనేకులు మొన్న మొన్న టివరకు జెట్ ప్లెక్ లో ఎక్కువగా నమ్మకమున్నవారు కారు. ఆయన మొదటి రికార్డుపరుగు వారి అనుమానాలను నిర్మూలించేసినా, ఆయన పూర్వపు విజయాలు స్వాభావిక సామర్థ్యఫలితాలని వారి విశ్వాసము. ఒక యంత్రంవలె ఆయన శరీరం పనిచేయగలుగుటే ఆయన విజయాల ఆంతర్యమని వారు భావించారు; ఆ కారణం వల్లనే, ఆయన ప్రతికర్తుల విజయానికి ఎక్కువ అవకాశములున్నవని వారి భావన. ఆయనయొక్క ఆశ్చర్యనిత ద్వితీయవిజయం ఆయనమీదనుండే అవిశ్వాసాన్ని అణచి వేసినది. పోటీలో ఆయన ప్రదర్శించే సాహసం, అచంచలమైన సౌహృదం, క్రీడా

లోకాన్ని ముగ్ధులనుచేసినది; హెల్మిక్ అనే బహుభాషల 'జేబిలాన్'లో సమావేశమైన క్రిడావిద్యోగప్రియుల హృదయాలను జట్-పెక్ తన వశం చేసికొన్నాడు.

ఆటలలో అభిమానంల ప్రతివ్యక్తి యీ వీరుని "ఎమిల్" అని ఎంతో ఆప్యాయంగా పిలుస్తారు. ఈగోజు ఆతని అమృతమైన రెండు విజయాల అనంతరం, యీ 'మేరథాన్'లో ఎమిల్ కూడా పోటీచేస్తున్నాడని తెలిసిన తర్వాత, యీ పందెము చూచుటకు రానివ్యక్తి లేడు. జట్-పెక్ యీ మూడవ విజయాన్ని సాధించగలిగితే, క్రిడల చరిత్రలో వేరొక అమృతఘట్టముండనేదని అందరూ ఖచ్చితంగా అర్థమవుతుంది. ఈ విధంగా అప్పట్లో మళ్ళిలసిద్ధాంత ఆస్వాదనలయొక్క బలంతో యీ వీరాధిపతి పోటీకి విజయోత్సాహంతో బయలుదేరినాడు.

ఆ వీరుని ఉత్సాహాన్ని యినుమడింపజేయుటకు ఆ 'జేబిలాన్' సమావేశంలో ఆయన దేశీయులు కొద్దిమందే ఉండుట విచారించవలసిన విషయం. అయినా మేమంతా హృదయపూర్వకంగా ఆయన పరుగుల పోటీలను చూచిన వారమే; ఆయన మాటలను విన్నవారమే; ఆయన తన దేశములోనూ, బయట గడించిన విజయశ్రాంతాలను విన్నవారమే. ఎమిల్ ఏ ప్రజా సమావేశమిది జన్మించాడో, ఆ ప్రజకే పూర్తిగా చెందినవాడు. ఆ ప్రజకొరకే ఎమిల్ పోటీలలో పాల్గొంటూ పాటుపడుచున్నది; విజయాలను సాధించుచున్నది. అందుచేతనే యువకులు ఆయనలో తమ ఆదర్శ ప్రతిఫలాన్ని వీక్షిస్తున్నారుంటే, ఆశ్చర్యంలేదు.

ఆ జులై ఆఖరు ఆదివారంనాడు 'రౌడ్ సీక్స్' లోనుండి వచ్చే ప్రతిమాటను ఎంతో ఆత్మతతో వింటున్నాము. ఆ మధ్యాహ్నం, ప్రారంభ వార్తలకొరకు, రేడియో 'డెయిల్' మీదే మా వేళ్లు; కాలం నడుస్తున్నట్లు లేదు. మా ఆంకో శసకు మేరలేదు. ఒక అనిశ్చిత వాతావరణం మమ్మల నావరించి నట్లు యింది; పట్నాలలో, పల్లెలలో, యంత్రాలవద్దర పనివారు, ఫ్యాక్టరీలలో పని వారు, బ్యాంకులలో సోల్దానీ, ఆటలలో చిన్నపిల్లలు, పెలవు దినాలను వినోదాలతో నింపుకొన్న విలాసప్రియులు, పొలాలలో పనిచేసేవారు, నదీప్రాంతాలలోవున్న అందరికీ ఒకే ఆత్మత, ఆందోళన.

బయటిదేశాలలో వార్తలకొరకు అనేకులు వేచివున్నారు. హెల్మిక్ నుండి వచ్చే వార్తల ప్రకటనకొరకు ప్రపంచంలోని ప్రతి వార్తాపత్రికలోని క్రిడలకు సంబంధించిన ఎడిటర్లు తయారవుతున్నారు. పోటీదాల్లో ఎవరికి విజయమిది తెలుసుకోవడానికి అవకాశాలున్నవని, ప్రజలు తమలో తాము చర్చలు సాగించుతున్నారు. అనుమానాలతో నిండినవా రెల్లమంది ఉన్నా, కొత్తరికాదల్ల కవకాశముండనేవారు అంతకుంటే యెక్కువ మంది ఉండటమే మాత్రం నిజం.

మూడున్నరయింది. పందెపు ప్రారంభానికి 68 మంది పోటీదాల్లూ సమావేశమవుతున్నారు; 'కారబెరా' తన లండన్ విజయాన్ని మరల ప్రదర్శించుటకు, తన

అట్టొమైనా పరివారంతో హామీ అయ్యాడు. అట్టొమియన్లు, జపానువారు, బెజ్జియన్లు, డచ్చివారు, అమెరికన్లు, ఇంగ్లీషువారు వారి అభిమాని 'పీటర్స్'తో వచ్చారు. ఎర్ర బనిముసుతో, 908 వ సంవత్సరంతో జెకోస్లావక్ పోటీదారు ప్రవేశించాడు. అతనికి యీ పోటీదాన్ల సమాహారం కొత్త అనిపించింది. అతడు వినయంతో తోటి పోటీదాన్లలో విశిష్టులను తనతో పోల్చుకొనుటకు ప్రారంభించాడు. ఆ పోల్చు కొనుటలో యిలాంటి "మేరథాన్" పోటీలలో వారికున్న అనుభవంముందు తానొక ప్రారంభకునివలె భావించాడు. నిజమే; యిటువంటి పోటీలలో పాల్గొనుట తన కిది మొదటిసారి. ఇది మామూలు "ట్రాక్" పోటీమీటిది కాదు. "మేరథాన్" "ట్రాక్" పోటీదారు ఎప్పుడూ ఆలోచించుటకు పలుకాని సందిగ్ధావస్థలు "మేరథాన్" పోటీలో ఆకస్మికంగా బయలుదేరుతాయి. అంతరకు కనబడని ఒక చిన్న పొమ్మ, సరిపడని మగ్గు, యింకా యిలాంటి చిన్నవిషయాలు, అనుభవంగలిగి, విజయం తీర్చుకునుకున్న పోటీదాన్లు మధ్యరంగంలో మానివేయుటకు కారణాల ప్రభుత్వాలుంటాయి. పోటీ ప్రారంభానికి ముందు తన ప్రతిష్ఠల సంబంధాన్ని కంఠస్థంచేయుట 'ఎమిర్' చేసిన మంచిపని; ఆ హడావిడిలో తన దారిని తాను జ్ఞప్తిలో నుంచుకొనుటకు యిది సుపయోగపడుతుంది.

హఠాత్తుగా తానొంటరిగా, అందరిచేత విసర్జింపబడినట్లు, వీరో ఒక విధమైన భయము ఎమిర్ ముఖమును ఆవరించింది. తన మిత్రప్రసాదం అంతా ఒక్కసారి, అక్కడ తన చెంతనుంటే, ఎంతో ఆనందంగా ఉండేదే! ఆ "ఆస్ట్రావా" ట్రాక్ మీద పరుగెత్తడం మొత్తం సులభం; అలాగే ఆ 'హుప్టా' అడవి ప్రేడియంలో; ఆ ప్రేగ్ 'స్ట్రీప్' పాక్ ప్రేడియంయొక్క నీడలలో! తన అద్భుత ప్రదర్శనల విషయాలకు తన సత్సహాయకరమైన ఆ మిత్రులంతా యీనా డిక్టేటుంటే; కర్మాగారాల్లో పనివారు, ఫ్యాక్టరీలలో పనిచేసేవారు, ఆఫీసులలో గుమాస్తాలు, విద్యాలయాల్లోని వారు, సోజ్జులు, తన క్లబ్ సమావాసాలు, స్త్రీలు, పురుషులు, యువకులు, యువతులు, చిన్నపిల్లలు, "ఎమిర్! మేమంతా ఇక్కడున్నాము, మళ్ళీ ఎప్పటిలాగే నీకు సహాయంచేయుటకే, మమ్ములను నమ్ము" అని ప్రేమకంఠాలతో ఎలుగెత్తి ఉత్తేజితం చేసేవారు.

అయినా యిక్కడ, యీ పరదేశంలో ప్రేక్షకలోకమంతా అతనిపేరే ఉచ్చరిస్తూంది. అతి కొద్దిగానున్న స్పృహతోయితే కాదు, వేలకొలదిగా ఉన్న ఫిన్లు, వేలకువేలు ప్రపంచపు టన్నిమూలలనుండి సమావేశమైనవారు కూడా, "విజయం గొప్పది; కాని అందరి స్నేహం అంతకన్నా గొప్పది" అనే ఆదర్శాన్ని మూర్తీభవించిన "ఎమిర్" యొక్క ఉత్సాహ సందేశాన్ని అందరూ అభినందించుకున్నారు.

జెకోస్లావక్ వైస్రాయిలో పనిచేస్తున్న 30 సంవత్సరాల ఆఫీసర్ ఎమిర్ జులై పెక్ పండెపు ప్రారంభస్థలంలో నిలుబడ్డాడు. ఆయన శరీరం బిగిసివుంది; సన్నని పొడవరి, ఆ ముఖంలో దీక్ష, నిశ్చయం తాండవిస్తున్నాయి. ఆయన పేరు, అంతకు

ముగ్గుంటే సంపాదించిన రెండు ఒలింపిక్ విజయాల ప్రతిష్టాసరియలను వెళ్ళజ్జుతున్నది. అయినా, ఆయనలో ఆ విజయాలకు సంబంధించిన గర్వమేమీ కనబడదు. విషయంతో, నిరాడంబరంగా, స్వాభావికంగా ఆ విన్నోద ప్రతిపక్షాన్నించు మధ్య తన సహజ సన్నేహభావంతో అచ్చశ్యమైపోయాడు.

ప్రారంభపు గీతవెనుక, అందరు పోటీదారులు నిలబడుట మొగలయినది. నాలుగు వరుసల్లో వారు నిలబడ్డారు. తమ స్థానాలనుండి ప్రేక్షకులు, ఎంతో ఆత్మభక్తితో ఆఖరు వీరాష్ట్రను తిడేక దీక్షతో పరికిస్తున్నారు. ఈ పోటీదారులలో అందరికన్నా బలవంతుడు, అందరికన్నా సాహసి, అందరికన్నా ఓపికకలవాడు ఎవరని ఆలోచిస్తున్నారు.

సర్వోత్కృష్టణంలో పందెం ప్రారంభమవుతుంది. పట్టుదల, కండబలం, దీక్ష, గుండెనిప్పురం విజయానికి సాధనాలు. 28 మైళ్ళ దూరం మేర యీ పోటీ అనుక్షణం జరుగుతూ, చివరకు ఫలితాన్ని తెలియ చేస్తుంది. అన్ని బాధల కోర్పి, అన్ని ఆయాసాలను అతిక్రమించ గలిగిన మనోదీక్ష కలిగినవానికే యీ విజయ కిరీట ప్రాప్తి.

అందరూ తమ విద్యుత్కాలను నెరవేరుస్తున్నారు : ప్రారంభకుడు పందెపు ప్రారంభపు సౌష్ఠాను తెలియజేస్తున్నాడు. అందరూ తమ గడియారములను సరిదిద్దుకుంటున్నారు.

ఎమిల్ జట్లోవేక్, మైత్రితో పందెపు ఫలాన్ని పలకరిస్తున్నట్టు, కాలు మూడుకు జరిపి, తలదించి, ముందుకు సారించి, సిగ్గుచూపుడు.

ఆతడు వేచి ఉన్నాడు; సిగ్గుగా ఉన్నాడు.

ఆష్ట్రయిచ్చుకుకు, తుపాక్ ప్రేలుకుకు మధ్య ఎంత ఎడమూటుకో చెప్పటం కష్టము. ఎమిల్ కు కావలసింది ప్రారంభపు సంజ్ఞలకి మధ్యనుండే యీ క్షణిక కాలం కాదు; ఈ కష్టమైన పందెముతో ప్రారంభమయ్యే యీతని జీవితనవక, యీతని శరీరపటుత్వమీద ఆధారపడినదై మరింత పట్టుదల కలుగచేసినది. ఆతని నుత్యాహవరచిన విజయాల, ఆతనికి మనోవికాసము కలిగించిన ఆతని అపహయాలు, తా నతిక్రమించవలసిన లోపాలు, జీవితంలో తన అనుభవాలు, తాను నేర్చుకున్న పాఠాలు, ఎన్నో కష్టాలనుధ్య పొందిన శిక్షణ, వానలో, మంచులో, ఎడలో, వెన్నెల్లో, దీపపు వెలుతురులో, వేలకొలది మైళ్ళు తన ద్యూటీ అయిన మెరుగే సర్వీసు బూటుతో నడచిన నవకలు అన్నీ ఎమిల్ కు జ్ఞప్తిపఞంలో తిరిగి తొంగి చూస్తున్నాయి.

ఆ సైన్యంలో దీక్షతో తాను పనిచేయుట, అదువల్ల సంపాదించిన మన ధైర్యం, కష్టాలకు తన శరీరాన్ని అలవరచుకొనుట అన్నీ ఎమిల్ కు జ్ఞాపక మున్నాయి. తనకొరకు తమ సౌఖ్యాలను వదలి, త్యాగంచేసి, తన జీవితాన్ని గుర్తు ప్రదండచేయుటకు, తన తలిదండ్రులు తనపై చూపిన వాత్సల్యం, అతని జ్ఞప్తిని వీడ

లేదు. ఇంక ప్రజలు! తన స్వదేశంలో, యిక్కడ ఫిన్ లాండులో, తాను దర్శించిన అన్ని స్థలాల్లో ఎంత సౌజన్యంతో ప్రవర్తించారు! మానవులంతా ఒక్క కుటుంబంగా, ప్రేమతో, శాంతిగా కలిసి జీవించలేరు ?

ఎమిల్ అలాంటి వ్యక్తి; మానవుడుగా, పందెపు పోటీదారుగా! అట్టి ఎమిల్ యిప్పుడు పోటీకి సిద్ధంగా ఉన్నాడు.

అదిగో ప్రారంభపు శబ్దము. అంతా మరపు! ప్రతి పోటీదారు తన శక్తిని సంపూర్ణంగా వినియోగించే దిక్షలో, అంతా పరుగుపడింది.

తన జీవిత పందెపు పోటీని ప్రారంభించాడు ఎమిల్ జట్టోపెక్.

మొదటి పోటీ

ఎమిల్ జట్టోపెక్ తన మొదటిపోటీని ప్రారంభించినది జిలిన్ అనే పట్నంలో; ఆ పట్నంయొక్క అగ్రవృత్త మది. అది మే 15, 1941.

ఉత్తర మొర్రావియాలో 'కోప్రివిస్సు' అనే చిన్న గ్రామం ఎమిల్ జన్మస్థానం. జిలిన్ నగరంలో ఎమిల్ యువకుడుగా ఉన్నప్పుడు ప్రయత్నించాడు. పూర్వపు బాటాజోళ్ళ కంపెనీవారి 'టెక్నికల్' స్కూలులో ప్రవేశ పరీక్షలో కృతార్థుడై, జిలిన్ పట్నంలో జీవనం ప్రారంభించాడు. ఫ్యాక్టరీలో పగలు పనిచేస్తూ సాయంత్రం స్కూలుకు హాజరయ్యేవాడు. అప్పటికే కమిటీ ఉపన్యాసాలలో శ్రద్ధచూపేవాడు.

బాటా కర్మాగారంలో వేలకొలది జోళ్ళు తయారయ్యేవి. వాటి విక్రయం నిమిత్తం ప్రచారం అవసరమయింది. దానికి సాధనంగా ఆటల సుపయోగించవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. ఫుట్ బాల్ ఆటగాళ్ళే కాకుండా, యితర వ్యాయామ ప్రవీణులు కూడా ప్రదర్శనాల్లో బలవంతంగా పాల్గొనవలసినవచ్చింది. స్కూలు విద్యార్థులు నిర్బంధంగా ప్రతినెలవారీ 'జిలిన్' పీఠులలో ఒకరిని రెండుమూడు ఒకరు 'బాటా' చిహ్నాలను వస్తులకు తగిలించుకొని, పరుగు పందెలలో పోటీచేసేవారు.

యుద్ధసమయంలోకూడా యీ పీఠి పరుగు పోటీలు జరుగుతూండేవి; వీటికి బాటా ఫ్యాక్టరీ నిర్వాహకులు ప్రోత్సహమిస్తూండేవారు.

కాని విద్యార్థులసూత్రం వీనినిగూర్చి వేరే అభిప్రాయం కలిగివుండేవారు. ఈ ప్రచారపు పోటీలలో ఎమిల్ జట్టోపెక్ వీరి ప్రత్యేకపు టానందాన్ని

వెలియచ్చేవాడు కాదు. ఈ పోటీలనే ఒక అవకాశంగా తీసుకొని, దానినుంచే ఆనందాన్ని అనుభవిస్తున్న అతని సహచరులు యీ పోటీలలో పాల్గొనమని ఎమిల్ ను ఎంతో ప్రోత్సహించిగాని, వ్యర్థమశోరమైరి. ఆ రోజుల్లో ఎమిల్ క్రీడలమీద తన మనస్సు పోసియులేదు. అందుచేత యీపోటీలనుండి దూరంగా ఉండుట అతని కంట కష్టమనిపించలేదు.

కాని యీ క్రీడా విస్మయ, విముఖత్వం ఆశ్చర్యకాల ముడలేదు. విద్యార్థి పసతి గృహధికారి ఒకసారి ఎమిల్ ను మందలించాడు.

“ఆదివారం నీవు పరుగెత్తుతున్నావా?”

“నాకు పరుగెత్తుటలో ప్రావీణ్యము లేదండీ.”

“ఫరవాలేదు. నువ్వు మొదటివాడుగా వస్తావో, ఆఖరువాడుగా వస్తావో అది నీ వ్యవహారం. నీవు పరుగెత్తవలసిదే” అన్నాడు అధికారి.

ఆ హాప్టెలో యినపశ్చిక్షణ. శిక్షణను ధిక్కరిస్తే బయటకు పోవలసిందే. అందుచేత ధిక్కరించుటకుముందే దెవరైనా దీర్ఘంగా ఆలోచించవలసిందే. ఎందుచేతనంటే, సాంకేతిక విద్యాలయం విడిచి, పశ్చిమలో ఉత్తీర్ణులవగానే, ప్రతివానికీ జోళ్ళ ఫ్యాక్టరీలో ఉద్యోగం లభించుట కవకాశముంది. అయినా, ఎమిల్ అందులోనుండి తప్పించుకొనుటకే ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. వైద్య పరీక్ష సమయంలో మోకాలుకు దెబ్బతిగిలించని అవధిమాడినాడు. ఒక గోడదూకడములో దెబ్బతిగిలించన్నాడు. దెబ్బ నిజమని రుజువుచేయుటకు మంటుట మొదలుపెట్టాడు. కాని, డాక్టరు అంత గునాయాసంగా మోసపోలేదు. దెబ్బతిగిలించన్న స్థలంలో పట్టిచూచి, ఏమీ ప్రమాదం జరగలేదని, నిశ్చయంగా ఉన్నాడని డాక్టరు తెలియజేశాడు.

“అదేమీ ప్రమాదం చేయదు! నీవు సురక్షితంగా పరుగెత్తవలె!” ఫ్యాక్టరీ నిర్వాహకులు యీ పదములలో ఎక్కువసంది పొందగాలని ఆత్మైతి కనబరుస్తూ న్నట్టు ఆతనికి తెలుసు. కాని, ఎమిల్ పరుగు పందెములోనుంచి తప్పించుకొనవలె ననే ప్రయత్నం విరమించలేదు. ఆ ఆదివారం ఉదయంకూడా అందరికీన్నాముందే లేచి దుస్తులు ధరించి, పుస్తకం చేతపుచ్చుకొని, పఠనమందిరంలోనికి నిశ్శబ్దంగా దారి తీశాడు.

“ఎవరికా ఎవరూ తనకు చూచివుండదు అనుకుంటూ పుస్తక పఠనంలో నిమగ్నుడయ్యాడు. ఆ రోజుల్లో రసాయన పరిశోధనాలయంలో కృత్రిమ వస్తువుల ఉత్పత్తికి సంబంధించినపని చేస్తూఉంటే ‘ఏసిక్’ను గూర్చిన నూత్రాలు అతని మెదడులో పరిభ్రమిస్తున్నవి.

తర్వాత అతని భావాలు యింటివైపు, తన తల్లి, తండ్రి, అక్కచెల్లెళ్లవైపు పరుగెత్తసాగాయి. ఆ ఫ్యాక్టరీ జీవితపు ఊపిరాడని జేగంలో యీలాంటి భావాలకు ఛోటులేకుండాపోయేది, ఆదివారాలలోకూడా.

పండలలో పాల్గొనే ఎమిల్ ను గూర్చి ఆతని తండ్రి ఏమనుకుంటాడు? తండ్రి ఫ్యాబ్రిక్ కి వెళ్లన దిదేసమయము. ఫ్యాబ్రిక్ నీలో వడ్డంగి పనిచేస్తున్నాడాయన. అలాంటి గొట్టిపడిన ఎముకలతో నున్న చేతులుగలవా రింకెవరైనా ఉన్నారా? ఆతని తండ్రి తప్పు! మరి, ఎంత శ్రద్ధతో, తెలివితేటలతో ఆ ఆరుగురు పిల్లల జీవితాలను చక్కగా దిద్ది, ఆ కుటుంబాన్ని ఎంతసామర్థ్యంతో నడుపుతున్నారాయన!

“ఎమిల్! శాంతంగా, నిశ్చయంగా ఒక్కనిమిషం ఊరుకుండలేవు! ఏదైనా పనిచేయాలంటే, ఆ లోటలోకి పోయి, పనికిరాని మొక్కలను తీసివేసి కుభ్రపరచు” అనేవాడు తండ్రి.

ఎమిల్ అక్క మేరీ అభిప్రాయంకూడా యిదే: “నిన్ను ఎమిల్, ఒక మతి చెడినవానివలె రోడ్డుమీద పరుగెత్తాడు. బీటుదుంపమాదిరిగా ఎర్రగా అయిపోయి, గుర్రంలాగా ఒకరున్నావున్నాడు”. ఎమిల్ యొక్క ఆ సన్నని ముఖంపైపు తండ్రి కఠినంగా చూడసాగాడు. అదృష్టంకొద్దీ, యీసారి ఎమిల్ ను యింటికి పంపింది ఉపాధ్యాయుడు, “సాసేజి” తీసుకువచ్చి. ఆ రోజుల్లోకూడా, క్లాసులో వేగంగా పరుగెత్తిగలిగింది ఎమిల్ ఒక్కడే.

“అయితే” తండ్రి అన్నాడు: “ఇట్లు అతివేగంగా పరుగెత్తిరావడానికి యిదొక కారణమా? మామూలుగా నడచిరాలేకపోయావా? నీవు అసలు నడవలేవా” అని తండ్రి మందలిస్తూ యుండేవాడు.

అతిపెద్ద కుటుంబాన్ని పోషించవలసిన వడ్డంగి జలోవెక్ కు పరుగెత్తడ మంటే, ఫుట్ బాల్ ఆడడమంటే ఏమిటో బోధపడదు. బోధపడకపోతే ఆశ్చర్యం లేదు. తరచు కరువుకాదుకాదు. ప్రతి “వెన్నీ” జాగ్రత్తగా వాడుకోవాలి. అందుచేత, ఒకజోడు చిరిగివంటే, ఆ వాపు జమాఖర్చుల పట్టికలో ఒడుమడుకు తెప్పరన్న మాటే. ఎమిల్, పదేళ్ల పిల్లవాడైనా జీవిత సమస్యలనుగూర్చి, తండ్రిపడే బాధలను గూర్చి వూర్తిగా అవగాహన చేసికొనేవాడు. అందుచేత తన ఆటలకు అంతరాయం కలిగినా, తండ్రి చేసే కఠినమైన కుండలింపులను ఎమిల్ నిరసించేవాడుకాదు.

“ఆటలతో కాలం వృధాచేయవద్దు. నీకేమీ పనిలేకపోతే, ఆ నదిఒడ్డుకు పోయి యీ నా తేనెటీగలకు ఆహారం తీసుకొని రా” అనేవాడు తండ్రి.

ఆ పొలాల్లో, ఆ నదీతీరాలలో నిశ్చింతగా విహరించిన నాటి ఆ మసర స్మృతులు, ఆ అన్నత అనుభవాలు హృదయాన్ని ఆనందమయంచేస్తాయి. ఆ నది ఒడ్డున ఆ చల్లని ఉదయభాసుని కిరణాలకు నెమ్మదిగా కరిగి నీగిపోయే మంచుతునకలు, నెత్తిని ఆ గడ్డికంటబళ్ళమీద అక్కడక్కడ చిగిల్చే “బీటిల్” మొక్కలు వసంతానువాన్ని చూచివున్నాయి. వసంత వాయువులు చిన్నపిల్లల్ని కొత్తకొత్త ఆటలకు పురిగొల్పి, క్రీడోన్మత్తుల్ని చేస్తున్నవి. కోతికొమ్మన్నాచుకుంటూ, నదీ తీరాల్లో గంతులునేస్తూ ఆటలాడే పిల్లలు! చూపరలకు ఆహ్లాదం కలుగజేయు చున్నవి.

“తండ్రి, మేము యీతలాడడానికి వెళ్ళవచ్చా?” అని అడిగినప్పుడు, “వెళ్ళొచ్చు! కాని యింటికిమాత్ర మాలస్యంగా రాకండి, తోటలో చేయుట కంతో పనుంది” అనేవాడు తండ్రి.

అప్పుడు ప్రతివానికి తొందర; తొందరగా నదికి వెళ్ళడం, ఎవరు ముందని పందెం; నది అట్టేదూరం లేదు. అయినా మూడుకిలోమీటర్లుంది. సాధారణంగా “మైము” సంగతి అందరికి మరపే; అందుకే చివరకంతా మరల తొందర; నాలుగు గంటలకట్లా తండ్రి ఫ్యాటరీనుండి తిరిగి వచ్చేస్తాడు. తండ్రికి సంతృప్తి కలిగించడమే అందరి ఆశయం; ఎంత త్వరగా యింటికి చేరుకోవడమనే కోరిక వారి నందరిని తొందరపెట్టేది.

అయితే, ఆ చిన్నతనపు దినాల్లోని ఒక పందెం ఎమిల్ కు బాగా హాసక మున్నది.

రోడ్డుకు సమీపంలో ఒక పెద్ద యిళ్లవరస ఉంది. పిల్లలు దాగుడుమూతలాడే స్థలమిది. ఆ పిల్లల్లో పదేళ్ళ ఎమిల్ జట్టోవేక్ ఒకడు.

“ఈ యిళ్ళను చుట్టుముట్టి మళ్ళీ యీ స్థలానికి ఎవరు ముందు చేరుకుంటారో, పరుగెత్తుదాం” అని నిష్ఠాయించారు పిల్లలందరూ.

ఇళ్ళను చుట్టుముట్టి రావడం ఒక మైలుదూరం. ఆ చిన్నపిల్లలందరూ ఒకసారి చుట్టూ తిరిగి, మొగాలు కందగడ్డెక్ల్యాగయి, రోజుకుంటూ, యింటిటి ఘనకాన్స్ట్రో చేశామన్న సంతృప్తితో పొంగిపోతున్నారు. కాని ఆ పిల్లల్లో ఒక్కడుమాత్రం యికా ఆగకుండా పరుగెత్తుతూనేయున్నాడు. అతడే జట్టోవేక్. టెక్నికల్ పిల్ల లింకా పూర్తిగా ఆయాసంనుండి తేరుకోలేదు, జట్టోవేక్ రాడవసారి పరుగెత్తుట పూర్తి చేశాడు. అతడింకా ఆగలేదు. పరుగెత్తుతున్నాడు. తోటిపిల్లల ఆశ్చర్యానికి అంతు లేదు. వీదో అసాధారణ ప్రస్థాన ప్రదర్శించడాని కన్నట్టుగా, అతడటాల విరామం లేకుండా పరుగెత్తుతున్నాడు.

ఇంక యిది నవ్వులూట కాదు. ఇదొక అద్భుతమైన ప్రదర్శన; అందరూ గుర్తించారు. తమలో ఒకడు యీ అద్భుతాన్ని ప్రదర్శించినందుకు పిల్లలందరూ గర్వించి, అతని ప్రస్థానం తామూ భాగస్వాములవలె, అవ్వకొనందాన్ని అనుభవించారు. ఎమిల్ మూడవసారి ప్రవక్షిణం పూర్తిచేసి, ఆయాసంతో ఆ గడ్డిబూద కూలబడేసరికి, అతని చెక్కిళ్ళను తడి జేబురుమాలుతో తుడిచేవారు కొందరు; అతని ముఖమీద స్వేదబిందువులను కడిగేవారు కొందరు; నెమ్మదిగా అతడు కాళ్ళమీద నిలబడే ఓపిక కలిగేవరకు, అతనికి ఉపచారాలు చేస్తూయుండేవారు అందరూనూ.

“నిజంగా నీవొక గొప్ప పండ్లగాడివి” అని ప్రశంసాపూర్వకంగా అందరూ అతన్ని పొగడేవారే.

“అదొక తెలివితక్కువపని చేసింది” అని ఆ పఠనాలయంలో “కోల్ టూర్” వ్యక్తిత్వనిగూర్చి తడేక దృష్టితో ఆలోచిస్తూ, ఎమిల్ అనుకుంటాడు. కాని అతడికి

క్షణంలో మతి చెదిరిపోయేది. మానసికంగా ఆ కార్మిక గృహాలయధ్య తోటిపిల్లలతో ఆడిన ఆటల స్మృతులగుధ్యకు పోయాడు ఎమిర్. ఫుట్ బాల్ కూడా బాగా ఆడేవాడు ఎంతో శ్రద్ధతో. “ఎంతి ఎక్కడుంటే ఆక్కడ ఎమిర్ కూడా ఉన్నాడన్న మాట!” అని అనేవారు అందరూ. కాని తన కా ఆటలో నైపుణ్యముండుకునేవాడు కాదు ఎమిర్. పరుగెత్తడంలో, ఎక్కన్నా వెంటాడడంలో ఎక్కువగా ఆతని కభిమానం. ఎంకుంటే అందులో అతన్ని మించిన ప్రజ్ఞావంతులు అరుదుకావట్టి.

ప్రక్కనీధిని పరుగు ప్రవీణుడు, ఎమిర్ మిత్రుడు ‘గాల్’, ఎమిర్ యొక్క ప్రావీణ్యంగూర్చి విని, అతన్ని సవాలు చేశాడు: “అయ్యో, ఆ పొలాల్లోని పెద్దబ్లక్ వృక్షంవరకు, అక్కడనుంచి వెనక్కు పండ్లె” అన్నాడు.

ఎమిర్, పాపం వీరోచితంగా ప్రయత్నించాడు; కాని తనకన్న వయసులో పెద్దవాడైన ‘గాల్’చేత కొద్దిలో మాత్రమే ఓడింపబడ్డాడు. అట్లా చిన్నతనంలోనే పరుగెత్తడానికి కావలసిన ఉత్సృష్ట లక్షణాలన్నీ ప్రదర్శించాడు ఎమిర్. కాని ఒక పుంతలో పరుగు పంటేలు నడుపుతారన్న విషయం, అప్పటికి ఎమిర్ కు తెలియదు. అయినా ఆ విషయం తెలిసిన తర్వాతకూడా, ఆతని నదిఆకర్షించలేదు.

కాని, అతనిని ఆకర్షించినది మాత్రం ప్రకృతి. పరిసర అటవీ ప్రదేశాలలోనికి తోటిపిల్లలతో ఆతడు తరుచు వెళ్లుతూవుండేవాడు. అక్కడి పిల్లలతో, గడ్డిపరకలతో చిన్నయిల్లు కట్టేవారా పిల్లలందరు. సెలవులారంభం ఎంతో ఆనందంతో వారందరూ ఉత్సవంగా జరుపుకుందాసుకున్నారు. దానికొర కా అడవిలో రాత్రంతా గడుపుటకు నిశ్చయించారు. అధరాత్రి తర్వాత ఆ పిల్లల తలిదండ్రులు లాంతల్ల సహాయంతో వారిని వెనకి, అందర్నీ యిల్లకు తీసుకువెళ్లటం జరిగేది.

తండ్రితో దగ్గరనున్న పర్వతాల మధ్యకు వాహ్యళిపోవుట అతనికి స్వప్రియమన్న చిన్న నాటి మధుర స్మృతులలో ఆనందదాయకమైనది. వారిద్దరు “బెస్టిడ్” పర్వతపంక్తిలో విహరిస్తూ, ఎత్తైనశిఖరాలన్నీ అధిరోహించేవారు. మిత్రులతో ఆ పర్వతలోయల్లో వారు కలిసి నిద్రించేవారు. అక్కడ త్రాగిన పచ్చిపాల వందరుములు, తాము పరుండిన అగడ్డిమేట్లువాసనలు యిప్పటికూడ అతడు మరువలేదు.

స్కూల్లో పాఠాలు బాగాచదివేవాడు; ఇంటివద్ద ఆ పాఠాలు శ్రద్ధగా మననం చేసేవాడు. ఆతని ఉపాధ్యాయు డాతని నెంతో మెచ్చుకొనేవాడు; ఆతని చురుకు తనానికి చకితుడయ్యేవాడు.

“నువ్వెప్పుడూ అబద్ధమాడవు; అదే నీలో నే నెక్కువగా యిష్టపడేది” అనే వా డా ఉపాధ్యాయుడు.

వాగ్దరణ విద్యాలయంలో చదువు పూర్తికాగానే, ఉపాధ్యాయ శిక్షణాలయానికి ఎమిల్ ను పంపుటకు మొదటనిశ్చయించబడింది. కాని ఆనాటిఉపాధ్యాయుల శిక్షణాలయాల్లోవున్న అఖండపోటీలలో ఎమిల్ కు అవకాశం లేదనిపించింది. అందుచేత వేలకొలది యితరవిద్యార్థుల అడుగుజాడల్లో ఆతడుకూడా జిల్నిలోని ‘బాటా’ కర్మాగారంలో ప్రవేశించవలసిచ్చింది.

అక్కడ, ఆతనికి బ్రదుకుబాటలోని కష్టసరంపర అనుభవంలోనికి రాసాగింది. తన తలిదండ్రులను కష్టపెట్టుట యిష్టంలేక, యిటివద్దకు తన బాధలను మోసుకు పోలేడు. తన చుట్టుప్రక్కల ప్రపంచంలోని కాఠిన్యాన్ని స్వయంగా ఎదుర్కొనే శక్తిని తనలో విజృంభింప చేసుకొన్నాడు. అట్లా చాలాకష్టాలతో కాలం వెళ్ళి బుచ్చాడు. ఆత్మశక్తిమీద నిలబడడం కష్టమయిపోయే దిక్కడ. ఈ కష్టాలు, యీ ప్రయాసలు రసాయనశాస్త్రమీద తనకుండే అభిమానంమూలంగా సునాయాసంగా మరచిపోగలిగేవాడు. ఫ్యాప్టరీలోని రబ్బరుశాఖలో యీ రసాయనశాస్త్రం దఖించి నలవరచుకున్నాడు. వీలైనంత శాస్త్రప్రావీణ్యం సంపాదించుకొనుటకు నిశ్చయించాడు. అందుచేత పండేలలో, పోటీలలో పాల్గొనే అభిలాషకు వేళ లేదు. తెరచిన పుస్తకంవైపు చూస్తూవుంటే అన్ని పూర్వస్మృతులూ పటాపంచలయ్యేవి. కాని ఆట్టే కాలం యీలాగు సాగేదికాదు. దీక్ష చెయరుతూవుండేది.

“అడుగో” మిత్రుడనడం వినబడేది. “ఎమిల్! త్వరగా రా, నీకోసం అరంగం నుంచి చూస్తున్నాం. వెంటనే పండెపు ప్రారంభానికి పోవాలి.”

ఆకాభంగముతోను, నిరుత్సాహంతోను పుస్తకం మూసేవాడు ఎమిల్. ఇంక దీక్షారంభం. ఆత్మశక్తితో పిల్లలవెంటడి పడిపోయేవాడు. వారుకూడా అంత ఉత్సాహాన్ని కనబరచేవారుకారు.

జట్లోపెక్, ఆతని స్నేహితులు పండెపు టారంభానికి, ఆఖరు నిమిషంలో చేరుకున్నారు. సుమారు నూరుమంది అక్కడ అప్పుడే బారులుతీరి నిలబడ్డారు.

పారిపోవడానికి ఎమిల్ చేసిన ప్రయత్నం విఫలమయింది. ఈనాడు ఆనాటి ఆ విఫలప్రయత్నం జ్ఞప్తికి వచ్చినప్పుడు, తనకు పుట్టిన అర్చనాన్ని తానే ప్రశంసించుకుంటాడు. ఎందుకల్లనంటే, ఆనాడుకనక తాను పరుగుపందెంలో పాల్గొనక పోయినట్లయితే, కలకాలం ఆతనిలోని సహజమైన శక్తులు నిబిడీకృతమై ఉండి పోయేవి. కేవలం అనుకోకుండా, అప్రయత్నంగా ఎంతమంది ఉత్తమ ఆటగాండ్రు ప్రాశస్త్యాన్ని సంపాదించారు! కాని అవకాశాలులేక, పరిస్థితుల వట్టిడివల్లు, ఎంతమంది ప్రావీణ్యం కలవారు ప్రతిష్టలేక అణగారిపోలేదు!

దేవుని దయవల్ల ఎమిల్ జీవితంలో ఆ ప్రప్రథమ పండెపు ప్రారంభశల్లం ఒక నూతన అధ్యాయాన్ని ప్రారంభించింది. ఆ క్షణంలో క్రీడా ప్రపంచంలో ఒక కొద్దితర వెలిసి, వెలిగింది.

ఆ పరుగెత్తే గుంపులోనుండి ఎమిల్ యీదుకు పోయాడు. ఇందులో పాల్గొన వలసిందేనా, తాను? ఈ పోటీనిగూర్చి ఆతని తండ్రి ఏమంటాడు? కాని, ఆతని తండ్రి కొక అభిమాన సామెతుంది. “ఏదయినా చేయవలసివుంటే చేసేది చేయవలసి నదిగా వుండాలి.”

ఎమిల్ తన కార్ల ననుసరించి పరుగెత్తాడు. ఆ వేగం ఆతనిలో ఆవేశం కలిగించింది. ఆ నిర్బంధపుపోటీ అవివేకమనే అభిప్రాయం దూరమయిపోయింది. ఆ

ప్రాథమిక అనుమానాలు, బాధలు, దూరమయినవి. కొంత విశ్రాంతితో పరుగెత్త మొలు పెట్టాడు. ఆ పరుగెత్తుటలో అలవరచుకున్న ఒక విధమైన మరురాలాపన ఆతని కాత్మానందాన్ని కలిగించినది. చరువు, బాధ సడలించి. ఆ పరుగెత్తుటలో ఒక ఆనందానుభూతిని పొందాడు.

కుడి ప్రక్కనుండి, కొందరు పోటీదాగులు తన నతిక్రమించినారు. అట్లా జరగడానికి వీలులేదు! తన తండ్రినుంచి తాను మౌనముగా పొందిన మనోవీక్ష ఆతని న్నావరించింది. తండ్రి చెప్పవలసినట్లు ఆ సామెత "ఏదైనా చేయవలసివుంటే చేసేది చేయగలగదాగా ఉండాలి" తన్నావహించింది.

ఎమిల్ అడుగు ముందుకు సాగించి వేగ మధికంచేశాడు. వెంటనే ఒకడు, తర్వాత మరొకడు తనకు వెనుకబడ్డారు. ఇంకా వేగముగా పరుగెత్తుట కాకస్మికంగా తీర్మానించినాడు. ఇప్పటివరకు తన స్నేహితులను వెనుకనుండి చూస్తూ వున్నాడు. ఇక నిప్పుడు వారందరికి తన వీపు కనబరచినాడు. ఆ క్షణంలోనే ఎంతమంది తనతో పోటీచేస్తున్నవారు కష్టంగా సాగగలుగుతున్నారో, ఎంతమంది ఊపిరి కొరకరలాడిపోతున్నారో ఎమిల్ కనిపెట్టగలిగినాడు. విరామం లేకుండా, ఆయాసాన్ని నిట్టుకుంటూ అతను పరుగెత్తవలసి వచ్చింది. ఆతనికి అంతకష్టమని పించలేదు. సుశువుగానే కనబడినది. అప్పుడప్పుడు విశ్రాంతికూడ తీసుకోగలుగుతున్నాడు. ఇంకా వేగంగా పరుగెత్తగలడు. పరుగెత్తుట మొదలుపెట్టినాడు. ముందుకు సాగిపోతూవున్నాడు. వీధుల ప్రక్కల బారులుతీర్చి నిలబడిన ప్రజాసమూహం, ఆశ్చర్యంతో యికినివైపు చూడ ప్రారంభించారు. ముందుకు అంతత్వరితంగా సాహసంగా సాగిపోయే ఆ కుర్రవాడెవరు? ఇప్పటికిప్పుడే ఎంతోమందిని వెనక్కు త్రొక్కి ముందుకుపోయిన ఎమిల్ కు ఎదుట ఒకే ఒక్క పోటీదారు కనండుతూ వున్నాడు. అప్పుడాతనిని గుర్తించినాడు. తన మిత్రుడు 'కృషీకా' ఎన్నాళ్ళనుండో కృషిచేస్తూ వున్నాడు. ఈనాడు విజయం సాధించడాని కవకాశం చిక్కినదనుకున్నాడు ఎమిల్.

మరొక మళ్ళపు, కొంత నిదానపుమాడ్గం, తర్వాత గమ్యస్థానం. "బాగాపరుగెత్తావు ఎమిల్, నువ్వు రెండోవాడుగాఉన్నావు, కౌభావ!" అనే ప్రజల ఉత్సాహ పరిచేమాటలు ఎమిల్ చెప్తుంటే పడ్డాయి.

విజయం సాధించిన మిత్రుడు 'కృషీకా' యింకా 'ఆయాసపడుతూనే ఉన్నాడు. ఎమిల్ చేతిని పట్టుకొని, ఊపిరి వేగంగా తీసుకుంటూ, ఈ మాత్రం అనగలిగాడు : "అయితే, ఎమిల్! యిది ఆశ్చర్యంగాఉందే, ను వ్యసలు ఈ పోటీలో చేరడానికే యిష్టం కనబరచలేదే మొదట?"

ఎమిల్ ఆనందించాడు. కాని విజయగర్వం తలకెక్కులేదు. ద్వితీయుడుగా వచ్చాడు. అంతా బాగున్నది; సంతోషించదగినదే. మొత్తంమీద చూస్తే, తనకున్న యితర బాధలమధ్య యీ విషయం చాల చిన్నది. పోటీలోచేరి తన విఫలత్వాన్ని

తన పేర్లుకున్నాడు. ఇప్పుడది అయిపోయింది. ఏమీ ఆత్మత కనబరచకుండా, తన స్నేహితు లొక్కొక్కరే గమ్యస్థానము చేరుకొనుట ఆరంభమయింది.

“నీకు బహుమానముగా ఒక ఫౌంటెన్ పెన్ యిస్తాను” అని ఎవరో అతనికి తెలియజేసినారు. అదికూడా ఆతనిని కదపలేదు. తన దుస్తులను తొడిగి, యింక అక్కడనుండి వెళ్లుటకు నిశ్చయించినాడు ఎమిల్.

“జట్ పేక్” అని పిలిచాడు, ఆనందంతో ఆతని ఉపాధ్యాయుడు; వచ్చేవారం “రిలే రేసు”కు సువ్యవసరం. అప్పుడే జట్టును నిష్క్రమించేశాడు.

ఇందుకు ఎమిల్ తన అయిష్టతను కనబరుస్తూ “ఈవిధంగా నే నింక పరుగెత్తలేను” అంటూన్న సమయంలో, ఆతనిమిత్రుడు ‘కృషీకా’ అనివ్యక్తము వచ్చాడు మరొకసారి. తన విజయంకోసం, ఎమిల్ యొక్క ద్వితీయస్థానం అతని కెక్కుడానందాన్ని కలిగించింది. “ఎమిల్! నీ పరుగునైపుణ్యము పుట్టుకతోనే వచ్చిందనుకుంటూ, మంచి శిక్షణతో యింకనూ రాణించగలవు. నాతోకూడ శిక్షణపొందుదువు గాని, రా” అన్నాడు.

ఎమిల్ కు తన మిత్రుడు తనపట్ల జూపిన అభిమానానికి ఆనందం కలిగింది. కాని ఆతని మనోనిశ్చయాన్ని మాత్రం సడలించలేకపోయింది.

“నువ్వు రెండోవాడుగా వచ్చేవు ఎమిల్” అన్నాడు కృషీకా.

“ఓ, అదా, అది మరేంలేదు. ఏదైనా నాకొక్కటే. ఏదైనా, యిదే నా ఆభరణ పోటీ. మీ అభిమానానికి కృతజ్ఞత” అన్నాడు ఎమిల్.

ట్రాక్ మీద

బ్రిలిన్ లో. రోజులు అతిత్వరగా గడిచిపోతాయి. ఇక్కడ, కాలానికి, ధనానికి చాలా సంబంధం. ఇక్కడ కాలం అంటేనే ధనమన్న మాట. వేగంగా పనిచేయాలి ఎవరైనా. అంతేకాదు, చాలాచురుకుగా, కష్టం చెందూ పూర్తిగా తెరచి పనిచేస్తూ ఉండాలి. ఫ్యాబ్ రీలో “కన్వేయర్ బెల్టు”కు, పెట్టుబడిదారులైన యజమానులకు కనికరమనేదేమా తెలియదు. ఎవరిచేతిలో ఏ వస్తువు పాడయినా, ఆ కార్మికుని కేతనములొనుండి, ఆ వస్తువు ఖరీదు రాబట్టుట తద్ద్యం. ఎవరైనా చురుకుగా పనిచేయక వైసకబడినా, పని ఎవరివల్లనైనా నిలబడిపోయినా అతనికి జరిమానా తప్పదు.

రసాయన పరిశోధన శాఖలోనివారు “కన్వేయరు బెప్టె”కు సమీపములో పని చేయురు అన్నప్రవశాత్తు. అక్కడే ఎమిర్ పని. అయితే యిక్కడ పనిచేసేవాడు తన తెలివితేటలను, చురుకుదనాన్ని, ప్రావీణ్యాన్ని ప్రదర్శించాలి.

“సెయిన్స్” తయారుచేయడం ఎమిర్ పని. అప్పటికి కొంత అనుభవం సంపాదించినాడు. ఒక కెమిస్ట్రీ ప్రొఫెసర్ చేయగలిగినంత సామర్థ్యంతో పనిచేయగలడు. ఆ తేనెనగు ద్రావకాన్ని వైపులకుండా పుష్కలముగా, ఆ తీగలకు యంత్రం మీద త్రిప్పునప్పుడు ఎమిల్ అనుభవించే ఆనందం అపరిమితం.

కృత్రిమ సిల్కు తయారుచేయుటలో ఎమిల్ మాపే నేర్పరితనానికి, ప్రధానాధికారి ఆనందించేవాడు. ఎంతో ఉన్నతవిద్య అనుభవముతో అనేవాడు. ఈలాంటి ప్రశంసలు ఎమిల్ పరిశోధనాసక్తిని యిరుమడించజేసేవి. సాంకేతిక విద్యాలయాలకు మధ్యాహ్నం, సాయంత్రంకూడా హాజరయ్యేవాడు ఎమిల్.

ఆ రసాయన పరిశోధనాగారంలో పరిశ్ఠితులు భరింపగలిగినవిగానే ఉండేవి. జిలిన్ లోని ఆ ప్రారంభదశలో అనుభవించిన యిల్లులనుమాత్రం అతడు మరుస రోజుపోయాడు. పక్షి లయినతర్వాత, నైద్య పరిశీలనలో కృతార్థతయి ఫ్యాక్టరీలో ప్రవేశించినతర్వాత ఎంత గర్వముగా ఉండేది. మొట్టమొదటిసారి “మర్నె కాన్స్ట” తన చేతిలోనికి రాగానే ఎంత సంతోషపడ్డాడు! ఆ కాన్స్టమీదే తనపేరు ముద్రవేసి ఉండేది. ఆ ఆకురాలా కాలంలో ఎంతో ఆత్మవిశ్వాసం కలిగిన దళనికి.

ఆ ఫ్యాక్టరీలో ఆతని మొదటి అడుగులు, మొదటి మెట్లు ఆతని ఆశాజ్వాలల్ని చల్లగొట్టేతాయి. జోబ్ రిస్కు అడుగులకు సంబంధించినపని అతనిది. ఎంతప్రయత్నించినా, యితర పనివాళ్లకు వెనకబడేవాడు. అంత త్వరగా పనిచేయడమనేది అతనికాశ్చర్యము కలగజేసినది. తన చేతకానితనానికి బాధపడ్డాడు. ఇంకా ప్రక్కన జరిగేదంతా ఏదో కష్టంకలిగించే దళనికి. ఆ అమానుష వేగానికి, అందరికీ వెనకై పోతున్నానన్న ఆందోళనకి తట్టుకోలేకపోయాడు. ఇవ్వలసిన జరిమానాసామూ తనకు రావలసిన వేతనంకంటే సాధారణంగా ఎక్కువైపోయేది. ఒకసారి ఒక సమ్మెకూడా జరిగింది. ఉదయం 7 గంటలనుండి 12 గంటలవరకు, మధ్యాహ్నం 2 గంటల నుండి 5 గంటల వరకు పని చేస్తావుండాలి. కాని, సాధారణంగా, పని కొంచెం ముందుగానే ప్రారంభమయ్యేది. అందుచేత యింకా పూర్తిగా భోజనం చేయకుండానే మధ్యాహ్నం పనికి పరుగెత్తవలసినచ్చేది.

పనికూడ చాలాకష్టంగా ఉండేది. ఎమిల్ ఎప్పుడూ పనిలో వెనకబడి పోయేవాడు కాబట్టి, ఎమిల్ కు మరొకపని అప్పజెప్పేరు. ఇది కొంత సుఖసృజకమునదే అయినా, ఎమిల్ మాత్రం యీ వేగానికికూడా ఆగలేకపోయాడు.

ప్రారంభకుడుగా, ఆతడు సంపాదించేదే తక్కువ. ఏమయినా తనబాధ్యత యింకొకరియూను వుంచకుండా వుండాలంటే పనిచేయకతప్పదు. ఎంతశ్రద్ధగా పని చేస్తున్నా ఫోర్ మన్ చేత చీవాట్లుమాత్రం తప్పటంలేదు.

మధ్యాహ్నం ఫ్యాక్టరీనుండి రాగానే, ఎమిల్ స్కూలుకు పోయేవాడు. సాయంత్రం ౪½ నుండి ౭½ వరకు స్కూలు పాఠాలు సాగుతూండేవి. కష్టమూలుపడి పోయేవి; ఆ స్కూలు డస్కూమీదే తిలవాల్సి నిద్రపోయేవాడు. అయినా చవవడం తప్పదు, జీవితంలో సుఖం సాధించడానికి.

చాలా రోజుల తర్వాత క్రిస్టూఫెర్ నెలవులకు, ఎమిల్ స్వగ్రామం వచ్చేవరికి, వీనో భయం అనిపించింది. తన కలలో, తన స్వప్నంలో అక్కడి ఆట ఫలాలను గూర్చి ఊహించినకంటే అవి చిన్నవిగా కనపించాయి. అక్కడి ఆ నిశ్శబ్దత, ప్రకాంతత ఎంత అమృతంగా తోచాయి ఎమిల్ కి.

కాని యిప్పుడు కెమికల్ యంత్రాలతో పనిచేస్తూన్నప్పుడు అలాని భావాలు మార్పు చెందినవి.

“ఆరోజులలో జీవితం దుర్బరంగా ఉండేది. యువకులనేకమంది మధ్యలోనే పని వదిలేసి పోయేవారు. ఎన్నోవిధాల ఎమిల్ కు అమృతమై ఆనందం కలిగింది. గ్రామ ప్రాంతాల్లో ఎవరికి వారే తమ జీవితాలను గరివిద్దుకొనేవారు. కాని యిక్కడ పరిస్థితుల నమకరించాలి. సంఘ జీవితానికి అలవడాలి. మన ప్రక్కవానికున్న నైపుణ్యాన్ని సంపాదించాలి. మన కిష్టమైనా కాకపోయినా మనల నావరించిన ప్రమాదాల సదృశ్యభూమిమీద గట్టిగాకాలూని పురోగమించాలి. కష్టాలకు ఆతిక్రమించే సాధనల నలవరచుకుంటేనే కష్టమైన పనులను సాధించగలుగుతాము. వేగంగా, సక్రమంగా, నిర్దిష్టంగా మన మనోనిశ్చయా లేర్పడుతాయి.”

కెమికల్ శాఖకు మార్చుడినప్పుడు ఎమిల్ ఎక్కువగా సంతోషించాడు. తన తెలివితేటలకు చూపించగల అవకాశము యిక్కడున్నది. సమస్యలన్నిటినీ అత గాహనచేసుకునేవాడు. ఆనందవాన్ని సంపాదించాడు. ఆ కష్ట పంట్లాముతో, ఆ ‘వీసిన్ల’ మరకలవస్త్రంతో, ఆ రసాయనాల కుంపట్లమధ్య, రబ్బరు శాఖలోకన్నా శతాధికా నందము పొందగలిగాడు ఎమిల్.

1939 మార్చి విమోచనాయులు వెనజిల్లిన మాసం. ఎమిల్ ఫాసిస్టులైనాల్లు దిగడంచూచాడు. ఫ్యాక్టరీ ఆవరణలో హిట్లరు బంట్లు ఒకరినొకరు ఆలింగించేసికొనుట చూచాడు. ‘జీలెన్’ బీఫులలో స్త్రీలు, పిల్లలు మొరలుపెట్టడం విన్నాడు. రాబోయే భీకరపరిస్థితిని తలచుకొని అందరి హృదయాలూ స్థంభించిపోయినవి.

ఫాసిస్టులు ఫ్యాక్టరీని వశపరచుకున్నారు. ఫ్యాక్టరీ పని పరిమితం చేయబడింది. పరిశోధన లావుచేయబడ్డది. పరిశోధనాలయంలో ఉన్నవారందరూ, ‘జెప్టె’వారే కాబట్టి, ఎమిల్ నిశ్చింతగా తన చదువు సాగించాడు; పరీక్షలో ఉత్తీర్ణుడయ్యాడు; తన పనిలో నిమగ్నుడై కాలం గడుపుతున్నాడు.

తనకు బాధకలిగించినవి ఈ ఆటలు. ‘బాటా’ విద్యార్థులు పాఠశాలల ఆటల పోటీలలో పాల్గొనేందుకు ‘బ్రూనో’ నగరం వెళ్ళారు. ఎమిల్ కూడా వెళ్ళవలసి వచ్చింది. ఒక క్రీడల వార్తాపత్రిక జయం సంపాదించిన జట్టుకు ఒక ‘మెడి

హారం' బహుళాకరించింది. 1500 మీటర్ల పందెములో ఎమిల్ ద్వితీయుడుగా వచ్చాడు. అప్పటికప్పుడే, మిత్రుడు 'కృషీకా'ను ఓడించాడు. జిల్లనుండిచ్చిన జట్టుకు బహుమానము లభించినది.

మళ్ళీ, తన పనిలో నిష్కన్న డయ్యాడు. 'బ్రూనో'లో జరిగిన విద్యాధి పోటీలను గురించి తలచుకున్నప్పుడల్లా నవ్వు ఆపుకోలేకపోయేవాడు. నిజంగా, అంతా ఆనందంగా గడిచింది. ఆ పోటీలు, ఆ ప్రజల అభిమానం, తాను పరుగెత్తు నప్పుడు, తన తోటి విద్యార్థులు ఉత్సాహపరుస్తూ అరచిన అబ్బులు, నల్లటి మెట్లుకలుగల ఒక బొమ్మను ఎక్కి చూపించి, తన్నుత్సాహంతో నింపిన వారి నినా దాలు - ఒక ఘట్టం పూర్తికాగానే 'అలారం క్లాక్'తో శబ్దం చేసేవారి ఆనందం- ఇంత ఉత్సాహంవల్ల తన బాధ్యతను మరచలేకపోయేవాడు. ఏదో వ్యభిచారం అత న్నావరించేది. ఆ భావం అతనిని దిగ్భావరసేదా, అలపరచేదా? "నువ్వు యింకా శిక్షణ పొందాలి ఎమిల్" అన్నారందరూ.

"నా కాళ్లు బలంగానే ఉన్నాయి. కాని నాచేతులు నీరసంగా ఉన్నాయి. నా చేతులకు బలా సంపాదించాలి" అనేవాడు తను.

ఆ ఉపాధ్యాయుణ్ణి, క్రీడా శాఖకు నాయకుడైన ఒకరుమాత్రం ఎమిల్ అంటే ఎక్కువ అభిమానం చూపేవాడు. ఎమిల్ కిది సంతోషం కలిగించేది, ఆనందంలేని ఆ పట్టణపు వాతావరణంలో.

ఆ ఆకురాలు కాలంలో చెలరేగే గాలుల మధ్య ఆటలకు అవకాశము లేదు. మళ్ళీ వసంతోసం ఎదురుచూస్తూ ఆటగాళ్లందరూ ఒకరినొకరు నోకరు సెలవు తీసు కొన్నారు.

"వచ్చే సంవత్సరంవరకు సెలవు, జట్‌పేక్" అన్నారు మిత్రులు.

"సెలవు" అన్నాడు ఎమిల్, వచ్చే సంవత్సరం యింకా ఆటలకూ, తనకూ మరేమీ సంబంధం అన్నట్లుగా, అమాయకంగా.

"ఎరుగెత్తడమా! ఎందుకుకూడదు." కాని ఆత్మానందం కొరకు, సాయాత్రం వేళ్లలో, చీకటిపడ్డ లెర్వా, ఆ అవకాశానికి పరుగెత్తుకు పోయేవాడు. కాని పరుగు పోటీలవిషయం ఎంతమాత్రం వినడలచుకోలేదు.

అనుకోకుండా, 1942 వసంతాగమనంతో సమరజీమాతాలు చెరరిపోతు న్నాయి. ఆ నిరాశ వాతావరణంలో ఆకాశరణాలు ఆనందానికి దారితీయ మొదలుపెట్టాయి. అధికారంలోనున్న వారు, విద్యార్థుల హాస్యాలు గురితవడం ప్రారంభమయింది. జీవితంలోకి ఒక నూతన ధైర్యం ప్రవేశించింది. ప్రజలు చైతన్యంతో ఉగిరినలాడడం మొదలైనది. ఏదో పనిచేయాలన్న కుతూహలం బయలుదేరింది ప్రజా హృదయంలో. శత్రు వింకా ప్రవేశించనిది క్రీడాశాఖ ఒక్కటే. ఆటకలాల్లో నిర్భయంగా సమావేశమయి సంభాషించుకుంటూ, సంతోషంగా కాలం గడపడాని

కవకాశమున్నది. అందుచేత, యువకులు క్రీడాస్థలాలలో గుమిగుమడం ప్రారంభమయింది; ఆటలు యువకులను ఆకర్షించాయి.

అప్పుడే సాంకేతిక విద్యాలయం, 'బాటా' హాస్టల్ తో పంచెముఖానికి దిగినది.

"ఎమిక్! నువ్వు పరుగెత్తాలి" అన్నారాతని మిత్రులందరూ. ఏవో సాహసోసం చెదికాడు ఎమిక్. 'బ్రూకో'లో తాను చూపిన సామర్థ్యం తిర్వాతి కూడా, తనకు చేతకాదంటే నమ్మేదెవరు? తనకన్న వేగముగా పరుగెత్తి గలవారనేసెలున్నారన్నాడు. వ్యాయామ శిక్షణానంతరం ప్రతి ఉదయం స్నేహితులతో చిన్న పరుగు పందెలలో వెనకబడేవాడు బుద్ధి పూర్వకంగా; ఇంక నేనెందుకీపోటీలలో ఆసేవాడు.

కాని ఎమిక్ ను తోటి స్నేహితులంతా బాగా ఎరుగుదురు. "ఏ, ఫరవాలేదు. ఎలాగో ఆటన్ని అంగీకరించెయ్యవచ్చు; ఎవరైనా ఏవైనా వారికితే, కాదనలేదు, ఎమిక్" అనుకున్నారు స్నేహితులు.

భవిష్యత్తులో, ఎప్పుడైనా తన స్వీయచరిత్ర చెప్పవలసినప్పుడు, యీ బలహీనాన్ని గూర్చి ఆతడు చెప్పితిరాలి. ఈ బలహీనతే, యీతని ఉత్తిమ సాధనకు ఉపకరించుట విధికృతము.

తన బాధ్యతను గుర్తియగలవాడూ, సోమరిగా జీవితాన్ని గడపినట్లయితే అప్పుడు యీ ప్రయత్నమే విఫలమవుతోనేవాడు. కాలగర్భంలో అడుగునపడి పోయేవాడు. ఏవో కాలం గడుపుతుండేవాడు. ఎప్పుడూ విషయాలు సాధించలేని సోమగ్లను గూర్చి ఆలోచించే దెవరు?

అందుచేత, తన అచ్యుతానికి తానే కర్తగా పరిణమించాడు. సాధ్విధాననే సాహస స్వభావం, అతని సహజ మనోప్రవృత్తి ఆతనికి అండగా నిలచాయి. పోటీల్లో దిగినతర్వాత తన యావచ్ఛక్తిని ఉపయోగించేవాడు; అప్పుడే ప్రతిఙ్ఘలను అజేయుడు. ఈసారికూడా అదేపరిస్థితి; 1500, 3000 మీటర్ల పందెపు పోటీలు సునాయాసంగా గెలిచాడు.

మొదటిసారి తన స్నేహితుల సుహృద్భావంతో తన విషయాన్ని సాధించగలిగానని ఆతడు ఒప్పుకొన్నాడు. ఈ విషయమును ఆతడు గర్వకారణంగా భావించలేదు; అయినా తాత్కాలికానందాన్ని మాత్రం ఆతనికి గలగజేసినది.

ఆ ఆదివారం మరొక విస్తృతసంఘటన జరిగింది. "ఎమిక్, తొందరపడు" అన్నాడొక స్నేహితుడు. "అలీ నీతో మాట్లాడుతానంటున్నాడు."

ఆ రోజుల్లో "ట్రాక్ రేస్"లలో 'అలీ' అమృత ఖ్యాతి గన్నవాడు. ఒక్క జిలిక్ నగరంలోనే కాదు, జెకోస్లావేకియా మొత్తామీద ఆతని ప్రతిష్ఠ వ్యాపించింది. సోమవారం ఉదయపు వార్తాపత్రికల్లో ఆతని పేరు తప్పక కనిపిస్తుంది. దూరపు పరుగు పందెలలో ఆతనిని మించినవారు లేరని అంటారు. జిలిక్ లో ప్రతి పిల్లవాడూ అతన్ని గుర్తిస్తాడు; అతనంత ప్రజాదరణపొందిన వ్యక్తి.

“నాతో మాట్లాడా లన్నాడా!”

ఎమిల్ నమ్మలేపోయాడు. అయినా వెంటనే ‘ఆలీ’ని కలియడానికి మిత్రులీతనిని తీసుకుపోయారు. ఈసారి యిష్టంగానే, ‘ఆలీ’ని కలియడానికి ఎమిల్ వెళ్ళాడన్న విషయం గమనించబడింది. కొంత భయం, కొంత ఆందోళన; కాని ఆనందం కూడ లేకపోలేదు; ఏమో, ఏం ప్రమాదం జరగనున్నదో!

అక్కడ, ‘ఆలీ’ కెదురుగా నిలబడ్డాడు ఎమిల్; ‘ఆలీ’ పొడగరి; అందమైన జాట్టు, ఆక్సింజీ ముఖం.

“అయితే నువ్వేనా! ఎమిల్ బి. నువ్వు బాగానే పరుగెత్తుతావే? ఈపోటీలలో ఈ వ్యాయామాలలో ఎన్నాళ్ళుట్టి నీ కనుభవం” ప్రశ్నించాడు ఆలీ.

ఎమిల్ ఏరో గొణిగాడు; ఏం చెప్పాలో తెలియలేదు. ఆలీ యిది వినిపించక పోయినా, “నీకిష్టమయితే రేపు సాయంత్రం ప్లేడియంవద్దకు రా! ఇద్దరం కలిసి శిక్షణ సాగిద్దాం” అన్నాడు.

ఒక్కక్షణంకూడా ఆలోచించలేదు ఎమిల్. అంగీకరించినట్టు తలూపాడు. మర్నాడు ‘ప్లేడియం’ దగ్గర హాజరు.

“రావోయి మొదట మనమిద్దరం కొంచెం పరుగెత్తుదాం.” అసలు శిక్షణ ప్రారంభమయింది. ఆలీ నడకతీర్చి చూపించాడు. ఎమిల్ అనుసరించడానికి ప్రయత్నించాడు. శరీరం విరిచాడు, సాగతీశాడు; కాళ్ళు, చేతుల విన్యాసం కనబరచాడు ఆలీ; ఎమిల్ కూడ అదేవిధంగా చేశాడు ఆలీని గురువుగా భావించాడు. ఆ ఆట స్థలంలో తడేకపీక్షతో, తన గురువుని అనుసరిస్తూ కొత్త విషయాలను ఆసక్తితో నేర్చుకున్నాడు. గురువు, శిష్యుని చూచి సంతోషించాడు; మెచ్చుకున్నాడు.

“అనుగో ఆ గమ్యస్థానానికి 300 మీటర్ల దూరం. ఇక్కడనుండి పరుగెత్తు చూద్దాం” అన్నాడు గురువుగారు.

ఎమిల్ పరుగెత్తాడు. కాళ్లు వేగంతో విసురుతూ, చేతుల సహాయంతో శరీరాన్ని నిడివిగాచేసి పరుగెత్తాడు. గురువు ఏమనుకుంటున్నాడో అనే ఆశని దృష్టి; తన పూర్తిగాలాన్ని వినియోగించుట ఎంతోష్టమో, ఎమిల్ మొదటిసారి గ్రహించాడు. గమ్యస్థానంనుండి నిశ్చలంగా నడుచుకు వచ్చాడు. ఆలీ తన దగ్గరున్న “ప్లాప్ వాచి”ని దీక్షంగా చూస్తున్నాడు. ఎంతసేపు తాను పరుగెత్తాడో తెలిసికోవడానికి ఎమిల్ ఎంతో ఆ తృప్తిపడ్డాడు. ఆలీ “వాచి”ని మూసివేసి, ఏమీ మాట్లాడలేదు. “ఇదంతా శిక్షణాపద్ధతి కాబోలు; ఎంత ‘టైము’లో నేను పరుగెత్తానో నేనే తెలిసికోకూడదు కాబోలు, అనుకున్నాడు అమాయకుడు ఎమిల్. అదగడానికి దైర్యం చాలలేదు.

ఇంటికి పోతూకూడ ఆలీని గూర్చే ఆలోచిస్తున్నాడు. ఆతని మనస్సులోని భావా లేమిటోఅనే ఆందోళన. “నేను సరిగ్గా పరుగెత్తలేదనే నా ఉద్దేశం. నా మీద అనవసరంగా ఆశలు పెట్టుకున్నందుకు ఆలీ విచారిస్తూంటాడు” అని అనుకున్నాడు.

ఉదయమే ఆఫీసు. “అదే మంచిపని. సన్నింక యీ ఆటల జోలికి రానీయరు.”

“జట్-పెక్! నీ కోసం టెలిఫోన్” అని ఎవరో పిలిచారు.

ఎవరై ఉంటారు? ఏమీ ప్రమాదం కాలేదుకదా అనుకుంటూ ఎమిర్ “రిసీవర్” అందుకున్నాడు, ఆత్మతగా.

“హుల్లాడేది ఆరీ” అని విన్నవ్వాడి. “నీ వెలూగు నిద్రపోయావు?”

“బాగానే నిద్రపట్టింది. వంచనాలు” అన్నాడు ఎమిర్ వణకే గొంతుకతో. ఎలా నిద్రపట్టిందనే ప్రశ్న తన్ను ఉద్దేశించి ఎవరై నా అవగడానికి అదే మొదటిసారి.

“నిన్ను గురించే ఆలోచిస్తున్నా; సహజంగా నిన్ను గూర్చి నేను తెలిసికో వలసింది, నీ ఆహార వ్యవహారాలు అలవాట్లు గూర్చి. నీ మెక్రెడ ఎలాగని నివసిస్తున్నావు? నీ ఉదయపు భోజనానికి ఏం తీసుకుంటావు” అని అడిగాడు ఆరీ.

ఒకసారి గట్టిగా నవ్వుతూ మనిషించింది నెంటునే అని నయనాలు అశ్చర్యచరితాలయినాయి. తన టిండికూడా ఎప్పుడూ, ‘ఎలా నిద్రపోయావు, ఏం తింటున్నావ’ని అవగలేడు. ఎమిర్ ఏదో సమాధానం చెప్పడాని ఆలోచిస్తున్నాడు.

“నన్ను నమ్మి, యింతంతా శరీర వ్యాయామానికి అవసరం. అయితే ‘హెసెక్’ విషయం ఏమంటావు,” అన్నాడు ఆరీ. క్రిడలనుగూర్చిన వార్తల నింకా ఎమిల్ చదవలేదు. ఎవరెవరి వేగ మెంతో పోల్చి చూడలేదు.

“1500 మీటర్ల పరుగు పందెం 4 నిమిషాల 6 సెకండ్లలో ‘హెసెక్’ వూర్తి చేశాడు. ఆ విషయం ఏమంటావు” అని ఆరీ అందిచ్చాడు.

“అద్భుతం” అన్నాడు ఎమిల్ ఆశ్చర్యం తెలియజేస్తూ.

తన 4 నిమిషాల 20 సెకండ్లతో పోల్చిచూచుకొని ఆశ్చర్యం కనపరచాడు.

“అవును, ప్రారంభదశ కష్టదశ. ‘హెసెక్’ కూడా ప్రారంభంలో కష్టపడ్డాడు. వచ్చే 3000 మీటర్ల పందెంలో మనం పోటీచేయుటవిషయంలో నీ అభిప్రాయం ఏమిటి” అని అడిగాడు ఆరీ.

“నేనా, నేనుకూడానా?” తన చెవులను తనే నమ్మలేకపోయాడు ఎమిర్.

“అవును నువ్వు. నువ్వు నాతో పరుగెత్తుతావు. అయితే శిక్షణమాత్రం ఆపు చేయుటకు వీలులేదు. ఈ రోజు వస్తున్నావా?”

“తప్పకుండా, తప్పకుండా” అని వాదానం చేశాడు.

‘రిసీవరు’ అంతతో వదలి, ఎమిర్ లేబారేటరీకి వెళ్ళినాడు. సంతోషంతో గాలిలోకి ఎగిరిపోతూ ముకుకున్నాడు. పరవశుడయ్యాడు. ఏదో కొంత సాధించాడన్నమాట. తన్నింక వదలరన్నభావం కలిగింది. ఆరసాయనాల గొడవ త్వరగా ముగిస్తే బాగుండు ననుకున్నాడు. ఈ రోజు గంటలు నిమిషాలయితే సంతోషించేవాడు. ఎందుచేత? ఈ రోజు మళ్ళీ శిక్షణకు గురువుదగ్గరకు వెళ్ళాలి.

వీరుల అడుగు జాడల్లో

‘జిలిన్’ ఆటస్థలానికి యెదురుగానే విద్యుచ్ఛక్తి కర్మాగారం ధూళి, పొగ, ఆ ఫ్యాబ్రిక్ గొట్టాలనుండి నిరంతరంవచ్చి ఆటగాళ్ళకళ్ళలోనే వుండేది. ఈ ధూళి ధూసరిత వాయువులనుండి రక్షించుకోవాలంటే ప్రతివానికి కనీసం గుల్‌చనాలు అయినా కావాలి. అయినా ఎమిర్‌కు యీ ఆటస్థలమంటే యిష్టం. ఈ గాలితోనే తన ఊపిరితిత్తులను నింపుకొని ఆనందించేవాడు. తాను పనిచేసే స్థలంలోని వాయువుల కంటే యిక్కడ స్వేచ్ఛయైన గాలిని పీల్చుటయే అతనికి సంతృప్తి నిచ్చేది.

ఒక చిన్న అవాంతరంవల్ల ఎమిర్‌ను మరొక శాఖకు మార్చుట జరిగింది. “సిలికా” పొడి చేయడం యిక్కడి పని. పిండిమిల్లులోనివానివలె వంటినిండా తెల్లని ధూళి. ముడిపదార్థాల సరఫరా యుద్ధంవల్లడివల్ల తగ్గిపోయింది. ప్రత్యామ్నాయ పదార్థాలు ఎక్కువ అయినవి. ‘జిలిన్’ కర్మాగారానికి కొత్తపనులు ఒప్పు గొడుగుడ్డాయి. సహజంగా, జెక్ సాంకేతిక ప్రవీణులు ఎక్కువగా కష్టించుకులేదు. కాని వారిచేత పనిచేయుచుటకు పర్యవేక్షణమాత్రం గట్టిగా జరుగుతుండేది. సాంకేతిక విద్యాలయంలో ఆఖరు పరీక్షకు ఎమిల్ సిద్ధపవుతున్నాడు. అయినా, ఆ “సిలికా” ధూళిలోమాత్రం పనిచేయుట తప్పిందికాదు. ఆ ధూళి ఊపిరితిత్తులలో స్థావరం వీర్పరచుకొనే ప్రమాదం వుంటుంది. అందులో ముఖ్యంగా ఊపిరితిత్తులు పరిశుభ్రంగా వుండవలసిన పందెగానికి యిది మరీ ప్రమాదహేతువు. ఒక కొత్త ఉద్యోగం కొరకు దరఖాస్తుచెట్టేడు ఎమిల్ ఒకసారి. ఉద్యోగస్థుల శాఖాధికారికి యీ విషయం తెలిసింది. అధికారిచుంచి ఎమిల్‌కు హుకుం జారే అయింది.

“లేబర్ క్యాపు’కు పోవాలని ఉందా నీకు” అని అడిగాడు అధికారి. ఎమిల్ మారుమాటాడకుండా వుండవలసివచ్చింది. ఉన్నదానితో సంతుష్టిపడవలసి వచ్చింది. ఈ కారణంవల్ల ఆటస్థలంలో ఎక్కువకాలం గడుపుతూ, పాడవుతున్న తన ఊపిరి తిత్తులకు కొంత రక్షణ కలిగించుకునేవాడు ఎమిల్.

పందెమునకు ముందుగాని, పందెం తర్వాతగాని అనామధేయుడుగా ఉండే రోజులు పోయినవి ఎమిల్‌కు. గురువు తన్ను సవాలుచేసిన రి కిలోమీటర్ల పందెంలో, గురువుకు అతి సన్నిహిత ద్వితీయుడుగా రాగలిగాడు. ఆతడి 9 నిమిషాల 12 సెకండ్లు, గురువుగారి కాలంకంటే రి సెకండ్లే అధికం.

“నీవు వాస్తాపత్రాలు చూశావా? నీ పేరు అందులోవుంది తెలుసా” అని స్నేహితు లతనిని పలుకరించిన వెంటనే, ఎమిల్ వాస్తాపత్రక కొన్నాడు.

“జట్‌వెక్ ఉత్తమ పరుగు ప్రదర్శనం” అని చదివాడు ఎమిల్; ప్రక్కన పడేశాడు పత్రక; వెంటనే మరు పత్రక తీశాడు; మళ్ళీ చదివాడే చదివాడు: “జట్‌వెక్ ఉత్తమ పరుగు ప్రదర్శనం”.

ఈ విషయం పత్రికలో ప్రచురించిన మొదటి సంపాదకు డేవన్, ఆ భగవంతునికే తెలుసు. పదిహేలయినా యీ సంతోషం కలిగించే వార్తను పత్రికలో చుచ్చుకొని ఉంటాడు. ఎందుచేతనంటే తన భవిష్యత్తుకు దిక్కల సంఘటన యిది. ఆ పిన్న పూసయ్యలలో ఆశలు చిగురించాయి. విషయమంతయైన ఆటగాళ్ళ ప్రస్థావిత కుటుంబంలో చేరేడు ఎమిల్. ఎమిల్ వ్యక్తిజీవితానికి స్వస్తి; ఆనీ జీవితం ప్రజా హితైషజీవితంలో అంతర్భాగమైపోయింది.

'జేటవ్' ప్రాంతంలో 1500 మీటర్ల పరుగు పందెంలో ఎమిల్, ఆనీ పాల్గొన్నారు. ఆనీ 4 నిమిషాల 14.2 సెకండ్లలో పరుగు పూర్తిచేశాడు; జట్లో పెక్కు 4 నిమిషాల 14.4 సెకండ్లు పట్టింది. 21 సంవత్సరాల వయసుల జట్లో పెక్కునకు అదే అచ్యుతమైన ప్రదర్శనం.

ప్రతి కొత్త పందెము, ప్రతివేగపు పరుగు ఆతనిని యీ పోటీలకు బంధించి వేసినవి. 'జిలిన్' పట్నపు పరుగు పందేలలో పాల్గొన్న యువకులలో క్లబ్ కట్టించి శిక్షణపొందుతూన్న వానిగా పేరు సంపాదించాడు. పూర్వ రసాయన శాస్త్రంలో ఎంత అభిమానం చూపించాడో, యిప్పుడు ఎమిల్ ఆటలలో అంత వుత్సాహం చూపిస్తున్నాడు. అనుభవంల పరుగు పందెగాండ్ర సలహాలపరంపరను పూర్తిగా విని యోగించుకొనుటకు ఎమిల్ నిశ్చయించుకొన్నాడు. దూరపుపరుగు పందేల ప్రవీణుడు 'టోమస్ నేవ్' "ట్రాక్" మీదకు రాగానే, ఎమిల్ తన కళ్ళను అప్పించి శ్రద్ధతో చూసేవాడు; ఆతనినుండి నేర్వవలసిందంతా నేర్చుకొనేవాడు, గౌరవపురస్కరంగా అనుభవైకవేయ్యల కథల నాలించేవాడు. కాని వాగ్ దీక్ష చకితునిచేసేది ఎమిల్ ని. ఎందుచేత? ఆటస్థలం ఆనందానికి యువకుల హృదయవేళానికి నిలయమని ఆనీ అభిప్రాయం.

"నువ్వు చిన్న పిల్లవాడివి" అనేవారు అనుభవం సంపాదించిన పెద్దలు ఈర్ష్యతో ముఖాలు ముడుచుకొని, ప్రక్కనుండి పరుగెత్తుకుపోతూ. వారివలెనే ముఖంలో ఒక తీవ్రతను అలవరచుకొనుట మొదలుపెట్టేడు ఎమిల్ వారికి జవాబుగా. కాని ఆ తీవ్రత కా ముఖంలో ఆట్టేకాలా స్థానముండేది కాదు. ఒక్క నిమిషం అలా వుండేవాడు. మరు నిమిషం ఆతని ముఖరవిందం విప్పారేది; ఆనందం తొణికిసలాడేది.

శిక్షణ కెవరు పిలిస్తే వారితో కలసిపోయేవాడు. సహనం, ఓర్పు, వేగం ఇవి అలవరచుకొనడానికి ఆత్మతతో వుండేవాడు. అయినా వానినిగూర్చి ఎన్నుకగా ఆలోచించేవాడు కాదు. ఇదేకాక, అనేక విధాలయిన వ్యాయామ శిక్షణకు లోను జేస్తూండేవాడు తన శరీరాన్ని.

ప్రజల అభిరుచుల ప్రకారం నడవటమంటే ఎంతో యిష్టపడేవాడు; జంతువులనుకూడా యెప్పుడూ బాధపెట్టే స్వభావం కా దత్తనిది. ఎన్నడూ నవ్వాల్సి, నవ్వించాలి; యీ అతని స్వభావం. ఇతరులవల్లకూ ఆనందాన్ని ఆంపించేవాడు

ఎమిల్. పగలు, లేబరేటరీలో కాలం వెళ్లబుచ్చేవాడు. కాని, ఆటస్థలానికి రాగానే ఆఫీసు బాధలను మరచేవాడు. పందెపుదుస్తులు తొడగగానే ఆ యువకునిలో ఆనందం పొంగి కట్టుతెగిపోయేది. ఆటలు అలెనికి సంతోషం, సుఖం కలిగించేవి. అయినా కృత్రిమ ఆకాశాధాలను నిర్మించుకునే తత్వం కా దతనిది.

జి.టో.పె.కో అలా అచుదినం శిక్షణపొందేవాడు. తనలో అభివృద్ధి లక్షణాలు కనబడ్డప్పుడు సంతోషించేవాడు. ప్రేక్షకులు లేని ఆ స్టేడియం ఆవరణలో తన పేగాన్ని వృద్ధిచేసికొనుటకు తన్ను తాను పరీక్షించుకొనేవాడు. క్రమంగా తన ఆయాసాన్ని క్షీణింపచేసికొగలిగానని సంతోషించేవాడు.

తన గురువు అతీతో సహా ఎప్పుడూ పందెలలో ప్రవేశించేవాడు. ఎవ రేమన్నా, ఎమిల్ పట్టించుకొనేవాడుకాదు.

“అతీ వుండగా, నీ వెప్పుడూ ద్వితీయశవే; యితర ప్రదేశాలలో నీ అంతట నువ్వు పందెలలో ప్రవేశించు; ను వ్వప్పుడు ప్రథముడుగా విజయాన్ని పొందుతావు. ఆ పరుగువేళల నొక్కసారి పరీక్షించు. అనేక పందెలలో, నీవు చెడవవానిగా వచ్చుటకు పడిన బాధ కన్నో రెట్లు గెలుపొందిన వ్యక్తి బాధపడ్డట్లు గుర్తించగలవు” అనేవారు కొందరు. కాని, ఎమిల్ జవాబు చిరునవ్వునూత్రమే. “అయితే ఏమంటారు? గెలుపొందడంకాదు నా లక్ష్యం; నాకు నేర్చుకోవడమే ప్రధానం” అనేవాడు వొక్కొక్కప్పుడు.

అలాగే ఒకటిగా శిక్షణపొందేవాడు. ఎంతో ఆప్యాయంగా, ఆనందంగా పరుగు పందెములలో ప్రవీణులు చెప్పిన మాటలను, సలహాలను ఆచరణలో పెట్టి పరుగెడేవాడు; కొత్త అనుభవాలను సంపాదించేవాడు. అంతంతకు తన వేగం అధిక మవుతూవచ్చింది; తనకు నేర్పిన గురువు లొక్కొక్కరిమీద తనశక్తి ప్రయోగం చేయగానే, ఒకరి తర్వాత ఒకరు ఆతని వెనుకపడిపోయారు; ఎమిల్ పురోగ మిస్తున్నాడు.

ఆ రోజులలో దూరపు పరుగు పందెలలో ప్రవీణులు జిలన్ లో అసంఖ్యాకు లుగా ఉండేవారు. ఒక “రిలే రేస్” లో పాల్గొనడానికి మొట్టమొదటిసారి వారితో ప్రేక్ పట్టణానికి ప్రయాణంయ్యాడు ఎమిల్. ‘సేల్’, ‘అతీ’, కుట్లతో ఎమిల్ కూడా ఉన్నా, జిలన్ జట్టు 4 X 1500 మీటర్ల పందెం గెలిచింది. అప్పుడు ఎమిల్ మీద ఎవరికీ ప్రత్యేకవృత్తిలేదు. తనమట్టుకు తనకే జాయింట్ గా ఆ కీర్తిని పొంద డానికి అర్హత సంపాదించికూడా, ధైర్యంగా తా నా ప్రతిష్టకు భాగస్వామిగా పరి గణించుకోవడానికి సిద్ధపడేవాడు.

అది 1942 వ సంవత్సరం. ప్రేక్ లో ఆ సంవత్సరం జరిగిన జాతీయ ఆటల పోటీలలో ప్రప్రథమంగా ఎమిల్ పాల్గొన్నాడు. ఆటలలో వయసుమళ్ళినవారు తగ్గి, యువకులు ముందుకువచ్చిన మొదటి సంవత్సరమది. కొత్తపేర్లు వినబడు తున్నాయి. వీరో భయంభయంగా కొత్తవారు వెనక వెనక నిలబడుతూవచ్చేరు. కాని అతివేగంగా, రెండు ప్రజ్ఞాప్రాధవాలను ప్రదర్శించేవారు.

1500 మీటర్ల పందెంలో పోటీదాగ్ల పేర్ల పట్టి అమ్మతంగా వుంది. ఆరీ విజయుడు; జట్టోపేక్ 5 వ వానిగా వచ్చాడు; 4 నిమిషాల 18.9 సెకండ్లు పట్టించుకుని; 11 వ వా డొక నూతుడు : అతని పేరు 'సివోనా'. 1949 ఒలింపిక్సులో 4 వ వాడు.

“సెలవుల్లో ఎక్కడకు పోతున్నావు ఎమిల్” ఆఫీసు మేనేజరు ప్రశ్నించాడు.

“పరుగు పందెంలో పాల్గొంటున్నానండి.”

వివోదాలంటే ఇచ్చపదని మేనేజరు “నువ్వు పరుగెత్తుదా మనుకుంటున్నావా? స్టేషన్ లో ‘లిమనెక్సు’ అమ్ముతూ పరుగెత్తడమా? కదూ!” అన్నాడు వ్యంగ్యంగా.

“కాదు; ఆటస్థలంలో! పరుగు పందెం ఒకటి జరగబోతుంది” అన్నాడు ఎమిల్ అమాయకంగా.

ఈవిధమైన వివోదాలంటే ఆ ఉద్యోగస్తుల మేనేజరు కొంత కోపమూ చెప్పలేం; నిజమైన ప్రతి ఆటగానికి అతని ప్రవర్తన ఆగ్రహం కలిగిస్తుందనడానికి సందేహంలేదు. ఆటలలో ప్రవేశమున్నవాడు, ప్రవేశం లేనివానంత మంచిపనివాడు కానట్లుగా శిక్షణపొందేవాడు. తనకున్న విరామమంతా శిక్షాకు వినియోగించాలి, కష్టపడాలి, విశ్రమించడానికి వీలులేదు; ఊరికే బాధ్యతల నుండి లెప్పించుకోవడమే పరమావధి కాకూడదు; అలాంటిప్పుడు శిక్షణలో ఆనందమే లేదు. అసలే కష్టమైన నీ పనిని కష్టతరం చేసే ప్రయత్నంలే, నీ ప్రజ్ఞను హేళనచేసేవారంటే నీకు ప్రాప్తించే విజయాలనల్ల, నీకు కలిగే సంతోషమేపాటి?

ఈలాంటి భావాలు ఎమిల్ మనసును బాధిస్తూండేవి. అయినా, ఆటలలో తన మనస్సు లోతుగా పాతుకుపోవడంవల్ల, వీవిధమైన ఆటంకాలు అతని కవరోధాలు కాలేకపోయాయి. ఆ అధికారి కారినయిన అతనిని చలించనీయలేదు.

1948 వసంతంలో, ‘విట్కోవిచ్’ రోడ్డు పందెంలో ఎమిల్ పాల్గొన్నాడు. పందెపు వీరుడు ‘సేల్తో’ పోటీచేస్తున్నప్పుడు, అతనికి ప్రోత్సాహమిస్తూన్న ప్రేక్షకులకు, అసలీ పోటీలో ప్రవేశించుటకు ముందు, ఎమిల్ ఏ అవాంతరాలను ఎదుర్కోవలసి వచ్చిందో తెలియదు. ఎట్టి అనారోగ్య వాతావరణంలో అతను పనిచేసేవాడో, అతని ఆఫీసు మేనేజరు వీవిధంగా అతనిని దైన్యపరచాడో. ఎవరికీ తెలియదు.

వసంతాగమనం ప్రతి ఆటగాని హృదయంలో కొద్ద ఆశలను రేకెత్తించింది. ఎమిల్ కూడా అందరితోపాటే చలికాలంలో బాగా త్రెయినింగయ్యాడు. ప్రతిరోజు రోడ్డుమీద ప్రక్కనున్న గ్రామానికి 8 కిలోమీటర్ల (5 మైళ్ళు) దూరం పరుగెత్తడం, మిత్రులతో కూడా వెనక్కి రావడం. స్నేహితు లెవరికీ మనస్కరించకపోయినా, తా నొంటరిగా పరుగెత్తేవాడు. మంచి తయారీలో ఉన్నట్లు విశ్వాసం కలిగింది. కాని వీవిధంగా పోటీలలో నెర్గలడో ఉపించలేకుండా ఉన్నాడు. చలికాలంలో వ్యాయామం శరీరాన్ని బలంగా ఉంచుతుంది; కాని త్రెయినింగు సరిగా జరగకపోతే ప్రమాదం కూడా ఉంది. ‘విట్కోవిచ్’లోని పందెం తన శక్తిని తనకు తెలియజేయగలదు; ఆ పందెములో ఎన్నో జయాలను

సంపాదించిన 'సేలు'తో పోటీ. ఆ పోటీలో 'సేలు' మంచి తయారీలో వున్నా, ఎమిల్ యొక్క స్థాయిని చూచి ఇడిసేడు; అందుచేత చివరవరకు ఎమిల్ ను ముందుపానిచ్చాడు. ఆగోచించి వేసిన ఎత్తు; చివరిభాగంలో ఒక్కసారి వేగం అధికంచేశాడు, వెంట్రుకవానితో మాత్రమే గెలవగలిగాడు; ఎందుచేతనంటే ఎమిల్ కూడా తరుణంలో తన యావచ్ఛక్తిని ఉపయోగించాడు.

ఈ పందెంలో మాపిన ప్రజ్వవల్ల, తోటివారిలో యితనికి గౌరవం హెచ్చింది. క్లబ్బులో యాతనికి మర్యాద ఎక్కువైంది; సహృదయుల సలహాలుకూడా ఎక్కువయ్యాయి.

కాని ఎమిల్ గర్వింపలేదు. శిక్షణ అలా సాగిస్తూనే ఉన్నాడు. ఇదివరకు లాశే, ఎవరైనా సవాలుచేస్తే పోటీకి దిగేవాడు; వెనుకంజవేయలేదు. పరుగెత్తుట ఆతని కానందం కలగజేసేది. అంతకంతకు అభివృద్ధిగాంచాలన్న కాంక్ష ఆతనిలో ఎక్కువైంది. తన క్లబ్బు స్నేహితులుమాత్రం జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించేవారు; పోటీ దాగ్గవరో తెలిసికొని, తమ విషయాని కవకాశలేమో గమనిస్తూండేవారు.

"1500 మీటర్ల ఛాంపియన్ షిప్ పులో పోటీచేయకు; 'సేల్' నిన్ను ఓడిస్తాడు" అని సలహా ఇచ్చారు, ఎమిల్ కు ఆతని స్నేహితులు.

ఎమిల్ నవ్వెడు.

"అయితే ఏమయింది; దానిలో తిక్కేముంది."

1500 మీటర్ల పందెంలో పరుగెత్తాడు; ప్రథమస్థానానికి దైర్యంగా పోరాడాడు; నాల్గవవాడుగా వచ్చాడు; కాలం 4 నిమిషాల 07.4 సెకండ్లు. సేల్ వల్ల ఓటమి; కాని ఆతని ఓడగొట్టాడు.

జిల్ కు తిరిగవచ్చాడు ఎమిల్; త్రెయినింగు అవుతూనేవున్నాడు. స్టేడియం వద్ద రోజూ ఎమిల్ హాడు; ఎంతో కష్టపడ్డాడు. తనకన్నా ప్రజ్ఞావంతులైన తన క్లబ్బు మిత్రులను గమనించేవాడు వారెంత సంతృప్తులై ఉన్నారో అని. వారు యిది వరకు సంపాదించిన కీర్తి నీడలలో సుఖంగా ఉండడం గమనించాడు.

కాని అది తనకాదర్పం కారాదు.

"అలా ఆత్మ సంతృప్తితో ఆగిపోకూడదు" అనుకున్నాడు. "ఎప్పుడూ అంత కంతకు మించే కష్టమైన కార్యాలు సాధించడానికి పూనుకోవాలి; ఎప్పుడూ నేను విషయంగా ఉండాలి, నేను చిన్నవాణ్ణనే అనుకోవాలి."

గెలుపొందిన ప్రతివ్యక్తి తన ప్రజ్వ, కీర్తి మీద స్వాభిమానాన్ని నిర్మించుకొనేవాడు. కాని జి. టో. వె. కో అసంతృప్తితో బాధపడేవాడు. అందు శిక్షణ పొందుతున్నాడు, నిర్విరామంగా.

"నీకు పిచ్చిపట్టిందా! ఏవో ప్రమాదం తెచ్చుకుంటావు."

"నేనింకా వెనకపడి ఉన్నా; వేగాన్ని సాధించాలి."

తనకన్నా ప్రజ్ఞావంతుల త్రెయినింగులోని మంచి హంశాలను కనిపెట్టి, వాని మీద దీక్షచూపేవాడు. ఎవో చిన్నచిన్న దూరాలు పరుగెత్తడంతో తృప్తిపడుటలే దీ

రోజుల్లో. ఓర్మిని అలవరచుకోడానికినే త్రెయినిగవడం యింక వచ్చిపెట్టెడు. వేగం సాధించడమే ఆతని పరమావధి యిప్పుడు. అదే తన అభివృద్ధికి మార్గం అని భావించాడు. 'టి. సెట్టె' యొక్క శిక్షణ సిద్ధాంతాలు కూడా అనే. ఆ రోజుల్లో ఆ సిద్ధాంతాలకే చలామణి. అలాగే జటోపెక్ పురోగమించాడు అతి వేగంగా.

ఆ వసంత ప్రారంభంలో 800 మీటర్ల సందేం 2 నిమిషాల 01.2 సెకన్లలో పరుగెత్తాడు. తర్వాత ఆకురాలుకాలంలో ఆదూరం 1 నిమిషం 59 సెకన్లలో సాధించాడు. అట్టోరులో 1500 మీటర్ల 4 నిమిషాల 06.8 సెకన్లలో పూర్తి చేశాడు. 4×1500 మీటర్ల ఛాపియన్ షిప్ లలో జిలన్ గట్టురు ఓటమికుండి రక్షించాడు. బోహేమియా-మొరేవియా మధ్య సందేంలో 1500 మీటర్ల పోటీలో, 4 నిమిషాల 0.1 సెకన్లలో పరుగు పూర్తిచేశాడు. అదొక చుహచ్చరమైన సందేం. కాస్తగా అందు సంపాదించివేగం, త్వరితంగా ఒక నిశ్చయానికి రానిగినశక్తి ఆతని విజయానికి కారణాలు.

మధ్యరకపు పుడేలలో ప్రవీణులైన జెక్ దేశ్మలందరు కలసి, 'సేక్'ను ఓడ గొట్టాలని ఒక పన్నుగడపన్నారు. సందేలో మొరటినుంచీ వేగంగా పరుగెత్తి 'సేక్'కు తరుకు మధ్యనుండి దూరం ఎక్కువ చేశారు వీరందరూ. ఒక్కసారి ఇంత దూరం పరుగెత్తిగాని, ముందున్నవారిని ఓడించలేను కదా అనే నిస్పృహ ఆతని నావహించి, ఆతని ఓటమికి కారణమయింది.

కాని యింకా జటోపెక్ ఒకడున్నాడన్నసంగతి వారు గురచారు. జటోపెక్, సేక్ యొక్క అడుగుల్లోనే పరుగెత్తుతున్నాడు. కాని మొరటిలోనే ఓడి పోవడానికి తయారుకాకను. సేక్ ను దాటి, యింక తక్కినవారితో పోటీకొడిగాడు. ముందున్న ముగ్గురిలో ఒకనిని వెనక్కి పంపేడు. కాని యింకా తనకు మును ఇద్దరున్నారు. గమ్యస్థానం 200 మీటర్లు దనగా ఆఖరు పరుగు ప్రారంభించాడు. ఇది సాధారణంగా ప్రవీణుల పద్ధతికాదు. ఆఖరు పరుగు బాగా తక్కువదూరంలోనే ప్రారంభిస్తారు.

ఈ అంత్య పోరాటంలో తన శక్తినంతా వినియోగించాడు ఎమిల్. ఎన్నార్ల బట్టో ప్రేక్ పండేలలో యింతకత్తి నుపయోగించిన దృశ్యం ప్రజలు చూడలేను. ప్రేక్షకులు నిలబడిపోయారు; ఆకాశం ప్రొద్దలైపోయింది వారి కేకలతో; ఆ సాహసికి జోహార్లు మిన్నుముట్టాయి. ఎమిల్ అందరినీ వెనక్కి త్రోసేడు. అగ్రస్థానంలో ఉన్నాడు; అయినా పోటీదాల్లో నిరుత్సాహులు కాలేను. ఇంకా ఎక్కువ వేగంగా పరుగెత్తేలన్న భైర్య ఎమిల్ ను ఉత్సాహపరుస్తూంది. చివరి క్షణాలలో ప్రతి కక్షులు తన్నోడిస్తారా! లేదు. ఎమిల్ గమ్యస్థానపు 'టేప్'ను తన ఛాతీతో తాకి తన గెలుపును ప్రకటించాడు.

ఊపిరి బిగబట్టి పరికిస్తూన్న ప్రేక్షక సమూహం, ఒక్కసారి ఊపిరి తీసు కున్నారు; అమితానందం పొందారు. అనేక సంవత్సరాల తర్వాత విజయంకోసం సర్వశక్తుల నుపయోగించే వీరుడొక డవతరించాడు. అనేకమంది పరుగెత్తే వారున్నారు

మన కాశ్చర్యం కలగజేయగలిగిన సామర్థ్యమున్నవారు; కాని వారందరూ ఎప్పుడూ ఆశాభంగం కలగజేసేవారే. ఫలితాన్ని నిశ్చయించే ఆఖరు సమయంలో గుండె నిబ్బరం, మనోనిశ్చయం సడలేవి. 'స్థాపు'జాతికుండే ఆ పట్టువల గల వ్యక్తి యిప్పుడు యీపండలలో ప్రవేశించాడు. పోరాటాలకు వెనుకాడడు, సంశయించడు. ఎదిరి గొప్పతనం ఆతనిలో గుండెవడ కలిగించదు. ఆందోళనలేదు; ఏ విధమైన బాధ లేదు. తన మనసుకు, తన శరీరానికి తానే అధికారి. పరవశుడుకాడు; వివశుడు కాడు; క్రీడాచరిత్రలో యిట్టి వ్యక్తులు కానరావడం కష్టం. అయితే ఆతని వయసు ఇరవయ్యేక్క సంవత్సరాలే!

ప్రథమ విజయాలు

ఆటరాలుకాలమంతా ఎమిర్ ట్రెయినింగును వీడలేదు. చలికాలంలోకూడా ట్రెయినింగు విరామం లేకుండా సాగించడానికే నిశ్చయించాడు. పరుగెత్తడమంటే ఎమిర్ కు ఎంతో ఆనందం కలిగించేది. ఏరోజూ పరుగెత్తకుండా ఉండలేకపోయేవాడు. అయినా తన శిక్షణ, విజయానికి అనవసరపు ప్రాముఖ్య మివ్వలేదు. తన దేశం యొక్క భావి, ప్రపంచ భవిష్యత్తు యుద్ధభూమిలో నిశ్చయమవుతూన్నప్పుడు, ఈ పండేలకన్నా ముఖ్యమైన సమస్యలు ప్రజల నెదుర్కొంటున్నాయని ఎమిర్ గ్రహించాడు.

1944 వ సంవత్సరం అంత ఆశాజనకంగా ప్రారంభము కాలేదు. తన ఫుట్ బాల్ జోళ్ళతోటే పరుగెత్తుటవల్ల పాదాలు పుళ్ళయిపోయాయి; ఆసుపత్రిలో 14 రోజులు గడవలసివచ్చినది. తిరిగి వచ్చేసరికి పరుగెత్తడానికి కాళ్ళకు జోళ్లులేవు. యుద్ధం ముగింపుకు వస్తూన్న ఆరోజుల్లో, జోళ్ళ ఫ్యాబ్రికేట్ లో పనిచేసే ఉజ్వల భవిష్యత్తుగల జిట్ వెక్ వంటి యువక ఆటగాడు కూడా, ఆటలను వదలివేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడినది. అచ్చుప్టుకొలది, ఆరే, సేల్ వంటి స్నేహితులతనకి కలరు. వారా తని కెలాగో 'టెన్నిసు' జోళ్ళను సంపాదించి పెట్టడంవల్ల, మళ్ళీ పరుగెత్తడం ప్రారంభింపగలిగేడు.

ఉపాధ్యాయులకు వ్యాయామ శిక్షణ నిచ్చే స్కూలులో, జనవరి నెలలో ప్రవేశించాడు. అక్కడ, దూరపుపరుగు పందెములలో శిక్షణనిచ్చే ఉపాధ్యాయులలో ప్రప్రథముడుగా క్రికీ గడించిన 'జోసెఫ్ మారెస్' పరిచయం కలిగినది ఎమిర్ కు. పరుగు పందెగాళ్ళకు తానిచ్చే ప్రత్యేక శిక్షణను పొందుటకు

మేనెలలో రమ్మని ఎమిల్ ను 'హారన్' ఆహ్వానించాడు. అనుభవం గలిగిన యీ ఉపాధ్యాయునివద్ద ఎన్నో విషయాలు ప్రాప్తించాడు ఎమిల్. అందులో తాను వీసిగ్గాంతాలను, నూత్రాలను స్వయంకృషివల్ల అలవరచుకున్నాడో, అవే సిస్టరైనవని ప్రాప్తించగానే ఆత ననుభవించిన ఆనందానికి అతులేదు.

5000 మీటర్ల పండ్లలో యిదివరకు 'రికార్డు'ను అధిగమిస్తాననే వాదానం, 'హారన్' ఆతనిచేత చేయించాడు. పోయినసంవత్సరం యీ దూరం 16 నిమిషాల 25 సెకండ్లలో సుగమైంది. ఈ సంవత్సరం 15 నిమిషాల 28 సెకండ్లలో పూర్తిచేయగలిగాడు. అప్పటినున్న 15 నిమిషాల 14 సెకండ్ల రికార్డును ఛిన్నంచేసే అవకాశం కండ్లయెదుట కనిపిస్తూది. ఇలాంటి 'రికార్డు' ప్రదర్శనాల విషయం, అవ్యక్తమీచగాని, శారీరక బలప్రయోగంవల్లగాని చేకూరవని, ముందుగా పొందిన కఠినమైన శిక్షణమీద ఆధారపడుతుందని ఎమిల్ కు బాగా తెలుసు.

ఎంతో ఆప్యతతో, నూతనోత్సాహంతో తయారుకావడం ప్రారంభించాడు. పండ్లగాళ్ళ గుండె లదిరేట్లు 'ప్రాక్టీసు' కొనసాగించాడు.

"ఏమిటివంతా! మళ్ళీ స్వల్పదూరాల పండ్లలో దిగబోతున్నావా" అన్నారు స్నేహితులు.

ఎమిల్ తన పద్ధతులను వదలలేదు. చిన్నచిన్న దూరాలలో వేగంగా పరుగెత్తడం, వంకలలో, మరుపులలో అతి త్వరగా పరుగెత్తడం, నెమ్మదిగా పరుగెత్తి, పరుగెత్తి ఒక్కసారిగా వేగంగా పోవడం యీ పద్ధతులలో 'ప్రాక్టీసు' చేశాడు. 200 మీటర్ల అతివేగంగా పరుగెత్తేవాడు; వెంటనే అంతదూరం నెమ్మదిగా పరుగెత్తేవాడు.

ఈ పద్ధతులమీ తోటివారికి భోధపడేవికావు. అంతమందీ హేళనచేసేవారు; ఎమిల్ అంటే ఎంతో అభిమానం కలవారుకూడా అతని పద్ధతులను నిరసించుటకు ఆరంభించారు.

"ఎమిల్! నీవంత కష్టపడకూడదు; నీ కత్తి అంతా ఒక్కసంవత్సరంమాత్రమే దినియోగించాలనా ? ఆ తర్వాత ఏమవదలచుకున్నావు; పండ్లపోటీ మానేస్తావా?"

వారైప్రతికల అభిప్రాయాలను, అతనికెత్తి చూపించారు. ఫలితాలను వారు ప్రశంసించినా, పద్ధతినిమాత్రం వారు విమర్శించారు. సనాతన పద్ధతులకు వ్యతిరేకమైన ఆతని పరుగుపద్ధతులకు విమర్శకులు తల పంకించారు. ఇంత ఎక్కువగా, అనవదంగా శ్రమించకపోతే, భవిష్యత్తులో, ఆతడు అద్భుతమైన విషయాలను సాధించగలగాడని వారి అభిప్రాయము. ప్రస్తుత పద్ధతిలో తన కత్తినంతా అతి త్వరగా ఖాచేసికుంటున్నాడన్నారు.

ఇలాంటిఅభిప్రాయాలకు, విమర్శలకు ఎమిల్ ఏమీవిలువనుయలేదు. అతిదూరపు పండ్లగాళ్ళ 'ఫైల్' వ్యక్తిగత విషయమని ఆతని అభిప్రాయము. తన శరీరంలోని

గుర్తితనకు బాగా తెలుసునన్నాడు. అతడు విన్న విమర్శలలో ఆతని

కొంగిన సలహాలలో ఆతనికి వచ్చి దొక్కటే; స్వామిభక్తమే మాన్గనట్టిగా భావించాలన్నది.

“మాడు ఎమిత్! నువ్వు ప్రధానంగా ఎక్కువదూరం పరుగుపడగాడివి. అనుచేత, ఎక్కువ నిప్పురాన్ని సాధించే పద్ధతి నవలించాలి. పందెంలో పాల్గొన్నప్పుడు, ఎలా పరుగెత్తాలో ఆ పద్ధతిని అలవరచుకోవాలి. తేలికగా పెద్దడుగుల పరుగుపద్ధతిని నేర్చుకో” అనేవారు.

కాని ఎమిత్కు యీ సలహా ఎంతమాత్రం నచ్చలేదు. ఎంతసేపూ దూరపు పందెలను సాధించే పద్ధతినే అనుసరిస్తే, వేగం సాధించే మనస్తత్వం అనిగారిపోతుందంటాడు. ఎమిత్ ‘రికార్డు’ను భగ్నం చేయాలంటే, పరుగువేళ తగ్గించాలంటే వేగపుగతి అధికం కావాలి.

ఎమిత్కున్న అభిప్రాయాలతో ఎవరూ ఏకీభవించరని ఆతనికి అర్థమయింది. అయినా వాటిలో మార్పుకు అంగీకరించలేదు.

“అతి త్వరగా వేగంగా నేను పరుగెత్త గలిగినంతకాలం, పందెపు చివరి భాగంలో నాకు ఫలితాలెక్కువ లభిస్తాయి. ఎక్కువ బాధకు, కష్టానికి నా శరీరం అలవడుతుంది. దానివల్ల నా సహనశక్తి వృద్ధిపొందుతుంది” ఇదీ, ఎమిత్ వాదనా ధోరణి.

ఆప్పడప్పుడు ఎవరో ఒకరు యీతనితో సవాలు చేయుట జరిగేది. కాని ఎమిత్ యొక్క త్వరితగతి నిర్భేదమయ్యేది. అలాంటి శిక్షణకు ఎవరూ తట్టుకోలేక పోయారు. ఆ విషయంలో ఏకాకిగా నిలబడిపోయాడు.

“అతిదూరపు పరుగు పందెగాళ్లను నేను మించాలంటే, నేరే వద్దతుల నవలించాలి; కాని నా పద్ధతే ఉత్తమోత్తమమైనదని చెప్పలేను. కాని ఒకే పట్టాలి; ఆప్పడు ఫలితాలు వాటంతటవే మాట్లాడుతవి. నా మట్టుకు నాకే ఆఫలితాలెలాగుంటాయో అని ఆత్మతగా ఉంది”.

అయినా తన ‘ప్రాక్టీసు’ తగ్గించలేన; హెచ్చించాడు. తన గుండె ఎలా కొట్టుకుంటుందో పరీక్షించుకున్నాడు. ఏ విధంగా ఆయాసపడేవాడో, ఆ ఆయాసపు రీతి ఎలాంటిదో గమనించాడు. తన శరీరం ఎంతకష్టం ఓర్వగలవో తెలిసికోడానికి ప్రయత్నించాడు; ఎంతవరకు ఆరోగ్యంగా ఉన్నవ్యక్తి తట్టుకోగలడు, ఈ పరీక్షలో నలు ఒక్క ఆటస్థలంలోనే కావతడు సాగించింది.

ఫార్మిక్లరికి వెళ్లేమార్గం ‘పాస్టార్’చెట్ల వరకు ప్రక్కనున్నది. ఈ మార్గాన్ని తన శరీరాన్ని బాధపెట్టి, ఎంతవరకు ఓర్వగలవో పరీక్షించడాని కుపయోగించాడు. 4 వ చెట్టు చేరేవరకు ఊపిరి బిగపట్టేవాడు. మొదటిసారి, మరువాడుకూడా ఆచెట్టు వరకే; మూడవరోజు 5 వ చెట్టువరకు; ఈ విధంగా ఊపిరి నాపుటకు ఒక శిక్షణ నలవరచుకున్నాడు. తల తిరిగిపోయేది; ఛాతీ మీదకుక్రిందకు గంతులు వేసేది. చైతన్యం పోతూన్నట్టనిపించేది. కాని దైర్యంతో సాగించాడు తన ప్రయత్నాన్ని; అలా, ఆఖరు పాస్టారుచెట్టువద్దకు వచ్చేసరికి తెలివితప్పి పడిపోయాడు.

మేనెలలో రమ్మని ఎమిల్ ను 'హెరన్' ఆహ్వానించాడు. అనుభవం గలిగిన యీ ఉపాధ్యాయునివద్ద ఎన్నో విషయాలు ప్రసించాడు ఎమిల్. అందులో తాను వీసిగ్గాతాలను, మాత్రాలను స్వయంకృషివల్ల అలవరచుకున్నాడో, అనే సినలైనవని ప్రసించగానే ఆత ననుభవించిన ఆనందానికి అంతులేదు.

5000 మీటర్ల పండ్లలో యిదివరకు 'రికార్డు'ను అధిగమిస్తాననే వాదానం, హెరన్ ఆతనిచేత చేయించాడు. పోయినసంవత్సరం యీ దూరం 16 నిమిషాల 25 సెకండ్లలో పుగిచ్చేయిగాడు. ఈ సంవత్సరం 15 నిమిషాల 38 సెకండ్లలో పూర్తిచేయగలిగాడు. అప్పటికున్న 15 నిమిషాల 14 సెకండ్ల రికార్డును భగ్నంచేసే అవకాశం కండ్లయెదుట కనిపిస్తూంది. ఇలాంటి 'రికార్డు' ప్రదర్శనాల విషయం, అచ్చవ్వంమీదగాని, శారీరక బలప్రయోగంవల్లగాని చేకూరవని, ముందుగా పొందిన కఠినమైన శిక్షణమీద ఆధారపడుతుందని ఎమిల్ కు బాగా తెలుసు.

ఎంతో ఆత్మబలతో, నూరనోత్సాహంతో తయారుకావడం ప్రారంభించాడు. పండ్లగాళ్ళ గుండె లదిరేల్లు 'ప్రాక్టీసు' కొనసాగించాడు.

"ఏమిటిదంతా! మళ్ళీ స్వల్పమారాల పండేలలో దిగబోతున్నావా" అన్నారు స్నేహితులు.

ఎమిల్ తన పద్ధతులను వదలలేదు. చిన్నచిన్న దూరాలలో వేగంగా పరుగెత్తడం, వంటలలో, మరుపులలో అతి త్వరగా పరుగెత్తడం, నెమ్మదిగా పరుగెత్తి, పరుగెత్తి ఒక్కసారిగా వేగంగా పోవడం యీ పద్ధతులలో 'ప్రాక్టీసు' చేశాడు. 200 మీటర్ల అతివేగంగా పరుగెత్తేవాడు; వెంటనే అంతదూరం నెమ్మదిగా పరుగెత్తేవాడు.

ఈ పద్ధతులేమీ తోటివారికి భోధపడేవికావు. అంతమంది హేళనచేసేవారు; ఎమిల్ అంటే ఎంతో అభిమానం కలవారుకూడా అతని పద్ధతులను నిరసించుటకు ఆరంభించారు.

"ఎమిల్! నీవంత కష్టపడకూడదు; నీ శక్తి అంతా ఒక్కసంవత్సరంమాత్రమే వినియోగించాలనా? ఆ తర్వాత ఏమవ్వలచుకున్నావు; పండేలపోటీ మానేస్తావా?"

వారాపత్రికల అభిప్రాయాలను, అతనికెత్తి చూపించారు. ఫలితాలను వారు ప్రశంసించినా, పద్ధతినిమాత్రం వారు విమర్శించారు. సనాతన పద్ధతులకు వ్యతిరేకమైన అతని పరుగుపద్ధతులకు విమర్శకులు తల పంకించారు. ఇంత ఎక్కువగా, అనవసరంగా శ్రమించకపోతే, భవిష్యత్తులో, ఆతడు అద్భుతమైన విజయాలను సాధించగలుగుతాడని వారి అభిప్రాయము. ప్రస్తుత పద్ధతిలో తన శక్తిసంతా అతి త్వరగా వృధాచేసికుంటున్నాడన్నారు.

ఇలాంటిఅభిప్రాయాలకు, విమర్శలకు ఎమిల్ ఏమీవిలువనీయలేదు. అతిదూరపు పరుగుపండ్లగాళ్ల 'వైట్' వ్యక్తిగత విషయమని అతని అభిప్రాయము. దీని శరీరంలోని శక్తులను గూర్చి తనకు బాగా తెలుసునన్నాడు. అతడు విన్న విమర్శలలో అతని

కొనగిన సలహాలలో ఆతనికి వచ్చి దొక్కటే; స్వానుభవమే మార్గసర్పిగా భావించాలన్నది.

“మాడు ఎమిల్! నువ్వు ప్రధానంగా ఎక్కువదూరం పరుగుపందెగాడివి. అందుచే, ఎక్కువ నిష్పరాన్ని సాధించే పద్ధతి నవలించాలి. పందెంలో పాల్గొన్నప్పుడు, ఎలా పరుగెత్తాలో ఆ పద్ధతిని అలవరచుకోవాలి. తేలికగా పెద్దడుగుల పరుగుపద్ధతిని నేర్చుకో” అనేవాడు.

కాని ఎమిల్కు యీ సలహా ఎంతమాత్రం నచ్చలేదు. ఎంతసేపూ దూరపు పందెలను సాధించే పద్ధతినే అనుసరిస్తే, వేగం సాధించే మనస్తత్వం అణగారపోతుందంటాడు. ఎమిల్ ‘రికార్డు’ను భగ్నం చేయాలంటే, పరుగువేళ తగ్గించాలంటే వేగపుగతి అధికం కావాలి.

ఎమిల్కున్న అభిప్రాయాలతో ఎవరూ ఏకీభవించరని ఆతనికి అర్థమయింది. అయినా వాటిలో మార్పుకు అంగీకరించలేదు.

“అతి త్వరగా వేగంగా నేను పరుగెత్త గలిగినంతకాలం, పందెపు చివరి భాగంలో నాకు ఫలితాలెక్కువ లభిస్తాయి. ఎక్కువ బాధకు, కష్టానికి నా శరీరం అలవడుతుంది. దానివల్ల నా సహనశక్తి వృద్ధిపొందుతుంది” ఇవీ, ఎమిల్ వాదనా ధోరణి.

అప్పుడప్పుడు ఎవరో ఒకరు యీతనితో సవాలు చేయుట జరిగేది. కాని ఎమిల్ యొక్క త్వరితగతి నిర్భేద్యమయ్యేది. అలాంటి శిక్షణకు ఎవరూ తట్టుకోలేక పోయారు. ఆ విషయంలో ఏకాకిగా నిలబడిపోయాడు.

“అతిదూరపు పరుగు పందెగాళ్లను నేను మించాలంటే, వేరే పద్ధతుల నవలించాలి; కాని నా పద్ధతే ఉత్తమోత్తమమైనదని చెప్పలేను. కాని ఓపిక పట్టాలి; అప్పుడు ఫలితాలు వాటంతటవే ముట్లాడుతవి. నా మట్టుకు నాకే ఆఫలితాలెలాగుంటాయో అని ఆత్మతగా ఉంది”.

అయినా తన ‘ప్రాక్టీసు’ తగ్గించలేదు; హెచ్చించాడు. తన గుండె ఎలా కొట్టుకుంటుందో పరీక్షించుకున్నాడు. ఏ విధంగా ఆయాసపడేవాడో, ఆ ఆయాసపు రీతి ఎలాంటిదో గమనించాడు. తన శరీరం ఎంతకష్టం ఓర్వగలనో తెలిసికోడానికి ప్రయత్నించాడు; ఎంతవరకు ఆరోగ్యంగా ఉన్నవ్యక్తి తట్టుకోగలడు, ఈ పరిశోధనలు ఒక్క ఆటస్థలంలోనే కాదతడు సాగించింది.

ఫ్యాక్టరీకి వెళ్లేమార్గం ‘పాస్టార్’చెట్ల వరకు ప్రక్కనున్నది. ఈ మార్గాన్ని తన శరీరాన్ని బాధపెట్టి, ఎంతవరకు ఓర్వగలనో పరీక్షించడాని కుపయోగించాడు. 4 వ చెట్టు చేరేవరకు ఊపిరి బిగపట్టేవాడు. మొదటిసారి, మరునాడుకూడా ఆచెట్టు వరకే; మూడవరోజు 6 వ చెట్టువరకు; ఈ విధంగా ఊపిరి నాపుటకు ఒక శిక్షణ నలవరచుకున్నాడు. తల తిరిగిపోయేది; ఛాతీ మీదకుక్రిందకు గంతులు వేసేది. చైతన్యం పోతూన్నట్టునిపించేది. కాని దైర్ఘ్యంతో సాగించాడు తన ప్రయత్నాన్ని; అలా, ఆఖరు పాస్టారుచెట్టువద్దకు వచ్చేసరికి తెలివితప్పి పడిపోయాడు.

ఇకంతా ఆ ఈతగాని కథలాగ వినిపిస్తుంది; నీటి అడుక్కిపోయి, చచ్చినాసరే ప్రతికృతికన్నా ముందు నీటిపైకి రాకూడదన్న ఈతగాడి కథలాగుంది. కాని ఎంత మానవాతీతమైన మనోనిశ్చయం, హృదయస్థైర్యం యిట్టి కార్యాలకవసరమో గమనించతగ్గది.

తైయినింగు అవుతూన్నప్పుడు 10, 12 పరుగులు తిన్నగా మహాజ్వర వేగంతో సాధించేవాడు. ఒకసారి, యిట్టి పరుగుల అనంతరం చన్నీళ్ళ స్నానంచేసి జలుబు తెచ్చుకున్నాడు. ఎంత శక్తివంతుడైనా, చేసే కష్టకార్యాలకు పరిమితి వుండాలి. ఈ విషయం ఎమిత్ క్రమంగా గ్రహించాడు. ఈవిధంగానే మరొక గుణపాఠం నేర్చుకున్నాడు. పరిమితుల గ్రహించి పనులను సాధించుట అతి ముఖ్యమైన విషయం.

తర్వాత తర్వాత ఆయాసం వచ్చేది, అలసిపోయేవాడు. శుభవుగా చిరాకు పడేవాడు; నిద్ర సరిగా పట్టేదికాదు; చిన్న జ్వరం ప్రారంభమయింది. యధార్థం ఏమంటే విసిగిపోయాడు; శిక్షణ భరించగలిగినదానికన్న అధికమయిపోయింది. అద్భుతంకొద్ది తన తప్పు గ్రహించాడు; ఏంచేయాలో తెలుసుకున్నాడు; జ్వరం వదలగానే 'తైయినింగు' తగ్గించాడు. ఆ తగ్గించడం అతి కొద్దిగానే! ఒక్కొక్కప్పుడు 100 మీటర్ల పరుగు పదిసార్లు, మరొకసారి 200 మీటర్ల పరుగు 10 సార్లు; ఇంకొకసారి 400 మీటర్ల 6 సార్లు. ఈవిధంగా 'తైయినింగు' సాగించాడు; వేగ గతిని వృద్ధిచేయుటకు చేసే ప్రయత్నాలనుమాత్రం విరమించలేదు.

1944 జూలైలో పండేలలో పాగ్లానుటకు 'ప్రేక్' నగరానికి మరల ప్రయాణ మయ్యాడు. 'ప్రేక్' నగరం అప్పుడు కోకానలంతో దగ్ధమయింది. ఆటగాళ్ళనేమటు 'కాస్సెన్ ప్రేవన్' క్యాంపులలో ముగ్గిపోతున్నారా గోఱుగ్లా; చాలాచుంది స్వాతంత్ర్య యుద్ధంలో ప్రాణాలను పోగొట్టుకున్నారు. అయినా దేశంయొక్క జాతీయ సైన్యం పూర్తిగా నశించలేదు; మరల ఆశలు రేకెత్తాయి.

1500 మీటర్ల పరుగులో పాగ్లానమని ఎమిత్ కు 'అరీ' సలహా యిచ్చాడు. 'సివోనా' ఒక్కడే యీపోటీలో తన్నోడించగల సమర్థుడు. ఈతని సెన్నోనా రిద్ది వరకు తా నోడించాడు; 'సివోనా' ఒక్కడే ఒకపందేనికి, మరొక పందేనికి అభివృద్ధి కనబరుస్తూ వచ్చేడు.

మధ్యరకపు పరుగు పందెంలో సివోనా స్వల్పంగా ఎమిత్ కన్నా ప్రజ్ఞకన బరుస్తున్నాడు. 4 నిమిషాల 02 సెకండ్లలో ఎమిత్ పరుగు పూర్తిచేసినా, సివోనా కొకవాసి తక్కువే.

"5000 మీటర్ల పోటీలో నువ్వుపరుగెత్తినట్లయితే, గెలుపు నీ దయ్యేది" అని 'సివోనా' ఎమిత్ ను ఓదార్చాడు.

క్షణికమైన విజయాలను ఎమిత్ ఆకించుటలేదు. భవిష్యత్తులో స్థిరమైన స్థానం కొరకు కష్టిస్తున్నాడు.

‘గుండర్ హౌస్’ సాధించిన 1500 మీటర్ల పందెంలో ప్రపంచ విజయంగూర్చి, ఆతని 8 నిమిషాల 48 సెకండ్ల రికార్డుగూర్చి ఎమిల్ విన్నప్పుడు :

“రెండో అంతస్తు నిచ్చినలేదే ఎక్కలేను” అన్నాడు క్లుప్తంగా, భావ గర్భితంగా !

అప్పటికింకా ప్రపంచ రికార్డులను భంగంచేయగలననే విశ్వాసం ఆతనిలో దృఢంగా నాటుకోలేదు.

కాని ఎమిల్ స్వాభావికంగా వివక్షణాన్వితం కలవాడు, వివేకి. ఆతని విద్యాభ్యాసం యీ లక్షణాలకు పదునుపెట్టింది. సన్నిహిత భవిష్యత్తుకు సంబంధించిన గమ్యాలను, లక్ష్యాలను మాత్రమే ఆతని మనోనేత్రాని కెదుట నిర్మించుకొనేవాడు.

“ఆకాశపు తెత్తున ఆదర్శాలను, నిర్మించుకొని, వానిని సాధించలేకపోవుట వివేకి లక్షణంకాదు. ఎందుచేతనంటే, అప్పుడు ఉత్సాహం నిస్పృహగా మారి పోతుంది. ఏ దృష్టి వీమిసాధించలేదు. బ్రదుకు బరువై పోతుంది. అందుచేత ఆదర్శాల నిర్మాణంకూడా జాగ్రత్తగా చేసికోవాలి” అంటాడు ఎమిల్.

ఇలాంటి వివేకంతో కూడిన అభిప్రాయాలు ప్రశంసాపాత్రాలు. ‘పేరేవు’ నగరంలో జరిగిన “గ్రాండుప్రిక్స్” 1500 మీటర్ల పోటీలో, తనకున్న శక్తిని పరిమితంగా ఉపయోగించే ప్రయత్నం ఫలించింది. 4 నిమిషాల పరిమితిలో గెలుపుసాధించి పురోగమించాడు. ‘సివోనా’తో శక్తివంచన లేక పోటీచేసి, ద్వితీయుడుగా కృతార్థుడయ్యాడు. ఇద్దరూకూడా పరుగువేళను తగ్గించగలిగేరు: సివోనా: 8 నిమిషాల 58.9 సెకండ్లు; ఎమిల్: 8 నిమిషాల 59.5 సెకండ్లు. ఇంతలో సెప్టెంబరునెల వచ్చింది. ‘హెరన్’కు తాను చేసిన వాగ్దాన విషయమేమిటి? 5000 మీటర్ల రికార్డు భగ్నం చేసే అవకాశం ఎమిల్ కు అనుమానంలో పడ్డది.

జిలన్ లో ఒక ప్రత్యేక పాఠశాలకు హాజరవుతున్నాడు ఎమిల్. ఆతని కాలాన్ని ఆ స్కూలు పాఠాలు చాలా హరిస్తున్నవి. ప్రైయింగుకు వేళ లేక పోయేది. అదే తనకు కావలసిన విశ్రాంతి నిచ్చిందని ఆస్మికంగా గ్రహించాడు. వేసవిలో చేసిన కఠినమైన పనియొక్క ఫలితాలు కనుపించినవి. ఇదివరకున్న వేగంగా పరుగెత్తుతున్నట్టు భావించాడు. అదే అతనికి మానసికంగా ఆనందం కలిగించింది. అదే యింకా సాహసకార్యాల కఠినని పురిగొల్పింది. ఒకసారి 2000 మీటర్ల దూరం పూర్తి వేగంతో పరుగెత్తేడు; తనతోపాటు ప్రైయింగు అవుతున్న స్నేహితుడు, వాచీ దగ్గరపెట్టుకొని టైము చూశాడు.

“ఏమోయి, మరెక్కడను దాటేవే; 5 నిమిషాల 38 సెకండ్లలో పూర్తి చేశావు” అని కేక వేసి చెప్పాడు.

“అయితే కానీ, ఎవరితో ఈ సంగతి చెప్పకు; అందరూ ఏదో అసంబద్ధంగా వాగుడు మొలలు పెట్టారు” అన్నాడు ఎమిల్.

ఈ దూరానికి ఎంత రికార్డు 'టై'మన్న విషయం ఎమిల్కు తెలియదు. సాధారణంగా పోటీలలో యీ దూరం (2000 మీటర్లు) అరుదు. ఇంటికి వెళ్ళిన తర్వాత, పరుగులకు సంబంధించిన పూర్వపు రికార్డులు చూస్తూనే తెలిసింది ఎమిల్కు: ఆ దూరానికి 'రికార్డు' 5 నిమిషాల 38.8 సెకండ్లు; 'హో-సెక్' పరుగు రికార్డు.

ఆ రికార్డును అధిగమించిన విషయం, ఎంతోకాలం దాగలేదు. తన క్లబ్బు స్వేచ్ నాయకునికి తెలిసింది. మర్నాడు వుదయం తను ఆఫీసుపనిలో వుండగా 'టెలిఫోన్' మోగింది:

"ఎమిల్! శనివారానికి బాగాతయారయి వుండు; మూడుకిలోమీటర్ల రికార్డును భగ్గుంచేయడానికి ఒక పోటీ ఏర్పాటుచేశాం" అన్నాడు.

ఎమిల్కు ఈ వార్త భయోత్పాతం కలిగించింది. నిరాకరించాడు. వంద సాకులు చెప్పేడు; అలాంటి ప్రయత్నంయొక్క అవినీకాన్ని గూర్చి చెప్పేడు. కాని ప్రయోజనం లేకపోయింది. అవిధంగా కొత్త 'రికార్డు'ను సృష్టించిన కీర్తిని సంపాదించాడు.

"అనవసర ఝమపణలతో కాలయాపన చేయకు; నిన్ను నీవు చూపిన ప్రజ్ఞను గూర్చి విన్నాను. నువ్వు పరుగెత్తితిరాలి; నీ ప్రజ్ఞను ప్రదర్శించాలి."

ఈరోజు అర్ధానికి కలిగిన భయం, ఆత నెహ్లాదూ అనుభవించలేదు. తన 2 కిలో మీటర్ల రికార్డు ఏవంత గొప్పదికాదు; కాని 'హో-సెక్' సాధించిన రిక్వియిమిటర్ల రికార్డు అయ్యితం. ఆ దూరం 8 నిమిషాల 42 సెకండ్లలో పరుగెత్తుటకు, ఒకటి రెండు కిలుకులు తెలియాలి. దీనిమీద నిజంగా తీవ్రంగా మనసు నిలపాలా? తన రికార్డు 8 నిమిషాల 56 సెకండ్లు. 15 సెకండ్లను తను తగ్గించుటకు తగిన శక్తి తనకుందా? ఏదో ఒక అయ్యత కార్యాన్ని సాధించడానికి ప్రయత్నం కాదా ఇది?

శనివారం ఎంతో దూరమనిపించింది. ఒకయ్యంగా కనిపించింది. జిల్స్ స్టేడియంలో పందెపు మార్గం సరిగ్గా లేదు. ఒకసమగ్రమైన దృశ్యం కండ్ల ఎరట సృష్టంగా కనపడదు. దాని పొడవు 450 మీటర్లు మాత్రమే. పందెంలో దృశ్యం సమగ్రంగా గ్రహించడానికి పోటీదారు అక్కడక్కడ తన పద్ధతి ననుసరించినట్లు ఏర్పాటుచేసుకోవాలి. మిత్రుడు 'సేక్' మధ్య మధ్య 'టైము' తెలియజేస్తానన్నాడు. ఈ పనిమాత్రం చక్కగా నెరవేర్చాడు సేక్. ఆ సాయంత్ర మదొక చిన్న సమావేశం. ప్రేక్షకులు 50 మంది మాత్రమే. అంత నమృతంలో లేరు వారుకూడా; అందరికీ అనుమానమే. ఈ నిరాడంబర ప్రదర్శనపు టెర్పాట్ల మధ్య కూడా, ఎమిల్ చూసిన ప్రజ్ఞ అయ్యితం. తన అనుచరులకు ఆకాశంగా కలిగించలేదు. తాననుకున్నకంటే ఎక్కువ శక్తివంతంగా కార్యాన్ని సాధించాడు. 8 నిమిషాల 38.8 సెకండ్లలో పరుగు పూర్తిచేశాడు; కొత్త రికార్డు నిర్మించాడు.

ప్రేక్షకగర్భంలోని క్రీడల వార్తలక్రింద, విమర్శలేకుండా విషయమాత్రమే ప్రకటింపబడింది. క్రీడల ఎడిటర్లకు, జట్-పేక్ పరిచితుడే; అతని సామర్థ్యం

వారెగినదే. కాని ఒక రికార్డును భగ్నంచేసే ధైర్యం ఎక్కడనుండి సంపాదించాడు అనేదే వారి ఆశ్చర్యం. కొంత ఋణాచరకావాలి; అంత ప్రష్ఠ ప్రసక్తిపరల లక్షణాలు అతనిలో కలవా? దానికి కావలసిన మనోధైర్యం అతని కన్నదా? అనే ప్రశ్న.

ఒకడుడైనా అనుమానించనిది 'చార్జ్' ఒక్కదే. ఆమర్నాడే అతనివద్ద నుండి సందేశం "నీ వాదనం సంఘటి ఏమిటి" అని.

జటో వెక్ క్లబ్బు మేనేజర్లు, యీ తరుణాన్ని జాగ్రత్తపడలమనోలేదు. 5000 మీటర్ల రికార్డు భగ్నానికి, ఆ తరువాతి శనివారం ఏర్పాటు చేశారు.

ఎమిర్ తన 'ట్రెయినింగు' పద్ధతులనుమాత్రం వివరించేడు. తన విషయానికి కారణం తన ట్రెయినింగు పద్ధతులేనన్న తన విశ్వాసం దృఢపడింది. అతని స్నేహితులకూడా అన్ని విషయాలు ఒక కొత్త దృక్పథంతో చూచుట కారం భించారు. మంజీవారం 200 మీటర్ల మార్గంలో 10 సార్లు పరుగెత్తాడు; లక్ష్మీవారం అదేవిధంగా చేశాడు. దూరపు పరుగు పండలకు ట్రెయినింగుపద్ధతి యిదే అని విశ్వసించాడు. ఇదివరకు ప్రయత్నం చేసినప్పటికంటే, యిప్పుడు తన శక్తి అధిక మయిందన్న మనోధైర్యం కలిగింది. ఆత్మవిశ్వాస మధిక మయింది. మొండిసారి కంటే, యీ సారి పండెపు ప్రారంభంలో తేలిక హృదయంతో నిలబడ్డాడు. 'హోస్' రికార్డు 15 నిమిషాల 14 సెకండ్లు; ఎమిల్ అంతకన్నా తక్కువకాలంలో పరుగెత్తగలడా?

"అంత సులభం కాదు" అని తన్ను ప్రశ్నించినవారికి, ఎమిల్ సమాధానం యిచ్చాడు. తనకున్న శక్తిని అధికంగా ఎప్పుడూ పరిచించే అలవాటు లేదతనికి. కాని తనకున్న యావచ్చుకీని ఉపయోగించగలడని ఆతనికి నమ్మకమున్నది.

మెక్కి శనివారంనా ఈ శనివారం ప్రేక్షకులెక్కువయ్యారు. తన పనిచేసే 'లేబోరేటరీ'లోనివారుకూడా హాజరయ్యారు; వారు ఎప్పుడూ ఆటస్థలానికి రానివారు!

వారికి ఆశాభంగం కలిగించలేదు ఎమిల్. నిఃశేష, చివరి ఘట్టాలలో యిదివర కన్నదూ అవసరమనిపించని విధంగా శక్తి నుపయోగించవలసినచ్చింది; కాని విజయం పొందాడు. 20 సెకండ్లతో పూర్వపు రికార్డును తుడిచివేశాడు. 14 నిమిషాల 55 సెకండ్లు పరుగెత్తి, అంతర్జాతీయ స్థాయికి తన రికార్డును తీసుకుపోయాడు.

ప్రేక్షకులలోని వార్తా పత్రికల అధీనులలో టెలిఫోను సూతకు విరామం లేదు. రేడియో స్టేషన్లనుండి పారబ్యాటమీ జగలేదు కదా అని ప్రశ్నలు. వార్తలు భృవపడిన తర్వాత, 15 నిమిషాల లోపు రికార్డును సాధించిన వీరునిగూర్చిన ప్రశంసలు అపరిమితంగా బయలుదేరాయి. ఎమిల్ ను అభినందిస్తూ రోజూ ఉత్తరాలే. ఫోటోగ్రాఫులు పంపమని అభ్యర్థనలు అసంఖ్యాకాలు.

ఇంతలా హాస్యాస్పదంగా ఉంది ఎమిల్ కు. రెండు రికార్డుల తర్వాత యిక అతనికి నేళతో సంబంధం పోయింది.

ఈ దూరానికి ఎంత రికార్డు 'టై'మన్న విషయం ఎమిల్ కు తెలియదు. సాధారణంగా పోటీలలో యీ దూరం (2000 మీటర్లు) అరుదు. ఇంటికి వెళ్ళిన తర్వాత, పరుగులకు సంబంధించిన పూర్వపు రికార్డులు చూస్తూనే తెలిసింది ఎమిల్ కు: ఆ దూరానికి 'రికార్డు' 5 నిమిషాల 38.8 సెకండ్లు; 'హోస్కె' పరుగు రికార్డు.

ఆ రికార్డును అధిగమించిన విషయం, ఎంతోకాలం దాగలేదు. తన క్లబ్బు 'స్టేన్' నాయకునికి తెలిసింది. మర్నాడు వుదయం తను ఆఫీసుపనిలో వుండగా 'టెలిఫోన్' మోగింది:

"ఎమిల్! శనివారానికి బాగాతయారయి వుండు; మూడుకిలోమీటర్ల రికార్డును భగ్నంచేయడానికి ఒక పోటీ ఏర్పాటుచేశాం" అన్నాడు.

ఎమిల్ కు ఈ వార్త భయోత్పాతం కలిగించింది. నిరాకరించాడు. వంద సాకులు చెప్పేడు; అలాంటి ప్రయత్నంయొక్క అవివేకాన్ని గూర్చి చెప్పేడు. కాని ప్రయోజనం లేకపోయింది. ఆవిధంగా కొత్త 'రికార్డు'ను సృష్టించిన కీర్తిని సంపాదించాడు.

"అనవసర డుమాపణలతో కాలయాపన చేయకు; నిన్ను నీవు చూపిన ప్రజ్ఞనుగూర్చి విన్నావు. నువ్వు పరుగెత్తితీరాలి; నీ ప్రజ్ఞను ప్రదర్శించాలి."

ఈరోజు అతనికి కలిగిన భయం, అత సెప్పడూ అనుభవించలేను. తన 2 కిలో మీటర్ల రికార్డు ఏ వంత గొప్పదికాదు; కాని 'హోస్కె' సాధించిన 3 కిలోమీటర్ల రికార్డు అద్భుతం. ఆ దూరం 8 నిమిషాల 42 సెకండ్లలో పరుగెత్తుకుకు, ఒకటి రెండు కిటుకులు తెలియాలి. దీనిమీద నిజంగా తీవ్రంగా మనసు నిలపాలా? తన రికార్డు 8 నిమిషాల 56 సెకండ్లు. 15 సెకండ్లను తను తగ్గించుకుకు తిగిన శక్తి తనకుందా? ఏదో ఒక అద్భుత కార్యాన్ని సాధించడానికి ప్రయత్నం కాదా ఇది?

శనివారం ఎంతో దూరమనిపించింది. ఒకయ్యంగా కనిపించింది. జిలక్ స్టేడియంలో పందెపు మార్గం సరిగ్గా లేదు. ఒకసమగ్రమైన దృశ్యం కండ్ల ఎవట స్పష్టంగా కనబడదు. దాని పొడవు 450 మీటర్లు మాత్రమే. పందెంలో దృశ్యం సమగ్రంగా గ్రహించడానికి పోటీదారు అక్కడక్కడ తన పద్ధతి ననుసరించుకున్నాడు. ఏర్పాటుచేసుకోవాలి. మిత్రుడు 'సేక్' మధ్య మధ్య 'టైము' తెలియజేస్తానన్నాడు. ఈ పనిమాత్రం చక్కగా నెరవేర్చాడు సేక్. ఆ సాయంత్ర మదొక చిన్న సమావేశం. ప్రేక్షకులు 50 మంది మాత్రమే. అంత నమృతంలో లేరు వారుకూడా; అందరికీ అనుమానమే. ఈ నిరాడంబర ప్రదర్శనపు టెర్వాట్లు మధ్య కూడా, ఎమిల్ చూపిన ప్రజ్ఞ అద్భుతం. తన అనుచరులకు ఆశాభంగం కలిగించలేదు. తానవుతున్నకంటే ఎక్కువ శక్తివంతంగా కార్యాన్ని సాధించాడు. 8 నిమిషాల 38.8 సెకండ్లలో పరుగు పూర్తిచేశాడు; క్రొత్త రికార్డు నిర్మించాడు.

ప్రేక్షకగరంలోని క్రీడల వార్తలక్రింద, విమర్శలేకుండా విషయమాత్రమే ప్రకటింపబడింది. క్రీడల ఎడిటర్లు జట్లోపెక్ పరిచితుడే; అతని సామర్థ్యం

వారెగినదే. కాని ఒక రికార్డును భగ్నంచేసే ధైర్యం ఎక్కడనుండి సంపాదించాడు అనేదే వారి ఆశ్చర్యం. కొంత ఋణులను కావాలి; అంత ప్రజ్ఞ ప్రవర్తింపగల లక్షణాలు అతనిలో కలవా? దానికి కావలసిన మనోధైర్యం అని కున్నదా? అనీ ప్రశ్న.

ఒకక్షణమైనా అనుమానించనిది 'హెరన్' ఒక్కడే. ఆమర్నాడే అతనివద్ద నుండి సందేశం "నీ వాద్దానం సంగతి ఏమిటి" అని.

జి. టో. పె. క్ క్లబ్బు మేనేజర్లు, యీ తరుణాన్ని జాగ్రత్తపడవలచుకోలేదు. 5000 మీటర్ల రికార్డు భగ్నానికి, ఆ తరువాతి శనివారం ఏర్పాటు చేశారు.

ఎమిల్ తన 'ట్రెయినింగు' పద్ధతులనుమాత్రం వివరించలేదు. తన విషయానికి కారణం తన ట్రెయినింగు పద్ధతులేనన్న తన విశ్వాసం దృఢపడింది. అతని స్నేహితులకూడా అన్ని విషయాలు ఒక కొత్త దృష్టితో చూచుట కారం భించారు. మంగళవారం 200 మీటర్ల మార్గంలో 10 సార్లు పరుగెత్తాడు; లక్షిమీటర్ల అనేవిధంగా చేశాడు. దూరపు పరుగు పండేలకు ట్రెయినింగుపద్ధతి యిదే అని విశ్వసించాడు. ఇదివరకు స్రవత్తుం చేసినప్పటికంటే, యిప్పుడు తన శక్తి అధికమయిందన్న మనోధైర్యం కలిగింది. ఆత్మవిశ్వాస మధికమయింది. మొట్టమొదట కంటే, యీ సారి పండేపు ప్రారంభంలో తేలిక హృదయంతో నిలబడ్డాడు. 'హోస్' రికార్డు 15 నిమిషాల 14 సెకండ్లు; ఎమిల్ అంతకన్నా తక్కువకాలంలో పరుగెత్తగలడా?

"అంత సులభం కాదు" అని తన్ను ప్రశ్నించినవారికి, ఎమిల్ సమాధానం యిచ్చాడు. తనకున్న శక్తిని అధికంగా ఎప్పుడూ పరిచించే అలవాటు లేవతనికి. కాని తనకున్న యావచ్చుకీని ఉపయోగించగలడని ఆతనికి నమ్మకమున్నది.

మొట్టమొదటి శనివారంనా ఈ శనివారం ప్రేక్షకులెక్కువయ్యారు. తన పనిచేసే 'లేబోరేటరీ'లోనివారుకూడా హాజరయ్యారు; వారు ఎప్పుడూ ఆటంకాలానికి రానివారు!

వారికి ఆకాశం కలిగించలేదు ఎమిల్. నిజమే, చివరి ఘట్టాలలో యిదివరకెన్నడూ అవసరమనిపించని విధంగా శక్తి సుపయోగించవలసినచ్చింది; కాని విషయం పొందాడు. 20 సెకండ్లతో పూర్వపు రికార్డును తుడిచివేశాడు. 14 నిమిషాల 5 సెకండ్లు పరుగెత్తి, అంతజ్ఞాతీయ స్థాయికి తన రికార్డును తీసుకుపోయాడు.

ప్రేక్షకులలోని వార్తా పత్రికల అధీశులలో టెలిఫోను మోతకు విరామం లేదు. రేడియో స్టేషన్లనుండి పారబాటేమీ జరుగలేదు కదా అని ప్రశ్నలు. వార్తలు ధృవపడిన తర్వాత, 15 నిమిషాల లోపు రికార్డును సాధించిన వీరునిగూర్చిన ప్రశంసలు అపరిమితంగా బయలుదేరాయి. ఎమిల్ ను అభినందిస్తూ రోజూ ఉత్తరాలే. ఫోటోగ్రాఫులు పంపమని అభ్యర్థనలు అసంఖ్యాకాలు.

ఇంతా హాస్యాస్పదంగా ఉంది ఎమిల్ కు. రెండు రికార్డుల తర్వాత యిక ఆతనికి నేళతో సంబంధం పోయింది.

“15 నిమిషాలకంటే తక్కువ వేళలో పరుగెత్తడం నాకు సుఖమైపోయిందని ఈ రికార్డువల్ల బోధపడింది. ఇందులో అమానుష మేమీ లేదు. సాధారణ మానవునికి అందుబాటులో ఉండవచ్చుమాట. బ్రెయినింగువల్ల సాధించిన నా మానవశక్తికి అనుగుణంగా ఉన్నదనాలి.”

పోస్టులో మరొక ఉద్వేగంకూడా వచ్చింది. వచ్చే శనివారం ప్రేగ్ నగరానికి రమ్మని ఆహ్వానం. ఈసారి 2000 మీటర్ల పందెం; జట్ పేక్ తు పూర్వ రికార్డులను ముక్కముక్కలు చేయుట కవకాశం. జిలన్ లో ప్రజల కీ ఆహ్వానం గర్వకారణం; కాని ఆహ్వానానికి అంగీకరించడమా, లేదా, ఆలోచనలో పడింది. రికార్డును భగ్నంచేయుట మరొక స్థలంలోనా? చివరకు ఆహ్వానానికి అంగీకారం మంజూరయింది. కారణం కూడా మంచిదే. ఎమిల్ సాధించిన రికార్డులు బయటప్రజలలో విశ్వాసాన్ని పూర్తిగా కలిగించాలి; దాని కిది అవకాశం.

ఈ ప్రారంభం ఎమిల్ కు సంతోషం కలిగించలేదు. చాలాకాలంవరకు మరవలేక పోయాడు. నిష్కల్మషంగా ప్రయత్నం చేయడమే అతని ఆశయం; ఆఖరున వచ్చినా అతనికి సంతోషమే; కాని తన విజయాన్ని శంకించేవాతావరణం అతనికి విచారం కలిగించింది. ప్రేగ్ నగరం వెళ్ళినతర్వాత, అక్కడి ప్రజలు అతని ప్రవర్తనాలను శంకించారని వింటూంటే, ఎమిల్ కు కలిగిన హృదయావేదన ఊహించవలసిందేగాని వర్ణించ నలవికాదు. స్టేషన్ లో దిగగానే, ఏదో తెలిసినట్టుగా ప్రేక్షకులు చిరునవ్వుతో హేళన కనబరుస్తూ “అడుగో జిలన్ రికార్డు భగ్నంకాదు! జిలన్ వేళలో ఏదో ఆంతర్యమంటుంది. ఏమంటావు” అన్న మాటలు వినిపడజొచ్చాయి.

అలాగన్నవాడు ఎమిల్ దగ్గరకువచ్చి, వంగి అతని చెవిలో: “అయితే అసలు నిజమేమిటి! దూరాలు కొలిచే పద్ధతేమిటి? మీ జిలన్ లో యిలాంటివన్నీ ఎలా ఏర్పాటుచేస్తారు?”

“ఆ వేళలు నిర్దిష్టం; మాగ్గం అతి జాగ్రత్తగా కొలుస్తారు; అన్నీ నిబంధనల ప్రకారం చేస్తారు.”

జవాబు నచ్చలేదు. వేళాకోళం హెచ్చయింది: “అబద్ధాలాడకు, నిజంచెప్పు. నాతోటి చెప్పు నీకేమీ భయం లేదు. మనలోమాట, ఎలా చేస్తారు.”

ఇక్కడ తన రికార్డు ట్రైయరుగూర్చిన అనుమానం దృఢంగా వుందని ఎమిల్ గ్రహించాడు. ఇతరులు కూడా అదేవిధంగా దగ్గరకు రావడం, అవే మాటలు అనడం!

“రికార్డులు సృష్టించడం నా కిష్టంలేదు. క్లబ్బు నిర్వాహకులు చేసిన ఏర్పాటుయిది.....”

ఇంకా వాక్యం పూర్తి కాకుండానే “కాని, యిటు చూడు! ఇక్కడ నీకున్నా బాగా పరుగెత్తేవారున్నారు. వారు రికార్డులను భగ్నం చేసే ప్రయత్నాలు చేయలేదు!”

అది సంపూర్ణంగా నిజం. ప్రజ్ఞావంతులు, కొద్దికాలం క్రిందట, తనను చిత్తుగా ఓడించినవారున్నారు; అయినా రికార్డులు మాత్రం పర్వతాలవలె నిలచి ఉన్నాయి. ఎందుచేత? దానికి జవాబు తన 'ట్రైయనింగు' పద్ధతుల విశిష్టత. ఈ పద్ధతులను అందరూ తృప్తికరించారు. నిజమే! జట్ పే క్ ను పరుగులలో ఓడించేవారు లేకపోలేదు. కాని రికార్డులను ధ్వంసంచేసే ప్రజ్ఞా వారికి లేదు. ఏవో విధంగా జయస్థై చాలంటారు వారు. అవసరానికి 'ట్రైయనింగు' అయ్యేవారు. అంతేగాని వారికి ఉన్నతాచర్యాలు లేవు. తరుచు పందెలలో పాగ్గానేవారు, తరుచుగా గెలుచుటకు తమవేగాన్ని వృద్ధిపొందిద్దామని కాని, కష్టాన్ని భరించగల శక్తిని సంపాదిద్దామని కాని వారికి ఆశలేదు. ఎమిల్ ట్రైయనింగు అతనిని ప్రజ్ఞావంతుని చేసింది. అతని ప్రతిపాదెం అతనిలో నూతన శక్తిని విజృంభింపజేసింది. 5000 మీటర్ల పరుగు ఎమిల్ కు అరుదైనా, ప్రతి సంవత్సరం పరుగువేళలు, ఆతని శక్తిని ప్రకటిస్తున్నాయి. ఆ విధంగా అతని సిద్ధాంతానికి విజయనూచనలు కనబడ్డాయి.

. ఆరోజు అందరూ అనుమానపు దృష్ట్యలతో, అసహనంతో తనవైపు చూస్తున్నారని గ్రహించాడు ఎమిల్. అచ్చుప్రకాశాత్మ వ్యాయామ రంగంలో ఫలితాలు వ్యక్తిగత ప్రావీణ్యంమీద ఆధారపడి ఉంటాయి. ఎవరికివారు తమ శక్తిని ప్రదర్శించగల వైపుణ్యం, తమ శక్తిని రక్షించుకోగల సమర్థత కలిగి ఉంటారు; వారి శక్తినిగాని సామర్థ్యాన్నిగాని వారిరుండి వేరుచేయగల వారెవ్వరూ లేరు. అందుచేత ఎమిల్ భయపడడానికి కారణంలేదు. ఆశ్చర్యవిశ్వాసంతో ప్రేడియం ప్రవేశించాడు; అంతేకాదు, ప్రేగ్ నగర ప్రజలలో విశ్వాసం పాచుకొలపడానికికూడా నిశ్చయించాడు.

ఫలితం : రి నిమిషాల రిగ్ సెకండ్లు; మరొక రికార్డు; ఒక్క సంవత్సరంలో మూడవది.

సంకయాత్మకులు ఆశ్చర్యచకితు లయ్యారు.

వి ము క్తి

ఆ ఆటస్థలంలో చల్లనిగాలి; ఉదయభాసుని వెచ్చని కిరణాలు ప్రసరించి గాలిలో చల్లదన్నాన్ని క్రమంగా మాయం చేస్తున్నవి. వసంతవాసనలు వ్యాపిస్తున్నాయి. పండెపు మాగ్గంలో ఎమిల్ నెమ్మదిగా నడుస్తూ, అప్పుడప్పుడు వేగంగా పరుగెత్తుతున్నాడు. ఆతని ఎడమకాలు యింకా నొప్పిగానే ఉంది; చలికాలంలో బయట పరుగెత్తడానికి వీలులేక యింట్లోనే గెంతుతూ పరుగెత్తుతూ, కాలికి దెబ్బ తగిలించు

కున్నాడు. ఈ ఆటగాళ్ల అలవాటు ప్రకారం విక్రాంతి తీసికొనేందులు, నొప్పి దానంత అడే పోతుందని అశ్రద్ధ చేయడం; ఆ నొప్పి అధికంకావడం జరిగింది. పూర్వపు ప్రష్ణుకు సంపాదించుటకు అతిజాగ్రత్తగా ఉండాలి. ఆ మెదైన గడ్డిమీద పరుగెత్తుతూంటే, అప్పుడప్పుడు ఆకాలినొప్పి దుర్బలంగా తయారయ్యేది.

జిలన్ లో వ్యవహారాలన్నీ వివరిస్తున్నవి. నవంబరులో పట్నం ముట్టడింప బడింది. పట్నం చాలావరకు నాశనం అయిపోయింది. అంతా తారుమారయింది. పట్నంలో యిస్లు ఉష్ణంగా ఉండే ఏర్పాట్లన్నీ ధ్వంసం కావడంచేత, చలి ఎముకలు కొరికేస్తూంది. యుద్ధం ఎప్పుడు అంతం అవుతుందా అని ప్రజలు ఆతృతగా ఉన్నారు. ముగింపు త్వరలోనే కావచ్చు. పరిస్థితు లా విధంగానే సూచిస్తున్నాయి. వసంతారంధంలో శత్రువు ఆక్రమించుకొన్న అన్ని ఆఫీసులలో కాగితాలన్నీ తగల పెట్టబడ్డాయి; దీని పొగ ఆకాశము అంటుకున్నది; ఆ పురమందిర ఆవరణలో జరిగే రహస్య సమాలోచనల వైఖరి దీనివల్ల అవగాహన అయింది.

అందరి హృదయాల్లో ఆనందం వెలిగింది. శుభసూచనలు కనపడ్డాయి.

ఆ రోజుల్లో, రెండవమాస్టులు 10 వ సెయిరుగడలో ఎక్కువగా కాలం గడిపేవాడు ఎమిల్. అడే క్లబ్ గదిగా వాడేవారు అనేకమంది క్రీడా ప్రవీణులు. ఆగదిని ఫాటోలతో, 'జావలిన్'లతో, 'డిస్కుస్'లతో అలంకరించేవారు. ఆ ఆటగాండ్లలో ముఖ్యుడు రూడ్లీ, 'బరోపా స్టీప్' చేజ్ ఛాంపియన్'. ప్రతివాడు ఆనందంగా కాలక్షేపము చేస్తూండడం, బలం సంపాదించడం జరిగేది. తమ శరీర శిక్షణను సాగిస్తూండేవారు. చలికాచుకోవడానికి కుంపటి తయారు చేసుకొన్నారు. ప్రక్కన బాంబులతో ధ్వంసమయిన యిళ్ళనుండి కట్టెలు తెచ్చి కుంపటి రాజేసుకొనేవారు. అలాగ కట్టెలు తెచ్చుకోవడం నిషేధం, స్రమాచం కూడా. ఈ విధంగా ఆ చలికాలం ఎలాగో గడిచింది.

ఆ వసంతకాలంలో మొదటి వరసవైస్యం సమీపిస్తూంది. త్రెయినింగు కొరకై స్టేడియంకు ఎమిల్ ను వెళ్లకూడదన్నారు. కాని, అడువయాలు ఎంతో ఆనందంగా ఉండేవి. బయటకు పోయే ఉత్సాహం ఆపుకోలేక పోయాడు, ఎమిల్. ఆ ఆవరణకు తాళం పడింది. అయినా ప్రహరీ గెంతి పోయేవాడు.

అది మే 2, 1945.

ఆసక్తికంగా 'వైరన్' మోగింది; భయనిహ్వాలమైన రోదన బయలుదేరినవి; "టాంకులు వస్తున్నాయి; అవిగో, దృష్టిపథంలో."

ఆ రోజే ఎమిల్ అపరిమితానందం అనుభవిస్తున్నాడు. ఆ రోజు త్రెయినింగుకు పోకపోతే ఎట్లా; ఆపరిశుభ్రమైనగాలి సవాలు చేసింది.

ఒక బ్రహ్మాండమైన శబ్దం. భూమి వణికి పోయింది. ఆటఫలానికి సమీపాన రక్షణకొరకున్న తుపాకులన్నీ పేలుతున్నాయి. అంతా అయోమయంగా వున్నది. ఎమిల్ ఆటఫలంనుంచి తన గదిలోనికి పరుగెత్తి, తన స్నేహితుల త్రెయినింగు దుడ్డులు మూటగట్టి చంకనుబెట్టి చల్లగా ఊళ్లోకి జారేడు.

చర్చి ప్రక్కనుండి పశ్చిమానికి ఎన్నోలాంటి వేగంగా పోతున్నాయి. ఫాసిస్టులు త్వరగా పారిపోదామనుకున్నారు. వారి వదనాలలో భయం తాండవ మాడుతోంది.

పట్నానికి పరిసరాలలో 'మెషిన్ గన్' మ్రోతలు భీకరంగా ఉన్నాయి. సోవియట్ సైన్యం అంత దగ్గరకు వచ్చిందా!

ట్రెయినింగు దుస్తులు ఎవరివి వారికిచ్చేయాలని ఎమిల్ ఉద్దేశం. యావత్తు ప్రజ భూమి అడుగున గదుల్లో చేరి ఆత్మరక్షణ చేసికొంటున్నారు. ఇళ్ళ తలుపులు తాళాలువేసి ఉన్నవి. ఎమిల్ వానిలో ప్రవేశించుట ఎలా? అప్పుడే ఎమిల్ వదలిన వీధిలో ఒక బాంబు పడింది; ఒక యిల్లు కూలిపోయింది. ఎమిల్ యాబాంబుల ప్రేలుడుమధ్య చిక్కుపడిపోయాడు.

“ప్రక్కన అవవిలోనుండి రవ్వస్టు తుపాకులు ప్రేలుస్తున్నారు” అని ప్రజలు కేలువేయుట ప్రారంభించారు ఆనందంతో, ఆత్మతతో.

“రవ్వస్టు దగ్గర్లో ఉన్నారు!” అని అరచాడు ఎమిల్.

ప్రజలు విశ్వసించలేకపోయారు. ఆ చిన్న ఎత్తు ప్రదేశం వేగంగా ఎక్కి ప్రక్కనున్న కాలవను దాటి, వారివైపు పరుగెత్తాడు. అక్కడున్న చిన్న వంతెననుండి, రవ్వస్టును పలకరించాడు. మాటలు తడబడ్డాయి ఆ తొందర్లో. కాని ఆ ఆనందపు ఆలింగనం, ఆ స్నేహంతో కూడిన కరచాలనం, అన్ని సంతోష చిహ్నాలు స్పష్టంగా ప్రకటితమయ్యాయి.

“కామ్రేడ్లందరూ చివరకు యిక్కడకు చేరుకున్నారా!” ఇంతట్లో పట్టుపు ప్రజ యావత్తు అక్కడ చేరింది. సోజ్జుకు బిస్కెట్లు, కేకులు, టీ తీసుకొచ్చారు.

సోజ్జు ఆయాసం మరచి, చిరునవ్వులు నవ్వడం ప్రారంభించారు. జిలన్ విముక్తితో, వారి పని పూర్తి కాలేదు. యుద్ధం ముగియలేదు. శత్రువు పరిసర రహస్య ఫలాల్లో పొంచివున్నాడు; యింకా పోరాటం విరమించదలవలేదు.

“శత్రు వెక్కడ?”

“పారిపోయాడు” అని ప్రక్కనున్న ప్రజల జవాబు. ఆఖరు లాంటిలు ఏదిక్కున పోయాయో వారు చూపించారు.

కాని, సోజ్జు అంత సుఖపుగా నవ్వులేదు. అక్కడచేరిన ప్రజలకు వీడ్కోలు చెప్పి, శత్రువుపోయిన మార్గంలోపోయారు. త్వరితంగా పరిశీలన లవగాహన చేసుకొన్నారు. పారిపోతూన్న శత్రువును నలుప్రక్కల ముట్టడించారు.

ఇంకా సైనిక సమాహారెన్నో ఆ మాగ్గాన రావడం, పోతూండడం జరుగుతుంది. గెడ్డాలుపెరిగి ఆయాసంతోవచ్చిన ఆ సోజ్జు, వారిని చూడడానికి వచ్చిన ప్రేక్షక జనాన్ని చిరునవ్వులతో పలకరించేవారు. వీధి వారు తెచ్చిన ఫలాహారాలు తొందరతొందంగా తిని, వారిచ్చిన పానీయాన్ని కడుపునిండా తాగి, ‘కేకులు నవ్వు ముందుకు సాగిపోతూండేవారు.

సాయంకాలానికి జిలన్ నగరం చేరుకున్న వైస్రబృందాలుమాత్రమే జిలన్ లో రాత్రి మకాంచేసేవారు. ఈ సోజ్జుగ ప్రశాంతస్వభావం ఎమిల్ కి, వాని మిత్రులకు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. ఈ సోజ్జుగ స్థిరమైన స్థావరం ఏర్పరచుకోవడం, రక్షణ ఏర్పాట్లు చేసుకోవడం ఎక్కడో నిశ్చయమయింది. కొన్ని నిమిషాలలో 'హిట్లర్' మోతలు విసిరివేడడం మొదలయింది; ఇళ్ల పునాదులు కదలడం ప్రారంభమయింది. శత్రువులకు గర్భనిర్భయంగా తయారయింది. శత్రువులకు దాడిచేయడమంటే భయోత్సాహం కలిగిందంటే సందేహంలేదు. సాయంత్రం చీకటిపడేవరకే యీ తుపాకీ మోతలు.

ఈ అనుభవాలన్నీ ఎమిల్ మనసులో ఆందోళన రేపినవి. అందుచేత గుఖంగా నిద్రపోలేకపోయాడు. ఒకనాటి అర్ధరాత్రి ఒక్కటే గుండుమోత వినిపించి ఆ నిశ్చలవాతావరణాన్ని భంగపరచింది. వెంటనే తుపాకీమోతలు; ఆ పట్న పరిసరాలు యీ మోతలతో గిండిపోయినవి. శత్రువు స్వరక్షణకొరకు ప్రాకులాడుట మొదలుపెట్టినట్లు స్పష్టమయింది.

పతాకాలతోనిండిన ఆ చిన్ననగరం తహ తహలాడింది. శత్రువు ప్రయత్నం కొనసాగితే, పట్న ప్రజల గతేమిటి? ప్రజలు రక్షణస్థలాలకు చింపరవంపరగా పరుగెత్తడం ప్రారంభించారు.

విముక్తి ప్రయత్నాలలో నిమగ్నమైన సాహసులుమాత్రం వెనుకంజ వేయలేదు. ఒక్క గృహాన్ని కూడా వదలకుండా రక్షణ ఏర్పాట్లు చేశారు. వారి వద్దనున్న ఆయుధాలతో పోరాడుతూ శత్రువును ఢిక్కరించారు. విక్రాంతి కొరకు వచ్చిన సోజ్జుగకూడా సహకరించారు. అత్యల్పకాలంలోనే శత్రువులు నిర్మూలమయ్యారు.

జిలన్ లో యుద్ధమంతమయింది. సోవియట్ వైస్యగ్నిమాత్రం యుద్ధం అంతంకాలేదు. ఆయుధ సామగ్రినంతా జిలన్ లోటలలో, రక్షణ స్థావరాలలో జాగ్రత్తగా ఉంచడమైంది.

ఏ క్షణంలోనయినా, యీ సోజ్జుగకు సహాయం చేయుటకు ఎమిల్ సిద్ధంగా ఉన్నాడు. వైస్యరక్షణకొరకు, ఆయుధ సామగ్రి సురక్షణకొరకు, భూగర్భంలో వసతులు త్రవ్వకుంటే ఎమిల్ ఎంతో ఆసక్తితో పరికిస్తూ వుండేవాడు.

“అవి మీకు సరిపోతాయా?”

“చాలు; మేం వృధాకాలయాపన చేయదలచుకోలేదు. అప్పట్లోకాత్తు, శత్రువులు తుపాకులు పేల్చుటలో ప్రవీణులు కాదు” అని హేళనగా సమాపంలోని అడవివైపు చూపించారు.

పాత ఒకటి తీసుకొని గొయ్యి తవ్వడానికి ఎమిల్ పూనుకున్నాడు. ఈలోపుగా శత్రువుల గుండ్లు పేలుతూనే ఉన్నాయి; కాని ఏమీ ప్రమాదం కలగలేదు.

పట్నం వెనక వైపున, శత్రువు రక్షణ ఆయుధ పరికరాలు ఏయంత ప్రయోజనకారిగా లేవు. పట్నంలోని యువకులు, దేశభక్తులు త్యాగాలుచేసి, వీరమరణం పొందినారు. వారికి ప్రత్యేకంగా, గౌరవ పురస్కరంగా స్మృతానభూమి తయారు చేయబడింది. అక్కడ వారి మృతదేహాలు పాతిపెట్టబడినవి.

పైన్యంలో చేరి పనిచేయుట తన జీవితవృత్తి అవుతుందని, ఎమిల్ యీ రోజుల్లో ఊహించలేదు. అయినా పైనికులుచేసే కార్యాలను, ఎంతో శ్రద్ధతో పరిశీలించేవాడు ఎమిల్; తనకు తోచిన సహాయంకూడా చేస్తూండేవాడు. పైన్యాలతో పట్టుపు సింహద్వారంవరకు పోయాడు ఎమిల్.

అకస్మాత్తుగా, ఆ పరిసరములలో ఒక సోల్జరు, మెషీన్ గన్ దెబ్బకు గురి అయ్యాడు. ప్రాకి లెప్పించుకుందామని ఆ సోల్జరు ప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. ఎమిల్ ఆ సోల్జరును రక్షించడానికి దూకుదామనుకున్న సమయానికి, మరొక సోల్జరు తుపాకీ దెబ్బతో పడిపోయాడు. ఎమిల్ ప్రయత్నాన్ని ప్రశంసించి సోల్జరు విరమింప జేశారు; ప్రమాదంయొక్క తీవ్రతను బోధపరిచారు.

ఒక డాక్టరువైనా తీసుకువద్దామనుకున్నాడు, ఎమిల్. ఆ ప్రయత్నాలన్నీ విరమించుకోవలసి వచ్చింది. ఆ నరకం కురిపిస్తూన్న మెషీన్ గన్ మంటల మధ్య నుండి, పట్నులొకటి పోవడం ఎట్లా? “అనుపప్రతి తీసుకుపోవలసిన అవసరంలేదు; మా అనుపప్రతి మాతోనే ఉండ”న్నా డొక సోల్జరు.

చీకటి పడ్డాకకూడా, ఆ పోరాటం సాగిపోయింది. సహాయం అభిస్తూ ఒక ‘రాకెట్’ ప్రేలింది. శత్రు పైన్యంలో ఒక భాగం ఆ అడవుల మధ్య నెక్కుడో చిక్కుకొని ఉండి ఉంటుంది. రష్యన్లు ఆ వైపుకు తమ దాడి ప్రారంభించి, వారి నుండి “హాహాకారాలు” చెలరేగేటట్లు చేశారు. ఇక శత్రువు జిలన్ కు తిరిగి రావడం అబద్ధం.

మరుసటి దినం ప్రాతఃకాలమే, ఆ పట్టుపు వీధులలో జట్ పేక్ తిరుగుటకు ప్రారంభించాడు. జరుగుతూన్న చరిత్రాత్మకమైన ఆ సంఘటనలను, స్వయంగా చూచి అనుభవాన్ని సంపాదించునని ఎమిల్ ఆశ.

పట్టువాసులు జరుగుతూన్న ప్రతి విషయాన్నిగూర్చి ఆత్మత కనబరుస్తున్నారు; ఆయుధ సామగ్రిని పరీక్షగా చూస్తున్నారు. పైన్యాలు మారినవి. ఇంత వరకు ఉన్నవారు, ముందుకు సాగవలసి వచ్చింది; క్రొత్త పైన్యాలు, క్రొత్త మనుష్యులు; ఈ పైన్యాల రాకపోకలు ఎంతో శ్రద్ధతో గమనిస్తూండేవాడు ఎమిల్. ఎన్నో అసంఖ్యాకంగా లారీలు, కాన్లు ఆ పట్నుంద్వారా పోతుండేవి; రోడ్లమధ్య సోల్జరు ఒకడు నిలబడి, అవన్నీ ఏ మాగ్లో పోవాలో చూచిస్తూండేవాడు. పైనికుల వెనక పెట్రోలు, మందుగుండు సామాను ఎంత వెళ్ళేలో లెక్కలేదు.

ఒక్కసారిగా జీవితం సౌందర్యంగా కనబడింది. ప్రజలు స్వేచ్ఛగా ఊపిరి తీసుకొంటున్నారు. ఫ్యాక్టరీలో త్వరలోనే పని ప్రారంభమవచ్చు. ఫ్యాక్టరీలో కూడా స్వేచ్ఛ అనుభవించడానికి అవకాశముంటుంది. ఎమిల్ ను మళ్ళీ తన పనిలో ప్రవేశించాడు. కాని, తన యజమానిని తనకు ఆరోగ్యం చెడని పని నిమ్మని కోరుకున్నాడు.

“నావంటి ఆటగాడు తన ఊపిరితిత్తులను పరిశుభ్రమైనగాలితో నింపుకోవాలి; యిప్పుడు నేను చేస్తున్న పని నా కనుకూలమయినది కాదు” అన్నాడు ఎమిల్. కాని యిప్పుడున్న పనికి ఎమిల్ వైపువ్యాం ఎంతో అవసరమని యజమాని సాకుచెప్పేడు.

ఎమిల్ యీ వాదనలో యధాస్థమున్నదని గ్రహించాడు. కొత్త ప్రభుత్వంలో ఆటగాడైన ఎమిల్కు గౌరవస్థానం వీర్పడుతుందని విశ్వాసమున్నది. ఇన్నాళ్ళూ పరాయి ప్రభుత్వంక్రింద ఒత్తిడికి లోనయ్యాడు. ఇప్పుడు జాతీయత వేళ్ళు పాతుకోవాలి, పెరగాలి, వృద్ధిపొందాలి - ఔకోస్లోవేకియా మరల స్వతంత్ర దేశమయింది. ప్రజలు శక్తివంతులు కావాలి, సమర్థులు అవాలి.

ఎమిల్ వైస్యంలోకి ఆహ్వానింపబడ్డాడు; దానితో నిర్విచారంగా ఫ్యాక్టరీ వృత్తికి స్వస్తి చెప్పేడు.

పైనికు డవడానికి కాలం పరిపక్వమైంది.

జరాజిట్సులో, ఆ చివరింట్లో

జరాజిట్సులో, ఆ చివరింట్లో

నా చిన్నపిల్ల

వైకోచ్చింది; పరిభ్రమించింది.

దక్షిణ మొర్రావియా పర్వత పంక్తుల్లోనుండి నడచే పైనిక సముదాయంనుండి యీ గేయం ఆనందంతో చెలరేగింది; ఇక్కడ ఎమిల్కు తన యింట్లో ఉన్నట్టే ఉండేది. ఇక్కడి ప్రజలు ఆనందమయజీవితం గడుపుతారు; ఈ ప్రదేశమంటే, యీ ప్రజలంటే ఎమిల్కు ఎంతో అభిమానం.

ఇది మరొక ప్రపంచంలాగుండేది అతనికి. ఆ ‘నిలికా’ ధూళికి ప్రత్యామ్నాయంగా, ఆ భూమినుండి బయలుదేరే సువాసనలు, అక్కడ పుష్పించే ‘డాండీలియన్’ సుమపరిచుకాలు అతనిని ఆకర్షించాయి.

కారీక పరిశ్రమ, నిలబడడం, వంగడం మొదలైన పైనికవిన్యాసాలు ఎమిల్ వంటి తైయినిగు పొందినవానికి కష్టంగా కనబడలేదు. ఆ విన్యాసాలు చేస్తుంటే తన బాల్యం గుర్తుకొస్తూ ఉండేది. జిలన్లో నివసించి మరచిన ఆ గ్రామసీమల సౌందర్యాన్ని అనుభవించే అవకాశం మరల ప్రాప్తించినందుకు సంతోషించాడు.

ఆ పరిసరాలలో, ఆ ఆనందమయ పరిస్థితులలో, వ్యాయామ క్రీడలలో మరల ప్రవేశించుటకు ఎమిల్ కుతూహలపడ్డాడు. యుద్ధానికి ముందే, యివన్నీ వదలివేయ వలసి వచ్చింది. అతని ఆంతరంగిక ప్రశాంతత, ఆత్మవిశ్వాసం యిదివరకుకన్నా ఎక్కువగా పరిశ్రమించుటకు, ప్రష్ట చూపించుటకు ఉపయోగించగలవు.

విముక్తి పొందిన ప్రజాగ్రాజ్యంలో, మొదట మిలిటరీ క్రీడలు, తర్వాత జాతీయ పోటీలు వీర్పాటు చేయబడ్డాయి.

వీటి అన్నిటిలో ఎమిల్ ప్రప్రథముడుగా తన ప్రష్టను ప్రకటించాడు. మిలిటరీ ఛాంపియన్ షిప్పులలో 8000 మీటర్ల పరుగు పందెం 9 నిమిషాల

38.4 సెకండ్లలో గలిచాడు. నేమల్ ఛాంపియన్ షిప్పులలో 5000 మీటర్లు 14 నిమిషాల 50.2 సెకండ్లలో సరుగెత్తగలిగాడు.

తన తోటివారి అభిమానాన్ని, తన ఆఫీసరు వాత్సల్యాన్ని సంపాదించాడు ఎమిల్. ఆటలలో పాల్గొనడానికి సెలవు యివ్వడమనేదే అతనికి బోధపడేది కాదు.

“ఈసారి సెలవు తీసుకొని ఎక్కడకు వెళ్ళవలచావు?”

“జాతీయ ఆటల పండలకు.”

“మిలిటరీ సంబంధంలేని ‘సివిలియన్’ ఆటలకు సెల వివ్వడానికి వీలులేదు.”

కాని సైనిక ఉద్యోగస్తులలో యీ ఆటల ప్రాముఖ్యాన్ని తెలిసినవా రక్కడుండుట పనికివచ్చింది. సెలవు యివ్వాలని తెలిగ్రాం వచ్చేది; సెలవు మంజూరయ్యేది.

చివరకు ఎమిల్ పనిచేస్తూన్న సైనిక విభాగపు అధికారి కూడ కొంత అభిమానం కనబరచాడేవాడు. పండలకు పోయి గలిచి, బహుమానాలతో తిరిగి వచ్చిన ఎమిల్, సన్మానింపబడేవాడు. సైనిక పత్రాలలో ఎమిల్ కు ప్రశంసలు ప్రకటింపబడేవి.

సోల్జర్లు అందరూ చాలా ఆనందించారు. ఎమిల్ గౌరవాన్నే అచ్చట చలామణిలోనున్న ఒక జానపద గేయం “టూన్స్”లో గీతా ల్లారు.

ఆ యుద్ధానంతరపు ఆనందం అందరినీ మత్తెక్కించింది. అందరికీ ఖులాసాగా ఉంది; అందరూ పరకపలయ్యారు. ఎమిల్ అందరితోబాటు ఆనందంలో మునిగి పోయాడు.

“నీవు ‘ఎక్. సి. జి.’ అవడానికి యిచ్చగిస్తున్నావా?” అని ఒక వృద్ధ సాన్జెంటు మేజర్, ఆశ్చర్యంతో అడిగాడు.

“లేదు. నేను ఆఫీసర్లు వుదామనుకుంటున్నాను” అన్నాడు జట్ పేక్; సాన్జెంటు మేజర్ ఆశ్చర్యపడ్డాడు. కాని మరేమీ జరగలేదు. ఆఫీస రవుదామని ఎమిల్ కు ఆశ మాత్రమున్నది. ఈ క్రొత్త జీవితమంటే అభిలాష ఎక్కువయిందతనికి. తనకే కాదు; తన స్నేహితు లనేకుల కీ అభిలాష కలిగింది. మిలిటరీ వృత్తిలో ప్రవేశించినప్పటినుంచి కూడా వారి చర్చలలో ముఖ్య విషయ మిదే.

మిలిటరీ విద్యాలయం తిరిగి తెరచేసోజులు దగ్గరపడుతున్నాయి. ఎమిల్ ప్రవేశానికి దరఖాస్తు పెట్టడమా? మానడమా? అతని స్నేహితులందరు అతనిని ప్రోత్సహించారు. ఈ వృత్తి యీతని ప్రవృత్తికి అనుకూలమన్నారు అందరూ. స్వదేశాన్ని, కాంతిని సంగ్రహించే సైన్యంలో పని చేయుటకుంటే గౌరవం చేకూర్చేదేమున్నది? క్రొత్త కార్యాలయ సాధించే ఆశయంగల సైన్యంలో చేరకంటే స్వనర్మ నిర్వహణకు మార్గమేమున్నది? ఎమిల్ సాహసిక యువ హృదయంలో విముక్తిచెందిన దేశం యొక్క కాంతియుత అభివృద్ధిని రక్షించాలన్న కుతూహలం బయలుదేరింది.

వేగంగా ఒక నిశ్చయానికి వచ్చాడు, ఎమిల్.

ఈ లోపుగా ఒకసారి ప్రేగ్ కు ప్రయాణమయ్యాడు; అక్కడ స్వీడన్ దేశస్తుడు ‘ఏర్నీ ఏండర్సన్’తో పండెంలో పరుగెత్తేడు. అట్టి ప్రజ్ఞావంతునినిద విజయానికి

అవకాశం లేదు. అయినా ఆ ఆనుభవంతో, అంత సమర్థుని స్నేహం సంపాదించుకొని, ఎమిర్ తిరిగి వచ్చాడు.

కొన్ని రోజులతర్వాత స్థిరంగా ఆ మైనికపట్నం వదిలిపెట్టాడు. అతని తరువాతి జీవితమంతా 'ఆఫీస్ లో ఎకాడమి'లో గడచింది.

జలన్ లోని ఆ చిన్నయింటి కలవాటుపడ్డ ఎమిర్ కి, కొత్తపరిసరాల్లో తనమీద ప్రసరించే గౌరవం, అభిమానం అరనిని సమ్మోహితుని చేశాయి. అతనిని గౌరవించడానికి అన్నివిధాలా ప్రయత్నం చేసేవారు అనుచరులు. ఆతనికి ఆఫీస్ క్యాడెట్ దుస్తులు యిచ్చారు. బూట్లు యిచ్చారు; మిలిటరీ ట్రెయినింగు, అయినంత సబ్బుకు సంతుప్తి కలిగించుటేకాక, ఆతనికి ఉత్సాహం కలిగించింది. ఈ ట్రెయినింగులోని "క్యాడెట్ల"ను గూర్చి అందరూ ప్రశంసించేవారే; ఎంతో బాధ్యతగల పనులను నిర్వహించడానికి శిక్షణపొందుతున్నారు కదా!

'ఎకాడమి'లో ప్రవేశించేముందే, ఆటలలో పాల్గొనడానికి యింక పలుండ దని ఎవరో ఎమిర్ తో అన్నారు. పందేలలో పరుగెత్తే ఆక మరి లేకనుకున్నాడు, ఎమిల్.

కాని వచ్చినవెంటనే తన గది కిటికీనుండి చూస్తే అందమైన పరుగుమార్గం కనబడింది. ఇక పరుగెత్తడానికి అభ్యంతరం ఉండదుకదా అనే సంతోషం అతని మనసును ముంచెత్తింది.

ఆ మిలిటరీ విద్యాలయంలో జీవితమంతా సుఖప్రసంగం తేలికగా గడిచిపో లేదు. ఎమిల్ యొక్క శారీరక బలం, ఆ శిక్షణ బాగా పరిక్షింపబడ్డాయి.

మిలిటరీ విద్యుక్తాలన్నిటినీ ఆదర్శంగా నిర్వహిస్తూండేవాడు, ఎమిల్. ఒక్క "ఎక్స్ సైన్సు" కూడ మానలేదు. అది కాకుండా పాఠాలన్నీ ఎంతో శ్రద్ధతో చదివే వాడు. తక్కిన విద్యార్థులు విక్రాంతి తీసుకున్నప్పుడు, పరుగెత్తే దుస్తులను తొడుక్కొని ట్రెయినింగుకు పోయేవాడు, ఎమిల్.

చరిత్రకాలంలో గుఱ్ఱాలకువయోగించే మూకలు ఆవరణను, పరుగెత్తడానికి వాడుతూండేవాడు, ఎమిల్. అతని ట్రెయినింగుకు సుసంపుగా, అనువుగా ఉండడానికి, ఆ ప్రదేశంలో జంపపుపొడిచి తయారు చేసేవారు, మిత్రులు. వాతావరణం బాగుంటే నది ఒడ్డున అనేక కిలో మీటర్లదూరం, ఒక్కొక్కప్పుడు వేగంగా, ఒక్కొక్కప్పుడు నెమ్మదిగా పరుగెత్తుతూండేవాడు. 'బ్యాంక్స్ స్పేర్'లోని 'ట్రాక్'లో ట్రెయినింగువుతూండేవాడు.

మిలిటరీ ఉద్యోగం, జాగ్రత్తగా జీవితం గడుపుకొనుట అతని అభివృద్ధికి కారణములయినవి. అట్లా, 1946 వసంత కాలానికి బ్రేక్ నగర ప్రజల సమక్షంలో తన ప్రదర్శనల నిచ్చుటకు సంసిద్ధుడైనాడు.

మరొకసారి 5000 మీటర్ల పరుగు రికార్డును సృష్టించాడు, ఎమిల్. పరుగు కాలం 14 నిమిషాల 86.6 సెకండ్లు.

ఆతని మనోనిశ్చయం, గుండె నిబ్బరం కేవలం మొండితనమవుతున్నార, ప్రేక్ ప్రేక్షకులు. ఆతని అడుగులలో బరువు పోచుచున్నా, అనేక పందేలలో పాల్గొని విజయం సాధించాడు, ఎమిల్. ఆతని ఆరోగ్యమే ఆతని కవచమయింది.

తన దేశీయులకు వ్యతిరేకంగా వందలమీటల్ల తేడాతో గెలుపొందుతున్నాడు ఎమిల్.

స్వీడన్ నుండి యీసారి వచ్చిన పండగాళ్ళతో తన ప్రావీణ్యాన్ని కొలుచు కొని, ప్రపంచ యోధులతో తాను స్వేచ్ఛల అవకాశాల నూపించుకొన్నాడు.

వీర్మిందర్సన్ మరల వచ్చాడు. కాని యీసారి పరుగుపందేలకి రాలేకు. ఏంవర్సన్ సభ్యుడైన సంఘం, అతని నా పోటీలలో పాల్గొనడానికి బహిష్కరించింది. పూర్వం తన ప్రతికర్తులుగా నున్నవారు పందేలలో పోటీ చేస్తూంటే, ప్రేక్షక స్థానంలో నుండి విచారంతో గమనించుటతప్ప ఏందర్సన్ నకు పని లేదు. తలపంకిస్తూ యిలా అనేవాడు: “ఓ ఎమిల్ దేమి అద్భుతం. కీర్తి కథం తెలియకుండా, ఆ వయస్సులో నేనూ ఎంత ఆనందంగా ఉండేవాణ్ణి”.

స్వీడన్ నుండి వచ్చిన ఆ ఆటగాండ్రలో, ఐగోపాలాని ప్రముఖులు కొందరున్నారు. అందులో పొదుగుకాల్డ్ ‘లిడ్ మన్’ ఒకడు; ఎత్తులు దాటే (హైజంపర్), ‘లిం డెన్ క్రాంప్’ ఒకడు; అతి వేగంగా పరుగెత్తే ‘సన్ డిస్’ మరొకడు.

‘లిడ్ మన్’ మంచి సమర్థతతో ‘అడ్డులు’ (హార్డిస్) గెంతి జయం పొందేడు; జెక్కులకు ఎదురుగా చాలా గజాల తేడాలో గెలుపొందేడు.

‘లిం డెన్ క్రాంప్’ స్వీడిష్ రికార్డును నూతనంగా సృష్టించాడు. 2.01 మీటర్లు (6 అడుగుల 7.2 అంగుళాలు) ఎత్తుకు అతి చాళివక్ర్యంతో దాటి, ప్రేక్షకుల మన్ననలకు పాత్రుడయ్యాడు. ఒక్క మెట్రుకవాసిలో దాటుగలిగాడు. దాటి క్రింద యిసుకగోతీలోపడి కొన్ని పెకండ్లు సామ్యస్థితిపోయాడు; ప్రేక్షకుల జయ జయ ధ్వానాలే అతనిని తెప్పరిలజేశాయి. ఆ ఆనందంతో మత్తెక్కి, కనబడిన ప్రతి వానితో కరచాలనం చేస్తూ పోయాడు. అప్పుడు తన దేశీయుల చేతుల్లో పడ్డాడు. వారి అలవాటు ప్రకారం వానిని వైకత్తుతూ, ఎగరవేస్తూ, క్రిందపడవేస్తూ, ఆఖరుకు కనికరించమని బ్రతిమాలుకుంటే, వా రాతనిని విడచిపెట్టుట జరిగింది.

ఇలాంటి ఆయాసం కలిగించే సన్యాస ఫలితంగా, మెట్రుకే వీర్పాటుచేసిన 2.08 మీటర్లు పందెంలో ఓడిపోయానని యీతని వాదన.

ఈ ముగ్గురు ప్రముఖులలో ‘సన్ డిస్’ పరుగు పండగాడు; ఈతడు పరుగెత్తుట ఒక సుందరవృత్త్యం. పందెం ప్రారంభవశ, నెమ్మదిగా పరుగెత్తుతూ గమనం వేగం చేసే పద్ధతి, తగ్గించే విధానం, ఆ అడుగులు తేలికగా వేయడం - అంతా అప్రయత్నంగా జరిగినట్లుంటుంది. అలాంటివాడు పోటీలలో పాల్గొనుట మానివేయుట ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ‘హేగ్’ కూడా భయపడవలసిందే అత నెరుట.

ఇలాంటి పందేలలో పాల్గొనుటకు జట్లోవేక్ నెలవు సంపాదించాడు. మిలిటరీ ఎకాడమీ అధికార్లు అతనికి సహకరించారు. జట్లోవేక్ ని ఓడించిన కొద్ది

మంచి పరుగెత్తే పండ్లగాండ్రలోను, తా నొకడని 'సన్ డిస్' సంతోషించివలసిందే. అంతర్జాతీయ పోటీలలో అప్పటి కింకా జట్టోవే అనుభవం సంపాదించలేదు. అయినా జట్టోవేను ఓడించామని గర్వంగా చెప్పుకొనినవాడు చాలా కొద్ది. సుందీ.

'సన్ డిస్'కు వ్యతిరేకంగా జట్టోవే జాతీయ రికార్డును మరొకసారి సృష్టించాడు. ఈ సారి 3000 మీటర్లు 8 నిమిషాల 26.8 సెకన్లలో పరుగెత్తినాడు. 'సన్ డిస్' ఒక్కొక్కరిని మాత్రమే వేగంగా పరుగెత్తనిగాడు.

వీని లెరువాత, అమెరికన్ పండ్లగాడు 'రేఫర్టీ'ని గెలిచే అవకాశం కలిగింది, ఎమిల్ కు. బహిరంగ ప్రదేశంలో పరుగెత్తడం యీ అమెరికన్ ప్రవీణుని కలవాటు లేదు. అయినా 'గుండర్ హాగ్'ను అనేకసార్లు ఓడించాడు. ఈ సారి 2 కిలోమీటర్ల దూరం మాత్రమే. సగం దూరంవరకు ముగ్గురు పోటీదార్లు ప్రక్కప్రక్కనే పరుగెత్తుతున్నారు. తర్వాత యూరోపియన్లు ముందుకు సాగిపోయారు; అమెరికన్ పోటీదారు వెనకబడిపోయాడు. రేఫర్టీయొక్క అచ్చపు మప్పటికప్పుడే దిగజారిపోయింది. 'సన్ డిస్'కు దగ్గరగాపోతున్నాడు ఎమిల్, జాగ్రత్తగా స్పీడిమ్ పండ్లగాడ్డి గనునిస్తూ. లాభం లేకపోయింది. ఒక్కసారిగా 'సన్ డిస్' వేగం అధిగమించాడు. జట్టోవేకు సన్ డిస్ వీపు మాత్రమే కనబడుతోంది. అయినా జట్టోవే ఆత విడవలేదు. 'సన్ డిస్' వెనకే ఎమిల్ పరుగు పూర్తి చేశాడు; కొద్ది జాతీయ రికార్డు నిర్మించాడు; 5 నిమిషాల 3.04 సెకన్లు.

పరుగెత్తే ఫక్కి విషయంలో ఎమిల్ దీప్యంగా ఆలోచించాడు. 'సన్ డిస్'తో పోల్చి చూచుకుంటే, అతని ఫక్కి చాలా అసహ్యంగా, అందవికారంగా కనబడుతుంది. పత్రికల్లో యీ విషయమై వ్యతిరేక విమర్శ జరుగుతూనే ఉంది. కాని తన 'ప్రైయిట్'ను మాత్రం వదలలేదు. పండ్లలో గమననీగానికీ గలప్రాధాన్యం, 'ప్రైయిట్'కు లేదంటాడు, ఎమిల్. ఇంక 'ప్రైయిట్' దానంతటా సాఫీ అవుతుందని అతని విశ్వాసం.

ప్రతి పండ్లం తర్వాత తన 'ఎకాడమి'కి తిరిగి వచ్చేవాడు, ఎమిల్. ఇదివరకు కన్నా ఎక్కువ శ్రద్ధతో 'ప్రాక్టీసు' సాగించేవాడు, ఒకవంక చదువును నిల్లత్వం చేయకుండా!

మధ్య యూరోపియన్ పండ్లలో అతి వేగంగా, అతి అందంగా పరుగెత్తే డచ్చి దేశపు 'స్లిప్'తో బ్రూనోలో పోటీ చేయవలసివచ్చింది, ఎమిల్. ఇది 3 కిలోమీటర్ల పండ్లం.

అనుకున్నంత గట్టివాడు ఆ డచ్చిదేశపు పండ్లగాడు. తేలికగా, అందంగా లేడిలాగ పరుగెత్తేడు. ప్రేక్షకులను ఆనందంలో ముంచేడు. ప్రతి గజం పోరాడాడు ఎమిల్. రెండు జాతీయ రికార్డులు ఆ పోటీలో అతిక్రమింపబడ్డాయి. ఒకటి డచ్చి జాతీయ రికార్డు; 8 నిమిషాల 15.5 సెకన్లు; రెండవది జెక్కు రికార్డు: 8 నిమిషాల 21 సెకన్లు.

ప్రేక్షకులందరూ సంతోషాంతరంగులయ్యారు. ఇద్దరు పోటీదాష్టకు సమానంగా గౌరవం చూపిస్తూ జయధ్వజాలు చేశారు. కాని, ఎమిత్ కు తృప్తిలేదు. ఇంకా తానెంత నేర్వాలో గమనించాడు ఎమిత్.

ఈలోపుగా, యూరోపియన్ పోటీలు దగ్గర పడుతున్నాయి. యుద్ధానంతరం మొదటిసారి ఆగస్టులో, ఆస్టోలో అవి ఏర్పాటు అవుతున్నాయి.

విదేశాలలో ప్రథమ పందెం

“యూరోపియన్ పందేలలో పాల్గొనడానికి ఆస్టోనగరం వెళ్ళుటకు నీ కిష్టమేనా?”

“లేదు; ఎందుకు వెళ్ళాలి?”

“వారడుగుతున్నారు; నీకు సెలవు దొరుకుతుంది.”

“నా కవసరం లేదు.”

ఆ విధంగా ఎమిత్ యీ అవకాశాన్ని నిరాకరించాడు; నార్వేదేశం చూడాలని ఎమిల్ కు వత్సాహలముంది. పర్యత శిఖరాగ్రంతుండి సముద్రం చూచే అవకాశాన్ని కాంక్షించాడు; ఆ ప్రఖ్యాత ఆటగాండ్రు దగ్గరనుండి చూచే భాగాన్ని పొందుట కభిలషించాడు. కాని అంతమేటి ప్రవీణుల సాన్నిధ్యంలో నిలబడడానికైనా తా నర్హుడా? ఖ్యాతిని కాంక్షించి, సంపాదించే చొరవ అతనిలోలేదు. అయినా తన మిలిటరీ వృత్తికి సంబంధించిన విఘ్నక్తాలను వదలదలచుకోలేదు.

అందుచేత ఆస్టో వెళ్ళుటకు అంగీకరించలేదు. సెలవు దొరకలేదు. ఆస్టో పందేలలో జెకోస్టావేకియా ప్రాతినిధ్యంకావాలని కోరింది. ప్రాతినిధ్యమిచ్చిన తర్వాత వద్దనడానికి వీలులేదు. అందుచేత ఆఖరు నిమిషంలో ఏర్పాట్లన్నీ టెలిఫోన్ ద్వారా జరగవలసినవచ్చింది. అకస్మాత్తుగా ఎమిల్ ఏరోప్లేనులో ప్రయాణం కావలసి వచ్చింది. జాతీయజట్టు సభ్యునిగా, పరదేశంలో ఆటలపోటీలలో పాల్గొనడానికి మొట్టమొదటిసారిగా ఎమిల్ వెళ్ళవలసి వచ్చింది.

ఎలాగైనా వెళ్ళడం తప్పదుకాబట్టి ప్రయాణం, పందెం జయప్రదంగా జరగాలన్న పట్టుదల ఎమిల్ కు బయలుదేరింది. జట్టులోని వారందరూకూడా ఎమిల్ తోపాటు ఆనందంగా కాలంగడుపుతూ, జట్టులో సంఘీభావాన్ని బలపరిచారు.

ప్రాసంభవు తంతు అంతా, జెకో జట్టులో ఉత్సాహాన్ని కలిగించింది. యుద్ధ కాలములో బయటకు కదలకుండా, యుద్ధానంతరం మొట్టమొదటిసారి విదేశాలకు

ప్రయాణం చేస్తున్న వారి జట్టులో చాలామంది ఉన్నారు. ఆ “ఒలింపిక్ గ్రామం”లో జీవితం, కొత్త స్నేహితులను చేరవీయటంలా, కొత్త అనుభవాలను కలిగించుటలా సహాయపడింది. కొత్త ప్రతిష్ఠలతో పరిచయం కొరకు ఎమిల్ ఉబలాట పడుతున్నాడు. పందెముల వెలుపల వీరుకూడా మామూలు మనుష్యులేనని ఎమిల్ గ్రహించాడు.

ఇంగ్లీషువారి వసతిగృహంలోని ‘పూడర్స్’ను ఎవరో చూపించారనికీ, సులూచ నాలతో ఏదో ఒక బ్యాంకు గుమాస్తావలె కనుపించాడతను. ఆటగానివలె లేచేలేడు. ఒక మెట్లని చేతులుగల కుర్చీలో కూర్చుని పుస్తకం చదువుతున్నాడు.

“హాల్లో” అని ఆతనిని ఎమిల్ ఆప్యాయంగా పలకరించాడు. ‘పూడర్స్’ తలెత్తివచ్చి, సన్నేహంగా జవాబు చెప్పాడు. ‘స్విట్జర్’ను తరువాత కలిసేడు. పరుగెత్తుటలో మంచి ప్రవీణుడు; 5000 మీటర్ల పందెములో గెలుపొందగల సామర్థ్యం కలవాడు. ఆ పొడుగుపాటి స్వీడన్ దేశీయుడు హాశ్యగాడు; వృత్తివల్ల మోటారుకారు నడిపేవాడు. నృత్యం, పరుగెత్తడం, రెండూ కూడా అతనికి అభిమాన విద్యలే.

ఆ సన్నని ‘రీఫ్’తో తరువాతి పరిచయం; మొట్ట మొదట వీరుంత గొప్పవాని వలె కనిపించలేదు. ఊపుకుంటూ నడుస్తాడు; అతనిలో విశేషం అదే. ఫ్రెంచి ప్రతికలు బ్రహ్మాండంగా పొగడి పంపిన ఫ్రెంచి ఆటగాడు ‘పుజాజన్’ కూడా హాజరు. హీనో! వీజ్జోహీనో! ఫిన్లాండు ఆటగాడు. మొదటిరోజే 10,000 మీటర్ల సందెం సుళువుగా గెలిచేడు. అదే ప్రపంచ రికార్డు అంటారు; అయినా కాకపోయినా, 29 నిమిషాల 50 సెకండ్లలో పూర్తిచేసిన యీ పరుగు అత్యద్భుతమని ఒప్పుకోవాలి. ప్రజల ఉత్సాహ ప్రశంసలను సంపాదించాడు. ఎమిల్ విషయంతో, భక్తితో ఆతనిని సమీపించి ఆ రికార్డులను ధ్వంసం చేసిన కాశ్మీకు మ్రొక్కివచ్చాడు.

ఆసారి, ఆస్టోలో జేక్ ఆటల జట్టువారు భయపడుతూనే ఉన్నారు. యుద్ధం అయిన వెంటనే పోటీలలో దిగవలసిరావడంవల్ల, తమ జట్టును ఆకర్షణీయంగా, తగిన దుస్తులతో, పరికరాలతో తయారు చేయలేకపోయినందుకు వారి విచారం. మామూలు ఆటల దుస్తులు మాత్రమే ధరించవలసివచ్చింది. పరుగెత్తే పందెంలో తొడిగే ‘ట్రాక్’ దుస్తులు లేకపోయాయి. అయినా తమ శక్తివందన లేకుండా విషయంకొరకు ప్రయత్నిద్దామన్న మనోనిశ్చయంతో అందరూ బయలుదేరారు.

చాలా వరకు జటోపెక్ మీద ఆధారపడి ఉన్నది. అతని పోటీ రెండవదినమే కాబట్టి, ప్రారంభం జయప్రదంగా జరిగితే వెనకవారికి ఉత్సాహం కలుగుతుందికదా!

ప్రపంచ ప్రవీణుల ప్రక్కన పోటీకి ప్రప్రథమంగా ఎమిల్ నిలువడాడు. అంతర్జాతీయ ప్రేక్షక బృందాన్ని ప్రప్రథమంగా ఎదుర్కొంటున్నాడు; దానివల్ల కలిగే ఆందోళన అనుభవిస్తున్నాడు. పరుగులలో! పావీణం. పబ్లిసిటీ చుసా

దించిన వారందరూ, ప్రేక్షకజనానికి పరిచితులు కావడంవల్ల వారందరికీ ఉత్సాహం కలిగే జయధ్వనాలు చెలరేగాయి.

“వూడర్సన్! వూడర్సన్!” అనే కేకలు ఒక ప్రక్కనుండి బయలుదేరాయి.

“హీనో! హీనో!” అనే కేకలు మరొక ప్రక్కనుండి స్రవిస్తోన్నాయి.

ఆ ఆత్మత, ఆ ఆందోళన ప్రేక్షకులనుండి పందెగాళ్ళకు ప్రాకింది. తన దేశంలో అయితే ఎమిల్ ప్రకాంతంగా ఉండగలిగేవాడు; ఇక్కడో, అతని మోకాళ్ళలో వణకు బయలుదేరింది. ఈ రోజు తన దేశపు గౌరవం కొరకు పరుగెత్తుతున్నాడు!

ప్రారంభమయ్యే సరికి పందెంలో పాల్గొన్నవారు 28 మంది. 5 కిలోమీటర్ల యూరోపియన్ పోటీలలో అందరూ స్థానంకొరకు ఆసిస్తున్నవారే!

అకస్మాత్తుగా అంతా నిశ్చలం. అందరూ ఊపిరి బిగబట్టి వింటున్నారు; ప్రారంభమయినదని ఒక్కగుండు ప్రేలినశబ్దం; పోరాటం ప్రారంభం.

కొందరు పోటీదార్లు, మొదటే అతివేగంగా పరుగెత్తారు. ఎందుకింతవేగం; ఎమిల్ తన చుట్టూ చూచాడు వూడర్సన్ ఏచేస్తున్నాడని! ఎక్కడో వెనక నున్నాడు; ఎమిల్ కు ఏమిచేయుటకు తోచలేదు; ‘వూడర్సన్’ను అంటిబెట్టుకొని, వెనకనే ఉండాలా! అయితే వూడర్సన్ ఓడిపోతే? అతనితోపాటు తానుకూడా ఓడిపోవలసిందేనా? అందుచేత, ముందు పోయే జట్టునే అనుసరించడానికి నిశ్చయించాడు ఎమిల్.

ముందు వెళ్ళినవారు వెనుక, వెనుక నున్నవారు ముందూ; యీవిధంగా వరుస క్రమంలో మార్పులు తరచు కనబడేవి. ఎవరు గెలుస్తారో చెప్పడం కష్టమయి పోయింది. కొంతవరకు ఎమిల్ 5 వ వానిగా ఉన్నాడు; కొంతదూరం మూడవవానిగా ఉన్నాడు; 8 కిలోమీటర్లు పూర్తి అయ్యేసరికి ‘స్లిఖాస్’ అందరికీ ముందున్నాడు అయినవేళ 8 నిమిషాల 38 సెకండ్లు. ఇది అద్భుత విశేషం; ప్రేక్షకులు ప్రశంసించారు. వాని వెనకే వూడర్సన్ ఉన్నాడు. అడుగుడుగు నెమ్మదిగా ముందుకు సాగిపోతున్నాడు. ఆఖరు ఘట్టంలో వేగము హెచ్చించి, తన వెనకనున్నవారికి తనకు మధ్యనున్న దూరం ఎక్కువ చేయడానికి ప్రయత్నించాడు, ‘స్లిఖాస్’.

కాని వూడర్సన్ జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తున్నాడు. ‘స్లిఖాస్’ను, చాలాదూరం ముందుకు పోనీయడానికి అవకాశం యివ్వలేదు; ‘వూడర్సన్’, చివరికి, ఏనిధంగా అతి వేగంగా పరుగెత్తి, గెలుపును పొందేశక్తి అతనికున్నదో, పందెమునకు ముందే అనేకులకు తెలుసు; దానికొరకు ఆత్మతగా వేచి ఉన్నారు ప్రేక్షకులు. ఇంక 200 మీటర్లు గమ్యస్థానం ఉందనగా, ప్రారంభించాడు పరుగు; డబ్బివానికన్న 5 సెకండ్లు ముందుచేరి, విజయం పొందేడు. వేళ: 14 నిమిషాల 8.6 సెకండ్లు; హేగ్ 13 నిమిషాల 58.2 సెకండ్లతో నిర్మించిన ప్రపంచ రికార్డు తరువాతి రికార్డు ఇదే.

జటోపెక్ కూడా తన శక్తినింతను వినియోగించి ప్రశంసలకు పాత్రుడయ్యాడు; అతను పెద్ద పందెములలో పాల్గొనుట యిదే మొదలు. మూడవస్థానం

కొరకు పోరాడినా, స్వీడన్ పండుగాడు నైబర్గు, ఫిన్లాండు పండుగాడు హీనో, యాలేని కా స్థానం లభ్యంకాకుండా చేశారు; సెకండులో 10 వ వంతు వేళలో యితని రి వ స్థానానికి త్రోసివేశారు; అయినా తనదేశానికి తనపరుగు వేళ రికార్డ్ : 14 నిమిషాల 25.8 సెకండ్లు.

‘రీఫ్’ పూర్తిగా 20 సెకండ్ల వెస్’ గమ్యస్థానం చేరుకున్నాడు.

ఎమిల్ కు లభించిన రి వ స్థానం ప్రశంసనీయం. చివరివరకు నాయకుల మధ్యనే ఉండగలిగాడు ఎమిల్. ఆఖరు దశలోనే యీ ఉత్తరరాదివారు తనకన్న ముందుకు పోగలిగారు. మాకేకాదు; ప్రపంచానికంతకు, ఎమిల్ కు లభ్యమైన పంచమస్థానం ఆశ్చర్యం కలిగించింది. ఇప్పటివరకు అజ్ఞాతంలానున్న యీ జెక్ యువకునికి ఉజ్వలమైన భవిష్యత్తున్నదని, అందరూ జోష్యం చెప్పటకు పూనుకొన్నారు.

ఎమిల్ చూపిన ఆ ధైర్యం, పట్టుదల, పోరాడేశక్తి, టెక్నికల్ జెక్కు జట్టుకు ఉత్సాహం కలిగించింది. వారి హృదయాల్లో ధైర్యం వేళ్ళునిల్చింది. అట్టి అంతర్జాతీయ పోటీలలో పాల్గొన్నందుకు జెక్ జట్టు సిగ్గుపడవలసిన అవసరము లేదనిపించింది ఉత్తమోత్తముల సరసన సగర్వంగా నిలబడగల మనిపించింది.

అట్లా, ఎమిల్ అడుగుజాడల్లోపోతూ, జెక్ జట్టు, అనేక జాతీయ రికార్డులను సృష్టించుటే కాకుండా; అంలర్జాతీయంగా, గౌరవస్థానాన్ని సంపాదించింది. అనుభవములేని ‘సినివా’ 1500 మీటర్ల పోటీలో 4 వ స్థానాన్ని మాత్రమే పొందగలిగాడు. ‘పోల్ జంపు’లో ‘బెష్’, ‘లాంగ్ జంపు’లో ‘రిచో సెక్’, ‘200 మీటర్ల’ పందెములో ‘డేవిడ్’, మూడవస్థానం సంపాదించారు. అసలు విషయం పొందకపోయినా, యీ స్థానాలుకూడా జెక్కులకు గౌరవం సంపాదించినవి.

“ఫలితాలు నీకు నచ్చాయా” అని పండ్లం పూర్తయిన తర్వాత ప్రజలు ఎమిల్ కు ప్రశ్నించారు.

తానొక అదృష్టమైన రికార్డు పరుగు పరుగెత్తినా; అరినికి సంతృప్తిలేదు. ఇంకా ఆత నెంత నేర్వాలి? ఎమిల్ కు గ్రాహ్యమయింది. ఇంకా వేగంగా పరుగెత్తగలగాలి; యింకా, యింకా వేగంగా; శక్తివంతా కరడుగట్టుకొని, ఆఖరు కుపయోగించాలి. ప్రతికేతుల గొప్పతనం ఎందులో ఉన్నదో గ్రహించాలి; తమనుగుణ్యంగా మన నైపుణ్యాన్ని దిద్దుకోవాలి.

ఆస్తోకు సెలవు!

ఎమిల్ యొక్క స్వభావానికి అనుగుణ్యంగానే ఉన్నది, ఆ ఆస్తో ప్రయాణ సమాప్తి. ఆ మర్నాడు మధ్యాహ్నం ‘అకాడమి’కి హాజరయ్యాడు. ఒంటిగుంటకు అక్కడ వ్యాయామక్రీడల ప్రదర్శనం ఏర్పాటుచేయబడింది. ఎమిల్ కు విశ్రాంతి అత్యవసరం; కలలోనైనా అనుకోలేదు; త్వరగా దుస్తులు మార్చాడు; సహచరులతో చేరాడు; క్రీడలలో పాల్గొన్నాడు.

వారిలో ఒకడైపోయాడు; సమూహంలో కలసిపోయాడు ;

“మిత్రవైన్యాల వ్యాయామ క్రీడల పోటీలలో, మన వైన్యానికి ప్రాతినిధ్యం వహిస్తావా? ఒక వారం రోజులలో బెర్లిన్ లో ఆటలు ప్రారంభమవుతాయి.”

వెళ్ళమని అందరి సలహా, విజయానికి అతని కవకాశమున్నదని. అతను అంగీకరించాడు.

శుక్రవారం ప్రయాణమయ్యాడు; తన పూచీమీద ఆటలు కనివారం ప్రారంభమవుతాయి. బ్రెస్లెన్ కు అధ్యరాత్రి చేయకున్నాడు. లేచి స్టేషన్ ను విడిచి బయటకు పోయాడు. పూర్తిగా నాశనం చేయబడిన ఆ పట్నపు శిథిలాల మధ్య కొంతసేపు సంచరించాడు. చీకటి తారలగున్నది. ఎక్కడా ఒక్క దీపమైనా కనబడలేదు. వైకపపు కనబడని ఆ బోడి గోడలమధ్య వస్తం నిద్దురుగా కురుస్తూంది. పీఠాలు నిష్టనంగా ఉన్నాయి. ఒక్క మనిషికూడా కనబడడు ఏ భోగట్టా యివ్వడానికైనా. ఎవర్నూడుగుటకూ ఎమిల్ కు తోచుటలేదు.

ఈతనికోక సోవియటు మిలిటరీ ఉద్యోగి కనబడి, పూర్వం విమానదాడుల రక్షణ స్థలంగా ఉండి, ఇప్పుడు మిలిటరీ బౌటుపోట్టుగా ఉన్న స్థలానికి తీసుకు పోయాడు. వారికి అపరిచితమైన అతని దుస్తులు అక్కడివారికి ఆశ్చర్యము కలిగించినవి; అయినా యిప్పుడు ప్రశ్నలకు, పరిశోధనలకు వేళలేదు. విసిగి, వేసారి, ఆయా సంతో పండెపు స్థలానికి పోవాలని లేవోలే కొంత విక్రాంతి అవసరం ఎమిల్ కు. అయినా యీ ప్రయాణానికి సంబంధించిన అన్ని వివరాలను అక్కడి రక్షణాధికారి తెలిసికోక తప్పలేదు. చివరకు అంతా సవ్యంగా ఉన్నట్లు బోధపడింది.

“అయితే నీవు పరుగు పండెగాడ వన్నమాట! మా దేశంలో వసంతంలో జరిగే ప్రారంభపు పండేలలో మేమంతా పాల్గొనుటలవాటు. అలా పాల్గొన్న చిహ్నం (బాడ్జి) కూడా అడగో నా మిత్రునివద్ద నుంది. అపరిచితుడా! నీకు కుభం” అన్నారు.

తెల్లవారగట్ల కి గంటలకు బెర్లిన్ పోయే బండి బయలుదేరుతుంది. కాబట్టి అప్పటివరకు అక్కడున్న బల్లమీద వట్ల వాలాడు.

పండేలముందు రాత్రి అంత అశాంతిగా నిద్రపోయిన పండెగాడు ఎమిల్ జటోవెక్ ను మినహాయిస్తే, ఎవ్వరూ ఉండరనే చెప్పాలి.

విసిగి ఆకలితో, కనివారం మధ్యాహ్నం బెర్లిన్ చేరుకున్నాడు ఎమిల్. తిన్నగా ఆట స్థలానికి పోయాడు. ఆ మర్నాడు ఆటలు ప్రారంభ మవుతాయని వినడంతోనే ఒక్కసారి తృప్తిగా నిట్టూర్చాడు.

చాలా కష్టపడిన తర్వాత పోటీదాన్ల పేర్లపట్టికలో తన పేరుకూడా చేర్పించగలిగాడు జెకోస్లావేకియా ప్రతినిధిగా.

“ఏమిటిది? నీ వొక్కడేనా ప్రతినిధి? ఒక్కడే ప్రతినిధి” అని అడిగాడు కెప్టెన్ ఆశ్చర్యంతో.

తల ఊపుతూ, తన ఆశ్చర్యాన్ని ఇంకానూ ఎక్కువ తీవ్రమైనభాషలో ప్రకటించలేకపోయాడు. జటోవెక్ ను 5000 మూటల్ల పండెలో పోటీదారుగా

చేర్చాడు కెప్టెన్. ఏదైనా ముందుగా తెలుసుకుంటే మంచిదికదా అని, ఆతని రికార్డు ఎంతని అడిగాడు కెప్టెన్. 14 నిమిషాల 25.8 సెకన్లని చెప్పాడు ఎమిల్.

“ఇది సాధ్యమా” అని ఆశ్చర్యపోయాడు ‘ఆఫీసరు’.

నిజమే అని గట్టిగా ఎమిల్ చెప్పి, యూలోపియన్ పండేలలో యిది తన ‘రికార్డు’ అని రుజువుచేయగలనని ఎమిల్ చెప్పడంతో, ఆఫీసరు నచ్చుకీ వీలులేక పోయింది. కారు అప్పటికి దొర్లకపోవడంవల్ల, లాసోలో కొంతదూరం ఎమిల్ ను పంపించారు. అక్కడ భోజనం, కాఫీ, ముఖ్యంగా విశ్రాంతికి స్థలం దొరికింది. మరుసటి దినం, ఆతనిని ‘ప్లేడియర్’కు తీసుకుపోయారు. యుద్ధానికి పూర్వం, ఆఖరు సారి ఒలింపిక్ ఆటలు ఆ స్థలంలో జరిగినవి. 1936 ఆటలలోకన్నా ఎక్కువ ప్రావీణ్యం చూపాలని అమెరికన్ ల కోరిక. ప్లేడియం అంతా బాగా అలంకరించారు. ప్రేక్షకస్థానాలలో ఖాళీస్థలా కనబడదు. ఆ స్థానాలలో ఎక్కువమంది స్పోర్ట్స్ మెన్.

అన్ని దేశాల ఆటగాండ్లతో ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. వారి వారి దేశాల పతాకాలతో స్పోర్ట్స్ ఉత్సవంలో పాల్గొన్నారు. వారి వెనక ఆ దేశాలకు సంబంధించిన ఆటగాండ్లు వరుసలు తీరి నడచారు.

జెకోస్లావేకియా పతాకాన్ని ఎవరు మోస్తున్నారా అని కళ్లతో వెదకాడు, ఎమిల్. ఆ స్పోర్ట్స్ వద్దకు పోయి తాను జెక్ పందెగాడినని, సంతోషంతో పరిచయం చేసికొన్నాడు.

“నువ్వొక్కడవేనా?”

జంకుతూ, అవునన్నాడు ఎమిల్. స్పోర్ట్స్ అసహ్యనూదకంగా చూశాడు. ఒక్క పందెగానిముందు పతాక ధరించి నడచుట అగౌరవ ముచున్నా డా స్పోర్ట్స్.

సంగీతం ప్రారంభమయింది.

“అయితే బయలుదేరు” అన్నాడు ఎంతో చిరాకుగా, ఏవో ఒక పెద్దజట్టును వెంటతీసుకు పోదలచి ఆకాభంగం పొందినవానివలె.

‘మేరథాన్’ ద్వారం దాటి, ఆటగాండ్లంతా నడచారు. ప్రేక్షకస్థానాల ప్రక్కనుండి ఆ ఉత్సవం సాగిపోయింది. జెకోస్లావేకియా కేరులతోనున్న పతాక వెనక నడుస్తున్న ఏకైక ప్రతినిధిని చూడగానే, ప్రేక్షకులు గొల్లులన్నారు. ప్రతివాడు వానిని చూచేవాడే. వాస్తాఫిల్కులకొరకు, వాస్తాప్రిలకొరకు వాని ఫోటోను కెమెరావారు తీసేరు.

ఈ అవమానాన్ని ఎమిల్ భరించలేకపోయాడు; దుఃఖంతో కృంగిపోయాడు.

పరధ్యానంగా ప్రారంభోత్సవాసం విన్నాడు; అలాగే ఆ క్రీడాశ్రోతని వెలిగించుట చూచాడు. అప్పుడు, అక్కడ ప్రేక్షకస్థానాల దగ్గరన్న ఒక చల్లని స్థలంలో కూర్చొని, అక్కడ జరిగే విశేషాలన్నీ చూస్తున్నాడు.

అప్పుడు అమెరికాలో కాపురమున్న ఒక జెక్ దేజేయుడు, ఎమిల్ వద్దకు వచ్చాడు స్నేహపూర్వకంగా.

“నీ వే పందెంలో పరుగెత్తుకున్నావ”ని అడిగాడు.

“ర కిలోమీటర్ల పందెంలా” అని జవాబు.

“పందెం ప్రారంభాన్ని గూర్చి అప్పుడే చెండుపాల్లు ప్రకటించారు. పోటీ దాగ్లందరూ వరుసగా అప్పుడే నిలుగడి ఉన్నారమాడనుని, ఆశ్చర్యపోతూ ఎమిల్ ను హెచ్చరించాడు. ఎమిల్ కు, పాపం తెలియదు. ఇంత ప్రయాణం వృథా అయి పోయేదికదా? మెరుపులాగ బయలుదేరేడు. పరుగెత్తుతూనే తన దుస్తులను మార్చాడు. మారుస్తూనే ఆగమని, పందెం ప్రారంభించేవానికి కేకవేశాడు; సరిగా, ఆఖరి క్షణాని కందుకోగలిగాడు.

“నీవు పరుగెత్తుతావా? నీ పే రేమిటి; నీ మెకడనుండి రావడం.”

వాని పేరుకొరకు జాబితా చూచారు. ఆ జాబితాలో అతని పేరే లేదు. నిన్ను ను యీరని పేరు జాబితాలో ఎక్కించిన కెప్టెన్, కాపీలలో ఆ పేరు ఎక్కించి ఉండకపోవచ్చు. అప్పట్కకాత్తు, విదేశాల పోటీదాగ్లనేకులు, ఇట్లోపెక్ ను పోల్చి పరుగెత్తడాని కాతనికి అనుమతి నిమృన్నారు.

“అయితే సరే, ఆ రాడవ వరసలో నిలుగుడు” అన్నాడు ఆ అధికారి. ఎమిల్ కు త్విస్తికలగలేదు. అంరెకన్నా మంచిస్థలం కావాలన్నాడు. ఇతరపందెగాల్లు అతనిపక్షాన వాదించి, అతనికి ఉచిస్థానాన్ని యిప్పించారు. వారందరిలోకి అతనే సమర్థవని, అతన్ని మంచి స్థానంలో నిలబెట్టారు.

ప్రారంభించే అధికారి అభ్యంతరపెట్టలేదు.

ఎమిల్ మంచి ఉత్సాహంగా బయలుదేరాడు. ప్రతికష్టాలలో బలవంతులైన వారిని దాటి ముందుకుపోయాడు. ఇంకా ఎంతోమందిని అతిక్రమించి పోతున్నాడు. 80 వేల మంది ప్రేక్షకులు మునిగాళ్ళమీద నిలబడిపోయారు. వారెన్నడూ చూడని ప్రదర్శనాన్ని యీనాడు చూస్తున్నారు. ఎంతోమంది వెనకబడిపోతున్నారు; వారు నెస్ట్రుడిగా పోతున్నట్టు అనిపించేది; దానితోపాటు యీతని గమనవేగం అధికమవు తున్నట్టునిపించింది. ప్రేక్షకుల హృదయాలను తనచైపు తిప్పుకున్నాడు. అధికార్లు కూడా అతని నభిమానించారు.

“మరి చెండుదాట్లే” అని అధికారి కేకులు వేస్తున్నాడు. ఎమిల్ కు బాగా తెలియడానికి 2 వేల్లు మాపించాడు. ఆ వేల్లతో కళ్లు పొడుస్తాడా అన్నంత దగ్గరగా వచ్చి వేల్లు మాపించాడు.

ప్రజలు ఆవేశంతో కేకులు వేస్తున్నారు. మిలిటరీవారుకూడా వానిని పేరు పెట్టి ఉత్సాహ పరుస్తున్నారు.

“ఆఖరు దాటు” అన్నాడు, అధికారి. తుపాకీ ప్రేల్పాడు; ఎమిల్ వేగం అధికం చేశాడు; వాని ప్రతికష్టలంతా ఎక్కడో మైళ్ళ వెనకనున్నట్టుగా ఉన్నది. రెప్ప వాల్చుకుండా ప్రేక్షకులు చూస్తున్నారు. ఆ ఆవేశం అంతులేకుండా ఉంది. 14 నిమిషాల 31 సెకన్లలో పరుగు పూర్తిచేశాడు.

గవర్నిస్థానానికి దగ్గరన్నవారు, అతనిమీద సంతోషంతో పడిపోయి, ప్రశ్నల వర్షం కురిపించారు. కొందరు యిటు, కొందరు రటు లాగేరు; ఫోటోగ్రాఫర్లు

అన్ని కోణాలనుంచి ఫోటోలు తీశారు. ఆతనిమీద తమకు ఏర్పడిన గౌరవాన్ని, అభిమానాన్ని ఒక్కసారే ప్రదర్శించుటకు అందరి ప్రయత్నం.

ఆతనిపేరు అంతగా అందరికి తెలియకపోవుటచేత, వింత భావాలు అందరిలో బయలుదేరాయి.

“ఇంత పెద్ద పందెంలో ఎప్పుడైనా నీవు పరుగెత్తినావా?”

అంత ప్రశంస ఎమిల్ భరించలేకపోయాడు, సిగ్గుపడిపోయాడు; తానేమీ గొప్పవానిని కాదన్నాడు. యూరోపియన్ పండేలలో తాను 5 వ వానిగా వచ్చానన్నాడు, యానాటికంటే తక్కువ వేళలో.

అందరికన్న ఆనందించింది, పతాకం పట్టుకున్న సోజ్జరు; సిగ్గుపడిపోయాడు తన ప్రవర్తనను తలచుకొని. కాని అతని హృదయం గర్వంతో నిండి పొంగి పోయింది.

అంతోత్సవానికి ఎమిల్ స్టేడియంలోకి వెళ్ళవలసివచ్చింది; ఈసారి ఛాతీ మీద తన కీర్తిని చాటే పతాకంతో నడిచాడు. దూరాన తన దేశపు పతాకాన్ని పట్టుకొని పందెములకుముందు తనముందు నడచిన ఆ సోజ్జరు కనబడ్డాడు. అతనికి చిరాకు కాదిప్పుడున్నది; గర్వం. ఎమిల్ దగ్గరకు దుమికాడు; వీపుమీద, భుజాల మీద తట్టి తన సంతోషాన్ని యీ విధంగా ప్రదర్శించాడు. ఎమిల్ కు ముందు యీసారి గర్వంతో, ఆనందంతో నడుస్తూ తన అచ్చస్థాన్ని అభినందించుకున్నాడు. ఇప్పుడు గ్రహించాడు ఆ సోజ్జరు, ప్రతి ప్రేక్షకుడూ ఆ ఏకైక జేక్ స్రతినిధిని ఏ విధంగా గౌరవించి ప్రశంసించినదీ!

బూ ట్సు లో ఆ ట గా డు

వ్రుమైన పాఠకుడా! మనోనిశ్చయానికి, అంతులేని ఓర్మికి ఉదాహరణ కావాలా? అయితే నాతో వచ్చి మిలిటరీ క్యాంపులో బ్రెయినింగు పొందుతున్న ఎమిల్ జటోవెక్ ను చూడు. అది 1946 అమరాలు కాలం.

భవిష్యత్తులో ఆఫీసుగా పనిచేసేవాని విద్యుత్తాలు మనుష్యుని పీల్చివేస్తాయి. పని పూర్తి అయిన తర్వాత ఉండే కొద్ది గంటల విశ్రాంతి అత్యవసరమైనది. కాని, ఈ విశ్రాంతిని, బ్రెయినింగు కావడానికి ఎమిల్ ఉపయోగిస్తాడు. తన ఉద్యోగ ధర్మాలునుమాత్రం నిర్లక్ష్యం చేయకుండా బ్రెయినింగు పొందుతాడు ఎమిల్.

అరోజు పని అయిపోయింది. అప్పుడే రాత్రి భోజనమయింది. 7 గంటలు; చీకట్లు కమ్ముతున్నాయి.

ఆ 'బ్యాచర్స్ స్క్వార్'లో ఎమిల్ శిక్షణలో నిరుగున్న వుండడం కనిపిస్తూందా?

కొంతసేపు ఫుట్ బాల్ ఆట ఆడుకొని విశ్రాంతి తీసుకుంటూన్న ఎమిల్ స్నేహితులు వాని వైఖరిని అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నారు. అక్కడున్న వారిలో చాలామందికి అసెనెజ్ తెలియదుకూడా.

“ఏమిటా తొందర; నిన్నెవరైనా తరుముకొని వస్తున్నారా?”

ఇలాంటి తెలివి తక్కువ విచారాలు ఎమిల్ కు యిష్టంలేదు. ఒంటరిగా ప్రైయింగువడం కావాలతనికి. అందుచేత ఆ స్థలము విడిచి ఉరుబయట అడవుల్లోకి పోయేవాడు.

ఆ అవని 400 మీటర్ల దారి కనబడిందతనికి. అందుచేత ఆ అడవులలోని మార్గాలే అతని కఠిన శిక్షణకు ముగసాక్షులు. వెనక్కి, ముందుకు ఆగ్రాత్రివరకు, నిర్విరామంగా పరుగెత్తేవాడు ఎమిల్. ఈలాగు చేయచని అతనిని ఎవరూ బలవంతం చేయలేదు; ఎవరూ ఆజ్ఞాపించలేదు. నెప్పుడిగా, ఏవో విన్నోదానికి కాదతను పరుగెత్తేది. తన శక్తికొద్దీ పరుగెత్తేవాడు. పగలంతా పనిచేసిన తర్వాత, యింకా మిగిలిన శక్తినంతా ఉపయోగించేవాడు; తన కండలను, కాళ్ళను శక్తించేవాడు; విచ్చి కంగా బాధపెట్టేవాడు. అంతకంతకు ఎక్కువ కఠినమైన పనులను వప్పించేవాడు తన శరీరావయవాలకు.

ఆఖరు గంట మోగేవరకు యింటికి వచ్చేవాడుకాదు. అలసిపోయి, ఆయాస పడి, ఆనందంగా వెనకటికంటే తన శరీరంచేత ఎక్కువ పని చేయించాననే సంతోషంతో వచ్చేవాడు. అంతా చీకటి; జేబులోని టార్పి సహాయంతో చేరుకొనేవాడు, దారి తడుముకుంటూ!

తర్వాత చలికాలం ప్రవేశించింది. మంచుకురుస్తున్నా అతను భయపడేవాడు కాదు. బురదగా ఉన్న అడవులలోకి పోయేవాడుకాదు; రోడ్లమీదే దూరాలు కొలిచేవాడు. 12 కిలోమీటర్ల గుండ్రపు దారిని తయారు చేసుకొనేవాడు. ఏరోజూ విడవకుండా ఈ దూరం పరుగెత్తేవాడు. వసంతం వచ్చినవెంటనే, అడవులలో ప్రైయింగుకు పోయేవాడు. గాలిగాని, వానగాని వానికి అభ్యంతరాలు కావు. ఒక రోజు 250 మీటర్ల 20 దాటులలో పరుగెత్తితే, మరుసటిరోజు, 400 మీటర్ల అదే విధంగా పరుగెత్తేవాడు. ఇదికాక యింటివద్దనుండి అడవికి 2½ మైళ్ళదూరం. ఈ దూరమంతా వెళ్ళడం, రావడంకూడా అతని పరుగు దూరానికి కలపాలి.

అంటే రోజుకు 9 నుండి 12 కిలోమీటర్ల (5-7 మైళ్ళు) పూర్తిచేగంతో పరుగెత్తేవాడు. ఇంతగా తన శరీరాన్ని యీ యువకుడెందుకు ప్రయాసపెట్టుతున్నాడో అర్థంకాదు. ఎందుచేతనంటే, యింతచేయడానికి మామూలు ఆటలు, దినోదాలు, విశ్రాంతి, త్యాగం చేయవలసివచ్చేది. ఇదంతా ఎంతో ఉత్సాహంతో

చేస్తున్నాడు. చివరకు ఫలితం ఏమవుతుందో అనే అనుమానం ఉండనేఉంది. ఎవరూ కూడా విజయం లేదని ఖచ్చితంగా చెప్పలేరుకదా!

ఎమిల్ ను యిక్కడనుండి చూస్తున్నాంకదా! మన ప్రక్కనుండి వెళ్ళిపోయే వరకు వేచి ఉందాం. ఆతని పాదాలవైపు చూడండి; ఆశ్చర్యంవేస్తుంది. మేకులున్న జోళ్ళు వేసుకోలేదు; రబ్బరు మడమలజోళ్లు వేసుకోలేదు. ఈ క్రిటోమిటర్ల దూర మంతా బురదలో, మంచులో, ధూళిలో, అడవులలో, రోడ్లమీద సాధారణపు మిలిటరీ బూట్లతోనే తిరుగుతాడు.

“అయితే, ఎమిల్ ఎందుచేత యిలా చేస్తున్నావు?”

“కష్టమైన పరిస్థితులలో త్రెయినింగు కావడంవల్ల కొన్ని లాభాలున్నా” యనేదే ఆతని జవాబు.

ఎమిల్ సిగ్నాలతాలఫలితం పందెములలో స్పష్టపడింది. మన పందెగాళ్ళకంటే, యూరోపియన్ పోటీదార్లకంటే ఎమిల్ ప్రవీణుడని, క్రమక్రమంగా రుజువైపోయింది. ఆతని శరీరం, ఆతని మనస్సు దృఢతరమయ్యాయి. ఇరెరలు విశ్రాంతి తీసుకుంటూ, హాయిగా కాలక్షేపం చేస్తూంటే ఎమిల్ కష్టపడుతూ ఉన్నాడు. ప్రపంచ స్థాయినందుకొనుటకు మెట్లనిమార్గం, అనుభవంగల ఉపాధ్యాయుడు అవసరంలేదని ఎమిల్ రుజువుపర్చాడు. వంటికి నలుగు లేకుండా, వేడినీళ్ళు లేకుండా, అన్ని సౌకర్యాలతో క్లబ్బు గదులు లేకుండా, అద్భుత ఫలితాలు సాధ్యమన్నాడు ఎమిల్.

“బ్రిటానియాషీల్డు” కొరకు నైసికజట్టు ప్రవేశించింది.

అన్ని కాఖల్లోను, నైసికజట్టుకు విజయాలు లభించాయి; బాక్సింగులో, ఘాటింగులో, థ్రెయినింగులో, పరుగెత్తడంలోకూడా విజయం లేకపోలేదు. ‘ఏస్కెట్’ పందెంలో, జట్ ట్ పె క్ అందర్ని ఎంతో దూరంలో వెనక విడచి, మంచు పొగలో మాయమయ్యాడు! వాని పోటీదార్లతన్ని మళ్ళీ గమ్యస్థానం వద్దనే చూడగలిగారు. అప్పటికప్పుడే ఎమిల్ ఆయాసం తీర్చుకొని, విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నాడు.

ఎమిల్ విజయాలు ఫిల్ములో ఒకదానివెనక వేరొకటి పరుగెత్తినట్టు అనిపిస్తుంది.

ప్రతిపందెములోను చివరివరకు ఫలితం అనిశ్చితంగానే ఉంటుంది; గెలుపునకు, ఓటమికి పోరాటం మనసునెప్పుడు ఆందోళన పరచేది. కాని చివరకెప్పుడూ ఎమిల్ దే గెలుపు; దాని కతని శాంతచిత్తత, నిశ్చలత్వం, పట్టుదల, మనోనిశ్చయం ముఖ్యకారణాలు.

క్రిస్మసులో “ఛాలెంజి సెవరిన్” పోటీలకు బ్రెస్సెల్సుకు వెళ్ళాడు. వణికించే శలి. పరుగెత్తే మార్గమంతా మంచుమయం. అవీకాక, మార్గం ఎత్తుపల్లాలు. తన దుస్తులను మార్చాలా అని ఆలోచించి మార్చాడు. పెద్దవాస్తా పత్రికను తీసి, మధ్యరంధ్రంచేసి, అందులో తలదూర్చి, వంటిమీద కప్పకొని, దానిమీద బనియనువేసుకొని ఎముకలు కొరికే ఆచరిగాలినుండి కొంత రక్షించుకున్నాడు.

మొదటినుంచి దురదృష్టం ఎమిల్ ను వెన్నాడుచునే ఉన్నది. కాలిబోడుతాను వదులయిపోయాడు. అది గట్టిగా కట్టుకోవడానికి తైము చాలదు. అది కట్టుకున్నాడా, తన వెనకవారు ముద్దెపోతారు. కొంతసేపటికి అవ్వడంకొద్దీ, ఆ తాను బోల్స్ అడుగుమేకులకు చుట్టుకొని, గట్టిగా ఉండిపోయాడు. పట్టులతో, బలంతో పరుగెత్తి, అన్ని ఆటంకాలను అతిక్రమించి, చివరకు తేలికగానే జయం పొందాడు. అంతవరకు ప్రజల అభిమానాన్ని పొందిన 'గాప్టన్ రిఫ్' యిప్పుడు ప్రజల హేళనకు గురి అయ్యాడు.

1947 వసంతారంభంలో 'మిత్రనైన్యాల ఛాంపియన్ షిప్స్' హీనో వర్లో ఏర్పాటుయినవి. సహజంగా జెకోస్లో వక్ జట్టు, ఎమిల్ లేకుండా వూర్తి అవడం ఎలా! కాని ఎమిల్, 'టూన్స్ లైటిస్'తో హాస్పిటలులో ఉన్నాడు. వేళకు హాస్పిటల్ నుండి బయటకు వస్తాడా అని అనుమానం. 'వెనిసిలిన్' యిచ్చి త్వరగా ఎమిల్ ను బాగుచేసి, ప్రయాణానికి సకాలంలో ఆరనిని హాస్పిటల్ అధికార్థుల పంపించారు.

గుడ్డిపువడేల మార్గమే యీ పందెమునకు కూడా ఉపయోగించారు. ఎమిల్ అతివేగంగా పరుగెత్తి, పోటీదారును ఎక్కడో దూరాన వదిలి, వృష్టి మేరలో కనబడని దూరంలో వారందరుండగా గమ్యం చేరుకున్నాడు.

సాయంత్రం, పెద్ద ఉత్సవం జరిగింది. అందరూ ఎమిల్ విజయాన్ని గూర్చే చర్చ. ఇంగ్లీషు కమేండురు భార్య యీతని పరిచయాన్ని కోరింది.

"ప్రియమైన జట్లోవేక్, గుర్రాలుకూడా నీవంటే అనూయపడే విధంగా పరుగెత్తినావు. ఎంతో ఆనందంగా ఉంది" అని ఆతని నామె అభినందించింది.

విజయాలు - రికార్డులు

ఎమిల్ ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు; వచ్చి తన చదువులో నిమగ్నుడయ్యాడు.

త్వరగా ఆఫీసుగా పట్టభద్రుడవాలని అతని అభిలాష.

సాయంకాలపు వేళలో పరిసరపు టడవులలోకి పోయేవాడు.

తన మనోనిశ్చయం అతనిని తరుముతూంటే, ఆ అవధిలో నిశ్శబ్దంలో అతని బూట్ల చప్పుళ్లు, చెట్ల కొమ్మలను కదుపుతూ ఆ ప్రకారం వాతావరణాన్ని ప్రతిధ్వనింప జేస్తూంటే, యింకా వేగంగా పరుగెత్తుట అలవాటు చేసుకుంటూ, తన కోరికను సఫలీకృతం చేసికొనుటకు ఎమిల్ పాటుపడుతున్నాడు.

పోటీలకాలం ప్రారంభమయింది. బ్రాటిస్లావా-జిల్స్ మధ్య జరిగిన పోటీలో ఎమిల్ పాగ్లాన్నాడు. అది మూడు కిలోమీటర్ల పరుగు. చాలకాలం తర్వాత జిల్స్ నగరంలో ఎమిల్ పరుగెత్తుటకు యిదే మొదలు. ప్రేక్ లోను, యింకా యితర ప్రదేశాలలోను, తాను చూపిన ప్రావీణ్యాన్ని జిల్స్ ప్రజలకు మాపలేదు కదా అని, ఈ పందెంలో తన యువచ్ఛక్తిని ఉపయోగించాడు.

దుర్బల్యంకొద్దీ, అవినీతో సమానమైన శక్తిని చూపగల పోటీదారు లేక పోయాడు. అందుచేత చాలాదూరం ఒంటరిగా, ప్రక్కన పోటీదారులేకుండా, పరుగెత్త వలసి వచ్చింది. మొదట్లోనే, చాలామంది పోటీదాల్లోను వెనక్కు వదిలి ముందుకు పోయాడు. అయినా, ఆఖరు 400 మీటర్లదూరం, పూర్తి శక్తిని ఉపయోగించి పరుగెత్తాడు.

ఈసారి ఆయాసమనిపించలేదు. బాగా పరుగెత్తినట్లు తనకు సంతృప్తికలిగింది. అందుచేత ఎంతో ఆర్పుతతో, పరుగు పూర్తిఅయిన తర్వాత అధికారి వీరిని ప్రకటిస్తాడా అని ఎమిల్ ఎదురుచూస్తున్నాడు.

అప్పు డోక్ ప్రేలుకుళ్లం వివరించింది. దాని అర్థం, ఒకరికొకడు భగ్నింపయినవని. ఎమిల్ మాత్రం, అలాంటి దేవో జరిగేఉండునని భావించాడు. కాని ఎంత 'వేళా' అనేది తెలుసుకోవాలి.

“8000 మీటర్ల పరుగుపందెం 8 నిమిషాల 13.6 సెకన్లలో ఎమిల్ గలిచి, రికార్డు సృష్టించాడు.”

అప్పుడు ప్రజలలో కలిగిన ఆవేశం అపరిమితం. ట్రైప్ మిషన్లు టకటకమంటున్నాయి; టెలిఫోన్లు అలా మోగుతూనే ఉన్నాయి; ఆశ్చర్య మవనినంతా ఆచరించింది. ‘పాయింట్స్’లో జెకోస్లావేకియాకు నాయకుడయ్యాడు, ఎమిల్; ప్రపంచ జాబితాలలో 8 కిలోమీటర్ల పరుగులలో 8 వ వాడయ్యాడు.

కాని, యిదివరకులాగే ప్రేక్ లో ప్రజలుమాత్రం అనుమానాలతో నిండి పోయారు. అందుచేత యింక 14 రోజులలో ప్రేక్ లోని ‘ప్రీ హోప్’ ప్లేడియంలో జరిగే అంతర్జాతీయ పోటీలకొరకు ప్రజలు ఆత్మతతో కనిపెట్టుకొని ఉన్నారు. ఎమిల్ ప్రావీణ్యం అక్కడ పరీక్షింపబడుతుంది.

ఎమిల్ ఏ పందెంలో పాగ్లాంటే, దానికి సంబంధించిన ‘రికార్డు’ ప్రమాదంలో పడుతుంది. జెకోస్లావక్ 800 మీటర్ల ప్రవీణుడు, యుద్ధంలో మృతిజెందిన వీరుని సంస్మరణార్థం ఏర్పాటుచేసిన ‘రానికీ మెమోరియల్ రేస్’ 1947 లో మొదటి పెద్ద పందెం. అందులో ఎమిల్ పాగ్లాన్నాడు.

ఎమిల్ ప్రజలకు ఆకాశభంగం కలిగించలేదు. ప్రత్యేకంగా చూచినవారు మాత్రమే ఎమిల్ యీ పందెంలో చూపిన శక్తిని గూర్చి చెప్పగలరు.

రోజంతా జూలై మాసపు నూయ్బి వేడితో ‘కాంక్రీటు’తో నిర్మింపబడ్డ ఆ ప్రేక్షక స్థానాలు కాలిపోయి ఉన్నాయి. సాయంకాలం కొంచెం తీవ్రత తగ్గిన తర్వాత, చల్లదనం ప్రారంభమయింది.

అట్టి అమృతమైన పోటీలు, అట్టి మహాత్తర ప్రదర్శనలు అతి అరుదుగా లేట స్థిరాయి. ఆ నిరాడంబర బెన్జియన్ వీరుడు బ్రేక్ మన్ అమృత ఫక్కిలో రికార్డు సృష్టించాడు. ఆ రంగుజాతి వీరుడు మెక్డినాడ్ బెయిలీ 200 మీటర్ల పందెంలో అబిశక్తి వేగంతో పరుగెత్తాడు. 800 మీటర్ల పందెంలో మన దేశం పాగ్లాన్నది. అట్టి అమృతమైన పందెం మరెన్నడూ చూడబోం. జెక్సోస్లావక్ వీరుడు రికార్డు దారు 'వాన్ డి సివో నా', స్విడెన్ దేశయుడు 'లూగ్రిన్' చేత ఓడింపబడ్డాడు. 'జావ లిన్' విసరుటలో, 'పోల్ వాట్స'లో, 'హేమరు' విసరుటలో అనేకమైన మొదటి రకపు పోటీలు జరిగినవి; వీటన్నిటిలోను పోటీలు చేస్తున్నది మన జెక్ దేశయులే.

ముఖ్యమైన 5000 మీటర్ల పోటీ యింకా జరగవలసి ఉన్నది. మృతిసాందిన జెక్సోస్లావక్ పందెపు వీరుని గౌరవాధ్యం, ప్రేక్షక జనం లేచి నిలబడినప్పుడు, ఆట స్థలం సగం వారి నీడలతో ఆవరింపబడింది. తన జన్మస్థానంకొరకు ప్రాణాల నర్పించిన జెక్ వీరుడు 'రాసికి'ని గూర్చి ఆవేశంతో, ఆవేదనతో ఉపన్యాసమడు పలికిన పలుకులు అందరి హృదయాలను ద్రవంపజేశాయి.

తరువాత ప్రజల చృష్టలు ఎదురుగా, ఆత్మతో యిటూ, అటూ పచారు చేస్తున్న ప్రపంచ ప్రభావితీగన్న పందెపు వీరులమీదకు పోయినవి. అందులో జటో వెక్ ను గతసంరత్నరం ఓడించిన స్వీడ్ నైబర్గ ఒకడు; ఇంకా ఫిన్ వీరులు కోస్కెలా, హెయిన్ స్ట్రామ్ కూడా ఉన్నారు.

ఆస్లోలో నైబర్గ నునకు పరిచితుడే. కాని, యీ ఫిన్నులగూర్చి మనకు తెలియదు. అయినా పరుగు వీరుల జన్మస్థానమయిన ఫిన్ లాండునుండి వచ్చిన వీరు మన గౌరవానికి పాత్రులే. మన దేశయులలో జటో వెక్ కాక, దూరపు పరుగు పందేలలో ప్రవీణులు కొందరు యీ అసమాన పోటీలో పాగ్లానుటకు దైర్యంతో తయారుగా ఉన్నారు.

ప్రారంభోద్వోగి పరుగు పందెగాళ్ళనందరిని ఆహ్వానిస్తున్నాడు. నైబర్గ జడు స్తున్నట్టున్నాడు; జటో వెక్ కి అతనికి బాగా తెలుసు. యధాప్రకారంగా ఫిన్ను మూగనోము పట్టారు; ఎమిల్ మంచి ఉత్సాహంగా ఉన్నాడు.

పందెం ప్రారంభమయింది.

మొదటిఘట్టం : 64.5 సెకండ్లు; జటో వెక్ ప్రారంభంనుంచీ అందరికన్న, ముందున్నాడు. ఒక్క సెకండుకూడా వృధా చేయకూడదని అతని అభిప్రాయం. రికార్డుసంగతి అలా ఉంచి, ముందువిషయం జయం. నైబర్గ, కోస్కెలా, హెయిన్ స్ట్రామ్ తన మడమల వెనకే ఉన్నారు.

రెండవఘట్టం : 67.5 సెకండ్లు : ఈ ఘట్టం మొదటిదానికన్న సెమ్మదయినది. జటో వెక్ ముందున్నాడు. విదేశీయులు వెనకున్నారు. పందెగాళ్లు ఊపిరి బిగపట్టుతున్నారు.

మూడవఘట్టం : 64.5 సెకండ్లు : ఎమిల్ పరుగువేగం అధికంచేశాడు. నైబర్గ, కోస్కెలా, హెయిన్ స్ట్రామ్ అతని సంచే ఉన్నారు. ఎమిల్ వారిని వదల్చుకోలేక

పోయాడు. మొదట పరుగెత్తేవాడు వెనుక నున్నవారిని చెప్పగొట్టడానికి పన్నే పన్ను గడలనుగూర్చి వారికి బాగా తెలుసు.

నాల్గవ ఘట్టం : 67 సెకండ్లు : జి. టో. వె. క్ ఒకయంత్రంలాగ పరుగెత్తుతున్నాడు. కోస్టెలా కూడా విరమించుకోవలసి వచ్చింది. ఆ ముందు పరుగెత్తే కుండేలు త్వరలోనే పడిపోతాడన్న అర్థంలో తల ఊపుతున్నాడు.

ఆయిదవ ఘట్టం : 67 సెకండ్లు : జి. టో. వె. క్ ఒకయంత్రంలాగ పరుగెత్తుతున్నాడు. కోస్టెలా కూడా విరమించుకోవలసి వచ్చింది. ఆ ముందు పరుగెత్తే కుండేలు త్వరలోనే పడిపోతాడన్న అర్థంలో తల ఊపుతున్నాడు.

ఆరవ ఘట్టం : 69 సెకండ్లు : జి. టో. వె. క్ యింకా ప్రథమస్థానంలోనే ఉన్నాడు. వాని వెనక వైంగ్స్; 80 మీటర్ల వెనక కోస్టెలా; యింకా ఎక్కడో దూరంగా హెయిన్ స్ట్రామ్ బలహీనంగా పరుగెత్తుతున్నాడు; జి. టో. వె. క్ కష్టపడతాడనిపిస్తున్నాడు. కొంతమేర సడలించాడు. వెంటనే వైంగ్స్ తన మధ్యల వెనక్కు చేరుకున్నాడు. వైంగ్స్ కష్టంగా పరుగెత్తుతున్నట్టు ఉపహించాడు; ఊపిరితీయడం వినిపిస్తోంది. అతని అడుగులలో బరువును కనిపెట్టాడు; ఒక్కక్షణం విగుళు వదలాడు. వెంటనే పస్సు లిగించాడు, తల ఒక ప్రక్కకు విసిరాడు; ఒక్క మానవాతిత్వమైన ప్రయత్నించేశాడు; పరుగువేగం అత్యధికం చేశాడు; వైంగ్స్ యింతలా గ్రహించే లోగా ఎన్నో మీటర్ల వెనకబడిపోయాడు. విశ్వప్రయత్నించేశాడు; లాభం లేక పోయింది.

“ఆముందు పరుగెత్తుతున్నవాడు విచ్చెల్లినవానివలె ఉన్నాడు; లేకపోతే ఆ ఆవేశం అర్థం కాదు. అతనితో సమానంగా పరుగెత్తుకు దుస్సాధ్యం” అన్నాడు.

7 వ ఘట్టం : 68 సెకండ్లు : వీదో ఒక పెద్ద బరువు తన మీదనుండి తొలగి పోయినట్టు, ఎమిర్ గాలిలో ఎగిరిపోతున్నాడు. మరేమా ప్రమాదం లేదని గ్రహించాడు. వైంగ్స్ 40 మీటర్ల వెనకనున్నాడు; కోస్టెలా 100 మీటర్ల వెనక; హెయిన్ స్ట్రామ్ యింకా ఎంతో వెనక.

అనాయాసంగా ఎమిర్ ఇప్పుడు పరుగెత్తుతున్నాడు. వాని కదలికలు తేలికగా ఉన్నాయి. ఊపిరి సరిగా తీసుకొంటున్నాడు; వాని హృదయంలో ఆనందం గంతులు వేస్తోంది. ఈనాటి జి. టో. వె. క్ పూర్వం ఉత్తరాదివారిమధ్య గుర్తింపుదగ్గరిన జి. టో. వె. క్ కాదు; క్రిందటి సంవత్సరం సన్ డిన్ చేత ఓడింపబడిన జి. టో. వె. క్ కాదు ఈ సారి మనం చూచేది. ఆ ‘సన్ డిన్’ ఈరోజు ఎక్కడుంటాడు? ఈనాడు జి. టో. వె. క్ తన గురువునుకూడా అధిక్షేపించగల తేలిక పాదాలతో పరుగెత్తుతున్నాడు; ఒక్క హేగ్ మాత్రమే అతనికన్న వేగంగా పరుగెత్తిగలడు.

ఎనిమిదవ ఘట్టం : 70 సెకండ్లు : ఒక్కసారి ఊపిరి విగపట్టి పరుగుతీసి, మళ్ళీ యధాప్రకారంగా ఊపిరి తీసుకుంటున్నాడు. ఫలితాలను ప్రకటించే ఉద్యోగి అప్పటికి ఎంతదూరం, ఎంతవేగంలో పరుగెత్తింది ప్రకటించాడు: 800 మీటర్లు : 2 నిమిషాల 12 సెకండ్లు; 1500 మీటర్లు 4 నిమిషాల 08 సెకండ్లు; 2000 మీటర్లు

5 నిమిషాల 31 సెకండ్లు; 8000 మీటర్లు 8 నిమిషాల 24 సెకండ్లు; పూర్వపు ప్రభులు ఈ 'వేళల'లో ఆ దూరం పరుగెత్తగలిగితే గర్వింపేవారు. 3000 మీటర్ల వేళ చాలా దేశాలలో రికార్డుగా పరిగణింపబడుతుంది.

రెండు సంవత్సరాల వెనుకకు మనదృష్టిని సారిస్తే యీ 2000 మీటర్ల రికార్డు, 3000 మీటర్ల రికార్డు, ఎమిల్ పూర్వపు ప్రదర్శనలతో బాగున్నాయని స్పష్టం. ఈ కొద్దికాలంలో ఎమిల్ ఏ విధంగా అభివృద్ధి గాంచాడో యిది ఉదాహరణలు:

మా మనసులలో 'గుండ్ ఓహో'లో ఎమిల్ ను పోల్చుటకు ప్రారంభించాం. వాని రికార్డు పరుగుపందెంలో వేళలు ప్లాస్టిక్ తెచ్చుకున్నాం. 2 నిమిషాల 8 సెకండ్లు (800 మీటర్లు); 4 నిమిషాల 08.6 సెకండ్లు (1500 మీటర్లు); 5 నిమిషాల 27 సెకండ్లు (2000 మీటర్లు); 8 నిమిషాల 17.5 సెకండ్లు (3000 మీటర్లు); నాలుగు నుంచి 6 సెకండ్లు మాత్రమే వేళలో తారతమ్యం.

తొమ్మిదవ ఘట్టం: ఇంకా మూడు ఘట్టాలున్నాయని, 200 మీటర్ల దూరముందని ప్రకటన వినబడింది. పరుగులు జరుగుతున్నాయి. ఎప్పుడు గర్విస్తానో చెరడమన్నదే ప్రశ్న: వేగంతోటి సంబంధంలేదు; వేళతోటి మాత్రమే. వైబర్ల 150 మీటర్ల వెనకనున్నాడు; కోస్కెలా 100 మీటర్ల వెనక నున్నాడు.

ఈలోపుగా వేళలనుగూర్చి ప్రకటనలు వినబడుతున్నాయి. ప్రేక్షకులలో ఆవేశం హెచ్చయిపోతుంది.

పదవ ఘట్టం: 70.8 సెకండ్లు. "జట్ టో వెక్! జట్ టో వెక్!" అనే కేకులు బయలుదేరాయి. ఆ చుట్టుప్రక్కల ప్రదేశాలలో యీ పేరే ప్రతిధ్వనిస్తున్నది. నిశ్చయంగా, కాంతంగా ప్రేక్షకులు కూర్చోలేకుండా ఉన్నారు; ప్రతివానికీ ఎన్నడూ మాడనట్టి యీ ప్రదర్శనలు ఆవేశం, ఉత్సాహం కలిగిస్తున్నాయి. జట్ టో వెక్ పరుగెత్తుతూంటే ప్రక్కనున్న ప్రేక్షక స్థానాలలో బయలుదేరిన నినాదాలకు అంతులేదు.

పదకొండవ ఘట్టం: 68.7 సెకండ్లు: అక్కర చేరిన వేలకొలది ప్రేక్షకుల హృదయాల్లో నుండి, కంఠాలలో నుండి "జట్ టో వెక్!" అనే శబ్దంతప్ప వేగంతో వినబడుతుంటే, ప్రతి ప్రేక్షకుడు లేచి నిలబడిపోయాడు; అతనితో కూడా పరుగెత్తుటకు వుత్సాహిస్తున్నారు.

పన్నెండవ ఘట్టం: 72.7 సెకండ్లు. ఇదే అన్నిటికన్న పెద్దదిగా జరుగుతుంది. హేగ్ కూడా యిదేవిధంగా ప్రవర్తించాడు. ఎంత చేసినా జట్ టో వెక్ మానవ మాత్రుడు. ఆతని కాళ్లు బరువెక్కిపోయాయి. ఆతని వేగం తగ్గిపోయింది. ఆ గమ్యస్థానం అకస్మాత్తుగా ఎంతో దూరానున్నట్టు కనపించినది. ఒక్కసారి ఆ గడ్డికంఠిమీద కాళ్లు చాచుకొని పడుకుంటే ఎంత హాయిగా ఉంటుంది. అయితే తన కోరిక ఫలించదు.

ప్రేక్షకులు గెలువెవరు పొందుతారు అని పందెం వేసుకుంటూంటే, ఎమిల్ ఎంతో కష్టపడుతున్నాడు. నిజమే, పందెం గెలుచుట తథ్యమే; అయినా అతి తక్కువ వేళలో గెలవాలి; అదీ ముఖ్య విషయం.

గమ్యస్థానం దగ్గరకు వస్తూంది; యీ అమానుష ప్రయత్నం, పోరాటం అంత మొందాలి. అప్పుడు తన ఆయాసం అదృశ్యమవుతుంది. “జె-టో-వెక్, జె-టో-వెక్” అనే కేకలరుధ్య, ఎమిల్ వేగం హెచ్చించాడు.

పదమూడవ ఘట్టం : ఆఖరు 200 మీటర్లు 30.2 సెకన్లలో పూర్తి కావాలి. ఆఖరు మలుపు, తర్వాత గమ్యస్థానం. జె-టో-వెక్ వేగం హెచ్చించాడు. గమ్యస్థానం చేరుకున్నాడు.

అతడు పడిపోకుండా పట్టుకొనుటకు అనేకమంది చేతులు చాచారు. కాని ఎమిల్ ఒక సోల్లరు. అతనికి సహాయం అవసరంలేదు. అతని ఆయాసంన్నా అతని ఆనందం అధికంగా ఉంది. విజయం సంపాదించాడు; రికార్డు ముక్కలు చేశాడు; 14 నిమిషాల 08.2 సెకన్లు అతని అతి కనీసపు వేళ. ఒక్క హేగ్ మాత్రమే తనకన్నా వేగంగా పరుగెత్తేడు. ఆఖరి ఘట్టంలో పరుగెత్తినప్పుడు ఎదురుగాలి లేకపోతే, యింకా ఎంతవేగంగా పరుగెత్తేవాడో.

ఆయాసంతో మౌనంగా గమ్యస్థానం చేరుకొనేటప్పటికి, ఎమిల్ ను అన్ని కోణా నుంచి ఫోటోగ్రాఫులు తీశారు. కోస్కెలా, హెయిన్ స్ట్రామ్ చేరుకొనేసరికి, ఎమిల్ పూర్తిగా కోలుకున్నాడు.

ఈ కొత్త రికార్డు సృష్టికర్త తన దుస్తులను వేసుకొని బహుమానాలను స్వీకరించాడు. పత్రికా ప్రతినిధులు, ఇంటర్వ్యూలు, విందులు యివన్నీ ఎందుకు? వీటన్నింటికి వేళలేదు. సోల్లరుగా యితనికి అనేక యితర విద్యుత్తా లున్నవి. ఆరాత్రే ‘బ్యారెక్సు’కు తిరిగి పోవాలి: మర్నాడు ఉదయమే ‘ఫీల్డ్ ఎక్స్ ప్లొజివ్’కు పోవాలి.

“సెలవు; ఈమారు సెలవు దొరకగానే, మరల మీకొరకు పరుగెత్తుతాను.”

పరుగు పందెగాడుగా, సోల్లరుగా జె-టో-వెక్ స్వభావమది.

ఫిన్లండులో సాహస చర్య

జె-టో-వెక్ ‘బ్యారెక్సు’కు తిరిగి వచ్చుడో లేదో ప్రయాణానికి పెట్టెలు సర్దుకోవలసి వచ్చింది. ఫిన్లండు పరుగు పోటీదాల్ల ప్రేమీకు వచ్చి పందెములలో పాల్గొనవలెనంటే, జె-టో-వెక్ ఫిన్లండు వచ్చి అక్కడ పందెములలో పరుగెత్తవలెనని ఫిన్లిష్ ఎసోసియేషన్ వారు పరమపెట్టేరు. అందుచేత జె-టో-వెక్, కోస్కెలా, హెయిన్ స్ట్రామ్ లతో పాటు ఫిన్లండుకు పోవలసివచ్చింది.

ప్లాక్ హోమ్ మీదుగా వారు గుఖంగా ప్రయాణము చేశారు. కోస్టెలా తన జీవితాన్ని గూర్చి తన ఫిన్నిష్ భాషలో జట్కోవెక్ కు చెప్పేడు. తన పాలాన్ని గూర్చి, దున్నడంగూర్చి, తన స్వగర యెన్ని ఆవులు, పందులు, చెవులపిల్లలు ఉన్నాయో మొదలైన విషయాలన్నీ సంఘలతో ఫిన్నిష్ భాషరూని జట్కోవెక్ కు బోధపరచాడు.

ప్లాక్ హోమ్ కు ఎమిల్ వచ్చుట కదే ప్రథమం. స్వీడిష్ పత్రికా ప్రతినిధుల చేతులలో పడ్డాడు. ఇటీవలి తన విజయాలను గూర్చి వా రడిగిన ప్రశ్నలకు విపులంగా జవాబు చెప్పేడు. చుట్టూ 'స్క్వెక్' లో వారి కోరికను మన్నించి పరుగెత్తగా అన్ని కోణాలనుంచి వాని ఫోటో గ్రాఫులు తీయబడినవి.

ఆ మరునాడు వారి స్త్రీమయ ఫిన్లండులో 'తుర్కు' అనే రేవుపట్టణం చేరుకుంది. అక్కడనుంచి ట్రెయినులో హెల్సింకీ చేరుకున్నారు. అదే ఫిన్నిష్ జాతీయపోటీలు జరిగే స్థలం. అందుమైన అసంఖ్యాకమైన సరస్సులతో, వర్షసాభాగ్యంతో నిండిన ఆ తీరప్రదేశాలు, ఆ వనాల నిశ్శబ్దత, నిరంతరం పాటుపడే ఆ ప్రజలు అన్నీ జట్కో వెక్ కు ఆకర్షించాయి, ఆనంద పరిచాయి.

హెల్సింకీలోని హోటల్ ను అన్నీ నిండిపోయాయి. చివరకు "హన్స్" అనే హేరుగల హోటల్ లో ఆతని కొక గది దొరికింది. గదిని సంపాదించి పెట్టినందుకు తన కృతజ్ఞతను తెలియపరుస్తూ, 'శాంతాహమినా' అనే ద్వీపంలోని "క్రీడాగ్రామం" లో ఒక చిన్న క్యాబిన్ లో నివసించుటకు అభిలషించాడు.

ఆ ద్వీపానికి పడవలోపోతూంటే, అకస్మాత్తుగా ఎందుచేతనో అపరిమితమైన ఆయాసం బయలుదేరింది. ఇంకా సాయంత్ర మవలేదు; యీ పగటిపూట యంత ఆయాసం ఒక్కసారి ఎందుకు బయలుదేరిందని ఆశ్చర్యపోయాడు. వాచీ చూచేసరికి అర్ధరాత్రయందని గ్రహించాడు. ఆ దేశాలలోని అర్ధరాత్రపు మొతురిదని గుర్తించాడు. ఆ తర్వాత ఎప్పుడైనా పగలు నిద్రపోతే, ఫిన్లండు జ్ఞాపకం వచ్చే దతనికీ కళ్ళు తెరచాడు. తానున్న క్యాబిన్ ఎదుటనున్న 'ఎర్వి' చెట్ల పొడుగాటి, సన్నటి ఛాయ లతనికీ కనబడ్డాయి. ఈ బరువైన, వెచ్చని వాతావరణంలో నిద్రపోవడానికి ఆతడిచ్చగించలేదు. అప్పుడే నూర్చుడు నడినెత్తికి పోతున్నాడు. మరికొంత సేపటికి ఆవృక్షచ్ఛాయలు మరొకదిక్కుకు వాలిపోతాయి.

ఈ దూరపు ప్రయాణం, అసౌకర్యాలు, ఆ ఉష్ణపు రాత్రివేళలు అన్నీ ఆతని శక్తిని పీల్చివేశాయి. ఆతని బరువు తగ్గిపోయినట్లయింది; ఆతని విశ్వాసం క్షీణించింది. ఆ స్థానంలో తాను పరివయంచేసికొన్న కొందరు నాన్వీజియన్ల వద్దనుండి ఆ సమయంలో ఒక విశమైన అశుభవార్త వచ్చింది: ప్రేగ్ లో పరుగెత్తుటకు ఆహ్వానాన్ని నిరాకరించిన 'హీనో' యీసారి హెల్సింకీలో పరుగెత్తుతాడట.

హీనోతో పరుగెత్తుటకు జట్కోవెక్ జంకడు. మామూలు పరిస్థితిలో చాలా ఆనందించేవాడు. కాని యీనాటి తన స్థితిలో ఫలితం ఏమవుతుందోనన్న అనుమానం కలిగింది.

జూన్ 30 వ తేదీన ఆటలు ప్రారంభమయ్యాయి. ఆ సాయంత్రమే, 5000 మీటర్ల పరుగు పందెం 7 గంటలకు ప్రారంభమవుతుంది. వేళయింది. ఆలస్యం కాకూడదని, ఎమిల్ పరుగెత్తి, పందెం మొదలయ్యే స్థలానికి పోయాడు. మైక్ లో ఏవో చెప్పున్నారు; తన పేరువినబడింది. విషయం మిత్రులు చెప్పారు. హెల్మింగ్స్ లో పోటీదాన్లు ఒంటరిగా పందెపు ప్రారంభ స్థలానికి పోయి; బయట అందరూ సమావేశమయిన తర్వాత, ఆటల ఉద్యోగి వచ్చి వారినందరిని, నిశ్చిత స్థలానికి స్వయంగా తీసుకుపోతాడు; ఎమిల్ ఒంటరిగా ఆ స్థలానికి నెమ్మదివల్ల హెల్మింగ్స్ ఆచారాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రవర్తించాడు.

ఎలాగా అక్కడ చేరుకున్నాడు గానీ, ఎమిల్ అక్కడే ఉండిపోయాడు. తక్కినవారంతా నెమ్మదిగా ఉత్సవంలో వచ్చారు. ప్రేక్షకులు సన్యాస పురస్కారంగా కేలు వేశారు; ఈ సన్యాసమంతా వీరికేనా? వీరిలో 'హీనో' లేడే. వాని కేసుయిందని అడుగుదాసుకుంటున్నాడు. ఇంతలోకే పందెపు దుస్తులలో రియరయినాడు ఫిన్నిష్ ప్రజల వీరుడు హీనో. ప్రశంసాపూర్వక నినాదాలవధ్య ఆ స్థలానికి పరుగెత్తుతూ వచ్చి చేరుకున్నాడు. 'హీనో' సన్యాసకొరకు చేసిన విప్రత్యేకపు ఏర్పాట్లని ఎమిల్ అనుకున్నాడు. తన స్వతంత్ర ప్రవర్తననల్ల, ఏర్పాట్ల తారుమారయ్యాయి. ఏదైనా అనుకోకుండా జరిగిన యీ సంఘటన రాబోవు ఫలితాన్ని నూచిస్తున్నట్టిదిపించింది.

అద్భుత పరుగుపందెగాడు 'హీనో' యీనాటి పందెంలో విజయకిరీటాన్ని ధరిస్తాడని, అందరి నమ్మకం. అందరి సమక్షంలో హీనో ఖ్యాతిని తిరగ్రోయ సమకట్టిన యువకు వీరుడు జట్లోవేసు ఓడించాలి. జెట్లోవేకు యిక్కడకు ఆహ్వానించుటకు అదే కారణం.

ఆస్టోలోవలెనే, పందెపు ప్రారంభంలో మోకాళ్ళలో ఏవో బలహీనత బయలుదేరింది ఎమిల్ కు. ప్రేక్షకులుకూడా ఆవేశంతో ఉన్నారు. ఒక్కొక్కఘట్టం పూర్తవుతూంటే, ఆవేశం అధికమయ్యేది. ఇద్దరు సమానసామర్థ్యంగల పోటీదాన్లు మధ్య పోరాటం. మానవశక్తిని సంపూర్ణంగా పరీక్షించే పోరాట మిది.

ప్రారంభంనుంచి పోరాటం జట్లోవేక్, హీనోలమధ్యనే. మొదటిఘట్టం అయి పోగానే ఫిన్నిష్ భాషలో ప్రకటన; ప్రయాణంలో ఫిన్నిష్ అంకెలు కోస్కెలా తనకు నేర్పినందుకు సంతోషించాడు. లేకపోతే యీ ప్రకటనలు బోధపడేవికావు. వేళలు తెలియకుండా పరుగెత్తుటంత అధ్వాన్నం మరిలేదు. ఫిన్నిష్ భాషలో చెప్పే వేళలను చాలావరకు బోధపర్చుకున్నాడు. వేళలు తెలుసుకొని, తదనుగుణ్యంగా తనవేగం దిద్దుకొనేవాడు ఎమిల్.

1500 మీటర్లు యిద్దరూ 4.08 సెకన్లలో పూర్తిచేశారు. హీనోను వెనక్కు పంపుదామని ఎంతో ప్రయత్నించాడు ఎమిల్; కాని లాభంలేకపోయింది. ప్రేక్షకులలో అనేకులు వారి అభిమాన వీరుని ప్రోత్సహించారు; విడేశీయులు జట్లోవేక్ ను ప్రోత్సహించారు. అప్పటికి కి రిలోమీటర్లు పరుగెత్తారు; ఫిన్నును తన ప్రక్కనుండి

వదులుకుండానుంటే, ఎమిల్ కు సాధ్యంకావడంలేదు. ఇక్కడ ఫీల్డు పోటీదారు ఎమిల్ కు దాటాడు; అప్పటినుంచి వేట ప్రారంభమయింది; ఒక్కొక్కసారి హీనో, ఒక్కొక్కసారి జట్టోపెక్ ముందుండేవారు. ప్రేక్షకులు యీ సుధ్యయిలాంటి పండ్ల చూడలేరు. ఇద్దర్లో ఏ ఒక్కరు, నిర్ధారణైన ముందంజవేయలేకుండా ఉన్నారు. ఆ నిమిషాలేని వేడి రాత్తులు ఎమిల్ ని పీల్చివేసి, ఆటనిలో సహజంగా ఉండే అవసరశక్తిని అణచివేశాయి. ఆయాసం ఎక్కువైంది. శక్తి క్షీణిస్తోంది. హీనో యీ విషయం గ్రహించి నట్టున్నాడు; గమనం అధికం చేశాడు. నిర్ధారణగా ముందుకుపోయాడు. విజయం చేతుల్లోనుండి జారవిడవకూడ దనుకున్నాడు.

కాని హీనోకన్న ఎక్కువ నిశ్చయమైన నిశ్చయం కలవాడు మరొకడున్నాడు.

తనవెనకే, తన మడమలకు తగులుతూనే, మానవాతీతమైన మనోశక్తికలిగి, బూట్లకాళ్ళతో అనేక కిలోమీటర్లు శక్తి నలవనచుకొనుటకు పరుగెత్తిన జట్టోపెక్ ఉన్నాడని హీనో గ్రహించలేదు; ఒక్కసారి ఎమిల్ తన ఆయాసాన్ని దూరంగా త్రోసివేశాడు; శరీరానికి కొద్దిబలం వచ్చింది. అపయవాలన్నీ మనస్సుకు బానిసలై పోయాయి. వేగం, వేగం, వేగం! గాలివలె ఎగిరిపోతున్నాడు. సమయానికి హీనోను కలుసుకొన్నాడు.

ఇంక, యిద్దరూ ప్రతి అంగుళంకొరకు పోరాడడం మొదలుపెట్టారు. హీనోకు వాని ప్రజల ప్రోత్సాహం, తన పరిచయ ప్రదేశం, తన దేశం అన్నీ అనుకూలంగా ఉన్నాయి. నారు ఆశించిన విజయాన్ని బలవంతంగా సంపాదించ వలెనన్న పట్టుదల, ప్రజలను ఆవేశించింది. హీనో తనకు దగ్గరదగ్గరగా వస్తూన్న ఎమిల్ ఊపిరిగాటలు, ఆటని సన్నిహితత్వాన్ని రుచిచేస్తున్నాయి; ఆటని వేగం అనుల్లంఘనీయంగా ఉంది. ఆఖరు మీటర్లలో హీనో తన యావచ్ఛక్తిని ఉపయోగించాడు. నిరాశతో నిండిన ఆటని కళ్ళల్లో వెనుకను జట్టోపెక్ భుజాలు కనబడ్డాయి; తరవాత అవి తన భుజాలతో సరిగా ఉన్నాయి; తర్వాత కొన్ని సెంటిమీటర్లు ముందు కనబడ్డాయి. గమ్యస్థానం దగ్గరకు వచ్చే బదులు అపచలంగా కనబడింది. ఆ క్షణంలో జట్టోపెక్ ఒక మీటరు ముందుకు గమ్యస్థానం వద్ద దృగ్గోచరమయ్యాడు. ఆటనివేళ : 14 నిమిషాల 15.2 సెకండ్లు; హీనో : 14 నిమిషాల 15.4 సెకండ్లు.

“ముందుగానే ఎందుకు వేగం అధికంచేయలేదు; ఆఖరు నిమిషంలో చేశావేం” అని తర్వాత ఎమిల్ ను అడిగారు.

“అది అలాగ జరిగింది. పండ్లం జరుగుతుంటే తన శక్తి ఏమో తనకు అవగాహనవుతుంది. ఇంకా ఒక కిలోమీటరు పరుగెత్తవలసివుంటే, ఏ పోటీదారు తన యావచ్ఛక్తిని అప్పుడే ఉపయోగించడు. ఒకవేళ ముందుగానే శక్తినంతా ఉపయోగించి వేస్తే, చివరవరకూ నిలబడలేడు. గమ్యస్థానం దగ్గరగావుంటే, తర్వాత ఏమైనాసరే శక్తినంతా ఉపయోగిద్దామనే నిశ్చయం కలుగుతుంది. నాలోనున్న శక్తినంతా నేను వ్యయంచేస్తాను. వివేకాన్ని మూలకు త్రోసివేస్తాను.”

ఫిన్ దేశస్థులు అందరూ ఆకాభంగం పొందారు. వారి మనోభావాన్ని దాదాపు లేకపోయారు. జట్ పేక్ ను గౌరవించుటకు జరిగిన సభలో అతనితోపాటు హీనో హాజరుకాకపోవుట ఆటగాని కుండవలసిన లక్షణంకాదని ప్రజలందరూ నిరసించారు. హీనోను బలవంతంగా దుస్తులు మార్చే గదినుండి తీసుకొని వచ్చారు.

ఎమిల్ ఓడిపోయినప్పుడల్లా విషయుని అభినందించేవాడు. కాని హీనో మాత్రం ఎమిల్ ను అభినందించలేదు. ఇది ఎమిల్ ను బాధించింది. ఇలాంటి క్రీడలలో గెలిచినవారు, ఓడినవారు, ఒకరినొకరు గౌరవించుకోవాలి; విషయంతో ప్రవర్తించాలి; అత్యనిగ్రహంకలిగి నడుచుకోవాలి.

అయినా యితరుల నేకులు ఎమిల్ వద్దకు వచ్చి అభినందించారు. మనరాయబారి కూడ వచ్చి అభినందించాడు. ఒక చిన్న ఫిన్ పిల్ల ఒక పువ్వులగుత్తి నాలినికిచ్చి “జెక్ భాషలో” జట్ పేక్, నిన్ను అభినందిస్తున్నా ! నన్నది.

“ఏమిటి ? జెక్ భాష మాట్లాడగలవా నీవు ?” అని ఆశ్చర్యపోతూ ఎమిల్ అడిగా డాపిల్లను.

కాని, ఆపిల్ల జెక్ భాష మాట్లాడలేదు. అప్పుడు ఫిన్లందులోనున్న జెక్కులు యీ మాటలు మాత్రమే ఆపిల్లకు నేర్పారు ఎమిల్ కు ఆశ్చర్యానందాలు కలిగించడానికి.

పందెం సమాప్తి చెందినతర్వాత కలిగే ఆవేశం పందెమునకు ముందుకలిగే ఆం దోళనకంటె అధికంగా ఉండడమేకాకుండా, ఎక్కుకాలముంటుంది. ఆ రాత్రి హీనోను గెలిచిన తర్వాత ఎమిల్ కు కునుకు పట్టనే లేదు.

తిరుగు ప్రయాణంలో ఎమిల్ కు ఒక కొత్త అనుభవం కలిగింది. పత్రికారచ యితల ఆవేశపుటాకలికి ఎమిల్ గురి అయ్యాడు.

పందెమున మర్నాటి ఉదయం 8 గంటలకు, స్వీడిష్ పత్రికా రచయితలు జట్ పేక్ ను కలియుటకు నిర్ణయించారు.

“మాకు కొన్ని తేదీలు, కొన్ని బొమ్మలు కావా”లన్నారు వారు.

నిద్రమీ పట్టక బాధపడినఎమిల్ ను 6.30 గంటలకు లేపగానే, చాలాఆశ్చర్య పడ్డాడు. పోనీవీదో త్వరగా తెవిలిపోతుందికదా అని సంతోషించాడు. తన పందెపు దుస్తులు వేసుకొని పత్రికారచయితలతో సముద్రతీరానికి వెళ్ళాడు. అక్కడ మునుకు వెనుకకు అనేకసార్లు పరుగెత్తుతూ, తన జీవితాన్నిగూర్చి అనేకప్రశ్నలు వేస్తుంటే, జవాబులు చెప్తన్నాడు. అన్నిటికన్న విస్మయ మాతనికి అంతా అయిపోయిన తర్వాత కలిగింది.

“చాలా బాగుంది, యింక మీ సామానులన్నీ సర్దుకొని మాతో దయచేయండి. మీరు ఎవరితో 8 గంటలకు మాట్లాడ దలచుకొన్నారో వారు వేరు. ఆ విషయం వినే వారికన్నా ముందు మేము వచ్చాం. హెల్సింగీకి పోదాంపదండి.”

పాపం ఎమిల్ మీ చేస్తాడు. గత్యంతరంలేదు. తమ సహచరులతో జట్టోపేక్ మాట్లాడకుండా చేయుటొక్కటే కాదు వారి ఉద్దేశం. వారి మనసులో వేరే ఆలోచనలున్నవి.

ప్రఖ్యాత 'నూర్సి మామ్యుమెటు' వద్దకు అతనిని తీసుకుపోయారు. ఆ నూర్సి విగ్రహంమీద కెక్కుమన్నారు. కాని యివంతా అసహ్యంగా కనిపించింది ఎమిల్ కు. ఆతను నిరాశరించాడు.

పత్రికలవారిని వదల్చుకొని ఎమిల్ త్రెయిసెక్కాడు. ఎలాగో స్థలం దొరికింది. ఇప్పుడు నిజంగా అలసిపోయాడు. ప్రక్కనున్నవాడు జరుగడానికి యిష్టపడలేదు. వాని దగ్గరున్న పత్రికలో నిన్నటి పండు తాలూకు బొమ్మ కనబడింది. ఆ బొమ్మ వైపు కొంతనేపు, తర్వాత ఎమిల్ వైపు చూడడం మొదలు పెట్టేడు. తర్వాత ఎమిల్ ను గుర్తించాడు. ఎమిల్ ను వెంటనే అడిగి తెలిసికొన్నాడు. తెలిసికొని ఆ బండిలోనున్న వారందరికి తెలియజేశాడు. వెంటనే ప్రయాణికులంతా ఎమిల్ వద్దకు వచ్చి అభినందించి, తమ హస్తామోదాలు తెలియబరచారు.

ఈ సంభాషణలు జరుగుతున్నాయి ; తుర్కు స్టేషన్ వచ్చింది. ఇంక తన దేశం పోయే ఓటలో ఎక్కవలసిన వేళవచ్చింది కదా అని సంతోషించాడు.

ఫిన్లిష్ విద్యార్థులు వారి టోపీలను గాలిలోకి ఎరవేస్తూ, వారి ఆనందాన్ని ప్రకటించారు. ఓక బయలుదేరే ముందు ఒక పాటపాడి, వీడ్కోలు యిచ్చారు. ప్రజలు ఒడ్డునుండి చేతులూపుతూ, తమ సంతోషాన్ని తెలియజేశారు. చిన్న చిన్న పడవలు ఆ స్టీమరుచుట్టూ తిరుగుతూ ఆ సముద్రపు టులలకు క్రిందకు మీదకు గెంతులువేస్తున్నాయి. సముద్రం ప్రశాంతంగావుంది. గాలి హాయిగా, ఆనందంగా వీస్తోంది.

ఎమిల్ సముద్రంవైపు వంగిచూస్తూ, ఆ గాలిని పీలుస్తున్నాడు. మనసెంతో సంతోషంగా ఉంది. వెనక ఏదో పరిచిత కంఠం వినబడింది.

“జట్టోపేక్ ఇక్కడున్నావన్నమాట! తలత్రిప్పి ఎవరు పలకరిస్తున్నారా అని చూచాడు; 8-30 కు తనతో మాట్లాడడానికి నిర్ణయించుకున్న పత్రికా ప్రతినిధులు కనబడ్డారు. అన్ని స్థలాల్లో వెనకి ఎక్కడా దొరక్కపోలే యిక్కడకు వచ్చారు. ఇంక వారిని తప్పించుకోలేదు.

“జట్టోపేక్! యిప్పుడు మీరు మా అతిథులు. రండి, కెప్తాను గదిలోకి మాతో” అన్నారు. కెప్తానుకు యిష్టమన్నా లేకపోయినా అంగీకరింపక తప్పలేదు. బీరు, శాండ్విచ్ వచ్చాయి. కెప్తాను పనిచేస్తున్నాయి. కాని దృశ్యం విసోదంగా లేదు. వెంటనే రెండు ‘వయొలిన్’లు తీసుకు వచ్చారు. ఒకటి ఎమిల్ కు యిచ్చారు. రెండవది కెప్తాన్ కు యిచ్చారు. సంగీతం ప్రారంభమయింది. జట్టోపేక్ కెప్తాన్ కంటే బాగానే వాయిచాడు. సంగీతంతో ప్రమేయంలేదు. అసలు ఫోటోలు తీయడమే ప్రధానం.

అమెరికా వెళ్ళినప్పుడు 'గుండర్ హాగ్' చేసినట్టుగా ఎమిల్ అక్కడే పరిశోధనలు చేసే వచ్చింది.

స్థల సంతా ఖాళీ చేయబడింది. ప్రయాణీకులంతా ఏమవుతోందో అని వైచార్లు. ఎమిల్ ముందుకు వెనకకు పరుగుతాడు. కెప్టెన్ 'ప్లాప్ వాచీ' చూస్తున్నాడు.

'ప్లాక్ హామ్' పందెంలా పాగ్గానరుని వారంతా ఎమిల్ ను బలవంతం చేశారు. ఫీన్ లాడు అపభవాలు, నిద్రలేక పడిన అలసట, హీనోలో పందెపు బలం అతనిని బలహీన మొనర్చాయి. చివరకు వానిని వదలి వెళ్ళిపోయారు రిపోర్టర్లు దిర్రా. అతనికి శాంతి దొరికింది. నిలబడలేక పోయాడు. తన సామానమీదే అలా వారి నిద్రపోయాడు.

మరుసటిదినం మరొక అవాంతరం. అతని "పీసా" క్రిందటిదినముతో అంగమయింది. అతనెవరో తెలిసిన తర్వాత అధికార్లు మరొక పీసానిచ్చారు. ఇంటి! ప్రయాణమయ్యాడు. ఇంటిని సమీపిస్తున్నందుకు ఆనందించాడు.

తె ఫ్టె నెంటు జ టో పె క్

1947 ఆగస్టు 19 వ తేదీని మిలిటరీ ఎకాడమీలో ఉత్తమ శ్రేణికి చెందిన విద్యార్థులు ఆఫీసర్లుగా పట్టభద్రులయ్యారు. దేశం విముక్తిపొందిన తర్వాత అదే మొదటి పట్టభద్రుల బృందం.

ఆఫీసర్లు యూనిఫార్మలలో దేశభక్తి ప్రమాణస్వీకారం చేశారు; వారి కంఠస్వరంలో వారి మనోనిశ్చయ ప్రతిధ్వనిస్తోంది.

ఆ హాలులో ఉన్నత స్థానాల్లో గౌరవనీయులైన అతిథులు, విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు, బంధువులు ఆసీనులై నారు. ప్రతి పేక్షకునివృత్తి తన కుమారునిమీదనో లేక సోదరునిమీదనో కేంద్రీకరింపబడివుంది.

రెండు సంవత్సరాల కఠినశిక్షణ తర్వాత, యీ యువకులు భవిష్యత్తువైపు ఆశతో, విశ్వాసంతో చూస్తున్నారు. ఆ 'కాకి' దుస్తులలో జటోపేక్ అంతమందిలో ఎక్కడున్నాడో పోల్చుకొనుట కష్టం. అతడుకూడా భవిష్యత్తువైపు దృష్టి సారించాడు. అతని కండ్లలో ఆనందం పొంగుతుంది. ఎన్నార్పు యీ కఠినశిక్షణను పొందాడో, ఎన్ని పండలలో పాగ్గాన్నాడో, తన విద్యుత్తులను వివిధంగా నిర్వహించాడో ప్రతి ఒక్కరికి తెలుసు.

ఆ ముందురోజే ప్రేగ్ నగరంలో, ఫ్రాన్సుకు పోటీగా పండెంబో పాగ్గా న్నాడు ఎమిల్. 14 నిమిషాల 15 సెకండ్లలో సులభంగా పండెంబోలిచాడు. ఆ రాత్రి ప్రైయిస్ లోనే నిద్రపోయాడు; తొందరగా క్షవం ముగించుకుని, స్నానంచేశాడు; 7 గంటలకు తన మిత్రులతో వరుసలో నిలుచి ఉన్నాడు.

అధికార్ల ఉపన్యాసాలు, వీడ్కోళ్లు, అశీర్వాదాలు.

చివరకు ఎమిల్ కు ఒక మాసం పూర్తి సెలవు దొరికింది. ఆత నింటికి వస్తున్నాడంటే తలిదండ్రుల ఆనందానికి మేరలేదు.

“ఎమిల్ ఎక్కువగా పరుగెత్తుతాడు” అన్నది ఆతనిచెల్లెలు ఆనాడు ఉపాధ్యాయుడు ఏవో తెమ్మని ఎమిల్ ను యింటికి పంపినప్పుడు. అన్నట్టుగానే జరిగింది.

వాని తల్లికి కూడా యీ విషయంలో ఆందోళనే. తన ఆరోగ్యాన్ని గూర్చి ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవడం చివాట్లు పెట్టింది. పత్రికల్లో కూడా యీ విషయం అనేకమంది వ్రాస్తున్నారు!

“నే నేమీ చేయలేను” అన్నాడు ఎమిల్ క్షమాపణ పూర్వకంగా. పండేలలో పరుగెత్తమని ఆహ్వానిస్తారు తెరిపిలేమండా; వారి ఆనందానికి అతిరాయం కలిగించుట నాకిష్టంలేదు. నిజమే 5 కిలోమీటర్లు, 15 నిమిషాలలో ఎవడో పరుగెత్తుతూంటే చూస్తూ కూర్చోవడం ఎంత విసుగుగా ఉంటుంది! అందులో అడ్డంలేదు. నేనా! మరికొన్ని సెకండ్లు బాధపడాలి.”

ఇకా ఎమిల్ యిలా అన్నాడు : “అవీకాక, యీ ఆటలలో ప్రజలకు అభిమానం కలిగించాలి. ప్రవర్తనలు ఎంత బాగుంటే ప్రజలంతగా ఆకర్షింపబడుతారు.”

“అయితే, నీ ఆరోగ్యం సంగతేమిటి; యిప్పుడు ముఖ్యంగా నీవు జాగ్రత్తగా ఉండాలి” అన్నది ఆతని తల్లి.

“అదే నేను చేయవలకున్నది” ఎమిల్ వాదానం చేశాడు. “మొదట ఆత్మీయ్యకి తేనె తీసుకపోయి యిచ్చి, వెంటనే తిన్నగా వచ్చేస్తా” నన్నాడు.

ఓ తెలివితక్కువ ఎమిల్, వానిని నమ్మే ఓ తెలివితక్కువ ప్రజల్లారా! లేక తలిదండ్రులను అనుసరించడానికి అలా గన్నడా ఎమిల్ ?

ఆగస్టు 17న ఫ్రాన్సుకు ఎరుగా పండెంబో పరుగెత్తేడు; 18న తేవీన పట్టభద్రుడైనానా పాగ్గా న్నాడు. 19న తేవీన బ్రూనోలోని తన అత్తయ్యకి తేనె తీసుకు వెళ్ళాడు; ఆ మధ్యాహ్నమే మరొక పండెంబో పరుగెత్తేడు. లెట్జె సెంటు పట్టపదానం 8000 మీటర్లు 8 నిమిషాల 8.8 సెకండ్లలో పరుగెత్తి, జాతీయ రికార్డును సృష్టించుటతో ప్రారంభమయింది.

చాలా వింతయిన విషయమేమంటే, సమానంగా అదే వేళలో ఆ దూరం పరుగెత్తి, హాల్లండులో స్లిఖూస్, బెల్జియంలో గేప్టన్ రిఫ్ రికార్డులు సృష్టించారు.

మూడురోజులతర్వాత బ్రిటీష్ లాలో 2000 మీటర్ల పండెంబో మరొక కొత్తరికార్డు సృష్టించబడింది. 5 నిమిషాల 20.5 సెకండ్లు.

ఎమిల్ తల్లి కొడుకుకొరకు వృధాగా వేచి ఉంది. ఇంటికి తిరిగి గాలేదు. సెలవు రోజులన్నీ పందెపు ఫ్లూట్లోనే గడిపాడు.

వేసవిలో ఎకాడమీ క్రిడలలో పాగ్గానడానికి విద్యార్థిజట్టుతో ఎమిల్ 'ప్యారిస్' వెళ్ళాడు. ప్యారిస్ లో అతనికి ఘనమైన స్వాగతం యిచ్చారు; ప్రజలారూ సెంటో గౌరవంగా చూశారు.

క్రీడాప్రవీణులు ఎక్కువగా ప్రయాణించేసి, అన్ని ప్రదేశాలు చూచిన వారయి ఉంటారు. కాని వారిలో చాలాపంది చూచిన ప్రదేశాలకు గూర్చి చెప్పలేరు. వారు బసచేసిన హోటలునుగూర్చి, కొన్ని వీధులనుగూర్చి, 'ఒలింపిక్' గ్రామం గూర్చి, ఆటస్థలం గూర్చి వారికి ఎక్కువగా పరిచయ ముంటుంది. పందెపుమాగ్గం, 'జంపులు', ఆటస్థలం వీటినిగూర్చి ఎన్ని అధ్యాయాలన్నా వ్రాయగలరు. కాని యివి ఆటగాళ్ళకు మాత్రమే ఆకర్షణ కలిగిస్తాయి.

ఎమిల్ మాడవలసిన దృశ్యాలన్నీ చూస్తాడు. భవనాలు, మ్యూజియంలు, చిత్రవస్తు ప్రదర్శనాలనుగూర్చి ప్రసంగిస్తాడు. ప్రజలు, వారి జీవితాలు, అలసట చెందిన ముఖాలు, మానసిక ప్రకోపానికి అనువైన దృశ్యాలు అన్నీ పరికిలనగా చూస్తాడు.

మొదట 5000 మీటర్ల పందెంలోనే పరుగెత్తుదామనుకున్నాడు. అయితే దీనివల్ల మొదటి రెండు రోజులు అతను ఖాళీగా ఉండవలసి వస్తుంది. అందుచేత 1500 మీటర్ల పందేనికికూడా ప్రవేశించాడు.

అతని పందెం 3 నిమిషాల 55.2 సెకండ్లలో పూర్తిచేశాడు. అత్య పోటీలో గేరతో పరుగెత్తవలసివైంది. గేరే, ఈతనికన్న వేగంగా పరుగెత్తగలడు కాబట్టి, అతనే గెలుస్తాడని అందరి అభిప్రాయం. కాని ఎమిల్ అద్భుతంగా పరుగెత్తేడు. పందెంపూర్తి అయ్యేవరకు గేరే నీడ తన భుజాలమీదే ఉంది. గేరేకు అలసట చెందించక పోతే చివరకు గేరే గెలిచిపోవచ్చు. అందుచేత వేగం అధికం చేశాడు ఎమిల్. నీడ దూరమయిపోతే మరి వెనకకుతిరిగి చూసేవాడుకాదు. ఒక్కసారి తల వెనకకుతిప్పుతే, పందెంలో వెనకబడి పోవడానికి ఎంత అవకాశమున్నదో ఎమిల్ కు బాగా తెలుసు. అంతేకాక తల వెనకుతిప్పుతే వెనకవానినిగూర్చి తానెంత భయపడుతున్నాడో అర్థమవుతుంది అనిపిసి.

గేరే, ఎమిల్ మడమలనంటే ఉన్నాడు. చివరకు అలసట అధికమయిపోయింది; ఎమిల్ గెలిచాడు. వేగ: 3 నిమిషాల 52.8 సెకండ్లు. ఇదొక అద్భుత స్రవర్ణం.

ఆ పందెంవల్ల రాత్రి అంతా నిద్రపోలేకపోయాడు ఎమిల్. అయినా మర్నాడు 5000 మీటర్ల పోటీకి సిద్ధమయ్యాడు. ఇదికూడా సులభంగా 14 నిమిషాల 20.8 సెకండ్లలో గెలిచాడు.

ప్యారిసునుండి తిరిగి వచ్చినతర్వాత ఎమిల్ కు తెలిపలేదు. స్రతితోజూ పందేలే. ఒక్క వారంలో దేశంలో మారు మూలలనున్న ఫ్లూట్లో 4 సార్లు పందెంలో పాల్గొన్నాడు; ఫలితాలు అద్భుతం.

తర్వాత అత్యల్పకాలంలో విమానంలో ఇంగ్లండు వెళ్లాడు. గత సంవత్సరం గెలుచుకున్న “బ్రిటానియా పీస్ట్”ను యీ సంవత్సరం జట్లో వెక్ రక్షించుకోవాలి.

ఎమిల్ సులభంగా గెలిచాడు. కాని, యీ ప్రయాణాలు, యీ పరుగెత్తడాలు ఆతని కంటో అలసట కలిగించాయి. అయినా, బెజ్జియంలో జరిగే అంతర్జాతీయ పోటీలో పాల్గొనడానికి ఎమిల్ ఇంగ్లండునుండి వెంటనే బయలుదేరవలసి వచ్చింది. అక్కడ తన మిత్రుడు గేస్టర్ రిపుచేత 3 కిలోమీటర్ల పందెంలో ఓడింపబడ్డాడు. అతి అరుదైయింపొందిన ఆతని అపారాలలో ఇదొకటి.

ఎమిల్? లేక ప్రజల? ఆతని శక్తిని అనవసరంగా ఖర్చుచేస్తున్నారు. బెజ్జియం తర్వాత, ఆతనిని పోలండు పంపించారు; అక్కడ మూడు రి కిలోమీటర్ల పందేలలో పాల్గొన్నాడు; ఇదంతా ఒక్కవారంలో. ఈ పందేలలో, ఎమిల్ కొత్త అనుభవాలు సంపాదించాడు. తన శారీరక స్థితిని పరీక్షించుకోగలిగాడు.

క్రిస్టులలో మాత్రం విశ్రాంతి తీసుకుందామనుకున్నాడు. ప్రజాదరణపొందిన ఆజ్ఞియర్స్ లో డిసెంబరు పోటీలలో పరుగెత్తవలసిందని “జనరల్ డి ఆత్ గర్” వద్దనుండి ఆహ్వానం వచ్చింది. మరొకసారి ప్యారిసుకు విమానంలో పోయాడు. అక్కడ క్రీడాప్రేమిని లక్షేషమందిన కలుసుకున్నాడు; వారిలో వెర్నియర్, మీమోన్ ముఖ్యులు. అక్కడనుండి ప్రయాణమై ఆజ్ఞియర్స్ వెళ్ళాడు. ఆ ప్రదేశం పచ్చని పచ్చిక గయల్లతో, మనోహరమైన నూర్యకాంతితో ఆనందంగా ఉంది; అప్పుడే వదిలి వచ్చిన ఆ శీతకాలపు వణుకెత్తించే వాతావరణానికి, యిచ్చటి దృశ్యానికి ఎంతతార తమ్యం. కాంతిని సుగరింపజేసే ఆ నారింజచెట్లమధ్య, యుద్ధాన్ని స్మరింపజేసే తుపాకీ పట్టిన తుపాకులు, ముళ్ళతీగలు యింకా అక్కడక్కడ కనుపిస్తున్నాయి.

ఈ అపరిచితవాతావరణంలో పందేలపోటీలు అందంగా జరిగేయి. 300 మంది ఆటగాండ్రు విజయకిరీటంకొరకు పోరాడవచ్చారు. పందెం జరిగినంతసేపూ కుంభవృష్టిగా వర్షం కురుస్తూనే ఉంది. దగ్గరగా సముద్రపుహోరు వినబడుతూనేవుంది.

ఆ ఉష్ణప్రదేశంలో అలవాటులేని పందెగాండ్రు చాలమంది యిప్పిందిలో పడిపోయారు. ఎమిల్ మాత్రం మండుటెండలో, వణికించే చలిలో పరుగెత్తుటకు శరీరాన్ని అనుగుణ్యంగా తయారుచేసుకోబట్టి, యీ శీతోష్ణస్థితికి యిప్పిందిపడలేదు. ఆ వర్షంలో పందెం గెలుచుట ఎమిల్ కు కష్టమనిపించలేదు.

ప్రతికక్షులకు పోటీగా, వర్షాని కెదురుగా బురదలో, యిసుకలో ఎమిల్ పరుగెత్తేడు. చివరకు ఫ్రెంచి వీరుడు వెర్నియర్ ను దాటి, గవ్యస్థానం చేరుకున్నాడు.

ఆ సంవత్సరపు క్రిస్మస్ ఉత్సవ సందర్భంలో ఎమిల్ యీ విజయాన్ని బహుమానంగా సంపాదించాడు. ఆజ్ఞియర్స్ లో మరొక పందెం గెలిచాడు. అది 8000 మీటర్ల పందెం.

1947 వ సంవత్సరం, ఆ విధంగా సమాప్తమయింది. ప్రపంచంలో అనేక ప్రదేశాలలో తన అద్భుత ప్రదర్శనాలవల్ల ప్రేక్షకులలో ఉత్సాహాన్ని రేకెత్తించాడు ఎమిల్. ఎన్నో విజయాలు సంపాదించాడు; ఎన్నో అద్భుతమైన రికార్డులను

సృష్టించాడు; ఎన్నో కఠినమైన పోరాటాలతో పాగ్లాన్నాడు. అదీకాక, రస వ్యక్తి జీవితంలోకూడా విషయంసాధించాడు; ఆఫీసుగా పట్టభద్రుడయ్యాడు. భవిష్యత్తు నిరపాయంగా చేసికొగలిగాడు; ప్రపంచంలో తన కార్లమీద తన నిలబడగలిగాడు.

ముఖ్యమైన సంవత్సరం

1948 వ సంవత్సరపు రాజకీయ సంఘటనలు అటలమీదకూడా తమ ప్రభావాన్ని చూపాయి. ప్రభుత్వం దేశంలోని అన్ని ఆటలసంఘాలకు కలిపి ఒకే సంఘంగాచేసి, ఆ ఏకైకసంఘ నిర్వహణకు తానే స్వయంగా పూనుకున్నది. ఆ విధంగా జెక్ వ్యాయామసంఘ వ్యవస్థాపకుడు డాక్టర్ ఎం. టిర్న ఆదర్శం సిద్ధించింది.

“ప్రజల కారక, నైతిక ఆరోగ్యం, దేశాన్ని రక్షించుకోగల శక్తి జాతీయోక్కు విలువలేని సాత్తు.”

శరీర వ్యాయామం, శిక్షణ విషయాలలో ప్రభుత్వం తన ఎదుట పెట్టుకున్న ఆదర్శాలను గూర్చి ఒక ఆటగాండ్రుడనభిలాష, ప్రధానమంత్రి గొట్వాట్జు ఉగ్గడించారు. ప్రప్రథమంగా ఆలోచించవలసింది ప్రజాసామాన్యానికి ఆటలకు ఏర్పాటు చేయుట. ప్రతిదేశభక్తి గల పౌరుడూ వ్యాయామంలో ఉత్సాహం కనబరచాలి. ఆటలలో ప్రవీణులయినవారివిషయంలో ప్రభుత్వం ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. యౌవనందాటినవారెవ్వరూ నిర్లక్ష్యంపై ఆకలితో, అవసరాలు తీరక మాడకూడదు. వ్యాయామంలో, ఆటలలో వారు పొందిన అనుభవం, వారు సంపాదించిన ప్రావీణ్యం, యువకుల పురోగమనానికి, వారి శిక్షణకు ఉపయోగించాలి.

ఆరుసంవత్సరాల కొకసారి జరిగే జాతీయ వ్యాయామోత్సవం, 1948 వ సంవత్సరంలోనే జరగాలి. స్లావ్ జాతులలోని అనేక సంఘాలు యీ ఉత్సవంలో పాగ్లాన్నాయి. ఈ ఉత్సవాలలో ముఖ్యవ్యక్త్యం ప్రజాసమాహం ఆటల దుస్తుల్లో, జాతీయ దుస్తులలో సామాజిక ప్రదర్శనలనిచ్చుట.

1948, ఒలింపిక్ సంవత్సరంకూడా ప్రావీణ్య ప్రదర్శనానికి అవకాశమిచ్చే యీ ఒలింపిక్ పోటీలలో పాగ్లానుటకు జెక్ ఆటగాండ్రు నిశ్చయించారు. వారిలో కూడా ఉన్నత స్థానాలకు పొందగల సమర్థత కలవారు లేకపోలేదు.

ఒలింపిక్ పండేలలో పాగ్లానే ఉద్దేశంతో, వసంతారంభంలోనే శిక్షణ మొదలయింది. కొందరు చాలా అమృత ప్రదర్శనల నిచ్చారు.

ఏప్రిల్ మాసం వచ్చేసరికి పోటీలు ఉచ్చస్థాయికి వచ్చినవి. అంతగాతీయ క్రాస్ కంట్రీలేస్, ఆడ్లెన్సీస్ లో బెజ్జియన్ నగరం 'స్పా'లో జరిగింది. ఆ ప్రదేశానికి వెళ్ళి పందెంలో పాగ్లాని గెలిచి, తిరిగి వచ్చుటకు ఎమిల్ జట్లోవేక్కు ఎన్నార్కు పట్టిందో మీకేమైనా తెలుసా?

తెలియదు; రోజుల్లో లెక్కించడానికి వీలులేదు. ఇదంతా ఒక్కక్షణం విశ్రాంతిలేకుండా 40 గంటలలో పూర్తిచేశాడు.

ఒక శనివారం సాయంత్రం మా దేశీయుల చిన్న జట్టు బ్రెస్లెల్లులో దిగారు. మరుసటి రోజు 10 గంటలకు 'స్పా' చేరుకున్నారు.

ఆ పందెపు స్థలం మార్చిచచ్చి జట్టు నాయకుడు నిస్పృహ చెందేడు.

"అలాంటిది నా జీవితంలో ఎప్పుడూ చూడలేదు."

"అయితే నేను వెళ్ళి చూడ"ననుకున్నాడు, ఎమిల్.

ఒక 'మ్యాపు' మీద ఆస్థలం చూచాడు ఎమిల్.

ముందుగా పరిస్థితుల అనుకూలతవల్ల ఎమిల్ భయపడే రోజులు పోయాయి. పందెం ప్రారంభమయ్యే ముందు పందెపు స్థలానికి పోయి పరీక్షించే బదులు, తోటి ఆటగాండ్రతో ఖులాసాగా కబుర్లు చెప్పకొని ఆనందించేవాడు.

ఆటదేశాలనుండి వచ్చిన 74 మంది పరుగు పందెగాళ్ళు ఆనాడు పాగ్లాంటు న్నారు. పందెం ప్రారంభానికి ముందు ఎమిల్ ఆ వాతావరణ సౌందర్యాన్ని చూచి ఆనందిస్తున్నాడు; అక్కడ చేరిన వారందరి సుహృద్భావాన్ని సంతోషంతో అనుభవిస్తున్నాడు. అతని మాటలు, అతని భావాలు వారిని నవ్విస్తున్నాయి.

పందెంలో పాగ్లానేవారందరిలోను ప్రజల నాకర్షించినది బెజ్జియన్ పోటీ దారు రామ్సెక్; అందమైన శరీరంగల యువకుడు; మంచి శిక్షణపొందాడు. పందెంమీదే దృష్టి పెట్టుకొని ఉన్నాడు.

పందెం ప్రారంభమయింది. ఆటస్థలం చుట్టూ మొదటిభుట్టం; తర్వాత అస్సాబ్జి రోడ్డు; తర్వాత కొండ ఎక్కడం; మొదటినుండి రామ్సెక్ ముందే ఉన్నాడు; కొండ లెక్కడంలో ప్రవీణులూగున్నాడు రామ్సెక్ అనుకున్నాడు, తనలో ఎమిల్. వాని వెనకనే పోతున్నాడు ఎమిల్. తక్కినవారు వేగంగా పోలేకపోయారు; ఎమిల్ మాత్రం వేగంగా సాగుతున్నాడు, రాళ్ళనుమాత్రం తప్పించుకోవాలి! జారిపోకుండా, కాలికి గెబ్బతగలకుండా, కాలం వృధాచేయకుండా. జాగ్రత్తగా పోతున్నాడు.

పర్వతారోహణ, తర్వాత అవరోహణ; అక్కడక్కడ సమప్రదేశం. ఆఖరు కొక ఎత్తు ప్రదేశం; అన్నింటికన్న కష్టమైనది; మంచి అలవాటున్న వారికే కఠినమైనది. ఎమిల్ చాలావాటికి అలవాటుపడ్డాడు; ఎటువంటి ప్రదేశమైనా పరుగెత్తగలడు; కాని అతనికికూడా యిది కష్టంగా తోచింది. ఎక్కడానికి ప్రారంభించాడు; కాలు గట్టిగావేసి ఉండడానికి స్థలం దొరుకుటలేదు. చేతులుకూడా ఉపయోగించవలసి వచ్చింది. ముందుకు సాగిపోలేక పోతున్నాడు. 200 మీటర్లు ముందుగావున్న ఎమిల్

తన వెనకవస్తున్నవారి ఆయాసపు టూర్పులు దగ్గరపడ్డట్టు గ్రహించాడు. వేగంగా ఎమిల్ ను సమీపిస్తున్నారు.

ఎమిల్ ఎక్కుతున్నాడు, జారుతున్నాడు, పడుతున్నాడు, లేస్తున్నాడు; కాని అడుగు ముందుకు పడడంలేదు. వాని కాళ్ళు వణుకుతున్నాయి.

“ఈసారి రామ్సెస్ న నోడ్డిస్తాడు” అని తనలో తా ననుకున్నాడు. నెమ్మదిగా కాళ్ళొకటి బలంపెచ్చింది; శరీరాన్నంతా స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. వేగంగా పోతున్నాడు. ఇరులకుకూడా ఆ పవ్వకం కష్టం కలిగించిందికదా! ఈ లోగా చాలా ముందుకు పోయాడు; తనకు, తన వెనకనున్నవారికి దూరం అధికమయి పోయింది. ఇర్నలిష్టుల కాయకూడా వెనకబడిపోయింది.

ఆ పట్టుపు వీధులలో ఎమిల్ కు ప్రజలు ఆనందంతో స్వాగతమిచ్చారు. వారు ముందు రామ్సెస్ ను చూస్తామనుకున్నారు; అయినా యీ విడేయిని సాహసం, దీక్ష ప్రజల అభినందనాలను పొందినవి.

పరుగెత్తేనూగం ప్రత్యేకింపబడివుంది. ఎమిల్ ఆ మాగ్నాన్ని అనుసరించే పరుగెత్తుతున్నాడు. అంతకంటెకు అతనికి, వెనకవారికి తేడా హెచ్చిపోతూంది. ప్రజల తననిని ఉత్సాహపరుస్తున్నారు.

“సెహబాష్, ఎమిల్!”

ఎమిల్ ఛాతీమీద అంకె ‘ఒకటి’ ఉండడం, ప్రేక్షకులకు వినోదంగా కనబడింది. అంత అలసటలోనూ ఎమిల్ కూడా, వారి వినోదకారణం గ్రహించి, తనూ నవ్వేడు.

ఈ పందెం 36 నిమిషాల 01.4 సెకండ్లలో శెలిచాడు; పూర్వపు రికార్డు అంత కన్నా $1\frac{1}{2}$ నిమిషాలు ఎక్కువ.

“ఎలాగుంది, ఎమిల్!”

“ఎముకలు ముక్కలై నట్టుంది” అని ఒప్పుకోవలసివచ్చింది. రామ్సెస్, యింకా అధ్వాన్నపుస్థితిలో ఉన్నాడు. ఒకనిమిషం ఆలస్యంగా చేరుకున్నాడతను. పూర్తిగా అలసిపోయాడు. విచారంగా, ఆశాభంగంగావుం దతనికి. అయినా, మంచి ఆటగాడు; ఆటగాని మనస్తత్వం కలవాడు. కొంచెం ఊపిరాడినపెటనే, ఎమిల్ వద్దకువెళ్ళి కరచాలనంచేశాడు. ఆగ్రహవేశం వీమాలేకుండా, ఎంతో ప్రశంసా పూర్వకంగా ఆతనిని పలకరించాడు. ఇద్దరూ ఆలింగనం చేసుకొన్నారు.

అందరూ కలిసే ‘బస్’ లో వెళ్ళారు. ఎమిల్ యొక్క అద్భుతమైన విజయం అందరి నోళ్లలో వుంది. ఇంగ్లీషువారు ముఖ్యంగా ఆతని శిక్షణనుగూర్చి ప్రశ్నలు వేశారు.

“నీ వెలా ట్రెయినింగువుతావు?”

“చలికాలంలోకూడా పరుగెత్తుతావా?”

“రోజు కెన్ని కిలోమీటర్లు పరుగెత్తుతావు?”

“నీవు రోజు కెన్ని గంటలు నిద్రపోతావు?”

“నీ భోజనం ఎప్పుడు చేస్తావు? ఏమి తింటావు?”

ఇవేకాక, యికా యితర ప్రశ్నలున్నాయి. వాని దేశంలో పరిస్థితు లేమిటి; అక్కడి ఆర్థిక స్థితి ఏమిటి? జీవితం ఎలాగుంటుంది; ఎమిర్ ప్రతి ప్రశ్నకు తృప్తికరమైన జవాబు యిచ్చేవాడు.

బ్రెస్టెల్స్ బిక్రాంతికి ఆట్టేవేళ లేదు. మర్నాడు ఉదయమే ఎమిర్ తన మిత్రులతో సహా, ప్రేక్ నగరం చేరుకున్నాడు.

మేసెలలో, బుడాపెష్టులో ఒక పందెంలో పరుగెత్తేడు. రికార్డు భగ్నంచేసే పందెం కా దది. నిజంగా, గెలవడానికికూడా ఏమూత కష్టపడలేదు. అయినా, తన జీవితంలో అతిముఖ్యమైన పందె మది. ఎదురేతనంటే తన జీవితంలో 10 కిలోమీటర్ల పందెంలో పరుగెత్తుట కదే స్రధమం.

చలికాలంలో ఒలింపిక్ పందేలలో 5, 10 కిలోమీటర్ల పందేలలో పాల్గొనుటకు, ఎమిర్ అప్పటికప్పుడే నిశ్చయించుకున్నాడు. అందుచేత దానిని చృష్టిలో పెట్టుకొని వసంతంలో త్రెయినింగు పొందాలి

ఈ త్రెయినింగు చాల కఠినమైనది. నిర్దయగా, తన సౌఖ్యంమీద మమకారం లేకుండా, అంతకష్టమైన శిక్షణను ఎవ్వరూ పొందివుండదు.

అలోచించండి; 400 మీటర్లదూరం, 60 సార్లు పరుగెత్తి సాధనచేశాడంటే, ఎలాంటి కష్టానికి తన శరీరాన్ని అలవాటుచేశాడో! అంటే 24 కిలోమీటర్లు అతివేగంగా పరుగెత్తినావన్నమాట; మగ్గయధ్య 12 కిలోమీటర్లకూడా పరుగెత్తాడు.

మొత్తం, రోజుకు 86 కిలోమీటర్లు.

క్రానెకంట్రి ఛాంపియన్ షిప్ అతిసులభంగా గెలిచాడు.

మే 29 వ తేదీన బుడాపెష్టు వెళ్ళేడు; అక్కడ అనుభవంగల షిలాగితో 10 కిలోమీటర్ల పందెంలో మొట్టమొదటసారి పాల్గొనాలి. ఎమిల్ కిది పరీక్షాసూయం; ప్రేక్షకులకు ఆవేశకారణం.

ఎవరైనా అనుకొనేంత. సులభకార్యం కా దిది. అనుభవం లేక ముందు అతివేగంగా పరుగెత్తుకుపోయాడు. కొంతదూరం పోయినతర్వాత ఒక్కఅడుగుకూడా ముందుకు పోలేకపోయాడు. అయినా, బలమంతా ఉపయోగించాడు. తన శరీరంతో పోరాడాను. చివకు సాధించాడు. గమ్యస్థానం చేరేసరికి, పూర్వపు జాతీయ రికార్డును పూర్తిగా 2 నిమిషాలతో గెలిచినట్లు తెలుసుకున్నాడు.

అతని పరుగువేళ 80 నిమిషాల 28.4 సెకండ్లు.

“స్ట్రెహోవ్ ఆటస్థలానికి యివాళ వెస్తున్నావా?” అని ప్రజలు ఒకరినొకరు ప్రశ్నించుకొంటున్నారు.

“ఎదురు, ఏమి టక్కడ?”

“ఛాంపియన్ షిప్ పందెం.”

“ఓ, యిలాంటివి యీ సంవత్సరం చాలా అయ్యాయి.”

“అవును, కాని యివాళ జట్-పేక్ 10 కిలోమీటర్ల పందెంలో యీ నగరం లో మొదటిసారి పాల్గొంటున్నాడు.”

“కాని, అతనికి పోటీదారే లేడే; ఒక్కడే పరుగెత్తుతాడు; పోటీ లేకపోతే విసుగుగా ఉంటుంది.”

ఇతరులు వేలకొలది ఉన్నారు, వేరేవిధంగా తలచేవారు! వారు వచ్చి డాబా లెక్కాగు; మేడలన్నీ నిండాయి. వారికి ఆకాశంగం కలగలేదు.

అందులో కొంత నిజం లేకపోలేదు. జట్-పేక్ ను నిజంగా ప్రతిష్ఠలు లేరు. మొట్టమొదట ప్రారంభంలో ఎవరో కొందరున్నారు; తర్వాత వారు మాయమయ్యారు.

‘మైము’ చూసేవానిమీద ఒక కన్నుంచాడు పందెపు ప్రకటనదారు. బుడా పెట్టులో ఎమిర్ పరుగెత్తినప్పటి ‘వేళ’లతో పోల్చిచూస్తున్నాడు యీనాటి వేళలు. అలాగే ప్రపంచ రికార్డులతో పోలుస్తున్నాడు.

హంగరీలో పరుగెత్తినప్పుడు చేసిన పొరబాట్లను యీసారి చేయకుండా, ఎమిల్ జాగ్రత్తగా పరుగెత్తుతున్నాడు. మొదట నెమ్మదిగా పరుగెత్తి చివరకు వేగంగా పరుగెత్తుటకు, తన శక్తిని సంరక్షించుకొంటున్నాడు. పందెం చూచే ప్రేక్షకులు ఏమీ విన నక్కర్లేదు; బోధపరచు కొనుట కేమీ లేదు. తన మనోనిశ్చలతచేత, తన మనోశక్తిచేత మానవ బలహీనతను, మానవబాధలను ఏవిధంగా అణచివేసి, తన సాహసాన్ని ప్రదర్శిస్తున్నాడో తిలకించడంలో ఉన్న ఆనందం మరెక్కడుంది? ఆ జాలైసెల చుధ్యాన్నం ప్రేక్షక స్థానాలనుండి కనపడిన దృశ్యం ప్రజల హృదయాలను హత్తుకుపోయింది.

ఎమిర్ బయలుదేరి పోయాడు; ఎంతత్వంగా పోయాడో ఉహించుకోడానికి వీలులేదు. తక్కినవాళ్ళలా ప్రారంభ స్థానంలో ఉన్నట్టే ఉంది. పందెం పొడుగునా యిదేవిధంగా యితరేవేగంగా పరుగెత్తుకుపోతాడా? చివరవరకు యీ వేగం నిలుపుకోగలగడం కష్టమనిపిస్తూంది అందరకు.

వీలుకానిదికూడా నిర్వహించడంలో ఎమిర్ కు అమితమైన ప్రస్థ. వేగం అంత కంతకు అధికం చేస్తున్నాడు. పందెం జరుగుతున్నంతకాలం వేళలగూర్చిన ప్రకటనలు జాగ్రత్తగా వింటూనే ఉన్నాడు; వాటి నయనరించి గమనవేగాన్ని దిద్దుకుంటున్నాడు. ఆరవ శక్తి అసమానం. మొదట ఎంతో అలసట, ఆయాసం అనిపించింది. అన్ని కష్టపరిశ్ఠితులను అతిక్రమించగల మనోనిగ్రహంగల ఎమిల్ ను ప్రశంసించక పోవుట ఎలా?

కాలానికి వ్యతిరేకంగా పరుగెత్తుతున్నాడు. మే మిక్కడనుండి ఊరికే చూస్తున్నాం. మనిషి అలాగ విరామంలేకుండా పరుగెత్తుతున్నాడు. అతని శరీరంమీద అతనికి సంపూర్ణమైన స్వాధీనమున్నది. గమనం అధికంచేస్తున్నాడు; తన మనస్సును స్వాధీనంలో ఉంచుతున్నాడు; చేతులు జారవిడచాడు, తలవంచేడు, కాళ్ళను మాత్రం సారించి, అడుగులు పొడిగించాడు.

మైక్ లో మాటలు వినబడుతున్నాయి. ఇప్పటికి 7, 8, 9 కిలోమీటర్ల రికార్డులు ముక్కలయ్యాయి.

ప్రతి ప్రకటన ఒక 'ఇంజక్షన్' వలె పనిచేసి ఎమిల్ యొక్క వేగం అధికం చేసింది.

చూస్తూన్న మేం అలసిపోయాం; మా గుండెలు ఆవేశంతో కొట్టుకుంటున్నాయి; కూర్చోని చూడడం కష్టమయిపోయింది; లేచి నిలబడిపోయాం. ఆందోళన బయలుదేరింది. మా అంచనా సకారం ప్రపంచ రికార్డు ధ్వంసమయ్యే టట్టుంది. ప్రపంచపు ప్రదర్శనాలకు సంబంధించిన వేళలతో పోలిస్తే, ఎమిల్, 'వేళలు' అమ్ముతంగా ఉండేటట్టున్నాయి. అధికార్థకు ఏమీ తెలిసినట్టు లేదు. ఎమిల్ కు కూడా ఏమి జరిగేది తెలియదు. చివరకు వచ్చే ఆయాసాన్ని ఎదుర్కొనే చింతలో, మధ్య మధ్య ప్రకటించేవేళలమీద ఎమిల్ కు దృష్టి లేదు. ఒకమూల పండెం జరుగుతూంటే 'హీనో' వేళలతో, తనవి పోల్చుకోవడమనేది బేసబలుగా ఉంటుంది. ప్రకటనాధికారి చేసే ప్రకటనలమీద కూడా అతనికి విశ్వాసముందో, లేదో? ఎమిల్ ప్రపంచ రికార్డులకెంత దగ్గరగా ఉన్నాడో అధికార్థకూడా గ్రహించకపోవుట అన్యాయం. ఎమిల్ కు ఆ సంగతి తెలిస్తే, ఆ రికార్డును అధిగమించడానికి కావలసిన ఆ కొంచెం శక్తి వినియోగించడానికి అవకాశం ఉండేదేమో! ఆఖరుఘట్టంలో ఒక్కక్షణంకూడా కూడదీసుకొనుటకు వీలులేకపోవచ్చు.

"ఎమిల్! ఎమిల్! ప్రపంచపు రికార్డు" అని మేం అతను వినాలని అరుస్తున్నాం.

కాని, ఎమిల్ కు నమ్మకము కలిగినట్టు లేదు. మా కేకలు, ప్రేక్షకస్థానాలనుండి బయలుదేరిన గోలలో అణగిపోయాయి.

ఆఖరుఘట్టం ప్రారంభమయింది. అన్ని కిలోమీటర్లు పరుగెత్తిన తర్వాత కూడా, యింకా వేగం ఎక్కువచేశాడు.

"ఓ ఎమిల్! ఏమి జరుగవలసి ఉందో నీకు తెలిస్తే బాగుండేది! అలాగ పరుగెత్తు, ఆగకు, ఆ బనియను అలాగ వదలివేయి; నీ చెంపలమీద చెమట తుడుచుకోక పోతేనేమి? పరుగెత్తు; నీ కత్తినంతా వినియోగించు; ఇంకా వీలుకానిది, వీలు కావచ్చు.

ఒక కంటితో గడియారం చూస్తున్నాం. మరొకవైపు గమ్యస్థానానికి యింకా ఎన్ని మీటర్ల దూరమన్నదో లెక్కవేస్తున్నాం.

ఎమిల్, అమానుషశక్తిని చూపిస్తున్నాడు; గమ్యస్థానం చేరుకోబోతున్నాడు; ప్రపంచరికార్డును చూపించే ముల్లు దాటిపోయింది.

చాలా దురదృష్టం. ప్రపంచ రికార్డు హస్తగతమవబోయి జారిపోయింది. ఎమిల్ అలాగ ఊరుకొనే వ్యక్తికాదు. ప్రప్రథమ అవకాశంలో ప్రపంచరికార్డును సంపాదించాడు. ప్రపంచరికార్డులను పొందే ప్రయత్నాలు ఎన్ని వృధాఅయి పోయాయో తలచుకుంటే మాకు నిస్పృహ కలుగుతుంది.

ప్రపంచరికార్డు మన స్వంతమయితే ఎంత అస్ఫుతంగా ఉంటుంది!

ఎమిల్ యింకా పందెపు దుస్తులను విప్పతూనే ఉన్నాడు. ఇంకా కష్టంగా ఉపరితీస్తున్నాడు. ఆతనికి సహాయంచేయుట కొంత ఉబలాటపడుతున్నాం! ఈ ఆకాభంగం ఎమిల్ కూడా ఎంతగానో అనుభవిస్తున్నాడు. మేమేమి చేయగలం. చేయగలిగిందల్లా ఉచ్చస్వరంగా, మా సంతోషాన్ని వెల్లిబుచ్చుతూ, మా ప్రశంసలను తెలియజేస్తూ, మా అభినందనాలను అందచేయుటే. ఎమిల్ ఒక కొత్త జాతీయ రికార్డును సృష్టించాడు: వేళ: 29 నిమిషాల 37 సెకండ్లు.

బుడాపెస్టు 'వేళ' తో పోల్చిచూస్తే, ఎంత తేడా కనబడుతుంది; ఎంత వేగాన్ని సాధించాడు. హీనో ప్రపంచ రికార్డు 29 నిమిషాల 35.4 సెకండ్లు; నిజంగా దురదృష్టమే. ఎమిల్ ప్రపంచ రికార్డును హస్తగతంచేసుకోవడానికి ఎంత అర్హుడు.

సంతోషాంతరంగులయిన ప్రేక్షకజనం, జాతీయ రికార్డు సృష్టినిగూర్చిన ప్రకటన వినగానే, కరతాళధ్వనులు చేశారు. దగ్గరగా ఆటంకాలలో ఎమిల్ కు సమీపంగావుండి ఆతని దుస్తుల నందిస్తూ, కరచాలనంచేసి అభినందించేవారిని చూచి మేమెంత అనూయపడుతున్నామా!

ఇంచులో చాలవరకు ఆడంబరం, అనవసరపు అట్టహాసం; కాని ఆ అధికార్డు, పుడెలో పరుగెత్తినవారు, ఎమిల్ కు అంతదగ్గరగా ఉన్నామని ఎంత గర్విస్తున్నారో! అలసిపోయిన ఆతని చేతులను తాకుతూ, ఆతనిని కొన్ని నిమిషాలయినా తమదగ్గరే ఉంచుకోవడానికి, వారు ఎంతగా అభిలషిస్తున్నారో!

ఒలింపిక్ ఆటలు ప్రారంభమయ్యేముందు 5000 మీటర్ల పరుగులో తన ప్రావీణ్యాన్ని ఒక్కసారి పరీక్షించుకుందా మనుకున్నాడు. అందుచేత "డచ్చి" పందెగాడు స్లిఖూన్ తో హాలండు, హంగరీ, జెకోస్లావేకియాల్లో పండేలలో పాల్గొనడం, తరుణానికి పనికివచ్చినట్టు భావించాడు. ఈ పోటీని ప్రపంచం ఎంతో ఆతృతతో కనిపెట్టింది. ఎందుచేతనంటే యితవరకు ఎమిల్ యీతనితో ఓడిపోయాడు.

10,000 మీటర్ల పందెంలో, నిర్బంధంగా ప్రారంభంలో నెయ్యదిగా పరుగెత్తేడు. ఇది యిద్దరికీ మధ్య పోరాటం. ఇదివరకు అనుభవించిన పరాజయాలకు కని తీర్పుకుందా మనుకున్నాడు, ఎమిల్. బ్రూనోలోనూ, ఆస్టోలోనూకూడా యితనితో ఓడిపోయాడు 8000 మీటర్ల పందెంలో.

ప్రేక్షకుల ఆవేశానికి మరొక అవకాశం. స్లిఖూన్ నుండివదిలించుకొనిసాగిపోదామని జట్ పేక్ నిరంతరకృషి, ఆ ప్రబల ప్రయత్నం, ఆ బలప్రయోగం, ఆ భయం ముఖంలో స్పష్టంగా కనబడుతున్నాయి. స్లిఖూన్ ఏ ప్రయాసలేకుండా, ఎమిల్ ను అంటి పెట్టుకునే ఉన్నాడు. వాని పరుగు అందంగా, తేలికగావుంది. బరువు పాదాలలో పరుగెత్తే ఎమిల్ తో పోల్చిచూస్తే, స్లిఖూన్ రెక్కలతో జన్మించినట్టుగా కనబడుతున్నాడు. ఆతని చిఱునవ్వు, ఎమిల్ ఎక్కడనుపోగలడని. చులకనగా చూస్తున్నట్టు అగ్ధమవు

తూంది. ఆత్మవిశ్వాసంతో ఉన్నాడు; అందుకనే చివరిస్థితిలో ఆతని వేగం ఆతనికి విజయం చేకూరుస్తుందన్న భయం మమ్మల్నకు వేధిస్తుంది.

అలాగ ఆందోళనతో కూడిన 10 నిమిషాలు గడిచాయి. పరిస్థితిలో మార్పు మరేమీలేదు.

ప్రేక్షకులుమాత్రం జి. టో. పె. క్ ను ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ట్రేడియంలోమాత్రం నిశ్శబ్దం. కొన్ని మీటర్లు ముందుకు పోదామని ఎమిల్ ప్రయత్నం; స్లిఖాన్ వెంటనే ఆతనిసరసకు పోయేవాడు అతిచురుకైనగా!

అప్పుడే 4 కిల్లోమీటర్లు పరుగెత్తాడు. అప్పుడు ట్రేడియంలో ప్రజలంతా స్వల్ప అయ్యెండుమినిట్లపాటు నిలిచింది. జి. టో. పె. క్, స్లిఖాన్ ను వెనక్కు త్రోసివేశాడు. స్లిఖాన్ ఒకసారి కొంచెం వెనకపడ్డాడు. కాని మళ్ళీ ఎమిల్ తో సమానమయ్యాడు. మళ్ళీ అలాగే స్లిఖాన్ వెనకపడ్డాడు; కాని యీసారి అంతే, వెనకే ఉండిపోయాడు. ఎంతో ప్రయత్నం చేశాడు, లాభంలేకపోయింది; ఆయాసంభరించలేక మార్గం ప్రక్కన కూలబడి పోయాడు స్లిఖాన్.

ఏవో పెద్ద ప్రవృత్తి తన భుజాలమీదనుండి క్రిందపడినట్టుగా ఎమిల్ రెక్కల మీద ఎగిరినట్టు పరుగెత్తి, గమ్యస్థానం 14 నిమిషాల 10 సెకన్లలో చేరుకున్నాడు. ప్రేక్షకుల ఆనందానికి అంతులేదు.

కొన్ని సంవత్సరాల క్రిందట మొరావియా రాష్ట్రంలోని ఒక పట్నంలో ఉద్యోగంచేస్తూన్నప్పుడు అక్కడి తన ఆఫీసరుకు, ఒక అందమైన కుమార్తె ఉందని విన్నాడు. అందకత్తె మాత్రమే కాదు. మంచి 'హిందూబల్' ఆటకత్తె కూడా. ఎమిల్ మాత్రం ఎప్పుడూ ఆమెను చూడలేదు. ఆమెపేరు 'డానా'. ఆమె తర్వాత వ్యాయామ శిక్షణ విద్యాలయంలో విద్యార్థినిగా చేరింది. అక్కడ ఆటల విషయం బాగా తెలుసుకొంది. 'ఎథెలిటిక్స్' లో కూడా ప్రవేశం సంపాదించింది. జావాలెన్ విసరడంలోకూడా ఆమెకు ప్రష్ట ఉండేది. ఒకసెలతర్వాత ఛాంపియన్ షిప్ లో గెలిచింది. మరుసటి సంవత్సరంకూడా. మే 1948 లో పూర్వపు జాతీయ రికార్డును అధిక్రమించింది.

అప్పుడు ఎమిల్ ఆమెను హృదయపూర్వకంగా అభినందించాడు. ఆమెను మెప్పించడానికి 3000 మీటర్ల పందెం 8 నిమిషాల 07.8 సెకన్లలో పూర్తిచేశాడు.

డానా, చదువు పూర్తయిన తర్వాత ఎమిల్ తోపాటు ఆతని ఆటల క్లబ్బు లోనే సభ్యురాలైంది. ఈ పిల్లంటే ఎమిల్ కు అభిమానం కలిగింది. డానా వినోదాలను అభివేషించేది. కాని ఆమె 'సీరియస్' గాకూడా ఉండగలదు. ఆ రోజులలో ఒకసారి ఒక ఆటల జట్టు, బ్రటిష్లావానుండి ఒక గుడ్డం బండీలో తిరిగివస్తూంది. ఒక చిన్న ఊల్లో ఫలాహారాలకు, జట్టుగాండ్రంతా బండీ ఆవుచేశారు. అక్కడ ఒక ఉత్సవం జరుగుతూంది. ఆ ఉత్సవంలో సంగీతం, నృత్యంకూడా జరుగుతున్నాయి. ఈ జట్టు ఎవరో తెలియగానే, వీరిని లోని కావ్యనించారు.

ఎమిల్ జి. టో. పె. క్ ఒంటరి నృత్యం చేస్తాడని ఎవరో కేకవేశారు.

ప్రపంచరికార్డు మన స్వంతమయితే ఎంత అమృతంగా ఉంటుంది!

ఎమిల్ యింకా పుడెపు దుస్తులను విప్పతూనే ఉన్నాడు. ఇంకా కష్టంగా ఊపిరితీస్తున్నాడు. ఆతనికి సహాయంచేయుట కొంత ఉబలాటపడుతున్నాం! ఈ ఆకాభంగం ఎమిల్ కూడా ఎంతగానో అనుభవిస్తున్నాడు. మేమేమి చేయగలం. చేయగలిగిందగ్లా ఉచ్చస్వరంగా, మా సంతోషాన్ని తెలియచుతూ, మా ప్రశంసలను తెలియజేస్తూ, మా అభినందనలను అందచేయుటే. ఎమిల్ ఒక కొస్త జాతీయ రికార్డును సృష్టించాడు : వేళ : 29 నిమిషాల 37 సెకండ్లు.

బుడాపెస్టు 'వేళ' తో పోల్చిచూస్తే, ఎంత తేడా కనబడుతుంది; ఎంత వేగాన్ని సాధించాడు. హీనో ప్రపంచ రికార్డు 29 నిమిషాల 35.4 సెకండ్లు; నిజంగా దురదృష్టమే. ఎమిల్ ప్రపంచ రికార్డును హస్తగతంచేసుకోవడానికి ఎంత అర్హుడు.

సంతోషాంతరంగులయిన ప్రేక్షకజనం, జాతీయ రికార్డు సృష్టినిగూర్చిన ప్రకటన వినగానే, కరతాళధ్వనలు చేశారు. దగ్గరగా ఆటంకాలలో ఎమిల్ కు సమీపంగావుండి ఆతని దుస్తుల నందిస్తూ, కరచాలనంచేసి అభినందించేవారిని చూచి మేమెంత అనూయపడుతున్నామో!

ఇందులో చాలవరకు ఆడంబరం, అనవసరపు అభిమానం; కాని ఆ అధికార్డు, పుడెలో పరుగెత్తినవారు, ఎమిల్ కు అంతదగ్గరగా ఉన్నామని ఎంత గర్విస్తున్నారో! అలసిపోయిన ఆతని చేతులను తాకుతూ, ఆతనిని కొన్ని నిమిషాలయినా తమదగ్గరే ఉంచుకోవడానికి, వారు ఎంతగా అభిలషిస్తున్నారో!

ఒలింపిక్ ఆటలు ప్రారంభమయ్యేముందు 5000 మీటర్ల పరుగులో తన ప్రావీణ్యాన్ని ఒక్కసారి పరీక్షించుకుందా మనుకున్నాడు. అందుచేత "డచ్చి" పందెగాడు స్లిఖూన్ తో హాండు, హంగరీ, జెకోస్లావేకియాల్లో పందెలలో పాల్గొనడం, తరుణానికి పనికివచ్చినట్లు భావించాడు. ఈ పోటీని ప్రపంచం ఎంతో ఆతృతతో కనిపెట్టింది. ఎందుచేతనంటే యితవరకు ఎమిల్ యీతనితో ఓడిపోయాడు.

10,000 మీటర్ల పందెంలో, నిర్బంధంగా ప్రారంభంలో నెమ్మదిగా పరుగెత్తేడు. ఇది యిద్దరికీ మధ్య పోరాటం. ఇదివరకు అనుభవించిన పర్యాటకాలకు కని తీర్చుకుందా మనుకున్నాడు, ఎమిల్. బ్రూనోలోనూ, ఆస్టోలోనూకూడా యితనితో ఓడిపోయాడు 8000 మీటర్ల పందెంలో.

ప్రేక్షకుల ఆవేశానికి మరొక అవకాశం. స్లిఖూన్ నుండివదిలించుకొనిసాగిపోదామని జట్ పేక్ నిరంతరకృషి, ఆ ప్రబల ప్రయత్నం, ఆ బలప్రయోగం, ఆ భయం ముఖంలో స్పష్టంగా కనబడుతున్నాయి. స్లిఖూన్ ఏ ప్రయోనలేకుండా, ఎమిల్ ను అంటి పెట్టుకునే ఉన్నాడు. వాని పరుగు అందంగా, తేలికగావుంది. బరువు పాదాలలో పరుగెత్తే ఎమిల్ తో పోల్చిచూస్తే, స్లిఖూన్ రెక్కలతో జన్మించినట్లుగా కనబడుతున్నాడు. ఆతని చిఱునవ్వు, ఎమిల్ ఎక్కడకుపోగలడని చులకనగా చూస్తున్నట్లు అర్థమవు

తూంది. ఆత్మవిశ్వాసంతో ఉన్నాడు; అందుకనే చివరిఘట్టంలో ఆతని వేగం ఆతనికి విజయం చేకూరుస్తుందన్న భయం మమ్ములకు వేధిస్తుంది.

అలాగ ఆందోళనతో కూడిన 10 నిమిషాలు గడిచాయి. పరిస్థితిలో మార్పు మరేమీలేదు.

ప్రేక్షకులుమాత్రం జటోపేక్ ను ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ట్రేడియంలోమాత్రం నిశ్శబ్దం. కొన్ని మీటర్లు ముందుకు పోదామని ఎమిల్ ప్రయత్నం; స్లిఖాన్ వెంటనే ఆతనిసరసకు పోయేవాడు అతిచురుకైనగా !

అప్పుడే 4 కిలోమీటర్లు పరుగెత్తాడు. అప్పుడు ట్రేడియంలో ప్రజలంతా స్వల్ప లయస్థితినిబరిగింది. జటోపేక్, స్లిఖాన్ ను వెనక్కు త్రోసివేశాడు. స్లిఖాన్ ఒకసారి కొంచెం వెనకపడ్డాడు. కాని మళ్ళీ ఎమిల్ తో సమానమయ్యాడు. మళ్ళీ అలాగే స్లిఖాన్ వెనకపడ్డాడు; కాని యీసారి అంతే, వెనకే ఉండిపోయాడు. ఎంతో ప్రయత్నంజేశాడు, లాభంలేకపోయింది; ఆయాసంభరించలేక మార్గంప్రక్కన కూలబడి పోయాడు స్లిఖాన్.

ఏదో పెద్ద పర్వతం తన భుజాలమీదనుండి క్రిందపడినట్టుగా ఎమిల్ రెక్కల మీద ఎగిరినట్టు పరుగెత్తి, గమ్యస్థానం 14 నిమిషాల 10 సెకండ్లలో చేరుకున్నాడు. ప్రేక్షకుల ఆనందానికి అంతులేదు.

కొన్ని సంవత్సరాల క్రిందట మొరావియా రాష్ట్రంలోని ఒక పట్నంలో ఉద్యోగంచేస్తూన్నప్పుడు అక్కడి తన ఆఫీసరుకు, ఒక అందమైన కుమార్తె ఉందని విన్నాడు. అందకత్తె మాత్రమే కాదు. మంచి 'హేండుబాల్' ఆటకత్తె కూడా. ఎమిల్ మాత్రం ఎప్పుడూ ఆమెను చూడలేదు. ఆమెపేరు 'డానా'. ఆమె తర్వాత వ్యాయామ శిక్షణ విద్యాలయంలో విద్యార్థినిగా చేరింది. అక్కడ ఆటల విషయం బాగా తెలుసుకొంది. 'ఎథెలిటిక్స్' లో కూడా ప్రవేశం సంపాదించింది. జావలెన్ విసరడంలోకూడా ఆమెకు ప్రష్ఠ ఉండేది. ఒకనెలతర్వాత ఛాంపియన్ షిప్ లో గెలిచింది. మరుసటి సంవత్సరంకూడా. మే 1948 లో పూర్వపు జాతీయ రికార్డును అతిక్రమించింది.

అప్పుడు ఎమిల్ ఆమెకు హృదయపూర్వకంగా అభినందించాడు. ఆమెకు మెప్పించడానికి 3000 మీటర్ల పందెం 8 నిమిషాల 07.8 సెకండ్లలో పూర్తిచేశాడు.

డానా, చదువు పూర్తయిన తర్వాత ఎమిల్ తోపాటు ఆతని ఆటల క్లబ్బు లోనే సభ్యురాలైంది. ఈ పిల్లంటే ఎమిల్ కు అభిమానం కలిగింది. డానా వినోదాలను అభిలషించేది. కాని ఆమె 'సీరియస్' గాకూడా ఉండగలదు. ఆ రోజులలో ఒకసారి ఒక ఆటల జట్టు, బ్రటిష్లావానుండి ఒక గుఱ్ఱం బండీలో తిరిగివస్తూంది ఒక చిన్న ఊల్లో ఫలాహారాలకు, జట్టుగాండ్రంతా బండీ ఆపుచేశారు. అక్కడ ఒక ఉత్సవం జరుగుతూంది. ఆ ఉత్సవంలో సంగీతం, నృత్యంకూడా జరుగుతున్నాయి. ఈ జట్టు ఎవరో తెలియగానే, వీరిని లోని కావ్యనించారు.

ఎమిల్ జటోపేక్ ఒంటరి నృత్యం చేస్తాడని ఎవరో కేకవేశారు.

డానాతో స్వత్యంచేయడానికి అంగీకరించాడు. ఆ క్లబ్బు అధ్యక్షుడు, సెక్రటరీ, కోశాధికార్లు భార్యలతోకూడా ఎమిల్ స్వత్యంచేయవలసివచ్చింది. ఈ స్వత్యాలు, తన పరుగులకంటే ఎక్కువ కఠినంగా ఉన్నాయని, ఎమిల్ ఎప్పుడూ అంటూ ఉంటాడు.

స్థానిక యువకులతో సుహృద్భావం తెలియజేస్తూ మాట్లాడవలసివచ్చింది. తర్వాత అక్కడే ఆతను పరుగెత్తవలసివచ్చింది, వారి ఆనందంకొరకు. ఆ ప్రదేశంలో, ఆ పందెంలో ఎమిల్ ఓడిపోయాడు; కాని యీ పరాజయం చరిత్రలోకి ఎక్కరేదు. ఆచీకట్లో, అపరిచిత ప్రదేశంలో, అందరి తర్వాత, ఆఖరుకు గమ్యస్థానం చేరుకున్నాడు.

ఈ సమావేశంతర్వాత యువతీయువకులు, ఒకరినొకరు ఎక్కువగా తెలిసికొన్నారు. అదృష్టం వారిని వరించింది. జావలీన్ విసరుటలో ప్రస్థానబరచి జూలై 28న లండన్ కు బయలుదేరే ఒలింపిక్ జట్టులో స్థానాన్ని సంపాదించుకుంది, డానా!

మొదటి ఒలింపిక్ విజయం

అండనులో ఎమిల్ తలలో విపరీతమైన భావాలు, భయాలు బయలుదేరినవి.

“నా ఉచ్చస్థాయి అయిపోయింది. నేను చాలా దురదృష్టవంతుణ్ణి” అని ఎన్నోసార్లు చికాకుపడడం ప్రారంభించాడు.

తన సహజమైన కాంతి స్వభావంతో ‘డానా’ అతనిని ప్రోత్సహిస్తూండేది.

“నీ ప్రజ్ఞ నీకు తెలియదు; నీవు తప్పుకుండా గెలుస్తావు” అనేది. స్త్రీలంతా ‘నార్త్ ఫుడ్’ లోను, పురుషులంతా డ్రేటన్ లోనూ మకాం. తన అనుమానాలతో ఒంటరిగా ఎమిల్ కాలం గడుపుతున్నాడు. గిటార్ వాయిస్తూ, విచారం మరవడానికి ప్రయత్నించేవాడు. తర్వాత విపరీతమైన ఉష్ణపు గాడ్పులు. ఎమిల్ వేడిని భరించలేడు. కర్రలతో తయారుచేసిన ఆ బ్యారెక్కులో ఉడికిపోయేవారు. రాత్రులు నిద్రపట్టేది కాదు. దక్షిణాదివారికి, అడ్డంపైనా, బ్రెజిల్ పోర్చుగల్ లనుండి వచ్చిన వారికి యిబ్బందిలేదు; వారు ఆ వాతావరణానికి అలవాటుపడినవారే.

క్యాంపు నిర్వాహకులు వీలైనంతవరకు సహాయంచేసేవారు. పశ్చిమ డ్రేటన్ క్యాంపులోనివారు త్రెయినింగుకు ఆమెరికన్లు నివసించే ఆక్సుబ్రిడ్జికి వెళ్ళవలసి ఉంది. ఇది చాలా యిబ్బందిగా ఉంది.

ఎమిల్ తన శక్తిని పరీక్షించుకున్నాడు. 100 మీటర్లు 4 సార్లు, 200 మీటర్లు 6 సార్లు పరుగెత్తి, తన బలాన్ని కొలుచుకున్నాడు. సాధారణంగా దేనికి భయపడే

స్వభావంకా దతనిది. అయినా, తననుగూర్చి వైవాళ్లు వీరునుకుంటారోనని భావించే, తనది ఎక్కువగా తృప్తికలిగించేస్తేతి కాదని అనుకొనేవాడు. పరుగెత్తడం యిదివరకు లాగ ఆనందం కలిగించుటలేదు.

“అంత నిస్సాధరంగా కనిపిస్తున్నావేమి”ని అతని మిత్రులు అడిగారు.

“నాకే తెలియదు; ఆంధ్రనకావచ్చు; లేకపోతే యీవేడివల్లకావచ్చు.

జెకోస్లోవక్ జట్టులోనివారు, తమమీదనున్న భారాన్ని, బాధ్యతను గుర్తించారు. అనేకదేశాలవారి దుస్తులు, వారి పతాకాలు, వారి సంభాషణలు; వీనిమధ్య తమ జాతీయ చిహ్నాన్ని ధరించిన జేక్ జట్టువారు తమ గురుతరబాధ్యతనుగూర్చి తలపోసుకున్నారు. ఈ ఉమ్మడి బాధ్యత వారందరిలోను పరస్పర సుహృద్భావాన్ని పెంపొందిజేసింది. ఒలింపిక్ గ్రామంలో, ‘సివోనా’తోపాటు ఎమిల్ నివసించేవాడు. అందులో ఒకరు నిద్రపోతూంటే, ఎక్కడ నిద్రాభంగం కలుగుతుందోనని గట్టిగా ఊపిరికూడా పీల్చేవాడుకాదు రెండోవాడు. ఆవిధంగా ఒకరికొకరు సహాయంగా ఉండేవారు.

విదేశాలనుండి వచ్చిన అతిథులతోసంభాషణలలో ఎవరికెక్కువ శిక్షణఉన్నదీ, గలిచే అవకాశాలు ఎవరికున్నాయి అనే విషయాలనుగూర్చి చర్చలు జరిగేవి. అందులో ప్రవీణులు నిక్కచ్చిగా బాహుటంగా వారి అభిప్రాయాలను వెల్లడించేవారు. ప్రతివాడు ఏదో క్రొత్తవార్త చెప్పేవాడు.

ఎమిల్ ఎంతసేపూ తనదృష్టిని హీనో, రిఫలవైపే త్రిప్పి ఉంచేవాడు. అందులో ఏఒక్కరు సరియైన త్రేయినింగు పొందలేదు.

జట్లోవేకునుగూర్చికూడా ఎక్కువగా మాట్లాడుకున్నారు. ప్రవీణులు అనేకులు ఎమిల్ ప్రదర్శనాలనుగూర్చి బాగా తెలిసినవారే. అతని పరుగుపద్ధతిని గమనించినవారే; మొదటే వేగంగా పరుగెత్తడాన్ని విచరించినవారే. కాని అతనికి పోరాడేకత్తి అత్యధికంగా ఉండబట్టి, అతనికి మంచిస్థాన మిచ్చేరు. నూర్చికూడా తన స్వదేశీయులకు జట్లోవేకును ఆదర్శంగా చూపించాడు. అసలు ‘త్రేయినింగు’ అంటే ఏమిటో పూర్తిగా గ్రహించినది ఒక్క జట్లోవేక్ అనేవాడు. ఫిన్నిష్ పందెగా శృంతా మరీ మెత్తనివారు.

ఒలింపిక్ పండలలో బుద్ధిబలం, టక్కురితనం రెండూకూడా ఉపయోగిస్తాయని అందరూ అనుకొన్నదే. పోటీదార్లు సమానబలం గలవారే అయితే, యీ సుగుణాల్లో ఎంతో ఉపకరించి విజయాన్ని ఆగుణాలున్నవైపు మొగ్గుచూపిస్తాయి.

ఒలింపిక్ ఆటలు ప్రపంచవిఖ్యాతిగన్నవి. పూర్వపు గ్రీసులోని ‘ఎలిస్’ ప్రాంతానికిచెందిన ఒలింపియా పట్నం పవిత్రస్థలం. ఇక్కడ వైన్యాలన్నీ అత్రుసన్యాసం చేయాలి; ఒలింపిక్ ఆటలు జరుగుతూన్నంతకాలం యుద్ధాలు జరుగకూడదు. విజయం పొందినవారి పేర్లు గ్రీసుదేశమంతా గౌరవం పొందుతాయి. ఈనాడు దేశం విభజించబడ్డా, యీ ఆటలసమయంలో దేశవికళిత నిరూపణ అవుతుంది. ఒలింపిక్ ఆటలకు ప్రేక్షకులుగా గాని, ఆటలనుగూర్చి ఉపన్యసించుటకుగాని అనుమతించబడితే

గొప్ప గౌరవంగా పరిగణిస్తారు, విఖ్యాత వేదాంతాలు, చిత్రకారులు, శిల్పులు మొదలైనవారు.

వేయి సంవత్సరాల ఒలింపియడ్ చరిత్ర వెనకనున్న మచ్చల గూర్చికూడా మనకు తెలుసు. ఈ ఆటలలో స్వేచ్ఛ ననుభవించే గ్రీకులు మాత్రమే పాల్గొనాలి. వారికన్న 10 శెట్లధికంగా ఉన్న కులంలేనివారు. బానిసలు పాల్గొనుటకు వీలులేదు.

విజయం లాభం యిచ్చి సంపాదించినవారుకూడా లేకపోలేదు. క్రోమస్ పర్వతపాదంవద్ద నున్న విగ్రహాలన్నీ జరిమానా సొత్తుతో నిర్మింపబడ్డవే. ఇతర దేశాల ప్రజలందరూ అనాగరికులన్న మిశ్రతో ఈ ఆటలలో పాల్గొనుట నిషేధింపబడింది.

పూర్వపు గ్రీకుదేశపు ఆటలు జాతికి సంబంధించినవి. మతంచేత ప్రేరేపింపబడినవి. ఈనాడు శారీరక, మానసిక ఆనందానికి సంబంధించినంతవరకు శాంతి సంతక్షణ ఆదర్శంగా గలిగినంతవరకు యీ ఆటలమీద అభిమానం. మానవజాతి సాభాగ్యం అంతవరకూ సాధించబడుతుంది; కాని దీనికిష్టాడు విశ్వశాంతి, సర్వ మానవ శ్రేయస్సు ప్రాతిపదిక.

ఈనాటి ఒలింపిక్ ఆటల అంతర్జాతీయత యీ ఆదర్శానికి దోహదమివ్వగలదు. దురదృష్టవశాత్తూ యీ యూధ్య ప్రపంచంలోని సంఘటనలు యీ విశ్వశాంతి ఆదర్శానికి విరుద్ధంగా జరిగినవి. ఆఖరి ఒలింపిక్ ఆటలు అన్నిజాతులను ఏకం చేయడానికి పునాదులు వేస్తూన్న సమాయానికి యీ ఆదర్శానికి కొన్ని విఘ్నాలుకలిగాయి.

ఇప్పడు యుద్ధమాగిపోయిన తిర్వాత్ తి వీళ్ళకు ప్రపంచపు ఉత్తమ ఆట గాళ్ళందరూ లండను పట్నంలో సమావేశమయ్యారు. దురదృష్టవశాత్తీ సోవియట్ నుండి మాత్రం ప్రతినిధులు హాజరుకాలేదు.

లండనులో ఆటగాండ్రందరూ కరచాలనం చేసుకొనినా, దేశాలమధ్య రగిలిన విభేదాలను వా రాపలేకపోయారు. ఆటలలో కనబడే సుహృద్భావం, దేశాలమధ్య కూడా విస్తరించేటట్లు చూడవలసిన బాధ్యత మనమీదకూడా వున్నదని తెలుసుకోవాలి.

ఏమైనా, 1936 కం బెర్లిన్ కూడా యీసారి ఆటలకు హాజరయ్యే ప్రేక్షకజనం అత్యధికంగా ఉండాలని ప్రతిజ్ఞలుకూడా ఎంతో ప్రయత్నించినా, లండను పౌరులు నిష్లక్ష్యంగా ఉన్నారు. ఆటలకు గూర్చిన ప్రాథమిక విషయాలుకూడా తెలియని ప్రజలున్నారని తెలిసికొనుటకు ఆశ్చర్య మవుతుంది.

ఆటలయొక్క ప్రయోజనాన్ని గూర్చి వివిధాభిప్రాయలుండుట ఎమిల్ కు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. జీవిత దృక్పథంలో ఒక క్రొత్తమార్పును నూచించే నాయకులుగా ఆటగాండ్రను పరిగణించి, వారిని ప్రేమించి గౌరవించేవారు కొందరు; ఆటలనే వృత్తిగాచేసికొని; దానివల్ల జీవనోపాధిని కల్పించుకొనేవారి ఆటగాండ్రని భావించేవారు కొందరు.

ఆటలలో పాల్గొన్న అన్ని దేశాలవారి ఉత్సవంతో ఆటలు ప్రారంభమయ్యాయి. ఈ ఉత్సవంలో పాల్గొని అలసిపోవడం మంచిది కాదని, ఎమిల్ కు

సలహాయిచ్చారు కొందరు మిత్రులు. ఆ రోజే 10 కిలో మీటర్ల పందెం జరుగునున్నది. కాబట్టి ఈ అలసట మంచిది కాదని వారి అభిప్రాయం. అలవాటులేని వేడి ఆతనికి ప్రమాదమని వారున్నారు.

“హీనోకూడా యింటివద్దనే ఉండిపోయాడు. ఈ వేడి గాఢపులలో తిరిగి ప్రమాదం తెచ్చుకోకు.”

“కాని, హీనో ఒక్కడితోనే నాకు కష్టకాదు. ఇతరులకూడా నా ప్రత్యర్థులు; వారందరూ హాజరవుతున్నారు; అందుచేత నేనుకూడా హాజరవుతాను” అన్నాడు ఎమిల్.

సంభాషణ అక్కడితో ఆగిపోయింది.

ప్రపంచం అన్ని మూలలనుండి 58 దేశాలనుండి ఆటలలో పాల్గొనడానికి వచ్చిన 6000 మంది స్త్రీ పురుషులను ఆహ్వానించడానికి, 80,000 మంది ప్రేక్షకులు హాజరయ్యారు.

ఒలింపిక్ విజయాలను వాంఛించి జెకోస్లావేకియానుండి వచ్చిన ఆ చిన్న బట్టు కూడా ఆ ఉత్సవంలో పాల్గొంది.

అప్పుడు, గ్రీకు ఒలింపనుండి అమరజ్యోతిని తీసికొనివచ్చిన ఆటగాడు వచ్చాడు. ఆ జ్యోతి ఆకాశాన్ని అంటుకొంటూంటే, అనేక పావురాల బట్టలు ఒక్కసారి గాలిలోకి ఎగురుతుంటే ఆటల ప్రారంభోత్సవం పూర్తిఅయింది.

ఒలింపిక్ ఆటలలో పాల్గొనేవారిలో వృద్ధుడు, ఇంస్టిట్యూట్ చేస్తున్న డోనాల్డు ఫిల్లే ఆనువాయిటీగా, యీ క్రింది ప్రమాణాన్ని ఉచ్చారణలో పలికాడు :

“మాదేశంయొక్క గౌరవాన్ని, ఆటలయొక్క గొప్పతనాన్ని సరంక్షించే రీతిగా యీ పోటీలను నిర్వహించుటకు ఏర్పడిన నిబంధనలకు లోబడి పోటీలలో పాల్గొంటున్నామని, మేము ప్రమాణం చేస్తున్నాము.”

మరొక్కసారియంత్రం, మరొక్కరాత్రి ఆటల ప్రారంభానికి ముందు; శీతోష్ణస్థితి యధాప్రకారంగానే ఉంది.

‘హైజంపులు’, డిస్కస్ డ్రాపు, చిన్న పరుగులు, పీనిలో పోటీలు ప్రారంభమయ్యాయి. డిస్కస్ విసురుటలో విజయంగాంచిన ఫ్రెంచి పియానిస్టు మైకోలేన్ ఆప్టర్ మేయర్ అధికావ్యవస్థనుండి విజయవంతమైన సువర్ణపతకాన్ని స్వీకరించింది.

ప్రేక్షకుల దృష్టిమాత్రం సాయంత్రం 6-30 గంటలకు ఐరిగే 10 కిలోమీటర్ల పరుగు పందెంమీదనే ఉంది.

ఎవరు గెలుస్తారు. హీనో? జటోవెక్? లేక ఏ అజ్ఞాత వీరుడైనా? ట్రెయినింగుస్థలంలో ఎమిల్, హీనోను కలిశాడు. హీనో ఆతనిని ఆకర్షించాడు; మంచి ఖులాసాగా ఉన్నాడు; ఆతని నుదుటిమీద విజయం స్పష్టంగా వ్రాసి ఉన్నట్టనిపించింది. ఆతని ఆనందం యితరులకు కూడా ప్రాకినట్టుంది. హీనో, చాలా మైత్రితో పలకరించాడు ఎమిల్ ను. “హేహే,” అని పిలిచాడు తన ఉత్తరరాది

ఫక్టీని; స్థితిగతులెలాగున్నాయని, యిద్దరూ ఒకొక్కరికరు అడిగారు; ఎవరికి వారికి చెప్పరాని యిట్లుచులు.

“నువ్వు గెలుస్తావని అనుకుంటున్నావా?” అని హీనో అన్నమాటలు ప్రక్కనున్న అనువాదకుడు, ఎమిల్ కు ఎఱుకపరచాడు.

జట్టోవేక్ జవాబేమీ చెప్పకుండా, సింహద్వారం మీద చెక్కిఉన్న మాటల వైపు చూపించాడు. ఆ మాటలు “ఒలింపిక్ ఆటలలో ముఖ్యమైనది గెలుపుకాదు, ఆటలలో పాగ్గానుట; జీవితంలో ముఖ్యమైనది గెలుచుటకాదు, బాగా పోరాడడం.

హీనో చకితుడయ్యాడు; ఏమీతోచక నవ్వాడు. ఏదో అనాలికదా అని, ఉష్ణం అధికంగా, దుర్బరంగా ఉందన్నాడు.

“ఈ వేడిలో, మొదటే వేగంగా పరుగెత్తడం కూడదనుకుంటా” అన్నాడు హీనో. ఎవరిదారిని వారు పోయారు. మళ్ళీ పందెం ప్రారంభంలోనే కలుసుకోడం; అతనిమిత్రులు వేళలు, సరిగా పరుగెత్తుతున్నప్పుడు అతనికి తెలియజేసే మాగ్న గూర్చి ఒకపన్నుగడ చేశారు. అధికాన్ల ప్రకటనలు, సరిగా వినబడకపోవచ్చు. “జెక్స్టోవేక్కియూ జట్టు నాయకుడు కొన్ని సంజ్ఞలమూలంగా, ఎంతదూరం ఎంత వేగంలో వచ్చాడో, తెలియజేయాలి. ఎమిల్ దుస్తులతోనే సంజ్ఞలుచేయాలి.

“నేను వేగంగా పరుగెత్తుతుంటే, తెల్లమేజోడు పెకెత్తు; నెన్నుడిగా పోతుంటే, ఎర్రబనియను. వేసుకున్న లెక్కప్రకారం 10 సెకండ్లు హెచ్చుతక్కువగాఉంటే, మేజోడుగాని, బనియనుగాని తలమీదకు ఎత్తి విసురు.”

ఇది గుళువుగా బోధపడేటట్టుగా నిర్ణయింపబడింది. 30 దేశాలనుండి వచ్చిన విఖ్యాతిగాంచిన దూరపు పరుగు పందెగాండ్రు పోటీకి ప్రవేశించారు. 1932 లో పోలిష్ దేశస్తుడు కుసాజిన్ స్కీ గెలిచినతర్వాత, యిప్పటివరకు ప్రతి పందెంలోనూ ఫిన్లాండు పందెగాడే గెలుస్తూవచ్చాడు. అందుచేత ఆదేశస్తునివైసే అందరి దృష్టి.

పందెపు ప్రారంభంనుండి ఫిర్నులదే ముందంజ. తన సత్సలహా మరచిపోయి హీనో ముందు వేగంగా పరుగెత్తుకుపోయాడు. వాని వెనుక హెయిన్స్టాం, స్వీడెన్ పోటీదారుడు ఆల్బర్ట్ సన్. 203 వ నెంబరు తగిలించుకున్న జట్టోవేక్ 15వ స్థానంలో ఉన్నాడు. ముందు, వెనక పోటీదార్లే; కాని మాగ్నానికి ఒక అంచునే పరుగెత్తుతున్నాడు; ఎందుచేతనంటే ఆ త్రొక్కుడులో మేకులబూట్లవాడవడైనా తనకాలిని త్రొక్కివేసి గాయపరచవచ్చు. అనుభవంలేని ప్రేక్షకులు యితడు అలసిపోయాడని, ఉద్రోరాదివారికి అనవసరంగా ముందుస్థానమిచ్చివేశాడని మొదటినుంచి ఓటమిలో పడిపోయాడని అనుకున్నారు. అందుచేత వారి అభిమానం అంతా హీనోవైసే మళ్ళింది.

మొదటి ఘట్టం. పూర్తికాగానే తెల్లమేజోడు పైకి వెళ్ళింది. దాని అర్థం ఎమిల్ తక్కిన అందరూ కూడా అనుకున్నదానికంటే ఎక్కువ వేగంగా పరుగెత్తుతున్నాడన్నమాట. ఎమిల్ కు కొంత ధైర్యం కలిగింది; ఆ వేగంలోనే పరుగెత్తుతున్నాడు. అతనికి వేళేఉందని తెలుసు. పరుగెత్తుతున్నవారు చెదిరి పోతున్నారు.

ఎమిల్ మాత్రం తన స్థానం మార్చలేదు. 8 వ ఘట్టంలో 17 వ వానిగా పరుగెత్తుతున్నాడు.

జెకోస్లావ్ రేడియోకులండన్ లో రిపోర్ట్లున్నాయి. వారికి ఈ కథనం శంకలలో సరిగా ఏమీ బోధపడుతులేదు. వారి కంఠస్వనిలో భయం, అనిశ్చయం ఉన్నాయి. అసాధారణంగా విరుద్ధం ఆగిపోయింది. దీనికి కారణం వారికిచ్చిన “టైము” అయిపోవుటే.

అందుచేత మన రేడియో విమర్శన విశేషాలు అంశాత్తన పడ్డాయి.

ఎప్పుడూ మొదటివాడుగా పరుగెత్తే మన జటో పెక్ 17 వ స్థానంలో ఉన్నాడా? ముందుకెందుకు పోతు? వేగంగా పరుగెత్తమని, ఎవరైనా అరనికి చెప్పాలి. “జటో పెక్! జటో పెక్!”

ఎమిల్ పరుగెత్తడంలో చాలా వివేకం చూపిస్తున్నాడు. వాని సిద్ధాంతం “ఎప్పుడూ వేగం పెంచుచు.”

మొదట్లో వేగం ఎక్కువచేస్తే, చివరకు వేగం తగ్గిపోతుందని అతనికి తెలుసు.

ఈసారి మొదటినుంచీ నెమ్మదిగా, తెలివిగా పరుగు ప్రారంభించాడు. స్వదేశంలో రేడియోలవర్గం చైతన్యం లేకుండా శ్రోతలు కూర్చోబడిపోయారు. వారలాగ కత్తిలేకుండా అవేశంతో కూడుకున్న ఆ ఘడియలు గడుస్తూంటే ఏమిచేయడానికి తోచక కూర్చున్నారు.

తొమ్మిదవఘట్టం - అంటే యింకా 16 ఘట్టాలు గడవాలి. అసాధారణంగా ఎమిల్ కు ఎర్రబనియను కనబడింది. అంటే నెమ్మదిగా పోతున్నాడన్నమాట. ఎమిల్ వేగం అధికంచేశాడు. పత్రికా విలేఖర్లు యీ విషయం ముఖ్యంగా వ్రాశారు: ఎమిల్ మొట్టమొదటిసారి మేల్కొన్నాడు. 203 సెంటిమీటర్ల పోటీదారు నెమ్మదిగా ఒక్కొక్క పందెగానిని దాటి వెళ్ళిపోతున్నాడు. ప్రేక్షకులు యిది గమనించి వానిని ప్రోత్సహించారు. 3800 మీటర్లు పరుగెత్తేసరికి ఎమిల్ 4 వ స్థానంలోకి వచ్చాడు. 4 వ కిలోమీటర్లలో ఫిన్లులను అందుకున్నాడు. వారిని దాటేడు. తన వెనుక హీనో, హెయిన్ స్ట్రాస్, అల్బర్ట్ సన్, మెహెన్ ఓకోబా (ఫ్రెంచి) స్టోకెస్ (న్యూజియన్) వస్తున్నారు.

పరుగెత్తేవారికి ఊపిరితీసుకోవడం కష్టం కలిగింది. వారికి అలసట కలిగింది. వారి శరీరమంతా చదుటపట్టిపోయింది.

హీనో ఒక్క ప్రయత్నంచేసి, జటో పెక్ ను దాటి ముందుకు పోయాడు. ఒక్కఘట్టంలోనే మరుస యీ విధంగా ఉంది. ఎర్రసంజ్ఞ రావడంలోనే ఎమిల్, హీనో నుదాటి ముందుకు పోయాడు. ఆ పోవడంలో 30 మీటర్లు ముందుకుపోయాడు. తనముందు మాగ్నెట్ ప్ల పోటీదార్లు ఎవ్వరూలేరు. వెనక హీనో పరుగెత్తుతున్నాడు. ప్రేక్షకుల అభిమానం హీనోనుండి ఎమిల్ మీదకు ప్రసరించింది. సముద్రపు ఘోష లాగుంది; ఆ కెరటాలు తెరిపి లేకుండా “జటో పెక్! జటో పెక్!” అని అరుస్తున్నట్లుంది.

జెకోస్లావ్ జట్టుకుమాత్రం మొదట్లో కొంత ఆందోళనగా ఉంది. ఎప్పుడైతే జట్ వేక్ ముందుకు పోయాడో వారి ఆవేశానికి అంతులేదు. మాట్లాడలేకపోయారు. ప్రక్కనున్న అడ్డంపైనా దేశస్తులు, జమైకావారు జట్ వేక్ పేరు ఎలా ఉచ్చరించాలో నేర్చుకున్నారు. అక్కడి నుండి ఆఫ్ఘలమంతా ఆపేరుతో ప్రతిఘటించారు.

కొంతసేపటికి హీనోకనబడలేదు. “హీనో ఎక్కడ”ని కేకవేశాడు. “హీనో పందెంచుండి తప్పకున్నాడ”ని జవాబు. ప్రేగ్ లో స్లిఖూస్ మధ్యదారిలో పడిపోయినట్టు హీనో లండన్ పందెంలో అలసిపోయి 6400 మీటర్లదగ్గర ఆగిపోయాడు. ఎమిల్ వేగాన్ని హీనో తట్టుకోలేకపోయాడు.

తన బలమైన పోటీదారు తప్పిపోయాడని ఎమిల్ గ్రహించాడు. అయినా వేగం తగ్గిందలేదు. ఆనందంతో పరుగెత్తుకుపోతున్నాడు. ప్రేక్షకుల లందరూ ఏ జాతివారైతేనేం అనిని ప్రశంసిస్తున్నారు. ఇంక అని ఆందోళన యిదివరకు పోలిష్ పందెగాడు కుసోపిన్ స్కీ ఫాపించిన రికార్డును భగ్నంచేయుటే. ముందున్నది ఒక్క ఆస్ట్రీయా పందెగాడు అబ్దుల్లా. అతనుకూడా ప్రక్కకు తప్పుకొని జట్ వేక్ కు దారినిచ్చాడు.

చివరిఘట్టంలో మరల ఎర్ర సంజ్ఞ కనబడింది. ఎమిల్ వేగం తగ్గిపోతూంది. ఎమిల్ కూడా ఆ వేడిలో వేగం తగ్గకుండా పరుగెత్తలేకపోయాడు.

రెండవ ఫిన్ హాయిస్ స్ట్రైప్ కూడా అలసిపోయి ఆగిపోయాడు. ముందుకు సాగిపోదామన్న వాంఛ; కాని శరీరం లొంగడంలేదు. బలవంతంగా అతనిని బయటకు తీసుకుపోయారు.

ఇంక పోటీ ఆఖరయ్యే సమయంలో పారబాటున యికా ఒక ఘట్టం ఉందన గావే పందెం పూర్తిఅయిందని అధికారులు ప్రకటించారు. ప్రేక్షకులలో ఆందోళన బయలుదేరింది.

ఎమిల్ మాత్రం తొణకలేదు. పరుగెత్తుతూనే ఉన్నాడు. గమ్యస్థానం 200 మీటర్లుందనగా వేగం అధికం చేశాడు. 10 కిలోమీటర్ల పందెంలో అంత వేగం ప్రేక్షకుల లెన్నడూ చూడలేదు. గమ్యస్థానం దాటిపోయాడు. ఇలాంటి పందేన్ని జెకోస్లావేకియా దేశస్తుడు గెలుచుట కిదే ప్రథమం. ఆనంద బాష్పాలు రాల్చారే, గ్యాలరీలమీదనున్న మన జేక్ ప్రేక్షకులు ఒక్కొక్కరు కాగలించుకున్నారంటే ఆశ్చర్యంలేదు.

తనను అభినందించుటకు వందలకొలది చేతులు ముందుకు చాచుట చూచాడు ఎమిల్. ఆటగాండ్రు, అధికారవర్గం, ఒలింపిక్ కమిటీ సభ్యులు ఒకరేమిటి అందరూ అభినందించారు.

మరొకక్షణం: ఎమిల్ విజయవీరం పై మెట్టుమీద నిల్వబడి ఉన్నాడు. ఒలింపిక్ కమిటీ అధ్యక్షుడు, స్పీడన్ దేశస్తుడు ఎడ్ స్ట్రైప్ వద్దనుండి సువర్ణపతకాన్ని స్వీకరించాడు.

వాని ప్రక్కనే రెండవ, మూడవ స్థానాలను వరుసగా పొందిన ఫ్రెంచి - ఆస్ట్రీయన్, మెమోన్, స్పీడిమ్ ఆల్బర్ట్స్ నిలబడ్డారు. వారి వెనక డెన్నెక్ (స్పీడ్), స్టాక్ (నార్వే), ఎవరాడ్ (జెర్మీయం) నిలబడి ఉన్నారు.

విజయస్వరంపై జెకోస్లావ్ పతాకం గర్వంగా ఎగురుతోంది. మేరథాన్ సింహద్వారంపై యా ఆక్షరాలు కనబడుతున్నాయి.

1. జటో పెక్, జెకోస్లావేకియా-29 నిమిషాల 59.6 సెకండ్లు-ఒలింపిక్ రికార్డు.

కమ్మని జెక్ జాతీయగీతం ధ్వనిస్తోంది. కొందరు ప్రజలు దానితో పాటు పాడుతున్నారు. ఆ పాడుతున్నది ఆనందపరవశులైన జెక్ ఒలింపిక్ దళ సభ్యులు.

5000 మీటర్ల పందెం

ఎమిల్ ప్రయాణానికి సిద్ధమయ్యేసరికి దుస్తులగది, నీళ్లగది యింకా నిండుగానే ఉన్నాయి.

“ఎమిల్, నీ కల్యాణం” అని మిత్రులు సంతోషంగా అడిగారు.

“నా భుజములమీద నుంచి ఒక బరువు పోయినట్టుగా అనిపిస్తోంది” అని నవ్వేడు.

నిజమే. పందెమునకు ముందు, పందెం జరుగుతున్నంతకాలం బాధ్యత, దానికి సంబంధించిన బాధ అతనిని వేధించాయి. ఇప్పుడవి పోయాయి. వాటి స్థానంలో విలువలేని ఫలితాలు సంపాదించాడు. విజయం, మనమందరం అతనికొరకు ఆశిస్తూన్న బంగారు పతకాన్ని సంపాదించిపెట్టింది. తన కోరికలనే కాకుండా, పౌరుల కోరికలను కూడా ఎమిల్ నెరవేర్చాడు.

పశ్చిమ డ్రేటన్ నుండి బండిలో బయలుదేరేసరికి, తన దేశం నుండి ప్రజల ఆనందం తెలియజేస్తూ కుప్పలుకుప్పలుగా టెలిగ్రాంలు వచ్చాయి. పురాతన గ్రీసులో ప్రజలు చేసినట్టుగా ఎమిల్ గౌరవాగ్ధం గోడలనుకూడా పడగొట్టటానికి సిద్ధమయ్యారు. తన దేశానికి, ప్రజలకు ఎమిల్ అపరిమితమైన గౌరవాన్ని సంపాదించాడని అందరూ అనేవారే. అతని విజయంలో ఎమిల్ ఒక సువర్ణ పతకాన్ని సంపాదించుటే కాదు; అంతకన్న ఎక్కువ విలువైనది సంపాదించాడు. మిత్రులు, క్రీడా సమాజాలు, మిలిటరీ అధికార్లు, మిత్రులు పంపిన టెలిగ్రాములు, సందేశాలనుబట్టి అతని విజయం గ్రహించగలిగాడు. పరిచితులు, అపరిచితులుకూడా వారి ప్రశంసలు, కృతజ్ఞతలు టెలిగ్రాంలద్వారా తెలియజేశారు.

“ఎమిల్, ఒలింపిక్ ఉన్నవంటాకి నీవు వచ్చుట ఎంత సమంజసంగా ఉంది. హీనో నీడలో కూర్చున్నాడు; కాని అతని కది ఏమి లాభించింది? ఏమైనా ఒక ప్రత్యేక సౌకర్యం నీ విషయానికి తోడ్పడిందని యిప్పుడు ఎవరూ ఆనలేరు కదా!”

ఆ మరుసటిరోజు ప్రేక్షకస్థానంలో ఎమిల్ తన ఆటలస్థలతో కూర్చున్నట్లుకు సాహసించలేకపోయాడు. లండన్ పౌరులు గుంపులు గుంపులుగా ఎక్కడ దాగివున్నా అరిచి చుట్టుముట్టారు. వారి నోట్ పుస్తకాలలో అతని దస్కతు కావాలంటారు.

శనివారం జావలిన్ విసరుటలో స్త్రీల పోటీ జరిగింది. ‘డానా’కు వీడవ స్థానం వచ్చింది. అదే అద్భుతమైన విషయం; ఆమె యీ ఆటలో ప్రారంభదశలోనే ఉన్నది.

‘హగ్లిల్’ పందెంలో, డాన్ ఫిండ్లే ఆఖరు ‘హగ్లిల్’ వర్గ పడిపోయి, పందెంలో నుండి ‘రిటైర్’ అయ్యాడు. హంగరీ పందెగాడు సీమెత్ ‘హేమర్ త్రో’ సులభంగా గెలిచాడు. అమెరికన్ సీగ్రోలు ‘హైజంపు’ గెలిచారు.

ఆ మధ్యాహ్నం 500 మీటర్ల పందెనికి మూడు పరీక్షలు జరిగాయి. ప్రతి పరీక్షలోను, మొదటి నాలుగు స్థానాలకు అర్హులైనవారికే ఆసలు పందెంలో పాల్గొనుటకు అర్హత.

ఈ పరీక్షాపందెములలో విషయమనేది, వేగఅనేది ముఖ్యాంశాలు కావుకాబట్టి, స్వీడిష్ పందెగాడు ఆస్ట్రాడెన్ తో, ఎమిల్ వేగంవిషయం, నాయకత్వం విషయం ఒప్పుదానికి వచ్చాడు. పందెంలో స్వీడ్ పందెగాడికి వేగ విషయం ఎప్పటికప్పుడు తెలియదునుంటానని ఎమిల్ ఆభయం ఇచ్చాడు.

ఆఖరు ఘట్టంలో స్వీడిష్ పందెగాడు ఒప్పుదానికి వ్యతిరేకంగా ఒక్కసారి వేగం అధికంచేసి, ఎమిల్ యీ మోసం గుర్తించేలోగా 25 మీటర్లు ముందుకు పోయాడు. పోనీ పోలే పోయాడని ఎమిల్ వదిలేసినా యిబ్బందిలేదు; ఈ పరీక్షలలో రెండవస్థానం వచ్చినా అంత్యపోటీలకు తనకి అర్హత ఉంటుంది. కాని యీ మోసం ఎమిల్ కు కోపకారణమయింది. ఎలాగయినా జట్ లోచేకమీద గెలుపుకోరకు ఆతని తాపత్రయం. కాని అంత సులభంగా గెలవనీయదలలేదు ఎమిల్. అరిచి వెంట బడ్డాడు: ఒక మీటరుకన్న తక్కువలో రెండవ స్థానంలో నిలబడ్డాడు. ఆస్ట్రాడెన్ ఎలాగైనా గెలుద్దామని తన యావచ్చునీ ఉపయోగించి, గవ్యస్థానం చేరుకునే టప్పటికి పూర్తిగా అలసిపోయాడు.

తనవాళ్ళు ఎమిల్ చూపిన శ్రద్ధానికి మెచ్చుకుంటూంటే, ప్రవీణులు ఒక నెకండులో 10వ భాగం కూడా వృధాచేయుట ఎమిల్ అవివేకమన్నాడు.

ఆదివారం మధ్యాహ్నం మా జట్టు లండన్ దృశ్యాలను చూచుటకు బయలుదేరింది. సూర్యరశ్మి భరించశక్యంగాకుండావుంది. పందెలకు బలమధికంగా ఉండే విమిత్తం, యీ అలసట లేకపోతే బాగుండేది.

ఎమిల్ ఖులాసాగా ఉన్నాడు. కెథెడ్రల్ ఎదురుగా పిల్లలతో ఆడుకున్నాడు. మధ్యాహ్నం నిలుచే ఉండుటవల్ల సాయంత్రం అయ్యేసరికి ఆయాసం బహిష్కరించింది ఎమిల్ కి. ఆయాసం శారీరక మేకాడు, మానసికం కూడా. కొంతసేపు నిద్రపోయి ఆయాసం తీర్చుకుందా మనుకున్నాడు.

సోమవారం ఉదయం వర్షం కురుస్తోంది. పొగమంచు ఆకాశమంతా కప్పి వేసింది. కిటికీలమీద వర్షం తెరిపిలేకుండా కొడుతూనే ఉంది. రోజుల్లా కురుస్తూనే ఉంది.

ఆ వర్షంలోనే పోల్ వాట్సన్ ఊహించరాని ఎత్తులకు దాటుకున్నారు. డిస్కన్ త్రోలో విజయం సాధించిన ఇద్దరు ఇటాలియన్లు విజయోత్సాహాన్ని ఎక్కారు. 800 మీటర్లపందెం 'విట్ ఫీల్డ్' అనే సీగ్రో కినిన పోరాటం ఫలితంగా గెలవగలిగాడు. ఒకడేనిమ్ ఆటగాడు పందేలలో పాగ్గానలేక, పందేలు మాడవైనా చూచి ఆసం దిద్దామని 'ప్రెజర్' మీద వచ్చాడు. పరిక్షాపందేలలో కాలు బెణికిపోయిందటనికి.

డచ్చియింగాలు జేంకర్సుకోన్ 100 మీటర్లపరుగు పందెం గెలిచినందుకు, డచ్చి జాతీయగీతం పాడినవెనుకెంటే 5000 మీటర్లపరుగు పందెం ప్రారంభమయింది.

వాతావరణం చల్లగా ఉంది. వర్షం కురుస్తూనే ఉంది. పరుగు మార్గం మెడగా, బురదగా ఒక్కొక్కచోట చెరువు లాగుంది. వేగానికి అరుపుగా వుండే ఆ మార్గం తన కనితీర్చుకుంటూందా అన్నట్లుంది.

పరుగు ప్రారంభానికి ముందు స్వీడ్ దేశస్థులు ఎమిల్ ను పందెం ఫలితాన్ని గూర్చి ప్రశ్నించారు. ఎమిల్ తాను గెలుస్తానని కొంత ఆశకలిగి ఉన్నాడు. కాని ఆప్లాడెన్ కొంచెం తనకన్నా నయమేమో అనుకున్నాడు కూడా!

“ఆప్లాడెన్ గెలుస్తాడనుకుంటా” అని హృదయపూర్వకంగానే అన్నాడు.

పరుగు ప్రారంభ ప్రదేశం వద్ద ఆ వర్షంలో కోట్లు తొడుక్కొని, చలికి చగ్గులు కప్పకొని శ్రేక్షకులు నిలబడి ఉన్నారు. శ్రేక్షకస్థలం చాలవరకు ఖాళీగానే ఉంది. పందెం గొట్టు కనబడగానే అన్ని ప్రక్కలనుండి జయధ్వానాలు వినబడ్డాయి. ఫిన్నుల తరఫున ముగ్గురు పోటీదార్లు, శ్రేక్షకుల్లోనుండి చాలమంది ప్రోత్సాహాన్ని పొందుతూన్న స్వీడులు ముగ్గురు, బెర్లియన్లు ఇద్దరు. మా దేశస్థులు శ్రేక్షకులలో కొద్ది మందే అయినా, అన్ని ప్రక్కలనుండి జట్ పేక్ పెరు ప్రతిధ్వనిస్తోంది. అతను ఇక్కడి ప్రజల అభిమానాన్ని సంపాదించాడు; వివిధ జాతులవారు అతని విజయాన్ని కోరుతున్నారు. జట్ పేక్ పాగ్గానుటవల్ల పందేనికే ఒక కొత్త స్వరూపం వీర్చుకుంటుందని అందరి నమ్మకం.

208 వ నెంబరు ఛాతీమీద మెరుస్తాంటే, ఎమిల్ అతివేగంగా ముందుకు పరుగెత్తాడు. ఉత్తరాదివారందరి దాటిపోయాడు. తన మడమలనంటే ముఖంమీద బాధను చూచిస్తూ, పెద్ద పెద్ద అంగలతో రీఫ్ వస్తున్నాడు; వాని వెనక ఆప్లాడెన్, వాని వెనక స్లిఖాన్. తక్కినవారు వీరికి బాగా వెనక నున్నారు.

వన్నం పండెగాళ్ళముఖంమీద కొట్టాంది. వళ్ళంతా తడిసిపోయింది. ఆ బురద మాన్గలో మేకులతో ఉన్న వారి జోళ్లు భూమిలోకి గ్రుచ్చుకుపోతున్నాయి. బురద వారి అడుగులలోనుంచి చిందుతుంది.

రి కిలోమీటర్లవరకు వరుస చెవరలేదు. ఎమిల్ మడమల నంటి ఉంటేనే, ఆతనిని జయించుట సాధ్యమవుతుందని రిఫ్ అభిప్రాయం. జటోవేక్ జోళ్లనుండి చిందే బురద తనమీద త్రుళ్లుతున్నా, రిఫ్ తన శక్తివంత నుపయోగించి ఎమిల్ ను వదలవలెదు. వాని వెనకనే పోతున్నాడు.

ప్రేక్షకులు జటోవేక్కును ప్రశంసిస్తున్నారు. రెండు పంచేల తర్వాత యీ వన్నంలో, బురదలో యీ 5000 మీటర్ల పండెలోకూడా అందరికన్నా ముందు పరుగెత్తే జటోవేక్కును ప్రేక్షకులు అభినందిస్తున్నారు. అవీకాక, తన ప్రత్యర్థి లందరూ విశ్రాంతి తీసుకున్నారు. వారిలో అతి ప్రమాదకరమైన ప్రత్యర్థి 10,000 మీటర్ల పండెలో పరుగెత్తలేదు.

అప్పుడు జటోవేక్ వెనకపడడం ప్రారంభించాడు. వేగంగా ముందుకు జరగ లేకపోయాడు; కాలు గట్టిగా నేలమీద ఆనించలేకపోయాడు. మొదట అనుకున్న ప్రకారం చేయలేకపోయాడు.

8500 మీటర్ల దగ్గర రిఫ్ ధైర్యంగా ముందుకు పోయాడు. మరొక కొంత దూరం తర్వాత స్లిఖాన్ కూడా అలాగే చేశాడు. రిఫ్ 60 మీటర్లు, స్లిఖాన్ 30 మీటర్లు ఎమిల్ కు ముందున్నారు.

ఎమిల్ వేగం అధికం చేద్దామని ప్రయత్నించాడు. కాని సాధ్యంకాలేదు. కాళ్లు బరువెక్కిపోయినవి. కాళ్లు దిగబడిపోతున్నాయి; జారిపోతున్నాయికూడా. ఈ అశక్తి ఆతనిని ఎలా ఆపించిందో తెలియలేదు. మానసికమైన ప్రమాదమేదో జరిగినట్లయింది. ప్రబల ప్రయత్నంచేసి శరీరాన్ని స్వాధీనం చేసుకున్నాడు; తనతో తానే కుస్తీపట్టడం మొదలుపెట్టేడు. ఏమిచేసినా ముందున్న యిద్దర్నీ కలుసుకోలేక పోయాడు. పోనీ రి వ స్థానమయినా తప్పదుకదా అని సంతృప్తిపడ్డాడు.

ఎమిల్ ప్రజ్ఞా సామర్థ్యాలనుగూర్చి ప్రజలకేమీ అనుమానంలేదు. ఇన్ని విజయాలు పొందినవానినుండి యంతకన్నా ఎక్కువ ఆశించుటకూడా న్యాయంకాదు. అయినా, వారు పడినపొట్లకు, యితరులుమాత్రం స్వర్ణపతకాలు ఎందుకు పొంద కూడదు?

ఆఖరు ఘట్టంలో స్లిఖాన్, రిఫ్ ను దాటుదామని ప్రయత్నం చేశాడు. కాని రిఫ్ జాగ్రత్తగానే ఉన్నాడు. ఆతని వివేకం, ఆతని దృఢనిశ్చయం ఆతనిని ముందుకు తీసుకుపోతుంది. తన శక్తివంతా లోభత్వం లేకుండా వ్యయం చేశాడు. స్లిఖాన్ ప్రయత్నంకూడా ప్రబలమయినదే. సాధ్యం కాకపోవడంవల్ల రిఫ్ ను వదిలేసి నెమ్మదిగా పోయాడు.

జటోవేక్కు, రిఫ్ కు మధ్యనున్న తేడా అలాగే ఉంది. గమ్యస్థానానికి 200 మీటర్లదూరంమాత్రమే ఉంది. ఎమిల్ యొక్క విశిష్టతకు తరుణం ఆసన్న

మైంది. ప్రేక్షకులు యీఘట్టం మరవలేదు; ప్రపంచ పత్రికాధిపతులు యీఘట్టం గురించి విపులంగా విమర్శించే అవకాశం ఎప్పుడూ విడువరు.

గమ్యస్థానం సన్నిహితమైన విషయం జట్‌వెక్‌లోని వైరాళ్యాన్ని, ఆయా సాన్ని పారద్రోలింది. శరీరం స్వేచ్ఛను పొందింది; అతని మనస్సు అతని కండ రాలకు చైతన్యం కలిగించింది. పూర్తి శక్తితో అశ్వంత వేగంతో పరుగెత్తుకుపోతు న్నాడు. ఆతనిని వెనుకకు లాగే శక్తి ప్రపంచంలో ఎక్కడా లేదు. అదే అతనికి ఆనందాన్ని కలగజేసింది. ఆ ఆనందమే ఆతనికి బలమొసగింది.

తనకు ముందు స్లిఖాస్ అనుమానంగా వెనక్కు చూస్తున్నాడు. బురద త్రుళ్లు తూంది; నీరు చిందుతూంది. అమానుష శక్తితో ఎమిల్ పరుగెత్తుతున్నాడు. తల దించి, దవడలు బిగించి, ముఖం కదలకుండా, ఊపిరితిత్తులు గాలికోసం కొట్టు కొంటూంటే ఎమిల్ సాగిపోతున్నాడు. స్లిఖాస్‌ను దాటిపోయాడు; రెండవ స్థానంలోకి వచ్చేడు.

ఈ సమయంలో రిఫ్ మళ్ళపు తిరిగి తిన్నని మార్గంలోకి వచ్చేవాడు. ఒక్కసారి రిఫ్ వీపువైపు చూశాడు. సుమారు 20 మీటర్ల వార్షిద్దరిని వేరుపరుస్తున్నదూరం. రిఫ్ తన మామూలు ఫక్కిని అవలంబించకపోవుట ఎమిల్ గుర్తించాడు. ఆతనిని దాటు టు అవకాశం ఉందని తోచింది ఎమిల్‌కు. ఈ భావం అమలులో పెట్టేడు.

ఎంజిన్ యొక్క 'పిప్సెక్ రాడ్'ల వలె కాళ్లు, చేతులు కొట్టుకుపోతున్నాయి. శరీరంమీద సంపూర్ణమైన స్వాధీనం ఏర్పడింది. వైభాగం ముందుకు వంగిపోయింది. వేట ప్రారంభమయింది.

ప్రేక్షకులలో ఆశ్చర్యం బయలుదేరింది. మొట్టమొదట తనకోసమే ఆ కేటలిని రిఫ్ భావించాడు. అంతదూరంనుండి తన విజయావకాశానికి ప్రమాదం ఎవరు తేగల రని అతని ధీమా! ఆ కోలాహలంమధ్య జట్‌వెక్ వేరు వినబడింది. ఒక్కసారి వెనక్కు చూచాడు; అదిగో జట్‌వెక్ సునిశ్చలమైన ముఖం.

అప్పుడు తన విజయకొరకు భయం ఆతని హృదయాన్ని ఆవేశించింది. ఇదివర కెప్పుడూ ఒలింపిక్ విజయాన్ని సాధించి ఎరుగని ఒక చిన్న దేశానికి చెందినవాడే రిఫ్ కూడా! ఆ సంవత్సరంలో బయలుదేరిన వీరాగ్రగుణ్యులలో ఆత డొకడు; ఆతని దేశస్థుల కాతనే ఆశాజ్యోతి. అన్నీ వదలి కేవలం యీ పండేలకొరకే కఠినశిక్షణ పొందిన వ్యక్తి రిఫ్.

వేగం అధికం చేయుటకు ప్రయత్నించాడు రిఫ్. కాని జట్‌వెక్‌కున్న మనో బలం యితనికి లేదు. తనకున్న శక్తిసంతా యిదివరకే ఉపయోగించేశాడు. శరీరం అలసిపోయింది. కాళ్లు తడబడుతున్నాయి.

మరొక్కసారి వెనక్కుతిరిగి చూశాడు; దూరం తగ్గిపోయింది.

ఆత్మనిగ్రహంవల్ల శరీరంమీద అపరిమితమైన శక్తిని సంపాదించాడు ఎమిల్. అతనికి బాధ అనేది తెలియడంలేదు.

రీఫ్ కు గమ్యస్థానం వద్ద కట్టిన 'రేపు' కనబడుతుంది. తన బెబ్బియంకు విషయం తనచేతి కందుబాటులో ఉంది. విజయం; తన దేశపతాకం గౌరవం; తన జీవితఫలం - కాని వెనక వేగంగా తన ప్రవృత్తి అడుగుల చప్పుడు; ఊపిరి పీల్చుట వినబడు తుంది.

మరొక 10 మీటర్లు; మరి 5 మీటర్లు.

రీఫ్ కు కాళ్ళలో బలం పోయింది; వీవో కొంత కాళ్ళిడ్చాడు; తన ఛాతీ ఆ రేపుకు ముందు తాకించని ప్రహించాడు. ఆతని జీవితస్వప్నం నెరవేరింది.

ఆఖరు నిమిషంలో తనకు, రీఫ్ కు మధ్యనున్న తేడాను బాగా లెక్కించివేశాడు ఎమిల్. రెండు మీటర్లు మాత్రమే ఉంది. అదిగూడా తుడిచివేయడం సాధ్యం కాలేదు.

విజయం రీఫ్ హృదయాన్ని ఆనందంతో నింపింది. అలసిపోయిన చేతులను ఒక్కసారి చూచి, చిరునవ్వు నవ్వాడు.

తన స్వదేశమైన బెబ్బియం కొరకు రీఫ్ యీ విషయాన్ని సాధించాడు !

రీఫ్ గెలిచినవేళ : 14 నిమిషాల 17.6 సెకండ్లు; జట్టోవేక్ వేళ : 14 నిమిషాల 17.8 సెకండ్లు. ఈ రెండూ ఒలింపిక్ రికార్డులను భగ్నం మొనర్చినవి.

శీత స్థితి బాగుడివుంటే, మాగ్నం ఉండవలసినరీతిగా ఉండి పూటే ఎంత వేళలో మీరు గెలిచి వుండురు?

స్లిఖూస్ 10 సెకండ్ల వెనక చేరుకున్నాడు. తర్వాత ఆహ్లాడెస్, ఆల్బర్ట్ సెన్, స్టోక్.

ఒలింపిక్ ఆటల ఆనువాయిలీ ప్రకారం రేపు ఆటలు ముగిస్తారనగా యీ సాయంత్రం స్టేడియంలోని ఒలింపిక్ పతాకం, అలాగే ఒలింపిక్ గ్రామంలోని పతాకం ఎంత జాగ్రత్తగా రక్షిస్తున్నా అవ్యక్తమవుతాయి. క్రీడోత్సాహులకు ఆ పతాకం విలువలేని జ్ఞాపక చిహ్నం.

ఈసారి పతాకం పోవడమేకాదు; మరొకవస్తువుకూడా క్రీడోత్సాహుల ఆపహరణానికి గురయినది ఎమిల్ ఫిర్యాదు. పోగొట్టుకున్నది తాను.

దుస్తులు ధరించి రీఫ్ ను కాగలించుకొని తన వస్తువులను సర్దుకొనుటకు వెళ్ళు సరికి, తన విషయపాదంపై అవ్యక్తమయ్యాయి.

ఈ అవ్యక్తమైన పోటీ చాలాకాలం చర్చించబడింది; రీఫ్ గెలిచాడు; కాని ఒలింపియడ్ లో ఎన్నడూ ఎవ్వరూ సాధించనిది జట్టోవేక్ సాధించాడు.

రీఫ్ విజయాన్ని జట్టోవేక్ తృణీకరించలేదు. తనమీదే తనకు అసంతృప్తి కలిగింది. ఇంకెక్కి తిరిగి వెళ్ళినతర్వాత అందరూ తప్పు నిందిస్తారని అతని భయం.

"నేను మూడవవానిగా వస్తే అది వేరే సంగతి; రెండవవానిగా అంత దగ్గరకు వచ్చి ఓడిపోయినందుకు నిందించకమానరు."

ఆతనిని ఓదార్చవలసివచ్చింది. దజితపతకం వచ్చినందుకు అందరం సంతోషించాం; జైత్రపతాకం సగర్వంగా, ఎత్తుగా ఎగురుతున్నందుకు ఆనందించాం.

కాని యీ అపజయ కారణాలను పరిశీలించి విమర్శించుట మాత్రం ఎమిర్ వదలి పెట్టలేదు.

“నా స్నేహితుడు రిఫ్ గెలిచినందుకు నాకు సంతోషం. మొట్టమొదటిసారి బెన్జియన్ దేశస్తుడు ఒలింపిక్ పోటీలో గెలుపొందుట యిదే. అయినా అతనిని గెలుచుట అసాధ్యం కాదు. పోరాటం నాది. ఆఖరు పరుగు సేవ కొంత ముందు ప్రారంభించినట్లయితే ఫలితం వేరుగా ఉండేది.”

నిజమే! అందరి అభిప్రాయం అదే. మరొక కొన్ని మీటర్ల దూరం ఎక్కువగా ఉంటే, రిఫ్ ను దాటిపోయేవాడు ఎమిర్. చివరివేట కొంచెం ముందుగా ప్రారంభించినా సరిపోయేది. కాని అది సాధ్యమయ్యేదా? అదంతా యీ యిద్దరు ప్రవీణుల మానసిక ప్రవృత్తి, శరీర పరిస్థితిమీద ఆధారపడి ఉండలేదా? పండెం, పోరాటం, మనోబలం, ఆయాసం, వైతికబలం అన్నింటిమీద ఫలితం ఆధారపడి ఉంటుందీకదా!

అయినా యీ ఒలింపిక్ ఆటలనుండి ఎమిర్ కొన్ని పాతాలు నేర్చుకోవడా? ఆ ప్లాడెన్ విషయంలో తాను అనవసరంగా తన శక్తిని వృధాచేయలేదా?

నిజంగా, యింకే ఒక వ్యక్తి సాధించినదానికన్న ఎక్కువ ఎమిర్ సాధించిన మాట వాస్తవం. అయితే అతని అసంతృప్తితో వేదనపడుట దేనికి? అంతా అతని మంచికొరకే; ఏవోరోజు దీని ఫలితాన్ని అనుభవిస్తాడు.

ఒలింపిక్ ఆటలు సాగుతున్నాయి. ఎమిర్ అడుగుజాడల్లానే మన జట్టులోని యితర ఆటగాండ్రుకూడా నడుస్తున్నారు. చెప్పకోతగ్గ విజయం ‘సివోనా’ది. 1500 మీటర్ల పండెంలో ఎరిక్స్, స్ట్రోడు, స్లిఖూస్ వెనక నాల్గవ వానిగా గెలిచాడు. ఆతని “టైము” రి నిమిషాల 51.2 సెకండ్లు; ఆ మాగ్ స్థితినిబట్టి చూస్తే యిది అద్భుత ప్రదర్శనమే.

ప్రతిరోజూ విశిష్టమైన ప్రదర్శనలు జరుగుచున్నవి. మేరథాన్ పండెంలో గమ్యస్థానం దరిదాపున బెన్జియన్ దేశపు గెయిలీ పడిపోవడం అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించింది. 400 మీటర్ల పండెంలో జమైకా జట్టువారి మొనగాడు ‘వింటు’ ఆకస్మికంగా దెబ్బకొలుచుకొన్న ‘రిటైర్’ యిపోవడం ఒక విశాదసంఘటన.

ఒలింపిక్ ఆటలలో ముఖ్యమైనవి “ఫీల్డ్” “ట్రాక్” ఆటలు. ప్రతి ‘ఒలింపియడ్’ ఉత్సవంలో ఏ ఒక వ్యక్తియొక్క ప్రదర్శనలో, ప్రేక్షకులమనస్సులను ఎక్కువగా ఆకర్షించి, ఆ వ్యక్తిని తారాపథానికి ఎత్తివేస్తావి. ఇదివరకలాగ తారాపథం అందుకున్నది థోర్పు, నూర్మి, ఓవెస్సె, ఈసారి జెటోవెక్ ఆ గౌరవాన్ని పొందేడు. కాని డచ్చి శ్రీ స్టేంకర్సు - కోన్తో యీ గౌరవానికి భాగస్వామి మాత్రమయ్యాడు.

వెంట్రీ ఆటస్థలంలో చేరిన ప్రతికా విలేఖరులు జటోవెక్ యొక్క అసాధారణ ప్రజ్ఞను వర్ణించుటకు తగినమాటలను వెదకుటలో తీకమక పడ్డారు.

“మానవ యంత్రం” అని ఒక శీర్షిక.

“గిరిజనులు పర్వత నివాసాలనుండి, గుహలనుండి జట్టోపేక్ ను చూడడానికి వచ్చేవారు”ని శ్రేణించి వాగ్దాహరణ వివరణ.

శ్రేణించి వ్యాసశర్మ మేగ్నన్ యిలావ్రాశాడు: “జట్టోపేక్ మానవమాత్రుడు; తక్కినవాళ్ళవలెనే పరుగెత్తుతాడు.”

ఇంకా యిలా వ్రాశాడు: “అభిమానుల ప్రశంసలవలన మోసపోయే ఆటగానికి ప్రమాదం తప్పదు. విషయం కాంచినవారు అమానుష ప్రహ్లానిధులని అనుకుంటే, వారు తమ శారీరకశక్తిమీదనే ఆధారపడుతున్నారన్నమాట. ప్రేక్షకులు వారిని ప్రశంసించవచ్చు.

“వెంట్రీలో ఒక అసాధారణ సంఘటనవల్ల వాతావరణం స్తబ్ధించిపోయింది.

“జట్టోపేక్ నవీన పద్ధతులకు బానిసకాదు. మానవుడు ఏ విధంగా పరుగెత్తునో ఆ విధంగా పరుగెత్తాడు. విషయంకొరకు ఎన్నో కష్టాలు అనుభవించాడు; తన శరీరంయొక్క సరియైన బరు వతనికి తెలుసు; ఎంతవరకు ఏ ఘట్టంలో ఎంత శక్తిని వినియోగించాలో అతనికి తెలుసు; పరుగెత్తుతున్నప్పుడు ఆతని ముఖంలో బాధ, ఊపిరికొరకు ఆ కొట్లాట, ఆతని విషయం, ఆతని పోరాటం లండన్ లో జరిగిన ఒలింపిక్ ఆటల స్మృతులలో మరువరానివి.”

జట్టోపేక్ విజయభూషణ దేశాల ఎల్లలుదాటి ప్రతిస్పందించింది. ఒలింపిక్ ఆటలు సమాప్తమయిన తర్వాత చాలాకాలం ఆ ప్రతిస్పంది ఆతనిని వెన్నంటేవుంది.

లండన్ నుండి ఎమిల్ 8000 మీటర్ల ప్రావీణ్య ప్రదర్శనమిచ్చుటకు ఆట్రెండు వెళ్ళేడు. హార్బరువద్ద బెబ్బియన్ ప్రతినిధులను కలిశాడు; వారుకూడా అలసి అప్పుడే అక్కడ చేరుకున్నారు.

బ్రెస్సిల్స్ లో జరిగిన ఉత్సవసందర్భంలో ఒలింపియడ్ ప్రవీణుల సమీక్షంలో బెబ్బియన్ ప్రత్యక్షులతో మాత్రమే ఎమిల్ 8000 మీటర్ల పంజెంలో పాగ్లాని కులభంగా గలిచాడు.

లండన్ వదలిన తరువాత ఎమిల్ కు సరియైన శ్రమించిందేమీ. అలసి పోయాడు; ఇంటికి పోదామని ఆతురత పడుతున్నాడు. అక్కడనుంచి ఎమ్మెర్ట్ డమ్మకు వెళ్ళి 8000 మీటర్ల పంజెంలో పాగ్లాని ఆ ప్లాడెన్, స్లిఖాన్, తర్వాత మూడవ వానిగా వచ్చాడు.

ఆ తర్వాతనే ఇంటికి వెళ్ళగలిగాడు. అది ఉత్సవంగా తయారయింది. దేశమంతా సన్మానించుటకు వేచి ఉంది. ఎంతో సంతోషంగా ఉంది. విమానాశ్రయం వద్ద తలిదండ్రులు తన కొరకు నిశ్చించుట ఆతనికి పరమానందంగా ఉంది.

దురదృష్టవశాత్తు తలిదండ్రులతో ఆట్టే కాలం గడపలేకపోయాడు. ఇక్కడ కూడా అనేక సన్మానపు టుత్సవాలలో పాగ్లానవలసి వచ్చింది. సరైన ‘ఫారమ్’ లో లేకపోయినా, ఎడమ తొడలో నొప్పి ఉన్నా తన ప్రజలకు ఆశాభంగం కలగకుండా పరుగుపంజెలలో పాగ్లాన్నాడు. ప్రత్యర్థిని చూచి భయపడినాడనిగాని, ఒలింపిక్

విజయా లాతని తల తిరిగేటట్టు చేశాయనిగాని ప్రజలెక్కడనుకొని పోతాలోనని పరుగెత్తుటకు సంశయించలేదు.

ఒలింపిక్ ఆటల నీడలలో జరిగిన అసంఖ్యాకమైన పోటీలలో బ్రూనోలో జరిగిన దాతనికి మరువరానిది. అక్కడే ఒక పెండి గ్లాసు, ఒక పిప్టల్, ఒక గిటార్ ఆతనికి బహుమానాలుగా వచ్చాయి. క్రీడా స్థలంలోనే ఆ గ్లాసు ఎవరో దొంగిలించారు. పిప్టల్ తానే ఎవరికో బహుమతిగా యిచ్చివేశాడు. ఒక్క గిటార్ మాత్రమే ఆతనికి దక్కింది. అప్పుడు ప్రేక్షకులు దానిమీద ఆతనిని వాయింప మన్నారు. కాని వారిని సంతృప్తి పరచలేకపోయాడు; సిగ్గు పడుతూ అక్కడనుంచి అదృశ్యమయ్యాడు.

తర్వాత ప్రేక్ స్టేషన్లో స్టేడియంవద్ద ఒలింపిక్ పోరాటంలో తనకు కలిగిన అవమానానికి రిఫ్ మీద కనీసీర్పుకునే అవకాశం వచ్చింది. ఈ ఒలింపిక్ వీరు లిద్దరూకూడా అలసిపోయి ఉన్నారు. వారిద్దరికీ విశ్రాంతి అత్యవసరం. ఇద్దరిలో రిఫ్ యొక్క కేంద్రీకరణశక్తి యెక్కువ. 14 నిమిషాల 19 సెకన్లలో పరుగు పూర్తి చేశాడు; ఎమిల్ కన్నా 2 సెకన్లు జేరంగా పరుగెత్తేడు.

ప్రేక్ పోరులు రిఫ్ ను ఎంతో ఆదరంగా ఆహ్వానించారు. ఎమిల్ హృదయ పూర్వకంగా రిఫ్ ను అభినందించాడు. రిఫ్ ఆనాడు తనకన్న ఎక్కువ ప్రజ్ఞను చూపించాడని ఎమిల్ అంగీకరించాడు. రిఫ్ ను అభినందిస్తూ పోరులు అడేపనిగా కేకలు వేస్తూంటే, వారికి కృతజ్ఞత చూపిస్తూ చేతులనూపమని ఎమిల్ సెమ్మడిగా ఆతని చెవిలో చెప్పేడు.

రిఫ్ అలాగే చేశాడు. ఈ బెర్లియన్ వీరునికి మూకీభావం కలిగిందికదా అని పోరులు ఆనందించారు. వారి అభిమానాన్ని ఆతనిమీద కురిపించారు.

ఈ అపజయం తరువాత ఏదో కారణంవెదకి తన ఓటమి ఓటమికాదని రుజువుపరచడానికి ఎమిల్ ప్రయత్నించలేదు. ఆతని తొడలో నొప్పి ఆతనిని బాధ పెడుతూన్నది; నడవనీయుటలేదు. విశ్రాంతి వల్లనే అదికుదరాలి. కుదిరేవరకు వేచి ఉండాలి.

అయినా ఆతనిని బుఖారెస్టుకు పంపారు. రివ కిలోమీటర్లలో నొప్పి అధికమయింది. ఎంతో మనోబలం ఉపయోగించి, పరుగుపూర్తి చేశాడు. విజయం ఆతనిదేనని నేరే చెప్పుకొన్నాడు.

జెకోస్లావేకియాకు, ఇటలీకిమధ్య బోలోనాలో జరిగిన అంతర్జాతీయ పోటీలలో మొదటిరోజు 10,000 మీటర్ల పందెంలోను, రెండవరోజు 5000 మీటర్ల పందెంలోను ఎమిల్ పరుగెత్తేడు. 'నేళలు!' 30 నిమిషాల 38 సెకన్లు; 14 నిమిషాల 30 సెకన్లు; అంతమంచి 'నేళలు' కావని. అయినా విజయానికి మాత్రం అభ్యంతరం లేకపోయింది; అంతకన్నా సంతోషించవలసిన విషయం: నొప్పిలు అదృశ్యమవుతున్నాయి. అందుచేత, అక్కడే ఆ గడ్డి బయళ్ళలో ప్రేయినింగు ప్రారంభించాడు. దానివల్ల ఆతనికి కొత్త శక్తి వచ్చినట్టయింది.

తర్వాత ఆహ్లాడెన్ (స్వీడ్)తో పోటీకి ప్రేక్ చేరుకున్నాడు. ఒకసాయంత్రం కృత్రిమ కాంతిలో ఏ అనుమానం లేకుండా ఆతనిని ఓడించాడు. 14 నిమిషాల 18 సెకెండ్లలో జట్-పెక్ పరుగు పూర్తిచేశాడు.

అలాగ, ఆ సంతకర్తరం విజయంతో సమాప్తమయింది.

తర్వాత ఏమిటి? అటల రుతువు పూర్తి అయిపోయింది. ఇంక తన స్వంత వ్యవహారాలను చక్కజేసికోవాలి. 'డానా'ను వివాహమాడినాడని విని ఆశ్చర్యపోయే దెవరు ?

ఆ ఒలింపిక్ అటల మధ్య నెమ్మదిగా ఒక ప్రేమకథ అల్లుకుపోతుంది. స్వభావంలోను, ఆకర్షణలలోను రుచులలోనూ వికృతగల యీ యిద్దరు వ్యక్తులు ఒకరి హృదయంలోని కొకరు ప్రవేశించారంటే ఆశ్చర్యంలేదు.

ఈ విధంగా ఆ వివాహాదిం వచ్చింది: అక్టోబరు 24, 1948.

ఛాంపియన్ షిప్ హేండుబాల్ పోటీలో ప్రవేశించవద్దని ఆమెకు తలిదండ్రులు ఎందుకు వారించారో పెండ్లికూతురుకు తెలియలేదు. కాని అవివేకంగా వారిద్దరు సైకిళ్ళమీద పికారు వెళ్లుటకు అంగీకరించారు. పర్యవసాన మలాగయినందుకు యిద్దరూకూడా అవృప్తవంతులే అవాలి. ప్రేమించినవారు సైకిళ్ళమీద ఒకరిప్రక్కనొకరు పోయినప్పుడు సంతోషం అజాగ్రత్తకు దారిపెట్టుంది. ఒకరి చేతులొకరు పట్టుకోవా లనిపిస్తుంది; ముద్దుపెట్టుకోవాలని కూడా అనిపించవచ్చు-కాని ఏమవుతుంది.

అకస్మాత్తుగా, వారు వారి సైకిళ్ళ క్రింద పడిపోయారు. వారిని త్రోసివేసిన లారీ, వారి మీదనుంచి పోనందుకు సంతోషించాలి.

పెండ్లికూమారుని బట్టలకొక చిరుగు; పెండ్లికూమార్తెకు మోకాలుమీద చిన్న దెబ్బ; ఆ దెబ్బ ముక్కుమీద తగలలేదు; అలాగయితే వివాహసమయంలో ఆమె ముఖ మెలాగుండేదో!

వివాహానికి వచ్చిన ఆహ్వానితులు, వధూవరుల ఆలస్యానికి ఆందోళన చెందు తూన్న సమయానికి వారు చేరుకున్నారు; వారు బలవంతులైన ఆటగాండ్రు కాబట్టే, ఆ గుంపులోనుండి, దేవాలయంలోకి త్రోవచేసికొని పోగలిగారు. ఇద్దరు ప్రఖ్యాత వ్యాయామ ప్రవీణులు వివాహ సమయాన సాక్షులు.

వివాహం పూర్తి అయిన తర్వాత పరిస్థితులు, యింకా విస్తృతంగా ఉన్నవి. వధూవరులు, దేవాలయంలో నుంచి బయటపడేసరికి వస్తువు పెండ్లిగౌను ముక్కలయి పోయింది. కష్టంమీద బయటపడ్డారు. బయట 'హేండుబాల్' జట్టువారు యింకా యితర స్త్రీ పురుష ఆటగాండ్రు బారులుతీర్చి అలంకారాలతో 'ఆర్చి'గా ఏర్పడి వధూవరులను గౌరవించారు.

ప్రాతఃకాలంవరకు నృత్యాలు. ఎమిల్ - డానా చివరవరకు 'డ్యాన్సు'చేశారు.

అటల ఊహా ప్రపంచంలో అల్లిన దేవతల కథ కాదిది; కాని అంత అందమైన ప్రేమగాథే. ఇద్దరు క్రీడా పీరులు, ఒలింపిక్ విజయులు ప్రేమించి వివాహం చేసు

కున్నారు. వారు ఉత్సాహంగా యీనాటికీ ఆటలలో పాల్గొంటూ విజయాలు సాధిస్తూ వారిదేశంయొక్క గౌరవాన్ని దిద్దుకుంటున్నారని చెప్పవచ్చు.

రాష్ట్రభవనంలో సన్మానం

స్థానిక వ్యాయామ ప్రణాళిక మొదటి సంవత్సరం అభివృద్ధిని సూచించింది. క్రీడల పోటీలలో సంపాదించిన ఘనవిజయాలకు తన సంతోషమును ప్రకటించుటకు అధ్యక్షుడు గొట్టొడ్డు రాష్ట్రభవనంలో ఒక ప్రత్యేక సభను ఏర్పాటుచేశాడు.

దేశంలో వ్యాయామ శిక్షణపొందినవారి ప్రతినిధులుగా కొంతమంది ప్రవీణులు అధ్యక్షునితో సమావేశమగుటకు యీ ఏర్పాటు జరిగినది.

ముఖ్యమైన అతిథులు, విదేశ ప్రతినిధులు, రాయబారులుమాత్రమే ప్రవేశించుటకు ప్రత్యేకింపబడిన “మేక్యూ” ద్వారంలోనుండి ఆరోగ్యానందాలతో పొంగి పోతున్న ఆటగాండ్లు, ఒలింపిక్ ఆటలలో తమదేశానికి ప్రాతినిధ్యం వహించిన సమర్థులు, యీ నాడు రాష్ట్రభవనం ప్రవేశించారు. అలా ప్రవేశించినవారిలో ఎమిల్ జట్-పెక్ కూడా ఉన్నాడు.

ఆటగాండ్రొకరు అధ్యక్షుడు నిరీక్షిస్తున్నాడు. వారొక్కొక్కొక్కో పరిచయం చేసుకొని తర్వాత వారు దేశానికి చేసిన సేవను ప్రశంసిస్తూ కృతజ్ఞత తెలిపేడు. ఆటలలో ఆయన కంట అభిమానమో ఆయన ఆడిన మాటలవల్ల బోధపడుతుంది. యువకుడుగా, వర్కర్లు స్పెర్ట్స్ యూనియన్ లో ఆయన సభ్యుడు.

“మన వ్యాయామ జీవితంలో యిటీవలి సంఘటనలు మనం సరియైనమార్గంలో నడుచుకుంటున్నట్లు స్పష్టపరచినవి. మన సౌందర్యమైన మాతృభూమి నిర్మాణానికి, రక్షణకి కావలసిన శక్తిని, సామర్థ్యాన్ని సంపాదించుటకు యీ వ్యాయామ క్రీడలు ప్రజలకు తోడ్పడుతాయని నా అభిప్రాయం” అని అన్నారాయన.

వివిధ రంగాలలో మన ప్రవీణుల ప్రదర్శనలయొక్క ప్రాముఖ్యతను ఆయన ప్రత్యేకంగా పేర్కొనుట గమనార్హం. “మిత్రులారా ! ప్రజలు అసంఖ్యాకంగా వ్యాయామాలలో పాల్గొని, ఆటల పోటీలలో కొత్తరికార్డులను సృష్టించండి; పందెలలో గెలుపొందండి” అని ఉద్ఘాటించారు. సంతోషం మనసు నూగిసలాడజేస్తుంటే, అధ్యక్షుని చుట్టూచేరి, ఆటగాండ్ర ప్రతినిధులు కొత్త స్టేడియంలు, ఆటస్థలాలు, జిమ్నాషియంలనిర్మాణముగురించి శిక్షణనిచ్చే ఉపాధ్యాయుల, ప్రముఖ ఆటగాండ్ర

త్రైయనింగు పద్ధతులనుగూర్చి, క్లబ్బులద్వారా, స్కూళ్ళద్వారా యువకుల చదువు యేర్పాట్లను గురించి చర్చించారు.

చర్చలు ముగిస్తూ, ఎమిల్ జట్ పేక్ ఇలా అన్నాడు:

“మన ప్రజల రాజకీయ విముక్తితోపాటు, వ్యాయామ శిక్షణకు ఒక క్రొత్త రూపాన్నిచ్చిన మిమ్ములను ఆటగాండ్రందరి తరపున అభినందిస్తున్నాను; మీకు కృతజ్ఞత తెలియజేస్తున్నాను. మీరు చేసిన ఏర్పాట్లు ఫలితంగా దేశంలోని ప్రజలు యావన్ముంది శారీరకశిక్షణ పొందగలుగుతారు; క్రీడలలో సమర్థులైన మన ఆటగాండ్రు అమృతమైన ప్రదర్శనల నివ్వగలరు.

“మన జాతి పతాకను మనదేశపు సరిహద్దుల బయట రక్షించుట మాకు ఘనమైన గౌరవం. మన పితృదేశంమీద మా కుండే కృతజ్ఞతవల్లనే మేమీ కార్యమును సాధిస్తున్నాం.”

ఎమిల్ తన దుస్తులలో తీవ్రంగా అత్యున్నత అధికారి ఎమట నిలబడ్డాడు. అధ్యక్షుడు గొట్టాల్సా అభిమానంగా అతనితో కరచాలనంచేసి 5000 మీటర్లు పండ్లలో ఒలింపిక్ లో ఎమిల్ విజయాన్ని తా నెంతగా ఆ కాంక్షించాడో స్పష్టికి తెచ్చాడు.

ద్రవించిన హృదయంతో, హెచ్చిన ఆత్మవిశ్వాసంతో, ఎమిల్ రాష్ట్రభవనం నుండి బయటకు వచ్చాడు.

ఎమిల్ మంచి ఆటగాడు మాత్రమేకాదు; పనిమీద మంచి శ్రద్ధ, ఒక వంక కాలాన్ని హరించే త్రైయనింగు అవుతూ, తన ఆసక్తి పనిని సక్రమంగా చేసేవాడు.

అలాంటి ఆదర్శ యువకుడు పండ్లలో పాల్గొనుటేకాక ప్రజాహితీ తీవ్రనంలో పాల్గొనవలసి వచ్చింది. జాతీయ ఉత్సవాలకు ఆహ్వానాలు వచ్చాయి. శాంతిసభకు ప్రతినిధిగా పంపబడ్డాడు. లాంఛనానికి ఏర్పాటు చేసిన ‘రోడ్ రేస్ న్’లో పాల్గొన్నాడు; రిలే రేస్ న్ కు బ్యాటన్ ను తీసుకువచ్చే గౌరవం ఆతనిమీద మోపబడింది. యువక సంఘాలలో తన అనుభవాలనుగూర్చి ప్రసంగించేవాడు. స్కూళ్ళలో ఎప్పుడూ గౌరవనీయమైన అతిథి.

ఈ గౌరవపదవులు యాయనమీద ప్రజలకున్న గౌరవాన్ని తెలియజేస్తాయి. క్రీడారంగంలో యితనికి ఏర్పడిన ప్రతిష్ఠనుగూర్చి యిది చాటుతది.

ఇన్ని గౌరవాలూకూడా యితని వినయానికి భంగం కలిగించలేదు. కాల హరణకు కారణాలయిన యీ గౌరవస్థానాలు, ఆతని ముఖ్యాదర్శమైన ఆటలనుండి ఆతని మనసును మరల్చలేదు. ఎక్కడికి వెళ్ళినా ఆతనిని చుట్టుముట్టే యువకులు, యువతులు - ఆతని అనుభవాలనుగూర్చి అడిగేవారు. వారందరికి ఆతడు ఆదర్శం.

1949 వసంతంలో ఒక చిన్నపండ్లలో పాల్గొన్నాడు. అనుకోకుండా ఆతని కివోక మరపురాని ఘటన. ఏమయిందో ఊహించగలరా? తన జీవితంలో ఎన్నో బహుమానాల నందుకున్నాడు పతాకాలు, అడ్డాలు, గ్లాసులు మొదలైనవి.

వీనిలో చాలావరకు అత సుపయోగించలేదు. వాటన్నింటినీ స్నేహితుల కిచ్చేవాడు. ఈసారి మొట్టమొదటిసారి ఒక పుస్తకం బహుమానంగా వచ్చింది.

అధికారరీత్యా ప్రేగ్ నగరం బయటికి పోవలసివచ్చింది. అందుచేత అడవులలో కాని, రోడ్డుమీదకాని 'ట్రెయినింగ్'య్యేవాడు. ఫ్రానికంగా ఉన్న పిల్లలు వారి బైసికిళ్ళనుంచి ఆతనితో పోయేవారు. నిజంగా పరుగెత్తాలంటే అడవిలోనికి దూరంగా పోయేవాడు. తిరిగి చీకటిపడిన తర్వాతే వచ్చేవాడు.

ఆటఫలంలోనే ట్రెయినింగ్ వ్యాలంటే గుంపులుగా పిల్లలు అక్కడ చేరేవారు. వారినిచూచి ఎమిల్ పారిపోయేవాడు కాదు. వారందరూ తననుచూచి నేర్చుకుందామని వచ్చినవారని ఆతనికి తెలుసు.

"వానితో నేను మాట్లాడగలనంటావా" అని పిల్లలు ఒకరినొకరు అడిగేవారు.

"తప్పకుండా నీవేమడిగినా జవాబుచెబుతాడు. ఇతర తారలవలె గర్వపోతు కాడు."

భయంగా ప్రారంభిస్తారు. ఎమిల్ అప్పుడే వేగంగా పరుగెత్తి ఊపిరితీసుకోవడానికి నెమ్మదిగా పోతుండి ఉంటాడు. అనుకోకుండా ఆతనితో వస్తూన్నట్టు ముందొకడు, తరవాత ఇద్దరు, తరవాత ముగ్గురు ఆతని ప్రక్కన చేరుతారు. పెటసే తనేవచ్చి కూర్చుంటానని ఎమిల్ అనడం అదే సంస్థ అక్కడున్న పిల్లలందరూ చుట్టూ చేరడానికి.

వారిలో చాలామంది ప్రారంభదశలోనివారు: మనస్సులు నిశ్చయించేసి కోని వారు, చేసికొన్న వారు; కొన్ని పండేలలో అప్పుడే పాగ్గాన్న వారు. ఈ యువకులు అనేక అడ్డుప్రశ్నలు వేసేవారు. అన్ని ప్రశ్నలకు కాంతంగా, స్పష్టంగా, జవాబు యిచ్చేవాడు ఆతని సహజ ధోరణిలో. "రోడ్ లేదు ఛాంపియన్ పిప్పలంటే నీ కిష్టం లేదట నిజమేనా?" అని వెనకనుండి ఎవరో ప్రశ్న.

"అవును; ఇవి ప్రమాదకరం. ఒక నెలరోజులు పూర్తిగా ట్రెయినింగ్ వ్యాలి రోడ్డుమీద దానివల్ల ఆటలరుతువులో మరేపనికీ అవకాశం ఉండదు. అందుచేతనే యీ పండేలు 'మే' నెలనుండి ఆకురాలకాలానికి వాయిదాపడినవి."

"వీటిలో మీరెప్పుడైనా పాగ్గాంటారా?"

"తప్పకుండా, ఎప్పుడో ఒకప్పుడు బెర్లియంలో 'సాప్' పట్నంలో, ఒకసారి రోడ్డుపందెంలో పరుగెత్తినాను. రోడ్డు అతికఠినంగా రాలిలావుంది. గెలిచి ఎలా గయితేనేమి బయటపడ్డాను. ఒకసారి భరించిన యీ కష్టం మరొకసారి భరించుకునేమి? కాని సిద్ధాంతరీత్యా యీ పండేలకు నేను వ్యతిరేకిని."

"జటో పెక్ గారూ! 5000 మీటర్ల పందేనికి తయారయ్యేఉత్తమమార్గమేమి?"

"ఎవర్ని తయారుచేయుటకు?"

"నన్నే"

"5000 మీటర్ల పందెం నీవే పరుగెత్తాలనా?"

“అవును, నాకు అభిలాషగా ఉంది; నీవాదూరం పరుగెత్తినావని నాకు కూడా ఆశగా ఉంది.”

“నా ప్రియమైన యువకుడా! ఇంకా చాలాకాలం నీవు వేచిఉండాలి. కొన్ని వయసులలోనే కొన్ని ఉత్తమ ప్రవర్తనల నిచ్చుటకు అష్టత వీర్పడుతుంది. చిన్న దూరాలు 22 వ వీట; మధ్యరకం 26 వ వీట; ఎక్కువ దూరాలు 30 వ వీట. శరీరతత్వం ఆయాప్రయాసలకు, ఆయావయసులలోనే అనుమతిస్తుంది అనుకూలపడుతుంది. బహుదూరాలకు ప్రయత్నిస్తే నీశక్తిని వృధాగా వ్యయం చేస్తున్నావన్నమాట. నీ ‘వేగం’ తగ్గిపోతుంది. నీలోనున్న యువకాగ్ని ఆకాలంలో నుసలయిపోతుంది. నీ స్వాభావిక శారీరక అభివృద్ధిని నీవాటంకపరచినవాడవవుతావు.”

“అయితే, నన్నేమి పరుగెత్తమన్నావు.”

“నీవు తక్కువ దూరాలతో ప్రారంభించాలి. అన్నిటికన్నా ముఖ్యం ‘వేగం’; తరువాత నిపురం, తరవాత ఓర్పు.”

“5000 మీటర్ల పందేనికి ఏ వయస్సులో ట్రెయినింగు ప్రారంభించాలి?”

“పరుగు పందెగాడు 1500 మీటర్లు 4 నిమిషాలలో పరుగెత్తగలిగినప్పుడు, 5000 మీటర్లకు ట్రెయినింగ్ ప్రారంభించవచ్చు. లేవోలే, దూరపు పందేలలో మంచి ‘వేగం’ ను సంపాదించుట దుర్లభం. 800 మీటర్లను 2 నిమిషాలలో పరుగెత్తగలిగినప్పుడే 1500 మీటర్ల ప్రయత్నం చేయవచ్చు. అవసరమైన వేగాన్ని సాధించ లేనప్పుడు దూరపందేలకు దిగకూడదు.”

“ఓర్పుకొరకు ప్రత్యేకంగా ట్రెయినింగు పొందాలా?”

“అంటే ఏమిటని నీ భావం. పూర్వం ఎన్నో కిలోమీటర్లు వరుసగా పరుగెత్తలే అది ఓర్పుకి తార్కాణమనేవారు. ఈనాడు నాకు కావలసింది ఎంతసేపు ఓర్వగలను అనేదికాదు; గమ్యస్థానం ఎంత త్వరగా చేరుకోగలను అనేది. అందుచేత, పందెపువేగం ఎంతసేపు నేను నిలపగలననేది ప్రశ్న. 100 మీటర్లు అనేకసార్లు 15 సెకండ్లలో పరుగెత్తగలిగితే, 800 మీటర్లు 2 నిమిషాలలో పరుగెత్తగలనన్నమాట. 1500 మీటర్లు 3 నిమిషాల 45 సెకండ్లలో పరుగెత్తగలనన్నమాటకూడా! అందుచేత వేగం ఎంతసేపు ఓర్వగలమనేది పందెంలో అంత్య ఫలితాన్ని చేకూర్చగలదు. అందువల్లే ట్రెయినింగులో యీ విషయం దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి.

“మధ్యరకం పందేల ట్రెయినింగుకు, దూరపుపందేల ట్రెయినింగుకు గల భేదమేమిటి?”

“మైలుదూరం పరుగెత్తేవాడు శరీరాన్ని ఆప్టేబాధపెట్టినవసరంలేదు. వాని ‘ట్రెయినింగు’ వేగమిద కేంద్రీకరించాలి. చిన్నదూరాలు వేగంగా పరుగెత్తుట అలవాటు చేసుకోవాలి.

ఒలింపిక్ లో 4 వ స్థానం వచ్చిన మన ‘సివోనా’తో ట్రెయినింగు కావాలంటే 200 మీటర్లు పరుగెత్తుతూండాలి. ప్రతిసారి ‘సివోనా’యేనాకన్న త్వరగా పరుగు పూర్తిచేస్తాడు. కాని ఆ దూరం నేను రెండురెట్లు ఎక్కువసార్లు పరుగెత్తాలి.”

“అయితే ఎక్కువదూరపు పరుగుపండ్లపు ట్రెయినింగు చాలా కష్టమన్న మాట ?”

“అవును. దూరం పరుగెత్తేవాడు, తన శరీరశక్తిని ఎక్కువగా ఉపయోగించాలి. ‘స్పిరిటర్’, ‘జంపర్’, ‘ట్రోయర్’ పండ్లకి ముందు కొన్నాళ్లు నెమ్మదిగా విశ్రాంతి తీసుకోవచ్చు. సమయంవచ్చేసరికి బేటరీలలో ఎల్పిసిటీ తయారయినట్లు, వారి శరీరాలు తయారుగా ఉంటాయి. బహుదూరం పరుగెత్తేవాని శరీరం అకస్మాత్తుగా అలవాటు తప్పినట్లు ప్రవర్తిస్తుంది. అవసరం వచ్చినప్పుడు మోసంచేస్తుంది. మేర్థాన్ పండ్లలో పరుగెత్తేవారు చివరినిమిషంవరకూ ట్రెయినింగు విడువకూడదు.”

“నీవుకూడా ఎక్కువదూరాలు పరుగెత్తుతావా ?”

“ప్రస్తుతం కాదు. నావేగం తగ్గిపోతుండేమోనని భయం. ఒకసారి ‘వేగం’ పోతే మరల సంపాదించుట కష్టం.”

“నీ ట్రెయినింగు ఏర్పాటు చేసుకొనే పద్ధతినిగూర్చి చెప్పాలవా ?”

“సంతోషంగా చెబుతాను, కాని ఆ పద్ధతిని అనుసరించకండి. ఎందుచేతనంటే నాపద్ధతి ఎవరైనా అలసట చెందిస్తుంది.”

“సునాయాసంగా పరుగెత్తుట నేర్చుకోవాలి. అడవి ప్రదేశంలోగాని, పచ్చిక బయళ్ళలోగాని, 1000 మీటర్లు పరుగెత్తుట కలవాటుపడాలి. 100 మీటర్లు దూరం పరుగువేగం క్రమంగా ఎక్కువచేస్తూ పరుగెత్తాలి. నెమ్మదిగా బయలుదేరి మధ్యలో వేగం అధికంచేసి, చివరకు వచ్చేసరికి వేగం అత్యధికంచేయాలి.

“నా విషయంలో నేను సంవత్సరం సంవత్సరం నాపద్ధతి మార్చివేస్తూంటాను. వెనుకటి సంవత్సరపు అనుభవాల ననుసరించి నేను పద్ధతులను మారుస్తూంటాను. ముఖ్యమైన విషయం తక్కువదూరపు పరుగులా? ఎక్కువదూరపు పరుగులా? అనే దానిమీద ఆధారపడి ఉంటుంది నా ట్రెయినింగు. అది కాకుండా శీతోష్ణస్థితిమీద కూడా ఆధారపడి ఉంటుంది. అదే నిర్ధారణచేస్తుంది 400 మీటర్లు ట్రెయినింగు, 200 మీటర్లు ట్రెయినింగు అనేవిషయం.

“నా ట్రెయినింగు ప్రారంభించేముందు, నేనెంత ఓర్వోలననేది నిర్ధారణచేసుకొంటాను. ఉదాహరణకు; 100 మీటర్లు పదిసార్లు; 200 మీటర్లు 10 సార్లు; 400 మీటర్లు 6 సార్లు; మధ్యమధ్య వేగం అధికంచేసే ఘట్టాలుకూడా ఉంటవి. కాలం వెళ్ళినకొలవీ, నా ఓర్వోలగిన శక్తికూడా అధికమవుతుంది. అందుచేత నా ట్రెయినింగు కఠినంచేస్తాను. అలాగ, రెండువారాలు చేస్తాను. పండ్లకి ముందు వారం, రోజువిడచి రోజు మాత్రమే నా ‘ప్రాక్టీసు’. పండ్లకి ముందు ఒకటిరెండు రోజులు విశ్రాంతి తీసుకుంటా. పండ్లకి ముందు సాయంత్రం, సరదాకి నెమ్మదిగా పరుగెత్తుతాను; వీలయితే ఏ మాగ్గంమీద పండ్లం జరుగుతుందో దానిమీదే. మానసికంగా సిద్ధమగుటకు మాత్రమే. పరుగుమీద దృష్టి ఉండదు. సరదాకు, ఖులాసాగా చేసేపనియిది. మర్నాడు పండ్లలోకూడా మనసు ఖులాసాగా ఉంటుంది.

“పందేనికి యిట్టి సుస్థిత యీ విధంగా తయారగుట చాలా ముఖ్యమని నా అభిప్రాయం. హైజంపు చేస్తూ ఒకడు కాలువిరుగకొట్టుకొనుట నాకు తెలుసు. ప్రతిరోజూ కుంటుకుంటూ ఆటస్థలానికి పోయేవాడు ‘బార్’ ఎక్సెనస్థలంలో పెట్టే వాడు. అన్నివైపులనుంచి పరికించి మానేవాడు. ఆతనిన్నేహితు లతినిని విచ్చివానిగా కట్టేరు. కాని, తన కాలు బాగవగానే ఆ ఎత్తును మొదటిప్రయత్నంలోనే సాధించాడు.”

“ప్రతిపందేనికి ముందు ఎక్కువగా పరుగెత్తుతావా?”

“నేను చాలాసార్లు పరుగెత్తుతాను; 5, లేక 6 సార్లు వేగం అధికంచేస్తాను. కొంత వ్యాయామం చేస్తాను.”

వ్యాయామం ఎలా చేస్తాడో లేచి నిలబడి చేసి చూపించాడు.

“త్వరితంగా చేయుటవల్ల వళ్ళు వేడెక్కుతుంది. ఆరోగ్యం దృష్ట్యా యిది చాలా ఉపయోగం. అవయవాలు సరియైన స్థితిలో ఉంటాయి. పందెం మధ్య ఏ అవయవమైనా అవసరమైన పనికి జంకదు. అన్ని విధాలా ఉపయోగపడుతుంది. మోటారు టైసికిల్ ఏక్సిలరేటర్ నొక్కేముందు వేడెక్కులికదా! మానవయంత్రానికికూడా యిది అవసరం. ఇది బలాన్ని అనవసరంగా వ్యయంచేయదు.”

“నీకు ఊపిరితీసుకోవడానికి అవసరమండదా?”

“అది నాకు తెలియదు. వేగంగా పరుగెత్తుతే నీ కండలకు ఎక్కువ ‘ఆక్సిజెన్’ కావాలి. ఉపిరి పోయినట్టపినిస్తుంది. ఈ స్థితి స్వాధీనంలోకివస్తే అవయవాలన్నీ యధాస్థితికివచ్చి పనిచేస్తవి. కాని నుంచి బ్రెయినింగుపొందినవారికి యీ అవస్థ రానేరదు.

“కొంతవరకు భయమే దీనికి కారణం. రక్తనాళాలు బిగుసుకుపోతాయి; రక్తం ప్రవహించవలసినంత వేగంతో ప్రవహించదు. కాస్త ఓర్వగలిగితే, యిది ప్రమాదంకాదు. అందుచేతనే ఒకేరోజు రెండు పందేలలో పాల్గొనేవాడు, రెండవ పందెంలో ఎక్కువ జయప్రసంగా పరుగెత్తగలడు, ముఖ్యంగా అది అంత విబుజైన పందెం కాకపోతే.”

“పరుగుప్రారంభంలో భయంగా ఉంటుందా నీకు?”

“నిశ్చయంగా, ముఖ్యమైన పందెమయితే నా కెంతో భయంగా ఉంటుంది. కాని ఆ విషయం నా ప్రత్యర్థులకుమాత్రం తెలియనీయను. రాబోయే ఆయాసం, అలసట, బాధ మనుష్యులను కృంగతీస్తాయనటానికి సందేహ మేముంది? కష్టమైన పందెంలో పందెగాడు బాధపడతాడు. సందేహంలేదు. ఈ బాధలన్నీ, మనో నిశ్చలతవల్ల జయించగలవాడే, రికార్డులు భగ్నంచేస్తాడు; విజయాన్ని సాధిస్తాడు. అవన్నీ పందెం ప్రారంభమయినంతవరకే. పందెం జరుగుతూన్నంతకాలం అన్ని బాధలు మరచిపోతాం; అన్ని తలపులు పందెంమీదే నిలబడిఉంటాయి.”

“అలాంటి పెద్దపందెంలో పరుగెత్తాలి. రాక్షసిలాగ ప్రారంభంనుంచి పరుగెత్తుతా” అన్నాడొకడు.

“మొదటే కొన్ని గజాలవరకు అతివేగంగా పరుగెత్తకూడదు. అలా చేస్తే అది ప్రాథమికంగా పొరబాటుగా పరిణమిస్తుంది. నీ మొదట నిర్మలంగా ఉండాలి. ముందే వేగంగా పరుగెత్తుటవల్ల ప్రమాదం కలగు. మొదట్లోనే నీ శక్తిని ఉపయోగించేస్తే, చివరకుండవలసిన బలం మధ్యలోనే ఆహుతి అయిపోతుంది. ఒక్కొక్కప్పుడే, కొన్ని పరిస్థితుల్లోనే మొదటే వేగంగా పరుగెత్తుట అవసరమవుతుంది. అప్పుటికికూడా దానివల్ల నష్టాలు లేకపోలేదు.”

“ఆఖరుఘట్టంలో పరుగెత్తే పద్ధతేమిటి?”

“కొందరు ‘స్ప్రింటు’ పందెగాళ్లున్నారు. మొదటినుంచి చివరవరకు వేగంగా పరుగెత్తేవారున్నారు. “స్ప్రింటు” ఆడంబర ప్రియులు. నాంవటి వేగప్రియులు, ప్రత్యర్థులను లెక్కచేయకుండా, అందమైన ఫలవంతమైన ప్రదర్శన లివ్వగలరు. స్ప్రింటు పరుగుదారులలో సత్తువను బయటకు లాగుట కెవరైనా ఉండాలి. మావంటి వారికి, ‘స్ప్రింటు’ దాగ్లకు పోటీవస్తే, మీ మొదట ప్రారంభించిన వేగ గమనం చివరవరకు నిలుపుకోగలరా అనేదే ప్రశ్న.”

“మీ జీవనపద్ధతులనుగూర్చి ఏమైనా చెప్పగలరా? మీ కేమైనా నియమాలున్నాయా?”

“సుఖపుగానే చెప్పవచ్చు. మత్తుద్రవాలు ప్రమాదకరం. అప్పుడప్పుడు ఒక గ్లాసు పుచ్చుకుంటాం, అంతగా అవసరమైతే. నేనసలు పొగత్రాగను. పొగత్రాగుడు ఎందుకు ప్రమాదకరమా డాక్టర్లు చెబుతారు. నేను చెప్పనవసరంలేదు.

“అన్నింటికంటే ముఖ్యం నిద్ర. నియమంగా నిద్రపోవాలి. నేను మామూలుగా, రాత్రి 9, 10 మధ్య నిద్రపోతాను, ప్రాద్దున 5, 6 మధ్యలేస్తాను. కష్టమైన పందేనికి ముందు 10 గంటలు నిద్రపోతాను.

“ఇంక తినుట, త్రాగుట: ఆకలివేసినంత తినుట, దాహంవేసినంత త్రాగుట. ఒకసారి డాక్టర్లసలహావల్ల ఆకలివచ్చుట కారణంగా చనిపోవలసినవాణ్ణి. ఆలోచించి చూస్తే లేళ్ళు, కుక్కలు, చెవులపిల్లులు, ఏ ఆహారం తమ ఆరోగ్యానికి మంచిదా అనే ఆవేదన చెందవు. అయినా మనుష్యులకంటే అవి ఎక్కువవేగంగా పరుగెడతాయి.”

“పందేనికి ముందు మీరు భోంచేస్తారా?”

“పందెం ప్రారంభమవుతుందనగా భోంచేయకూడదు. కాని నేనుమాత్రం యీ నియమానికి వ్యతిరేకంగా చాలాసార్లు ప్రవర్తించాను. అయినా, దానివల్ల నేనేమీ దుష్ఫలితాలనుభవించలేదు. బహుశః నాకడుపు చాలాబలమైన దనుకుంటా.

“నేను ‘ఎకాడమి’లో చదువుతూన్నప్పుడు ఉదాహరణకు చెబుతున్నా: 7-9 ఘంటలమధ్యనే నేను ట్రైయినింగు అవగలిగాను; అంటే రాత్రి భోజనానికి, ‘బ్యూగిల్’ పిలుపుకు మధ్యవ్యవధిలో నన్నుమాట. నేను దానికి అలవాటుపడి పోయాను. అప్పటినుంచి పందేలకు ముందు ఆహారం నన్ను బాధించలేదు. కాని ఆరోగ్య కారణాలవల్ల యీ పద్ధతి నిరాకరించాలి.

‘బ్రిటానియాస్టీమ్’ పోటీలకు నేను లండన్ లో నున్నప్పుడు పంచేనికి ముందు మాకు భోజనం పెట్టేరు. పండెం వూర్తి అయినతర్వాత చాలామంది పోటీచేసినవారు కడుపునొప్పిని ఫిర్యాదుచేశారు. కాని నాకేమీ బాధ అనిపించలేదు.

“ఒకసారి దక్షిణాన మమ్ముల నాహ్వనించినవారు పోటీలనున్న ఫలాహారాల విందుచేశారు. నా పండెం మరో అరగంటకు ప్రారంభం కానున్నది. ఆ రుచికరమైన అందమైన ద్రాక్షపండ్లకొరకు ఒక గంట వేచిఉండాలి. ఈ లోపుగా నా మిత్రులు అవన్నీ కాజేసేవారే. ఈ ద్రాక్షాలంటే నా కంటో ప్రీతి. అందుచే పండెమంత దగ్గరున్నా, నాకిచ్చిన ద్రాక్షపండ్లన్నీ త్వరగా మింగివేశాను. మామూలుకన్నా ఎక్కువ చెమటపోసింది. దానికి కారణం నా కేర్రాలలో ఎక్కువగా నీరుండుట. అదృష్టవశాత్తు అది చాలా సులభమైన సునాయాసమైన పండెం.

“ఈ విషయం యింకా స్పష్టంచేయాలి; ఏ పండెమునుగూర్చి అయినా నేను ఆత్మతగా ఉన్నట్టయితే, 5 గంటలు ముందుగా తినడం ఆపివేస్తాను.”

“ఎమిల్! యంత ఆత్మనిగ్రహం నీ కలా ఆలవడింది?”

“అది కాలంతో క్రమంగావస్తుంది. కాని, వెంటవెంటనే అద్భుతాలు సాధిద్దామని బయలుదేరకూడదు. వీర్యశక్తి అయినా తన స్వాధీనంలోనున్న వానినే చేయుటకు పూనుకోవాలి. చిన్నచిన్న కార్యాలను సాధిస్తూ, చివరకి పెద్దవి సాధించవచ్చు. ఒక్కొక్కప్పుడు యీ సాధన విస్మయంగా ఉంటుంది. బ్రెయినింగు విడవకుండా చేస్తూంటే ఆ బ్రెయినింగు క్రమంగా తీవ్రతరంచేస్తే మనసును స్వాధీనం చేసికొనేతీరి విజృంభిస్తుంది. అప్పుడు ఎంత కఠినకార్యాన్నినా చేయగలుగుతారు. ఆలసట, ఆయాసం బాధపెట్టవు. ఈ విధంగా కేర్రాన్ని లాంగ్ టిసుకొనకపోయినట్టయితే మానసికశక్తిని అభివృద్ధిచేసికొనకపోయినట్టయితే ఏమీ సాధించలేరు.”

“ఎమిల్! నీ ఫక్కినిగూర్చి కొంత తెలియజేయి.”

నెమ్మదిగా చీకటి నీడలు సాయంకాలపు వెలుతుర్ని మింగివేస్తున్నవి. ఇంటికి పోదామని ఎమిల్ కు ఆత్మతగాఉంది. అయినా ప్రశ్నలడుగుతున్న యువకులకు జవాబులు చెప్పటం మానలేదు. అతని మాటలను, వారందరూ వేదవాక్కులలాగ పరిగణిస్తున్నారు.

“ప్రదర్శనయొక్క బాహ్యస్వరూపం ‘ప్రైయిల్’. వీరైతే మీరు మీకళ్ళతో చూడగలరో అది. ప్రైయిల్ సుబ్టి పండెగాడిసత్తా నిర్ణయించుట న్యాయంకాదు. 5 కిలోమీటర్ల యిద్దరు పరుగుత్తుతున్నారనుకోండి; ఒకనిది మంచి ప్రైయిల్, రెండవ వానిది చెడ్డప్రైయిల్. అందులో ఒకడు ఆకస్మికంగా, పరుగుగమనం అధికంచేసి 50 మీటర్లలో గలిచాడనుకోండి. వాని విజయానికి కారణమేమంటారు? బాహ్యంగా కనబడే ప్రైయిల్ కారణమా, లేక ఆతనిలో అంతర్భూతమైన మంచితోజ్ఞానాలా? చెడ్డ ప్రైయిల్ వాడే యీ విషయం పొందేడనుకోండి. సనాతనమైన, ఉత్కృష్టమైన ప్రైయిలున్నవాడు ఎన్నిసార్లు ఓడిపోలేదు. నా ప్రైయిల్ అందంగా ఉండదని ఎంత

మాది నన్ను నిందించలేదు! పంచేలు, జయపూయలు, సాంకర్యాన్ని అనుసరించి నిష్ణయిస్తామని ప్రకటిస్తే, అప్పుడు నేను ట్రైయిల్ లో అందాన్ని అలవచుకుంటా: ఎన్నాళ్ళు, వేగం ప్రాధాన్యం వహిస్తుందో, అన్నాళ్ళు వేగాన్ని సాధించుటే నా పరమావధి.

“అయినా అనేక సంతకృతాల బ్రెయినింగువల్ల, ట్రైయిల్ లో ఉండే ఉత్తమాలకు, ఎవరైనా గ్రహించగలుగుతారు. ఏ కదలికలవల్ల కాలం వృధాఅవుతుందో వానిని త్యజించవలసిందే. అందుచేత దీనినిగూర్చి మీ రెక్కువగా బాధపడకండి - నేను ప్రారంభించినప్పుడు, నన్నుగూర్చి యిలాగే అనేవారు. “ఈతని తీరు నిష్పరియోజనం. గొప్పపరుగు పంచెగాని లక్షణాలు యివ్వనివోలేవు.” రివ్యూలేషన్ రికార్డులు: భగ్నంచేస్తూ పోయేసరికి, వారే యిలా అన్నారు: అవును ‘అదేపద్ధతి, జట్ పెక్ ను ఆదర్శంగా భావించాలి.’

“ఏమయినా, పరుగులవిషయంలో సిద్ధాంతీకరించుట ఎక్కువగా అనవసరమని నా అభిప్రాయం.

“పరుగెత్తుట మానవసహజమైన స్వభావం. నీకు ఉత్తమమని అనుకోన్న విధంగా పరుగెత్తు. ఎప్పుడూకూడా ఇదొక సునాయాసమైన కార్యక్రమనే భావించోనే ఉండు. కుంచేలుకూడా పరుగెత్తుట నేర్చుకొనే పద్ధతే యిది.

సిద్ధాంతాలు ఎక్కువైతే మనసును కలవరపరుస్తాయి. తప్పు చేసేస్తామేమో అనుకోనేవారు, ఏమీచేయకుండా సిద్ధాంతాలనువల్లెత్తూ యింటివద్దనే ఉండిపోతారు.”

పిల్లలందరు గొల్లన నచ్చేరు. ఎమిర్ జవాబులు వారిని నవ్వించాయి. వారికి నచ్చేందుకు యింకా ఉదాహరణలిస్తూ యిలా అన్నాడు :

“నిజమే, సిద్ధాంతాలపఠనంవల్ల ఒక్కొక్కప్పుడు, ప్రజ్ఞావంతులుకూడా ఫలితాలను అందలేకపోయారు. తన కాళ్ళు ఎక్కువబరువును మోయవలసివస్తుందని తేలికగా అయిపోయేందుకు ప్రయత్నించాడొకడు. దానికి త్రాగుట పూర్తిగా మానివేశాడు. దీనివల్ల కడుపులో వికారం బయలుదేరితే, డాక్టర్ దగ్గరకు వెళ్ళేడు. ఈతని సిద్ధాంతాన్ని డాక్టర్ తెలిసికొని ఏమిజరిగిందో నిశ్చయించాడు. రోజుకు రెండుతుటర్లు నీరు త్రాగమన్నాడు. వారంరోజులలో బాగున్నాడు.

మరొకడు 800 మీటర్ల పంజెం 2 నిమిషాలలోపుగా గలవాలంటే 6 కిలోల బరువు తగ్గాలని నిశ్చయించాడు. తగ్గాలన్న బరువులో సగం తగ్గేసరికి 800 మీటర్ల పరుగెత్తుటకు 2 నిమిషాల 10 సెకండ్లు పట్టింది. అతడుముందు 2 నిమిషాల 05 సెకండ్లలోనే పరుగెత్తేవాడు.”

“నీ అంగలు చిన్నవని అంటారుకదా?”

“అవును, నిజమే. పెద్దవిగా ఉంటే బాగుండేది. అయినా, దూరాన్ని ఎక్కి ఉంటుంది. స్పీరింటు తన శక్తివంతా ఒక్కసారే ఉపయోగిస్తాడు. కాని దూరం ఎక్కువైనప్పుడు, వేలకొలది అడుగులు వేయవలసినప్పుడు అంతశక్తిని ఒక్కసారి

ఉపయోగించలేను నేను. మేరథాన్ పరుగులో అడుగు భూమిమీదనుండి ఎత్తనే ఎత్తరు. ఊపిరి జాగ్రత్తగా బిగ్ పట్టి, స్వీయశక్తిని లోభివలె ఉపయోగిస్తారు.”

చీకటిపడింది. వాతావరణం సుహృద్భావపూరితంగా ఉంది. పిల్లలు ఎమిల్ చుట్టూ కూర్చునే ఉన్నారు; పెద్దన్న విదేశాలనుండి వస్తే ఉన్నట్టుంది వారందరికి. ఎన్నో విషయాలు తెలుసుకోవాలన్న వారి ఆసక్తి హృదయపూర్వకం. ప్రతివానికి ఏనో తెలుసుకోవాలన్న జిహ్వాస.

“తిన్ననిమాగానికి ఎంత వేగంతో త్రెయినింగు అవుతావు?”

“ఆ అదీ విషయం. అదే నాకు తెలియదు. దానిమీద నాకు దృష్టిలేదు. నేనోక అసిస్టెంటుకు పెట్టుకొనుటకు నావద్ద ధన మధికంగా లేను. నావద్ద రొక ‘ప్లాప్ వాచ్’ అయినా లేదు. వేగంగా పరుగెత్తడమే కాని ఎంతవేగం మనేది లేదు. పండేపువేగంతోనే పరుగెత్తుతాను. ప్రతిపండేగానికి ఎంతవేగంగా పోవాలో లోలోన తెలుస్తుంది. నా సత్తువకొద్దీ పరుగెత్తుతే వేగం క్రమక్రమంగా హెచ్చుతుంది. నీవు డబ్బు దాచాలంటే యిదివరకు బ్యాంకులో ఎంత డబ్బు వేశావో ప్రతి సారీ చూడడంకాదు; వీలైనప్పుడల్లా వీలైన ప్రతిపెన్నీ బ్యాంకులో వేస్తూండడమే. అవసరమైనప్పుడు ఎంత డబ్బువేశావో లెక్కించుకోవచ్చు. పండేములలో కూడా అంతే”.

“నీవు చాలా పండేలలో పాగ్లాంటావని, అందువల్ల నీ ఆరోగ్యానికి ప్రమాదమని ప్రతికలలో వ్రాస్తారే?”

“అదొక దురభిప్రాయం. పరుగుపండేలలో వారాని కొకసారి లేక రెండుసార్లు 10 కిలోమీటర్లకంటే ఎక్కువ పరుగెత్తరు. కాని ప్రతిరోజూ త్రెయినింగవుతాను; అప్పుడు రి చెట్టధికంగా పరుగెత్తుతాను. పరుగుపండేలు నాలో శక్తిని క్షీణింపజేస్తాయి. అప్పుడు నాకు త్రెయినింగుకు తగినవేళ ఉండదు. త్రెయినింగే నన్ను మంచి తయారీలో ఉంచుతుంది. త్రెయినింగులో పండేలలోకంటే నన్ను నేను ఎక్కువ కష్టపెట్టుకుంటాను. నా కండలకు ఎక్కువ అలసట కలిగించాలి.

“గ్లైకోజెన్” అంటే ఏమిటో తెలుసా? శారీరకబలంయొక్క మూల స్థానం. కారుకు పెట్రోలు ఎలాగో, అలాగే శరీరంలోని కండలలో యిది యిమిడి ఉంటుంది. కండకు పని తగిలించడంలే, గ్లైకోజెన్ ఆహుతి అయి పోతుంది. అప్పుడు దానిని శరీరం మళ్ళీ సృష్టించుకోవాలి; యీసారి ఎక్కువగా. పని లేకుండా ఉన్న శరీరావయవాల్లో యీ గ్లైకోజెన్ క్షీణిస్తుంది. త్రెయినింగ్ నిరంతరంగా జరుగుతూంటే, గ్లైకోజెన్ ప్రవాహపు వేగం అధికంగా ఉంటుంది. కండలు వానిని ఉపయోగిస్తాయి. పండేనికి ముందు కొన్నాళ్లు విశ్రాంతి తీసుకుంటే యీ ప్రవాహం తగ్గిపోతుంది. కాని అలవాటు ననుసరించి కొంతవరకు గ్లైకోజెన్ సరఫరా జరుగుతూనే ఉంటుంది. అప్పుడు అలవాటు ప్రకారం పరు

గడ్డాలనే ఒక్కడి తీవ్రంగా బయలుదేరుతుంది. అలాగ, పంచేనికి ఎంతో శక్తితో నీవు బయలుదేరుతావు. అందుచేత ఒక మహాత్తర ప్రయత్నానికి ముందు, విరామం లేకుండా కొన్ని వారాలు బ్రెయినింగు కావాలి; ఆఖరు వారం తేలికగానూ, ఆఖరు రెండు రోజులూ పూర్తిగానూ విశ్రాంతి తీసుకోవాలి.”

ఎలకలలాగ నిశ్చలంగా ఎమిల్ చుట్టూ పిల్లలు కూర్చోనే ఉన్నారు. ఎమిల్ చెప్పినమాటలు వారికి ఆకర్షణీయంగా ఉన్నాయి. వారిని నిరాశనుండి, ఆశాభంగం నుండి తప్పించినవి. వారి గమ్యస్థానానికి వారిని త్వరగా తీసుకుపోతేవి. ఒలింపిక్ వీరుడు సంపాదించిన అచుధవ జ్ఞానాన్ని వారికి ప్రసాదించాడు. వ్యాయామ అభివృద్ధిలో రహస్యాన్ని ఒక్కరోజులో వారు తెలిసికొన్నారు.

కృతజ్ఞతతో పిల్లలు లేచి ఎమిల్ తో ‘ట్రాము’ వరకు వెళ్లారు. ట్రాము కారు వచ్చింది. ఓ పిల్లవాడు, ఎమిల్ విదేశాలకు పోయాడని జ్ఞాపక మొచ్చి “నీవు ఫిన్లాండు, బెల్జియం, ఆస్ట్రియన్ వెళ్లేవుకదా!”

“అవును. ఆటగాడు ప్రస్థాచూపకట్టయిన, ప్రపంచం కొంతవరకు చూడ గలుగుతాడు. అయినా, నీ ఉత్సాహానికి అది కారణం కావనుకుంటా. ప్రతివాడు ఛాంపియన్ కాలేడు. అది అవసరంలేదుకూడా. అయినా అది ఆరోగ్యదాయకం కాదుకూడా! కాని అద్భుత ప్రదర్శనలవల్ల మీ దేశానికి మీరు ప్రతిష్ఠ సంపాదించ గలరు. అనేకమందిని మీ అడుగు జాడలలో నడచేట్టట్టు చేయగలరు. ఆ విధంగా దేశ ప్రజలు వృద్ధి పొందుతారు. అవునా, కాదా!”

వారందరూ సెలవు పుచ్చుకున్నారు. ఎమిల్ ట్రాములో కూర్చున్నాడు.

వారిలో అందరికన్నా చిన్నవాడు ట్రామవెనక పరుగెత్తుతూ? “ప్రపంచ రికార్డు మాటేమిటి!” అని కోకవేశాడు.

ఆ క్షణంలో అందరికీ అదే చింత. అయితే “ప్రపంచ రికార్డు” విషయమై మన మెవ్వరం అడుగుట మరచా మెందుచేత?”

మెట్లమీద నుంచాని ఎమిల్ వీదో అంటున్నాడు. స్పష్టంగా తెలియలేదు. చేతులతో సంజ్ఞలు చేస్తున్నాడు.

వాని అడ్డం కొరకు చీకట్లలోకి చూస్తున్నారు ఆ పిల్లవాడు, ఎమిల్ జవాబేమో తెలుసుకుందామని; కాని ఎమిల్ అప్పటికే చాలాదూరం పోయాడు.

ఎ మి ల్ జ వా బు

ఎమిల్ ఈ ప్రశ్న ప్లేట్టియందుంచుకున్నాడు. ఈ ప్రశ్నే అనేకమంది ఆతని నిదివర కడిగారు.

1949 జూన్ 12 న ఒస్ట్రేలియాలో ఆస్ట్రేలియన్ సిట్ పండ్లు జరుగు తున్నాయి. ఎమిల్ పరుగెత్తుతున్నాడు. 7 వ కిలోమీటర్లో మధ్యలో వేళలను ప్రకటిస్తూంటే, ప్రపంచ రికార్డును గూర్చిన ప్రశ్న యితని మెదడులో మెలగింది. మంచి తయారీలో వున్నాడు. ముందువారం 'వార్సా'లో 5000 మీటర్ల పందేన్ని 7 లి చాడు; వేళ 14 నిమిషాల 10.8 సెకండ్లు. ఆ సంవత్సరానికి అదే కనీసవేళ. రికార్డులను భగ్నంచేసే ఉద్దేశం అతనికి లేదు. ప్రేక్షకులు ప్రశంసాపూర్వకంగా కేకలు వేస్తూంటే, తన "ఫారమ్"ను గూర్చి తనకు విశ్వాసం కలిగింది. కఠిరం సంపూర్ణ స్వాధీనంలో ఉంది.

మొదటించి తన శక్తినంతా ఉపయోగించి పరుగెత్తుతున్నాడు. ఎప్పుడూ ఖులాసాకు పరుగెత్తిపట్టుగా పరుగెత్తడు. ఎప్పుడూ వేళమీదే అతని దృష్టి.

"మధ్యవేళలు" ప్రకటించినప్పుడు ప్రోత్సాహకరంగా ఉన్నాయనుకున్నాడు. పందెం ఆనందంగా ఉంది.

7 వ కిలోమీటర్లో ఆతని మనస్సును నిశ్చయపరచే అవకాశం వచ్చింది. "ఎమిల్ జట్-పెక్ ప్రపంచ రికార్డునే భగ్నంచేయవచ్చు" అనే ప్రకటన చేసే అధికారి మాటలు ఆతని చెవుల్లో పడ్డాయి. అదేకాకుండా హీనో వేళలకు, ఎమిల్ వేళలకు తారతమ్యంకూడా ప్రకటించాడు.

ప్రేక్షకులు ఊపిరి లీగబట్టి కూర్చున్నారు. ఒక్కసారి ఊపిరి విడిచారు. మొదట కొందరి కేకలు; అంతకుంతకు ఉత్సాహం హెచ్చింది. నినాదాలు మిచ్చుముట్టి నవి. ప్రపంచ రికార్డు ఎమిల్ మనస్సులో ఆశకు పరుగెత్తించింది. నిశ్చయానికి, దాని అనుకు ఎమిల్ విషయంలో ఎంతో దూరం లేదన్న సంగతి అందరకు తెలిసిందే.

ఆతనిలో అంతర్భూతమైన శక్తినంతను ఒక్కసారి ఆతని నిశ్చయం పైకి ఉబికిపట్టు చేసింది. ఆతని కార్ల నొక నూతనశక్తి అతివేగంగా పరుగెత్తించింది. ఊపిరి లోతుగా తీసుకోవడం ప్రారంభించాడు.

ప్లేడియం మూలలనుండి పిల్లలు "ప్రపంచ రికార్డు, ప్రపంచ రికార్డు, ప్రపంచ రికార్డు" అని కేకలు వేయుట మొదలు పెట్టారు.

8 వ కిలోమీటరు చేరేసరికి మధ్యవేళ ఎంతో తెలిసికోడానికి ఎమిల్ ఆతురతి పడ్డాడు.

“28 నిమిషాల 37 సెకండ్లు ! హీనోకంటె మంచివేళ.”

9 వ కిలోమీటరు 3 నిమిషాలలో పూర్తిచేశాడు. ఆతని ఆత్మవిశ్వాసం పెచ్చింది. బలహీన మేకోశానా కనబడదు. ఏ బాధ, నొప్పి ఆతని వేగాన్ని తగ్గించుటలేదు.

ఆతని మనోనిశ్చయం ఆతనిని ముందుకు పరుగెత్తిస్తోంది. ప్రేక్షకులు ఆతనిలో విశ్వాసాన్ని కలిగి ఉన్నారు. వారంతా కేకలు వేస్తున్నారు; నినాదాలు చేస్తున్నారు; గాలిలో చేతులు విసురుతున్నారు. ఆతని కే అవాంతరం రాకుండుగాక అని ప్రార్థిస్తున్నారు. అశుభభావాలు వైకిరాకుండా అందరూ జాగ్రత్తగా ఉన్నారు. రాబోయే మహాత్తర సంఘటనలో అందరూ భాగస్వాములు అవుతుంటున్నారు.

9 కిలోమీటర్లు, 26 నిమిషాల 36 సెకండ్లలో దాటి వేశాడు.

ఇంకా జాగ్రత్తగా ఉండాలి; ఆఖరు కిలోమీటరు దాటుటకు 3 నిమిషాలు పట్టించంటే హీనో రికార్డుకు బయటంటాడు; హీనో రికార్డు 29 నిమిషాల 35.4 సెకండ్లు. అంతకన్నా ఒక్కసెకండు ముందుగా గమ్యస్థానం చేరుకోవాలి. ఇది సాధించగలడా ?

ఎమిల్ ముఖంలో అపరిమితమైన ఆయాసం, ఆతని ఆంతరంగిక పోరాటం ప్రేక్షకులకు స్పష్టమవుతుంది. ఆతనిని ఉత్సాహపరుస్తున్నారు. ఈ క్షణంలో ప్రతిష్టంతా పణంలో ఉంది.

ఎమిల్ పరుగెత్తుతున్నాడు; చివర వేగం అధికంచేస్తున్నాడు. గమ్యస్థానం చేరుకున్నాడు జయప్రదంగా ! ట్రాప్ వాచీలు 29 నిమిషాల 28.2 సెకండ్లు చూపించినవి - అంటే పూర్వపు ప్రపంచ రికార్డును 7 సెకండ్లలో భగ్నమొనర్చాడు.

ఆతని యువక మిత్రుల కత నిచ్చిన జవాబిది.

అధికార ప్రకటన చేసిన వ్యక్తి యొక్క మణికే కంఠస్వరం గాలిలోనుంచి ఈ విధంగా వినిపింది: “మిత్రులారా ! ఇదొక మహాత్తర సమయం...” ప్రేక్షకుల కోలాహలంలో ఆఖరుమాట్లు వినిపడలేదు. ఎమిల్ ‘మైక్’ వద్దకు వచ్చి నష్టాదే నిశ్చయత; ఇంత స్నేహభావం కనబరచినందుకు ప్రజలకు కృతజ్ఞత తెలియజేశాడు. యువకుల నుద్దేశించి యిలా అన్నాడు:

“...నా అడుగు జాడల్లో నడచేది మీరే.”

జెకోస్లావక్ ప్రపంచ రికార్డునుగూర్చి అంతర్జాతీయ క్రీడలసంఘం ఐ. ఎ. ఎ. ఎఫ్. కు అధికార పూర్వకంగా తెలియజేయబడింది.

వేసవికాలంలో నిర్బంధంగా చాలా రోజులు విశ్రాంతి తీసుకోవాలి. ట్రాక్ హామ్ లో ఒక పందెంలో సగందూరం పరుగెత్తినతర్వాత మోకాలులో నొప్పి బయలుదేరింది. ఎంతో ప్రయత్నంచేసి పరుగు పూర్తిచేసి, దుస్తులు మార్చుకొనే గదిలోనికి వుంటుతూ చేరుకున్నాడు. పందెపురోజున శీతలవాతావరణం అధికంగా ఉండుటచేత, ఆతనికి బాధకలిగింది. కండర మొకటి దెబ్బతిన్నదని డాక్టరు చెప్పినాడు.

ఇంటికి విచారంతో చేరుకున్నాడు ఎమిల్. ఆటలకాలం జయప్రదంగా ప్రారంభమైనదని చాల సంతోషించాడు. కాని చివరి కిలాంగువుతుందని అనుకోలేదు. రుమేనియా కెదురుగా 10,000 మీటర్ల పందెం 29 నిమిషాల 48 సెకన్లలో జయప్రదంగా పూర్తి చేశాడు. కాని నోష్పి వచ్చినచోట 'హాయిమట్' మా చిహ్నాలున్నవి. 5000 మీటర్ల పందెంకంటే ఎక్కువ దూరపు పందెంలో పాల్గొనకూడదని డాక్టర్ల సలహా.

ప్రజలకు, ముఖ్యంగా క్రీడా ప్రపంచానికి యిది విచారం కలిగించే విషయం సంఘటన. ఎమిల్ ఇనప మనిషిని అందరి అభిప్రాయం. దేనివ్వనా తయారని, ఎప్పుడూ గెలుస్తాడని, అతని కే ప్రమాదం జరగదని అందరూ అనుకుంటారు.

ఇప్పుడు మరి చేసేదేమిట? 'రానీ మెమోరియల్' పందెంకూడా ఎమిల్ లేకుండా జరగవలసిందే.

ఫిన్లాండుతో అంతర్జాతీయ పందెం దగ్గరకు వచ్చింది. దీక్షాపరులైన ఫిన్నుల కెదురుగా నిలవలసిన జట్టులో ఎమిల్ ఉంటాడా?

అతి జాగ్రత్తగా ట్రెయినింగువుతున్నాడు. ప్రమాదం జరగలేదు. దెబ్బ మానింది. యధాస్థితికి వచ్చాడు. ఇది శుభసూచకమే. జట్టులో ఆత్మవిశ్వాసం పెరిగింది. ప్రత్యేకంగా అతనివలనైన దేశంతో పోరాటానికి దిగుట కిదే ప్రధానం. అందుచేత వీలయినంత బలమైన జట్టుతో పందేలకు వెళ్లాలని కోరిక.

ట్రెయినింగుకు వేళ ఎక్కువగా లేకపోయినా, ఫిన్లాండులో ఎమిల్ పరుగులైన పందెం అతని ప్రతిష్టను ఎక్కువచేశాయి. కాగా, ప్రపంచంలో బహుదూరపు పందెంగాండ్రలో మొదటివాడన్న ఖ్యాతి చిరస్థాయిగా ఉండిపోయింది.

మేము ఫిన్లాండు చేరగానే చూచిన ప్రకటన పత్రాలవల్ల, ఎమిల్ ఖ్యాతి పెరిగిపోయింది; అక్కడి ప్రజలు ఎమిల్ కొరతగా నిశ్చిన్లున్నారో కూడా బోధ పడింది.

"జెబ్-వెక్ పరుగులే ఆసు" అనే శీర్షికలు అంతర్జాతీయ పోటీని గూర్చిన ప్రకటనల్లో కనబడినవి.

మా జట్టు ఎక్కడికి వెళ్ళినా, ఎమిల్ ను గూర్చి తెలిసికోవాలన్న కుతూహలం ప్రకటితమయింది.

ఆట వస్తువుల దుకాణాలలో ఫిన్నిష్ మేకులజోష్టు కొంటున్నప్పుడు, భోజన కాలాల్లో, ట్రాములలో, ప్రతిస్థలంలోనూ ఎమిల్ మా జట్టులో వచ్చాడని ప్రజలు వారి మాటలన్నీ తెలియజేశారు.

1952 ఒలింపిక్ ఆటల నేర్పాటుచేసిన హెల్సింగ్ ఫీడియంలో మా ఆట గాండ్రకు, ఫిన్నిష్ వారికి తీవ్రమైన పోటీలు జరిగినవి. పోటీల ఫలితాలు టెలిఫోన్ ద్వారా తెలియగానే, మన దేశపు ప్రజలలో బయలుదేరిన సంతోషం అద్భుతమం. ఫిన్నుల జట్టుకన్న మన జట్టు 7 'హాయింట్లు' మాత్రమే వెనుకనున్నది. అవగాళ, చాలా జాతీయ రికార్డులు భగ్గుమయ్యాయి.

ఎమిల్ 6 రోజులలో, 4 ముఖ్యమైన పెద్దపండలలో పాల్గొన్నాడు. వైడియంకు వెళ్ళిరావడం ఒక పెద్దపని. ఎమిల్ మొదట ఒక్కసారైనా గలుపు సాధిద్దామని ఫిస్ట్ అనేక ప్రయత్నాలు చేశారు. కాని ఏమీ ప్రయోజనం లేకపోయింది.

ప్రతిపందెంలాను ఫిస్ట్ పందెగాండ్రు ఒకరి కొకరు అమిల్ మైన సహాయం చేసుకున్నారు. వారి పన్నాగాలవల్ల మొదటి స్థానానికి చేరుకోగల మనుషున్నారు. వారికి జట్టోవేక్ కు లేని సౌకర్యముకంటుంది. ఎమిల్ అన్ని పందెలలోనూ తా నొక్కడే పరుగెత్తవలసి ఉంది. ఫిస్టులకు ఆ యిష్టం దిలేదు. మా జట్టులోని మరొక బహు దూరపు పరుగుపందెగాడు జట్టోవేక్ కు సహాయం చేయలేదు; ఆతనంటే ఫిస్టులకు భయంలేదు.

10,000 మీటర్ల పందెంలో కోనెనెన్, హీనోల కురుగుగా జట్టోవేక్ పరుగెత్తేడు. ప్రారంభమయిందో లేదో రాక్షసిలాగ పరుగెత్తేడు కోనెనెన్. ఎమిల్, ఆస్టో, బుడాపెస్టులలో పూర్వం పరుగెత్తినప్పటివలె అనుభవంలేని ప్రారంభదశలో లేడు. ఎమిల్ ఏమిచేస్తున్నాడోనని వెనకకు తిరిగి చూశాడు కోనెనెన్. దీని అర్థం ఎమిల్ కు బోధపడింది. అప్పుడే ఫిస్ట్ పత్రికలలోని శిగ్గికలు ఎమిల్ కు జ్ఞాపకం పచ్చాయి; “మొదటిస్థానం, ఎమిల్ ఎవరికి వదలదు” అనే శిగ్గికలు.

కోనెనెన్ ఉద్దేశం ఎమిల్ కు తెలిసింది. పన్నుగడయొక్క ఆంతర్య మథ మైనా, దానివల్ల మోసపోకూడదని నిశ్చయించాడు. జట్టోవేక్ ఎప్పుడు తన్నందు కుంటాడా అని వేచివున్నాడు, అతనిని వేగంగా పరుగెత్తునట్లు ప్రోత్సహించుటకు. ఎమిల్ మాత్రం తన ఫక్కి వదలలేదు. తన కేవిధంగా అనుకూలమో, అలాగే పరుగెత్తుతున్నాడు. దానివల్ల తన శక్తిని సమయానికి ఆదా చేస్తున్నాడు. ప్రత్యర్థులు బాగా తెలుసు సతనికి. అంతకన్నా బాగా తన సామర్థ్యం తెలుసు ఎమిల్ కు. ఈ క్షణంలో అతని అనుభవం అతనికి అండగా నిలచింది.

కోనెనెన్ చచ్చేటట్లు పరుగెత్తేడు. లాభం లేకపోయింది. ఎమిల్ తన కనువైన వేళ చూసి, అతనిని దాటిపోయేడు. అలాగే మరికొంత సేపటికి హీనోను వెనక్కు పంపించాడు.

20 నిమిషాల 55 సెకండ్లు పట్టింది. ఎమిల్ జట్టు కది ప్రగమ స్థానాన్ని సంపాదించింది. మర్నాడు 5000 మీటర్ల పందేనికి మరొక యిద్దరు క్రొత్త పందెగాళ్లు యాతనితో పోటీకి నిలబడ్డారు. వారు ‘మకీలా, కోస్కెలాయి.’

నమ్మకతారా! ముందురోజు పన్నుగడ యారోజుకూడా అవలంబించారు. మకీలా తన శక్తిని వ్యయం చేసిన తర్వాత, కోస్కెలా జోరుచేశాడు. వెనకటి దినం ఆయాసం ఎమిల్ కు అసౌకర్యం కలిగిస్తుందని ఆశ. పోరాటం గమ్యస్థానం వరకు సాగింది. ఆఖరుకు ఎమిల్ గెలిచాడు. వానివేళ : 14 నిమిషాల 20 సెకండ్లు; జట్టుకు యింకా కొన్ని ‘పొయింట్లు’ అధికమయ్యాయన్న మాట.

ఎమిల్ సంతోషానికి కారణమంది. వైదేశంలో ఆ దేశంవారి పోటీదాళ్లవైన విజయాలు ఆనందింపదగినవే. ఫిస్ట్ ఆటల పత్రికలు ఎమిల్ కు ప్రశంసించాయి.

పరుగు పండేల ప్రావీణ్యానికి పెట్టిపదిపేరు ఫిన్లాండు. అట్టి ఫిన్లాండులో ఎమిల్ యొక్క ప్రష్ణును పత్రికలు ప్రశంసించాయంటే, దానిలోని అంతరాఘం ఊహించ వలసిందే.

రెండు రోజుల తర్వాత, కోస్కెలాకు ఎదురుగా ఎమిల్, 'టుర్కు'లో కలిశాడు. ఈసారి తన ప్రష్ణునంతా చూపించాడు జట్‌పేక్‌మీద ప్రతీకార కాంక్షతో. పోరాటం తీవ్రంగా జరిగింది. పరుగుమాగ్గం వెనక్కి పరుగెత్తుతూన్నట్టయింది, ఈ ఇద్దరు ప్రఖ్యాత పండ్లగాండ్ర అడుగుల ఒత్తిడికి జడిసి. పండ్లం కాలమంతా ఒకరి ప్రక్క నొకరు పరుగెత్తేరు. కాని ఆఖరు మీటల్లలో ఎమిల్ వేగం అధికం చేశాడు. దానివల్ల ఫలిత మతనికి దక్కింది. రెండు రోజుల క్రిందటికంటే, ఆతనివేళ బాగున్నది. ఈసారి వేళ : 14 నిమిషాల 18.6 సెకండ్లు.

మూడవసారి కోస్కెలా, జట్‌పేక్, 'పోర్సి' పట్నంలో 8000 మీటర్ల పందెంలో పోటీచేశారు. ఎమిల్‌కు యీ పందెం చాలా ప్రమాదకరం; అతని వేగానికి అనువైన పోటీలలో కనీసమైనది. అందుచేత ఫిన్లాండులో జరిగిన అన్ని పోటీలలో యిది కఠినతమమైనది. కోస్కెలా ఆఖరు మళ్ళుపువరకు, ముందే ఉన్నాడు. ఈసారి తప్పకుండా ప్రతీకారవాంఛ నెరవేరుతుం దనుకున్నాడు. కాని, చివరకు ఎమిల్ అతనిని దాటి కొన్ని అంగుళాలలో గెలిచాడు.

అత్యుడుగా, కీర్తికాంతతో ఫిన్లాండును పాదాక్రాంతంచేసి, ఎమిల్ యింటికి తిరిగివచ్చాడు. కొద్దిరోజులలో మాస్కోలో సోవియట్ ఆటగాళ్ళకు ఎదుర్కోవలసి ఉంటుందని తిరుగు ప్రయాణంలో వారికి కుభవార్త తెలిసింది.

మా స్కో లో వి జ యం

1938 లో యుద్ధం ప్రారంభం కాకముందే, సోవియట్ ఆటగాండ్రతో సంబంధం ఏర్పాటుచేసుకొనుటకు ప్రయత్నాలు జరిగినవి. యుద్ధంమూలగా ఏర్పాటున్న ఆపుచేయడమైంది. యుద్ధంతర్వాతనే ఈ సంబంధాలు కొత్తగా ఏర్పాటుచేయుటకు అవకాశం వచ్చింది. జెకోస్లావక్ యాతగాండ్రు ప్రస్తుతే మాస్కోలో అతిథులయ్యారు. ఇంక యిప్పుడు ఆటగాండ్రు ఆహ్వానింపబడవలసి ఉంది.

ఫిన్లాండునుంచి వచ్చారో లేదో, జెక్ ఆటగాండ్రు మాస్కో ప్రయాణానికి సంసిద్ధులు కావలసివచ్చింది. అప్పటికి సోవియట్ వ్యాయామ ఫీతిగతులగుర్చి

ఎవరికీ అంతగా తెలియదు. ఆస్టోపట్టణంలో జరిగిన యూరోపియన్ ఛాంపియన్ షిప్పులలో, కొందరు సోవియట్ వ్యాయామ ప్రవీణులనుగూర్చి తెలియవచ్చింది; లండన్ లో సోవియట్ ఫుట్ బాల్ ఆటగాండ్ర విజయాలనుగూర్చి విన్నాం. ఈతగాళ్ళ అమృత 'వేఫ్'లనుగూర్చి, 'స్కేటరు' గూర్చి విన్నాం. కాని వ్యాయామ శిక్షణయొక్క విస్తరణనుగూర్చి ఎవరికీ ఏమీ తెలియదు.

ఆస్టోలో ఎమిల్, సోవియట్ పండ్లగాళ్ళకు కలుసుకున్నాడు. ఒసాలిస్, డుంబాజ్జీ, కారాకులోవ్, వేనిస్ ఎమిల్ కు మిత్రులయ్యారు. సరిహద్దు ప్రాంతాల మధ్య జరిగే 'రిలే రేసు' మూలాన మరికొంతమందితో పరిచయం కలిగింది. అందు చేత యీ ప్రయాణానికి ఎమిల్ సుముఖంగానే ఉన్నాడు. అందులో స్త్రీల జట్టులో ఎమిల్ భార్య 'డానా' కూడా వస్తోంది!

జూలై 21 వ తేదీని సోవియట్ విమానంలో 50 మందితో కూడిన జెక్ జట్టు మాస్కోకు ప్రయాణమయింది.

ప్రతికా రచయితల వార్తలకంటే, వ్యక్తిగతాభిప్రాయాలూ, భావాలు విలువగలవికాబట్టి, ఎమిల్ యీ ప్రయాణాన్నిగూర్చి చెప్పిందియే సుంపే :

"మేము మాస్కో చేరేసరికి చీకటి పడింది. మమ్ముల నావోనించుటకు వ్యాయామ శిక్షణాధికార్లు, స్త్రీలు, పురుషులు, ఆటగాండ్రు పువ్వుల గుత్తులతో విమానాశ్రయంవద్ద నిరీక్షిస్తున్నారు. ఈ హృదయపూర్వక స్వాగతానికి మే మానంద భరితులయ్యాం. నే ననేక విదేశాలలో అతిథిగా ఉన్నాను. కాని, మాప్రత్యేకతే అంత అభిమానంతో మాకు స్వాగతమిచ్చుట, యిదే మొదటిసారి.

పట్నంలోకి వెళ్లాంటి రోడ్డుమీదనుంచి బస్సులో ప్రయాణించేశాం. బస్సులో కొందరు రవ్వన్ ఆటగాండ్రుతో పరిచయం అయింది. అందులో ఆస్టోలో కలుసుకున్నవారు వున్నారు.

పట్టణ పరిసరాలలోనుంచి బస్సు వేగంగా పోతువుంది. మొదట చిన్న యిల్లు, తర్వాత బ్రహ్మాండమైన మేడలు రోడ్డు కిరుప్రక్కల కనబడుతూ వున్నాయి. భవనాలు, కార్లు, మనుష్యులు; అంతా వీనో చాలా హడావుడిగా ఉంది. అనేక రకాలైన బస్సు, ఆరువరుసల్లో ఒక్కసారి పోతున్నాయి. సాపులన్నీ వస్తువులతో నిండి ఉన్నాయి. ఆ యిళ్ళుధ్య 'క్రెమిన్' భవనం అత్యున్నతంగా ఎగురుతువున్న ఎర్రపతాకతో మాకు కనబడింది.

"నేనునల్" హోటలులో, విశాలమైనగదులలో మాకు విడిది యేర్పాటుయింది. ఆ మరునాడే మా కచ్చటి దృశ్యాలను కనబరచుటకు ప్రత్యేకమైన వీర్వాస్టు జరిగినవి. ప్రొద్దున్న ఫలాహారం తర్వాత పట్నం చూచుటకు బయలుదేరినాం. మాకు పట్నం చూపించుటకు వచ్చిన పెట్రోర్, మేము కోరినవన్నీ చూపిస్తూ వున్నాడు. తర్వాత ప్రతికా రిపోర్టు ఒక గుంపుగా వచ్చారు. వారిమెట ఘాట్ గ్రాఫర్లు. ముందు నేను వీరితో పని పూర్తిచేసుకొని, ప్రక్కవీధులు కొన్ని

చూద్దామని వెళ్లేను. అకస్మాత్తుగా అధికారమస్తులలో నున్న ఒక యువకుడు ఆదారిని వక్రంపడం చూచాడు.

అతడు నా వద్దకు వచ్చి, నా పేరుమీద తప్పి పెద్దనవునవ్వాడు.

“ఏమిటిది, నీ వచ్చడే యిక్కడకు వచ్చావా? నీకు జ్ఞాపకమున్నానా? మనిషిరం ఆస్టోలో కలిశాం అన్నాడు.”

“ఏమిటిని, వేనిక్” అని సంతోషంతో పలకరించాను. కరచాలనంచేసి, వీపు మీద తట్టడం యిప్పుడు నామతు. అప్పు డిద్దరం ఒకరి మెకమీద ఒకరం పడ్డారు.

అందు కెట్రైన్ ఫిడోషీ వేనిస్. యూరోపియన్ ఛాంపియన్ షిప్పులో ఎంతో ధైర్యంగా 10,000 మీటర్ల పందెంలో పరుగెత్తేడు. ఈమధ్యనే 30 కిలోమీటర్లలో ప్రపంచ రికార్డు సృష్టించాడు. అనుకోని ఆనందమయ సంఘటన, వేనిస్ కలుసు కోవటం.

తర్వాత ట్రెయినింగు విషయం, ఏర్పాట్లు ముఖ్యం కాబట్టి, స్టేడియం వద్దకు వెళ్ళాం. సోవియట్ ఆటగాండ్లలో ముఖ్యులుచాలామంది అక్కడేవున్నారు; మేముకూడా ఏర్పాట్లలో నిమగ్నులమయ్యాం. ట్రెయినింగు విషయమై వారెంత శ్రద్ధ వహిస్తారో, ఉపాధ్యాయుల సలహాలను వారెంతగా మన్నిస్తారో, మేము తెలుసుకున్నాం. వ్యాయామంలో వారి కెంత నమ్మకముందో గ్రహించాం. వారి నినాదం: “కాంతకార్యో వి నూటికి 30 పాస్కు వ్యాయామమీద ఆధారపడి వుంటుంది.”

ప్రజల విద్యాకార్యక్రమంలో వ్యాయామ శిక్షణకు వున్నత స్థానం కల్పించ బడింది. అధికంగా ధనం ఈ శిక్షణపై ఉపయోగించుకుతోంది. పూర్వం సంవత్సరానికి వీనిమీద వ్యయం 16 మిలియన్ల రూబిలు మాత్రమే. ఇప్పుడు 500 మిలియన్ల రూబిలు వ్యయ మగుచున్నది. సోవియట్ ప్రజల కాంతకశక్తి, యీ వ్యాయామ శిక్షణమీద ఆధారపడి ఉంటుంది. కాబట్టి ప్రజాశిక్షణ దేశవ్యాప్తంగా ఏర్పాటు చేయబడ్డవి.

ఈ విధమైన శిక్షణ యుద్ధానికి బాగా ఉపకరించింది. కేత్రువు నోడించుటలో, దేశాన్ని విముక్తి నొందించుటలో యిది ప్రముఖస్థానం వహించిదనుటకు సందేహం లేదు.

కాంతి స్థాపనతో, రక్షణ కర్మాగారాలనుండి ఆట స్థలాల్లోకి ఆటగాండ్లు తిరిగి వచ్చారు. ప్రజాసమాహార క్రీడలలో ఆసక్తితో పాల్గొనుటమూలంగా, సాధారణ ప్రజా స్థాయి ఎక్కువైంది. 350 జాతీయ రికార్డులు, 20 ప్రపంచ రికార్డులు యీ సంవత్సరంలో భగ్గుచుయ్యాయంటే, దేశంమొత్తంమీద వ్యాయామ శిక్షణ ఎంత వ్యాప్తమయిందో ఊహించుకోవచ్చు.

వైస్కయింగ్ ఆటమీద అందరికీ అభిమాన మెక్కువ. $4 \times 10,000$ మీటర్ల రిలే పందె మొకటి ఏర్పాటు చేయబడింది.

నేనవి ఆటలలోలక్ష్మి ఫుట్ బాల్ ప్రజలను ఎక్కువగా ఆకర్షిస్తుంది. 100,000 క్లబ్బులకు వైగా ఛాంపియన్ షిప్ పులలో పాల్గొంటుంది.

మేము చేరిన రెండవోజునే, మాస్కో ప్రజలకి ఫుట్ బాల్ ఆటంటే ఎంత అభిమానమో మానవోధపడింది. 'డైనమో' మాస్కోజట్టు, ఆస్ట్రిట్ట 'సి.డి.కె.ఎ.'కు వ్యతిరేకంగా ఆడుతూంది. 80,000 మంది ప్రేక్షకులు పట్టే 'డైనమో' వేడియంలో ఆట మొదలుపెట్టారు. కార్ల ఎన్నివచ్చి 'క్యూ'లో నిలువడామో లెక్కలేదు. ఇక జనసమూహం అసంఖ్యాకంగా ఉంది.

ప్రజలు రెండుజట్లనుకూడ సంతోషంగా ప్రోత్సహించారు. నేను 'సి.డి.కె.ఎ.'ను మాత్రమే ప్రోత్సహించాను. మొదటికారణం వారుపైనికట్టు రాట్టే; రెండవది: డైనమో ఛాంపియన్స్ ప్రజల అభిమానం పొందినవారు; వారికి వ్యతిరేకంగా, ఎంతో ఆసక్తిగ్రహంతో పైనికట్టుదం ఆడింది. ఎవమనైపున్న ఆటగాడోకను చూపిన దైర్యం అద్వితీయం. అదే తక్కినవారి దైర్యానికి, సాహసానికి పునాదిగా ఉంది. వాని తలమీద తెల్లగుడ్డతో కట్టకంటుంది. కొంతనేపయిన తర్వాత, ఆ తెల్లగుడ్డ ఎర్రగా అయిపోయింది. తలతో బంతిని కొట్టడంమూలంగా, పూర్వపు గాయంలోనుండి నెత్తురు కారడం ప్రారంభమయింది. అయినా ఆ యువకుడు లక్ష్యం చేయలేదు. తలను బంతిని కొట్టడానికి ఉపయోగిస్తూనే వుండేవాడు. అదే కార్యక్షతకు తార్కాణం. ఫుట్ బాల్ ఆటగాండ్రలో యీ విధమైన దీక్ష అరుదు.

ఆట అందంగా, ఆకర్షణీయంగా వుంది. సోజ్లన్ గలిచారు. వారు ప్రత్యేకంల మీద 2 'గోల్స్' చేశారు. ప్రేక్షకులలో ఆట ఆవేశాన్ని కలిగించింది. బాగా ఆడినవారిని కరతాళధ్వనలతో మెచ్చుకొనేవారు. పాడుచేసినవారి విషయంలో యీలలుచేసి తమ నిరసనను ప్రదర్శించారు.

ఆ సాయంత్రం మా జట్టులోనివారు మరికొందరు చేరుకున్నారు. శనివారం, ఆదివారం జరగవలసిన అంతర్జాతీయ పోటీనిగూర్చి, మా కెప్టెన్ చర్చించుట ప్రారంభించాడు. నేను 10,000 మీటర్ల పందెంలో పరుగెత్తవలసి ఉంది. కాని, దానికి అంతర్జాతీయ పండినికి సంబంధంలేదు.

సమావేశం 'డైనమో' వేడియంలో జరిగింది. నిన్నటి ఫుట్ బాల్ పందెంలో మాకీవేడియం పరిచయమే. ప్రథమ కార్యక్రమం, సుహృద్భావ వాతావరణాన్ని ప్రతిబింబింపజేసింది.

మేముక ప్రక్కనుండి, సోవియట్ పందెగాళ్ళు మరొక ప్రక్కనుండి ప్రవేశించారు. మా పతాకాలు మధ్యస్థలలో కలిసినప్పుడు, ప్రేక్షకుల ఆనంద నినాదాలు మిన్నముట్టినవి. అంతర్జాతీయ పందేలయొక్క అంతర్ధాం రెండు చిన్న ఉపన్యాసాలద్వారా బోధపరచబడింది. వ్యాయామపోటీల చరిత్రలో, మారెడుదేశాలు పాల్గొనుట కిదే ఆరంభం. జాతీయగతాలు పాడిన తర్వాత, యిరువత్తల వారం ఒకరినొకరు పలకరించుకున్నాం. తర్వాత చాలమంది ఆడపిల్లలు, మగపిల్లలు

గుంపులుగా వచ్చి మామీద పూలవన్నం కురిపించారు. మా కందరికి ఒక్కొక్క పువ్వులగుడ్డి నిచ్చారు.

“మార్చి”కు ఇరుపక్షాలవారం కలసిపోయాం. ప్రతి ఒక్క సోవియట్ పండ్లగాని ప్రక్కన జేక్ పండ్లగానిని నిలబెట్టారు. మా జట్టులో అతి పొట్టిగా ఉన్న 800 మీటర్ల పండ్లగాడు, 6 అడుగుల సోవియట్ పండ్లగాని ప్రక్కన నిలండితే, అందరూ వినోదంగా చూచారు.

దుస్తులు మార్చే గదులలో పట్టు, పళ్ళెంసాలు మోసం ఉంచారు. అక్కడ నుంచి ప్రక్కనేవున్న ఫ్లూనికి శరీరం వేడెక్కించడానికి బయలుదేరినాం.

మొదటిరోజు నా కేమి పనిలేదు. అందుచేత ప్రేక్షకస్థానం నుండి ఆనాడు జరిగే ఆటలు శాంతంగా చూస్తూ, ఆనందించుట కవకాశం కలిగింది. నాకు ఆవిధంగా చూచుటకు అవకాశం చాలా అరుదుగా దొరుకుతుంది. పందేనికి ముందు, పందేన్ని గూర్చిన దీక్షలో కాలంగడుస్తుంది; పందెం తర్వాతి, స్నానాల గదిలో చాలా సేపు ఉంటాను. అక్కడ నుంచి బయటకు వచ్చేసరికి ఆటోగ్రాఫుల వాళ్ళు, పత్రికల వాళ్ళు నాకు డిపిరి సలపనియ్యరు. అందుచేత ఒక్కసారి పందేలను ప్రశాంతంగా చూచే అవకాశం వచ్చినందుకు సంతోషించాను.

ప్రపంచ రికార్డుతో సరిపోల్చగలిగినట్టు నైనావంబాజ్ట్ ‘డిస్కస్’ 50 మీటర్ల దూరం విసరింది. ఆ నల్ల వెంట్రుకల ప్రపంచ ఛాంపియన్ స్మిత్ నిట్టియతో సమానంగా డానా పోటీలో నిలవలేకపోయింది. 48 మీటర్ల దూరమే విసరగలిగింది. పోల్ వాంట్లో ఆసోలిన్ అద్భుత ప్రదర్శన నిచ్చాడు. 40 ఏళ్ళ వయస్సున్నా, 4 మీటర్ల దూరం వురకగలడు. ఆ విధంగా 20 ఏళ్ల బట్టి చేస్తున్నాడు. ధైర్యానికి, ఓర్వకి ‘కనకి’ అనే అతను ఉదాహరణగా కనుపించాడు. ఈతడు యుద్ధంలో బాగా గాయాలు పడ్డాడు. అయినా మనోనిష్ఠురంతో త్రైయినింగు ప్రారంభించాడు. ఆశ్చర్యమేమంటే, 5 ఏళ్ళ తర్వాత ఛాంపియన్ గా తయారయ్యాడు.

మా జట్టు ఎంత ప్రయత్నం చేసినా మొదటి రోజున చాలా ‘పాయింట్లు’ వెనకబడిపోయింది. దీనికి ముఖ్యకారణం సోవియట్ శ్రీ అటకటైలు.

రాత్రి విశ్రాంతికి అవకాశం లేకపోయింది. కాని బ్రహ్మాండమైన గాలివాన మొదలుపెట్టింది, ఉరుములు, మెరుపులతో. కిటికీ తలపులుమీద వన్నం తీవ్రంగా పడు తుంది. తెల్లవారేసరికి వీధులనిండా నీరే. కార్లు నీళ్ళలో నడుస్తున్నాయి. ప్రజలు జోళ్లు లేకుండా నీళ్ళలో నడుస్తున్నారు. సూర్యోదయం తర్వాత నీరు నెమ్మదిగా ఇంకిపోయింది.

స్త్రీడియం నీటిమయంగా వుందని పుకారు పుట్టింది. ఇది నిజమా, అబద్ధమా అని మేము ఆత్మతగా సమాచారంతోసం వేచివున్నాం. ఏ విషయం మాకు నిర్ధారణగా తెలిసేలోపుగా మరల కుంభవృష్టి కురిసింది. అందుచేత పందెం విధిలేక వాయిదా పడింది.

నాకు కడుపులో నొప్పి ప్రారంభమయింది. అందుచేత యీ వాయిదా నాకు సంతోషంగానే ఉంది. బరువైన ఆహారం, వస్త్రం, వాతావరణం అంతా నాకు యిబ్బందిగా ఉంది. వారు పెట్టిన రుచికరమైన మీసగడ పదార్థం చూచుకుంటే ఎక్కువ తినటంవల్ల మరి యిబ్బందిగా వుంది. సోవియట్ భూమిలో ప్రజల జీవన పద్ధతికి, మన పద్ధతికి కొంచెం తేడా వుంది. వారు ప్రొద్దున్న 9 గంటలకు కొంచెం బరువైన భోజనం తీసుకుంటారు: టీ, పాలు, పండ్లు, బేకన్, గుడ్లు, రొట్టె, పెన్న. మధ్యాహ్న భోజనం యింతకన్నా తేలికగా ఉంటుంది. అసలు భోజనం సాయంత్రం 6 గంటలకు తీసుకుంటారు. జీవనం నిజంగా అష్టాదు ప్రారంభమై అర్ధరాత్రి వరకు నడుస్తుంది. ఈ వేళలోనే షాపులకు, మిత్రుల యింట్లకు, నాటకాలకు, సంగీత కచేరీలకు, లేకపోతే డ్రామ్యులకు ప్రజలు వెళుతుంటారు. అర్ధరాత్రి కానిదే ఎవరూ సాధారణంగా నిద్రపోరు. అందుకేనే వారు ప్రొద్దున్న ఆలస్యంగా లేస్తారు.

ఇవన్నీ కూడా నా కానందం కలిగించినవి. ఇదివరకుకంటే ఎక్కువగా అలసి పోతున్నాను. మరుసటి రోజు 5000 మీటర్ల పందెంలో నేను పరుగెత్తగలనా? అని పీచింది. గాలి వానలో సముద్రంమీద ప్రయాణం చేసినట్టుగా ఉంది మానసికంగా. నా కడుపులో ఏవో బాధ బయలుదేరింది. నా గుండె తీవ్రంగా కొట్టుకుంటుంది.

అయితే పక్కమీద పడుకొని ఉండలేకపోయాను. నా శక్తిని కొంచెం పరీక్షించుకుందామనుకున్నా. సాయంత్రం అందరితో నాటకానికి వెళ్ళాను. నాటకం అద్భుతంగా ఉంది. నాటకానికి వెళ్ళుటవల్ల నా ఆరోగ్యం పాడుచేసుకున్నానన్న విచారం లేకపోయింది.

ఆ రాత్రి ఒక్కక్షణం నిద్రపోలేదు. ఉదయం అయ్యేసరికి ఎంతో బలహీనంగా ఉంది. మూడురోజుల వరకు 'టీ' మాత్రమే త్రాగి ఉన్నాను. అంత ఆకలితో పందెంలో పరుగెత్తగలనా? అనే అనుమానం కలిగింది. అందుచేత తేలికగా భోజనం చేయడానికి నిశ్చయించాను. మా జట్టు డాక్టరు యిది వినగానే జుట్టు పీక్కిని తీర్చి యింతా ఏవో ప్రమాదానికి దారితీస్తుందన్నాడు.

"ఎవరినైనా అది చంపివేస్తుంది" అన్నాడు డాక్టరు.

"నేను ఆకలితో పరుగెత్తలేను" అని వాదించి, వైకి సంతోషం కనబరచాను.

మా డాక్టరుకు చాలా ఆతృత, ఆందోళన కలిగించాను. ఎలాగైనా పందెంలో నన్ను పరుగెత్తనియకుండా చేద్దామని ఆతని ప్రయత్నం. కాని యిన్నివేల కిలో మీటర్లదూరం సోవియట్లకు ఎదురుగా పరుగెత్తడానికి వచ్చి చేతులు, కాళ్లు కట్టుకు కూర్చుంటే ప్రజలు ఏమంటారు?

నే నెంతోసేపు యీ ఆందోళనతో గడపలేదు. త్వరగా దుస్తుల గదిలోకి వెళ్ళాను. ముందుగా వ్యాయామం అవసరమనుకోలేదు. నా శక్తిని కాస్తా అది పీల్చేస్తుంది. బయలుదేరేసరికి దగ్గరే కొంచెం పరుగెత్తేను. నా కాళ్ళు ఎంతో బరువుగా

అనిపించాయి. ఆరోగ్యనిధి కాజ్‌షేవ్, ఎర్రని షెక్కిళ్ళతోవున్న పాపావ్‌ల ప్రక్కన నేను అసహ్యంగా కనుపించి ఉంటాను. ఈ పందెగాండ్రుకూడా నా సంగతి కనిపెట్టివచ్చున్నారు. పందెం ప్రారంభించుంచి 800 మీటర్ల పందెంలో పరుగెత్తినట్టు అతివేగంగా పరుగు ప్రారంభించారు.

మొదటినుట్ట ఎలాగోలాగ గడిపాను. నా ప్రత్యర్థులుకూడా అలసిపోయారు. నేను మామూలు గమనంలోకి వచ్చాను. కాని పందెం సులభంగాలేదు. నా స్వాధీనం తప్పిపోకుండా అఖండ ప్రయత్నం చేయవలసివచ్చింది. మొదటినుంచి మరణభాదగా వుంది. కాజ్‌షేవ్ ఒక 'స్పింట్' చేసినప్పుడు, అతనివెంట వెళ్ళలేకపోయాను. అతడు వాయువేగంతో పోతున్నాడు. ఆఖరునుట్ట వచ్చింది. 800 మీటర్లు, వాని వెనక పరుగెత్తుతూనే ఉన్నాను. ఒక్క మీటరుకూడా తేడాను తగ్గించలేకపోయాను. కాజ్‌షేవ్ ప్రజల ప్రశంసలను, ప్రోత్సాహాన్ని పొందుతున్నాడు. నా ప్రచండ ప్రయత్నం ప్రజలు కనిపెట్టగానే, నాపేరుకూడా వారి పెరువులమీద న్యూస్‌లుచేసింది. నాకుకూడా ప్రోత్సాహమిచ్చారు. సరియైనమాగ్నంలోకి వచ్చేసరికి నా యావచ్చుక్కిని ఉపయోగించారు. అకస్మాత్తుగా కాజ్‌షేవ్ మోకాళ్ళు వణికాయి. ఆఖరు ఐదు మీటర్లు ఎలాగు పరుగెత్తేనో; ఇంక నిలవలేక పడిపోతాననుకుంటూంటే, గమ్యస్థానపు 'టేపు' తాకినానని తెలిసింది. నేనే ప్రథముడను. చిరునవ్వునవ్వడానికికూడా ఓపికలేదు. 14 నిమిషాల 29 సెకన్లలో పరుగు పూర్తిచేశాను. నా వెనకే వచ్చిన కాజ్‌షేవ్, పాపావ్ గడించిన జాతీయ రికార్డునుమాత్రం అతిక్రమించాడు.

అంతర్జాతీయ పోటీలో మొత్తంమీద 75 పాయింట్లు తేడాతో మా జట్టు ఓడిపోయింది. కాని ఒక ప్రపంచ రికార్డు, 4 జేక్ రికార్డులు, 6 సోవియట్ రికార్డులు భగ్నంచేయ గలిగాం.

ఆట స్థలంలో సంభాషణకు అవకాశంలేదు. కాని దుస్తులు మార్చే గదిలో చేరి సంభాషణలకు వుపక్రమించాం. మా భాషలు రెండూ చాలా సన్నిహితం కాబట్టి, మా మాటలు ఒకరి వొకరికి బోధపడ్డాయి.

“త్రెయినింగు విషయంలో నీ అభిప్రాయం ఏమిటి? ప్రత్యేకం మా త్రెయినింగు విషయంలో నీ అభిప్రాయం ఏమిటి?” అని అడిగాడు, సోవియట్ జట్టువారు.

నా భావాలను బోధపరచాను.

“జిమ్నాస్టిక్స్ చేస్తావా?”

“లేదు, త్రెయినింగున “ఎడ్జిట్”కు జిమ్నాస్టిక్స్ అవసరంలేదు.

“అంతే?”

“కుక్క బాగా పరుగెత్తుతుంది. అది జిమ్నాస్టిక్స్ చేస్తుందా?”

వారంద రొక్కసారి నవ్వారు. ఆ మాటల కలాగు నవ్వుతూనే వున్నారు. నన్ను భుజాలమీద తోడ్చారు.

“సెట్రోపెక్ మంచివాడు” అన్నారు అందరూ సన్నేహంగా. ఆటల పోటీలన్నీ అయిపోయాయి కాబట్టి, చారిత్రాత్మక మాస్కోవగరంలోని మహాత్తర వ్యక్తాలను చూచుకు ముకు అవకాశం కలిగింది. దీనికొరకు మేము నిశ్చిస్తున్నాం.

క్రెమిన్ స్వర్ణోపురాలవద్దకు వచ్చాం. అవి మమ్మల్ని ఎంతో ఆకర్షించాయి. ముందు పూర్వపు క్రెమిన్ మాకు చూపించారు. ఆ విశాలమైన గదులు అందమైన ఫర్నిచరు, పాలరాతి గోడలమీద ఆపవచ్చని వర్ణవైభోగం, డ్యూయస్ హాలు, 30 రకాల కర్రతో తయారయిన నేలభాగం మా కాశ్చ్యం కలిగించాయి.

పూర్వపు మ్యూజియంకూడా చూశాం. పురావస్తు సముదాయాన్ని, జారుల పరిపాలనలోని వజ్ర ఖచిర సింహాసనం చూశాం. జారుచక్రవర్తల పిల్ల లాడుకొనే బంగారపు ఆటవస్తువులు, వారి జోళ్లు, జార్ పీటర్ తాను స్వయంగా కట్టుకున్న బట్టలూ చూచాం. బంగారం, ముత్యాలు, రత్నాలు చూస్తే ఆ రోజులలో చక్రవర్తులు ఎంత వైభవంగా కాలం గడిపేవారో బోధపడుతుంది. చక్రవర్తుల గుడ్డాల జీనులు కూడా బంగారంతో చేయబడేవి.

వీటన్నింటినీగూర్చి మాకు వ్యక్తాలు చూపించుకుకు వచ్చిన ‘నైడ్’ అన్ని విషయాలు తెలిసినవానివలె ప్రసంగిస్తున్నాడు. చారిత్రాత్మక సంఘటనలనుగూర్చి సుపరిచితంగా చెప్పాడు.

తరువాత, సుక్రీం సోవియట్ సమావేశ స్థలంలో ప్రవేశించాం. ప్రతి స్థానం వద్ద ఒక మైక్రోఫోన్ అమర్చబడి ఉంది.

లెనిన్ సమాధిపట్ల మా అందరిలోను అపూర్వ గౌరవం లేకలేదు. అప్పుడే పూచిన పూలతో కట్టినదండ భక్తిపురస్కరంగా సమాధికి సమర్పించాం. సోవియట్ దేశపు మహానాయకుని మృతశరీరాన్ని నిశ్చిస్త మొనర్చిన గాజు పెట్టెచుట్టూ చేతులు జోడించి ప్రదక్షిణ చేశాం.

ప్రసిద్ధ ‘టెటికోవ్’ గ్యాలరీలో చాలాసేపు గడిపేం. వాస్తవికత ఉట్టిపడే సోవియట్ చిత్రకారుల అత్యుత్తమ చిత్రాలనేకం అక్కడ వున్నాయి.

ఇవన్నీ చూస్తూ, యింకా జరగవలసిన ఒకటి రెండు పండేల విషయం విస్మరించాం. నేను, కాజంస్కేవ్, పాపావ్ లతో 10,000 మీటర్ల పంజెం పరుగెత్తవలసి ఉంది. ఒక ‘రిలేరేస్’ కూడ పరుగెత్తవలసివుంది మేము.

మెట్రోపోలిట్ హోటలులో మేమంతా కలసి పాట్లాన్న విందు మాత్రం ఎల్లప్పుడు స్వచ్ఛమయిండుంటుంది. సోవియట్ మిత్రులతో మా సమావేశం, మాస్కోహాన్ని ఎక్కువ చేసింది. ఒకరితో ఒకరం మా అభిరుచులనుగూర్చి, మా ప్రత్యేక అనుభవాలను గూర్చి చర్చించుకున్నాం. సోవియట్ రష్యాలో 8000 మంది వ్యాయామనిధులు (మాస్టర్స్ ఆఫ్ స్పోర్ట్స్) వున్నారని, 600 మంది గౌరవప్రపీణులు (ఆనర్డ్ మాస్టర్స్) ఉన్నారని తెలిసింది. మనదేశంలోని ఆటల పరిస్థితులను గూర్చి, ప్రపంచంలోని ఆటల పరిస్థితిని గూర్చి సోవియట్ ఆటగాండ్లు విషయాలు తెలిసిన ఆశ్చర్యం కలిగిస్తాయి.

మా కిచ్చిన ఫలాహారాలతో బల్లలువంగిపోతున్నాయి. అక్కడుంచిన ఫలాహారానిజంగా యీదులాడినానన్నమాట. పళ్ళెంపే నాకంత యిష్టం. ఇంక అక్కడ మాకిచ్చిన ఫలాల రుచి, ప్రత్యేకత నాకు పెర్రెజ్జించాయి.

మా గౌరవాధ్యం ఒక పాటుకచేరే వీర్పాటుయింది. ప్రముఖ సంగీత విద్వాంసు లందు పాగ్గాన్నారరు: అక్కడ పాడిన ఒక తీయని జానపదగేయం నాతలలో ఇంకా ప్రతిధ్వనిస్తూనే ఉంది. ఒక సైనికునివద్దకు యచుధర్మరాజు వచ్చాడట, తీసికొనిపోవ టానికి. ఆ యచుధర్మరాజును మత్తుద్రవాల విందు ఆరగించమన్నాడట, సైనికుడు. యముడు అంగీకరించి చచ్చేవరకు త్రాగేడట. యముడు త్రాగి మరణించాడటకాని, సైనికుని దాహంమాత్రం తీరలేడట. ఇదీ ఆ జానపదగేయంలో కథ.

తరవాత నృత్యాలు. మొదట హాలు యీ చివరనుండి ఆ చివరకు డానాతో డ్యాన్సు చేశాను. తరవాత నైనాడుంబాడ్జిని డ్యాన్సుకు ఆహ్వానించారు. డానా, బులంషక్తో సుహృత్సానం (టోస్టు) చేసింది.

జావలిక్ విసరే 'స్మిర్నిట్ స్మియా'తో ఆనందంగా కాలక్షేపం జరిగింది. ఆమె భర్తకూడా మంచి పరుగు పందెగాడే. మాలాగే 'ఆటల దంపతులు; వైవాహిక జీవితం ఆనందమయమయినదని మేమంతా అంగీకరించాం. ఈ వైవాహిక సుఖానికి దాసులమయి, మైమరవకుండా ఉండడానికి పందెగానికి చాలా బలం కావాలని కూడా మే మొప్పుకున్నాం.

"ఎవరి జీవిత ఆదర్శాన్ని వారు నెరవేర్చాలి" అన్నాను.

"ఆటల కాటంకం కలిగించే విషయాలు జీవితంలో చాలా ఉన్నాయి. కాని జీవితం, దాని ఉద్దేశం, ఆదర్శం, వానిని గౌరవించి నెరవేర్చుట అతిముఖ్యం." ఈవిషయంలో 'స్మిర్నిట్ స్మియా' దంపతులు' నాతో పూర్తిగా ఏకీభవించారు.

ఆసమయానికే ఒక పరిచిత కంఠం వినిబడింది. ఈస్టోనియానుండి మా స్నేహితులు లిప్సా, విటోస్కి వచ్చారు.

"సుదినం" అన్నారు.

మా అందరినీ పలకరించారు. అక్కడ మేము చాలా మందితో స్నేహం కలిపాం. మా చిరునామాల నోకరి కొకర మిచ్చుకున్నాం.

చివరకు హైపాక చిహ్నంగా, మా కందరికి ఒక్కొక్క బహుమతి నిచ్చారు. శ్రీ లండరికి రమ్యన్ పెంట్లు; పురుషులందరికి త్రాగే గ్లాసులు. జి. టి. ఓ. ఆటల పతకాలుకూడా మా కందరికి యిచ్చారు.

ఆ మరుసటి దినం మరొక పందెంలో నేను పాగ్గానవలసినవచ్చింది. డైనమో, కీవ్ విమాన దళపు జట్టు మధ్య ఫుట్ బాల్ పందెం జరుగుతున్నప్పుడు, విరామ వేళలో 10,000 మీటర్ల పందెం జరిగింది. నా కిప్పుడు వంట్లో బాగుంది. కేకేషియన్ 'వైన్', వోడ్కా చుక్కలు నా కాళ్లకు బలం కలిగించాయి. అందుచేత పందెంలో ఔర్యంతో ప్రవేశించాను.

పండెం ప్రారంభానికి ముందు, ప్రత్యేకము కాజ్మేష్, పాపావలను, యితరులను పలకరించాం.

“నీకు పోటీగా మరల పరుగెత్తుతున్నందుకు సంతోషంగా ఉంద”ని కాజ్మేష్ తో అంటూ, నీవు చాలా ముందుకు పురోగమిస్తున్నావు. త్వరలో రికార్డు భగ్నంచేస్తావని నా విశ్వాసం అన్నాను.

నా మామూలువేగంతో పరుగు ప్రారంభించాను. ఈసారి పరుగెత్తే ప్రత్యేకము నాకు లొంగుబాటులో నున్నారు. ఎక్కువగా అలసట, ప్రయాస అవసరం లేక పోయింది. 80 నిమిషాలకు ముందే పండెం గెలిచాను.

వీడ్కోలు సమయంవచ్చింది. రాయబారవర్గపు అధికార కార్యాలయంవద్ద మేమంతా కలిశాం. ఒకరి కొకరం బాగా పరిచయమయ్యాం కాబట్టి, యీసారి మా సమావేశం ఇదివరకున్న ఎక్కువ ఆనందదాయకంగా వుంది. సంతోషం, నవ్వు, అగ్ధ రాత్రివరకు సాగినవి. మేమంతా ఖులాసాగా, హాయిగా కాలం గడిపాం.

మర్నాడుదయం మా అనుభవాల సంపదలో, మేము సోవియట్ ముఖ్య పట్టణాన్ని వదిలేం. అక్కడి విషయాలన్నీ ప్రశాంతంగా తెలిపోసుకొనడానికి ఇప్పటికి తీరికైంది. ఆ ఆనంద స్మృతులు, అచ్చటి దృశ్యాల ఆకర్షణలు, ఆటల అనుభవాలు, వారి మిత్రత్వం అన్నీ సమ్మిళితమై మా మనస్సులను సంతోషంతో నింపినవి.

సుఖానుభూతులతో యిళ్ళకు తిరిగి వచ్చారు. రష్యనుల హృదయ చైత్ర్యం, వారి సుహృద్భావం తెలుసుకోవాలంటే రష్య వెళ్ళాలి. ఈ విషయంలో ఆటలు మా పరస్పర స్నేహానికి దోహదమిచ్చినవి. ఆటల ఉత్సవాలు, అత్యంతీయ పోటీలు, ఒలింపియడ్లు, వివిధ జాతులమధ్య మైత్రిని పెంపొందించి, సన్నిహితం చేయుటకు తప్పకుండా తోడ్పడగలవు.

ప్రపంచ రికార్డు పోయింది !

మాస్కోనుండి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత దైనందిన జీవితం యధావిధిగా ప్రారంభమయింది. ఒకటి రెండు పందేలలో ఎమిల్ పరిగెత్తినాడు; ఒక్కొక్కప్పుడు తక్కువ దూరాల పందేలలోకూడా; వాటిలో గెలవలేనని తనకు తెలుసు. అలవాటు తప్పిపోకుండా తన వేగం నిలబెట్టుకొనుటకు, యిట్లా చేయవలసి వచ్చింది అంటాడు ఎమిల్.

1500 మీటర్ల “గ్రాండుప్రిక్స్”లో మూడవ వానిగా వచ్చాడు. సినోనా, స్వేగర్ల వెనక ఎమిల్ వచ్చాడు. ఆతని పరుగు 4 నిమిషాలు. తన పూర్వపువేగాన్ని తిరిగి సంపాదించుటకు ఎంత కృషిచేయాలో స్పష్టమయింది.

జటోవెక్ పేరు యింక అతని సొత్తుకాదు; పూర్వ, నూర్తి, హేగ్ వలె అందరినీ.

1920 సంవత్సర ప్రాంతంలో “ఎక్కడ కలాగ పరుగెత్తుతున్నావు; నువ్వుక నూర్తి లాగున్నావే” అంటూ వుండేవారు. కాని ఇప్పుడు పిల్లలు ఒకరినొకరు పలుక రించే స్థితిలో “నేను జటోవెక్ అంటే నేను జటోవెక్ ను” అని, ఆ పేరు కవరు అవుతు అనే విషయంలో, వారిలో వారి కిప్పుడు పోట్లాట.

ఆ సంవత్సరం పెట్రొబరులోకూడా యింకా వెచ్చగా, ఆనందంగా ఉంది. అందుచేత హంగరీ, రుమేనియా, బగ్గేరియా మొదలయిన అనేక దేశాలనుంచి వచ్చిన ఆహ్వానాల నంగీకరించాడు ఎమిల్. బుడాపెస్టులో జెకోస్లావేకియా, హంగరీ, ఇటలీ దేశాలను స్వీకరించిన క్రైస్తవ షాక్లిక పోటీలో 5000 మీటర్ల పందెం, 10,000 మీటర్ల పందెం రెండూకూడా ఎమిల్ గెలిచాడు. తరువాత సోఫియా, బుఖారెస్టులకు వెళ్ళాడు.

ఈ రెండు స్థలాల్లోకూడా యీతనికి అద్భుతమైన విజయాలు కలిగినవి. సోఫి యాలో యిరువతూంటే మోకాలుమీద దెప్పితగిలింది. ఐనా సులభంగానే పందెంలో గెలుపొందేడు. బుఖారెస్టులోకూడా, రెండు దూరపు పరుగు పందెలు గెలిచాడు. ఆ స్థలాల్లో ఆయాభావలను మాట్లాడే గేర్లు చూపి, అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించాడు.

వీమైనా, పరిస్థితులు సవ్యంగాలేవు. ప్రపంచ రికార్డును సృష్టించిన జటోవెక్, పరుగు పందెంలో పాగ్గానుకులేడు. హీనో 10,000 మీటర్లపందెంలో జయప్రదంగా ప్రపంచ రికార్డును అతిక్రమించాడని పెట్రొబరు 1వ తేదీన వార్త. వేళ 29 నిమిషాల 27.2 సెకండ్లు; ఎమిల్ రికార్డును 1 సెకండులో భగ్నమొనర్చాడు. ఇంకుర్నేషన్ లో ఎసాసియేషన్ వారు దీనిని గుర్తించకపోయినా, తాత్కాలికంగా గౌరవం ఫిగ్నాండుకు హస్తగతమయింది.

ఎమిల్ మిత్రులు, యీ విషయంలో మీ అభిప్రాయమేమని అతనిని అడగక మానలేదు. ఊరికే అడిగిన ప్రశ్నలు కావివి; వీనిలో ఒక సవాలు యిమిడి ఉంది.

“హీనో ప్రపంచ రికార్డు నెందుకు పొందకూడదు?” అని ఎమిల్ చిరాకుతో అడిగాడు.

“నీవు ప్రయత్నించవా...”

“ఎప్పుడు ? ఈ సంవత్సరానికి అప్పుడే ఆలస్యమయిపోయింది. తర్వాత కొన్నాళ్ళకు, వసంతకాలంలో ప్రయత్నం చేయవచ్చు” అన్నాడు ఎమిల్.

పెట్రొబరులో మరికొన్ని పందెలు ఏర్పాటుయినవి. ఆకురాలు కాలం దగ్గరకు వస్తోంది. ప్రపంచ రికార్డు విషయమై ఎమిల్ తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నాడు. వైకి

ఎంత నిష్కర్మంగా ఉన్నా, లోపలి ఆందోళన అందరికీ అవగతమే. ఎమిల్ సంతోషంగా లేడు. వినోదాలన్నీ మానివేశాడు. పత్రికా రిపోర్టర్లుంటే దూరంగా పారిపోతాడు. తన ముఖ్య స్నేహితులతో కూడా యీ విషయం మాట్లాడుటకు విముఖత్వం కనబరచేవాడు.

ఇన్ని ప్రయాణాలు చేయుటవల్ల ట్రెయినింగు నిష్కర్మం చేశాడుగా అని విచారించేవాడు. సరిమైన, తృప్తికరమైన తయారీలో లేడు. ఆప్టేవాలో ఆటలు అయిపోయిన తర్వాత, తన పైనికోర్కొగ విఘట నిర్వహణకు తిరిగి వచ్చాడు. ఆప్టేవాలో 10,000 మీటర్ల పందెం 29 నిమిషాల 28 సెకన్లలో గెలిచాడు.

సెప్టెంబరు ఆఖరువారంలో, తన స్వేచ్ఛని క్లబ్బు కమిటీ సెలెక్షన్ నికాసిని ఎమిల్ కలుసుకోన్నాడు. సహజంగా కోల్పోయిన ప్రపంచ రికార్డును గూర్చి సంభాషణ జరిగింది. ఆతను ఎమిల్ నడిగాడు :

“ఈ సంవత్సరం ప్రపంచ రికార్డును తిరిగి గెలవడలుచుకోలేదా? ఇదంతా మన కెంత అవసరమో నీవు గుర్తించే వుంటావు”.

“అవును, నాకు తెలుసు; కాని యీ మధ్య అసలు నాకు ట్రెయినింగ్ లేదు (ఎమిల్ అర్థం మామూలు ట్రెయినింగు లేదనికాదు. ట్రెయినింగు తీవ్రంగా, దీక్షగా చేయుటలేని మాత్రమే).

“సాయంత్రాలు ఆనందంగా ఉంటున్నాయి. నీ వీ సమయం వృధాగా పోనీయకూడదు. ఈ సాయంత్రాలను పూర్తిగా వినియోగించాలి. నీవు తయారగుటకు ఎన్నాళ్ళు పడుతుంది” అని అడిగాడు కమిటీ మెంబరు.

“అధమం రి వారాలు; రెండువారాలు తీవ్రంగా, ఒక వారం తేలికగా ట్రెయినింగు కావాలి” అన్నాడు ఎమిల్.

“అయితే అక్టోబరు 20 వ తేదీనరికి నీవు తయారు కాగలవన్నమాట. ఓస్ట్రావా స్టేడియం నీ కనుపైనదేనా? అక్కడ మార్గం, వాతావరణం అంతా బాగుంటుంది.”

ఈ అవకాశం, ప్రపంచ రికార్డును భగ్నంచేసే ప్రయత్నంగా మార్పుకోవాలి. ఎమిల్ యొక కాదనలేకపోయాడు. ఇప్పటివరకు ఏ భావాలతో చెలగాటమాడు తున్నాడో, వాని కొక స్వరూప మేర్పడుతుంది.

క్లబ్బులో ఎవరూ యీ విషయంలో ఎక్కువగా ఆందోళనపడలేదు. అక్టోబరులో ప్రపంచ రికార్డును భగ్నమొనర్చే ప్రయత్నం జరుగుతుందని ప్రకటించుట ఉన్నప్పటిని కొందరి అభిప్రాయం. వాతావరణం బాగుండకపోతే, దీని పర్యవసాన మేమిటి ?

ఏమైనా ప్రస్తుతం ప్రకటన చేయకుండా, యీ విషయం రహస్యంగానే ఉంచారు. కాని, వాస్తా పత్రికలకు వ్యాసం వ్రాయమని నిర్బంధ పెడితే, తప్పించుకోవడానికి ఎమిల్ “నాకు వేళలేదు, ప్రపంచ రికార్డుకొరకు ట్రెయినింగవుతున్నా” నని చెప్పేడు. దానితో పత్రికలలో పెద్ద అక్షరాలతో:

“ఎమిల్ జట్ పెక్ ప్రపంచ రికార్డును తిరిగి గెలుచుకోవడానికి ప్రయత్నం” అని ప్రకటనలు బయలుదేరినవి.

నిజమే, ప్రయత్నం విఫలం కావచ్చు. ఎమిల్ కు కూడా తెలుసు. ఆ రోజు ఆకాశం నిర్మలంగా ఉంటుందని నిగ్ధారణగా చెప్పడమెట్లా? కాని తన ప్రయత్న లోపముండదని మాత్రం చెప్పగలడు. అలాగే ప్రయత్న లోపం చేయలేదు.

ఇంక తన ప్రేయినింగు తీవ్రంచేయవలసిన అవసరం మాత్రం స్పష్టం. అంత బ్రహ్మాండమైన ప్రపంచ రికార్డును తిరగత్రోయుటంటే, ఎంతగా బాధపడాలో ఎమిల్ కు తెలుసు; సమస్యనంతా పూర్తిగా పునరాలోచించాడు. తన మామూలు పద్ధతి ఉత్తమమైనదన్న నిగ్ధారణకు వచ్చాడు.

మొట్టిరోజు 200 మీటర్లు 5 సార్లు పరుగెత్తేడు; 400 మీటర్లు 20 సార్లు, 5 సార్లు 200 మీటర్లు పరుగెత్తేడు. 200 మీటర్లు తన శక్తికొద్దీ వేగంగా పరుగెత్తేడు. 400 మీటర్లు మామూలు వేగంతో పరుగెత్తేడు.

ఒక పరుగుకు మరొకదానికి మధ్య మరొక విధమైన వేగం ఉపయోగించాడు.

రెండవరోజునుండి 15 వ రోజువరకు, వాని కష్టానికి అంతులేదు: 200 మీటర్లు 5 సార్లు, 400 మీటర్లు 80 సార్లు, 200 మీటర్లు 5 సార్లు; ఇవీ కార్యక్రమాలు.

అంటే పూర్తిగా 14 రోజులు, రోజుకు 20 కిలోమీటర్లుకు మైగా పరుగెత్తే వాడు; అందులో 14 కిలోమీటర్లు ఊపిరాడని వేగంతో.

అకస్మాత్తుగా 14 వ రోజున ఒక ప్రమాదం జరిగింది. కాలిలోని కండ నొప్పి పెట్టుట ప్రారంభించింది; ఇదివరకొకసారి స్పీడన్ లో జరిగినట్టు.

ఈసారి మరొక కాలు. “హెమటోమా” కనబడింది. కండ పాడయింది.

ఈ పడిన కష్టమంతా వృధాయేనా? దీన్ని గురించి వైకేమి చెప్పలేదు ఎమిల్. ఇంటిద్వార బ్రోస్ సాల్యూషన్ తో కట్టుకట్టేవాడు.

15 వ రోజు జాగ్రత్తగా ప్రేయినింగయ్యాడు. ప్రేయినింగు మాత్రం అప్పు టకు ద్వైర్యాలేదు. అతి తేలికగా పాదాలు వేస్తూండేవాడు.

ఆఖరు వారంలో మొట్టి రోజువలెనే ప్రేయినింగు పూర్తిచేశాడు. 17, 19 వ రోజులలో విశ్రాంతి తీసుకుంటూ, కాలునొప్పి ఎలా పరిణమిస్తుందో అని ఆలోచిస్తూన్నాడు. ఎలా వచ్చిందో అలాగే పోయింది, కాలునొప్పి. ఇంక ప్రేయినింగు యధావిధిగా సాగిపోతూంది.

20 వ రోజున 200 మీటర్లు 5 సార్లు, 400 మీటర్లు 10 సార్లు, 200 మీటర్లు 5 సార్లు పరుగెత్తేడు.

21 వ రోజున బాగా బలం చేరుకుంది.

రికార్డులు భగ్న చేసే మనస్తత్వం బయలుదేరింది. ఎంత కఠినమైన ప్రేయినింగ్ కయినా సిగ్గుగా ఉన్నాడు. అయితే, శరీరావోగ్యం కూడా జాగ్రత్తగా రక్షించు కోంటున్నాడు. పరుగెత్తినప్పుడు మాత్రం శరీరంమీద కనికరం చూపుటలేదు. ఇతర

సమయాలలో శరీర సంరక్షణ వదలలేదు. మేడ ఎక్కడానికికూడ భయపడిపోయాడు. ఎవరైనా అతనిని పైకి మోసుకొని పోవలసిందే. అనవసరపు శ్రమకు లోనయ్యేవాడు కాదు.

పందేనికి తయారయిన ఆ మూడు వారాలలో ఎమిల్ 350 కిలోమీటర్లు పరుగెత్తినాడు.

ఈ బాధ్యతాయుత ప్రయత్నం ఒక విశ్వమైన మానసిక ప్రయాస కంటే చేస్తోంది. ఒలింపిక్ ఆటలలోవలె యీసారి ప్రత్యర్థులు లేరు.

ఇంత తీవ్రమైన ప్రయత్నంను ఫలితం ఆచుకొన్నప్పుడైనప్పుడు మనస్సును ఆందోళనపరుస్తుంది.

ఆస్ట్రేలియాలోని నిర్వాహకులు యీ ప్రయత్నం అసలు జరుగుతుందా అని అనుకున్నారు. గురువారంవరకు అచుకమానంలోనే ఉంది. ఆనాడు శనివారం, ఆక్టోబరు 22 న ఎమిల్ ప్రపంచ రికార్డుకొరకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాడని అధికార ప్రకటన జరిగింది.

శుక్రవారం సాయంత్రం ఎమిల్, తన క్లబ్బు మిత్రులు ఆస్ట్రేలియా చేరుకున్నారు. ఆనాటి స్వాగత కోలాహలం ఎమిల్ ను ఆందోళన పరుచింది. లాడ్ స్పిక్లర్ల సహాయంతో ఎమిల్ ఆచుకొన్న గూర్చి పట్నంలో ప్రకటన జరిగింది.

“ఎమిల్ జట్-పెక్ యిప్పుడే ఆస్ట్రేలియా చేరేడు. ఆయనకు సుస్వాగతం. ప్రపంచ రికార్డుకొరకు ఆయనచేసే ప్రయత్నం సఫలం కావాలని మా కోరిక”.

ఈ విశ్వమైన ప్రచారం ఎమిల్ కు యిష్టంలేదు. అయినా సహృదయంతోనే ప్రవర్తించాడు. మిత్రులతో యీ ప్రచారంగూర్చి వేశాకోశాలతో కాలంగడిచింది. పత్రికావిభాగంలు స్టేషన్ లోనే ఎమిల్ ను కలిశారు. ఆతను మంచి తియారీలోనే ఉన్నాడని వారి సంపాదకులకు తెలిగ్రాంలు యిచ్చారు.

ఆతని సౌకర్యానికి అన్ని ఏర్పాట్లు చేయుటకు నిర్వాహకులు సిద్ధంగా ఉన్నారు. ఎమిల్ ఏ హోటలులో ఉంటాడో అడిగారు; కాని తనకు ప్రత్యేక ఏర్పాట్లు అవసరంలేదని, తన మిత్రు లందరితోపాటు బ్యారెక్కులోనే ఉంటానని చెప్పాడు. భోజనంకూడా ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేస్తామంటే నిరాకరించి అందరితో సాధారణ భోజనం చేశాడు. ఒక్కటే కోరిక; అది పండెపు మాగ్గాన్ని గురించి:

“దయచేసి స్టేడియంలో నీళ్ళు చల్లవద్దు. అలా చేస్తే బురదయిపోతుంది; పాదాలంటుకుంటాయి; కాలు గట్టిగా వేసి పరుగెత్తడానికి వీలుండదు” అన్నాడు ఎమిల్.

“అయితే పిక్కలు నొప్పి పెడతాయేమో” అన్నారు నిర్వాహకులు.

“ఆ భయం లేదు. మౌంట్ మెత్తగాఉంటే, కాలు జారిపోతుంది; గట్టిగా ఉంటే కాలి ఒత్తిడికి తట్టుకుంటుంది”.

సాయంత్రం స్టేడియంకు వెళ్లి, ప్రైయిం గయ్యాడు. 4 సార్లు పరుగెత్తేడు. తర్వాత యింటికిపోయి, భోజనంచేసి నిద్రపోయాడు.

ఆతని గదిలోనున్న మిత్రులకు ఆతని విషయానికి ఏమికావాలో తెలుసు; ఆతనికి కావలసింది దైర్యం; ఆత్మవిశ్వాసం.

గత 31 వారాల ప్రయోనింగు తనకు మంచి సంసిద్ధత నిచ్చిందని ఎమిల్‌కు తెలుసు; అయినా ఫలితంగూర్చి యిప్పు డాలోచించ దలచుకోలేదు.

శనివారం కార్యక్రమం సిగ్గుచేసుకోవాలి. తన వేగ గమనం తెలిసికోకపోతే, ప్రపంచ రికార్డులకు ప్రయత్నించుట అర్థంలేనిపని.

ఏ ఘట్టంలో ఎంత వేగంగా పరుగెత్తాలి? ఇదొక గణిత సమస్య.

ఒక్కొక్కఘట్టం 70 సెకండ్లచొప్పున పరుగెత్తితే, 29 నిమిషాల 19 సెకండ్లలో పరుగు పూర్తిచేస్తాడు. అయితే అంత వేగంగా పరుగెత్తుట వీలుకాదు. కాని 71 సెకండ్ల చొప్పున లెక్కవేస్తే 29 నిమిషాల 35 సెకండ్లు పడుతుంది. అయితే ప్రపంచ రికార్డుకు మించుట ఊరగదు.

ఒక్క సెకండు ఎంతపనైనా చేస్తుంది. ఫలితం ఆ సెకండుమీద ఆధారపడి ఉంటుంది.

అందుచేత 29 నిమిషాల 28 సెకండ్లలో పూర్తిచేయాలన్న పథకాన్ని మన రించాలని నిర్ధారణ చేసుకొన్నాడు. ఒకఘట్టం 70 సెకండ్లయితే, రెండవఘట్టం 71 సెకండ్లు; ఈ విధంగా కార్యక్రమం ఏర్పాటుచేసుకొన్నాడు.

ఇంక, అంతా ఎమిల్‌యొక్క సాహసం, మానసికశక్తిమీద ఆధారపడి ఉంటుంది.

ప్రపంచ రికార్డుకొరకు యుద్ధం

ఈ చరిత్రాత్మకమయిన అక్టోబరు 22 వ తేదీ అంత శుభప్రదంగా ప్రారంభం కాలేదు. వాతావరణం అనుకూలంగా లేదు. పరుగుమాగానికి అడ్డంగా ఉత్తరాన్నుండి చలిగాలి వీస్తోంది. ఆకులు గాలిలో కెగిరి గిర్రున తిరుగుతున్నాయి; ఫాక్టరీలనుండి వచ్చే పొగ ఆకాశం అంతా ఆవరించింది. కాని సాయంత్రం 4 గంటలకు పండెం ప్రారంభమయ్యే వేళకు గాలి తగ్గిపోయింది.

కాని అందరికీ ఆందోళనమాత్రం తగ్గలేదు. నల్లటి మేఘాలు ఆకాశమంతా అలముకున్నాయి. గాలివానకు ముందుండే ఆందోళన ప్రజల నావరించింది. వేల కొలది ప్రజలు వైడియంవద్ద చేరుకున్నారు. వైడియం మధ్యప్రదేశం అంతా అలం

కారాలతో నిండి ఉంది. పండేలలో పాల్గొనేవారంతా చేరుతున్నారు; వీవో చిన్న చిన్న పండేలు జరుగుతున్నాయి. కాని, అందరి దృష్టి ప్రపంచ రికార్డుల వేళలు పట్టుకున్నాయి.

ప్రకటనలు చేసే అధికారి మైక్ వద్ద నిలుబడ్డాడు. వీవో ఆలోచిస్తున్నాడు. ఆతని ముందు హీనో, జట్లోవెక్ల ప్రపంచ రికార్డుల వేళలు పట్టుకున్నాడు. వేళలు చూచే అధికారి బల్లమీద స్టాప్ వాచీలు మెదలకుండా వున్నాయి. వాటి లోహపు హృదయాలు యిక కొట్టుకోవడం మొదలుపెడతాయి. నిమిషాలు, సెకండ్లు, సెకండ్లలో పదో భాగాలు కనికరంలేకుండా, ఆ పండెలో పరుగెత్తేవీరుడు ప్రతి నిమిషం, ప్రతి సెకండు, సెకండులో భాగం ప్రాణసమానంగా చూచుకుంటూన్నట్టు తెలియకుండా ఆ వాచీలు చూపిస్తుంటాయి.

ఆ ఊణం వచ్చింది. తాడేన్నీకర్లు పండెలో పాల్గొనేవారిని పిలుస్తున్నాయి. మొదటి పరుగుపందెగాల్లు వచ్చారు.

అడుగో వచ్చాడు. అందరూ ఆతనిని గుర్తించారు. క్రేజ్లులు పలుక రించారు. అఖండమైన స్వాగత నినాదాలు బయలుదేరాయి. వా రేమంటున్నారో ఒక్క మాటయినా స్పష్టంగా తెలియుటలేదు. కాని అథ్లెట్లం అందరికీ తెలిసింది.

“ఎమిల్! నీ యీ పోరాటంలో నీకు సహాయంచేయుటకు వచ్చాం; మే మిక్కడే ఉన్నాం; మామీద విశ్వాసముంచు.”

రాగలిగిన ప్రతివ్యక్తీ స్టేడియంకు రానేవచ్చాడు. జనాభాలో సగానికి ఎక్కువగా అక్కడే వున్నారు; ఉక్కు ఫాక్టరీ కార్మికులు, విద్యార్థులు, ఆఫీసు ఉద్యోగస్తులు హాజరయ్యారు. ఇంకా చుట్టు ప్రక్కల జిల్లాలనుండికూడా ప్రజలు వచ్చారు. ఆ ప్రపంచ రికార్డుకొరకు ప్రయత్నం ఎలా జరుగుతుందో చూడాలని అందరికీ వుత్సాహమే.

ఎమిల్ అంటే ముఖ్యంగా కార్మికులకు అభిమానం. వారు కర్మాగారాలలో పనిచేస్తూంటే, వారిని చూచుటకు ఎమిల్ చాలాసార్లు వచ్చాడు. వారితో ఆటలను గుర్చి మాత్రమే కా దతను సంభాషించింది. వారి యంత్రాలు ఎలా పనిచేస్తాయో వారి నడిగి తెలిసికొనేవాడు. అంతేకాదు, తానుకూడా యంత్రాలను నడపేవాడు. ఇదే వారి అభిమానాన్ని యినుమడింపజేసింది; దాని ఫలితమే వా రాతని కిచ్చిన బ్రహ్మాండమైన స్వాగతం.

ఎమిల్ పండెపు ముస్టులు ధరించాడు. అతని తెల్లటి షర్టుమీద ఆర్కీ స్పోర్ట్స్ క్లబ్ అని తెలియజేసే అక్షరాలు ఎ. టి. కె. స్పష్టంగా కనుపిస్తున్నాయి. చేతులు సునాయాసంగా ఊగిస్తున్నాడు; అరచేతులతో కాళ్ళు, పిక్కలు తడుముకుంటున్నాడు. ఆతని వేళ్ళ ఒత్తిడికి బిగుసుకుపోయిన కండలు కదలుట ప్రారంభించాయి. ఒక్క సారి ఆ గాయం వీమి మోసంచేస్తుందోననే భయంతో దానివైపు చూస్తాడు. ఒక్కొక్కసారి నెమ్మదిగా దాన్ని తాకి ఆ నొప్పి విషయం మరచిపోదామనుకుంటూ వుంటాడు. అక్కడే ఆత్మవిశ్వాసంతో అటూ, యిటూ పచారుచేస్తూ, కరతాళ

ధ్వసులు చేస్తూన్న ప్రేక్షకసమూహంవైపు చూస్తూ, ఆనందం తెలియజేయుటకు చేతు లూపుతున్నాడు ఎమిల్.

పరుగెత్తే పందెగాళ్ళంతా వరుసగా నుంచున్నారు. అప్పటికి ఎమిల్ కు, యితరులకు ఏమీ భేదం కనబడలేదు. అయినా ఎమిల్ మీద ఎన్నో ఆశలు కేంద్రీ కరింపబడి ఉన్నాయి.

ఈ రోజు వనందరి ఆనందానికి ఎమిల్ కారణం కావచ్చు. మన జాతీయ పతాక గౌరవానికికూడా అతడు కారణం కావచ్చు. మన ఆశల కాలేడు నిలయం. 20 వేలపంది ప్రేక్షకులు ప్రపంచ రికార్డు తిరిగి తమదే ననిపించుకొనుటకు నిశ్చ యించుకున్నారు. అందరికీ యీనాడు ఒక్కటే హృదయం; రెండే ఊపిరితిత్తులు.

“జెట్స్ పెక్ ! జెట్స్ పెక్ ! జెట్స్ పెక్ !!” ఆ పేరే అందరి పెదవులమీద.

ప్రేక్షకులంతా ప్రారంభంనుంచికూడా పందెపు తీరును గమనిస్తున్నారు. ప్రపంచ రికార్డుమీద దృష్టితో, మొదటిక్షణంనుంచి జెట్స్ పెక్ ను ముందుకు పరు గెత్తించే కోలాహలం. ఈసారి ఆఖరిఘట్టంలో ఉత్సాహపరిచే పద్ధతికాదు; మొదటి నుంచీ, ప్రతి ఘట్టంలోనూ ఎమిల్ కు ఉత్సాహం యివ్వాలి. ప్రజాసమూహానికి నాడు హృదయం ఒక్కటే; అదే ఎలుగెత్తి అరుస్తూంది, ఎమిల్ విజయంకోసం. అదే ఆతనికి చైర్యాన్ని, బలాన్ని యిచ్చింది. అదే ఆతనికొరకు ఆందోళన పడింది; అతని దీక్షకు రక్తం నొసగింది.

ఈనాడు ఎమిల్ రాడ్ స్పీకర్లలో ప్రకటించే వేళలమీద ఆధారపడుట లేదు. ఒకరి మాట లొకరికి వినిపించుటలేదు.

ఎమిల్ పరుగెత్తుతున్నాడు.

ఆతన్ని ప్రోత్సాహపరుస్తున్న జన సమూహంనుండి దూరం అయినాడు.

ఆతని పరుగువైపే అందరూ తడక ధ్యానంతో చూస్తున్నారు. ఆతని శరీరపు ఉష్ణభాగం కొంచెం ముందుకు వంగింది. ముందున్న మాగ్గంమీదనే ఆతని రెండు నేత్రాలు. భుజాలు మామూలు వైఖరిగానే చేతుల కదలిక నమసరిస్తున్నాయి. ఎవమచెయ్యి ముందుకు పోతుంది; తరువాత కుడిచెయ్యి కొంచెం క్రిందుగా. నమ్మ డానికి వీలులేనంతవేగంతో ఆ పాదాలు మాగ్గాన్ని వెనక్కు త్రోసుకొనిపోతున్నాయి. మా ప్రక్కనుంచి ఎప్పుడు పోయాడో! మా కాలని వీపుమాత్రం గోచరమవుతుంది; ఆతని ప్రయత్నాల ఆ వీపు చాల పరిచయం. ఆతని భుజాలు ‘విప్లవ రాష్ట్ర’వలె ఎవ తెగకుండా పనిచేస్తున్నాయి.

ఆతని అద్భుత మనోనిశ్చయానికి అమరత్వం యిచ్చే స్వరూపాన్ని చిత్రించ లేకపోవుట ఒక తీరనిలోపం.

హీనో, తన ప్రపంచ రికార్డు సృష్టించిన సమయంలో మొదటి ఘట్టాలలో ఊహించలేని వేగంతో పరుగెత్తినాడు. అందుచేత ఆ ఘట్టంలో ఆతనికంటే ఎమిల్ 2 సెకండ్లు వెనకపడ్డాడు; రెండవ ఘట్టంలో 4 సెకండ్లు వెనకపడ్డాడు. కాని తన

వేళల కార్యక్రమనూత్రం చెరకుండా పరుగెత్తుతున్నాడు. మొదటి ఘట్టంలో కొద్దిగా నెట్టేదిగా పోయాడు; అందుచేత తరవాత కొంచెం వేగం అధిగమించేశాడు. ఈ రోజు తన శక్తిని జాగ్రత్తగా వాడవలసిన అవసరంలేదు. ప్రమాదానికి వేళల నడుచుకున్నాడు. మూడవ కిలోమీటరు చేరేసరికి రెండు సెకండ్లు వేగంగా పోయాడు. ఈ విధంగా 4, 6, 7 సెకండ్లు ఆదాచేశాడు.

6 కిలోమీటర్లు : 17 నిమిషాల 36 సెకండ్లు.

7 కిలోమీటర్లు : 20 నిమిషాల 38.5 సెకండ్లు.

ప్రతి కిలోమీటరుకు 3 గడియారాలు అగిపోతాయి. తక్కినవి నడుస్తూ వుంటాయి. అగిపోయిన గడియారాలు జాతీయ రికార్డుల నతిక్రమించుట నూచిస్తవి. ఇప్పటి ప్రపంచ రికార్డులను మించిపోయిన వేళ లివి.

ఆతనితో పరుగెత్తే వారందరు ఎక్కడో వెనకబడిపోయారు. ప్రత్యేకాలు బాగా పరుగెత్తుటకు ప్రయత్నం వదలలేదు. కాని ఎమిల్ వేగంముందు, పాపం వారెక్కడ ఆగగలరు.

ప్రేక్షకస్థానాలకు మీద నున్న పెద్ద గడియారం వేళ చూపిస్తూంది. ప్రతి సెకండ్లూ యితే విలువైనదా అనిపిస్తుంది. “ఇప్పుడు, యిప్పుడు, యిప్పుడు, సమయం మించిందంటే చురెప్పుడూ వీలుండకపోవచ్చు!” ఎమిల్ ఒక్క సెకండు కూడా వృధాచేయుటలేదు; ఒక్క మీటరుకూడా వృధా చేయుటలేదు. ప్రతి అడుగులోనూ తన యావత్తశక్తిని ఉపయోగిస్తున్నాడు; వేగం అధిగమించేస్తున్నాడు.

8 వ కిలోమీటరులో ప్రమాదం సంభవించింది. హీనో రికార్డులకంటే 7 సెకండ్లు ముందున్నా, తన పూర్వపు రికార్డులకంటే 14 సెకండ్లు ముందున్నా, తన వేళల పథకానికి వెనకపడి ఉన్నాడు. టైము కీపరులందరూ పైకి వెళ్ళింది, యింకా ఎమిల్ ‘మార్కు’ వద్దకు రాకముందే. అప్పు డాతడు విన్నాడు: ఒకటి, రెండు, మూడు, నాలుగు, అయిదు. అప్పుడుగాని ‘టైముకీపరు’లు దాటలేదు.

ప్రేక్షకులు ఆందోళన చెందేరు; వేళ : 2 నిమిషాల 55 సెకండ్లకు బదులు, దాదాపు 3 నిమిషాలని ప్రకటన చేసినప్పుడు వారందరికి ఆశాభంగం కలిగింది.

“ఎమిల్! ఎమిల్! యింకా వేగంగా” అనే కేళలు బయలుదేరాయి.

తొందరగా అందరూ లెక్కలుచేయుట మొదలుపెట్టేరు. ఈ వేగంతో హీనో రికార్డుకుకూడా వెనకబడిపోతాడా? తన రికార్డుకే వెనకబడిపోతాడా? అప్పుడు యీ ప్రయత్నిమంతా వృధా!

“ఎమిల్! ఎమిల్! యింకా వేగంగా పరుగెత్తు.”

కేళలు ఎక్కువయ్యాయి. ఊపిరాడకుండా, ఒగరుస్తూ పరుగెత్తేవాని వాని చుట్టూ యీ ధ్వనులే.

“జట్-వేక్!” అని యీ కోలాహలంలో పిలుపు, ఏదో అపదలో సహాయం కోరినట్టు.

తన పందేన్ని చూస్తున్న వేలకొలది జనం నైతికంగా, హృదయాలతో సహా తన వెనకనున్నారని ఎమిర్ కు తెలుసు. తన కౌతైనా సహాయం చేయుటకు వారంతా ఉత్సాహంతో వున్నారనికూడా తెలుసు. తన్నావరించిన ఆయాసం, అల సుట, బాధ వీనిని గొంచుకుమీద అంతా ఆధోపది ఉంటుంది.

అతని ముఖం చిల్లింది. రికార్డును భగ్న మొనర్చుటలో తనకు విజయమా, పరాజయమా? ఆ కఠినమైన ప్రయోనింగుకు ఫలితం ఏమిటి? 8 కిలోమీటర్ల పరుగు తర్వాత ఓటమేనా? అలాగ ఎప్పుటికీ జరుగుటకు వీలులేదు. ఎప్పుడూకూడా అతని కఠిరం అతనికి స్వాధీనమే; ఇప్పుడుకూడా అంతే! కాని, అంత సులభమైన కార్యం కాదు. అయినా ఎమిర్ మానసికశక్తి నశించలేదు. చివరకు కాళ్లు వేగంగా అడుగులు వేస్తున్నాయి. తన కిష్టమున్నా లేకపోయినా ప్రేక్షకులతో తన అడుగులు లయ కలిపినవి. వీరో మరత కమ్మిన చెవుల పిల్లిలాగ పరుగెత్తుతున్నాడు; అతని కేమీ కనబడవలెదు, వినబడవలెదు. ఆతని మెదడు మాత్రం చెప్తోంది: “ఇంకా వేగంగా, యింకా వేగంగా!” అని.

9 వ కిలో మీటరులో వేగంగా పరుగెత్తేడు. ఈసారి తన పథకానికి 8 సెకండ్ల వేనకున్నాడు; మరొక్క కిలోమీటరు పరుగెత్తాలి. మామూలు వేగం పనికి రాదు.

“ఎమిర్! ఎమిర్!” కేకలు.

ఆ కేకల వెనక ఆందోళన; దానితోపాటే విజయంలో నమ్మకం. ప్రేక్షకు లింక కూర్చోలేకపోయారు; నిలబడ్డారు. ఎమిల్ ఎంతమాత్రం మాకు ఆకాశంగం కలిగించడు. వేలకొలది ప్రేక్షకుల కోలాహలంలతో విశ్వాసం, విజయం, ఆనందం మిళితమై ఉన్నాయి.

వేడియంమీద చీకటి నీడలు పడుతున్నాయి. పరుగెత్తేవాళ్ళ కళ్లు చెదర కుండా కమేరాలను మూలబెట్టే ఘాటోగ్రాఫర్లు.

ఏకో శక్తిపూరితంగా అమితమైన బలంతో, ఒక పిచ్చిపక్షితో, చల్లని ఆ సంధ్యా సమయంలో అలా పరుగెత్తుకుపోతున్నాడు ఎమిర్. అతని ఒక్కని మనోబలంతోనే కాదు ఎమిర్ పరుగెత్తుతున్నది; ప్రజల అందరి మనోబలంకూడా కలిసింది. ఈ మనోబలమంతా కలిసి ఒక మహాప్రవాహమయిపోయి, అతని గుండె, అతని కండలు ఉక్కుగాచేసి గమ్యస్థానానికి అతనిని పరుగెత్తిస్తున్నాయి.

300 మీటర్లదూరం మిగిలించినగా ఎక్కడో దాచిన అతని శక్తిసంతా ఉపయోగించాడు. మా కేక లాతనిని ముందుకు తోస్తున్నాయి. ఇంక 50 మీటర్లే ఉంది. అప్పుడు అలసిపోయిన ఎమిర్, చైతన్యంలేకుండా పరుగెత్తుతూన్న ఎమిర్, ఒక్కసారి తలెత్తి, ముచ్చట చూచి ఒక్క చిఱునవ్వు నవ్వాడు, మేమంతా అతనికొరకు ఎంత ఆందోళనపడుతున్నామా గుర్తించినట్టు.

రికార్డు విషయమై అతనికి యిప్పుడు దౌర్భాగ్యం కలిగింది. ‘శేపు’ ముక్కలు చేశాడు; పిట్టలు పేలింది. ప్రపంచపు రికార్డు మనదేనని ప్రకటించబడింది.

అనుకున్న దానికంటే 2 సెకండ్లు ముందుగా చేరేడు :

29 నిమిషాల 21.2 సెకండ్లు.

తన దేశానికి ప్రపంచ రికార్డును తిరిగి సంపాదించాడు ఎమిల్.

మా అందరి సంయుక్త మనోబలం జయించింది.

ఎమిల్ హృదయం ఆనందంతో గిండింది. ఈ అమృతకార్యాన్ని సాధించాడు. వీస్ లోహంతో చేయబడినది ఆతని గుండె అన్నట్టు కొట్టుకొంటుంది. కొంత దూరం నడుస్తామనిపించింది. కాని అందరూ ఆతనిని కాగిలించుకునేవారే. ఎత్తి ఆతనిని గాలిలో కెగురజేస్తున్నారు; ఊపిరి సలపనీయుటలేదు. విషయవీరుని చుట్టూ ప్రేక్షక సమూహాలు మూగిపోయాయి. అకస్మాత్తుగా ఎమిల్ వేకవేశాడు:

“చూడండి, మార్గం వదలండి, పరుగు పూర్తికాలేదు...” ఎమిల్ ప్రత్యక్షం యింకా పరుగెత్తుతూనే ఉన్నారు. వీరి విషయం ఎవరూ ఆలోచించలేదు, ఒక్క ఎమిల్ తిప్ప.

వైనిక క్లబ్బులోని తన మిత్రులు ఆతనిని భుజాలమీద ఎక్కించుకొని తీసుకు పోతుంటే, ప్రేక్షక స్థానాలనుండి ఆతని పేరు ప్రతిస్పందిస్తూంది.

దుస్తులు మార్చే గదిలో డాక్టర్లు హార్నెట్తో సహా ఆతనికొరకు వేచి ఉన్నారు. ప్రపంచ రికార్డు ప్రదర్శన తర్వాత పరుగుపందెగా చేస్థితిలో ఉంటాడో వారిప్పుడు నిర్ధారణగా చెప్పాల అవకాశం వచ్చింది. ఆతని గుండె ఎలా కొట్టుకుంటుందో, ఆతని రక్తప్రవాహం మొదలైన వివరాలన్నీ వారు స్వయంగా పరీక్షించి తెలుసుకున్నారు.

అన్ని కోణాలనుంచి ఎమిల్ ఫోటోగ్రాఫులు తీయబడ్డాయి. అతను స్నానం చేస్తూన్నప్పుడు ఎంతో ఆనందంగా ఉన్నాడు; గట్టిగా నవ్వుతున్నాడు. ఎక్కువ అలసటగా లేదతనికి. కార్యం పూర్తిఅయింది. ఒక ఫిల్ము చూచినట్టుగా ఆ పందెమంతా ఆతని కంటి యెదుట కనబడుతుంది.

ఇప్పుడు యీ సంస్మరణలకు వేళ లేదు. ఆతని తండ్రి, తల్లి, తమ్ముడు, ఉక్కు ఫ్యాక్టరీ పనివాళ్లు, అంతా అతనికొరకు ఎదురు చూస్తున్నారు. వారందరికి అతను కావాలి. వారందరూ అతనిని ఆహ్వానించా లనుకుంటున్నారు. అభినందనలు, టెలిగ్రాంలు, టెలిఫోను సందేశాలు కుప్పలు కుప్పలు వేచివున్నాయి ఆతనికొరకు. ఆధ్యాత్మికంగా ఎంతమంది ఆతనికి మద్దతు యిచ్చారో, ఎమిల్ కు యిప్పుడు బోధపడుతుంది.

ముఖ్యంగా ఒక సందేశం ఆతనికి సంతోషం కలిగించింది. అది రిపబ్లిక్ ప్రెసిడెంటువద్దనుండి; ఆటలలో తన అభిమానం చూపిస్తూ, ఆ సందేశంలో ఆయన అన్నమాట లివి:

“ప్రపంచ రికార్డు నీవు మరొకసారి గెలిచినావన్న వార్త నా కెంతో సంతోషం కలిగించింది. నిన్ను హృదయపూర్వకంగా అభినందిస్తున్నాను. మన దేశం, మన ప్రజలు నిన్ను చూచి గర్విస్తున్నారు.”

ఎమిల్ తండ్రి ఆతనినికే చీవాట్లు పెట్టడు; పరుగెత్తవద్దని ఆతనిని వారించడు. ఎన్నాళ్ళయింది ఆతని కుటుంబంవారు ఆటలలో పాల్గొనవద్దని ఆంక్ష పెట్టి?

ఎన్నాళ్ళయింది ఆతని సోదరుడు ఆతనిని యీ విధంగా ప్రాధ్ధించి: “ఎమిల్, నీమఱే ఎవరైనా సిద్ధపడిపోయేటట్టు పొలాలకు అడ్డంగా పరుగెత్తకు, ఏదో పిచ్చెత్తినవానిలా.”

ఎన్నాళ్ళయింది ఆతని తల్లి యిలాగని హెచ్చరించి: “ఎమిల్! అంతవేగంగా పరుగెత్తకు; క్రింద పడిపోతావు.”

అప్పటినుంచి గమనిస్తే అభిప్రాయాలు ఎంతగానో మారిపోయాయి. ఆస్టోలో యూరోపియన్ ఛాంపియన్ షిప్స్ లయిపోయిన తర్వాత, తండ్రి డ్రాయ్లలో వాస్తాపత్రికల కత్తిరింపుల కుప్ప కనబడింది, ఎమిల్కు.

“నాన్నా! యీ కత్తిరింపులు జాగ్రత్తపెడుతున్నావా?” అని ఎమిల్ అడిగాడు, తండ్రి స్వభావంలో ముప్పుకు ఆశ్చర్యం కనబరుస్తూ.

“ముఖ్యమైనవే జాగ్రత్తపెట్టాను. అంతర్జాతీయ పోటీలకు సంబంధించినవే...” అన్నాడు తండ్రి, ఆనందాన్ని అణచుకుంటూ.

ఎమిల్ తన జోళ్ళను మరచుతు చేసుకుంటూంటే, తన పనిముట్లనిచ్చాడు తండ్రి.

ఈ విధమైన స్వల్పమైన విషయాలు తలుచుకొని, కుటుంబ సభ్యులలో అందరూ నవ్వుకుంటూంటారు. అప్పటినుంచి యిప్పటికీ ఎంతకాలమయింది? ఇప్పుడు ఆతని స్వస్థలలో ఆతనిపేర “జట్-పెక్” అని ఒక స్టేడియం నిర్మిస్తున్నారు.

ఆ మరుసటిరోజు స్టేడియం నిర్మాణస్థలానికి వెళ్లడలచుకున్నాడు ఎమిల్, పనిముట్లతో సహా!

ఆతని కిచ్చిన సన్మానం సేత్రపర్వంగా ఉంది. ఒక యువతి ఆతని కొక పూల గుత్తి నిచ్చి, దానితో నొక ముద్దుకూడా యిచ్చింది. అందరూ ఆతనితో కరచాలనం చేసి, అభినందించారు. పరుగు మార్గం ఆదర్శంగా తయారుచేస్తాయని ప్రజలు వాదనం చేశారు. దానిని, తన స్వస్థలంలోనే మరొకసారి ప్రపంచ రికార్డు స్థాపించేందుకు వీలుగా తయారు చేస్తామన్నారు.

అంతా అయిపోయిన తర్వాత ఎమిల్ చొక్కా విప్పి, స్వయంగా కొన్ని గజాల మార్గం చదును చేసేవరకు వదలలేదు.

తర్వాత ప్రేక్షకు ప్రయాణం. అన్నిటికంటే అద్భుతమైన సన్మాన మతనికి అక్కడ జరిగింది. దానా ప్రపంచ రికార్డును సృష్టించిన తన భర్తను ఆనందంతో కాగలించుకొని ముద్దు పెట్టుకుంది.

టీ, కాండ్వీచెస్లు తింటూ అధికారిత్వరకు పంపించి వివరంగా వర్ణించవలసి వచ్చింది.

క్రీడలకు, వ్యక్తులకు సంబంధం లేనట్లు, ఎమిల్ వర్జిస్తే, అతని భార్య ఇట్లా అంటూ వుండేది: “ఆ మాటలు నమ్మకండి; ప్రపంచ రికార్డు సెలకొల్పిన తర్వాత ఒక నక్షత్రంవలె మెరసిపోయాడు; ఆ రాత్రంతా ఆనేశంలో నిద్రపోలేదు.”

నేళలను పోల్చి చూచుటతోటే ఎమిర్ ప్రపంచ రికార్డుచరిత్ర పూర్తికాలేదు. ఈ మహాక్షర ప్రదర్శనం అనేక సంది యువకులలో ఆశలు రేకెత్తించింది. వారు 'ప్రాప్టీస్' చేయదలచారు; ట్రేయినింగు అవాలన్నారు; ఎమిర్ బ్రహ్మచేకును ఆదర్శంగా వుంచుకొని దీక్షతో, పట్టుదలతో ఆటలలో ప్రవేశించుటకు నిశ్చయించారు.

వ్యాయామ శిక్షకులు పనికావాలని దరఖాస్తులు పెట్టారు. వ్యాయామ శాఖలు క్రొత్తగా తెరచారు; క్రొత్త ఆటస్థలాలకొరకు పథకాలు తయారయినవి.

ఒరెంపిక్ ఆట, పరుగు పందెం, క్రీడాంగంలలో ప్రముఖస్థానం వహించింది.

ఎ మిల్ సంభాషణ - తత్వం

ఎమిర్ కు సెలవు దొరికింది. విదేశ ప్రయాణాలలో చాలాభాగం గడిచి పోయింది. అయినా యింకా కొన్ని రోజుల వ్యవధి ఉంది. కొంత విశ్రాంతి తీసుకొని పోయినబలాన్ని సంపాదించుకొని అవుతున్నాడు.

దురంగా ప్రకాంతస్థలానికి పోదామని 'హైట్రాస్'లో ఒక స్థలానికి దానా, ఎమిర్ ప్రయాణమయ్యారు. ఇక్కడ పర్యవేక్షింపబడే శాంతి, విశ్రాంతి ఆశించారు వారు యిద్దరూ.

ఆ మంచులోనిండిన పర్యవేక్షింపబడే నవంబరు మేఘాలమధ్య చిక్కుకున్నాయి. మిగులు మిగులుమనే నక్షత్రాలకాంతిలో ఆ శిఖరాలు దయ్యాలవలె కనిపిస్తున్నాయి. ప్రాప్తు మంచు కురుస్తుంది, తరవాత కరిగిపోతుంది. మంచుపాగ లోయలలోకి దిగి, చెట్లకొనలకు తగిలి మాయమయిపోతుంటుంది.

అక్కడ చెర్రు, చలి. అయినా, ప్రాప్తున్న ట్రేయినింగుమాత్రం వదలడు ఎమిర్. వెచ్చని దుస్తులు వేసుకొని, బూట్లు గట్టిగా కట్టుకొని, చిన్నగా పరుగెత్తుతూ శానిటోరియం ప్రక్కనుంచి పోయేవాడు.

నిష్టనమైన మార్గం, చెట్లప్రక్కని చెయ్యగలిగిన కాలిబాట, వివక్ష మైన మొక్కలు, మంచులో తడిసిన పచ్చికబయ్యలు ఆతని పాదాలపక్కన ఆశ్చర్యంతో వింటూవుండేవి!

మేఘాలు వంగి తలమీద పడుతుంటే ఎమిర్ పరుగెత్తేవాడు. దారిలేని అడవి ప్రదేశంలో చిన్న నీటిగుంటల చుట్టూనుంచి, పచ్చిక బయల్లో ఎత్తుపల్లాలగుండా ఎమిర్ గంతులువేస్తూ, పరుగెత్తుతూ వుండేవాడు. విశ్రాంతి తీసుకోవడానికి యిక్క-

దకు వచ్చినా యిదే పని. ఇక్కడకూడా వేగంగా, అతివేగంగా పరుగెత్తడానికి ప్రయత్నం వదలలేదు. గట్టిగా ఊపిరిపీలుస్తూ, ఆ చల్లని గాలితో ఊపిరితిత్తులను శుభ్రపరచుకుంటూ వుండేవాడు.

ఆ గుబురుగానున్న చెట్లమధ్య పరుగెత్తుతాడు. వెంటనే యింటికి వస్తాడు. అక్కడెంతో మంచు ఉందంటాడు. ఆ స్థలం తొమ్మిది కిలోమీటర్ల దూరముంది !

మధ్యాహ్నం డానాతో పికారు వెడుతుండేవాడు. ఆ సమయంలో నూత్రకీరణాలు ఆ సమయం చలించి దూరంచేస్తాయి. ఇద్దరూకూడా ఒక్క నిమిషమైనా ప్రశాంతంగా ఉరుకోరు. ఎప్పుడూ పరుగులే. పరుగెత్తడమే వారికి హాయి నిస్తుంది. అక్కడనుంచి మంచు బంతులతో ఆట; వాటిని విసరుటలో ఎమిల్ కన్నా డానాకి నిదానం, గురి ఎక్కువ.

ఎమిల్ ఆ మంచుకొండలలో లోతయిన ప్రదేశాలలో యీ గట్టునుంచి ఆ గట్టునకు వురుకుతూ వుండేవాడు. చెట్ల కొమ్మలను పట్టుకొని ఉరుగుతూ, అక్కడనుంచి మంచుపరుపుమీదకు ఉరుకుతూ వుండేవాడు. తర్వాత ఒకరిమీదనుంచి ఒకరు కప్పగంతులు వేయడం. “నా బుర్ర ఎగిరిపోతుంది సునా” అంటూ వుండేది డానా ఒక్కొక్కప్పుడు !

“నీకేమీ భయంలేదులే” అంటూ పరుగెత్తుకు వచ్చి, డానా తలమీదనుంచి వురుకుతూ వుండేవాడు, ఎమిల్.

ఎమిల్ ను యీ కోణంనుండికూడా తెలిసికొనుట ఆనందంగా ఉంటుంది. ఆ పరుగులు, ఉరుకులు, గంతులు ఆతని యువ హృదయాన్ని, సంతోషంగా కాలం గడుపుదామన్న కోరికని తెలియజేస్తాయి. ఏ విధంగా తన కోరికలను నెరవేర్చుకోవాలి, ఏ విధంగా కార్యం సాధించాలి అనే విషయం అతనికి బాగా తెలుసు. చిన్న పిల్లవాడిగా ఉన్నప్పుడు, అతని కా చురుకుతనం లేదు. కాని ఛాక్ల రీ లో స్వతంత్రంగా పనిచేస్తున్నప్పటినుంచి, ఆతనికి వ్యవహారాలు చక్కదిద్దుకొనే నేర్పు ఆలవడింది. ఒకరోజు నా మైపులైటరు మరమ్మత్తు చేసిస్తాడు. ఇంకొక రోజు తన విరిగిన తలపును బాగుచేసుకుంటాడు. ఎప్పుడూ సుత్తి ఆతని దగ్గరే ఉంటుంది. కిటికీలన్నీ మరమ్మత్తు కోరుతున్నాయి. సరే, మేకులు తీసుకువచ్చి గ్లాసు తలుపులు కదలకుండా చేస్తాడు, రాత్రి శ్లంఛేయకుండా.

ఇంత యిప్పుడు నా కెమరుగా ఆటల దుసుల్లో, కేసరి చిహ్నం కోటుమీద మెరుస్తూంటే, నేనడీగే ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పేందుకు ఎమిల్ సిద్ధంగా ఉన్నాడు.

ప్రతిరోజు కొన్ని గంటలు నాలో కూర్చోవడానికి అంగీకరించాడు. నా పుస్తకానికి కావలసిన విషయాలన్నీ సేరించుటకు ఆతనితో పనిచేయుట నాకిష్టం. ప్రతి ప్రశ్న జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తాడు; అనాలోచిత జవాబు లియ్యడు. ఏదైనా వర్ణిస్తుంటే ఆతని ముఖంలో తీవ్రత కనపడుతుంది. ఏదైనా ప్రత్యక్షంగా చూపించాలంటే, లేచి చేతులతో చేసి మనకు బోధపరుస్తాడు.

అతను మాట్లాడునప్పుడుగాని, ఏదైనా వివరించి చెప్పునప్పుడుగాని ఒక్కొక్కసారి ఆ పనిలో నిమగ్నుడై తొందరగా చెప్పుకుపోతాడు; వేంగా మాట్లాడుతాడు, సాధారణంగా. ఏదైనా నొక్కిచెప్పాలంటే కంఠమెత్తి టిట్టగా మాట్లాడుతాడు. ఏదైనా తేవీనిగూర్చిగాని, పేరుకుగూర్చిగాని, వేళకుగూర్చిగాని సరిగా జ్ఞాపకం లేకపోతే దానావైపు తిరిగి :

“సరిగా ఉందా?” అని అడుగుతాడు.

దానా, కుట్టుకుంటూ ఒకసారి టల ఎత్తుతుంది; అవునో, కాదో చెప్తుంది.

నా కోరికలకు నెరవేరుస్తా నన్నాడు కదా! అతనిని అడ్డుప్రశ్నలుకూడా వేశాను, వినోదానికి.

“ఎమిట్ నిన్నొక వింతమని అని అంటారు నీకు తెలుసునా” అని నేను అడిగినప్పుడు :

“అందులో కొంత నిజ ముండవచ్చు, పూర్వం నాప్రదర్శనల గూర్చి నే నెవరితోనూ చర్చించేవాణ్ణి కాదు. ఈ ప్రశ్నలకు అందుండేదికాదు, నా బ్రతుకు నింగుకు వేళయిపోయేది. నాకు దేనికి వేళ ఉండేదికాదు. నే నెప్పుడూ సినిమాకు వెళ్ళలేదు; ఎక్కడా వైకి డ్యాన్సింగుకు పోలేను. అందుచేతనే నేనొక వింతమనిపి నని ప్రజలకు నన్నంటే ఆశ్చర్యంలేదు. నా చిన్నతనంలోని అనుభవాలుకూడా కొంతవరకు కారణం కావచ్చు. జిల్స్ నగరానికి పల్లెప్రదేశంయంచి వచ్చాను. అక్కడ ప్రజలలో స్నేహభావం తక్కువ. తర్వాత నా ప్రథమ విజయాలు అందన్నీ నావద్ద కాకర్షించాయి. ఈ చేరిక హృదయపూర్వకమైనది కాదు. వారి క్లబ్బులో సభ్యునిగా నన్ను చేర్చుకోవడానికి అదొక ఎత్తు; లేకపోతే నాకు వచ్చిన బహుమతులను సంగ్రహించుకు కొక పన్నాగం.

“ఈ కారణంవల్ల వారి కోరికలను నేను మన్నించకపోతే, నేనొక వింతమనిపి నని అంటూవుంటారు” అనేవాడు ఎమిట్.

“అభినందన లంగుకోవడమే నీ కిచ్చండేదని, నిన్నుగురించిన ప్రచారం నీకు అయిష్టమని అంటారు ప్రజలు” అని అడిగితే:

“అవును. ఈ ప్రశంసలు హృదయంలోనుండి రావు. కొంతవరకు ఆదంబరా లని అనుకుంటా. ఎకాడమికి పంపేటనుండి తిరిగిరాగానే, ఎంతవేళలో పంపెం గెలిచావని ప్రశ్న. “అద్భుతం” అని కరచాలనాలు. ఒకసారి ఒక ‘పిచ్చివేళ’ చెప్పితే దానికికూడా “అద్భుతం” అని అభినందించారు. 18 నిమిషాలు చెప్పినా, 16 నిమిషాలు చెప్పినా ఒకటేవారికి.

“ఏదో మూర్ఖుడాలనేకాని, యిదంతా ఏమిటో వారికి తెలియనే తెలియదు” అంటూ ఇంకా యిలా అన్నాడు : “అవీకాక, నా గెలుపులకుగూర్చి నే నెక్కువగా గణించను. నా గెలుపు ఎంత ఉత్తమమైనదైతే, అంత ఎక్కువగా యింకా గెలుపు ఉత్తమతరం చేద్దామని నా కోరిక. ఇలా చేయాలంటే ఆత్మస్వాసనం యింకా ఎక్కువగా అలవరచుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. విజయాలకు మించిన విజయా

డకు వచ్చినా యిదే పని. ఇక్కడకూడా వేగంగా, అతివేగంగా పరుగెత్తడానికి ప్రయత్నం వదలలేదు. గట్టిగా ఊపిరిపిలుస్తూ, ఆ చల్లని గాలితో ఊపిరితిత్తులకు శుభ్రపరచుకుంటూ వుండేవాడు.

ఆ గుబురుగావున్న చెట్టువరకు పరుగెత్తుతాడు. వెంటనే యింటికి వస్తాడు. అక్కడెంతో మంచు ఉందంటాడు. ఆ స్థలం తొమ్మిది కిలోమీటర్ల దూరమంది !

మధ్యాహ్నం డానాతో షికారు వెడుతుండేవాడు. ఆ సమయంలో నూన్ టైం కాదు ఆ నవంబరు చలిని దూరంచేస్తాయి. ఇద్దరూకూడా ఒక్క నిమిషమైనా ప్రశాంతంగా ఉండకోరు. ఎప్పుడూ పరుగులే. పరుగెత్తడమే వారికి హాయి నిస్తుంది. అక్కడనుంచి మంచు బంతులతో ఆట; వాటిని విసురుటలో ఎమిల్ కన్నా డానాకి నిదానం, గురి ఎక్కువ.

ఎమిల్ ఆ మంచుకొండలలో లోతయిన ప్రదేశాలలో యీ గట్టునుంచి ఆ గట్టునకు వురుకుతూ వుండేవాడు. చెట్లు కొమ్మలను పట్టుకొని ఉడుతూ, అక్కడనుంచి మంచుపరుపుమీదకు ఉరుకుతూ వుండేవాడు. తిర్వాత్ ఒకరిమీదనుంచి ఒకరు కప్పంతులు వేయడం. “నా బుర్ర ఎగిరిపోతుంది సూమా” అంటూ వుండేది డానా ఒక్కొక్కప్పుడు !

“సీకేమీ భయంలేదులే” అంటూ పరుగెత్తుకు వచ్చి, డానా తలమీదనుంచి వురుకుతూ వుండేవాడు, ఎమిల్.

ఎమిల్ ను యీ కోణంనుండికూడా తెలిసికొనుట ఆనందంగా ఉంటుంది. ఆ పరుగులు, ఉరుకులు, గంతులు ఆతని యువ హృదయాన్ని, సంతోషంగా కాలం గడుపుదామన్న కోరికని తెలియజేస్తాయి. ఏ విధంగా తన కోరికలకు నెరవేర్చుకోవాలి, ఏ విధంగా కార్యం సాధించాలి అనే విషయం ఆతనికి బాగా తెలుసు. చిన్న పిల్లవాడిగా ఉన్నప్పుడు, అతని కా చురుకుతనం లేదు. కాని ఫాక్టరీలో స్వతంత్రంగా పనిచేస్తున్నప్పటినుంచి, ఆతనికి వ్యవహారాలు చక్కదిద్దుకొనే నేర్పు అలవడింది. ఒకరోజు నా పైపులైటరు మరమ్మత్తు చేసిస్తాడు. ఇంకోక రోజు తన విరిగిన తలుపును బాగుచేసుకుంటాడు. ఎప్పుడూ సుత్తి అతని దగ్గరే ఉంటుంది. కిటికీలన్నీ మరమ్మత్తు కోరుతున్నాయి. సరే, మేకులు తీసుకువచ్చి గ్లాసు తలుపులు కదలకుండా చేస్తాడు, రాత్రి శ్లంపేయకుండా.

ఇంక యిప్పుడు నా కామరుగా ఆటల దుక్కుల్లో, కేసరి చిహ్నం కోటుమీద మెరుస్తూంటే, నేనడిగే ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పేందుకు ఎమిల్ సిద్ధంగా ఉన్నాడు.

ప్రతిరోజు కొన్ని గంటలు నాతో కూర్చోవడానికి అంగీకరించాడు. నా పుస్తకానికి కావలసిన విషయాలన్నీ సేకరించుకుంటు ఆతనితో పనిచేయుట నాకిష్టం. ప్రతి ప్రశ్న జాగ్రత్తగా ఆలోచిస్తాడు; అనాలోచిత జవాబు లియ్యడు. ఏదైనా వర్ణిస్తుంటే ఆతని ముఖంలో తీవ్రత కనబడుతుంది. ఏదైనా ప్రత్యక్షంగా చూపించాలంటే, లేచి చేతులతో చేసి మనకు బోధపరుస్తాడు.

అతడు మాట్లాడునప్పుడుగాని, ఏదైనా వివరించి చెప్పునప్పుడుగాని ఒక్కొక్కసారి ఆ పనిలో నిమగ్నమై తొందరగా చెప్పుకుపోతాడు; పేరంగా మాట్లాడుతాడు, సాధారణంగా. ఏదైనా నొక్కిచెప్పాలంటే కంఠమెత్తి స్పష్టంగా మాట్లాడుతాడు. ఏదైనా తేవీనిగూర్చిగాని, పేరునుగూర్చిగాని, వేళనుగూర్చిగాని సరిగా పూర్వకం లేకపోతే దానావైపు తిరిగి :

“సరిగా ఉందా?” అని అడుగుతాడు.

దానా, కుట్టుకుంటూ ఒకసారి చల ఎత్తుకుంది; అవునో, కాదో చెప్తుంది.

నా కోరికలను నెరవేరుస్తానన్నాడు కదా! అతనిని అడ్డుప్రశ్నలుకూడా వేశాను, విన్నోదానికి.

“ఎమిర్ నిన్నొక వింతమనిషి అని అంటారు నీకు తెలుసునా” అని నేను అడిగినప్పుడు :

“అందులో కొంత నిజ ముండవచ్చు, పూర్వం నాప్రదర్శనల గూర్చి నే నెవరితోనూ చర్చించేవాణ్ణి కాదు. ఈ ప్రశ్నలకు అంతుండేదికాదు, నా తైయినింగుకు నేళయిపోయేది. నాకు దేనికి వేళ ఉండేదికాదు. నే నెప్పుడూ సినిమాకు వెళ్ళలేదు; ఎక్కడా వైకి డ్యాన్సింగుకు పోలేను. అందుచేతనే నేనొక వింతమనిషి నని ప్రజలకున్నారంటే ఆశ్చర్యంలేదు. నా చిన్నతనంలోని అనుభవాలుకూడా కొంతవరకు కారణం కావచ్చు. జిలన్ నగరానికి పల్లెప్రదేశంయిచ్చి వచ్చాను. అక్కడ ప్రజలలో స్నేహభావం తక్కువ. తర్వాత నా ప్రథమ విజయాలు అందన్నీ నావద్ద కాకర్షించాయి. ఈ చేరిక హృదయపూర్వకమైనది కాదు. వారి క్లబ్బులో సభ్యునిగా నన్ను చేర్చుకోవడానికి అదొక ఎత్తు; లేకపోతే నాకు వచ్చిన బహుమతులను సంగ్రహించుట కొక పన్నాగం.

“ఈ కారణంవల్ల వారి కోరికలను నేను మన్నించకపోతే, నేనొక వింతమనిషి నని అంటావుంటారు” అనేవాడు ఎమిర్.

“అభినందన లంఘనోపదేశమే నీ కిష్టంలేదని, నిన్నుగురించిన ప్రచారం నీకు అయిష్టమని అంటారు ప్రజలు” అని అడిగితే:

“అవును. ఈ ప్రశంసలు హృదయంలోనుండి రావు. కొంతవరకు ఆదంబరా లని అనుకుంటా. ఎకాడమికి పండేలనుండి తిరిగిరాగానే, ఎంతవేళలో పండెం గెలిచావని ప్రశ్న. “అద్భుతం” అని కరచాలనాలు. ఒకసారి ఒక ‘పిచ్చివేళ’ చెప్పితే దానికికూడా “అద్భుతం” అని అభినందించారు. 13 నిమిషాలు చెప్పినా, 16 నిమిషాలు చెప్పినా ఒకటేవారికి.

“ఏదో మాట్లాడాలనేకాని, యిదంతా ఏమిటో వారికి తెలియనే తెలియదు” అంటూ ఇంకా యిలా అన్నాడు : “అవీకాక, నా గెలుపులకుగూర్చి నే నెక్కువగా గణించను. నా గెలుపు ఎంత ఉత్తమమైనదైతే, అంత ఎక్కువగా యింకా గెలుపు ఉత్తమతరం చేద్దామని నా కోరిక. ఇలా చేయాలంటే ఆత్మస్వాధీనం యింకా ఎక్కువగా అలవరచుకోవడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. విజయాలను మించిన విజయా

లను సాధించాలంటే, విజయాలనుగూర్చి ఆత్మస్తుతి మంచుదికాను. వివేకసీనంగా, గర్వపోతునంగా కనిపిస్తుంది. ఒక విజయానికి మించిన విజయం సాధించగలిగితే, ఆ శక్తి నాలో ఉందన్నమాట; అలాంటప్పుడు ప్రస్తుత విజయాన్ని గురించి ప్రస్తుతించుట అర్థహీనం. అయిపోయినది అయిపోయిందానిలో జమ. దానినిగూర్చి చెప్పకొవడం దేనికి. భవిష్యత్తే నాకు ముఖ్యం. నా ఆలోచన ఎప్పుడూ రాబోయేదాన్నిగూర్చి. అదే నన్ను కన్పించేది.”

“అయినా కొంత వెనకకు చూచుకున్నాడా అవసరం” అన్నాడు. “నేను వీడో ఆలోచిస్తూ “నీ విజయానికి వెనకనున్న రహస్యం వీమిటో నీకు తెలుసా. దానిని నిర్ధారించుకుంటున్నామేమైనా ఉందా?” అని అడిగాను.

ఎమిట్ కొంచెం ఆలోచించాడు; ఎన్నో స్మృతులు ఆయన మెదడులో మెలిగినవి.

“ఒక ముఖ్యమైన అంశం వీరుంటే, నా శక్తిని ఉన్నదాని కంటే ఎక్కువగా ఉపయోగపడలేదు. నేనేకార్యాలను సాధించగలనని నమ్మకముతో, వాటి సాధనకే పూనుకున్నాను. ఒలింపిక్ విజయపీఠం నేనెప్పుడైనా ఎక్కగలనని ఆ రోజులలో ఉపయోగపడలేదు నా శక్తి ఆ పీఠానికి దరిదాపుగా ఉన్నప్పటికీ. కాని యీనాడు చిన్న మగపిల్లలు, ఆడపిల్లలుకూడా ఆ పీఠాన్ని ఎక్కువ కాలం ఉంటాటపడుతున్నారో నాకు వ్రాస్తుంటారు. వారు విజయాలు సాధించలేరని నా నమ్మకం. ఈ సమస్య కొక సమాధానం కనిపెట్టేనని అనుకుంటా. ఒక మెట్టు తర్వాత ఒక మెట్టు కృషి క్రమంగా జరుగాలి. వీధి పీలవుతుందో, వీధి సాఫ్ట్ మో దానికొరకే కృషి చేయాలి. అనుకున్నకంటే ఎక్కువ వేగం సాధిస్తే అది ఆనందాశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తుంది. నా శక్తిని నేను తక్కువగా గణించానన్నమాట.

“ఆకాశహర్యాలు ఎవరూ నిర్మించకూడదు. సాధించలేని ఆదర్శాలు నిశ్చయమే జనం. చివరికి ఆ ఆదర్శాలు నెరవేరక ఒకదానిమొండి ఒకటిగా అపయనాలు ఎదుర్కొంటే దానివల్ల అకాంతి, అసౌఖ్యం.”

“అయినా, నీ విషయం పరిశీలిద్దాం. నీలోవున్న ఏ సద్గుణాలవల్ల నీకు విజయాలు ప్రాప్తించాయి? నీ కేరీరం ఆరోగ్యంగాను, యిట్టి కృషికి అనువుగాను ఉందనాలి. ఇంక నీ బుద్ధిలం? అది సాధారణమనిషి కున్నదానికంటే ఎక్కువంటావా, కాదా?”

“నిశ్చయంగా కాదు! నేను పరుగుపందేలు ప్రారంభించిన కాలంలో నా మిత్రులు చెప్పి చెప్పి, నన్ను ఓడించేవారు. నా కేమీ ప్రత్యేకమైన బుద్ధిలంలేదు. క్రమక్రమంగా నా మిత్రుల తెలివితేటలకు ఎదురుగా నా ఆదర్శం, దీక్షతో నిలవ వలసి వచ్చింది. అయితే, అలా చేయుటలో రికార్డులు సృష్టించునాని, ఒలింపిక్ విజయాలు సాధిస్తామనిగాని నా ఉద్దేశం కాదు. నా ఆదర్శాలు, నా ఉద్దేశాలు ఒక స్థాయిలో ఉండేవాణ్ణి; కొంత హద్దుదలతో, నెరవేర్చగల శక్తికి పరిమితమై ఉండేవి. ఆ విధంగా నా ప్రవర్తనను దిద్దుకొనేవాణ్ణి. ఉత్తమ ప్రదర్శనం ఒక్క మహత్తర

ప్రయత్నంవల్ల వీలుపడదు; నిర్విరామకృషి కది ఫలితం. మొదట మా క్లబ్బు ఛాంపియన్, నా మిత్రుడు కృషీకాను మించాలని ఉద్దేశం పెట్టుకున్నాను. ఆ సమయంలో రికార్డు పందెగాడు 'సేల్'ను మించుట ఆదర్శంగా పెట్టుకొనుట చురు. క్రమంగా కాలం గడిచిన తర్వాత ఆ ఆదర్శం నెరవేరింది. ఆ రోజులలో రికార్డునేళ్ళకు పైగా జరుగుతున్నాను. క్రమక్రమంగానే, నా ప్రయత్నాలన్నాయి హెచ్చింది. నా శక్తి అధికమయింది; ఒక పందెం తర్వాత చురొక పందెంలో నా 'వేగం' ఎక్కువైంది."

"అయితే నీవు సాధించినదానితో నీకెప్పుడూ రృప్తిలేదన్నమాట. జయం చేశారితే చాలా, అనేకమంది సంతోషించెనుతాచే!"

"నా ఉపాధ్యాయులతో సమానంగా సాధించుచుంటే నాకంతగా సంతోషలేదు. వారికన్న ఎక్కువ సాధించుట చాలకష్టతరమైనదని, అప్పటివరకు యింకొకరి అడుగుజాడల్లో నడిచేవాణ్ణి. అంతకన్న ఎక్కువ సాధించుటకు నాదారి నేనే ఏర్పాటు చేసికోవలసి వచ్చింది. శిక్షణ వివిధంగాఉంటే నా ప్రవర్తనాల స్థాయిని హెచ్చించవచ్చునో నేనే నిర్ణయించుకోవలసిన అవసరం కలిగింది. ఇదంత సులభమైన కార్యకాదు. నా మహద్విర విజయాల తర్వాత, నా లోపాలను నేను గుర్తించగలిగాను కనకనే, అంతకన్నా ఎక్కువ విషయాలను సాధించుచుంటాను. మొదటి రికార్డు పరుగు తర్వాత, కొత్త ఫీల్డ్లను కనిపెట్టవలసి వచ్చింది. నేనే నా ప్రత్యేకంగా తయారయిన నామీద విషయానికి నేను పోరాడుతుండేవాణ్ణి. నా రికార్డును నేనే భగ్నంచేయాలని ప్రయత్నం చేసేవాణ్ణి."

"మాట్లాడు యింతలా తేలికగా కనిపిస్తుంది. ఒక సెకండులో పదవభాగం పరుగువేళలో తగించుటకు ఎంత ఆత్మనిగ్రహం కావాలో ఎవరికీ బోధపడదు."

"నీ ప్రధమ అంతర్జాతీయ పందెన్నిగూర్చి చెప్పా ఎమిత్. యుద్ధానంతరం దేశాల సరిహద్దులు తెరవబడుతున్న సమయంలో యీ పందెలలో పాల్గొనుట ఎలా సంభవించింది?"

"తెలియనివారు ఆస్టోలో జరిగిన మొదటి పందెంలో నేను తప్పకుండా గెలుస్తా ననుకున్నారు. ఎంత అమాయకులు? ఆసారి నేను 5 వ వాణ్ణి."

"ఆ రోజులలో నాకు కొన్ని లోపాలున్నవి. ఆస్టో పందెంలో నా కవి సమైక్యమైనవి. అంతర్జాతీయరంగంలో నేనేమైనా పురోగమించాలంటే యీ లోపాలను సవరించుకోవాల్సి అవుతున్నా. ఆసారి నేను గెలుస్తానని అనుకోవడం పొరపాటే అవుతుంది. అలాంటిప్పుడు నేను 5 వ వానిగా వచ్చుట నాలో ఎంతో నిష్పూహను కలిగించేది. అయితే నిజాని కది ఉత్తమ ప్రవర్తనలకు నన్ను పురిగొల్పింది."

"తరువాత పరిస్థితులనుగూర్చి చెప్పా ఎమిత్" అని అడిగాను ఎంతో కుతూహలంతో.

"మొట్టమొదటిసారి ప్రపంచ వీరులకు దరిదాపుగా వచ్చేను. వారిని అనుకరించగలనని నాకు ఆశ కలిగింది. నా కవినైనైన ట్రెయినింగు ఫలితం 1947 లో కనబడింది. ప్రపంచఖ్యాతి గాంచిన పరుగు పందెగాళ్ళకున్నా ముందున్నా."

“అయితే అప్పటికే ప్రపంచ రికార్డుమీద నీదృష్టి పడిందా?”

“అవును. అప్పటికి చుహోస్వల ప్రచరణలమీద కాంక్ష నాలో మేల్కొంది. ఏ యితర పంథెగాడు సాధించి ఎరుగని ప్రచరణమీదకు పోయింది నా కోరిక. అందుచేత నాకు అత్యంతానుకూలమైన పరుగు దూరాన్ని నిర్ణయించుకోవాలి. 10,000 మీటర్ల దూరమీద నా మనసు పోయింది. అందుచేత దానికి తగిన శిక్షణ ప్రారంభించాను.”

“నీవీ విజయంలో అద్భుతంగా ప్రవర్తించావు. ఈ సంవత్సరం నీవు సాధించినది ఏ పంథెగాడైనా ఆశించదగినదే.”

“విరామం లేకుండా శిక్షణ పొందడంవల్లనే, విజయాలు సాధించగలిగాను. మన గుణాలు, లక్షణాలు, ఒక్క సంవత్సరంలో ఏవిధంగా మార్పు చెందుతాయో, ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది. మనిషికి బుద్ధి వికాసం చెందుటేకాకుండా, భౌతికంగా కూడా ఏదో ఒక కొద్దిరూపం ఏర్పడుతుంది. వీలుకానిది వీలవుతుంది. దీక్షవల్ల, మనోనిర్వహణవల్ల, ఓర్వకల్ల, మానవ దుర్గభం అనుకున్నది సులభమైపోతుంది.”

పర్యవ శిఖరాలవెనక ఆకాశం నిర్మలమవుతుందని ఎమిల్ మా సంభాషణ జరుగుతుండగానే గ్రహించాడు. ఆ మధ్యాహ్నపు సూర్యకాంతిలో, ఆ తెల్లని పర్వతాలు మూమీద మెరుస్తూన్నట్టున్నవి. కిటికీలోనుంచి తొంగి చూచాడు. అక్కడ రెండు పొట్టేళ్ళు కనబడ్డాయి. అవి ఆరిన స్నేహితులు; అంతకుముందు వాటితో ఆడుకొంటున్నాడు.

“అవి నాకోసం చూస్తున్నాయి. వాటికి కాస్త ఉప్పతిసుకొని వెళ్ళాలి”

అని ఊహాపణ చెప్పకొని అడ్డుపరిక్ష తప్పించుకున్నాడు. ఆ పొట్టేళ్ళు ఒకసారి ఆరిన అరచేతులు చూపించిన తర్వాత, తెలతో ఎమిల్ తలను పొడిచినవి. పరుగెత్తడంలో వాటికికూడ శిక్షణనివ్వడం మొదలుపెట్టాడుఎమిల్.

పొట్టేళ్ళు ఆ సహాయం అంగీకరించాయి. ప్రజలవెనక పరుగెత్తుట వాటికి అలవాటే. కాని, యీసారి అసాధారణవేగంతో పరుగెత్తేవానిని ఎదుర్కున్నట్టు అవి గ్రహించాయి. ఇవనిని అందుకోలేక వాటికి విసుగెత్తి పరుగెత్తడం మానివేశాయి, మేము తెలివివక్రమవేశామే కామోయి అన్నట్టుగా!

అలాగ వాటితో ఆడుకుంటూన్నప్పుడుకూడా ఆరినలో మరోవిధమైన లక్షణాలు కనుపించలేదు. తన ఆనందంకొరకే అలాగ ఆడుకుంటాడు. ఏదోవిధంగా ఆరినిలోని బలాన్ని వృద్ధిచేయాలి. ఆతను చెప్పేది, చేసేది ఎంతో సహజంగా ఉంటాయి.

“కార్మికుని హృదయం అతనిది” అనుకున్నా నాలో నేను. అందుచేతనే ప్రపంచమంతా గులాబీరంగులలో కనబడుతుంది అతనికి. అతనా వింతమనిషి? తనకన్న పెద్దవాళ్ళను ఎదుర్కొనడానికి ఆతని యవ్వనం, సహజత్వం వదులుకొన వలసినవిచ్చి ఎమిల్ అలా కనుపిస్తాడు.

ఎమిల్ ది నిర్మలమైనమనస్సు, ఉన్నతాదర్శాలనునిర్మించుకొనేవారి కది అవసరం.

ఈలోపుగా ఎమిల్ తిరిగివచ్చి, విషయాలన్నీ తెలుసుకోవాలనే అభిలాషతో మిగతా ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పుటకు తన సంసిద్ధతను తెలియజేశాడు.

“పైనికోవ్యోగం నీ ప్రవర్తనను ఏ విధంగా సంస్కరించింది?” అని అడిగా.

“ఉత్తమోత్తమంగా. జీవితం కఠినంగాచేసే దేని ఎవరికీ అనుకూలం చేయదు. దైవం దిన జీవితంలో ఉపయోగించే చాలా సుస్థానాలు, బాధ్యత, శిక్షణ, నిర్మల స్వభావం, నిష్ణాయక శక్తి నైతిక శిక్షణలో అలవరుచుకుంటారు. అక్కడ వ్యక్తి స్వభావం దూరమైపోతుంది; వ్యక్తి అభిప్రాయం, అహం సంఖ్యాపల అభిప్రాయానికి లొంగిపోవాలి. మిత్రులంటే ఆదరణ, ఆత్మ శిక్షణతోపాటు ఉత్తమ లక్ష్యంగా పెరుగుతుంది.”

“ఉత్తమ ప్రవర్తనల సాధించుటకు కావలసిన ముఖ్య లక్షణాలేమిటి, మీ అభిప్రాయంలో?”

“అమితమైన ఉత్సాహం, అకుంతిత దీక్ష చాలా ముఖ్యమైన లక్షణాలు. ఈ లక్షణాలే యితర లక్షణాలను తెరిచిలేకుండా సృష్టిస్తాయి. ఈ విధంగా ఓటమికి దారితీసే ప్రాథమిక కష్టాలను గడచి, నెమ్మదిగా వృద్ధిలోకి రావచ్చును. అప్పటి నుంచి మన పథకాలను తయారుచేసుకోవాలి. మెట్లమనమీదనుంచి ఎక్కండి, మేడమీద చేరుటకు ప్రయత్నించకూడదు.”

“అయితే మానసిక శక్తి చాలా ముఖ్యమన్నమాట?”

“నిజం. కాని పుట్టుకతోనే యిదిరాదు. చాలా కఠినమయిన శిక్షణకు లోను కావాలి.”

“ఎలాగు?”

“ఆత్మ నిగ్రహంవల్ల! ఏళ్ళతరబడి బ్రెయినింగు వలకుండ ఉన్నట్లయితే, మానసిక శక్తి ఒక సమస్యకాదు. వ్షం వస్తూన్నా శిక్షణ అవలెదు. నేను అలసి పోయాను? అది లెఖించేయలేదు. నేనేవిధంగా బ్రెయినింగు అయ్యేవాడినో చెప్పేనుకదా! ఒక్కొక్కప్పుడు వ్షం; ఒక్కొక్కప్పుడు చీకటి; ఆ చీకటిలో నుంచి టార్పి సహాయంతో శిక్షణ పొందేవాడను. ఇదంతా సాఖ్యప్రదంకాదే; కాని చాలా ఉపయోగించింది. ప్రతికార్యసాధనతో మనోశక్తి అధిమవుతుంది; దానివల్ల ఎప్పుడుకలగని, ఎరగని పనులనుకూడా మన శరీరంచేత మనం చేయించ గలుగుతాము.”

“ఉత్తమమైన గుణాలనుకూడ యీ పంచేలవల్ల అలవరుచుకోవచ్చునన్నమాట.”

“నిశ్చయంగా! ఈ గుణాలన్నీ ఆటలలోనే ఉపయోగిస్తాయని కాదు. ఏ పరిస్థితిలోనైనా శరీరాన్నీ స్వాధీనంలో ఉంచుకొనే శక్తిని పెంపొందించుకుంటాము. ఎలాంటి అవాంతరాలు తటస్థించినా భయపడము. ఆటలవల్ల ఆరోగ్యం, శారీరకాభివృద్ధి సరిదిద్దబడుటేకాక, మానవుని శీలమీదకూడా ఆటలప్రభావం ఎక్కువగా కనబడుతుంది.

“ఏదో ఒకసారి, రెండుసార్లు శిక్షణపొందడంవల్ల ప్రయోజనంలేదు. కనీసం ఒక వందసార్లు ప్రయత్నం చేసికట్టయితే ఒక జీవితకాలాన్ని పవిత్రంచేసే సద్గుణాలు అలభ్యమౌతాయి.”

పర్యవేక్షణాంశాలలో శీతోష్ణస్థితి రెండు మారుతూంటుంది. జీవీసీష్టేసో (ఆకుపచ్చ సరస్సు)కు పీకారు పోదామసుకున్నాము. కాని, ఆకాశంఅంతా పొగ కమ్మింది. మేఘాలు వట్టంగా అల్లుకొన్నాయి. అందుచేత యింటికి తిరిగివచ్చేశాము.

ఎమిత్ తో మరికొంతసేపు కాలంగడుపుటకు అవకాశం కలిగిందికదాఅని సంతోషించాను. ఆతని మాటలు ఆ మొర్రావియా యానతో ఎంతో కమ్మగా వుంటాయి. తర్వాత అసలు చెప్పింది అంతా వివరంగా, స్పష్టంగా వున్నది.

వార్తాపత్రికలలో వ్రాసిన వ్యాసాలేమైనా ఉన్నాయో అని అడిగాను. కాని, ఆతనిపట్ల ఏమీలేవు. ఆటలకు బానిసయిపోవుట ఆతని కిష్టంలేదు. ఆతని జీవితం సంపూర్ణంగా స్వంత్రంగా వుండాలని ఆతని కోరిక. అయినా, యిరెరలంటే అతనికి ఎంతో ఆదరణ - అతనికి అందరియెడల మైత్రీభావమే. ఎవరికైనా సహాయం చేయగలిగితే చాలా సంతోషిస్తాడు. ఇతరుల అవసరాలు, దుఃఖాలు ఆతనిని బాధిస్తాయి.

పూజేలలో ఆతని పథకాలు, పన్నుగడలు చర్చించాము. పరుగెత్తుతూన్నప్పుడు తనమీద రెడకంత్ నిర్దయ ఎదుకో. అంతగా ఆతనికత్తిని ఉపయోగించకూడ దంటారు అందరూ.

కాని ఎమిత్ అభిప్రాయాలు వేరు.

“ఈ పన్నుగడల (టాక్ టిక్సు)కు అర్థం, జయము సంపాదించే పద్ధతి. నా ప్రత్యర్థులకు ఎలానైనా ఓడించుట నా ఉద్దేశంకాదు. ఇదివరకు నేను సాధించినదాని కన్న ఎక్కువ సాధించుటే నా ఆశయం. అందుచేత, తక్కువవేళలో పరుగెత్తగలిగి వుండీ, ఎక్కువవేళ ఎదురు తీసికోవాలి? నా ప్రత్యర్థుల లోపాలకు నా కొరకు నేనెందు కుపయోగించాలి; వారిని నే నెందుకు మోసగించాలి. నా కేంకావాలో, నా కత్తి ఎరువో, అందరికీ తెలియజేయుటే నా యతం.”

‘ఎమిత్ నిర్మల హృదయుడు’ అనే అభిప్రాయం మనసుకు నిరంతరం తట్టు తూనే ఉంటుంది.

“భవిష్యత్తుకు, మీ కార్యక్రమ మేమిటి? ప్రపంచంలో ఏ కొద్దియందికోగాని లభ్యంకాని విజయాలకు సంపాదించారు. ఇంక ముందేమి చేయవలచుకున్నారు” అని అడిగా.

“ఇంక విజయం సంపాదించినా, యింకా అభివృద్ధికొరకు ప్రయత్నం మానను. 10,000 మీటర్ల పరుగు రికార్డు 29 నిమిషాల 15 సెకన్లకు దించాలని నా ఉద్దేశం. ఏమైనా, ప్రయత్నిస్తా. నా పరుగులలో అభిమానంమాపుతూ, నా విజయాలకు కారణభూతులైన నా ప్రజలకు యీ విధంగా నా కృతజ్ఞతను చూపిస్తా.

“ఇది నా వ్యక్తిగత ఆశయంకాదు. ఇది మా అందరి ఉన్నట్టి వ్యవహారం. ప్రజా బాహుళ్యంయొక్క మనోవాంఛయొక్క ప్రభావం నామీద ఉన్నది. అదే నన్ను ఉన్నత ప్రయత్నాలకు పురిగొల్పుతుంది. మన ఆటగాండ్రు కీర్తి ప్రతిష్ఠల విషయంలో మన ప్రజలు ఆత్మైకంగా ఉన్నారు. ట్రేడియంగా కూర్చునే ప్రేక్షకులే కాదు; క్రీడలగూర్చి పత్రికలలో వార్తలు చదివేవారేకాదు; రేడియోలవద్దర క్రోలిలేకాదు; రాజ్యాంగం నడిపే రాజకీయవేత్తలు; నైస్యాలకు నడిపే అధికార్లు కూడా ఆటలమీద ఆదరణ అధికంగా కనపరుస్తూవున్నారు. ప్రజలు నన్నభినం దిస్తూ, ఆటలలో విజయం తమ అందరిదివలె మాట్లాడుతారు.

“ప్రియమైన ఎమిర్; అది మనందరిది. ముఖ్యంగా యువకులది. వారికి దాని వల్ల అభివృద్ధిమైన ఉత్సాహం. నీ ప్రతి రికార్డు పందెం తరువాతి, వేలకొలది యువకులు, యువకులు, యీ క్రీడల్లో పాల్గొనుటకు నిశ్చయిస్తారు. ఇది నిజంగా వారి ఆలోచనా నికే కాకుండా, వారి శిలానికి పునాది.”

దీనికంతకూ రనే బాధ్యుడా, అనుకుంటాడు ఎమిర్.

“నా మిత్రు లనేకులు ఉత్తర స్రవస్థునలు కావించారు. వీమైనా యీక్రీడలు మన యువకులకు ఉత్సాహం కలిగిస్తున్నాయంటే నాకు సంతోషం. మామూలు ప్రదర్శనలయితే ఆటలలాలు ప్రేక్షకులతో నిండవు. ఇప్పుడు ఆటలస్థాయి పెచ్చింది కాబట్టి, ఆటలలాలు ప్రేక్షకులతో నిండిపోతున్నాయి. కొత్తగా యివ్వాన్న పక్షం అందన్న ఆకర్షిస్తున్నది; పెచ్చుస్థాయిలో ఆటల నిర్వహణకు దారితీస్తుంది.”

“పరదేశాలలోకూడా నీ ప్రపంచ రికార్డులు ప్రజలకు ఆకర్షించాయి.మన దేశానికి అవి గౌరవాన్ని తెచ్చాయి.”

“కావచ్చు. మనదేశంలో అవి తెచ్చిన ఫలితాలు నా కెక్కువ ముఖ్యం. ఈ క్రీడలలో పాల్గొనుటకు నిశ్చయించిన మన యువతీ యువకులలో చాలా కొద్ది మంది రికార్డులు నెలకొల్పేవారుగా తయారవుతారు. అందుచేత వారి ప్రయత్నాలు గణనీయంకావని కాదు. ఇంకమంది ఆకర్షింపబడుటే ప్రజలతత్వంలో మార్పు తీసు కొనివస్తుంది. రాష్ట్రస్థానంలో వెనీడెంటు గొట్టాట్టు, నాకు సన్మానం యిచ్చి నపుడు ప్రజాసముదాయంయొక్క విస్తృతాభివృద్ధి మన ఆశయమై వుండాలని అన్నాడు. ఆటగాళ్ళలో నాయకులకుకూడ ఎక్కువశ్రద్ధ చూపించుట మరవకూడదు. ప్రజాసమూహాలకు ఆకర్షించేది వారే. అందుచేత యీ నాయకులంతా శిష్యబృందాలకు చేరతీయాలి.”

“అయితే మీ ప్రవర్తనలు ఒక్క ఆటగాండ్రునే ఆకర్షించవు; అందరూ ‘జట్ పేక్’ వలె పనిచేస్తామంటారు. వేంగా, క్షుణ్ణంగా పనిచేయుటకు ప్రజల ప్రయత్నాలకుకూడ మీ పేరు ఉపయోగించుచున్నది. ఈ విధంగా దేశంయొక్క శక్తి, సాభాగ్యం అధికమవుతాయి.”

“అదంతా నా కెంతో సంతోషాన్ని కలిగిస్తుంది” అన్నాడు ఎమిల్. “ప్రజా సామాన్యమొక్క, ఆరోగ్యం, కీలం అధికమవుతున్నాయన్న విషయం నన్నింకా ఎక్కువ కృషికి పురిగొల్పుతుంది.”

బల్లమీద ఒక కట్ట కాగితాలున్నాయి. జట్ పేక్ ఆదర్శాన్ని అనుసరించుటకు ఎంతమంది నిశ్చయించుకున్నారో తెలియజేసే కాగితాల కట్టలవి. వారందరూకూడా కఠినమైన శిక్షణా పద్ధతులకు సంసిద్ధులే. కొత్త యువకబ్బందాలు వీర్పడాల్సి; కొత్త స్త్రీ డియంబు నిర్మించాల్సి.

ఎమిల్ రికార్డు పరుగు అన్ని పట్టణాలలోనూ, పల్లెల్లోనూ ఎక్కువగా ప్రశంస పొందింది. యువకసమితి వారాతనికి గౌరవ సభ్యత్వం ప్రసాదించారు. ఇంకా ఎన్నో సంఘాలు యీ విధంగా గౌరవ సభ్యత్వానిచ్చాయి.

విదేశీ పత్రాలుకూడా ఆతనినిగూర్చి పెద్ద శీర్షికలతో వివరాలు ప్రకటిస్తున్నాయి. ఆతని భవిష్యత్తు కార్యక్రమంగూర్చి, ఆతని ఆదర్శాన్ని అనుసరించుటకు నిశ్చయించిన యువకుల ప్రమాణాలనుగూర్చి ప్రజలు చర్చించుకుంటూ వుంటారు.

ఎమిల్ మళ్ళీ పంచేలూ పాట్లాంటే, ఆతని మనోనిశ్చయం మరికొన్ని రికార్డుల సృష్టికి దారితీస్తే, మళ్ళీ ఆతను విజయుడుగా విజృంభిస్తే సరేసరి, లేకపోతే, తన ప్రేరేపణవల్ల బయలుదేరిన యువక బృందంలో ఏ మహనీయుడైనా ఆతనినే ఓడించినా ప్రజలు ఆతనినే విజయుడంటారు. తన దేశ గౌరవం ఉన్నత శిఖరాలందుకోవడానికి జట్ పేక్ చేసిన సేవను కృతజ్ఞతతో ప్రజలు నిరంతరం స్మరిస్తారు.

చరిత్రాత్మక వసంతం

1950 సంవత్సరం ఆనందాశ్చర్యాలతో ప్రారంభమయింది. వసంతారంభంలో సోవియట్ దేశంనుండి ఆహ్వానం వచ్చింది. బ్లాక్ సీ ప్రాంతంలో సో.పి అనే పట్నంలో ఒక సెలరోజులు కాలక్షేపంకోరకు రమ్మని ఎమిల్, డానా, మెరావేక్ లకు ఆహ్వానం. ప్రముఖ సోవియట్ ‘ఎథిలెట్సు’ క్రైయినింగులో వీరు కూడా పాల్గొనాలని ఆ ఆహ్వానం.

ఏప్రిల్ నెల ‘సో.పి’లో గడపడానికి ఎవరు అంగీకరించరు? ఎమిల్ తొందరగా సెలవుకు దరఖాస్తుపెట్టుకున్నాడు. అనుకోనంత త్వరగా ప్రయాణానికి సిద్ధమయ్యారు. మాస్కోకు విమానంమీద వెళ్ళారు. క్రీడాసంఘ ప్రతినిధివర్గాన్ని విమానాశ్రయందగ్గర కలిశారు. ఎమిల్ వస్తున్నాడని సంతోషంతో అనేకమంది

ఆటగాండ్రు ఆతనిని అక్కడే కలిశారు. హంగరీకి చెందిన ప్రపంచరికార్డు నెలకొల్పిన ఛాంపర్స్ త్రోయర్ కూడా విమానాశ్రయానికి వచ్చాడు. అతడుకూడా శిక్షణకు సోచీవస్తున్నాడు.

మాస్కోలో ఉన్న కొద్దికాలం థియేటర్లు, కాన్సర్టులు దర్శించుటలో గడపి నారు.

సోచీకి ప్రయాణం 7 గంటలు పడుతుంది. 9 గంటలకు మంచుతో నిండిన మాస్కో విమానాశ్రయం వదిలి 4 గంటలకు నూర్యకాంతితో నిండిన దక్షిణానికి చేరుకున్నాం.

సోచీలో వసంతం సౌందర్యమయం. సముద్రతీరాన ఫలవృక్షాలన్నీ చిగిర్చి శోభాయమానంగా ఉన్నాయి. తెల్లని మంచులో కేకేషియన్ పర్వతశిఖరాలు ప్రక్క లోయలలోకి నిగనిగలాడుతూ కనబడుతున్నాయి.

అక్కడి ఆటగాండ్రు ఎమిల్ - డానాలను నవ్వుతూ పలకరించారు. వారికి పూలగుత్తులందించారు.

సోచీ వారిని మైమరవజేసింది. సాధారణంగా యీ ఆరోగ్యనిలయం కార్మిక వర్గానికి ప్రత్యేకింపబడింది. ఆటగాండ్రు తాత్కాలిక అతిథులు మాత్రమే. ఎమిల్ - డానాలు ఆనందచయంగా కాలంగడిపారు. సూర్యరశ్మిలో స్నానం చేసేవారు. నీటిలో యాదేవారు; సముద్రంలో ఆటలాడుతూ వుండేవారు. తుఫాను వచ్చినపుడు తొందరగా తీరానికి వెళ్ళి సంతోషంగా గడిపేవారు.

ఎమిల్ అన్ని విషయాలు పరీక్షించే స్వభావం కలవాడు. డాల్ఫిన్ల ప్రవర్తన ఆతనిని ఆకర్షించింది. వాని వెనకే యీరుకు పోయేవాడు. వాటితో సముద్రంలో ఆడుకొనేవాడు. తుఫాను సముద్రంలోకి దూరంగా వానిని త్రోసేవరకు వానితో ఆడేవాడు. జెల్లీ చేపలు కూడా ఆతనిని ఆకర్షించాయి. అవే కాదు. అన్ని సముద్ర జీవులు ఆతని నాకర్షించాయి.

ఎమిల్ - డానాలు, సిప్రస్ త్రోవలలో విలాసాన్ని నడచిపోతూండేవారు, ఆ ప్రక్కనున్న శానిటోరియం భవనాలను, అక్కడికి రోగనివారణకు, విశ్రాంతి కొరకు వచ్చివుంటున్న వారిని చూస్తూ.

ఆటగాండ్రు వారి బ్రెయినింగును గూర్చి మరచిపోలేదు. ప్రతిరోజూ, ఎమిల్ విమానాశ్రయం చుట్టూ మామూలు దూరం పరుగెత్తేవాడు. ఆతనితో సోవియట్ ఆటగాండ్రు కూడా పరుగెత్తేవారు. వారందరూ కూడా యువకులు. తెలివయినవారు. ఎమిల్ చుట్టూ చేరేవారు.

ఆతని బ్రెయినింగు పద్ధతులను గూర్చి తెలిసికోవాలని వారి కోరిక. 'ప్లాప్ వాచీ' చేతిలోపట్టుకొని, ఆతని పరుగులను కనిపెట్టేవారు. తన అనుభవాలన్నీ వారికి చెప్పేవాడు ఎమిల్.

వీడ్కోలు సమయంలో ఒక పరీక్షా ప్రదర్శనం ఏర్పాటు చేశారు. ఎమిల్ ఊచువుగా గెలిచాడు.

ఇంటికి తిరిగి వచ్చేముందు మాస్కోలో 'మే' దినోత్సవాల్లో పాల్గొన్నారు. ఆ ఆనందోత్సవం వారిని ఆకర్షించింది. దాని తర్వాత వారు సెలవు తీసుకొని గృహస్థులులయ్యారు.

సోవియట్ యూనియన్ నుండి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత ఎమిల్ కు ఆహ్వానాలు కుప్పలుగా వచ్చినట్లయ్యాయి. ఒకమూల తన త్రెయినింగు కూడా మానుకొని, ఆహ్వానాలు అంగీకరించవలసి వచ్చేది; ఉపన్యాసాలు యివ్వవలసివచ్చేది, అనేక ఫలాల్లో ప్రయాణాలను గూర్చి, త్రెయినింగును గూర్చి, సోవీట్ తన ఉనికిని గూర్చి, సోవియట్ శారీరక వ్యాయామం గూర్చి ప్రసంగించేవాడు ఎమిల్.

ఈ ఉపన్యాసాల తర్వాత అలసి యింటికి చేరుకొనేవాడు. కాని ఒకవిధమైన సంతుప్తి అనుభవించేవాడు. ఆ చిన్న యువతీయువకుల ఆనందమే, వారి ఆకాంక్షే ఆతనికి బహుమానం.

1950 వ సంవత్సరంలో జర్మన్ డెమోక్రాటిక్ రిపబ్లిక్ లో యువజనోత్సవాల సందర్భంలో జరిగిన పోటీలలో ఎమిల్ పాల్గొన్నాడు. ఆ దేశంలో ఆతని మొదటి పందెం అదే.

యంగ్ అయిపోయినతర్వాత రెండుదేశాలయువకులు కలియుట కదే మొదటి సారి. ఆ ఉత్సవం ప్రేమోత్సహాలతో నిండింది. పూర్వపు బోధలన్నీ ఒక్కసారి మరచిపోయారు. ఎప్పటికీ మరపురానిది, బెర్లిన్ పీఠులలో వెళ్ళిన ఆ ఉత్సవం. యూరపులలోని లక్షలాది ప్రజలు ఉత్సవంలో చేరారు.

క్రొద్దగా నిర్మింపబడ్డ వేడియంలో ఏర్పాటుయిన ఆటలలో పాల్గొనడంవల్ల, వివిధదేశాల యువకుల మధ్య సుహృద్భావం పెరిగింది. ఎమిల్ ను మళ్ళీ విషయ కన్య వరించింది. అత్యుత్సాహంతో అందరూ యీ విషయాన్ని ప్రశంసించారు. ఎంతమంది స్నేహితులనో సంపాదించుకొని, రెండుదేశాల మధ్య స్నేహ సంబంధం మెరుగుతున్నందుకు ఆనందిస్తూ ఎమిల్ ప్రేమ్ నగరం చేరుకున్నాడు.

ఎమిల్ తన పథకాలను నిర్వహించడానికి జాగ్రత్తగా దీక్షగా యింకా శిక్షణ పొందాలి.

ఆస్టోవాలో జరిగే ఆస్త్రి ఫాపియన్ షిప్పులలో 5000 మీటర్ల జాతీయ రికార్డును భగ్నమైనర్చుటకు ఎమిల్ తన ప్రయత్నం ఉత్సాహంతో ప్రారంభించాడు.

ఇదివరకు కంటే శిక్షణను కఠినం చేశాడు. ఒక ఉన్యత్తునివలె అయిపోయాడు.

ఆతని త్రెయినింగు పద్ధతి గమనిద్దాం: శనివారం జూన్ 15 న, 25 కిలో మీటర్లు, తనమామూలు పద్ధతిలో పరుగెత్తేడు. స్రుతి 400 మీటర్ల తర్వాత కొంత దూరం నెమ్మదిగా పరుగెత్తుతాడు. ఇలాగ 40 సార్లు పరుగెత్తేవాడు. సోనివారం సరికి 32 కిలోమీటర్లకు పైగా పరుగెత్తేవాడు. ఈ విధంగా 2 వారాలు పరుగెత్తేడు. ఆ తరువాతి వారం రోజుకు 18 తరువాత 10 కిలోమీటర్లకు లగ్గించేడు.

ఆస్త్రి ఫాపియన్ షిప్పులలో రికార్డుస్థాపించగలనన్న దైర్యం, ఉత్సాహం ఆతనికి కలిగింది. ఫిన్నిష్ కార్మికసంఘం టి. యు. యల్ ఏర్పాటుచేసిన ఆటల ఉత్సవాలలో

పాగ్లానకలసిందని ఎమిర్ కు ఆహ్వానం వచ్చింది. ఎమిర్ శిష్యులందఱు ఫిన్ లాంకులూ యీ రికార్డు సృష్టించుకుంటూ అని చాలా ఆశాభంగం పొందినె. అయితే చేసేది లేదు.

కోపెన్ హేగన్ మీదుగా నిమానం హెల్సింగ్ కి వెళ్ళింది. ఇక్కడ సెనేనా ఆదేశని కలిశాడు. మధ్యవర్తికం దూరాల పోటీలలో ఆదేశు పాగ్లాంటారు.

ఎమిర్ కావ్యక్రమం చాలా పెద్దదిగానే ఉంది. వచ్చిన మొటనే ఇర్మలిష్టు లతో ప్రసంగం ప్రారంభమయింది. అథ్లాతికరమ ఒకరింది. తనను గురించి, తన దేశాన్ని గురించి అన్ని విషయాలు చెప్పింది కచ్చిది. అమెరికా, జెకోస్లావేకియాలో వ్యాయామం, క్రీడలు, వాని నిర్వహణను గూర్చి వారు తెలిసికొనుటకు ఉత్సాహం చూపించారు.

హెల్సింగ్ కిలో ఎంతసేరింగువర్కునూ చూశాడు ఎమిర్. ఇక్కడ పనివాండ్రంతా ఆదేశికి ఆహ్వానం వీర్వాటుచేసి ఆదేశి కన్నో ఒడుగుతు లిచ్చారు. సాయంత్రం ప్రదర్శనం చూచుటకు రమ్మని తన శక్తిసంతా ఉపయోగిస్తానని, ఎమిర్ వారికి చెప్పేడు.

ఎమిర్ తన వాదనం నిలబెట్టుకున్నాడు. అది సాధారణ పందెపుదరుగుకాదు. ప్రత్యేకతవ్వకూ లేకపోయినా, తన రికార్డును తానే భంగమునర్చుకొనిన పందె మది.

టి. యు. ఎ. సభ్యులే పాగ్లాంటున్నారు కాబట్టి పోటీ తీవ్రంగా లేదు. అందుచేత ఎమిర్ ప్రయత్నం, దీక్ష ప్రవలసెప్పలకు పొందింది. ఇక్కడ స్రజి లందరూ స్వదేశంలో వలెనే, అంత ఆదరణలోనూ చూచారు ఎమిల్ ని.

అనుభవమైన ఆ పందెంలో ఎమిర్ విజయవద్యుడు. ఫిన్లాడు ప్రజల్నిట్టి ప్రదర్శనాన్ని చాలాకాలమై చూడలేదు. పాతి రికార్డు 2 వూర్తి సెక్టంట్లో భగ్గు మయింది. క్రొత్తవేళ 14 నిమిషాల 06.2 సెకండ్లు.

మనుసటిరోజు ఫిన్లాండులో రెండవ ప్రముఖ నగరం 'టుర్కు' దర్శించాడు.

పట్నంలో ప్రపంచ రికార్డు స్థాపించే వాతావరణముందన్నాడు జెకో రాయ బారి ఎమిర్ తో. ఎమిర్ సిగ్గుతో నవ్వాడు. తాను కూడా అలాగే అనుకుంటున్నట్టుంది. కాని ఏమీ వాదనం ముందుగా చేయలేదు.

ఈసారి 10 కిలోమీటర్ల పందెం. పరుగు నెమ్మదిగా ముందుకు సాగింది. ఫిన్నిష్ పందెగాండ్రలో ప్రముఖుడు 'పేరేలా' ఒక్కడే పాగ్లాన్నాడు. 2 మ్మల తర్వాత వెనకబడిపోయాడు. చివరవరకు ఎమిర్ ఒక్కడే ఆ పరుగు ముగ్గంలో చేరం అధికం చేసి, మరి తగ్గిందకూడదనుకున్నాడు.

అనుభవంగల క్రేక్షకులు ప్రపంచ రికార్డుకొరకే ఎమిర్ పరుగుత్తుకున్నాడని కనిపెట్టేరు. అన్ని మూలలనుంచి జిటోవేకుకు జయజయధ్యానాలు. సృష్టిపథాన్నుండి ఎప్పుడూ చెరిగిపోని 'మార్క్సి' జన్మస్థానంలోనే యీ ప్రపంచరికార్డును సృష్టించుటకు ప్రయత్నం చేస్తూన్న జిటోవేకు ప్రళంసాపాత్రుడయ్యాడు.

ఎమిల్ పరుగెత్తేడు. ఒక క్రొత్తరికాడ్ల తన శక్తికి మించిందికాదని గ్రహించాడు; నా బలం నిలుస్తుందా? అని తన్ను తాను అనుక్షణం ప్రశ్నించుకొంటున్నాడు. తప్పకుండా నిలుగడాల్సింది. ఆతని ఆత్మ విశ్వాసం అంతకంతకు పెరుగుతూంది.

6 వ కిలోమీటర్లలో వేగం అధికం చేశాడు. తుక్కు స్టేడియంలో యిలాంటి పరుగుపందెం ఎన్నడూ జరగలేదు. ఇదివరకు వేళ్లన్నీ వెనక్కుపోయాయి. ప్రేక్షకులారా తనిని ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఇక్కడే మార్పి రికార్డుల సృష్టించాడు; గత సంవత్సరం హీరో అయ్యి విజయాన్ని సంపాదించాడు. ఈనాటి జట్లో వెక్ ప్రదర్శనమొకటి అవన్నీ ప్రేక్షకులు చూడారు. ఆఖరు ఘట్టంలో వేగం యింకా అధికం చేశాడు. 29 నిమిషాల 15 సెకన్లలో కన్నా రికార్డువేళే తగ్గిదామని ఆతని కోరిక. ఒక్కసారి మనసులో లెక్కవేసికొన్నాడు. ఇది సాధ్యమవుతున్నాడు. సాధారణంగా ఫిన్లులు వారి దేళ్లకునేగాని వైవారిని ప్రశంసించరు. అలాంటివారు తనని మెచ్చుకుంటున్నారని గుర్తించాడు.

ఆఖరు ఘట్టం : వేగం అంతకంతకు అధికమవుతున్నాడే ఉంది.

ఆతనిలో మిగిలిన బలం అంతా ఆఖరు మీటర్ల కుపయోగిస్తున్నాడు. పిడుగులాగ పరుగెత్తుతున్నాడు. ఆతని ఆఖరు పరుగు అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించింది. ఆతని బలం క్షీణిస్తోంది; అయినా గమ్యస్థానం వరకు నిలబెట్టుకున్నాడు. ఎమిల్ తో పోలిస్తే రెక్కిన ప్రత్యర్థులందరూ నిలబడిపోయినట్టు కనుపించారు.

మరికొన్ని క్షణాలలో యీ మానవాతీత ప్రయత్నించి, దాని బాధ పూర్తి అయ్యాయి. గమ్యస్థానం చేరుకున్నాడు ఎమిల్.

వేళ : సమృద్ధానికి వీలులేదు. 29 నిమిషాల 02.6 సెకన్లు.

అక్కడ వారికి కలిగిన సంతోషానికి మేరలేదు. ఆ స్టేడియం ఆవరణలో వర్ణింపనలవికాని అమితమైన ఆవేశం బయలుదేరింది. ఆ ఆవేశం పట్టుమంతా ప్రాకింది; ఫిన్లందు అంతా నిండింది; ప్రపంచాన్ని ముంచెత్తింది. మానవులకు అసాధ్యమైన ప్రదర్శన మిచ్చాడోక జేక్ ఆటగాడని తెలిపామని, తెలిగ్రాంబు, పత్రికలు ప్రపంచపు నలుమూలలకు చాటివవి.

“మన దేశంలో బయలుదేరే సంతోషం ఎలాగుంటుందో ఊహించాలి” అని అక్కడి జేక్ ఆటగాండ్ల బృందం తమలో తామెంతో ఆనందంతో అనుకున్నారు.

1950 ఆగస్టు 4 వ తేదీని యింత అద్భుత ప్రదర్శనం జరుగుతుందని ఎవరూ నమ్మలేదు. స్వదేశంలో రేడియోలవద్ద, పత్రికల దుకాణాలవద్ద ప్రజలు వేలకొలది గుమిగూడి ఆనందాశ్చర్యాలతో యీ శుభవార్త విని, తమ కృతజ్ఞతను తెలియజేశారు.

“మన దేశానికి ప్రపంచంలో కీర్తి సంపాదించుటే అవసరమని తోస్తే, తన యావచ్ఛక్తిని యివ్వాలి ఉత్తమ ఆటగాడోక డున్నాడు మనలో” అనుకున్నారందరూ.

మర్నాడు ఎమిల్ హెల్సింగ్ కి తిరిగివచ్చాడు. హెల్సింగ్ ‘చే’ వద్ద నున్న ద్వీపాలలో ఒక ద్వీపానికి ఎమిల్ వినోదానికి వెళ్లేడు. అక్కడ ఫిన్లిష్ కార్మిక

యువజనసంఘం క్లబ్బున్నది. అక్కడే ఆ పిల్లలు ఒక హాట్టు కట్టుకున్నారు. అక్కడే ఆనందంగా కాలం గడిపేవారు.

ఎమిల్ వారితో పరిచయం చేసుకొన్నాడు. కొద్దో స్నేహితులకు సంపాదించాడు. ఆతని జీవితాన్ని గూర్చి, తన స్వజీతాన్ని గూర్చి వారితో చెప్పేడు. వారితో వ్రాబాల్ ఆడేడు. వారితో 'సానా'లో యీడేడు. సాయంత్రం వారు పాటలు సాడేవారు. ఒక జెక్ పాట, తరువార ఒక ఫిన్నిష్ పాట, చుట్టూ జెక్ పాట యీ విధంగా.

ఒక ఆదివారం సుఖంగా గడపిన రిక్వాత, మరొక పండ్లలో పాట్లొనవలసి వచ్చింది. టంపారీ అనేదోట 5000 మీటర్ల పండ్లలో పడుతాడే.

ఆ పట్టులో తిరుగుట, అచ్చటి వృత్తులు చూచుట అతనికి కొద్దో అనుభవాల నిచ్చాయి.

ఈసారి ఫిన్నిష్ పండ్లగాండ్రతో పోటీచేయవలసి వచ్చింది. 14 నిమిషాల 18 సెకండ్లు పట్టింది అతనికి. దూరపు పండ్లలో యింతవరకు పైచెయ్యిచూపిన ఫిన్లాండు నుంచి, ఎమిల్ బలవంతంగా ఆగారవాన్ని లాక్కన్నాడు. ప్రతిఫిన్నిష్ ఆటగానికి, పిల్లవానికి కూడా ఎమిల్ ఒక "సాటు పెక్క" (చుంట్లగాడు) అయిపోయాడు.

ప్రపంచ రికార్డు పరుగు తర్వాత ఫిన్నిష్ వార్తాపత్రికలలో యీ విషయమైన వార్తలు కనబడ్డాయి :

"ఎమిల్ ప్రవర్తననుబట్టి, ఆత డొక్ పరుగెత్తే యంత్రమని అనడం ఎంత పొరబాటో బోధపడుతుంది. ఆత డొక్ మానవమాత్రుడని సాధారణంగా అందరూ మరచిపోతారు. మా ఫిన్నిషులకు 'సాటు పెక్క'; ఒక్క పండ్లగాడు మాత్రమే కాదు."

ప్రేమ్ నగరంలో ఆతనికి అఖండమైన స్వాతంత్ర్య సన్మానాలు జరిగినవి. ఆతనిని విజయోత్సాహంతో ఊరేగిస్తూంటే, ప్రజలు దారిప్రక్కల బారులుతీర్చి జోహారు లిప్పించారు.

తిరిగి స్వస్థలం చేరుకున్నపుడు ఆయనమీద పుష్పవర్షం కురిసింది.

బ్రసెల్సులో యూరోపియన్ పండ్లములు

ఒక ముఖ్యమైన పండ్లనికి ముందు, మరొకసారి ఎమిల్ ను దురదృష్టం వెన్నాడింది. యూరోపియన్ ఛాంపియన్ షిప్పులకొరకు త్రెయినింగ్ గర్మేట్లుదులు ఆసు పత్రిలో ఉండవలసి వచ్చింది. గుండెను పరీక్షించుకొనేదులు, ఊపిరితిత్తులను శుభ్రపరచేదులు మందులు త్రాగుతూ, పద్యంమీద ఉండవలసివచ్చింది. ఆసుపత్రి

తోటచుట్టూ పరుగెత్తుతూ, అప్పుడప్పుడు డాక్టర్లకు ఆశ్చర్యం కలిగించేవాడు. అయినా యిది ప్రైవేటునింగని అసాధానికి వీలులేదు.

సోమవారంకూడా ఆతనిని వదలుతుకు డాక్టర్లు ఒప్పుకోలేదు. 8 పౌనుల బరువు తగ్గిపోయాడు. విశ్రాంతి బాగా అవసరమనిపించింది. మంగళవారం 8-30 గంటలకు ఆతనిని ఆసుపత్రి అధికారులు వదలివేశారు. వదలిన గంటకల్లా ఎమిల్ బ్రసెల్సుకు వెళ్లే విమానంలో ఉన్నాడు.

యావద్దూ యూరోపునుండి వచ్చిన ఆటగాండ్రందరితో ఎమిల్ హాయిగా కాలం గడిపేడు. సోవియట్ ఆటగాండ్రు, ఆతని పాతస్నేహితులకూడా అక్కడకు వచ్చేరు. వారితో తిరిగి కలిసికూతు ఆతనికి ఆనందం కలిగించింది. మా ఇట్టుకు ముఖ్యంగా జెటోవేక్ మూలంగా ఎక్కువ ప్రచారం లభించింది. ప్రకటన పత్రాలలో మార్చెం రిఫ్ ముందుగాను, జెటోవేక్ 4 వ వానిగా జయమొందినట్లు బోధులు వేశారు. ఆఖరు 5000 మీటర్ల పందెంలో రిఫ్ జయిస్తాడని అందరి నమ్మకం.

22 దేశాలు యీ ఛాంపియన్ షిప్పులలో పాల్గొంటున్నాయి. మా ఇట్టు చాలా చిన్నది; అయినా సాధ్యమైనంత బాగా నెగ్గడానికి ప్రయత్నించేయటకు పూనికతో నున్నాను.

నిజంగా అందరూ శక్తివంధనలేమండా పాటుపడ్డారు. రూడ్నీ అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించాడు. 3000 మీటర్ల 'ప్రీమియర్'లో గెలుపొందేడు.

కాని, జెటోవేక్ పాల్గొనవలసిన 2 పందేల విషయంలోనే అందరూ చాలా ఆతృతగా వేచివున్నారు.

ఈ విషయంలో ఎవరికీ ఆశాభంగం కలగలేదు.

10000 మీటర్ల పందెం ముందు వర్షం కురిసింది. పరుగుమార్గం మెత్తబడి పోయింది. అక్కడక్కడ నీటిగుంటలు ఏర్పడ్డాయి. యూరపు అన్ని ప్రాంతాల నుండి విఖ్యాత ప్రత్యర్థులు వచ్చినా, యీ పందెం జెటోవేక్ కు సులభంగానే ఉంది. అన్ని ఘట్టాలలో ఒకే వేగంతో పరుగెత్తేడు. పందేనికి ముందు ఆసుపత్రిలోవున్నా, ఆతని శక్తి క్షీణించలేదు.

మన ఆటగాండ్రు ప్రేక్షక స్థానాలలోనుండి, మధ్యవేళలు అరచి ఎమిల్ కు వినపడేటట్టు చెప్పేవారు. వెలుతురు పోతూ చీకట్లు కమ్ముతూన్నప్పుడుకూడా, ఎమిల్ మామూలు వేగంతోనే పోతున్నాడు. ఈ మధ్య ప్రపంచ రికార్డు స్థాపించక పోయినట్లయితే యిదే ప్రపంచ రికార్డు అయివుండేది.

వేళ : 29 నిమిషాల 12 సెకండ్లు. ఇంతకన్నా వేగంగా తానే పరుగెత్తేడు.

ప్రావృతమంచి వచ్చిన మిమోన్ రెండవవాడు. వేళ : 30 నిమిషాల 21 సెకండ్లు; ఫిన్లాండునుంచి వచ్చిన కోస్కెలా 3 వ వాడు; వేళ : 30 నిమిషాల 31 సెకండ్లు. వారి వెనుక మరుసగా స్టోకన్, వీరాన్, వేటిన్.

ఆ రోజు 80,000 మందికిపైగా ప్రేక్షకులున్నారు. అంతకున్నా ఎక్కువమంది ఎప్పుడూ హాజరుకాలేదు. 5000 మీటర్ల పందెంలో పరుగెత్తేవారు ఆతనిని ఆర్పకతో చూస్తున్నారు.

ఎమిల్ పరుగు అందరికి ఒక మహత్తర సంఘటన. అట్టివేళ నా చెన్నడూ కనలేదు. బెబ్బియన్ పత్రికలు ఆ పండ్లన్నీ గురించి అద్వితీయమని వర్ణించాయి.

ఒక బెబ్బియన్ పత్రికయొక్క సోషల్ ఎడిటరు, ఎం. వాన్ డెక్ బేన్, ఆతని వివరాలలో యీ విధంగా అన్నాడు :

“మా కొకప్పుడు ఆశ, ఒకప్పుడు నిరాశ. మేము అరిచాం, గంతులు వేశాం, చప్పట్లు కొట్టేం మా చేతులు నొప్పివెట్టేట్టు. అలసిపోయి మా ఫ్లానాల్లో చతికిల బడ్డాం. ఇదంతా ఎలా జరిగిందని మాలో మేము ప్రశ్నించుకున్నాం. జట్టోవేక్ మమ్మల్ని సంత్రమగుర్చి చేశాడు. బలవంతంగా, నిర్బంధంగా పరుగెత్తుతాడు, జట్టోవేక్ అనవంట్లో అడ్డంలేదు. పాదాలు సునాయాసంగా జరుగుతాయి; పరుగులో ఒక ‘లయ’ కనబడుతుంది. ఇతరులలో లేని అంతులేని శక్తి అతనిలో వుంది; ఈ శక్తిని ఉపయోగించే పద్ధతి అద్వితీయం. ఆతని ప్రత్యర్థులు నిశంకా ప్రత్యర్థులేకారు. ఆతని ‘వేళలు’ మరుమ్యత్ శక్తికి మించినవి. 1950 నుండి ప్రపంచాన్ని సమ్మాహితం చేయగల అనుపమాన పరుగు పందెగా దెయిపోయాడు జట్టోవేక్.

10 కిలోమీటర్లలో విజయం తర్వాత, 5000 మీటర్ల పందెంలో పరుగెత్తేడు. సుసంపూర్ణ గెలిచేడు, మామూలు వేగంతో. లండన్ లో చేసిన పొరబాటు యిక్కడ చేయలేదు.

రీఫ్ యింకా ఎక్కువ జాగ్రత్తగా ఉన్నాడు. అదే ఆతని అపజయానికి కారణమయ్యేది. ఏదో కష్టపడి 5 వ వానిగా వచ్చేడు. నిప్పుతో చెలగాటమన్నాయి, బెబ్బియన్ పత్రికలు, యితని ప్రయత్నాన్ని గూర్చి.

ఈ మధ్య జబ్బుపడ్డ తర్వాత 5000 మీటర్ల పందేనికి తాను సమర్థుడేనా, అని ఎమిల్ తు అనుమానం. వారంక్రితం ఆతని కడుపు ఖాళీచేశారు. దానివల్ల ఆతని సమర్థత అనుమానంలో పడిపోయింది. కాని పత్రికలలో జట్టోవేక్, రీఫ్ లను గూర్చి చర్చలు ఉధృతంగా ఉన్నాయి. అందుచేత పోటీలో ప్రవేశించక తప్పలేదు.

అవీగాక, రీఫ్ అంత భయపడవలసిన ప్రత్యర్థికాదని ఎమిల్ తు తెలిసింది. బెబ్బియన్ పత్రికలలో ప్రకటనలను పరిశీలనగా చదివిన తర్వాత, ప్రజలతనిలో చూపిన విశ్వాసంవెనక డంబం ఎక్కువగా ఉందని ఆతను గ్రహించాడు.

జట్టోవేక్ ను కలిసినప్పుడు రీఫ్ ఏమీ మాట్లాడలేదు. కాని ఆతని శిక్షకుడు మాత్రం యిలా అన్నాడు :

“లండన్ లో ఫలితంలాగే ఉంటుంది. 10,000 మీటర్ల పందెం జట్టోవేక్ గెలుస్తాడు; 5000 మీటర్ల పందెం గేస్టన్ డి.”

ఈ విధమైన వూహాగానాలు, మూడుగాచేసే ప్రశంసలు అనుమానాలకు దారి తీస్తాయి. ఎమిల్ అనుమానించాడు. బెబ్బియన్లు దైర్యంగాలేరని ఎమిల్ గుర్తించాడు.

ఆత్మవిశ్వాసంగలవాడు డాబీకాలకు పోడు. పందెం ప్రారంభానికి ముందు రిఫ్ శిక్షకుడు, అవసరమయితే రిఫ్ పందేన్ని 14 నిమిషాల 08 సెకండ్లలో పూర్తిచేయగలడని డంబాలు పలికాడు.

ఎమిల్ తలపంకించి “యిప్పుడే చూస్తాంకదా!” అన్నాడు.

“మంచిఅవకాశం; నీ అచ్చుప్టం గేప్ట్” అన్నాడు డెబ్బియన్ ప్రత్యగ్ఘితో కరచాలనంచేసి, ఎమిల్.

“నీకుకూడా మంచి అవకాశం” అని బదులుచెప్పేశాడు గేప్ట్. అయినా, ఆవేశాన్ని అణచుకోలేకపోయాడు.

అధికారి పందెం ప్రారంభానికి సంజ్ఞచేశాడు. పిష్టర్ పేలింది. పోటీ ప్రారంభమయింది.

మొదటిక్షణంనుంచి పోటీదార్లు అతివేగంగా పరుగెత్తుతున్నారు. అందరికీ ఆవేశంగావుంది. ఇంతవేగం ఎమిల్ ఎప్పుడూ ప్రవర్తించలేదు. రిఫ్ ముందుకు పోయాడు; వాని వెనుకే ఎమిల్. ఆ వేగం నిలబెట్టుకోలేకపోతున్నాడు. రెండు ఘట్టాలవరకూ యీవిధంగా జరిగింది. అప్పుడు ఆకస్మికంగా తన శక్తినింతా వినియోగించి ముందుకు ఒక్కసారి బలంగా పరుగెత్తినాడు. రిఫ్ ఘట్టంలో అందరికీన్నా ముందున్నాడు. పరుగుపందెం జరుగుతున్నంతసేపూ, మధ్య ‘వేళల’గూర్చి చెప్పకూడదని, ఏవిధమైన సంజ్ఞలు పంచుకోవద్దని అధికారి ప్రకటన. ఇవి క్రొత్త నిబంధనలు; వానిని అందరూ గౌరవించాలి. లండన్ లో 5000 మీటర్ల పందెం రిఫ్ గెలిచినప్పుడు, జటోవేక్ ఆఖరిపరుగు యత్నం, ముందున్న రిఫ్ కు ఎవరో పరుగుమాగ్గం మధ్యనుండి తెలియజేశారన్న సంగతి స్పష్టమైయున్నది.

అందుచేత జటోవేక్ అధికార్లు ప్రకటనలమీదే ఆధారపడి ఉండాలి. ప్రేక్షకులలో వున్న తన స్నేహితులు ఏమైనా నూచిస్తారని ఆశించాడు, ఎమిల్. ప్రేక్షకులందరికీ అంతా ఆయోమయంగా ఉంది. ఏమైనా, ఎమిల్ కు తనకు కావలసిన భోగట్టా దొరకలేదు.

ఆతని స్నేహితులు రిఫ్ ను ఉత్సాహంగా ప్రోత్సహిస్తున్నారు. రిఫ్ అందరికీన్నా ముందు పరుగెత్తాలని వారి కోరిక. రిఫ్ ఘట్టంలో రిఫ్ మళ్ళీ మొదటిస్థానానికి చేరేడు. ఎమిల్ ను వెనక్కినెట్టి ఆతని శక్తిని ముక్కలుచేయాలని రిఫ్ ప్రయత్నం. బలం క్షీణిస్తూంటే, దూరం తగ్గించుట కష్టమయిపోతుంది.

పరిస్థితి ఎమిల్ గ్రహించాడు; ఇది సంభవించకూడదనుకున్నాడు. అయినా, 10 మీటర్లు ముందుకు పోయాడు రిఫ్. ఎంతో కష్టపడితేనేగాని ఎమిల్ రిఫ్ ను కలుసుకోలేకపోయాడు.

తాను పరుగెత్తిన పందేలనుగూర్చి ఎమిల్ ప్రసంగించినప్పుడు, ప్రతి క్షణం జరిగిన విషయాలు జ్ఞాపకం ముంచుకుంటాడు. చాలా సంతృప్తిరాల క్రితం జరిగిన పందేలను గూర్చిన వివరాలుకూడా చెప్పగలడు. కాని, బ్రెస్లెల్ లో జరిగిన పోటీని గూర్చి వర్ణించలేకపోయాడు. వాని మనోశక్తికి శరీరమంతా లొంగిపోయింది. రిఫ్ ను

ఏమైనా వదలకపోవుట, ఒక్కక్షణం నిర్లక్ష్యంచేయకపోవుట, ఏమైనా ఓడిపోకుండా ఉండుట; వీనిమీదే ఎమిల్ మనస్సంతా కేంద్రీకరించుచు ఉన్నది.

పందెం జరుగుతూన్నంతసేపు రీఫ్ వెనక్కు తిరిగి చూడలేదు. వెనక్కు చూడడంవల్ల తన అశక్తి బయటపడుతుందని ఆతనికి తెలుసు; అదీకాకుండా, ప్రత్యక్షి దైత్యమిస్తుంది. అలా కాకుండా, ఎమిల్ కన్నా ముందున్నాడు. ఎమిల్ పాదాలధ్వనిగాని, ఊర్పుల చప్పుడుగాని అతనికి వినబడుటలేదు. ముఖ్యంగా ప్రేక్షకుల కోలాహలంలూ అవి అణగిపోయాయి. అందరూ “గేట్స్! గేట్స్!” అని అరుస్తున్నారు.

ఆఖరు ఘట్టానికి ముందు ఘట్టంలో, ఒక్కసారి వెనక్కు తిరిగి చూచాడు ఎమిల్ ఎంతదూరంలో నున్నాడని. జులైపే తన మడమలనంటే ఉన్నాడని చూడగానే, తన దృష్టిని తానే నమ్మలేకపోయాడు. ఆ క్షణంలో ఆ ముఖంలో ఆత్మత, ఆవేదన స్పష్టమయ్యాయి.

ఎంతో కష్టించాడు. ఎమిల్, రీఫ్ ను వెన్నంటే ఉన్నాడు. రీఫ్ ముఖంలో కనబడ్డ భయం ఎమిల్ కు విశ్వాసం, ధైర్యం కలిగించాయి.

ఆఖరు ఘట్టం ప్రారంభమవడంతో, ఎమిల్ మంచి తరుణం చూచుకొని, ముందుకు సాగేడు. ఒక బాణం దూసుకుపోయినట్టు, రీఫ్ ప్రక్కనుంచి దాటి పోయాడు. ఎమిల్ తన శక్తినంతా వినియోగించాడు.

క్షణంలో అంతా నిశ్శబ్దం. అప్పుడు 15 మంది - ఎమిల్ జేక్ స్నేహితులు - ఒక్కసారి “ఎమిల్!” అని బిగ్గరగా అరచారు, విజయోత్సాహంతో. ఆ స్థలమంతా తిరిగి “ఎమిల్” అని ప్రతిధ్వనించింది. జులైపే దాడి రీఫ్ ను ధ్వంసంచేసింది. వేగం తగ్గిపోయింది. కాళ్ళు తడబడ్డాయి. అలసిపోయాడు. ఆఖరు ఘట్టంలో జులైపే రీఫ్ ను దాటి, 180 మీటర్లు అతనికి ముందున్నాడు.

ఈ సంఘటన అంతన్న చకితుల్ని చేసింది. వారి కళ్లెదుటే ఎట్టి అమృతం జరుగుతూందో ప్రేక్షకులు గ్రహించలేకపోయారు. అప్పుడు బయటదేరిన విషయ ధ్వనిలన్నీ, జులైపేకొరకే.

ఒకసారి విషయం హఠాత్ మయినతర్వాత, జులైపే దానిని జాప్యపరచేడు. ప్రతిక్షణం తనకు, రీఫ్ కు మధ్యనున్న దూరం అధికమవుతూ వచ్చింది. రీఫ్ దగ్గరకు రాలేకపోయాడు. జులైపే వేగం అధికంచేసి గమ్యస్థానాన్ని దాటిపోయాడు.

మరొకసారి జాతీయ రికార్డు సృష్టించాడు.

ప్లాప్ వాచీలు చూపిన వేళ 14 నిమిషాల 08 సెకండ్లు. ఇప్పటికి రికార్డుయిన వేళలలో ఇది రెండవది.

ప్రేక్షకులు తమ స్థానాలలో నిలబడిపోయి, విరామం లేకుండా జయధ్వనాలు చేశారు. 28 సెకండ్ల తర్వాత రీఫ్ గమ్యస్థానం చేరుకున్నాడు. గ్రెంచి పందెగాడు మిమోన్, రీఫ్ సంగతి కనిపెట్టి, ప్రయత్నంచేసి అతనిని దాటి రెండవవానిగా విషయం పొందాడు. బెల్జియన్ రీఫ్ మూడవవానిగా చేరుకున్నాడు.

తన అమ్మత ప్రత్యక్షి రీఫ్ యీ విధంగా కూలిపోవుట ఎమిల్ కు ఆందోళన కలిగించింది. రీఫ్ గమ్యస్థానం దాటుగానే అలసటతో పడిపోయాడు. చైతన్యం పోయినట్టయింది. ఆ సమయానికే ఫోటోగ్రాఫర్లు ఆ విషయ సంఘటనవైపు వారి యంత్రాలను తిప్పేరు.

బహుమాన ప్రదానం తర్వాత, ఎమిల్ వద్దకు రీఫ్ అభినందించుటకు వచ్చి నప్పుడు, ఎమిల్ సుహృద్భావంతో ఆతనిని పలకరించి పరామర్శించాడు.

బ్రెనెక్స్ నగరంలోని అభిప్రాయానికి వ్యతిరేకంగా వెళ్ళింది పందెం ఫలితం. పత్రికలన్నీ రీఫ్ బామ్మవేసి, రీఫ్ ను గూర్చి ప్రశంసించుతూ వ్యాసాలు ప్రకటించాయి. ఆతని విజయం తద్వలన జోన్స్ చెప్పినవి. చిన్న అక్షరాలతో, జట్-వెక్ ఆఖరు ఘట్టంలో ఒకవేళ గెలవవచ్చునని పత్రికలు ప్రకటించాయికూడా.

రీఫ్ కరీరస్థితి బాగుండలేదని కొందరు ఆతని ఓటమికి కారణం చెప్పేరు. ఆ అస్వస్థత ఆతని ఓటమి కారణమే కాక కారణమో యీనాడు చెప్పలేం. కాని రీఫ్ కు అస్వస్థతా ఉండటమంత్రం యథార్థం. ఎందుచేతనంటే, ఎమిల్ కుకూడా అదే అభిప్రాయం. అయినా, పందేనికి ముందు ఎమిల్ కుకూడా స్వస్థతలేదు. అందువల్ల యిద్దరూ ఒకే యిబ్బందితో బాధపడ్డారు.

“సాహసి, జట్-వెక్” అనే శీర్షికగల వ్యాసంలో కొన్నాళ్ళు తర్వాత రీఫ్ ఆనాటి పందేన్ని గూర్చి వ్రాశాడు. జట్-వెక్ ను దూరంగా వదిలేసి, ఆతని గుండెల్లో అదైత్యం లిగించే పన్నాగం తనదని రీఫ్ వ్రాశాడు. ఎమిల్ శక్తిని ధ్వంసం చేద్దామని ఆతని ఉద్దేశం. 20 మిటర్లు ఎమిల్ కన్నా ముందుడగలిగితే జయానికి ఏ యిబ్బంది లేదనుకున్నాడు.

ఎమిల్ యీతని పద్ధతినే అనుసరించాడు. తిరిగి దెబ్బతీశాడు. ఆ సమయంలోనే రీఫ్ కు ఓటమి స్థిరమయిపోయింది.

“నా అపజయానికి కారణాలు : జట్-వెక్ యొక్క బలం, సాహసం, శక్తి. 14 నిమిషాల లోపుగానే ఎమిల్ యీ పందేన్ని గెలవగలడని కాలం గడచినకొద్దీ స్పష్టమవుతుంది.”

“జట్-వెక్ నామీద గెలిచిన గెలుపు ఏ అనుమానానికి తావియదు.”

“సాహసి, జట్-వెక్.”

యూరోపియన్ ఛాంపియన్ షిప్ పులనండి రెండు అఖండవిజయాలతో తిరిగి వచ్చేడు ఎమిల్.

లండన్ లో సాధించలేనిది, బ్రెనెక్స్ లో సాధించాడు. జెక్ జట్టు సంతోషంతో యింటికి చేరుకున్నారు. కొన్ని మంచి ఫలితాలను సంపాదించారు. నూతన వ్యాయామశిక్షణ యొక్క సత్ఫలితాలు మరల స్పష్టమయ్యాయి.

ఆటల రుతువు - విజయ సమాప్తి

బ్రసెల్స్ నుండి తిరిగివచ్చిన కొద్దికాలంలోనే, అంతర్జాతీయ పోటీలలో పాల్గొనడానికి జేక్ జట్టు ఫిన్లాండు వెళ్ళింది. విజయానికి పరిధాపుగా మాత్రమే రాగలిగాయ. కాని కొన్ని చుంచి ప్రదర్శన లిచ్చారు. ఆఖరు "రిలే" పోటీలలో గెలుపునల్లనే ఫిన్లు అపజయించుండి తప్పించుకోగలిగాయ. ఒక్క "పాయింటు" లో గెలిచారు.

మల్టీ, ఎమిల్ దురదృష్టవంతు డయ్యడు. ఈ సంవత్సరంతా అంతే దృష్టిగలిన కాలిలో పోటీలలో పాల్గొనవలసివచ్చింది. ఆరోగ్యంగా లేకుండా, దూరపు పరుగు పండ్లలో పరుగెత్తి గెలుచుట ఎంత కష్టమో ఊహించుకోవాలి. రెండు పోటీలలోకూడా అలాగే గెలిచాడు. 5000 మీటర్లు 14 నిమిషాల 05 సెకండ్లలో పూర్తిచేశాడు. ఈ విధంగా తన కంట కక్తిఉందో ప్రేమకర ప్రజలకు రుజువుచేశాడు. బ్రసెల్స్ లో పండెం ఎంత వేగంతో తాను గెలవగలిగాడోకూడా స్పష్టపడింది.

అక్టోబర్ లో జట్లోవెక్ నాయకత్వంక్రింద జేక్ ఆటగాళ్లు జర్మన్ డెమోక్రటిక్ రిపబ్లిక్ కు వెళ్ళి అక్కడి పోటీలలో పాల్గొన్నారు. డ్రెస్డెన్, ఎర్ఫర్ట్ లలో ఆటల ఉత్సవాలు, శాంతిస్థాపనకు సంయుక్త ప్రయత్నాలవలె నున్నవి. విజయంకంటే, అక్కడి ప్రజల ఆదరణ, ఎమిల్ కు సంతోష కలిగించింది యుద్ధంలో ఘానీష్టల దుండగాలకు మరణించుటకు నిర్వాహకులు చేసిన ప్రయత్నం యిది.

డ్రెస్డెన్ లో ఉండగా, జర్మన్ రికార్డు సృష్టికర్త రుడాల్ఫ్ హార్నిగ్ ను ఎమిల్ మరవలేదు. ఈతడు యుద్ధంలో మరణించాడు. అలాంటి విధ్వంసపు యుద్ధం మరల రాకుండా ఆటగాళ్ళు నివారించాలి. జట్లోవెక్ తిరిగి వచ్చినతర్వాత, డ్రెస్డెన్ ఎలాగుందని అడిగినప్పుడు అత నిలా జవాబు చెప్పేడు :

"హార్నిగ్ స్మృత్యచిహ్నాన్ని కెమట నిలబడితే, ఎవరైనా సవినయంగా తల వంచవలసిందే. ఈ పరుగు పండెగాని విజయాలను మించినవి యీనాటికికూడా లేవు. ఆతని అఖండ విజయాలమధ్య యీ విషాద సంఘటన జరిగిందంటే, అతనిని స్మరించుకొని "యుద్ధం మరి లేకుండా ఉండుగాక !" అని అందరం ఒక్కచుట్టి కేకవేస్తాం.

నవంబరులో సోవియట్ యూనియన్ ఆటగాండ్రతో జరిగే కఠినమైన పోటీకి యీ జర్మన్ పండేలు నాందిగా పరిణమించాయి.

మంచులో యుద్ధం

“ఎవరు గెలిచినా, అందరి సంయుక్తవిజయంగా పరిగణించాలి. శాంతి ఘోషనకు, దేశాల సుధృఢ సుహృద్భావనికి విజయం తోడ్పడాలి.”

ఇరుపక్షాలవారి ఆశయం యిదే.

ప్రేగ్ నగరంలో, యుద్ధానంతరం సోవియట్ ఆటగాండ్లు పాట్లొనుట కిదే మొదటిసారి. అందుచేత యీ గొప్ప వ్యాయామ ప్రవీణుల ప్రదర్శనలు చూడవచ్చని పట్నం యావత్తూ చైతన్యవంతమయిందంటే ఆశ్చర్యం లేదు.

అప్పుడు అకస్మాత్తుగా అరుణోని విషయ మొకటి జరిగింది. మంచు తురియుట ప్రారంభమయింది. పందెపు మాడ్గంమీద మంచు కంబళి పరచినట్లయింది. పందెం జరిగే సూచనలు కనబడలేదు. అయినా మనవారు, మన ప్రత్యర్థులు, మన అతిథులు పందెం జరగాలని తుతూహలం ప్రదర్శించారు.

వారి సుహృద్భావం ప్రేక్షకజనంలో నూతనోత్సాహం కలిగించింది. రెండు జట్ల నాయకులు : కనకీ, జట్చోవెక్ ల ఆలింగనం ఆ పోటీలోని అంతరార్థాన్ని సపష్టపరచింది.

చలి ఎక్కువగా వున్నా, కొన్ని అద్భుత ప్రదర్శనలు, కొన్ని కఠినమైన పోటీలు చూడగలిగాం. సోవియట్ పండ్లగాళ్ళ నోడించుట కష్టసాధ్యమైన పని. వారిని మించుటకు మనవారి ప్రయత్నం. అందుచే మా జట్టుకు కొన్ని అద్భుత విజయాలు చేకూరాయి. చాలా జాతీయ రికార్డులు భగ్నమయ్యాయి. మంచు తురుస్తున్నా ప్రేక్షకులు పోటీలను చూస్తూ వాటి జయాపజయాలలో పాల్గొన్నారు.

రెండవరోజు శీతోష్ణస్థితి యధాప్రకారంగా వుంది. ఆ పరుగుమాడ్గంలో వున్న మంచును తుడిచివేయాలి. ఆటగాండ్లు పోటీలు ఆపకూడదన్నారు. అందుచేత యధాప్రకారంగా పోటీలు జరిగినవి. క్రీడల చరిత్రలో ఎన్నడూ యీ విధంగా పండ్లు జరగలేదు. శీతోష్ణస్థితియొక్క నిర్దయను మనోనిశ్చయం అణచివేసింది. పండ్లకి ముందు క్రొత్తగా నిర్మించిన ‘స్టా’ల దగ్గర ఆటగాండ్లు చేతులు, కాళ్లు వేడిచేసుకొని తయారయ్యేవారు. ఎలాగయినా చివర వరకూ ప్రయత్నించి ఆటలలో పాల్గొన్నారు.

అందుచేత వారి ప్రదర్శనలన్నీ అద్భుతమైనవని చెప్పాలి. వారి శారీరక నైతికశక్తి కవి తార్కాణాలు. వీరు ఎక్కడో యిళ్ళలో తయారయిన ఆటగాళ్లు కారు. ఎట్టి అమానుష పరిస్థితులలోనైనా అద్భుత ఫలితాలను చూపగల ధీరో దాత్తులు. సోవియట్ వీరుడు బులాంషిక్ పరుగెత్తిన “హర్మిల్ రేస్” చాలా అద్భుతమైనది. 14.4 సెకండ్ల వేగంలో అద్భుత ప్రదర్శనమిచ్చాడు. ప్రపంచ ప్రఖ్యాతిచెందిన

‘డంబార్టీ’ కూడా అద్భుతమైన ప్రదర్శన నిచ్చింది. 50 మీటర్ల దూరానికి “డిస్కన్” విసరింది.

సోమ్యానెక్, వేనిస్ ల మీద విజయం సులభంగానే చిక్కింది ఎమిల్కు. ఆతని జట్టుకు చాలా “పాయింట్లు” సంపాదించాడు.

అత్యు ఫలితం : అతిథులకు 215 పాయింట్లు, ప్రత్యర్థులకు 185 పాయింట్లు. ఇందులో సగంకన్న ఎక్కువ “పాయింట్లు” సోవియట్ స్క్రీలే గెలుచుకొన్నారు.

ఈ పోటీలలో వగ్గిరణ కష్టం. ప్రజలకు కూడా యీ విషయం బాగా తెలుసు. ఈ పోటీలలో ముఖ్యంగా గుర్తించవలసింది అక్కడి సుహృద్భావ వాతావరణం.

1951 : క్రొత్త ప్రపంచ రికార్డులు

1950 వ సంవత్సరంలోని ఫలితాలన్నీ పరిశీలించి, శిక్షణను వీధింగా అభివృద్ధి చేయాలి చర్చించుటకు ఆటగాండ్రందరిని సమావేశపరచారు. యువకుల శిక్షణ విషయమై ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకొనుటకు, మరొక ప్రపంచ రికార్డు సృష్టించుటకు ఎమిల్ నిశ్చయించుకున్నాడు.

ఈ ప్రపంచ రికార్డు ఎంతదూరానికి సంబంధించినదో ఎవరికీ తెలియదు. అందరికీ తెలిసికోవాలని ఆత్మత. 5000 మీటర్ల హేగ్ రికార్డును భగ్నం చేయుటే ఆతని ఉద్దేశంగా కనబడుతుంది. ఆతని వేళకు అతి దగ్గరగా వచ్చేడు యీ సంవత్సరం ఎమిల్.

వచ్చే సంవత్సరం డిసెంబరులో తన తయారీ ఎలాగుంటుందో చెప్పడం కష్టం. అందుకని ఎవరితోను వీమీ ఆనలేదు ఎమిల్. దానాకే ఆతని మనసులో ఉద్దేశం తెలియలేదు. దానా, ఎమిల్ను వేపుకుతింది. “ఎన్ని రికార్డులు యీ విధంగా భగ్నం చేయదలచుకున్నావు? నీ ఉద్దేశం వీమిటి; ఒక్కటైనా చేస్తానంటావా? లేకపోతే మూడా?”

కాలం గడచిపోయింది, అనుకున్న దానికంటే వేగంగా. తన క్షత్తికిమించిన ఆలోచనలు చేస్తున్నట్లు అనిపించింది ఎమిల్కు. చలికాలంలో ఎమిల్ తన తోటి ఉద్యోగిస్తులతో కాలం గడిపేడు; యింటికి వచ్చేసరికి రాత్రి చాలా ఆలస్యమయ్యేది. ఎన్నోసార్లు తన శ్రమనింగుచుకూడా విస్మరించేవాడు. ఇంటివద్ద ‘ప్రాట్టిసు’ చేసేవాడు. కాని దానివల్ల ఎక్కువ ప్రయోజనంలేదు.

అవీకాకుండా, ఒక దుస్సంఘటన జరిగింది. ఎమిల్ మార్పి నెలలో నెలవు తీసుకొని, దానాతో ప్రవృత్త ప్రదేశాలకు పోయాడు. ఆతనికి అన్నిరకాలైన క్షీడల లోను పరిచయం ఉంది. వైసికిల త్రొక్కుట, స్పేట్లమీద పరుగెత్తుట, ఈత వీటన్నిటిలో ఆసక్తి చూపేడు. 'మైయింగు' ఆతనికి పరమప్రీతి. దానాకుకూడా చాలా యిష్టం. ఆ పర్యటిపు అంచులు ఎత్తుగా ఉన్నవి. నడుస్తూంటే చెట్లు అడ్డుగా ఉన్నవి. వీనిమూలంగా ఎమిల్ కాలుకు దెబ్బకొలిచింది. ఒక నెలరోజులు ఆ కాలుకు కట్టు కట్టవలసివచ్చింది.

చివరకు ఏప్రిల్ లో ట్రెయినింగు ప్రారంభించాడు ఎమిల్. దెబ్బ మానింది గాని, పూర్తిగా కోలుకోలేదు. ట్రెయినింగు ఆలస్యం అయిపోవుటచేత ఫలితాలు ప్రోత్సాహకరంగా లేవు. అతని కాళ్ళు పరుగెత్తుటకు అంగీకరించుటలేదు.

15 నిమిషాల పరిమితిలో పరుగెత్తలేకపోయాడు. మొదటి పందెం ఎంతో కష్టమైనది గలిచాడు. 3000 మీటర్ల పందెంలో, యువకు పందెగాడు 'స్పెగ్', ఎమిల్ ను దాదాపు ఓడించాడు. జూన్ ఆఖరువరకు 14 నిమిషాల 17 సెకండ్ల వేగను సాధించలేకపోయాడు.

ఆతని ట్రెయినింగుకు ఫిబ్రవరి నే ప్రయత్నం ఆతనికి అడ్డుతగిలింది. యువకులకు ఆచరణగా జటోవెక్ ను చూపిస్తూ యీ ఫిబ్రవరి నిర్మూలపబడింది.

ఇవంతా ఆతని ట్రెయినింగుకు ఆటంకాలు కలిగించింది. ఆతని నెలవు ఆతను పయోగించుకోలేకపోవుటేకాక, అతని ట్రెయినింగుకు ఒక స్థలం లేదు; ఒక వేళ లేదు. జటోవెక్ వంటి ఉత్తమ పరుగు పందెగానికి క్రమశిక్షణ అత్యవసరం.

ఆ వేగవిలో జటోవెక్ కు ఓటమి సంభవించింది. క్రీడాప్రియుల కెంతో ఆశ్చర్యం కలిగింది. కాని ఎమిల్ కు మాత్రం ఏమీ ఆశ్చర్యంలేదు.

3000 మీటర్ల పందెంలో నివోనా ఎమిల్ ను ఓడించాడు. నివోనా వెనక 2వ వానిగా వచ్చుట అంత అనుమానంలో లెక్కకావచ్చుకోండి. కాని ఎమిల్ విషయంలో యిది కొంత ఆశ్చర్యానికి కారణమయింది. దీనికి కారణమేమని అందరి ఆలోచన. పత్రికలు విమర్శలు ప్రారంభించాయి. అధికార్లు పరిశీలించుట మొదలుపెట్టారు. ఫిబ్రవరియుట ఆపుచేశారు. రాత్రిల్ల ట్రెయినింగు అవసరం లేకుండా, ఎమిల్ ఆఫీసు పనులు ఏర్పాటు చేయబడినవి.

ఇప్పటికే చాలా ఆలస్యమయిపోయింది. జటోవెక్ పాగ్గానవలసిన స్రవచ యువజనోత్సవాలు బెర్లిన్ లో ఆగష్టు ప్రారంభంలో జరుగనున్నవి.

10 రోజుల కఠినిశిక్షణ తర్వాత కొంత దారిలోపడ్డాడు. పూర్వపుతక్కిని మరల పొందగలిగానన్న విశ్వాసం కలిగింది. గణించదగిన పోటీలేకుండా ఆ సంచత్సరపు ఉత్తమోత్తమవేళ, 14 నిమిషాల 11 సెకండ్లలో పందెంలో విజయం చేపట్టాడు.

"మైత్రి" అనే సుహృద్భావంతోకూడిన పలకరింపు ఎమిల్ హృదయంలో జర్మన్ యువకులయెడల సద్భావం కలిగించింది. జేక్ జట్టు ఎక్కడకు వెళ్ళినా ఆనందోత్సవాలు జరిపారు అక్కడి ప్రజలు.

ఎమిర్ జట్లోపేక్ చాల మరువరాని అనుభవాలు పొందేడు. స్టేడియంలో ప్రఖ్యాత ప్రేక్షకులస్థానంలో నున్న జర్మన్ డెమోక్రటిక్ రిపబ్లిక్ అధ్యక్షులు విక్ హ్యామ్మర్ పరిచయం కలిగింది ఎమిర్కు. వారి రెండుదేశాల క్రీడల భవిష్యత్తునుగుర్చి స్నేహపూర్వక సంభాషణ జరిగింది.

వారు యింటికి చేరుతు తడవుగా, వారి జట్టులో కొంతమంది హాస్టల్లో జరిగే అంతర్జాతీయ పోటీలో పాల్గొనుటకు బుడాపెట్టుకు విమానంలో బయలుదేరారు. జట్లోపేక్ విషయాల ఫలితంగా, వారికి సంపూర్ణ విషయం చేకూరింది. ఎమిర్, తాను పరుగెత్తిన అన్ని పందెములలో సాధారణ వేగమును మించలేదు. అయినా ఆ వేగములే ప్రపంచ పందెగాండ్రలో అనూయ రేకెత్తించునట్టివి.

ఆ తరువాత ఎమిర్కు కొంత మనశ్శాంతి లభించింది. ఎమిర్కు మనశ్శాంతి అంటే, ఏ అవాంతరం లేకుండా తన శిక్షణను కొనసాగించుకొనుటే.

సెప్టెంబరుమాసం వచ్చేసరికి, వాగ్దానంచేసిన రికార్డు విషయమై ఆలోచించుటకు ఎమిర్ మొదలుపెట్టేడు. ఎమిల్ ఇంతవరకెప్పుడూ, తా ననుకున్నది సాధించలేక పోలేడు. కాని ఎంత దూరపుపందెంలో పరుగెత్తాలో నిర్ణయించుకోవాలి.

తాను యిప్పుడు బాగా పరుగెత్తుతున్నానని నమ్మకంగానే ఉంది. కాని అయిదు, పది కిలోమీటర్లు పరుగెత్తుటకు కావలసిన వేగం ఆతని కిప్పుడు లేదు. ఈ సంవత్సరం ప్రపంచ రికార్డులకు కావలసిన వేగమునకు దరిదాపుగానైనా తాను రాలేదని ఆతనికి తెలుసును. ఎమిల్కూడా మానవమాత్రుడే కాబట్టి, కొన్ని పరిమితులకు లోనుకావలసివుంది. ఉన్నత ప్రవర్తనలు అర్హతవహించగాని, ఊణిక్మైన ఆవేశం మించ గాని ఆధారపడివుండవని అనేకసార్లు ఎమిల్ రుజువుపరచేడు. దీర్ఘమైన ఆలోచనతో కూడిన సంసిద్ధత ఫలితమే రికార్డుల సృష్టి అని ఎమిల్కు బాగా తెలుసు. అందుచేత ప్రపంచ రికార్డులను పరీక్షించి, చివరకు 20 కిలోమీటర్ల పందెంపై దృష్టి సారించేడు. హీనో వీలిన యీ రికార్డుల రాయ్లాల్లో తాను కొన్ని సవరణలు చేయుటకు నిశ్చయించేడు. వెంటనే దానికి తగిన శిక్షణపొందుటకు ప్రారంభించేడు. రెండువందల మీటర్లు, నాలుగువందల మీటర్లు దూరములు అదే పనికే పరుగెత్తుటకు ప్రారంభించేడు. ఈసారి పందెం పూర్తయినా ఎక్కువదూరం కలది గనుక, నాలుగువందల మీటర్లు ఎక్కువసార్లు పరుగెత్తి శిక్షణపొందేడు. రోజుకు నలభైసార్లు కూడా ఆతను పరుగెత్తుతున్నాడు.

ఎమిల్ సాగిస్తూవున్న యీ ప్రయత్నం కాలంలోనే నైన్యానికి సంబంధించిన పోటీలు ఏర్పడినవి. ఇంతవరకు యితరదూరము పరుగెత్తలేదు కాబట్టి, యీ అవకాశం తీసుకొని తన్ను తాను పరీక్షించుటకు నిశ్చయించుకొన్నాడు. ఈదూరానికి సంబంధించిన రికార్డులు బలహీనంగా ఉండుటవల్ల, వానిని ములభముగ భగ్న మొనర్చుటకు వీలవుతుందని ఎమిల్ భావించేడు. అయినా హీనో ప్రపంచ రికార్డును పడగొట్టుటకు తాను అర్హుడు కానేమోనని ఆతని భయం. హీనో రికార్డువేగ 1 గంట 0.2 నిమిషముల 40 సెకండ్లు. అందుచేత తన పందెమునకు ఒక పథకం తయారు చేసు

కున్నాడు. 20 కిలోమీటర్ల పందెం 1 గంట 0.2 నిమిషాల 30 సెకండ్లలో పూర్తి చేయుటకు నిశ్చయించేడు. ఎప్పుడు యీ పందెం జరుగుతుందా, దాని ఫలితం ఏమవుతుందా అని, ఎమిల్ ఎంతో ఆతృతగా ఉన్నాడు.

మొదటి ఘట్టాలలోనే గమనం చాలా నెమ్మదిగా ఉందని ఆశ్చర్యపోయాడు. అంతకన్నా వేగంగా పరుగెత్తుతామనుకున్నాడు. కాని తన పథకానికి భిన్నంగా నెమ్మదిగా, అపరిచితమైన యీ పందెంలో జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించాడు. మొదటి 10 కిలోమీటర్ల పరుగెత్తేసరికి అలసట వస్తుందని భయపడ్డాడు.

పందెం అయిన తర్వాత యీలాగన్నాడు: “మొదటి 10 కిలోమీటర్లు, నెమ్మదిగా పరుగెత్తేను.” కాని నెమ్మదిగా అంటే, 31 నిమిషాల 0.6 సెకండ్లలో పూర్తి చేశాడు. అయినా ఎమిల్ తన శక్తినంతను యింకా పూర్తిగా వినియోగించలేదు.

“ఇంకా గమ్యస్థానం 10 కిలోమీటర్లు మాత్రమే ఉన్నప్పుడు, శక్తినంతను ఉపయోగించి పరుగెత్తుటకుగాని, అలసటచెందకుండా పోవుటకుగాని ఏమీ సందేహం లేదు. మొదటిఘట్టంలో ఏమీ అలసట చెందలేదు. ఖులాసాగా పరుగెత్తేడు. అయినా, రెండు జాతీయ రికార్డులను, రెండు ప్రపంచ రికార్డులను సృష్టించాడు.

ఒకగంట పరుగుపందెంలో 19 కిలోమీటర్ల 558 మీటర్లు పూర్తిచేయగలిగాడు. 20,000 మీటర్లు 1 గంట 0.1 నిమిషాల 16 సెకండ్లు పట్టింది. ఆ పందెపు రెండవ భాగం 30 నిమిషాల 10 సెకండ్లు పట్టింది.

ఎమిల్ వేగం ఏ విధంగా వృద్ధిచెందిందో యీ క్రింది అంకెలవల్ల బోధపడుతుంది :

1. 5000 మీ॥	15 నిమిషాల 38 సెకండ్లు
2. 5000 మీ॥	15 నిమిషాల 39 సెకండ్లు
3. 5000 మీ॥	15 నిమిషాల 09 సెకండ్లు
4. 5000 మీ॥	15 నిమిషాల 02 సెకండ్లు

. క్రమమైన శిక్షణే కాకుండా, ఒక పథకం, తన సమర్థతనుగూర్చి పూర్తిగా తెలిసికొనుట, ఒక నిశ్చయానికి రాగలిగినశక్తి ఒక పరుగుపందెంలో అత్యవసరమని యీ పందెం రుజువుచేసింది.

ఇలాంటి విషయంలో ఏ పందెగాడైనా సంతుష్టి చెందుటకు సందేహం లేదు. కాళ్ళు జాచుకొని, తర్రాన్ని వాల్చి, అందరి మన్ననలను సగర్వంగా స్వీకరించేవాడు. కాని ఎమిల్ స్వభావం వేరు.

మా అందరికీకూడా యీ రికార్డులు ఆనందాన్ని కలిగించాయి. ఈ పందేల అంతరాధాన్నిగూర్చి, జట్-వెక్ భవిష్యత్తునుగూర్చి పత్రిక లెన్నో విమర్శలు వ్రాసినవి. వారి విమర్శలన్నీ వారి ఉత్సాహానికి ప్రతిబింబాయి.

ప్రాన్సు - ఫిన్లాండుల మధ్య అంతర్జాతీయ పోటీ జరిగేరోజున, ఫిన్లాండులో జట్-వెక్ ను గూర్చిన వార్త అందింది. ప్రపంచ రికార్డుదారుల జాబితాలో తనకు

స్థానంలేకుండా జట్టోవేక్ చేసినాడని హీనో ప్రహించాడు. ఈ విషయమై వీరుంటా వని పత్రికలు హీనోను అడుగుతున్నాయి.

హీనోకు విచారంగాని, అనూయగాని కలగలేదు. ఆరడు సజ్జురయుడు. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు తనకన్నా సమర్థుడు, తన రికార్డులకు భగ్గుం చేయుచు ఆతనికి తెలుసు. ఆత నిట్లా అన్నాడు :

“ఈ విషయాన్ని సాధించినది జట్టోవేక్ అని విని చాలా సంతోషించాను. అతను ఉత్తముడు. ఆతనికి నా అభినందనలు.”

జట్టోవేక్ శక్తి సామర్థ్యాలనుగూర్చి వార్తాపత్రికలవారు అడిగినప్పుడు హీనో యిలా గన్నాడు :

“ఆతనికి ఆశ్చర్యం కొలిపే అంతులేని బలముంది. నమ్మండి; ఒక గంటలో 20 కిలోమీటర్లు పరుగెత్తగల సమర్థత అతని కున్నది.”

హీనో విజేతం గలవాడు కాబట్టి, యిలాంటి అభిప్రాయాన్ని యివ్వగలిగాడు. పోటీచేసే పందెగాళ్ళు ఒకరినొకరు దగ్గరగా పరికిలిస్తారు కాబట్టి, ప్రేక్షకస్థానాల లోని వారికంటే, ఒకరి నొకరు ఎక్కువ బాగా తెలిసికొనగలరు.

హీనో అభిప్రాయం సాహసంతో కూడుకున్నదని ఎమిల్ అనుకున్నాడు; కాని, వాని మాటలుమాత్రం ఆతనిలో అశాంతిని కలిగించినవి. ఎంతో ఆత్మతతో శిక్షణపొందడం మొదలుపెట్టేడు. వచ్చే పందెమీదనే దృష్టి ఉంచుకున్నాడు. ఇదివరకు వేళను అతిక్రమించాలనుకున్నాడు. అలసటచెందకుండా ప్రకాంతంగా ఒకపక్షతిలో ప్రయనిగయ్యేవాడు.

1951 సెప్టెంబరు 29 దగ్గరపడుతూంది. ఆతని పరుగులచరిత్రలో అదొక ప్రఖ్యాతదినం.

ఈ చరిత్రాత్మక పందెం హుట్టుకాస్పాలోని ఉత్తమ పరుగుమాన్దమీద జరిగింది. దానిమీద ప్రతి అడుగు ఆతనిలో నూతనోత్సాహం కలిగించింది. మంచి తయారీలోవున్నట్లు ఆతనికి విశ్వాసం కలిగింది.

ఈ సంవత్సరం ఆతనికంత శుభప్రదంగా లేదు. అయినా, మొట్టమొదటిసారి ఆతనికిది అద్భుతదినంగా కనుపించింది. అన్ని పరిస్థితులు అనుకూలంగా కనపించినవి. ఆతనికి అపరిమితానందంగా ఉంది.

తన పూర్వపు ప్రపంచ రికార్డు జ్ఞప్తికి వచ్చింది.

ఒక గంటలో 20 కిలోమీటర్లు పరుగెత్తగలడా ఎమిల్, అనే చర్చలు అనంతంగా సాగుతున్నాయి. ఈ లోపుగా ఎమిల్ తన పథకం తయారుచేసు కుంటున్నాడు; ఏ ఘట్టం ఎన్ని నిమిషాలలో పూర్తిచేస్తే, ఒక గంటలో దూరమంతా పూర్తిచేయగలడో లెక్కలు వేసుకొంటున్నాడు. 14 రోజుల క్రిందట పరుగెత్తి నప్పటికంటే యీసారి వేగం హెచ్చించాలి. ఈనాటి తయారీలో, ఆతని లెక్క ప్రకారం 1 గంట 00 నిమిషాల 24 సెకన్లలో పరుగు పూర్తికాగలదు. ఆతని సామర్థ్యాన్నిగూర్చి స్నేహితులు ప్రసంగించినప్పుడు, ఎమిల్ చిరునవ్వు నవ్వేవాడు. అంటే

10 కిలోమీటర్లు 80 నిమిషాల చొప్పున రెండుసార్లు పరుగెత్తాలన్నమాట. అది అసంభవం. తన శక్తిని ఉన్నదానికన్న ఎక్కువగా గణించుకున్న, తక్కువగా భావించుట అతని స్వభావం.

ప్రారంభంలో 17 గురు పోటీదార్లున్నారు; వారందరికి పోటీలో తమ స్థానం నామమాత్రమేనని తెలుసు. అయినా తమ శక్తినంతా వ్రుపయోగించారు. మధ్య దారిలో ఎవరూకూడా పందెం వదిలివేయలేదు.

ఈ దరిత్రాత్మకమైన పందెం 4 గంటల 28 నిమిషాలకు ప్రారంభమయింది. ఎమిల్ మొదటినుంచి చాలా పట్టుదలతో పరుగెత్తేడు.

మొదటి కిలోమీటరు 2 నిమిషాల 58 సెకండ్లలో పూర్తిచేశాడు. ఇదివరకు కంటే 6.7 సెకండ్లు వేగంగా పరుగెత్తేడు. రెండవ కిలోమీటరులో 11.5 సెకండ్లు ముందుగా పరుగెత్తేడు.

వేళల ప్రకటనలు ప్రేక్షకులకు ఆవేశంతో నింపినవి. ఒక్కొక్క ప్రత్యక్షిని అతిక్రమించి ముందుకు పోయాడు. ఇంక పరుగెత్తేది తా నొక్కడే; తన ప్రత్యక్షికాలం మాత్రమే. ప్రేక్షకులందరూ ఎప్పటిలాగే ఎమిల్ కి ప్రోత్సాహ మిచ్చారు. జయధ్వానాలు చెలరేగినవి.

సెప్టెంబరు 29 వ నాటి జట్ పేక్, సెప్టెంబరు 15 వ నాటి జట్ పేక్ తో పోరాడుతున్నాడు. ప్రతి సెకండు విజయం సాధిస్తున్నాడు. అతి త్వరలోనే పథకాన్ని అతిక్రమించాడు.

మొదటి 5 కిలోమీటర్లు 14 నిమిషాల 56 సెకండ్లలో పూర్తిచేశాడు. 10 కిలోమీటర్లు పూర్తి చేసేసరికి 29 నిమిషాల 54 సెకండ్లయింది. సెప్టెంబరు 15 తారీఖు వేళను 1 నిమిషం 12 సెకండ్లతో అతిక్రమించాడు. ప్రేక్షకుల ఆనందానికి మితంలేదు. ఈ విధంగా పరుగెత్తి గలిగితే, నమ్మడానికి వీలులేని వేళలో పరుగు పూర్తిచేస్తాడు. అయితే అది సాధ్యమా? అప్పటి కప్పుడే తన శక్తినంతను ఉపయోగించినేయలేదా? లండన్ లో ఒలింపిక్సులో 10,000 మీటర్లు పందెం గెలిచినప్పటి వేళకంటే తక్కువవేళలో, యితరదూరం యీ పందెంలో పూర్తిచేశాడు.

ఎమిల్ యీ ప్రశ్న కిచ్చిన జవాబుకు ద్వంద్వార్థం లేదు. 15 కిలోమీటర్లు 44 నిమిషాల 54.6 సెకండ్లలో పూర్తిచేశాడు. ఈ దూరం యితరవేగంగా యితరవరుకు ఎవరూ పరుగెత్తలేదు. ప్రపంచరికార్డులో ఇదొక గుర్తింపగడ్డ దూరమైనట్టయితే, యిప్పటికి ఎమిల్ దే ప్రపంచ రికార్డువేళ. అధికార్లు 10 మైళ్ళు (16,090 మీటర్లు) ప్రపంచ రికార్డుదూరంగా గుర్తిస్తారు. ఈ దూరం 1936 లో ఫిన్ దేశస్తుడు ఐస్-హాల్లో 49 నిమిషాల 22 సెకండ్లలో పరుగెత్తి ప్రపంచరికార్డు స్థాపించాడు. ఈ రికార్డును 1 నిమిషం క్రిందికి తీసుకువచ్చాడు ఎమిల్. అతని వేళ 48 నిమిషాల 12 సెకండ్లు.

ప్రేక్షకులు, యీ సమయంలో ఎమిల్ పడే అవస్థను గుర్తించలేకుండా ఉన్నారు. పత్రికలకు వార్తలు సేకరించుతూవున్న రచయిలుగాని, సందేబు నిర్వహిస్తూన్న అధికారులుగాని ఏమి జరుగుతూందో ప్రశ్నించలేకపోయారు.

16 వ కిలోమీటర్ లో బాధ ప్రారంభమయింది. ఈ నొప్పికి కారణమేమిటో ఆతనికి తెలుసు. పండేనికి ముందు ఏమైనా తింటే యిలాంటి నొప్పివస్తుంది. పండేనికి ముందు పస్తుండడం అలవాటే. కాని, దూరపుపరుగుల పండేలలో ఆహారం లేకపోవుట బలహీనానికి కారణమవుతుంది. అందుచేత యిలాంటి బాధలు తప్పవనుకున్నాడు.

అలాగే, ఆ నొప్పితోనే సాగిపోతున్నాడు. ఈ నొప్పులు తగ్గిపోవాలని తనకు తానే సమాధానం చెప్పుకొంటున్నాడు.

అయినా నొప్పులు తగ్గలేదు. అలసట ఎక్కువైంది. కాస్త ముందుకు సాగడానికి నిరాశిస్తున్నది.

ఇంక ఏదోవిధంగా పండెం పూర్తిచేయుట అనేదే ప్రశ్నకాదు. అంతకున్నా ఎక్కువ విషయం ఉంది. రిమంతుల దూరం పరుగెత్తినవేళ ప్రకారం చూస్తే, 20 కిలోమీటర్లు 1 గంటలోపుగా పూర్తిచేసే అవకాశం వున్నది.

తన శరీరానికి వ్యతిరేకంగా, అలసటకు, నొప్పులకు వ్యతిరేకంగా ఎమిల్ పోరాడవలసినచ్చింది. ఈ అదృశ్యపోరాటం ఏవిధంగా సాగుతూందో ప్రేక్షకులకు తెలియదు. పండెం జరుగుతూంటే బాధలగూర్చి ఎవరితో ఫిర్యాదుజేస్తాడు? పండెం పూర్తిఅయిన తర్వాత బాధలనుగూర్చి అడిగే దెవరు? ఎమిల్ ముఖంమీద కనబడే బాధ తాత్కాలికం కాదు. అది లోపలనుంచి ఆతనిని కష్టపెడుతూన్న నొప్పి. ఆతని మనోబలమే ఆతని కిష్టాడు శరణ్యం. తన శరీరంలోని లోపాలన్నిటినీ మనోబలం చేతనే జయించగలుగుతాడు. ఎమిల్ బాధపడుతున్నాడు; చేతులు జారవేస్తున్నాడు; మళ్ళీ వైకితిస్తున్నాడు; నాలిక ఎండుకుపోతూంది; గాలి సరిగా పీల్చుకోలేక పోతున్నాడు. కాని ఎలాగో అన్నీ సర్దుకుంటాయి; అన్ని బాధలను జయిస్తాడు; మరల చిఱునవ్వుతో మనలనందరినీ యధాప్రకారం పలుకరిస్తాడు. ఇదివరకు అనేక పండేలలో యిదే మన అనుభవంకదా!

ఆఖరు ఘట్టాలు సులభంగా లేవు. చాలా కష్టపడి మరే యీ రికార్డు సాధించాడు. 17 వ కిలోమీటర్లలో కాలి నొప్పి తగ్గింది. కాని ఆయాసం, అలసటమాత్రం యధాప్రకారంగానే ఉంది. ఆ విధంగా చివరవరకు పోరాటం జరిగింది.

చివరి ఘట్టంలో ఎమిల్ మనోబలం, ప్రేక్షకుల ఉత్సాహం మిళితమై అద్భుతమైన ఫలితాన్ని ఆతనికి సంపాదించినవి. ఎమిల్ పడిన బాధకు విజయమే ప్రతిఫలం.

ఒక గంట పరుగు పండెంలో 55 వ నిమిషమున తుపాకీ ప్రేలుస్తారు. దానిని బట్టి పండెంగాండ్రకు వేళ ఎంతుందో తెలుస్తుంది; దానిప్రకారం వారి పరుగు వేగాన్ని సరిదిద్దుకుంటారు.

20 కిలోమీటర్లు పూర్తి చేయుటకు మరొక ఘట్టం ఉన్నది. ఇంకా తుపాకీ పేలలేదు. ఇది సంభవమేనా? గంట కాకుండానే 20 కిలోమీటర్లు పూర్తిచేయవచ్చునన్న ధైర్యం ఆకస్మికంగా ఆనీలో కలిగింది. ద్వారక వస్తూన్నప్పుడున్న ముగుపు చేరేడు; శబ్దం వినిపింది.

వేగం అధికంచేశాడు. ఆ ఆఖరు నిమిషం పూర్తిగా ఉపయోగించుకొనుటకు నిశ్చయించాడు ఎమిల్.

ప్రేక్షకుల కదలాకేళ్ళవారు ఆనందాతిశయంతో నిండినవి. రికార్డుల ముసలు తారుమారుచేస్తాడని అందరూ నిశ్చయించారు. 14 రోజుల క్రిందట 1 గంట పరుగు ముందు పూర్తిచేసి, తర్వాత 20 కిలోమీటర్లు పూర్తిచేశాడు. ఈనాడు దానికి వ్యతిరేకం. 20 కిలోమీటర్లు పూర్తిఅయింది, కాని గంట పూర్తి అయ్యేవరకు పరుగెత్తాలి.

ఆఖరు కిలోమీటరులో అమిత వేగంతో పరుగెత్తినాడు! 2 నిమిషాల 51.9 సెకండ్లు. ఎమిల్ ప్రక్కనుండి పరుగెత్తిపోతూంటే స్టేడియం అధికారి పిట్టలు వైకెట్టి పందెం పూర్తి అయిందని ప్రకటించుటకు తయారుగా ఉన్నాడు. వీక్షణంలో తుపాకీశబ్దం నినబడుతుందా ఆని చూస్తున్నాడు ఎమిల్. వెనక్కు తిరిగి చూచాడు. ఆశ్చర్యపోయాడు. ఏమి జరిగింది!

ఇంకా 52 మీటర్లు పూర్తిగా పరుగెత్తవలసి ఉంది. అప్పటికిగాని పందెం పూర్తికాదు.

“ఈ నాడు నేననుకున్నకంటే ఎక్కువే జరిగింది” అని నిట్టూర్పు విడిచాడు ఆనందంతో.

ఇప్పుడు, యీ ప్రయత్న ఫలితంగా, రి ప్రపంచ రికార్డులకు సాధించాడు.

48 నిమిషాల 12 సెకండ్లలో: 10 మైళ్ళు

59 నిమిషాల 51.8 సెకండ్లలో: 20 కిలోమీటర్లు

60 నిమిషాలలో: 20 కిలోమీటర్లు 52 మీటర్లు

ఫ్రెంచి దేశస్తుడు బూయిన్ ప్రదర్శనం రికార్డులలో రికార్డు అని నూర్చి అంటూండేవాడు. ఇప్పుడు ఎమిల్, హీనో విశ్వసించిన దానికన్న ఎక్కువ అమ్మతంగా పరుగెత్తేడు.

పందెం అయిపోయింది కాబట్టి, ఎమిల్ ప్రశాంతంగా ఆనందంగా ఉన్నాడు.

వేగలగురించి మెంటే అడిగేడు. 14 రోజుల క్రిందటి ప్రదర్శన వేగకన్న 1 నిమిషం 24 సెకండ్లు తక్కువవేగంలో 20 కిలోమీటర్లు పరుగెత్తేడు. ఒక గంట పరుగు దూరం రికార్డుకన్న ఇప్పుడు 494 మీటర్లు ఎక్కువ పరుగెత్తగలిగాడు.

1918 లో ఒక గంటలో బూయిన్ 19 కిలోమీటర్లు 21 మీటర్లు పరుగెత్తేడు.

1951 సెప్టెంబరు 15 న జట్-పెక్ 19 కిలోమీటర్లు 558 మీటర్లు పరుగెత్తేడు.

1951 సెప్టెంబరు 29 న జట్-పెక్ 20 కిలోమీటర్లు 52 మీటర్లు పరుగెత్తేడు.

పూర్వపు రికార్డును 500 మీటర్లలో ధ్వంసం చేయుటకు 88 సంవత్సరాలు పట్టింది. ఆ రికార్డునే భగ్నమొనర్చి అద్వితీయ ప్రపంచ రికార్డును సాధించాడు ఎమిల్.

ఈ సారి యీ పందెపు దూరంలోని 4 ఘట్టాలు యీ క్రింది విధంగా పరుగెత్త గలిగాడు :

1.	5000 మీటర్లు	14 నిమిషాల	57.4	సెకండ్లు
2.	,, ,	14 ,,	58	,,
3.	,, ,	15 ,,	01.2	,,
4.	,, ,	14 ,,	57.2	,,

మొదటి సగభాగం 29 నిమిషాల 58.4 సెకండ్లలోను, రెండవభాగం 29 నిమిషాల 58.4 సెకండ్లలోను ఎమిల్ పూర్తి చేశాడు.

ఈ ప్రపంచ వీరునిచేతికి 'మైక్' అందించినప్పుడు, యితడేనా యిప్పుడు యీ అద్భుత ప్రదర్శన నిచ్చిందని ఆశ్చర్యపడ్డారు ప్రజ లెల్లరు. ఎమిల్ యిలా గన్నాడు :

"మీరు నాకు చేసిన సహాయానికి మీ కందరికి నా కృతజ్ఞత. నా రికార్డు సృష్టికి మీ అందరి సహాయం నాకు లభ్యమైంది. ఈలాంటి పోటీలు, ముఖ్యంగా యువకుల పోటీలు అయినప్పుడు యిదే విధంగా మీ రందరూ హాజరవుతారని ఆశిస్తున్నాను."

ఎత విస్మయమైన విజయాన్ని తాను సాధించాడో, ఎమిల్ అవగాహన చేసి కొనుటకు, ఆతనికి వేళచాలదు. కాని, రేడియోలమీద ప్రపంచపు టంచులకు, వార్తలందించుచున్నది. ప్రపంచ వార్తాపత్రికలలో ప్రకటింపబడినది. ఈ వార్తలను చూచి క్రీడోత్సేవాలు అనుభవించిన విస్మయావేశాలకు పరిమితలేదు. ఆలోచించండి: మొదటి 10 కిలోమీటర్లు ఏకాంతంగా పరుగెత్తి, తక్కిన 10 కిలోమీటర్లు ప్రపంచ విఖ్యాతి గన్న పందెగాండ్రతో పరుగెత్తినా ఆతడిదే విజయం. ఆ సంవత్సరంలోమాత్రం 20 కిలోమీటర్ల పందెంలో అతని కెదురుగా పరుగెత్తి గెలవగలిగినవాడు లేదని నిర్ధారణగా చెప్పవచ్చు.

ఉదయం వాస్తా పత్రికలలో క్లికలు.

"ఎథెలిట్సు చరిత్రలో అద్భుత ప్రదర్శనం".

మైకోడోగ్రి ప్రపంచ రికార్డు సృష్టికర్త, ఎమిల్ జటోపెక్; యువకులకు అతనికన్న ఉత్తర ఆదర్శకుడు లేదని మరొకసారి ధృవపరచాడు. తనకు వచ్చిన ఖ్యాతిగాని, తననుగూర్చిన అతిశయోక్తులుగాని ఎమిల్ దీక్షకు చెదరగొట్టలేవు. తనకు సహజంగా ఉన్న ముగ్ధత్వాన్ని, వినయాన్ని, స్నేహస్వభావాన్ని ఆతని ప్రపంచ రికార్డులు మార్చలేవు.

ఒక వ్యక్తినిమాత్రం హాస్యం చేయదలచుకున్నాడు ఎమిల్. ఆ వ్యక్తి డానా. తన భర్త ప్రపంచ రికార్డులను స్థాపించాడని ఎంతో గర్వించింది డానా.

“చూశావా! ఒక ప్రపంచ రికార్డు సృష్టించుటకు నేను కంకణం కట్టుకుంటే నన్ను చూచి నవ్వవు. ‘మూడు చేయలేవా?’ అన్నావు. హాహం ఉందా! ఇప్పుడు చూడు, నిజంగా రికార్డులు సాధించాను” అన్నాడు నవ్వుతూ ఎమిల్.

డానా పాపం ఏంచేస్తుంది. సిగ్గుపడిపోయింది.

ఒలింపిక్సుకు ఏర్పాట్లు

1951 లో రికార్డులు సాధించిన తర్వాత, ఎమిల్ కు కొంత విశ్రాంతి అవసరం.

ఒలింపిక్ ఆటలకు తయారవలసిన అవసరముంది కాబట్టి, పూర్తిగా విశ్రాంతి దొరకలేదు. కొంతకాలం పానికి “స్పిడ్ స్కేటింగు” చేస్తూండేవాడు. ఈ విభిన్న శిక్షణ ఎమిల్ కు ఆనందంగా ఉండేది. “స్కైయింగు” సాధారణంగా చేసేవాడు కాదు. ఏదైనా ప్రమాదం జరుగుతుండేమోనని భయం. దానికి బదులు, మంచులో ఎన్నో కిలోమీటర్లు పరుగెత్తేవాడు. డానాకూడా ఉండేది. పర్యటన ఎత్తులనుంచి దిగుట, మంచు ప్రవాహాల కుదురు వెళ్ళుట మొదలయిన ప్రయాసకలిగించే పనులను చేయుట ఒక ఎత్తు; భార్య మంచుబంతుల దాడికి తట్టుకొనుట మరొక ఎత్తు; అన్నిటికన్నా ఎక్కువ బాధాకరంగా వుండేవాడు ఎమిల్. డానా గురితప్పని మంచుబంతుల దాడిని ప్రశంసిస్తూ ఎమిల్ ను ఎరుగని ఆటగాండ్లు, విలాసాంధ్రం ఆప్రాంతంలో పర్యటించే యాత్రికులు ఆతనిచర్యలు వింతగా నవ్వవసేవారు.

ఒలింపిక్ జట్టుకు సభ్యులుగా నియమింపబడ్డవారు తమ సామర్థ్యాన్ని పరీక్షించుకొనుటకు జనవరి నెలలో సమావేశమయ్యారు. ఒలింపిక్ పోటీలకొరకు అతి కఠినంగా ప్రయత్నించు కావలసివుంది. అవీకాకుండా, యువజనోద్యమంలో శిక్షకుడుగా పనిచేయవలసి ఉంది.

గని కార్మికుల హోస్టలులోని క్రీడల విషయం ఎమిల్ యిదివరకువలెనే శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నాడు.

అందరి సమర్థతలగూర్చి చర్చించుకున్నప్పుడు, తాను మంచి తయారీలోనుంటే తన దేశానికి 2 సువర్ణపతకాలను సంపాదించగలనని ఎమిల్ అన్నాడు.

ఇది కొద్దిపాటి విషయం కాదు. అయినా ఎమిల్ అన్నమాట నిలుపుకోగల సమర్థత గలవాడు కాబట్టి, రెండు సువర్ణపతకాలు దేశానికి లభ్యంకావడం నిశ్చయమని అందరి విశ్వాసం.

దూరపు పరుగు పందెగాళ్లు సులభంగా తయారీలోకి వచ్చుట కష్టసాధ్యమైన విషయమని, యీ పుస్తకపు మొదటి అధ్యాయాల్లో చెప్పబడింది. జీవితంలోని ఒడుదుడుకులు చెడ్డగా వాని ప్రభావాన్ని కనుపరుస్తాయి. ఎమిల్ తన వాదనలను బయటపెట్టే కృంగిపోతున్నాడు; ఈ వాదనలను వార్త చుట్టు ప్రక్కలకు ప్రాకింది. ఉత్తర ఆటగాడు కాబట్టి, ధర్మమెరిగిన ఆఫీసరు కాబట్టి ఎమిల్ తన వాదనలను నిలబెట్టుకొనుటకు నిష్పయించుకొన్నాడు.

ఈ సమయంలోనే ఫ్రేగ్ నగరంలో జటోవెక్ ఫిల్ముల ప్రదర్శిస్తున్నారు. క్రీడోత్సాహులలో యిది చాలా ఆనందం కలిగించింది. ఎమిల్ విజయాలకు సంబంధించిన ఫిల్ము యిది. యువజనోద్యమాలలో ఆతడు పాల్గొన్న ఘట్టాలు చూపబడ్డాయి. తన అనుభవాలను ఎమిల్ యువకులకు అందజేశాడు.

ఈ ఫిల్ము మూలంగా పరుగుపందెలలో అభిమానం లేనివారు, అభిమానాన్ని చూపుట ప్రారంభించారు. పందేలు లేనప్పుడు ఎమిల్ ఏం చేస్తాంటాడో అందరికీ తెలిసికోవాలని అభిలాష. ఎక్కువ కఠినమైన శిక్షణ యీ సమయాన అవసరమని చాలామందికి తెలియదు.

కాని, జటోవెక్ స్థితి ఏమీ బాగుండలేదు. వసంతకాలంలో ఎమిల్ కు ఎప్పుడూ స్వస్థత తక్కువే. ఈ సంతకాలంకూడా అంతే. ఫారెస్టు లేన్ ఛాంపియన్ షిపులో ఎమిల్ గెలిచాడని ప్రతీకలలో ఉదివాంగాని, ఎంత కష్టమయిందో ఎవరికీ తెలుస్తుంది. దాని దుష్ఫలితా లేమిటోకూడా ఊహించలేం.

పందేనికి ముందు ఎమిల్ చన్నీళ్లన్నానంచేసి జలుబు తెచ్చుకున్నాడు. దీని సంతగా లక్ష్యంచేయక శిక్షణ సాగిస్తూ వచ్చాడు.

జబ్బు చేసిందని ఎప్పుడూ నాకు చెప్పేవాడు కాదు; అందుచేత ఛాంపియన్ షిప్ పందేలకు బయలుదేరాడు.

ఊపిరి పీల్చుట కష్టమయ్యేది. పందెం రెండవభాగంలోనే, అందరికన్నా కొంచెం ముందు పోగలిగాడు. చివరికి గెలిచాడు. కాని దానికి ఫలితం అనుభవించవలసి వచ్చింది. చాలా జబ్బుచేసింది. ఉష్ణం అధికమయింది. కూర్చోలేడు, పడుకోలేడు, అలసట, బాధ. డాక్టరు ఏమీ పనిచేయవద్దన్నాడు; శిక్షణ వద్దన్నాడు; పందేలలో పాల్గొనవద్దన్నాడు. మేనెలలో పందేలలో పరుగెత్తే ఏ పోటీదారు యింట్లో పండుకొని ఉండడని ఎమిల్ కు తెలుసు. ప్రతిరోజూ కాలం వృధాచేయుట అతనికి తలనొప్పిగా ఉంది. తాను చేసిన వాదానం నెరవేర్చుట ఎట్లా? ఇదే ఆలోచన.

ఇంక పక్కలో పడుకొని ఉండుట దుర్లభం అయిపోయింది. లేచాడు - పాపోయాడు - వెళ్ళి త్రెయినింగ్ గయ్యాడు. పరుగెత్తడానికి ప్రయత్నించాడు; పరుగెత్తుటవల్ల జబ్బు వదిలిపోతుంది; పరుగెత్తుటవల్ల ఆరోగ్యం కలుగుతుంది.

జటోవెక్ అనుకున్న ప్రకారం రోగనివారణ అయింది. ఇది జటోవెక్ కనిపెట్టిన మందు. దీనికి డాక్టర్లతో సంబంధంలేదు.

ఎమిల్ మంచి తయారీలో లేడు. ఇన్ ఫ్లయంజామాత్రం పోయింది. డాక్టర్లు తమ అయిష్టతను ఖచ్చితంగా తెలియజేశారు. ఇంకా ఆతనికి 'బ్రాంకియల్ కాటరా' ఉందని, గుండె పూర్తిగా ఆరోగ్యంగాలేదని డాక్టర్ల అభిప్రాయం. నిజంగా ఆ రెండు ఒలింపిక్ పతకాలు సంపాదించుట ఎలాగనేదో ఆతని హృదయంలో ఆవేదన కలిగించింది. శరీరాన్ని లోబరచుకోవడానికి విశ్వప్రయత్నం చేస్తున్నాడు. అయినా, పూర్వపు సామర్థ్యం ఆతనిలో కనబడుతులేదు. పోటీ, త్రైయింగు అవడానికైనా అవకాశం కలిగింది కదా అని ఆతని సంతోషం.

ఆతని "వేళలు" ప్రోత్సాహకరంగా లేవు. ఆ జబ్బు యికా పూర్తిగా కుదర లేదని స్పష్టమయింది.

ప్రేక్ నగరంలో 5 కిలోమీటర్ల పందెం 14 నిమిషాల 47 సెకండ్లలోను, బ్రెటిస్లావాలో 8 కిలోమీటర్ల 8 నిమిషాల 48 సెకండ్లలోను పూర్తిచేయగలిగాడు; భయపడ్డాడు. హెల్సింగ్ లో ఒలింపిక్సుకు యింక 6 వారాలు మాత్రమే వ్యవధివుంది.

లీప్జిక్ లో యువనన క్రీడలలో పాల్గొన్నాడు. ఒలింపిక్ భావాన్ని, శాంతి సందేశాన్ని ప్రసారంచేయుటే దాని ఉద్దేశం.

10 కిలోమీటర్ల పందెంలో ప్రత్యర్థులు హంగేరియన్లు, కోవక్సు, జోహానులు. వారు మంచి తయారీలో ఉన్నారు. వారితో పోటీ జట్ టోవెక్ కు కష్టమనిపించింది. ఎలాగో గెలుపు సాధించాడు. కాని ఆ "వేళ" నిరుత్సాహంగా ఉంది. 30 నిమిషాల 0.8 సెకండ్లు.

5000 మీటర్ల పందెంకూడా అంత నిరాశాజనకంగానే ఉంది. హంగేరియన్ల వచ్చిన బీకెస్, పోలేండునుంచి వచ్చిన గ్రాజ్, బర్గేరియానుండి వచ్చిన స్పేసేవలు చాలా గట్టివారు. వారికి వ్యతిరేకంగా తన యావచ్ఛక్తిని ఉపయోగించవలసినవచ్చింది, ఎమిల్. ఇంక గమ్యస్థానం 600 మీటర్లందనగా మాత్రమే వారిని మించగలిగాడు. ఆతని వేళ : 14 నిమిషాల 28 సెకండ్లు. వృద్ధి ఏమీ కనబడలేదు. నిర్ధారణ అయిన ఫలితం సంపాదించలేకపోయాడు.

సోవియట్ ఆటగాండ్రె నెమర్కొనుటకు జెక్ జట్టు కీవ్ నగరానికి ప్రయాణ మయ్యారు. సోవియట్ ఆటగాండ్రు ముఖ్యంగా దూరపు పరుగు పందెలలో మంచి సమర్థతగలవారు, అన్ని రంగాలలోను ప్రావీణ్యం చూపించారు. వేళలనుబట్టి చూస్తే, యిదివరకు జట్ టోవెక్ వారినందరినీ ఓడించినప్పటికంటే, యిప్పుడు సోవియట్ జట్టు ఎక్కువ సమర్థత కనబరచారు.

5000 మీటర్ల పందెంలో జట్ టోవెక్ స్పేహితులు, కెజెస్లేవ్, పాపావ్ లు. ప్రత్యర్థులు, ఇద్దరూకూడా, మొదటినుండి దైర్యంతో పోరాడినారు. ఎమిల్ కూడా ఆవిధంగానే ప్రారంభించాడు. ముగ్గురూ ఒక్కొక్క రొక్కొక్క సారి మొదటివారిగా పరుగెత్తేరు. ఈసారి తన విజయం అబద్ధమనుకున్నాడు ఎమిల్. ప్రత్యర్థులు అతి సమర్థులు; అయినా నిరాశ చెందలేదు; పోరాటం వదల లేదు. ముగ్గురు పోటీదారుల కత్తిమంచనలేకుండా కృషి సలిపారు. కాజెస్లేవ్ : 14 నిమి

మాల 18 సెకండ్లు - ఇదొక కొత్త సోవియట్ రికార్డు; పాపావ్ 14 నిమిషాల 17 సెకండ్లు; జట్టోవెక్ 14 నిమిషాల 22 సెకండ్లు. ఈసారి యీ మూడవస్థానంతో జట్టోవెక్ తృప్తిపడవలసివచ్చింది. అయినా, పూర్వపుస్థాయికి వస్తూన్నట్లు గ్రహించాడు. హృదయపూర్వకంగా ప్రత్యక్షులను ఆభినందించాడు. వారి వేళ్లు, వారి విజయం ఆతనికి ఆనందం కలిగించింది.

10 కిలో మీటర్ల పందెంలో ఒక క్రొత్త ప్రత్యర్థిని ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది, ఎమిర్. అనూశ్రీవ్ ను గురించి తలచుకున్నప్పుడల్లా, “అచ్చుతలైన వ్యక్తి” అనే వాడు ఎమిర్.

ఈసారి వయస్సు 26 సంవత్సరాలు. ఈ ఎలుగుల వేటగాడు వైద్యరంగానికి వచ్చినవాడు. అక్కడ స్థానికంగా జరిగిన ఒక యువజనోత్సవంలో యాతని సామర్థ్యం బహిష్కృతమయింది.

రెండు సంవత్సరాలలో ఆ ప్రాంతానికి వీరుడుగా తయారయ్యాడు. తర్వాత ఒక సంవత్సరానికి ప్రపంచ వీరులలో ఒక డయ్యాడు.

ప్రారంభంనుంచీ అనూశ్రీవ్ వేగంగా పురుషుడు. రెండవ కిలోమీటరు చేరుకుని 120 మీటర్ల అందరికన్నా ముందుకు సాగిపోయాడు. 5 వ కిలోమీటర్లో జట్టోవెక్ ఆతనిని అందుకోగలిగాడు. కాని అనూశ్రీవ్ కు జట్టోవెక్ సామర్థ్యం మీద గౌరవంలేదు. ఆతనిని వెనక్కుత్రోసి ముందుకు పోయాడు. అనేకసార్లు ముందుకు, వెనుకకు అయినతర్వాత జట్టోవెక్ 8 వ కిలోమీటర్లో 25 మీటర్ల ముందున్నాడు. అంతకన్నా ఒక్కమీటరుకూడా ముందుకు పోనీయలేదు, అనూశ్రీవ్.

ఎమిర్ పట్లబిగించి పోసాగినాడు. చివరకు విజయం సాధించాడు : అచ్చుతలైన వేళ : 29 నిమిషాల 26 సెకండ్లు. అనూశ్రీవ్ వేళ : 29 నిమిషాల 31 సెకండ్లు - ఇదే జాతీయ రికార్డు.

పందెం పూర్తి అయిన తర్వాత, ట్రెయినింగు పద్ధతులను గురించి, పందెపు అనుభవాలనుగురించి ఎమిర్, అనూశ్రీవ్ తో సంభాషించాడు. ప్రపంచంలో తనకు ప్రమాదంగా పరిణమించేది అనూశ్రీవ్ ఒక్కడేనని ఎమిర్ గ్రహించాడు. తన యువకళక్తిని పరుగులో అన్నిస్కట్లలో జాగ్రత్తగా పంచాలని, అప్పుడే విజయాలు చేకూరగలవని ఆతడు తెలిసికోవాలి.

కీవ్ నుండి తిరిగివచ్చిన తర్వాతనే మనశ్శాంతి చేకూరింది; ట్రెయినింగుకు కూడా వేళ దొరికింది. ఒలింపిక్ ఆటలమీదే మనస్సంతా కేంద్రీకరించాడు.

హెల్సింగ్కీలో తన ప్రదర్శనల విషయమై ఆతనికింత ఆశ కనబడుతులేదు. ఆతని స్నేహితులకుకూడా ఆశ ఎక్కువగా లేదు. జట్టోవెక్ తయారీలో చాల లోపాలున్నవి. ఎమిల్ నిరాశాపూరితు డయ్యాడు; ముఖ్యంగా తన యిటీవలి ప్రదర్శనలు ఆతనిలో నిస్పృహ కలిగించినవి. ఒలింపిక్ పోటీలకు పోకుండావుంటే బాగుంటుండేమాననికూడా ఆలోచించాడు. ఆతని ప్రదర్శనలమీద ఆధారపడిన వారికి ఆశాభంగం కలిగించతగునా? ట్రెయినింగులో చాల శ్రద్ధవహించాడు.

కష్టపడుతున్నాడు. జాతీయ ఛాంపియన్ షిప్పులకు తయారయ్యాడు. పండేల మొదటి రోజు ఉదయంకూడా విజయంగూర్చి ఎమిల్ కు నమస్కరించేడు. ఇప్పుడు ఏం చేయగలడు? హెల్సింగ్ కీనుండి రెండు బంగారు పతకాలను సంపాదించుటకు చేయవలసిన దేముంది ?

జాతీయ ఛాంపియన్ షిప్పులలో ఎమిల్ కు చూచిన ప్రేక్షక జనం, ఆతని మనోనిశ్చయాన్ని మెచ్చుకున్నారు. పండేల ఆరంభించగానే 'స్వేగర్' ఆతనికి ప్రమాదమైన ప్రత్యర్థి అనుకున్నారు ప్రేక్షకులు. కాని ఎమిల్ సామర్థ్యం ప్రమాదాన్ని పటాపంచలు చేసింది. ఎమిల్ గెలిచాడు. ఆవేశాన్ని ఆశించే ప్రజా సమూహాలు 'స్వేగర్' కు ప్రోత్సహించారు. 'స్వేగర్' వెనకబడిపోయిన తర్వాత, అందరి దృష్టి ఎమిల్ మీద, ఆతని వేగంమీద, ఆతని 'వేగ' మీద. ఎమిల్ పరీక్షా సమయంలో తేరుకున్నాడు. ఆతని వేగ : 14 నిమిషాల 17.6 సెకండ్లు.

రెండు రోజుల తర్వాత 10 వేల మీటర్ల పందెంలో మరొక విజయం సాధించాడు. వేగ : 30 నిమిషాల 28.4 సెకండ్లు.

జ్యోస్టావేకియాలో జరిగిన పోటీలనుబట్టి, యిదేశంలో మంచి ప్రవీణులు కలరని స్పష్టమయింది. ఛాంపియన్లు ఒకేరీతిగా ప్రకాశించుట లేదు. వారితో సరిసమానమైన సమర్థత కలవారు యువకులు బయలుదేరారు.

వారిలోని పట్టుదల, దీక్ష, పోరాటంలో అభిలాష, సమర్థత ప్రజా సమూహాలలో ఆనందాన్ని కలిగించినవి; వారిలో ఉత్సాహాన్ని రేకెత్తించినవి. విశ్వాసాన్ని సుస్థాపితం చేసినవి. ప్రపంచవీరులతో తులనాగలవా రని నమ్మకం కలిగింది. ఒలింపిక్ ఆటలలో ఖ్యాతిని గడించుటకు సందేహం లేదనిపించింది. హెల్సింగ్ కీలో ఒలింపిక్ ఆటలకు కొద్దిరోజులలో వెళ్ళవలసి ఉంది.

అయితే జిటోవెక్ సంగ తేమిటి ?

లండన్ లో జరిగిన పోటీలముందు ఆతని సామర్థ్యాన్ని తలుచుకుంటే, యీసారి ఒలింపిక్ పోటీలకు ముందున్న ఆతని సమర్థత ఆతని విజయాన్నిగూర్చి విశ్వాసాన్ని కలిగించుటలేదు. కాని ఆతనిమీద మనకున్న ఆశలు, ఆతని పట్టుదలగల స్వభావం, క్రీడల శిక్షణాతత్వం ఏ విధంగా ఆతని జీవితంలో ప్రధానభాగమై ఉందో తెలిసికొన్న మీదట, ఒలింపిక్స్ లో మన ప్రతిష్ఠకు లోటుండకూడ దనిపిస్తుంది. ఎమిల్ అవసరసమయంలో మనలను నిరుత్సాహానికి లోనుచేయడు అనే విశ్వాసం వుంది.

15 వ ఒలింపిక్ క్రీడోత్సవం - హెల్సింకి

హెల్సింకిలో జరిగిన ఒలింపిక్ ఆటల ఫలితాలు పత్రికలద్వారా, రేడియో ద్వారా మనకందరకు తెలిసినవే.

ఇదివరకువలెనే యీ అధ్యాయం ఎమిల్ జ్వాపకశక్తిమీద ఆధారపడినది. ఒలింపిక్ ఆటలను సన్నిహితంగా అవగాహన చేసుకొన్న ఆనాటి పీఠం ఎమిల్ స్మృతుల జాబితా యిది.

ఈ ఆటల పోటీలో పాల్గొనే గౌరవం పొందినవారందరూ ఒక వారం ముందుగా బ్రేక్ నగరంలో సమావేశమయ్యారు. వారి బ్రెయినింగు సక్రమంగా సాగించారు. ప్రతి రంగంలోని పోటీదారులు తమ శక్తినంతట ఉపయోగించుటకు సన్నద్ధంగా ఉన్నారు.

హెల్సింకిలో జరిగే ఊరేగింపు టుత్సవం నమూనా ప్రదర్శనం యిక్కడ జరిపారు. ఫిన్ లాండుదేశంగూర్చి, అక్కడి పరిస్థితులనుగూర్చి ఉపన్యాసాలు జరిగినవి. అన్ని ఆటల పోటీలలో పాల్గొనేవారు ఒక ఉమ్మడిజట్టుగా తయారయ్యారు. వారందరికి ఒకే భావం, ఒకే ఆదర్శం: వారి శక్తినంతా ఉపయోగించి, అందరి మన్ననలకు, ప్రశంసలకు పాత్రమయ్యే ఫలితాలను సంపాదించుట.

జూలై 8 వ తేదీని యీ కోరిక ప్రమాణరూపంలో అందరితరపున జటోపేక్ చదివాడు.

“మనదేశం మామీద ఎంతవిశ్వాసముంచి, మమ్ములను గౌరవించిందో మాకు తెలుసు. ఈ ఆటలకు మమ్ములను పంపించిన ప్రజలకు మా వాద్దానం ఏమంటే ఒలింపిక్ ఆటలలో మా విధుక్తాన్ని హృదయపూర్వకంగా నెరవేర్చుటకు, మనదేశపు గౌరవం, గొప్పతనం నిలుపుటకు మేము కంకణంకట్టుకున్నాం.”

అక్కడ చేరిన అతిథులు, మంత్రులు, ఉన్నతాధికారులు, కేంద్ర వ్యాయామ సంఘాధికారులు అందరూ ఆ ఉత్సవాన్ని ఒక పర్వదినంగా చేశారు. ఆ మర్నాడు జట్టులో కొంతమంది బయలుదేరి వెళ్ళారు. ఈసారి వెళ్ళిన ఒలింపిక్ జట్టు, యిదివరకు వెళ్ళిన అన్ని జట్లకన్న పెద్దది. వారి సౌకర్యాలనుగూర్చిన అన్ని ఏర్పాట్లు యింత ఉత్తమపద్ధతిలో ఎన్నడూ జరగలేదు.

ఏడు గంటల విమానయానం తర్వాత, మా జట్టు ఫిన్ లాండు చేరింది.

ఎమిల్ ఆ మర్నాడు తక్కిన జట్టుతో చేరుకున్నాడు. చాలా రోజుల తర్వాత ఎమిల్ ఫిన్ లాండు దర్శించాడు. చేరిన వెంటనే ఎమిల్ పరుగుమార్గం వద్దకు వెళ్లాడు. బ్రెయినింగు సక్రమంగాలేకుండా జబ్బుకల్గి కిక్కిరించి ఎమిల్ ఒలింపిక్ ఆటలపోటీకి హాజరయ్యాడు.

లోపాలన్నీ కూడదీసికొనుటకు ఎమిల్ చాలా కష్టపడవలసి వుంది. ఒలింపిక్ గ్రామం ఒటేనిమిలో త్రెయినింగు తీవ్రంగా ప్రారంభించాడు. ఎమిల్ మొదటి రోజు మామూలు 200 మీటర్లు పరుగెత్తేడు; తరువాత 400 మీటర్లు 30 సార్లు పరుగెత్తేడు. అక్కడనుంచి క్రమంగా తగ్గించాడు, తన శరీరాన్ని శిక్షణలో లోబరుచుకొనుటకు.

హెల్సింగ్లోని జీవితం సుహృద్భావపూరితంగా ఉంది. దానివల్ల ఎమిల్ కొన్ని సత్ఫలితాలను పొందాడు. వాని స్నేహితులు చాలమంది మాస్కో, కీవ్, బుడాపెస్టులనుంచి వచ్చారు. ఇతర ప్రదేశాలనుండి వచ్చిన ఆటగాండ్రుకూడా సోవియట్ జట్టుతో పరిచయంచేయవలసి, సలహా లివ్వవలసి ఎమిల్ వద్దకు వచ్చేవారు.

ఇంగ్లీషు పరుగువీరుడు 'పీకీ' తన పడకగదిలో ఎమిల్ ఫోటోను పెట్టుకున్నట్టు, తన ఆదర్శంగా దానిని నిరంతరం తన ఎదుట నిలుపుకున్నట్టు ఆతడు ఎమిల్తో చెప్పటం మరువలేదు. పండిత ఆయిపోయిన తర్వాత విజయరూపకమైన షర్టును, జ్ఞాపకార్థం తనకు బహుమాన మీయవలసివని యీ ఇంగ్లీషు ఆటగాడు ఎమిల్ ను కోరేడు.

ఇతర ఆటగాండ్రతో ఖులాసాగా ప్రసంగిస్తున్నప్పుడుకూడా ఎమిల్ తన సలహాల నిచ్చేవాడు; తన అనుభవాలను చెప్పేవాడు. తనకు తీవ్రమైన ప్రత్యర్థితో నై నా యీ విధంగా ప్రసంగించుటకు జంకేవాడు కాదు.

అందరు పోటీదారులను మిత్రభావంతో చీరేసి, వారిలో ఆ భావం పురిగొల్పుటలో ఎమిల్ ఒక క్రొత్తదారిని తొక్కేడు. ఆతడు మాధ్యదర్శి అయ్యాడు. తన త్రెయినింగు పద్ధతులగూర్చి ఎవరితోనైనా, ఎప్పుడైనా ప్రసంగించుటకు కుతూహలం కనబరిచేవాడు ఎమిల్. ఈ విధంగా ఒలింపిక్ ఆటల ఆదర్శానికి ఎమిల్ ఒక స్వరూపమిచ్చాడు. ఈ ఆదర్శం "ఆటగాండ్రలో మైత్రినేకాక దేశాలమధ్యకూడ మైత్రిని బలపరుస్తుంది."

'కాపింగ్' అనే పశ్చిమదేశాల త్రెయినింగు క్యాంపునకు, 'ఒటేనిమి'కి మధ్యనుండే గోడలు కూలబడిపోయాయంటే ఆశ్చర్యమేముంది? మొదటిరోజునే అమెరికన్ వీరుడు ఫూష్, సోవియట్ ప్రత్యర్థులతో పరిచయం చేసుకొన్నాడు. ఈ స్నేహంతో వోడ్కా సేవించుట జరిగింది. దానితోబాటు అమెరికన్, రష్యన్ సంగీతం ఒటేనిమి గ్రామంలో అగ్రరాత్రివరకు వినిపిచుతూండేది.

ఈ క్రొత్త స్నేహం లాంఛనప్రాయం మాత్రమే కాదని, మరుచటిదినం జరిగిన సంఘటనలనుబట్టి స్పష్టమయింది. ఆ రోజు సోవియట్ ఆటగాండ్రు అమెరికన్ల విడిదికి వచ్చారు. ఈ రెండుదేశాల ఆటగాండ్రుమధ్య స్నేహం అభివృద్ధికావడం ప్రారంభమయింది. అప్పటినుంచి వేరువేరు త్రెయినింగుస్థలాలు అదృశ్యమయ్యాయి. ప్రతిఆటగాడు ఎక్కడ వీలయితే అక్కడ త్రెయినింగయ్యేవాడు అరమరలేకుండా. ఒలింపిక్ శాంతి వాతావరణాన్ని తమతమ దేశాలకు తీసుకుపోవడమే వారి ఆశయం.

శనివారం జూలై 16 వ తేదీని ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. ఆ నాడు తెరిపి లేకుండా వస్త్రం కురుస్తున్నా ఊరేగింపు ఆగిపోలేదు. 69 డేశాలు, 5870 స్త్రీ పురుష ఆటగాండ్రులు సంఘించాయి. 17 ఆటలలో పాల్గొనుటకు అందులో 1052 మంది 'ఫీల్డు', 'ట్రాక్' పందెగాళ్లు వున్నారు. ఆచారప్రకారం గ్రీకులు మొదట ప్రవేశించారు. ఫిన్నిష్ అక్షరక్రమం ప్రకారం, యితర దేశస్థులు తర్వాత ప్రవేశించారు. ఆతిథ్య మిచ్చువారుకాబట్టి ఫీల్డులు ఆఖరున వచ్చారు.

ఫిన్నిష్ ప్రజా రాజ్యాధ్యక్షుడు ఆటలకు ప్రారంభోత్సవం జరిపాడు; 21 సార్లు ఫిరంగులు పేల్చబడినవి. ప్రపంచానికి 15 వ ఒలింపిక్ ఆటలు ప్రారంభమైనవని ప్రకటించుటకు పావురాలగుంపులు వైకొగిసివి. (ఇంతా చేస్తే యిది 12 వ ఆటలపోటీ మాత్రమే - 1916, 1940, 1944 సంవత్సరాలలో యుద్ధంమూలంగా ఆటలు జరగలేదు, అయినా, యీ సంవత్సరాలకూడా లెక్కించబడ్డవి).

మాడువేల సంవత్సరాలనుంచీ వస్తూన్న ఆచారాన్నిబట్టి, ఆటలాఖరయ్యే పర్యంతం ఒలింపిక్ జ్యోతి వెలుగుతూనేవుంటుంది.

ఆ జ్యోతి గ్రీక్ ఒలింపస్ నుండి విమానంమీద తీసుకువచ్చారు. ఫిన్లాండు ఉత్తరభాగంలోనున్న 'వేలస్టంటూరి'లోని జ్యోతిని యిది వెలిగించింది.

అంటైర్ డంచుంచి వచ్చిన యరోజోలా, మొదటి పరుగు పందెగాడు. ఆఖరు వాడు పావోనూర్మి, ఫిన్నిష్ వీరుడు. ఒకప్పడు యీతడు 1,500, 10,000 మీటర్ల పందెలలో ప్రపంచ రికార్డులను సృష్టించాడు.

నూర్మి ప్రవేశించగానే ప్రేక్షకులనుండి హస్తధ్వనాలు చెలరేగినవి. తర్వాత మరొక సభ్యుత్వ ఆటగాడు, హేనిసు కొన్స్టామినిస్, ఒలింపిక్ జ్యోతిని ఒలింపిక్ టవర్ వరకు తీసుకొనివెళ్ళాడు. అప్పుడు హాకి నేలోపినన్ అందరిచేత ప్రమాణ స్వీకారం చేయించాడు. తలలు వంచి, గుండెలు వేగంగా కొట్టుకుంటూంటే ఆ మాటలు ప్లేడియం అంతా ప్రతిధ్వనించేట్లు వివరబడ్డాయి. అందరి హృదయాలలో, యీ ఆటలు పూర్వపువానికన్నా ఉత్తిమోక్షరంగా జరగాలని పూనికతో ప్రమాణం స్వీకరించారు. ఆ నాటి ఉత్సవం అందరి మనసులలో హత్తుకుపోయింది.

మరొకరాత్రి గడించిందంటే ఆటలు ప్రారంభమవుతాయి.

జ ట్ టో పె క్ మొ ద టి వి జ యం

10,000

మిటల్స్ పండ్లలో జట్టోపెక్ విజయానికి గల అవకాశాలు ఎక్కువని అందరికీ తెలుసు. అయినా, ఒలింపిక్ ఆటలకు వచ్చేముందు ఆతనికి జబ్బు చేయుట, మంచి తయారీలో లేక పోవుట మళ్ళీ అనుమానానికి తావిస్తూంది.

అయితే జట్టోపెక్ కు మాత్రం ధైర్యంగానే ఉంది. ఆతను ఫిన్ లాండు వచ్చుట కిది మొదటిసారి కాదు. స్టేడియం తెలుసు, 'ట్రాక్' పరిచయం ఉంది; అన్నిటి కన్నా హెల్సింగ్కి ప్రేక్షకులకు తాను పరిచితుడే; వారందరూ, ఆతనిని ప్రోత్సహించేవారే. తెలియనిగు పూర్తిగా కాకపోవుట, తన తయారీ తక్కువగా ఉండుట ఆతనికి కొంత ఆదోళన కలిగించింది. అయినా, స్వదేశంలోని తన ప్రజల యెడల తన కొంత బాధ్యత కలదో ఆతనికి తెలియకపోలేదు.

ఈసారి తన బలం సామాన్యంగా ఉంది. ఆతని శక్తి పరిమితమయింది. మేమూన్ ఎంత ఆకగా ఉన్నాడో ఆతనికి తెలుసు; అనుభ్రీమ కూడా ఒక కంటు చూస్తూండవలసిందే.

పరుగు ప్రారంభం సాయంత్రం 6.18 గంటలకు. ఎమిల్ రెండవ పంక్తిలో, మాగ్గానికి లోపలిభాగంలో ఉన్నాడు.

ప్రేక్షక స్థానాలు నిండిపోయాయి. ఫిన్నలాండ్కి చెందిన అభిమానవీరుడు పండ్లలో ఎవరూ పాగ్లానకపోయినా యిది ఆశ్చర్యమే. దూరపు పరుగు పండ్లం వారికి ఉత్సాహజనకమే. అవీ కాకుండా జట్టోపెక్ వంటి అద్భుత పరుగువీరుడు పాగ్లానే పోటీని చూడకుండా ఉండగలిగే దెవరు? ఎమిల్ ఒంటరిగా పరుగెత్తినా, ఆతని పండేలు అంత ఆకర్షణీయంగా ఉంటాయి.

దూరపు పండేలలో పూర్వం ఒలింపిక్ లలో గెలుపొందిన నూర్మి, కోల్టై మెయిసెన్ ప్రఖ్యాత ప్రేక్షకులలో కూర్చున్నారు. లండన్ లో జట్టోపెక్ పరుగెత్తిన పండేలకు చూచినవారకూడా ప్రేక్షకులలో ఉన్నారు. ఆనాటి ఆతని ప్రదర్శనం మరువరానిది.

82 మంది పండ్లగాండ్రు పరుగెత్తుటకు ప్రారంభించారు. ఆస్ట్రేలియన్ పెర్రీ అందరికన్న ముందున్నాడు; వానితర్వాత అనూభ్రీవ్. 8వ ఘట్టంవరకు ఎమిల్ ఎక్కడో చాలా వెనక ఉండిపోయాడు. ముందున్న వారు ముందుస్థానాల కొరకు, ఒకరితో ఒకరు పోరాడుచుండుటకు నిశ్చింతగా వెనకనుంచి గమనిస్తున్నాడు. పెర్రీ వేగం కొరకు అంత తాపత్రయం పడకుండా ఉంటే బాగుండేది. దాని ఫలితం గ్రహించలేకుండా ఉన్నాడు. తన స్థానానికి ప్రమాదం తెచ్చుకుంటున్నాడని ఆతనికి బోధపడలేదు. ఆతని ఆరంభ శూరత్వం ఎమిల్ కు ఆశ్చర్యం కలిగించలేదు; ఎమిల్ ను భయపెట్టనూ లేదు.

ప్రారంభంలో ఎమిల్ కూడా ఆవిధంగానే చేసేవాడు. మొదటనుండి ముందుండాని వేగంగా పరుగెత్తుట, చివరకు దుష్కలితాన్ని అనుభవించుట జరిగేది. ఇప్పుడు అనుభవం సంపాదించిన ఎమిల్, లండన్ లోకంటే ఎక్కువ విశేషంగా ప్రవర్తించాడు. శరీరాన్ని జాగ్రత్తగా వాడుటకల్ల ఎంతగా ప్రయత్నాలలో ఫలితాలను పొందవచ్చుకో ఎమిల్కు బాగా తెలుసు. తన శక్తిని, బలాన్ని జాగ్రత్తగా వాడుకొను ట్రైన్లో అతనికి తెలిసినంత యితరులకు తెలియదంటే అతియోక్తికాదనుకుంటా. అందరు ప్రత్యక్షులకున్న ఎక్కువ అనుభవం అతని కున్నది. అవీకాకుండా, యీనాడు తన శక్తిలో ఆవంచనా వృధాచేయుటకు వీలులేదు. ఈసారి అతను సాధించవలసిన కార్యం అతి కఠినమైనది. మూడు పందేలలో విజయం గాంచాలంటే ప్రతి అడుగు జాగ్రత్తగా వేయాలి.

అనుకున్నట్లుగానే 6 వ ఘట్టంసరికి అందరూ అలసిపోయారు. ఎమిల్ తన కార్యక్రమం ప్రకారం పరుగెత్తాలంటే వేగం కొంచెం అధికం చేయవలసివచ్చింది. అప్పటికే 6 సెకండ్లు వెనకబడిపోయాడు. మనస్సులో తన జబ్బును తీర్చుకున్నాడు. దానివల్లనే కొన్ని సెకండ్లు నష్టపడిపోతున్నాడు. పశ్చు బిగించాడు; ప్లాకేను అతిక్రమించిపోయాడు. నెమ్మదిగా అందరినీ వెనక్కు త్రోసివేశాడు.

తన వెనక ఒక్కరీడమాత్రం యింకా కనుపిస్తోంది. అది అనూఫ్రీవ్ దని మొదట అనుకున్నాడు. కాని అదికాదు. సీరో, సేవ్డోలతో 8 వ స్థానంకొరకు అతను వెనక నెక్కిడో పోరాడుతున్నాడు. అట్టరియపు చెందిన మెమోన్, ఎమిల్ వెనకనున్నాడు. అతను ప్రాంచిప్రతినిధిగా వచ్చాడు.

మెమోన్ తన సలహాద్వారా యెవ్వరిమాట వినలేదు. ఆతని ప్రయత్నంపై పద్ధతులన్నీ జిటోవేక్ ననుసరించినవే. ఆతని పరుగుఫక్కినే అనుకరిస్తాడు. ఆతని వెంట నడిస్తేనే విజయం సంపాదించవచ్చునని ఆతని నమ్మకం. కాని ఆతనివెంట వెళ్ళడం ఎంతకష్టమో, పందెంతర్వాత ఆతను చెప్పేడు. ఎప్పటికప్పుడు వేగాలు మారుస్తూంటాడు. మధ్యమధ్య ఎమిల్ ఆకస్మికంగా ఉపయోగించే వేగం, అతనిని జయించుట దుస్సాధ్యం చేస్తుంది.

మొదట పరుగెత్తిన జట్టు 3 కిలోమీటర్లు 8 నిమిషాల 48 సెకండ్లలో పూర్తి చేశారు. సగం పందెం 14 నిమిషాల 43.4 సెకండ్లలో పూర్తిచేశారు. 18-18 ఘట్టాల విశేషాలు లేకుండా గడిచాయి. ఎమిల్ మామూలుగా, మెమోన్ వెనక వస్తూంటే కష్టపడి సాగిపోతున్నాడు. మెమోన్ ను వదిలించుకోలేకపోయాడు. ఒక ప్రఖ్యాతి ప్రతికారవయిత యిలా వ్రాశాడు :

మెమోన్ నిశ్చలంగా ఉన్నాడు. జిటోవేక్ ను దాటిపోవడానికి ఒక్కసా కూడా ప్రయత్నించలేదు. ఈవిధమైన సహాయం జిటోవేక్ కు అవసరంలేదు. జిటోవేక్ తొణకలేదు, బెణకలేదు. మామూలు పద్ధతినే పరుగెత్తుకుపోతున్నాడు. ఇది కఠినని చూడనివారు, ఆతని బాహ్య స్థితినిబట్టి మరొక 10, 20 మీటర్లలో చతి బడతాడనుకున్నారు. ఆతని తల ఒక వైపునుంచి మరొక వైపుకు ఊగిపోతూంది; ఆ

ముఖంమీద బాధ స్పష్టంగా కనబడుతుంది. మేకులమీద పరుగెత్తే బైరాగి లాగున్నాడు; తన్ను తానీవిధంగా బాధ పెట్టుకుంటున్నాడెందుకో? నవీన మేకధాన్ పరుగు పంపేగాడా యితడు; గమ్యస్థానం వరకు పోరాడిపోయి, అక్కడ ప్రాణాలు విడవడానికి! జట్టోవేక్ ను ఎరుగనివారు ఆతనికై విచారిస్తారు. బహుశా ఎంతో బాధపడుతున్నాడు కాబోలు; జట్టోవేక్ పరుగెత్తుటలేదు; తనను తాను తోలుకొని పోతున్నాడు. తుపానుకు వ్యతిరేకంగా ఓడ పోరాడుకున్నట్లుంది, ఎమిల్ పరిస్థితి. పరుగెత్తుటలో అందం, యీ సమయంలో ఆలోచించ దగిందికాదు. సనాతన పద్ధతుగో పరుగెత్తాలనే విమర్శకులు కృంగిపోయారు, జట్టోవేక్ పద్ధతులను చూచి.

జట్టోవేక్ ను వదలకుండా, అతనివెంట నంటిపోతూన్న మెమోన్ సాహసానికి అందరూ ఆశ్చర్యపోయి, అతనిని ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఫ్రెంచి పత్రికలు మెమోన్, జట్టోవేక్ ల మధ్య గొప్ప పోరాటం ఆరుగుతుందని జోస్యం చెప్పినవి. ఆ పత్రికలు యథార్థం చెప్పినట్లున్నది. మీ వెనక్కి పడిపోయింతర్వాహకాడా, మెమోన్ పూనిక తగలేదు. జట్టోవేక్, మెమోన్ ల వెనక తక్కినవారంతా ఒకరి ప్రక్కనొకరు, యీగల గుంపులలాగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. ఒకసారి నారినో అందరికన్నా ముందుకు సాగిపోయాడు. మెమోన్, జట్టోవేక్ లకు 60 మీటర్ల సమీపానికి వచ్చాడు.

8000 మీటర్లు అయ్యేదరికి మెమోన్ ఉద్దేశాలప్రకారం పరుగెత్తుతున్నట్లు కనబడింది. 70,000 మంది ప్రేక్షకులకు ఆవేశాన్ని రేకెత్తించింది మెమోన్; జట్టోవేక్ కాదు. వాతావరణం విస్మయపూరితంగా కనబడుతుంది. ఫిన్నిష్ - జేకవారు ఆశ్చర్యానికి లోనయ్యారు. అప్పుడు జరిగిన సంఘటన జెకోస్లావ్ స్పష్టంగా కనబడుతుంది. రెండు మీటర్లు వెనుకైపోయాడు మెమోన్; అదే మంచి తరుణం తన ప్రయత్నాని కని, ఎమిల్ అనుకున్నాడు. ఎవరి బలహీనతనైనా పూర్తిగా వెటనే వినియోగించు కోవాలి. ప్రేక్షకులకు తెలియకుండానే జట్టోవేక్ వేగంగా పరుగెత్త నారంభించాడు. అది మెమోన్ గ్రహించాడు. అది 18 వ ఘట్టం. ఆఖరు 2000 మీటర్లు జట్టోవేక్ మీటర్లే. మెమోన్ 50 మీటర్లు వెనకబడిపోయాడు; తరువాత 100 మీటర్లు; అతను వేగం అధికం చేశాడు. ఆఖరు 400 మీటర్లు 64 సెకన్లలో పరుగెత్తేడు. ఇతరుల ఖ్యాతిరేఖలన్నా ఎక్కువ శోభాయమానంగా ప్రకాశిస్తున్నది జెకోవేక్ తార. ఈ ప్రపంచ రికార్డు స్పష్టించిన ఎమిల్ కు చివరకు విజయం లభించింది.

లండన్ లోకన్నా, యీనాటి విజయం ప్రజలలో అనుపమానమైన ప్రశంసకు కారణమయింది.

హెల్సింగీలో పరుగెత్తిన అందరి ప్రదర్శనలు అభివృద్ధిని సూచించాయి. 1948 లోని జట్టోవేక్ యొక్క ఒలింపిక్ రికార్డును మొదటి ఆరుగురు అతిక్రమించారు. ఎమిల్ తన వేగను తానే అతిక్రమించాడు.

29 నిమిషాల 17 సెకండ్లు; కొత్త ఒలింపిక్ రికార్డు. (లండన్ లో ఆతని వేగ : 29 నిమిషాల 59.6 సెకండ్లు).

చాలా కష్టపడి పోస్టీ, సాండ్వోలరు వెనక్కు త్రోసి, అనూక్రీవ్ రి వ స్థానం లోకి వచ్చాడు. అయినా వారిమీద గెలుపు 1 సెకండులో 10 వ వంతు అయి ఉంటుందేమో వారి వేళలు :

పోస్టీ (ఫీన్ లాండ్): 29 నిమిషాల 51.4 సెకండ్లు.

సాండ్వో (బ్రిటన్): 29 నిమిషాల 51.8 సెకండ్లు.

వైట్టామ్ (స్విడన్): 29 నిమిషాల 54.8 సెకండ్లు.

ఒలింపిక్ ధ్వజంమీద జెక్ జాతీయపతాకం ఎగురుతుంటే, జెక్ జాతీయగీతం పాడుతుంటే అందరూ ఒక్కసారి గౌరవ పురస్కరంగా తేచినిలిచారు.

లండన్ విజయాన్ని, మళ్ళీ యిక్కడ ప్రవర్తించి ప్రపంచమారపు పరుగు పందేలలో అద్వితీయుడని చాటుకున్నాడు ఎమిల్. హెల్సింగ్కిలో ఆనాడారడే వీరుడు. స్వదేశంలో అందరూ కృతజ్ఞతతో అతనిని తలచుకుంటున్నారు.

రెండవ రంగం

ప్రతిరోజూ ఆవేశంతో కూడుకున్న సంఘటనలు. 'డిస్కస్ త్రో' లో పొందిన విజయానికి సోవియట్ స్త్రీలు ఉత్సవం చేశారు. జెక్ స్టాక్కివేయా 'నడక' పందెగాడు డోష్టాల్ కష్టపడి ఒక రజిత పతకం సంపాదించాడు. 'హాప్ టైప్ జంప్' పోటీలో బ్రెజిల్ దేశస్థుడు 'డానిల్వా' గెలుపొంది, ప్రపంచ రికార్డును సంపాదించాడు. 'స్వింట్సు, జంపు' లలో ఆమెరికన్, తెల్లవారు, నీగ్రోలు పూర్వంనుంచి వస్తూన్న ఆనువాయితీ ప్రకారం గెలుపొందారు. అన్ని రంగాలలోను కఠినమైన పోరాట ఫలితంగా విజయాలు సాధించబడ్డాయి. అన్నింటికన్నా ఆనంద దాయకమైన విషయం, జయాపజయాలతో సంబంధం లేకుండా ఒలింపిక్ శాంతి వాతావరణం అన్నిస్థలాల్లోకి ప్రాకింది.

5000 మీటర్ల పరుగు పందేనికి 45 మంది పోటీ చేశారు. వీరంతా ముందు మూడు పరీక్షలకు లోనుకావలసి ఉంది. ఈ జట్టుకు నాయకులు రీఫ్, మేడ్, జిటో పెకలు; మెమోన్, అనూక్రీవలకూడా 5 కిలోమీటర్ల పందెంలో పాల్గొన్నారు. పరీక్షలలో ఎమిల్ తో సరిసమానంగా ప్రావీణ్యం చూపించాడు అనూక్రీవ్. వీరు కాక ఇంకా అనేకమంది సమర్థులు విజయకాంక్షతో పోటీలో ప్రవేశించారు.

పోటీకి ముందుజరిగిన పరీక్షలో ప్రపంచ ప్రవీణులుకూడా, ఉత్తమ స్థానాలకు తీవ్రంగా పోరాడారు.

మొదటి పరీక్షలో పాల్గొన్నవారు: రిఫ్, మెమోన్, వెయిజేల్ (ఫిష్యు), వీండర్స్ (స్ట్రీడ్), పీరీ (ఇంగ్లీషు), పాపావ్ (సోవియట్), మరొక 8 మంది.

మొదట అమెరికన్ కేఫోజాలీ, అందరికన్నా ముందు పరుగెత్తినాడు; తరువాత పీరీ, చివరికి మెమోన్ ముందుకు పోయినారు. మెమోన్ 14 నిమిషాల 19 సెకండ్లలో పరుగు పూర్తి చేసినాడు.

రెండవ పరీక్షలో వేగం హెచ్చుగా వుంది. మొదటి కిలోమీటర్ 2 నిమిషాల 48 సెకండ్లలో షేడ్ పూర్తిచేశాడు. ఈ విధంగా 18 నిమిషాల 45 సెకండ్లలో పూర్తిచేయవచ్చునని ఎమిల్ అంచనా వేశాడు. షేడ్ అందరికన్న 80 మీటర్లు ముందుకుపోయాడు. కాని నాయకత్వం నిలపుకొనే సామర్థ్యం, శక్తి అతనికి లేదు; అక్కడనుంచి అలసట ఎక్కువైంది; వేగం తగ్గిపోయింది; శక్తి క్షీణించింది; వెనకబడిపోయాడు. 14 నిమిషాల 15.4 సెకండ్లలో ఎలాగో పూర్తిచేశాడు. ఆనాటి కదే ఒలింపిక్ రికార్డు; షేడ్ చాలా ఆనందంగా వున్నాడు. ఈ సారి ఒలింపిక్ రికార్డు తనదే అని విశ్వసించాడు. ఇదంతా ప్రేక్షకుడుగా వున్న ఎమిల్ కు మంచి పాఠాలు నేర్పింది.

మూడవ పరీక్షలో జటోవెక్, అనూఫ్రీవ్, ఆల్బర్ట్సన్, ఘెర్రీ (ఆప్టేలియా), చాటవే (లిటన్), స్టాకన్ (నార్వే), కోస్కెలా, స్టోన్ (అమెరికా) మొదలైన వారే పాల్గొన్నారు.

పీరీ మధ్య నిలబడి, “అంత్యపరీక్షకు ఎన్నుకోబడతానా?” అని తనలో తా ననుమానించుటకు మొదలుపెట్టేడు, ఎమిల్.

“నీ విధివరకుకంటే మంచి తయారీలో ఉన్నావు; నీ శక్తిని నీవు తెలిసికో లేకుండా ఉన్నావు” అని సన్నీహంగా స్టోన్, ఎమిల్తో అన్నాడు. మొదటి రెండు ఘట్టాలలో యిద్దరూ ఒకరిపక్క ఒకరు పరుగెత్తుతున్నారు. అప్పుడు యింక ముందుకుపోవాలని ఎమిల్ అనుకున్నాడు. తనతోకూడా వేగం అధికం చేయ వున్నాడు స్టోన్తో, ఎమిల్. కాని స్టోన్ అతనితో సమానంగా పరుగెత్తలేక పోయాడు. పండెం ఒక విధంగా నిర్వహిస్తూన్న జటోవెక్, అనూఫ్రీవ్ కు సాయం చేయదలచాడు.

“నేనా! మనం ముందుకు పోవాలి.”

ఇద్దరూ, ఒకరు ముందు, ఒకరు వెనుక పండెం పూర్తిచేశారు. పండెం జరుగు తూన్నంతకాలం, ఎమిల్ అందరికీ వేగంగాగూర్చి, వేరేలాగూర్చి సలహా లిస్తూనే ఉన్నాడు. మొదటి అయిదుగురు, తక్కినవారిని అతిక్రమించి పోయేసరికి, వీ అయిదుగురు అంత్య పోటీకి ఎన్నుకోబడుదురో నిశ్చయ మయిపోయింది. అంత్య పోటీకి 5 గురుకంటే పోరాడుటకు వీలులేదు. జటోవెక్ 14 నిమిషాల 26 సెకండ్లలో పరుగు పూర్తిచేశాడు.

పోటీ అయిపోన తర్వాత, తన వైఖరిని తక్కినవారు నిరసించారేమోనన్న అనుమానం, ఎమిల్ కు కలిగింది. అందుచేత ప్లేంక్ (డేన్) వద్దకు తిన్నగావెళ్ళి

క్షమించమన్నాడు. ఏమీ ఫరవాలేదన్నాడు క్లేంక్; ప్రవీణులతో పరుగెత్తబట్టి కొంత వరకు వేగం అధికమయిందన్నాడు. కోస్కెలా, ప్లోన్, ప్రాకెన్ వంటి సుపర్థులు కూడా అంత్యపోటీకి ఎప్పుకోబడలేదు. ఒకప్పుడు వీరంతా జటో వెక్ కి తీవ్ర ప్రత్యర్థులు.

పోటీకి ముందు జరిగిన యీ పరీక్షలు, ఎమిల్ కు కొంత ధైర్యమిచ్చినవి. కాని తన వాగ్దానం ఎంత అవివేకమయినదో యిప్పుడు గుర్తించాడు ఎమిల్. కొంత వేళా కోళంగా, కొంత నిజంగా ఆత డిలాగన్నాడు :

“ఒలింపిక్ పోటీలకు తయారయింది నే నొక్కడనే అన్నట్టు, మరెవ్వరూ విజయాన్ని కాంక్షించనట్టు ప్రవర్తించాను.”

ఎంత కష్టమైనా, ఎలాగైనా విజయం సంపాదించుదామని కృతనిశ్చయమై అందరూ వచ్చారని హెల్సింగ్ బో, ఎమిల్ గ్రహించాడు. తానే, ఒక కంచు పతకంతో తృప్తిపడవలసి ఉంటుందేమోనన్న అనుమానం కలిగింది. నిశ్చల మనస్సుతో పరీక్షంగా రాబోయే ఫలితాలనుగూర్చి ఆలోచన ప్రారంభించాడు.

మెమోన్ యిదివరకు వదలివట్టు యీసారి వదలడు; జయం సాధించుటకు విశ్వప్రయత్నం చేస్తాడు.

రిఫ్ అతి వేగంగా పరుగెత్తాడు. రెండు సంవత్సరాల క్రిందట ఎమిల్ ను సవాలుచేశాడు. ఒలింపిక్ పంచేలలో నీ సామర్థ్యం, నా సామర్థ్యం రుజువువుతాయన్నాడు. అయినా యీ పరీక్షలలో అంతగా రిఫ్ సామర్థ్యం కనబడలేదు. రిఫ్ పత్రికా ప్రతినిధులతో యిలాగన్నాడు :

“జటో వెక్, షేడ్ యిద్దరూ రెండు ఎంజన్లు — వీరితో పంచెం సాధారణమైనది కాదు. ఈ రెండు ఎంజన్లు ‘గుడ్సు’ బళ్ళను లాగుటలేదు; ‘ఎక్స్ప్రెస్’ బళ్ళను నడుపుతున్నవి. వాతావరణం బాగుంటే ఒలింపిక్ రికార్డు 14 నిమిషాలకు తక్కువయ్యే అవకాశంకూడా ఉంది.”

ఎమిల్ యింకా ఆలోచిస్తూనే ఉన్నాడు. ఇంగ్లీషు పోటీదార్లలోకూడా తనకు ప్రమాదం తీసుకురాగలిగినవారున్నారు. ఒలింపిక్ రికార్డు వేళలో పంచెం గలిచిన షేడ్, తన విజయాన్నిగూర్చి నమృతంతో ఉన్నాడు. ఇప్పటివరకు తాను చూసిన ప్రావీణ్యాన్నిబట్టి చూస్తే, విజయం తనకే లభించవచ్చు. షేడ్ ఎందుచేత అంత నిష్ణాతునిగా ముందుకు సాగిపోయాడు? ఇది ఎమిల్ కు బోధపడని విషయం; ఆ తరువాత ప్రత్యర్థుల ప్రయత్నాలను ప్రతిఘటించే శక్తి లేకపోవుటే వీనికి కారణమా? తన శక్తిమీద విశ్వాస మున్నవానికి యిట్టి భయం అనవసరమే!

పరుగు పంచెనికి పూర్వపు రోజున చూడదగిన పోటీలు అనేకం జరిగినవి. డిల్లాడ్లు ‘వ్రా హడ్డింగ్స్’ పంచెం గెలిచాడు. ఆ నాడు లండన్ లో వీగిపోయినా, యీసారి విజయం అతనికి సంతృప్తి కలిగించింది. నీ మేల్ శిష్యుడు, హంగరీ దేశస్థుడు జెర్మక్ ‘హేపర్ ట్రో’ పంచెం గెలిచాడు. ప్రపంచ రికార్డు 80 మీటర్లు భగ్నం చేశాడీతడు. ‘మట్ ఫుట్’లో ప్రపంచ రికార్డును అతిక్రమించాడు సోవియట్

పండ్లగాడు జైలీనా. ఈ విజయాని కాత దొక సువర్ణపతకాన్ని బహుమానంగా సంపాదించాడు.

ఆ రోజు స్టేడియంకు వెళ్ళలేదు, ఎమిర్. వనాబ్లీ, వైన్ చెట్ల నీడల్లో కాలం గడిపేడు; అయితే పోరాటానికి వెనుదీసేవాడు కాదు; మరొకసారి ముందు, వెనుకలు తీవ్రంగా ఆలోచించాడు; మూడవస్థానమైనా సంపాదించుటకు నిశ్చయించాడు. ఫిన్లాండులో అతను పాగ్లాన్నవాటిలో యిది 10వ పందెం. అతని అంచనాప్రకారం, యీసారి ఆతనికి విజయం లభ్యంకాదు. అన్ని పరిస్థితులు ఆతని ఆపజయాన్నే నూచిస్తున్నవి.

ఆతని స్నేహితుల అభిప్రాయంకూడా అదే. ఎమిర్, అసలు పందెంలో పాగ్లానడం మంచిదేనా అనే సందేహంకూడా అందర్నీ పీడిస్తుంది. అంతా అపజయాన్నే నూచిస్తున్నా, పోరాటమంటే ఎప్పుడూ వెనుకంజవేసేవాడు కాదు, ఎమిర్. ఆఖరుకు మూడవస్థానమే తనకు రాసిపెట్టినా, తన యావచ్ఛక్తిని వినియోగించుటమాత్రం మానదలచుకోలేదు.

ఇదే ఆతని నిశ్చయం. ఈ నిశ్చయంతోనే పందెపు స్థలం చేరుకున్నాడు, చిరునవ్వుతో. కాని తక్కినవారందరూ భయంగా, బెదురుతూ అక్కడకు చేరుకున్నారు.

శతాబ్దానికి చాలిన పందెం

5000 మీటర్ల పందెం. పందెం జరిగినంతకాలం ప్రేక్షకులకు ఉత్సాహాన్ని కనబరచుటకు అవకాశమిస్తుంది. తక్కువ దూరాల పందెంలో ఆ అవకాశం లేదు : పరుగు ప్రారంభ మేమిటి, గమ్యస్థానం చేరుకోవడ మేమిటి !

5000 మీటర్ల పందెంలోనే, నిజమైన ఆవేశంతో కూడుకొన్న పోటీలు సంభవం. 1912 లో జరిగిన ఒలింపిక్ ఆటలలో, కోహిల్ మెయినిస్ (ఫిన్లు), బూయిక్ (ఫ్రెంచి) 16 సార్లు స్థానాలను మార్చుకొన్నారు; చివరకు ఫిన్లు పోటీ దారుడే గెలిచాడు. ఇది స్టాక్ హోంలో జరిగిన పోటీలలోని చరిత్రాత్మక విషయం.

1920 లో ఏంటర్ప్రైస్ 20 ఏళ్ళ గిల్లేమాట్ (ఫ్రెంచి), అజేయుడైన నూర్మినుండి జయాన్ని సాధించాడు, ఆఖరు క్షణంలో.

లండన్ లో గాప్స్ రీఫ్ నుండి, యీ విధంగానే విజయం సంపాదించుటకు జటోపేక్ ప్రయత్నించి ఫలోన్యులు డయ్యాడు.

పందెగాండ్రలో జాబితా మాస్తే, చివరవరకు జరిగే పోరాట మిషన్ నిష్పష్టమవు తుంది. అందుచేత ప్రేక్షకుల స్థానాలు నిండి, పొల్లిపోతున్న వికూడా.

దూరపు పరుగు పందెలలో ఎన్నడూ జరగని కఠినాతికఠినమైన పందెగా యిది పరిణమిస్తుందని, పత్రికల జోష్యం. ఈ కేతాబ్ లో యిది అతి ముఖ్యమైన పందెమని, పత్రికా విలేఖర్ల అభిప్రాయం. అందులో పొరబాటుదనుకొనుటకు అవకాశంలేదు.

1952 జూలై 14: వేళ సాయంత్రం 4.40 గంటలకు. ఒక స్పీడింగ్ ఆటల పత్రిక యీ పందెమీద ఒక జూదం ఏర్పాటుచేసింది. జన్మసులు, అమెరికన్లు, జపానువారు షేడ్ గెలుస్తాడని పందెం వేశారు. పందెనికి ముందు ఎమిల్, షేడ్ ని కలిసి దావరికం లేకుండా మూలగాడేడు. పందెన్నిగూర్చి చర్చించుకున్నారు. మొదటినుంచి వేగంగా పరుగెత్తితే త్వరగా అలసట వస్తుందని ఎమిల్ అభిప్రాయం. గుండర్ హాగ్స్ అభి ప్రాయం కూడా అదే.

షేడ్ భయపడుతున్నాడు. ఏవో జవాబులు చెప్పేవాడు. అయినా ఆతని ఎత్తులు పేరు; ముందుగానే వేగంగా పరుగెత్తి తక్కినవారి కెంతో దూరంలో ఉండా లని ఆతని అభిప్రాయం. అందరిలో ప్రమాదకరమైన ప్రత్యర్థి ఎవరని, షేడ్ ఎమిల్ ను అడిగాడు.

“రీఫ్ అనుకుంటా; ఎంతో వేగంగా పరుగెత్తుతాడు. కాని నువ్వు అందర్ని ఆకర్షించిన ప్రత్యర్థివి” అన్నాడు ఎమిల్.

జటోపేక్ ఉద్దేశ మిదే నిజంగా. అయినా ఎవరు గెలుస్తారన్న సమస్యకు జవాబెలా తెలుస్తుంది ముందుగా; నిశ్చయంగా! ప్రస్తుత ‘తయార్’ మాస్తే షేడ్ కే వోటు; కాని యిది కాకపోవుటకుకూడా అనేక అవకాశాలున్నాయి.

పరుగు పందెగాండ్రలో ఆకాంతి, భయం ఎక్కువ అవుతున్నాయి. ప్రేక్షకు లలోకూడా అంతే. ఆవాడు పందెలలో పాల్గొనని పందెగాండ్రంతా ప్రేక్షకు లలో చేరారు.

ఎమిల్ అంటే ప్రజలలో విశ్వాసం అంతగాలేదు. రెండవ బంగారు పతకం కొరకు ఆతడు అవివేకంగా ప్రయత్నిస్తున్నాడని ఒక వార్తా పత్రిక వ్యాఖ్య. కాని, జటోపేక్ విజయం తథ్యమని నమ్మినవా డొక్క డున్నాడు. అనేక పందెలలో ఆతనిని గమనించి, ఆతని అడుగుజాడలలో విజయాలు కాంచినవాడు - మెహెన్. ఆతనికే భయంగాఉంది; సరిగా నిద్రపోలేదు; ఎంతో అలసటగా ఉంది. కాని విజయంగూర్చిమాత్రం ఆతనికి అనుమానం లేదు.

“షేడ్ ప్రమాదాన్ని తీసుకురావచ్చు. జటోపేక్ ను వదిలించుకొనుటకు, మొదటి కిలోమీటరు 2 నిమిషాల 40 సెకండ్లకంటే తక్కువలోనే పూర్తిచేసేయవచ్చు;

కాని ఎమిల్ సామర్థ్యంలో నాకు నమ్మకమున్నది. ఈ రోజులలో ఆతనికి వ్యతిరేకంగా ఎవరికీ ఆశలేకం లేదు." ఇదీ మెమోస్ అభిప్రాయం.

ఎమిల్, పరుగు మార్గం అంచునుంచి రివ వానిగా నిలబడ్డాడు, ప్రశాంతంగా నిశ్చలంగా, ప్రారంభ సంఘటనై ఎదురుచూస్తూ.

"పరుగెత్తండి!" సంఘటన యివ్వబడింది. 15 మంది పరుగు ప్రారంభించారు.

40 మంది రేడియో క్రీడా విలేఖర్లు పందేన్ని వర్ణించుటకు ప్రారంభించారు. లక్షలమంది శ్రోతలు రేడియోలవద్ద చెవులుంచి వింటున్నారు. ఆ ప్రేడియంలో ప్రేక్షక స్థానాలలోనివారు కూడా మరికొద్ది క్షణాలలో ఏవిధమైన సంఘటనలు చూడవలసి ఉంటుందో ఊహించుకోలేకపోయారు.

అచంచలమైన వైర్యంతో, ఒక్కొక్క ప్రత్యర్థిని తనకన్నా ముందుగా వెళ్ళి నిచ్చాడు, ఎమిల్. అందరు ప్రత్యర్థులకు ఏవిధంగా పరుగెత్తాలో చెప్పిన సలహా ననుసరిస్తున్నాడు. మొదటి ఘట్టంలో ఆఖరుకున్నాడు. జట్ పేక్ సలహాను ప్రశంసించిన షేడ్, ఛాటువేసు త్రోసుకొని మొదటిస్థానానికి పోయాడు. ఎందుచేత? ఆఖరు ఘట్టపు వేగానికి తట్టుకోలేక యిలాగ చేశాడా?

ఎమిల్ వేగంగా పరుగెత్తుతున్నా ప్రక్కన జరిగేవన్నీ జాగ్రత్తగా చూస్తున్నాడు. దూరపు పరుగు పందెం బలాన్నే కాక, తెలివిలేటలనుకూడా పరీక్షిస్తుంది. 80 మీటర్ల పొడవు వరుసలో 15 మంది పోటీదార్లు పరుగెత్తుతున్నారు. ఇంకా ఎమిల్ ముందుకు సాగిపోవుటకు అవకాశం చిక్కలేదు, అర్ధచంద్రాకారంలో ప్రత్యర్థులందరూ వుండడంమూలాన. వారిని అతిక్రమించాలంటే ఆ అర్ధచంద్రాకారాన్ను చుస రించి పోవాలి. దూరం ఎక్కువవుతుంది. మొదటి కిలోమీటర్లవగానే, మొదటి రి గురి మధ్యనుంచి ఒక తిన్ననిబాట కనబడింది. ఒక్కక్షణంలో అక్కడ చేరేడు.

మొదటి రి గురు: షేడ్, మెమోస్, రిఫ్, ఛాటువే, పార్కర్.

ఎమిల్ పరుగెత్తుతూన్న వేగం ప్రకారం 14 నిమిషాల 10 సెకండ్లలో పందెం పూర్తి అయిపోతుంది. షేడ్ అందరికన్నా ముందున్నాడు. ఆతని వేగం, ఎమిల్ వేగాన్ని మించింది. మొదటి 2 కిలోమీటర్లు 5 నిమిషాల 37.4 సెకండ్లలో పూర్తిచేశాడు.

పరుగు పందేలలో ఎమిల్ సాహసిమాత్రమే కాదు; మంచి హృదయం గల స్నేహితుడుకూడా. ప్రతిపందెంలోనూ, గడియారాన్ని పరుగెత్తే ప్రత్యర్థితో సరి పోల్చి ఇద్దరూ ఒకే జట్టు అంటాడు, ఎమిల్. మానవసంబంధాలు, నైతికసూత్రాలు, ముఖ్యమంటాడు. ఆతని ప్రత్యర్థులు, తనతోపాటు పోరాడే స్నేహితు లంటాడు. అందుచేత షేడ్, అందరినీ బలవంతంగా తన వెనక యిడుపుకొనివెళ్ళేవాడుగా భావించుకోకూడ దన్నాడు. మొదటివాడుగా పరుగెత్తుతూ, ఆ స్థానం వదల కుండా ఉండే నిమిత్తం, ఎంత కఠినంగా, ఎంత అలసటతో పోరాడాలో, ఎమిల్ కు బాగా తెలుసు. వేగంగా పరుగెత్తేవాని వెనక పరుగెత్తుట ఎంతో సులభంకదా! ముందువాడు వెనుకవారికిరకు ఎంత త్యాగం చేస్తున్నాడో, ఎమిల్ గ్రహించాడు.

బలాన్ని దాచి చివర కుపయోగించి, తన వెనుక చున్నవారు తనను ఎన్నిసార్లు కలుసుకున్నారో, ఎమిల్ కు అనుభవమే.

2200 మీటర్లదగ్గర షేడ్ ను తప్పించి తాను అగ్రస్థానానికి వెళ్లాడు, ఎమిల్. ఇది తనకు ప్రమాదమే; అయినా షేడ్ కు కొంత విశ్రాంతి నిద్దామని ఎమిల్ ఉద్దేశం.

షేడ్ కిది బోధపడలేదు. కొంతదూరం పోయాక, ఎమిల్ ను తప్పించుకుకు ప్రయత్నం చేశాడు. ఎమిల్ వదలలేదు. ఆ స్థానాన్ని తాను నిలుపుకోగలనని తెలియ జేశాడు. షేడ్, ఎమిల్ వైఖరిలోని సహృదయతను బోధపరుచుకోలేక, పెద్దప్రయత్నం చేసి ముందుకు వెళ్ళగలిగాడు. ఎమిల్ కొంతసేపు వెనకనే పరుగెత్తుతూ, షేడ్ ప్రక్కనుంచి ఆతనిని దాటి వెళ్ళిపోతూ, ఆతని చెవిలో యిలా గన్నాడు :

“హెర్ప్పర్ట్, నాతో కలిసి కొంతదూరం పరుగెత్తు”.

(ఒకసారి యీ సంఘటనను జ్ఞాపకం తెచ్చుకొని, ఎమిల్ యిలాగన్నాడు. హెర్ప్పర్ట్ అభ్యంతరం చెప్పలేదు. అప్పటికే అలసిపోయాడు.)

కొన్ని క్షణాలు నిశ్చలంగావుంది. షేడ్ చివరకు బలమైన ప్రయత్నం చేస్తాడేమోనని, ఎమిల్ అభిప్రాయం. ప్రథమస్థానానికి పోరాటం మరొక స్వరూపం దాల్చింది. తక్కిన పందెగాండ్రుకూడా ముందుకు త్రోసుకొని వస్తున్నారు. ఇది స్టాక్ హోమ్, పారిస్, లండన్ నగరాలలోని పోటీవలె ఇద్దరు పోటీదార్లమధ్య పోరాటం కాదు : రిగురు పోటీదార్లు ఒక్కసారి గవ్యస్థానం చేరగల సమర్థత చూపిస్తూన్న పందె మిది.

రి కిలోమీటర్లు 8 నిమిషాల 30.4 సెండల్లో పూర్తి అయినవి. ఆకస్మాత్తుగా ఛాటవే, రిఫ్, మెమోన్, ఎమిల్ కు ముందున్నారు. అంచుచేత ఎమిల్ వేగం అధికం చేశాడు. మొదటినుంచి చివరవరకు ఎమిల్ పందేన్ని తన స్వాధీనంలో ఉంచు కున్నాడని, పత్రికా విలేఖర్లు వ్రాశారు కాని, యిది నిజంకాదు. ఈ భయంకర పోరాటంలో ఎమిల్ ఆశలు నీరసమయిపోయాయి. అదొక యుద్ధం. ఆ యుద్ధంలో ప్రతి అంగుళంకొరకు పోరాటం. మరుక్షణంలో వచ్చే విజృంభణలో ఏం జరుగుతుందో, ఎవరూ ఏమీ చెప్పగలగ్గితిలో లేరు.

ఎమిల్ ప్రత్యర్థులు అలసట లేకుండా, అమితమైన ధైర్యంతో కనబడ్డారు. తనకు మూడవ స్థానానికికూడా అవకాశమున్నట్టు లేదు. హడలిపోయి “నా స్థానం రి వది” అనుకున్నాడు. ఏమైనా ఆఖరు ఘట్టంలో యావచ్ఛక్తిని వినియోగిద్దామని నిశ్చయించాడు.

2200 మీటర్లదగ్గర తక్కినవారిని విడిలించుకొని ముందుకు పోదామని షేడ్ మరొకప్రయత్నం చేశాడు. కాని లాభంలేకపోయింది. మామూలు ప్రకారంగా జట్ పేకను అంటే ఉన్నాడు, మెమోన్. ఆ అవసరమయంలో మెమోన్, జెట్ పేక్ పథకులమీదనే విశ్వాసమంచి ప్రవర్తించాడు.

3500 మీటర్లవద్ద రిఫ్ తన సమయం వచ్చించుకున్నాడు. లండన్ లోవలె ఒక ప్రబలయత్నం చేశాడు. లండన్ వదిలి 4 సంవత్సరాలయింది. ఎమిల్, ఈనాడు

పర్యవేక్షణ అవసరంగా ఉన్నాడు. బెర్లియస్ వీరుని ఎత్తులను సాగనీయలేదు. రిఫ్ బలం తగ్గింది. మరొక కిలోమీటరు తర్వాత వేగం తగ్గిపోయింది. ఇంక గమ్యస్థానం 500 కిలోమీటర్ల దూరంగా పోటీలోనుంచి విరమించాడు.

కాని ఆతని స్థానంలో ఒక క్రొత్త ప్రత్యక్తి గోచరించాడు. ఆతడు ఇంగ్లీషు వాడు, పీరీ. కొన్ని క్షణాలు ప్రథమ స్థానంలో ఉండి, తరువాత షేడ్ వెనకనే ఉన్న బృందంలో కలసిపోయాడు. ఎమిల్ యిప్పుడు 6వ వాడు.

4 కిలోమీటర్లు, 11 నిమిషాల 24.8 సెకన్లలో గడచినవి. ప్రేక్షకుల ఆసక్తి అధికమయిపోయింది. ఈ 5 గురిలో ఎవరికి విజయం. వీరిలో ఎవరు తన వేగాన్ని అధికం చేయగలరు?

జర్మన్ విలేఖరులు మైక్ లో అరవడం మొదలుపెట్టేరు: “షేడ్! షేడ్!” అని. ఇంక ఆఖరు ఘట్టం ప్రారంభమయింది.

ఎమిల్ తన వాదనాన్ని జ్ఞాపకం ఉంచుకోవలసిన అవసరం లేదు. ఆతని ప్రతి అణువులోనూ విజయం ధ్వనిస్తోంది.

‘జట్-పెక్’ పేరు ప్రేక్షకస్థానాలనుండి వినిబడుతుంది. “జట్-పెక్! దేశంయొక్క గౌరవం కొరకు, ప్రతిష్ఠాకొరకు విజయం సాధించాలి” అని కేటలు బయలుదేరేయి.

బలంగా, శక్తినంతా ఉపయోగించి పరుగెత్త నారంభించాడు. తనకన్నా ముందున్న ముగ్గుర్ని దాటిపోయాడు. అయినా ప్రయోజనం లేదు. కొంచెం వేగం తగ్గగానే, ముగ్గురు ఆతనిని దాటి వెళ్ళిపోయారు. వారి వరుస యిదివరకువలెనే ఉంది. షేడ్, ఛాటవే, మెమోన్, జట్-పెక్, తనకన్నా ముందున్న ముగ్గురూ కొన్ని గజాలు ముందుకు పోగలిగారు. మొదట 2, తర్వాత 4, తర్వాత 6 మీటర్లు వెనకబడి పోయాడు. ఆ క్షణంలో ఆతని అపజయం తప్పదనుకున్నారందరూ.

కాని ఎమిల్ మాత్రం, పోరాటం వదిలిపెట్టలేదు. గమ్యస్థానం చేరుట కున్న దూర మెంతో ఆలోచించాడు. 300 మీటర్ల దూరముంది. ఏ క్షణం వేగం అధికం చేస్తే విజయం సాధించవచ్చునో లెక్కవేశాడు. నాల్గవతానిగా పందెం గెలుచుటకు ఎమిల్ కు ఎంతమాత్రం యిష్టంలేదు. ఇంకా తనకు బలముండగా ప్రయత్నం వదలడం చేసికి ?

ఆఖరు మళ్ళపు: మరొక 200 మీటర్ల దూరం వూర్తి అయితే, ఈ పోరాట ఫలితం బహిష్కరణ వువుతుంది. విజయానికిమాగ్గం శక్తినంతా ఉపయోగించి పోరాడ డమే. ఇంకా ఎక్కువ బలాన్ని ఉపయోగించగలవాడే విజయం పొందగలడు. వెంటనే నిశ్చయానికివచ్చి, సమయం కనిపెట్టి తన యావచ్చుకొని ఉపయోగించాడు.

ప్రేక్షకులు ఊపిరిపీల్చుటకూడా మరచిపోయారు. ఒక్కసారి అందరూ లేచి నిలబడ్డారు. అందరూ ఒక్కసారి కేటలువేశారు.

ఏ పందెంలోనూ, యీ ఘట్టంలో జరుగుతున్న యింత తీవ్రమైన పోటీని ఎవ్వరూ, ఎప్పుడూ చూడలేదు. ఛాతీ ప్రక్కన ఛాతీ, భుజాన్ని తాకి భుజం

గమ్యస్థానం వర్గరకు పరుగెత్తుతున్నాయి. ఒలింపిక్ ఆటలలో యింతటి అద్భుత ఘట్టం ఎన్నడూ ఎవ్వరూ కనలేదు. ఎమిల్ ఒక్కొక్క అంగుళం ముందుకు సాగు తున్నాడు. ఆఖరు ఘట్టపు పరుగు అందరూ అనవసరంగా ముందుగా ప్రారం భించారు. అందుచేత అలసట త్వరగా ఆరంభించింది. ఎమిల్, తన శక్తిని తెలుసుకొని, ఆఖరుపరుగు మొదలుపెట్టి అలసటచెందకుండా సాగుతున్నాడు. తక్కినవారందరూ అలసిపోయి బలహీనమయిపోయారు; వారి కాళ్లు తడబడుతున్నాయి. మెమోన్ ఒక్కడే జాగ్రత్తపడ్డాడు; ఎమిల్ ను అంటిపెట్టుకొని ఉన్నాడు.

ఒక పెద్దకేక వినిపింది. ఛాటువే కాళ్లు మెలికపడి క్రింద పడిపోయాడు. ఎవరికి తెలుసు, వాని కేస్థానం వచ్చి ఉండేదో? పందెం అయిపోయిన తర్వాత, అతనే చెప్పేడు. తాను పడిపోవుటకు కారణం అలసట అని. ఏమైనా చివరవరకు సాగలేకపోయినన్నాడు. ఛాటువే వెంటనే లేచి పరుగెత్తుట మొదలు పెట్టేడు. కాని ఆలస్యం అయిపోయింది. షేడ్ కుకూడా ఆలస్యమయిపోయింది. ఆఖరుఘట్టంలో ఫలితం నిర్ణయమయ్యే ఏ పందెంలోను, జట్ బోవెక్ అపజయం పొందడు.

ఆఖరు మీటర్లు! ఎమిల్ గమ్యస్థానానికి అతివేగంగా పోతున్నాడు. మొదటి స్థానంలో ఉన్నాడు; వెనక్కి తిరిగిచూడడు. ఎవమప్రక్కనుంచిగాని, కుడిప్రక్క నుంచిగాని ఎవరూ వచ్చి తనను దాటిపోకుండా చూచుకొంటున్నాడు. ప్రతిఅంగుళం కొరకు పోట్లాడుతున్నాడు; ప్రతిక్షణంకొరకు పోట్లాడుతున్నాడు. ఇంకా 20 మీటర్లు, యింకా 10, యింకా 5, చివరకు ప్రథముడుగా గమ్యస్థానం చేరేడు.

వీరుల యుద్ధం పూర్తి అయింది. ఇంక చెప్పవలసిన దేముంది. ఎవరికి ఎంత శక్తి ఉన్నదో, అంతశక్తిని అందరూ వినియోగించారు. పూర్వంకంటే అందరూకూడా ఎక్కువ ప్రష్ణమాపించారు. గమ్యస్థానం 200 మీటర్లున్నదనగా అందరికీ గెలుపు టకు సమానావకాశాలున్నాయి. అక్కడనుంచి మనోబలమున్నవానిదే విజయావ కాశం.

జెకోస్లోవక్ సైనికోద్యోగి ఎమిల్ జట్ బోవెక్, విజయం సాధించాడు. ప్రారంభంనుంచి చివరవరకు వర్ణించుటకు వీలులేని పోరాటం అది. ఆతని వేగ : 14 నిమిషాల 06.6 సెకండ్లు; ఈ పందేలలో యిదివరకు తాను సాధించిన వేగల కన్న 10 సెకండ్లు తక్కువ. ఆఖరు కిలోమీటరు 2 నిమిషాల 41.8 సెకండ్లలో పూర్తిచేయగలిగాడు. (హేగ్ లో తన ప్రపంచ రికార్డుపరుగులో ఆఖరు కిలో మీటరు 2 నిమిషాల 54.6 సెకండ్లలో పరుగెత్తగలిగాడు).

మెమోన్ ది రెండవస్థానం. ఆతని ప్రభేంచీకార్డుకంటే మెరుగు.

ఆతనివేగ : 14 నిమిషాల 07.4 సెకండ్లు.

షేడ్ : 14 నిమిషాల 08.6 సెకండ్లు.

ఛాటువే : 14 నిమిషాల 18 సెకండ్లు.

వీరీ : 14 నిమిషాల 28.6 సెకండ్లు.

తక్కినవారు : బీరన్, వీండర్సన్, ఆల్ఫ్రెడ్స్, అనోక్రీవ్లు,

మారు అపరిమితానందంగా ఉంది. ఎప్పుడూ విజయం మాదవుతుందని ఆశించలేకపోయినాం. జట్లోపేక్ కూడా ఆశపెట్టుకోలేదు.

ప్రేక్షకస్థానాల్లో ప్రజలు నిశ్చేష్టులై నిలబడ్డవారు, అలాగే ఉండిపోయారు. మంచి తయారీలో నున్నవాడే కాదు ఎప్పుడూ గెలుపొంద గలిగింది. ఈ సారి గెలుపు వివేకంగాను, ధైర్యంగాను పరుగెత్తినవనిది. అందుచేతనే ఎమిల్ అతీయ డయ్యాడు.

ఈ అగ్రుత విజయం తర్వాత, ఎమిల్ ఎంతో వినయంతో మైక్ లో యిలా మాట్లాడేడు :

“నేను పూనుకున్నది సెరవేర్చగలిగినందుకు నాకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. నా దేశంకొరకు, నా ప్రజలకొరకు పండెంలో విజయం సాధించానని నా కానందంగా ఉంది.”

దానా, యంకా యితర ఒలింపిక్ వీరులు అభినందించిన తర్వాత, ఎమిల్, షేడ్ వద్దకు వెళ్ళేడు. షేడ్ తలవంచుకొని, భుజాలు జార్చి నడుస్తూంటే ఫాటో గ్రాఫర్లు నిద్దయగా కెమేరాలను ఉపయోగించారు. తన విచారాన్ని తెలియ జేశాడు. తన గురువును తానే ఓడించాడుకదా అని మనస్సు బాధగా ఉందన్నాడు, ఎమిల్. షేడ్ మీద చెయ్యి వేశాడు, పరామర్శించాడు; భవిష్యత్తుకు కొన్ని సలహాల నిచ్చాడు. షేడ్ తలాపేడు; ప్రేమతో కరచాలనం చేశాడు.

షేడ్ కుమత్రం చాలా ఆకాభంగం కలిగింది. అతడు జట్లోపేక్ ను గెలవ గలడని ప్రజల అభిప్రాయం; దాదాపు ప్రపంచంలో సగభాగం అతడే విజయం పొందుతాడంది. ఫలితం చూస్తే శివ స్థానం — ఇదికూడా అమృత ప్రదర్శనమే అన్ని విధాలా ఆలోచిస్తే; అతని కక్షినంతా ఉపయోగించాడు.

పండెం అయిపోయిన తర్వాత, షేడ్ తో అంగీకారానికి వచ్చిన పద్ధతికి భిన్నంగా, ఎమిల్ పరుగెత్తినాడని ఒక వార్తాపత్రిక వ్రాసింది.

ఈ పండేలలో పోరాటతత్వాన్ని యీ వ్యాసకర్త అర్థం చేసికొన్నాడా అని అడగవలసిఉంది. మొదటి విషయం : షేడ్ మొదటినుంచి సుమారు చివరవరకు మొదటి స్థానంలోనే ఉన్నాడు. ఎమిల్ ఆ స్థానం వదలమని ప్రార్థించినప్పుడు కూడా షేడ్ వదలలేదు. రెండవ విషయం : ప్రతి పండెంలోను విజయం సాధించు టుకు పద్ధతులు మారుతుంటాయి. ఆఖరు ఘట్టంలో ప్రయత్నం చేయకుండా, చేతు లారా విజయాన్ని జారవిడవమని జట్లోపేక్ ను ఎవరు నిర్బంధం చెయ్యగలరు ?

ఈలాంటి విమర్శనలతో ఎమిల్ మనస్సు కలతచెందింది. ఎందుచేతనంటే, క్రీడల శీలమే ఆతనికి ముఖ్యం; విజయం కాదు. షేడ్ ను వెదకి, ఆతనిని పరామర్శించుట లోనే యిది వ్యక్తమయింది. షేడ్, తన జయాపజయాలకు తానే బాధ్యుడన్న సంగతి తెలిసికోవాలి. తర్వాత ఎమిల్, షేడ్ లిద్దరూ చాలసార్లు కలిశారు; వారి స్నేహం బలమైనదిగా తయారయింది.

ఎమిల్ స్వభావాన్ని ఒక జర్మన్ రచయిత యీ విధంగా విశదీకరించాడు :

“ఎమిల్ జట్‌పెక్ స్నేహపాత్రుడు. అందరి యెడల ఆదరణ; ఒక మహత్తర వ్యక్తి ఉండే స్వభావం ఆతనిలో కనబడుతుంది. అందరు ఆటగాళ్లకు యీ స్వభావ ముండుట అరుదు. జట్‌పెక్‌కు స్పృహశక్తి ఉంది; ఏ పరిస్థితికైనా జయప్రసంగా ఎదుర్కొనగల శక్తి ఉంది. షేడ్ ఒక పథకం వేసికొంటాడు; అది సాగకపోయి నప్పుడు మరొకదాన్ని ఆలోచించి అవలంబించే శక్తి లే దాతనికి.

“ఎమిల్‌కు సహజమైన తెలివితేటలున్నాయి. కాని అదే జయం సాధించదు. అనేకమందికి ఆ మాత్రం తెలివితేటలు లేకపోలేదు. కాని సహజమైన మానవ స్వభావం ఆతనికున్న కొలతలో యితరులకు లేనంతకాలం ఆతనిని జయించుట దుష్టం.”

ద్వితీయ విజయంతో, హెల్మింగ్ ఒలింపిక్స్ పరులైనా యాడు ఎమిల్. సంభాషణలలో ఆతని విజయయే ముఖ్యం. వందలకొలది పత్రికా ప్రతినిధులు ఆతనితో రెండుమాటలు మాట్లాడుటకు తహతహలాడిపోయారు. ఆతని ఫోటో గ్రాఫులకు ఎంత గిరాకీయో చెప్పటకు వీలులేదు.

ఒకప్పుడు ప్రపంచ వీరుడుగా ఖ్యాతిగన్న గుండర్ హేగ్, రెండవసారి ఎమిల్ వద్దకు వచ్చి ఆతని నభినందించాడు. జెకొస్టావేకియాలో పరిస్థితులగూర్చి ప్రశ్నించాడు, ముఖ్యంగా క్రీడల విషయంలో. ప్రభుత్వ సహాయముందని, మంత్రుల నుండి, ఫ్యాక్టరీలు, విద్యాలయాలు, ఆఫీసులు మొదలైనవాటినుండి అభినందన సందే శాలు తంతిలో వచ్చాయని విన్నప్పుడు, హేగ్ ఒక నిట్టూర్పు విడిచాడు.

హేగ్ మొదట ఏ సహాయంలేకుండా ఏకాంతంగా కృషి సలిపాడు; తరువాత ఆటగాండ్రు లోబరచుకున్న ధనమదాంధుల చేతుల్లో పడ్డాడు. ఆ తరువాత పోటీ లకు యోగ్యత లేదన్నారు; తర్వాత బహిష్కరించారు. ఒక్క ఒలింపిక్ విజయం సాధించుటకు ఎంతైనా యిచ్చుటకు సిద్ధంగా ఉన్నాడు. తన అన్ని ప్రపంచ రికార్డులు త్యజించుటకు సిద్ధం.

ఎమిల్ హెల్మింగ్‌లో గడించిన మొదటి పతకం స్వదేశంలో అత్యుత్సాహాన్ని కలిగించింది. ఇంక రెండవపతకంతో ఆనందం మిన్నముట్టింది. జట్‌పెక్‌కు అసాధ్య మైంది ఏదీ లేదనిపించింది, వారికి.

ప్రేగ్ పత్రికా రచయిత బి. మేసెక్ యిలా వర్ణించాడు: “వేగం, ఓర్పు, సామగ్ధ్యం, పోరాడే శక్తి, మనోబలం మొదలైన లక్షణాలకు ‘జట్‌పెక్’ శేరు పర్యాయపదమైపోయింది. నిఘంటువులలో కొన్నాళ్లు పోటీ జట్‌పెక్ అనేమాటకు యివన్నీ పర్యాయపదాలుగా వేర్కొనబడుతాయనుటకు సందేహం లేదు. కృషిలో ఆనందం, నిష్కల్మషదీక్ష, సాహసం, బాధ్యత యివన్నీ జట్‌పెక్ లక్షణాలు. ఇవన్నీ కూడా మన జీవితాలలో ప్రధానాంశాలు కావాలి.”

ఆ రోజున ప్రజలను ఆవేశపరిచే మరొకవిషయం జరిగింది!

ఎమిల్ విజయం సాధిస్తాడని కొందరికి నమ్మకముంది. కాని బాంబు ప్రేలి ఆకాశానికి ఎగిరినట్లుంది యీ వార్త.

జావలిన్‌క్రీలో డానా జట్‌పెక్, బంగారు పతకాన్ని గెలిచింది.

500 మీటర్ల పండు తర్వాత విశ్రాంతికై ఎమిత్ ఒటానిమికి వెళ్ళినాడు. అక్కడ యీ వాస్త్ర విని, అమిత ఆనందపరవశుడై యిలా అన్నాడు :

“ఈ బంగారు పతకమే నాకు ఆనందకలిగిస్తుంది, తక్కినవా టన్నింటికంటే.”

మేరథాన్ పందేనికి ముందు

అన్ని ఆటలలోకి ముఖ్యమైన పరుగు పందేలకు సంబంధించిన వారం పూర్తి కావడాంది. ప్రతి రోజూ క్రొత్త విజయాలు, క్రొత్త ఒలింపిక్ రికార్డులు, క్రొత్త ప్రపంచ రికార్డులు; 1500 మీటర్ల పండులో లష్టంబర్గ్ వీరుడు జోసీ బార్డెల్ సాధించిన విజయం అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించింది.

ఆ పోరాటాలు, ఆ విజయాలు మాత్రమే కాదు; ఆటగాండ్రమధ్య యేర్పడిన గుర్తుబాధనం అన్నింటికన్నా ఎక్కువ సంతోషం కలిగించింది. పతకాలకోసమే ఆటగాండ్రులందరూ రావడమే, ఉత్తమ ఉద్దేశాలతో వచ్చారని అందరికీ విశదమయింది. ఒకరి నొకరు తెలుసుకుందామని, స్నేహం పెంపొందిద్దామని ప్రపంచంలో అన్ని మూలల ప్రజలు శాంతితో, స్నేహంతో జీవించగలరని నిరూపించుటకు వారు వచ్చారు. ఆ పరుగు మార్గాలలో, ఆ ఆటస్థలాల్లో, ఆ ప్రేక్షకస్థానాలలో, ఆ ఒలింపిక్ గ్రామంలో ఇం తెలుసుకు? ఆ హెల్సింగ్ పట్టణమంతటా వారి ఉన్నతోద్దేశాలకి తార్కాణాలు విరివిగా కనబడ్డాయి.

సోవియట్ ఆటగాడు షేహర్ బకావ్ నుండి బ్రెజీలియన్ డాసిల్వా అందమైన పువ్వులగుత్తిని స్వీకరించాడు. రికార్డులు, డెనిసింగోలు పోల్ వాల్టింగును గుర్తుచేస్తున్నారు. రికార్డు రికార్డుజెంపు అయిన వెంటనే, డెనిసింగో మొట్టమొదటి సారిగా ఆలింగనంచేసి అభినందించాడు. విజయశీతలమీద మెమోన్, షేడ్ యిరుప్రక్కలా ఉండగా వారిమీద చేతులువైచి నిలబడ్డాడు, ఎమిల్.

హార్డిట్ పండెగాండ్రు లిటావ్, మూర్ ఒకరి నొకరు కాగలించుకొని ప్రేక్షకులను ఆకర్షించకలిగారు.

నైనాడుంటాడ్జి, గిజేలా మార్ మేయర్ సంతోషంగా ఒకరితో ఒకరు పరిచయం చేసుకొన్నారు.

వీమన్ ఫెల్టర్, కాజెన్ షేవ్లు ఎంతో శ్రీవంగా పోటీచేసి మంచి స్నేహితులయ్యారు.

యథా పిపాసులు వివిధ దేశాలమధ్య నిర్మించిన అడ్డుగోడలను ప్రపంచయువక బృందం కూలద్రోసింది. ఓటానిమి గ్రామంలో సోవియట్ మిత్రులకు వీడ్కోలు

చెబుతూ, అమెరికన్లు యిలా అన్నారు : “మన మందరం ఒకే విధంగా ఉన్నామని తెలిసికొని చాలా సంతోషంగా ఉంది!”

“సుహృద్భావంగల మీ అమెరికన్ ప్రజలందరికి మా ప్రణామాలు అంద జేయండి అని సోవియట్ ఆటగాండ్లు జవాబు చెప్పారు.

ఎక్కడా సాధ్యంకానిది హెల్సింగ్గీలో పూర్తి అయింది. సోవియట్ బృందం నాయకుడు రోమన్‌వ్, 600 మంది పత్రికా ప్రతినిధులు హాజరయిన సమావేశంలో యిలా ప్రకటించాడు :

“వివిధ జాతుల ఆటగాండ్లు, భిన్నమైన రాజకీయ తత్వాలు నమస్కరించేవారు, ఒక్కచోట కలసి మెలసి ఉండుటవల్ల ప్రపంచంలోని ప్రజలందరూ స్నేహంగా, శాంతిగా ఉండే ఉద్దేశం కలవారని రుజువైంది.”

అన్ని దేశాల ప్రతినిధుల అభిప్రాయం యిదే.

ఈ జీవనం ఎమిల్‌ను చాలా ఆనందం కలిగిస్తుంది. ఆతని నిష్కల్మష హృదయం, ఆతని కంఠమందో స్నేహితులను సంపాదించిపెట్టింది. రెండవ విజయం తర్వాత అందరి అభిమానానికి ఆతడు కేంద్రమయ్యాడు. ఆతనిని గూర్చిన వ్యాసాలను పత్రికలలో ప్రముఖస్థానం యిచ్చేరు. ఆవేశపూరితమైన వైల్దని ఆనలంబించేవారు వ్యాసకర్తలు. అందరూకూడా ట్రాక్టీషియన్‌గా ఆతనిని మించినవాడులేదని అంగీకరించారు. ప్రతి పండ్లలోను, ప్రతిక్షణం ఏం జరగాలో ఆతడు ముందుగా నిష్ఠ యించేవాడు; అనంతమైతే పథకాన్ని ఒక్కక్షణంలో మార్చగల శక్తి గల దతినికి. ఒక పద్ధతికి కట్టుబడి, తన సామర్థ్యాన్ని, తన బలాన్ని సరిదిద్దుకోగలడు. ప్రత్యేకించి కనిపెట్టి తన పద్ధతులను మారుస్తూ వుంటాడు. సాధారణ పరిస్థితులలోకన్న ఎక్కువగా పండ్లలో తన శరీరంలోని శక్తు లన్నిటిని వైతన్యవంతం, ఫలవంతం చేయుటలో ఆతను ప్రజ్ఞావంతుడు.

ఎమిల్‌ను బాగా బోధపరచుకొనివారు, ఆతనినిగూర్చి అనుచితమైన మాటలను యింకా వాడుట జరుగుతోంది. ఉదాహరణకు : పరుగెత్తే ఎంజిన్ అంటారు ఆతనిని.

ప్రతి అడుగు ఆలోచించి వేసేవానిని గూర్చి, పథకాలను వెంట వెంటనే విజయవంతంగా మార్చుచేయగల ప్రజ్ఞానిధినిగూర్చి, యీ విధమైన మాటల నువ్వెవరైనా గించుట వివేకమనిపించుకోదు. అందులో, ఎవరిలో ఉత్తమ ఆటగాడికి ఉండవలసిన అన్ని గుణాలు యిమిడి ఉన్నవో, అట్టివానిని గూర్చి యీ విధమైన విమర్శలా ? ఆతని ప్రదర్శనలలో మానవాతీతమైన దేమీ లేదు. ప్రకృతి ఆతనికి అసాధారణ యోగ్యతలను ప్రసాదించలేదు. కఠినమైన బ్రెయినింగువల్ల, నిశ్చలమైన మనస్సువల్ల, బాధ్యతను గుర్తెరుగుటవల్ల, తన ప్రత్యేకతలకన్న ఎక్కువగా బాధల నోర్చుకోగలడు. దూరపు పరుగు పండ్లగానికుండే బాధలన్నీ యీతనికి ఉన్నవి. ఆతని ముఖమే దీనికి తార్కాణం. ఆతనికి కండరములు నొప్పి పెట్టాయి; ఆతని డొక్కలో నొప్పి; అందుచేతనే, ఆతన్ని ఎప్పుడూ అనుమానం వెన్నాడే ఉంటుంది. కాని, వీటి నన్నిటిని

ఏ విధంగా ఎమర్కోవాలో ఆతనికి తెలుసు. ఆతని విజయాలు అద్భుతవశాత్తు సంపాదించినవి కావు. మేకుల బూట్లు తొడుక్కొని పరుగు పందేలలో పాల్గొనే వారికి తెలుస్తుంది, విజయానికిదారి ఎంతగా బాధలతో నిండివుంటుందో.

పంచెగాడు తన త్రెయినింగు సమయంలో ఎట్టి యమయాతనకు గురికావలసి ఉన్నదో, అదరికి తెలియుట కష్టం. అనేకమంది యీ బాధలు భరించలేక వెనక్కు తగ్గుతున్నారు. కాని, ఎమిల్ ఓర్మితోనూ, పట్టుదలతోనూ అన్ని బాధలను జయించి విజయం సాధిస్తాడు.

ఎమిల్ హృదయం సాహస సముద్రం. అట్టి సహృదయుని ఒక యంత్రంతో పోల్చడం ఓర్వలేని తనమేనేమో ?

ఎమిల్ చల్లనికళ్ళూ, ఆతని దయామయమైన ఆత్మ యుగంలో ఉక్కువలె ప్రకాశిస్తాయి. నిద్రయగా తనమీద తాను పెట్టే నిర్బంధాలలోనే ఆతని బలమంతా ఉందని చెప్పాలి.

5000 మీటర్ల పందేనికి, మారథాన్ పందేనికి మధ్య 2 రోజులు మాత్రమే ఉన్నది. స్వదేశంనుండి, విదేశాలనుండి, అభిసేనియాలోను, బొంబాయిలోను, ఇంకా ప్రపంచపు మారుమూలలోను నివసించే జాతీయదేశస్తులనుండి తెలిగ్రాంతులు కరువు పడ్డాయి.

ఈ రెండు రోజులలోను ఎమిల్ తీవ్రంగా తలపోశాడు; తాను మంచి తియారీలో నున్నట్లు విశ్వాసమూ, పూర్తి బలమున్నదనే నమ్మకమూ కలిగి దృఢమైన మనస్సుతో ఉన్నాడు. తన దేశ గౌరవం హెచ్చించుటకు గతంకంటే ఎక్కువ ప్రష్ట చూపించగలడు. అందుకు ప్రబల ప్రయత్నం చేయాలి. ఇదివరకున్న బాగా పరుగెత్తేల ననుకున్నాడు. అందుకు శిక్షణ పొందాలి. మనస్సు కదులుబరచుకొని, మారథాన్ పందేనికి త్రెయినింగు ప్రారంభించాడు. మరొక్కరోజే వ్యవధి ఉంది.

పందేనికి ఏ వేగంలో పరుగెత్తాలో నిర్ణయించుకోవాలి. ఆతని స్నేహితులు ఎమిల్ ను గుర్తించలేకపోయారు. వారు నవ్వి, యిలా అన్నారు: వెనక చక్రం త్రేక మీద కాలుపెట్టేడు ఎమిల్ అని. ఎమిల్ చకితుడు కాలేదు. 42 కిలోమీటర్లు (26 మైళ్ళ 885 గజాలు) పందెంలో చివరివరకుసాగాలంటే సరియైన వేగం అవసరం.

ఆతని హృదయం, ఆతని శరీరంకూడా సంసిద్ధంగా ఉండాలి. ఇట్టి విషయంలో జాగ్రత్తగా మాట్లాడాలి. అసలు ఎమిల్ కు మాట్లాడుటంటే చికాకు. దేశభక్తినిగూర్చి ఎక్కువగా మాట్లాడడు. తన జీవితవిధానంలో ఆ దేశభక్తిని చూపించుటే ఆతనికి తెలుసు.

మేరథాన్ పందెంలో పాల్గొనుట ఆతనికి కష్టసాధ్యమైన పని. పరుగెత్తేవారి జాబితాచూస్తే, హేమాహేమీల పేర్లు కనుపిస్తున్నాయి. వారందరూ ఒలింపిక్ ఆటలకొరకు ప్రత్యేకంగా త్రెయినింగు అయినవారు. ఇలాంటి మేరథాన్ పరుగు పందెగాండ్రతో పోటీచేయుట కులభసాధ్యమైన పనికాదు. ఎమిల్ త్రెయినింగు భిన్నమైన పందేలకొరకు ఉద్దేశంపబడింది. ఈలాంటి మేరథాన్ పందెంలో ప్రవేశించుటకు ఎమిల్ కు యిదే ప్రథమం.

ఈలాంటి సమయంలో చెండు ఒలింపిక్ విజయాలను సాధించినవానికి కూడా నిద్రపట్టలేదు. ప్రపంచవీరుడుకూడా, పక్కమీద అటూ యిటూ నిద్రపట్టక, అశాంతితో దొడ్లతున్నాడు; లేచి కిటికీలోంచి చూస్తాడు; గుండె వేగంగా కొట్టుకుంటూన్న ట్రాటుంది; ఎలాగైనా కొంచెం సేపు నిద్రపడితే బాగుండు ననిపిస్తున్నది.

రేపు ఉదయం కఠినాతికఠినమైన చరిత్రాత్మకమైన, అత్యుత్కృష్టమైన పందెం ఎమిర్ కోరకు నిశ్చిహ్తూది. రేపే మేరథాన్ పందెపు దినం.

పందేలలో కల్లా పందెం

ప్రస్తుత పందేల వారంలో ఆఖరురోజు.

ఆది ఆదివారం జులై 27, 1952.

హెల్సింగీ ఆటస్థలం ఆఖరుసారి నిండింది. ఈ రోజు లోగడ అన్ని పందేలలో కల్లా ముఖ్యమైన పందెం, మేరథాన్ పందేన్ని చూచుటకు జనం తిండోప తండాల గా వచ్చేరు. ప్రపంచంలో దూరపు పరుగు పందేలలో ప్రావీణ్యం, ప్రతిష్ఠ సంపాదించిన వీరులు 68 మంది పాల్గొంటూన్న యీ కష్టతమమైన పోరాటంలో ఎన్ని అద్భుత సంఘటనలు జరుగుతాయో ఊహించలేం. దానికి ముఖ్యకారణం 68 వ పోటీ ధారు ఎమిల్ జిటోవెక్; ఈతడు గత 8 రోజులలో 8 వ సారి దూరపు పరుగు పందెంలో పాల్గొంటున్నాడు. అవకాశండా, యిత దూరపు పందెంలో యిత డెప్పుడూ పరుగెత్తలేదు. దూర మేమైతేనేమి, ఎమిర్ యందులో పరుగెత్తుతున్నాడంటే, యిదొక అద్భుత ప్రదర్శనంగా తయారగుటలో సందేహంలేదు.

ప్రేక్షకస్థానాలలో అనుమానపుకంఠధ్వనులు అక్కడక్కడ విన గుడుతున్నాయి. 5 కిలోమీటర్ల దూరాల కలవాటుపడ్డవాడు, మేరథాన్ అనుభవజ్ఞులతో పోటీకి సంసిద్ధుడగుట సాహసమని కొందరి అభిప్రాయం. అయినా వారే ఎమిర్, దేని మీదైనా మనసుంచితే, సాధించితీరుతాడనేవారు.

80,000 మంది ప్రేక్షకులు తా మేవిధమైన పందెం వీక్షిస్తున్నారో గుర్తించారు. ఒకజేబ్ ఎమిల్ ఓడిపోయినా, మానవ సాధ్యమైనదంతా ఆతడు సాధించాడనే చెప్పవలసివుంటుంది. మానవుడు కొన్ని అసాధారణ పరిస్థితులలోకూడ సాధించగల కార్యాలున్నాయని మాగ్గం చూపించాడు ఎమిల్.

18 వ ఒలింపిక్ ఆటలు ప్రారంభించిన ఆ సెప్టెంబరు దినానికి 2450 సంవత్సరాలు పూర్తి అవుతాయి. ఒక చిన్న గ్రీకు పైనికబ్బందం, అతిపలమైన పన్నియన్ సేనల

కమరుగా సముద్రానికి, మేరథాన్ అనే చిన్న పట్టానికి మధ్యనున్న సమస్థలంబో ఆరోహణ నిలబడింది. ఇది క్రీస్తుకుపూర్వం 490 సంవత్సరంబో జరిగిన చెండవ పన్నీయన్ యుద్ధంబోని సంఘటన.

ఆనాడు తలవనితలంపుగా ఆ చిన్న గ్రీకు వైస్యం శక్తివంతమైన విరోధి సేనలను ఓడించింది.

దేశం విరోధి బారిమండి తప్పించుకున్నదని, తన వైస్యంలో అతి వేగంగా పరుగెత్తిన వైనికునిద్వారా, ప్రజలకు సందేశం పంపాడు వైస్యాధికారి. మిస్సి యాడెస్ నుంచి ఏథెన్సువైపు పరుగెత్తివెళ్ళాడు.

ఆ యువవైనికుడు యుద్ధభూమి సందేశహరుని విజయగర్వం, విజయానందం ఆతని వేగాన్ని అధికం చేశాయి. భయంతో, సంశయంతో కృంగిపోతూన్న స్వదేశ స్థితి, ఆతని కాళ్ళకు రెక్కలు తొడిగింది. వాయువేగంతో అలాగే పరుగెడు తున్నాడు.

ఏథెన్సు నగరం చేరేడు. ఏక్రపాలిస్ నుండి విజయవాక్త్రుడు ప్రకటించాడు. అమితోత్సాహంతో మూట్లాడినాడు. పట్నమంతా ఆనందంలో మునిగిపోయింది. ఆతని కంఠస్వని నెమ్మదిగా ఆగిపోయింది. భూమిమీదకు ఒరిగేడు; ఆతని గుండె కొట్టుకోవడం మానేసింది. ఆయాసంవల్ల అసువులు కోల్పోయేడు ఆ వీరుడు.

ఆతని మృతశరీరం వైనిక లాంఛనాలతోను, పువ్వులతోను నిండిపోయింది.

అప్పటికే కొన్ని వందల సంవత్సరాలనుండి గ్రీకులు ఒలింపిక్ ఆటలను నిర్వహిస్తున్నారు. ఆ వీరుని సంస్మరణచిహ్నం ఏర్పాటుచేయాలనే దృష్టి, వారికి ఆ రోజులలోలేదు. కాని వేల సంవత్సరాలు గడిచినా ఆ సంఘటన మరపునకురారు. కొత్త తరాలవారు వచ్చారు. కొత్త మతాలు స్థాపితమయ్యాయి; కొత్త నాగరికతలు తలెత్తినాయి; రాజ్యాలు, దేశాలు అపశ్యమయ్యాయి; అనేకం శిథిలమయ్యాయి. ఆ ప్రఖ్యాత యుద్ధానికి పేరిచ్చిన పట్నం మాయమయింది. కాని మేరథాన్ నుండి సందేశహరుడుగా పరుగెత్తిన ఆ వీరుని సాహసం చరిత్రలో అమరత్వం పొందింది.

కొన్ని వేల సంవత్సరాలు గడిచాయి. భస్మీపటలమయిన, ఒలింపియడ్ చరిత్రకు పునరుజ్జీవం చేసినప్పుడు ఆటల భూమిలో నానాదేశాల ప్రతినిధులు సమావేశమయి సుహృద్భావాన్ని పెంపొందింపజేయాలన్న ఉన్నతాదర్శం పునర్జన్మ పొందినప్పుడు, ఆనాటి వైనికుడు పరుగెత్తిన దూరం ఒక పందెపు కొలతగా ఏర్పాటు చేయబడినది.

పోటీదాగ్ల క్షారిక శక్తికి, సౌశీల్యానికి అన్ని పందేలలోకి యీ పందెం పరిష్కరమిది. అందుచేతనే ఒలింపిక్ ఆటలకు చివరి హంశంగా దీనిని ఏర్పాటుచేశారు. చారిత్రక, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక కారణాలనుబట్టి ఆటలలో దీనికి అగ్రస్థానం వచ్చింది. మానవుని ఆధ్యాత్మికశక్తి పశుశక్తిని గలిచే అవకాశం ఈ పందేలలోనే కనబడుతుంది.

1896 వ సంవత్సరం ఏప్రిల్ 12 వ తేదీని మొట్టమొదటిసారి ఈ పందెం ప్రారంభమయింది. మేరథాన్ బహిరంగ ప్రదేశానికి, ఏథెన్సు నగరానికి మధ్య దూరం యీ పందెపు దూరంగా నిర్ణయింపబడింది. మొదటి విజయం సాధించిన

గ్రీకు గొల్లవాడు స్పిరీడియన్ లూయీ వంటినిండా ధూళితో, చెమటతో గమ్యస్థానం చేరగానే, గ్రీక్ రాజు ఆతనిని పరుగెత్తివెళ్ళి కలిసికొని కాగిలిచుకున్నాడు.

ఒలింపియడ్ చరిత్రలో యీ పందెపు విజయాల పేర్లు సువర్ణాక్షరాలతో చెక్కబడి ఉన్నవి:

లూయీ, గ్రీకు 1896 (ఏథెన్సు)
 థిటో, ఫ్రాన్సు 1900 (పారిస్)
 హైమన్, యు. ఎస్. ఎ. 1904 (సెంటులూయీ)
 హెయిస్, యు. ఎస్. ఎ. 1908 (లండన్)
 మేక ఆల్ఫర్డ్, డక్షిణాఫ్రికా 1912 (ప్రెటోరియా)
 కోలెమెయిన్, ఫిన్లాండు 1920 (హెల్సింగ్కీ)
 బ్రెన్రూన్, ఫిన్లాండు 1924 (పారిస్)
 ఎల్ క్వాఫి, ఫ్రాన్సు 1928 (పింట్స్)
 జబాలా, అస్ట్రేలియా 1932 (లాస్ ఏంజిల్స్)
 సన్, జపాన్, 1936 (టోక్యో)
 కబ్రేరా, అస్ట్రేలియా 1948 (లండన్)

ఇప్పటివరకు యీ పందెంలో గెలిచినవారి వేళ్లలో ఉత్తమమైనది జపాన్ ప్రతినిధిగా వచ్చిన కొరియన్ సన్ కు చెందినది. ఆతనివేళ్: 2 గంటల 29 నిమిషాల 19.2 సెకండ్లు. లండన్ లో జరిగిన గత ఒలింపిక్ ఆటలలో యీ పందెం గెలిచిన కబ్రేరా వేళ్: 2 గంటల 34 నిమిషాల 57.6 సెకండ్లు. ప్రతి పందెం, మానవ సామర్థ్యానికి, సద్గుణాలకు ఒక కొత్త పరీక్షాసమయం. ఎంతో కఠినమైన ప్రయత్నం గయినా, కొందరు ఆయాసంవల్ల, అలసటవల్ల పందెం పూర్తి అయ్యేవరకు పరుగెత్తలేక పోయేవారు; ఆవేశం, వేడి, ఆయాసంమూలంగా మధ్యదారిలోనే రిప్పుకొనేవారు. అందుచేత అనేక విశ్రాంతిస్థలములు యీ పందెపు చరిత్రలో నిండివున్నది. ఇవన్నీ కూడా మిల్లియన్లకు మించిన కథన సృజనకు తెస్తాయి.

1908 లో లండన్ లో, ప్రేడియంవద్దకు మూడు పందెంలో చేరింది ఇటలీ దేశస్థుడు డొరెడో. కాని, గమ్యస్థానం దాటేలోపుగా అలసటవల్ల, ఆయాసంవల్ల ఎన్నోసార్లు క్రింద కూలిపోయాడు. ఆతనిని లేవబెట్టారు, ఆతని చేతులు పట్టుకొని మిత్రులు ఎత్తవలసివచ్చినందున, ఆతనిని విజయానికి అనర్హుడుగా ప్రకటించారు.

1948 లో టోక్యో దేశస్థుడు గెయిర్ ప్రేడియంవద్దకు వచ్చేసరికి, ఆతని స్థితి చూచి ప్రేక్షకులు నిశ్చిహ్వలయ్యారు. గెయిర్ పూర్తిగా అలసిపోయి పడిపోయాడు. లేచి పరుగెత్తుటకు మనోబలంఉన్నా, కాళ్లు స్వాధీనంకాలేదు. అందుచేత కబ్రేరా ఆతనిని దాటిపోయాడు. విజయం సాధించాడు. ఎలాగో, గెయిర్ లేచి గమ్యస్థానం చేరుకొనే లోపుగా, ఇంగ్లీషు పందెంకాదు రిచార్డ్స్ ఆతనిని దాటిపోయాడు.

ఇలాంటి ఆశ్చర్యకారిణిచే సంఘటనలకొరకు ప్రేక్షకులు వేచి ఉండవచ్చును. అందరు పోటీదార్లు జయప్రదంగా అన్ని కష్టాలను అతిక్రమించి గట్టెక్కాలనే ప్రేక్షకుల కోరిక. కాని యిది ఎంత కష్టమైనకార్యమో అందరికీ తెలుసు. 20, 30, 50 కిలోమీటర్లు నడచే వేగంతో పూర్తిచేయుట చాలా కష్టం. కాని మేరథాన్ లో ఆగకుండా పరుగెత్తవలసి ఉంది. ఒక్కక్షణం విశ్రాంతి, ఒక్కక్షణం ఊపిరితీసుకొనేవేళ విషయాన్ని దొంగిలించగలదు. అందుచేతనే పందెపు వేగంతో పరుగెత్తి, చివరవరకు నిలబడగలిగిన పందెగాండ్రంటే, ప్రేక్షకులంత గౌరవం చూపిస్తారు.

అందరూ మంచితయారీలో నున్నారు. యూరప్, ఏషియా, ఆఫ్రికా, అమెరికా, ఆస్ట్రేలియాలనుండి ప్రతినిధులు హాజరయ్యారు. ఎవరి ప్రయోనింగు కఠినతమమైనదో, ఎవరి గుండె ధైర్యవంతమైనదో, ఎవరి మనోనిశ్చయం ఏమాత్రం బలహీనత నెరుగదో వానిదే విజయం.

స్త్రీల 'రిలే' పందెం - 4×100 మీటర్లు - జరుగుతుంది. ఈ రోజుల్లో స్త్రీలు ఎంతవేగంగా పరుగెత్తుతున్నారో చూస్తే చాల ఆశ్చర్యంగా ఉంటుంది. విజయంకొరకు, గౌరవంకొరకు, స్త్రీలు ఎంతైనా సాహసంచేస్తారు. జర్మను స్త్రీలు విజయంతమకు నిశ్చయమనుకొనేసరికి, ఎక్కడనుంచో ఒక నీగ్రో స్త్రీ వచ్చి టేపును దూకుకుపోయింది.

అదే మొదలు.

మూడున్నరయింది. 68 మంది పరుగెత్తుటకు సిద్ధంగా వున్నారు. లండన్ విజయంవంటిది సాధించుటకు ఆశిస్తున్న అష్టంతైనా దేశ్భటు డెహ్ లి కబ్రిరా నాయకత్వంక్రింద, ఆ దేశ్భటు ముగ్గురున్నారు. ముగ్గురు ఆస్ట్రేలియన్లు; ముగ్గురు సోవియట్ పందెగాళ్లు; వారి సమగ్రత ఎవరికీ తెలియదు. ముగ్గురు అమెరికన్లు; ముగ్గురు బెల్జియన్లు; ఇద్దరు జర్మన్లు; ముగ్గురు జపానీయులు; ముగ్గురు ఇంగ్లీషువారు. వారిలో ఒకడు జిమ్సీటర్న్స్: బ్రిటిషువారి ఆశలన్నీ అతనిమీదే. కెక్కులు - జట్ ట్ పె క్, నూరేక్.

పందెగాళ్ళందరూ తయారుగా ఉన్నారు. జపాన్ వారు చాలా చురుకుగా ఉన్నారు. ఎర్ర బనియన్ తో 908 వ నెంబరుగల కెకోస్టోవక్ పందెగాడు, అంత సమృద్ధుడంటేడు. వీదో అనిశ్చయంగా ప్రత్యర్థులందరినీ చూస్తున్నాడు; వారి సామర్థ్యాన్ని అంచనా వేస్తున్నాడు. అనుభవంపొందిన యంతమందిమధ్య జట్ ట్ పె క్ భయంగా ఉంది.

జట్ ట్ పె క్ మొదటి మరుసలోనే, బయటిఅంచన నిలబడ్డాడు. అంటే పందె గాండ్ర గుంపులో అదృశ్యమయిపోయాడు. అక్కడ అతనికి చాలా యిచ్చిందిగా ఉంది. పందెపు స్థలం సమగ్ర చిత్రం అతనియెదుట లేకుండాపోయింది. త్వరగా అటూ యిటూ తిరుగుటకు వీలులేని స్థితిలో ఉన్నాడు. ప్రజాభిమానం చూరగొన్న వారందరి నంబర్లు కంఠస్థం చేసికొన్నాడు. వారి నందరినీ తన దృష్టిపథంలోనే

ఉంచుకొన్నాడు. ఇంగ్లీషువారు, ముఖ్యంగా పీటర్స్, అడ్జంట్‌నియన్లు, స్వీడిష్‌వారు, ఇంకా యితరులు — అంత గొప్పవారు కాకపోయినా, వారి దేశపు పతాక ప్రతిష్ఠను నిలుపుటకు కంకణం కట్టుకున్నవారు. ఈ రోజు మొదటినుంచీ ప్రథమ శ్రేణిలోనే ఉండాలి ఎమిల్. ఈ విషయమై ఒక నిశ్చయానికి వచ్చాడు.

రి.రి. గంటలకు నిద్రలువేళ; ఆక్షణం వచ్చింది. అధికారి పిప్టర్ ప్రేల్చేకు. ప్రారంభ సౌష్ఠ్యం యివ్వండింది. పరుగు ప్రారంభమయింది.

బాణంవలె ముందుకు దూసుకుపోయాడు: తా నిన్నాళ్లు అలవాటు చేసుకొన్న వేగంలో వదలకుండా పోతున్నాడు. కాని ఆకస్మికంగా జాన్సన్ (స్వీడ్), పీటర్స్ (ఇంగ్లీషు), జోఫ్యు లేనికాళ్ళతో అస్టాం (పాకిస్థాన్) ఎమిల్‌ను దాటి ముందుకు పోయారు. మేరథాన్ పందెంలో యంత వేగంగా పరుగెత్తుట ఎమిల్‌కు ఆశ్చర్యం కలిగించింది. కాని వెనక పడిపోవుట అతని కంకికారం కాదు. ముందున్నవారు తన దృష్టిలోనుంచి తిప్పిపోకూడదు. తన కిష్టంలేకపోయినా, వేగం అధికంచేయక తప్పింది కాదు. మొదటి రి. ఘట్టాలలో ప్రథమ శ్రేణిలోని పందెగాండ్రలోనే ఉన్నాడు, ఎమిల్.

ప్రేక్షకులలోనివారంతా జి.టో.పె.క్‌ను ప్రశంసిస్తున్నారు. అతని వేరే ఎక్కువగా వినబడుతుంది. ఎమిల్ తన కృతజ్ఞత తెలిపేడు. వారివై పాకసారి చూచి, తల ఊపాడు. ఈ రోజు అందరిదృష్టి ఆరినిమిదనే ఉంది, ఆరిని కిష్టమున్నా లేక పోయినా. పోటీ ప్రారంభంనుంచి విజయాభ్యర్థిని ఆభినందించుట ఆచారంకాదు. విశ్రాంతి తీసుకొని మేరథాన్ పందెంలో ప్రవేశించిన అనుభవంల పోటీదాల్లతో పాటు ప్రవేశించిన జి.టో.పె.క్ ధైర్యాన్ని ప్రజలు మెచ్చుకున్నారంటే, ఆశ్చర్యంలేదు. అతని విషయం, అతని సాహసం అందరి హృదయాలను ఆకర్షించింది. అందరూ అతని విజయాన్ని కోరుతున్నారు.

అతను గెలుస్తాడా? అది అసాధ్యంగా కనుపించుతుంది అంటారు కొందరు. ఆ రోజులలో, నూర్ని 1500 మీటర్ల పందెం, క్రాస్ కంట్రీ పందెం 5000 మీటర్ల గలిచాడు. 5-కిలోమీటర్ల పందెం, 10 కిలోమీటర్ల పందెం గెలిచిన తర్వాత, మేరథాన్ పోటీ గలుచుటా? అసాధ్యం. అదొక మాూత్రిక సంఘటనగా పరిణమిస్తుంది ఆటల చరిత్రలో.

ఈ లోపుగా వ్రేడియంలో ఆఖరు పతకాలకొరకు పోరాటం జరుగుతుంది. కొన్ని ఆక్సజీయమైన పందెలు జరిగినవి; ముఖ్యంగా రిలే పందెలు. కాని, చాల మంది దృష్టి మేరథాన్ పందెపు ఫలితాలమీదనే ఉంది. ఫలితాలు తెలిపే బోర్డుపైనే అందరూ చూస్తున్నారు. ప్రారంభపు ఫలితాలకొరకు అందరూ నిరీక్షిస్తున్నారు.

5 కిలోమీటర్ల దగ్గరకు వచ్చేసరికి, మొదటి రిపోర్టు వచ్చింది. ట్రైపురైటరు వంటిదానిమీద నొక్కుతుంటే, బోర్డుమీద టైట్లు వెలిగి అక్షరాలుగా కనబడు తున్నవి. దాన్ని చూస్తే ప్రేక్షకులకు అప్పటి ఫలితం తెలిసింది. పీటర్స్, 15 నిమిషాల 48 సెకన్లలో ఆ దూరం పరుగెత్తేడు. అతడే అందరికన్నా ముందున్నాడు. అతని

వెనుకే, ఆతని దేశస్థుడు కావ్వ పరుగెత్తుతున్నాడు. వానిపెనుక స్వీడన్ కు చెందిన జాన్సన్, జట్లోవేక్, సోవియట్ పరుగుదారులున్నారు. మోస్కావెన్ కోవ్ లున్నారు.

అగ్రశ్రేణిలోని పోటీదాల్లు హెల్సింగీ వీధులగుండా పరుగెత్తినారు. ఒలింపిక్ ఆటలలో ముఖ్యమైన యీ పందెం చూచుటకు దూరప్రాంతాలనుండి అనేకులు వచ్చారు. పీటర్స్, కాచ్చెరాలనుగూర్చి వారు విన్నారు. బహుశా విజయం ఆయనే పొందవచ్చు. కాని, వారందరికీ జట్లోవేక్ మీద అభిమానం. అందుచేత ఆతనికి వారి ప్రోత్సాహమంతా. తన దేశస్థులు దూరంగా ఉండటాన్ని, వీరి అభిమానమే ఆతనికి ప్రత్యామ్నాయపు ఆనందం కలిగించింది. అకస్మాత్తుగా వీధులలో నిలబడిన ప్రజలలో నుండి జెక్ కంఠధ్వని వినిపించింది. హెల్సింగీ పందెములప్పుడు, పందెగాండ్ల వినోదం నిమిత్తం వచ్చిన యువతీ యువకుల నృత్యబృందంలోనివారే వీధులలో చేరి పాటలు పాడుతూ, జట్లోవేక్ కు ఆనందం కలిగించి యత్నించారు. అయినా జట్లోవేక్ సంతోషంగాలేదు. 5, 10 కిలోమీటర్లు గడచినవి; ఏమైనా యీ దూరాలు దీర్ఘంగా కనబడుతున్నాయి. ఇంతదూరపు పందేలకు జట్లోవేక్ అలవాటుపడలేదు. ఎక్కువ అలసట చెందకుండా పరుగెత్తాలని ఆతని ప్రయత్నం. ఆతని శక్తిని ఆపంత్తైనా వృధా చేయకూడదు. ఈ శక్తిఅంతా చివరి ఘట్టాలలో అవసరం. బలాన్ని క్షీణింపజేసే పీటర్స్ వేగం జట్లోవేక్ కి ఆశ్చర్యం కలిగించింది. కాని యింత వేగం చివరికి ప్రమాదం కలిగించదా? ఎత్తు పల్లాలలోనుండి ఆ వరుసలోనే పరుగు సాగిస్తున్నారు. 10 కిలోమీటర్ల సరికి మోల్కీ పట్నానికి చేరుకున్నారు.

ఇంట్లాండు, బంగారు పతకాన్ని సంపాదించుటకు పీటర్స్ మీదనే ఆధారపడి ఉంది. పీటర్స్ యిప్పటివరకు ప్రథమ స్థానంలోనే ఉన్నాడు. 10 కిలోమీటర్ల దూరం వచ్చేసరికి 31 నిమిషాల 55 సెకండ్లు పట్టింది. ఇదే రికార్డు వేళ 17 సెకండ్ల తిర్వాత జాన్సన్, జట్లోవేక్ లు 10 కిలోమీటర్లు దాటారు. కాక్స్ వారి వెనుక పడిపోయాడు. కార్నో ముందుకు తోసుకువస్తున్నాడు. తరువాత తక్కినవారు, ఒకరినంటి ఒకరు. ఇప్పటికి అంతిమవరస ఏ విధంగా ఉంటుందో ఊహించవచ్చు.

పోటీదాల్ల మధ్యశ్రేణిలో ఫిన్నులు హీలేనెక్, పులాక్కా అగ్రస్థానంలో ఉన్నారు. వారికి మాగ్గం పూర్తిగా తెలుసు. ముందున్న వారు త్వరగా అలసిపోతారని వారికి తెలుసు. ఎవరికి తెలుసు? ఇంకా ముందువరుసల్లో లేని పేరింకా పేర్కొనబడనివారెవరో యీ పందేన్ని గెలవవచ్చు! ఇంకా 30 కిలోమీటర్లవైన పరుగెత్తవలసి ఉంది.

తిరుగ్రిలా తర్వాత పందెం కఠినంగా ఉంటుంది. తరువాత కొండెక్కుట, దిగుట పందెగాళ్ళ ప్రాణాలను తీస్తుంది. నెమ్మదిగా జట్లోవేక్, స్వీడిష్ జాన్సన్, పీటర్స్ కు కలుసుకున్నారు. కలసి పరుగెత్తుట, అనుభవించిన కలసి కష్టం స్నేహాన్ని అభివృద్ధిచేస్తుంది. కష్టతీవ్రత తగ్గుతుంది. పరుగెత్తుతూ ప్రక్కనున్న వానితో మాట్లాడుదా

మని ఎమిర్ ప్రయత్నం. కాని యీ మధ్యనే కీరీ తనతో చెప్పిన విషయం స్థాపకం వచ్చింది: పరుగెత్తుతూ ముట్టాడుట కొందరికి యిష్టం ఉండదు. అందుచేత, జాన్ సన్ తో, ఎమిర్ ముట్టాడుటకు జుకి ఊరుకున్నాడు. అయినా ఆ స్వీడిష్ దేశస్థుడు జాన్ సన్ ముట్టాడుట ప్రారంభించాడు. పీటర్సును అందుకోవాలని ఎమిర్ ను సవాలుచేశాడు. ఇది ఇంకా తరుణంకాదని, అనేక భాషల్లో ఎమిర్ అతనికి బోధ పరచాడు; ఈ విధమైన వేగంతో తనకున్న అవకాశాలను పీటర్సు భ్రష్టం చేసికొను చున్నాడని చెప్పేడు. జాన్ సన్ తు స్వీడిష్ భాష తప్ప మరేమీ రాదు. ఎమిర్ చెప్పినది ఆతనికి బోధపడలేదు. అందుచేత జాన్ సన్ తో ఏకీభవించాడు.

15 కిలోమీటర్లు చేరేసరికి పీటర్సును యిద్దరూ కలుసుకున్నారు.

స్వీడియను పీటర్సు, జాన్ సన్ 47 నిమిషాల 58 సెకండ్లకు ఒకేసారి 15 కిలో మీటర్ల మార్కు దాటినారని వార్త వెల్లింది. జటో పెక్ 2 సెకండ్ల తర్వాత దాటాడు.

తరువాత 5 కిలోమీటర్లు ముగ్గురూ కలిసి పరుగెత్తేరు. అప్పుడు పీటర్సు కాళ్లలో బలతగ్గుతూంటే ఎమిర్ కనిపెట్టేడు. ఇతర పరుగు పందెగాళ్ళ కక్షినంతకు తాను వేగంగా పరుగెత్తి, క్షీణింపజేసినందుకు పీటర్సును నిందించాడు, ఎమిర్. పీటర్సుతో యిలాగన్నాడు:

“మాతో రా! ముగ్గురం కలిసి ఉన్నప్పుడు కష్టం మరుస్తాం”. పీటర్సు ఎంతో కష్టించాడు. కాని వారితో సమానంగా పరుగెత్తలేకపోయాడు. రోడ్డు ప్రక్కకు తప్పుకున్నాడు.

ప్రారంభంలో వేగంగా పరుగెత్తి, జటో పెక్ ను బెదిరిద్దామనుకున్న పీటర్సు, తన తప్పును గ్రహించాడు. ఆత డవలంబించినవర్గతి తప్పని తెలుసుకొన్నాడు. జటో పెక్ తన వేగాన్ని స్వాధీనంలో ఉంచుకున్నాడు. పీటర్సు అధికవేగంతో పరుగెత్తి అలగుటచెందిపోయాడు. జాన్ సన్, జటో పెక్, పీటర్సుమీద సానుభూతితో నెమ్మదిగా పోతే వెనకనుంచి వచ్చేవారు తమను కలుసుకుంటారని, వేగం అధికంచేశారు. 20 కిలో మీటర్లు 1 గంట 04 నిమిషాల 27 సెకండ్లలో పూర్తి చేశారు.

వారి వెనక పీటర్సు, కాక్స్, కెబ్రీ వచ్చారు.

ఆఖరు ఘట్టంవరకు యిదే వరుస. ఆ ఘట్టం ముగుస్తున్నవరకు వచ్చేవరకు ఎమిర్ ఆగలేకపోయాడు. ప్రారంభంలో వేగంగా పరుగెత్తుటవల్ల కొంత ఆయాసానికి కారణమయిందని తెలిసికొన్నాడు. దూరం తగ్గుతూండకపోతే, అలగుట ప్రారంభించి దన్నమాట. చివరవరకు సాగగలడా?

అవీ ప్రశ్న ప్రశ్నకులలో. రుట్ స్కిలావర్దకు వారిద్దరూ చేరేసరికి, పీటర్సు 7 సెకండ్ల వెనకనున్నాడు.

పీటర్సు విశ్రాంతి తీసుకుంటున్నాడా, ఆఖరుఘట్టంలో బలమంతా ఉపయోగించుటకు? పరుగెత్తలేక జటో పెక్ నిలబడిపోవడానికి అవకాశం కల్పిస్తున్నాడా? ఇంకా గమ్యస్థానం చాలాదూరమంది. ఇంకా చాలావేళ ఉంది అక్కడకు చేరుటకు.

పంజాగాళ్ళ ప్రతిఅడుగుతో పట్టుందావునకు వస్తూంటే, ప్రేక్షకులలో అలజడి అధికమవుతుంది. ఈ పోరాటం అంతేమయ్యే సమయం సమీపిస్తోంది.

ఆఖరుఘట్టానికి వచ్చేసరికి, మొదటిభాగం ఎందుకంత సులభంగా ఉందో గ్రహించాడు, ఎమిల్. ఇంతవరకు గాలి వెనకనుండి వారిని తరుముతుంది. ఇప్పుడు ముఖాలమీద విసురుగా కొడుతున్నది. అలసటతోపాటు, యీగాలి వీరిమీద విరోధం సాధిస్తోంది. ఎమిల్ తన వర్షపు ఎత్తగలిగినంత పెత్తన, వేడెక్కిన శరీరం చల్లండుటకు ఉపాయం కనిపెట్టేడు.

చివరయభులూకి వచ్చేముందు తాను, జాన్సన్, పీటర్సు, తక్కిన వారందరి కన్న ఎంతో దూరంలో ఉన్నారని అనుకున్నాడు. కాని, మళ్ళుపుతిరిగేసరికి దూర మంతగాలేదని గ్రహించాడు. అడ్డుపై నా బృందం కలిసింది; తరువాత కాన్సు, ఫెర్నెం డెజ్, బుడె, స్టార్లెన్, బోయీ, దివాట్టీరీ, బుసోటీ, డోల్రిన్ని వచ్చారు. చాలా మంది తమ వాచీలకు చూచుకొని వేళ ప్రకారం పరుగెత్తుతున్నారు. ఆఖరుదాడిలో వారుకూడా పాగ్గానేటట్టున్నారు.

తమకు పరిచయమైన ప్రకృతి దృశ్యాల మధ్యనుంచి పోతున్నారు. వాని శోభను, సౌందర్యాన్ని చూచుటకు వేళలేదు. ఆవరించే అలసటను అడుగడుగునా పారద్రోలాలి.

25 వ కిలోమీటరువద్ద జట్లోపేక్ మొదటిస్థానంలో ఉన్నట్టు, అప్పటికి 1 గంట 21 నిమిషాల 30 సెకన్లయినట్టు ప్రకటించబడినది. వాని వెనుకే జాన్సన్, అతని వెనక పీటర్సు, తరువాత ప్రమాదకరమైన అడ్డుంటినియను.

ప్రేక్షకస్థానాల్లో అలజడి అధికంగా ఉంది. ఈ విభిన్న మరొక్కగంట జరిగితే మేరథాన్ పంచేనికీకూడా ఒక రికార్డు ఏర్పడుతుంది. ఈ విషయం ఎవరిది కి లండన్ లోవలె కాచ్చరా దాడి ప్రారంభిచేటట్టుంది.

ప్రాథమిక చికిత్స కంట్రోల్ పాయింటువద్ద ఎవరో స్నేహితులు పళ్ళు, పళ్ళ రసం యివ్వబోయారు. జాన్సన్ వద్దనలేకపోయాడు; ఒక గ్లాసు తీసుకొని త్రాగేడు. ఎమిల్ గొంతుకకూడా ఎండిపోయింది. అతనికి ఫలహారం అవసరమే. కాని త్రాగ లేదు. తన కోరికను ఆపుకున్నాడు. ఒకచుక్క ద్రవపదార్థం ఆతని స్వస్థతకు పాడు చేస్తుందని తెలుసునింగు. సమయంలో తెలుసుకున్నాడు. త్రాగడం మొదలుపెడితే త్రాగాలనే బుద్ధి పుట్టుతుందిగాని, పరుగెత్తుదామని ఉండదు. మన శరీరవాంఛల తృప్తిలో పడిపోతే మనం వానికి దాసులమయిపోతాం.

అందుచేతనే ఎమిల్ దాహం త్రాగడం మానివేశాడు.

కొండ ఎక్కాడు. సునాయాసంగా దిగేడు. ఒక్కసారి తలత్రిప్పి చూసేసరికి, మిత్రుడు జాన్సన్ ఎంతోదూరం వెనక ఉన్నాడు. అతనికొరకు వేచి ఉండాలా; జాన్సన్ సరిగా పరుగెత్తలేకుండా ఉన్నాడు. మళ్ళుపు దగ్గర పళ్ళరసం త్రాగుటకుల్ల వచ్చిన అపాయాన్ని ఎదుర్కొంటున్నాడు. తనతో ఎంతో విశ్వాసంగా వస్తూన్న

స్నేహితుని వెనకవుంచి వెల్లిపోవుటకు జట్టోపేక్కు ఎంతమాత్రం యిష్టంలేదు. కాని చేయవలసిందేమోలేదు. ముఖ్యంగా దక్షిణాదివారు, మిదమిదకు వస్తున్నారు.

25 వ కిలోమీటర్ చాలానుంది ఆశలకు దహనస్థానం. పందెపు విషాద చ్చాయలు అటుముకొంటున్నాయి. ఇంగ్లీషువారి అభిమాన పోటీదారు కాక్స్, రోడ్డు ప్రక్క మురికిగుంటలో పడిపోతే, ఎత్తి పైగిరమిద తీసుకుపోవలసి వచ్చింది.

25 వ కిలోమీటరువద్దకు 1 గంట 21 నిమిషాల 30 సెకండ్లలో జట్టోపేక్ చేరుకున్నాడు. జాన్సన్ 5 సెకండ్లు ఆలస్యంగా చేరేడు. జట్టోపేక్తో సమానంగా జాన్సన్ వెళ్ళలేదన్న సంగతి స్పష్టమయింది. క్షణక్షణానికి పీటర్సు వెనకబడి పోతున్నాడు.

ఎమిల్ ఒక్కడే ముందు పరుగెత్తుకుపోతున్నాడు. ఇంకా 15 కిలోమీటర్లు పరుగెత్తవలసిఉంది. ఈసారి ఒంటరిగాలేడు. వీధులకు యరుప్రక్కలా జనసమూహం లున్నవి. అయినా అందరూ ఆతనిని వదలేసినట్టయింది. అలసట అధికమయి శరీరాన్ని స్వాధీనం చేసుకుంటూన్నట్టయింది. రోడ్డురావిడికి పాదాలు నొప్పిపెడు తున్నాయి; బొటనవేళ్ళకింద బొప్పిలు పొక్కినవి; చిరిగిన ఆతని జోళ్లు కాళ్ళలోకి గుచ్చుకుపోతున్నాయి. ఆతని కండరాలకు బలం పోతుంది. వేగం తగ్గించకుండా పరుగెత్తుటకు పట్ల గట్టిగా దిగించవలసివచ్చింది.

పత్రికా ప్రతినిధుల కారు ఎమిల్ ను కలుసుకొంది. జట్టోపేక్, అలసట చిహ్నాలులేకుండా సులభంగా పరుగెత్తుతున్నాడని వారు వ్రాసుకున్నారు.

ప్రజలుకూడా, వీధులలో నిలచి ఎమిల్ ను చూస్తూ, ఆతను పడే ఆవస్థలను గమనించలేకపోయారు. బాహ్యంగా ఉత్సాహంగా ఉన్నట్టుకనబడ్డాడు. అత సెంత కష్టపడుతున్నాడో ఆతనికి తెలియాలి.

30వ కిలోమీటరు. ఒలింపిక్ స్టేడియంలో వేళ్లు తెలియజేసే బోర్డుమీద యీ విధంగాఉంది.

జట్టోపేక్ - 1 గంట 38 నిమిషాల 42 సెకండ్లు.

జాన్సన్ - 1 గంట 39 నిమిషాల 08 సెకండ్లు.

పీటర్సు 58 సెకండ్లు వెనుకనున్నాడు; కార్నో ముందుకు పోయాడు; కార్నెరా కూడా తేడాను తగ్గిస్తున్నాడు. ఫెర్నండెజ్ ఆతనితోనే వున్నాడు.

పీటర్సుబలం క్షీణదశకు వచ్చింది. కాక్స్ ప్రయత్నం వదిలేసినప్పడు, పీటర్సు గెలుస్తాడని ఆశించాడు. కాని పీటర్సు నడక తడబడుతుండడం చూస్తే చివరివరకు సాగేటట్టులేదు. 31వ కిలోమీటర్ లో ఆతని పని పూర్తి అయింది. కూలబడిపోయాడు; లేవలేకపోయాడు. నిబంధనలకు వ్యతిరేకంగా, ఆతనికి మంచిచ్చి పందెంలోకి పంపించారు, అతని స్నేహితులు. కాని మరొక 100 మీటర్లు వెళ్లేసరికి కుప్పలాగ కూలి పోయేడు.

ఎమిల్ పరుగెత్తుతూనే ఉన్నాడు. ఆతని కాళ్ళు పీకుతున్నాయి. ఆతని గుండెలమీద మేకులు కొట్టినట్టయింది. అతను పరుగెత్తుతున్నాడో, లేక అతని కాళ్ళ

క్రిందరోడ్డు అదృశ్యమయిపోతూండో తెలియకులేదు. ఆయాసాన్ని తగ్గించుకొనుటకు చేతులు వ్రేలాడవేశాడు. నోరుతెరచి గాలిలోనికి పోనిస్తున్నాడు. పిడికిళ్లు బిగించాడు; పరుగెత్తుతున్నాడు.

స్వదేశంలో ప్రజలు వందలు, వేలు రేడియోలదగ్గర వార్తలకొరకు వేచి వుంటారని గ్రహించి ఉంటాడు.

దురదృష్టంకొద్దీ విమర్శలు ఆలస్యంగా వచ్చాయి. జట్‌పెక్ పేరు ఎక్కడైనా వినబడుతుందేమోనని, అన్ని మీటర్లలోను వార్తలకొరకు శ్రోతలు వెదకేరు. ఏ భాషలో వ్యాఖ్యలు వస్తేనేమి, ఆ ప్రియమైన పేరు వినబడితే చాలు; జట్‌పెక్ పేరు ఆవేశపు తీరపుల నుద్య వివరాలుతూనేఉంది. మధ్య మధ్య 'ఎమిల్' అని వినబడుతూంది. జట్‌పెక్ విజయం తేధ్యంవలె కనబడుతూంది.

35 వ కిలోమీటరువద్దకు జట్‌పెక్ వచ్చేసరికి జాన్సన్ 300 మీటర్లు వెనుక నున్నాడు. జాన్సన్ స్థానానికి ప్రమాదం తెస్తూన్నది కార్నో. ఇప్పటికీ ఫలితం నీళ్ళయివయినట్టే. జట్‌పెక్ ను ఓడించగల శక్తి ఎక్కడా కనబడదు. ఆతని వెనుక నున్నవారు చాలా దూరాన్నున్నారని ప్రక్కనుపోయే కార్నోనుంచి వచ్చిన వార్త ఆతనిలో విశ్వాసం కలిగించింది. ఇప్పుడతనికి బలహీనమనేది లేదు. ఇంక ఉన్నది కొద్దిమీటర్లే కదా!

వీధుల ప్రక్కల బారులుతీర్చిన ప్రేక్షక సమూహం "హైవా, జట్‌పెక్!" అని కేకలు వేస్తున్నారు.

"టాయినిస్ మార్క్" — "రెండవ మార్క్".

హెల్సింగ్ పరిసరాలలోని పార్కులను సమీపిస్తున్నాడు, ఎమిల్. ప్రజల అరుపులకు అంతులేదు. ఈ కేకలు అతనికి సాధారణంగా ఉత్సాహమిచ్చేవి. తల నొప్పితో అతని కణతలు బ్రద్దలయిపోతున్నాయి.

ఆ మెత్తనిమాగ్గం కొంత సౌకర్యంగా ఉంది. అయినా అధికం అవుతున్న అలసటను అణచడానికి బలంకావాలి.

ఇంటివద్ద మైకులతో, ఆతని కేమీ సహాయం చేయలేముకదా! పిడికిళ్లు బిగించి, జట్‌పెక్ మాగ్గంలో నడుచుటకు మంచి తీర్మానాలు చేసుకొంటూ "ఎమిల్, చివరివరకు సాగాలి!" అని కోరుకుంటుంటే చేయగలిగిందేముంది!

ఒక రిపోర్టరు యిలా గన్నాడు: "1,00,000 మంది ప్రేక్షకులున్నారు. అన్ని దేశాల ప్రతినిధులు హాజరయ్యారు. అనేక భాషలలో వారు మాట్లాడుతారు. కాని ఆక్షణంలో వారి భావాలన్నీ ఒకేవిధంగా ఉన్నాయి. అందరూ జట్‌పెక్ గలవా లంటున్నారు. మరెవ్వరినిగూర్చిగాని వారు మాట్లాడరు. ఒలింపిక్ ఆటలలో యింతటి విజయాన్ని సాధించిందెవరూలేరు."

ఈతలలో అంత్యపోటీలు జరుగుతున్నాయి. ప్రకటనచేసే అధికారి, క్షమాపణ కోరుతూ, చల్లని కంఠంతో యిలా గన్నాడు: "క్షమించండి, నేను మరేమీ

మాట్లాడలేదు. మారథాన్ పందెం వార్తలు ఆవేశం కలిగించేవిగా ఉన్నాయి. ఇక్కడ జరుగుతూన్న దేవీ, జట్లోవెక్ విషయంతో పోల్చిచెప్పడానికి వీలులేదు."

ఆతని మేర వలకుండా ఉచ్చరించే ఆవేశపూరిత కంఠస్వరాలన్నీ, ప్రేక్షక స్థానాలనుండి ప్రతిస్పందించే విజయ ధ్యానాలనధ్య ప్రపంచపు ప్రశంసలు తొంగి చూస్తున్నాయి. జట్లోవెక్ పరుగు పందెగాళ్ళందరికీ రాజై కూర్చున్నాడు.

40 కిలోమీటర్లు — ఆఖరు ఘట్టం.

ఎమిల్ వేళ : 2 గంటల 15 నిమిషాల 10 సెకండ్లు.

కాల్వోది రెండవ స్థానం : వేళ 2 గంటల 17 నిమిషాల 25 సెకండ్లు. వాని వెనక జాన్సన్, కాలబెరా, ఛాయి.

స్టేడియంలో అన్ని పోటీలు ఆగిపోయాయి.

హెల్మింగ్స్ వీరులనుండి బయలుదేరిన కోలాహలంవల్ల మారథాన్ పందెపు ఆఖరు వేళ సుూపించిందని బోధపడింది. కాబోయే విజయుడు దగ్గరకు వస్తూన్నాడు. మేరథాన్ విజయద్వారం ఆతని నావోనిస్తోంది. గమ్యస్థాన సామీప్యం జట్లోవెక్ అడుగులను తొందరపెట్టింది.

రాజ్ సీక్స్ ధ్వజం నతిక్రమించి వెనుకనుండి బ్యాండు వాయిద్యం విని పిస్తుంది. పతక బహూకరణ సమయంలోనే యీ బ్యాండువాయిద్యం సాధారణంగా వినిపిస్తుంది. ఈ రోజు ప్రత్యేకంగా పరుగు పందెగాండ్ల చక్రవర్తిని వాయిద్యాలు పలుకరిస్తున్నాయి. విజయగ్రేసరుని ఆహ్వానించుటకు మారథాన్ సింహద్వారం తలుపులు తెరుచుకుంటున్నాయి. ఆ మహాత్తర ఊణం దగ్గరకు వస్తూంది. వేల సంవత్సరాల క్రిందట పరుగెత్తిన చరిత్రాత్మక వీరుని మహాత్తర గాధతో వెనకేసుకున్నట్టిది యీనాటి యీమహోజ్వల ప్రదర్శన. ఆ నాడు ఆ వీరుడు "కాంతి సంక్షింప బడింద"ని సందేశం యిస్తూ అసువులను కోల్పోయాడు. ఈనాడు మరొక ఊణంలో విజయమందుకుంటున్న మధ్య స్టేడియం ప్రవేశిస్తూన్న వీరుడుకూడా ఒక సైనికుడే. ఈతని ఆకాంక్షకూడా కాంతి పరిరక్షణే.

అంతులేని బాధతో పోరాడుతున్నాడు ఎమిల్. ఆతని సర్వస్వం ఒడ్డాడు. తన దేశీయులు ఎంత బలవంతులూ, ఎంత మనోనిశ్చయం కలవారో ఎమిల్ రుజువు పరచ దలచుకున్నాడు. అందమైన తన దేశంకోసం, శ్రమకీలులైన తన ప్రజలకోసం, ఉన్నతాదర్శమైన కాంతి స్థాపనకోసం విజయం సాధించాలనుకున్నాడు, ఎమిల్.

ద్వారం తెరుచుకుంది; విజయనికారకు నిశ్చింతాంది. ప్రేక్షకులు ఆవేశంతో రేచినిలబడిపోయారు.

అంతులేని ఆ ప్రజల హృద్ధ్యానాలమధ్య జట్లోవెక్ స్టేడియం చేరుకున్నాడు. రంగులచీపాలు, విజయుడు గమ్యస్థానం చేరుతూన్నట్టు చూచిస్తున్నాయి. ప్రజల కోలాహలపు కరటాలు స్టేడియం గోడలను దాటి లోపలంతా నిండిపోతూంటే, జట్లోవెక్ విజయగౌరవంతో లోనికి ప్రవేశించాడు. అతడు ఫిన్ దేశస్థుడుగానే భావింప బడుతున్నాడు.

నలభైదేశాలనుండి నలభైమంది ప్రకటనదారులు, జట్టోవేక్ పేరును వణకే కంఠాలతో ఉచ్చరించారు. గమ్యస్థానం చేరుట కింకా కొన్ని వందల మీటర్లుండి, పోరాటం ఆఖరుభాగంలో ఎమిల్ ముఖంలో ధైర్యం ప్రతిబింబిస్తూంది. అతని జుట్టు తడిసి ముద్దయిపోయింది. చెక్కిళ్లు మాడిపోయాయి; నుదురు పాలిపోయింది.

నిటారుగా నిలబడి కాస్త రూడించాడు. వగ్బ తొడలమీదనుంచి జారి పోతుంది; వైకి తీయుటకుకూడా అతనికి ఓపికలేదు.

రెండు అమృతవిజయాలు ఆ పందెపుమాగ్గంమీదే సాధించాడు జట్టోవేక్. అక్కడే, యిప్పుడతడు మిగిలిన బలమంతా ఉపయోగించాలి.

గమ్యస్థానం చేరుటకు ఇంకా 200 మీటర్లు పరుగెత్తాలి. మా భావాలన్నీ ప్రాప్తనలుగా మారినవి.

“నువ్వు చివరవరకు సాగాలి, తప్పదు, ఎమిల్! మమ్మలను తలచుకో.”

ఎమిల్ పరుగెత్తుతూనే ఉన్నాడు. ఇప్పుడు కణతల నొప్పి, కండరాలలో నొప్పి, పాదాలమీద బొబ్బలు మరచిపోయాడు.

ఫాటోగ్రాఫర్ల కెమెరాల చప్పుడు గట్టిగా వినబడుతుంది. కాని 100000 ప్రేక్షకుల అణుపులలో యిది అణగిపోయింది. ఒక వీరుని ధైర్యాన్ని గురించి ఈ వీరుడే ఏమిటి, మానవాళిలోని ధైర్యగుణాన్ని ప్రసంసితూ బయలుదేరిన ఒక పాటలాగుంది, ఆ లక్షమంది ప్రేక్షకుల కోలాహలం. మానవుని మనోబలం అసాధ్యమవుతున్నదికూడా సాధించగలదని జట్టోవేక్ ఋజువుచేస్తున్నాడు. ఒకవారం రోజులలో యిది మూడవ అత్యున్నత ప్రక్షా ప్రదర్శనం.

“జట్టోవేక్! జట్టోవేక్!”

ఆత్మర్యం, కృతజ్ఞత, ప్రశంసలతో ప్రేక్షకుల హృదయాలు నిండిపోయినవి.

పందెం చివరకు వచ్చింది. ఆ తెల్ల టేపు పిలుస్తూంది. ఎమిల్ విజయం సాధించాడు. దేనికొరకు అతడు పోరాడుతున్నాడో, అతనికి తెలుసు. అతను సంతోషంగా ఉన్నాడు. చిరునవ్వు నవ్వుతున్నాడు.

నలభై భావలలో ప్రపంచ మారుమూలలకు ఈ మరువరాని విజయ గాథ రేడియోద్వారా ప్రసారమవుతుంది.

హర్ష ధ్యానాలు ప్లేడియంలో ప్రతిధ్వనులు చేస్తున్నాయి. ప్రకటనాధికార్లు వారి మైక్లలోనుంచి మాట్లాడలేకపోతున్నారు. చెప్పిందే చెబుతున్నారు. ఆ ప్రియయైన పేరును మరల మరల ఉచ్చరిస్తున్నారు.

ఇల్లడగ్గర, మా రేడియోలడగ్గర గట్టిగా అరవలేం; మాట్లాడలేంకూడా. మొఖాలు తిప్పేసుకుంటాం; తలలు వంచుతాం; చెమ్మగిట్టే కళ్ళను కనపడకుండా దాచుకుంటాం. ఒకరివైపు ఒకరం చూడమేమి? దేన్నిగూర్చి మనం సిగ్గుపడాలి? నీ కళ్ళింటా నీళ్లున్నాయి, నా కళ్ళింటా, నీ కళ్ళింటా. మనందరి హృదయాలు హృదయంతో అద్భుతయ్యాయి. గర్వం, ఆనందం, కృతజ్ఞతతో మనం నిండిపోయాం.

నైనా ఆఫీసరు, జేక్ పొరుగు ఎమిల్, మనందరికీ బంధువర్యాదు. ఆ మధ్య, ఆ నిక్కరుతోనే తన దేశస్థులవద్దకు పరుగుత్తుతాడు. తన దేశానికి తన సందేశాన్ని పంపమని ప్రకటనాధికారంతో చెప్తాడు. మే మంతాకూడా ఆతనికి అనుచున్నామని ఆతనికి తెలుసు.

ఎవరి సహాయం అక్కర్లేదంటాడు. కరడుగట్టిన అలసటంతా ఒక్కసారి ఆతనిని కృంగితియవచ్చు. ఇంకా కొంచెం ఓపిక పట్టాలి.

సోవియట్ శ్రీ స్పిరిటర్ యిలా పలకరించింది: “ఎమిల్! నీ పరుగు అద్భుతం.”

ఆమె పళ్ళరసం తీసుకువచ్చి యిచ్చింది. కాని తాళకూడదని ఎమిల్ కు తెలుసు. ఆమె ఒక నారింజపండు యిస్తూంది.

అందరికీ అమితమైన సంతోషం కలిగింది. అందరూ ఆతనిని అభినందించారు. తరువాత అందరి అభినందనలకున్న అందమైనది, దానాయించిన ముద్దు (దీనికొకే ఫోటోగ్రాఫర్ నిక్షిప్తున్నారు.)

ఎమిల్ వేళ : 2 గంటల 28 నిమిషాల 03 సెకండ్లు. మేరథాన్ పందెంలో కూడా ఉత్తమవేళను నిర్మించాడు, ఎమిల్. తన ప్రజలకు మరొక అద్భుతమైన బహుమానం యిచ్చాడు.

అజ్ఞాతమైనా దేశస్థుడు కార్యో రెండవవాడుగా ప్రేమియం ప్రవేశించాడు. ఆతనివేళ : 2 గంటల 25 నిమిషాల 25 సెకండ్లు. హస్తాధ్యక్షులు తుపాసులాగ చెలరేగాయి. ఆతనిని అభినందించిన మొదటివ్యక్తి జిటోవెక్. ఎమిల్, ఆతనిని కాగలించుకొని ఆతని చేతిలో ఒక నారింజతోన పెట్టెడు.

జిటోవెక్ యీ పందెంలో పాగ్గానకపోతే, ఒక విదేశీయుడు, కార్యో గలిచేవాడే.

మూడవ స్థానం స్వీడ్ జాన్సన్ ది. వేళ : 2 గంటల 26 నిమిషాల 07 సెకండ్లు. తరువాత తక్కిన వారందరూ ఒకరి తర్వాత ఒకరు, అందరూ అనుభజ్ఞలు, ఖ్యాతి గాంచినవారు. అందరూకూడా ఎమిల్ మనోబలానికి లొంగిపోయారు.

బాయి (కొరియా) 2 గంటల 26 నిమిషాల 36 సెకండ్లు; కార్యోసెన్ (ఫిన్) 2 గంటల 28 నిమిషాల 41.8 సెకండ్లు, కార్పెరా (లండన్ విజయుడు) 2 గంటల 26 నిమిషాల 42.8 సెకండ్లు.

డొబ్రోనీ, పులాక్కా, ఇంగ్లీషు పందెగాడు ఐడెం, దక్షిణాఫ్రికావారు హోవాద్లు, లూట్, ఆస్టింగ్ (స్విడ్) డైగిగాల్ (యు. యస్. ఎ.) కాడలిన్ (చిరీ) వాన్ డీజాండీ (హాలండు), ఆస్టెన్ (నార్వే) మిక్కోహిలేనిస్ (1946 యూరోపియన్ మీరుడు) తర్వాత వచ్చినవారు. తరువాత, దెబ్బియన్ దేవాక్షేరీ, దక్షిణాఫ్రికా దేశీయుడు కేత్, సోవియట్ మాస్కోవెన్కోవ్ వచ్చారు. ఈతని వేళ లండన్ లో కార్పెరా గలిచినప్పటివేళకంటే తక్కువ. దీనినిబట్టి పరుగు పరిమాణాలు ఎంతగా అభివృద్ధి అయ్యాయో బోధపడుతుంది.

ఇతరులకు తెలియనీయడంలేదుగాని, ఎమిల్ చాలా అలసిపోయినాడు. ప్రత్యర్థులతో పోల్చిచూస్తే అంత అలసటచెందినట్లు కనబడదు. కాని యిదివరకెప్పుడూ లేని అలసట అనుభవిస్తున్నాడు. అయినా అక్కడనుంచి కదలుటలేదు. ఆ గమ్యస్థానం దగ్గరే, శచ్చే ప్రతి ప్రత్యర్థిని చూస్తూ వారిని పలకరిస్తూ, వారి అవసరాలు తెలుసుకుంటూ, వారికి వెచ్చనిదుష్పలు కప్పతూ, వారికి పరిచర్యచేస్తున్నాడు. ప్రజలడిగేప్రశ్నలకు జవాబిస్తున్నాడు. నోటినిండా చిరునవ్వులే. తన ప్రత్యర్థులతో స్నేహంగా మాట్లాడుతూ, ఒలింపిక్ నీతిని ప్రకటిస్తున్నాడు.

“విజయం గొప్పది, అంతకన్నా గొప్పది అందరిస్నేహం.”

“జట్-వెక్ ! జట్-వెక్ !” అనే పిలుపులు లక్షకంఠాలనుండి ఆకాశాన్ని చీలుస్తున్నాయి. అటులేని హష్టపు కెరటం ఆతనివంకకు అదేపనిగా వస్తూంది. ఎంతోకాలం ఆతనినిగూర్చి మాట్లాడుకోవడానికి, అతని మూడువిజయాలు ప్రపంచ ప్రజలకు ఒక అవకాశం యిచ్చాయి.

విజయశీతంవస్తకు, మొదటిముగ్గుర్ని ఆహ్వానించినట్లు లాడ్ స్పీకర్లద్వారా తెలియవచ్చింది. ఆవేశంతో, మా జాతీయగీతం వింటున్నాం. 8 రోజులవ్యవధిలో 224 గంటలలో ఎమిల్ జట్-వెక్ ఒలింపిక్ రికార్డు వేళలలో మూడు అద్భుతమైన విజయాలు పొందేడు. ఇప్పటికి జరిగినఒలింపియడ్లలో ఎమిల్ ఉత్తమపోటీదారు.

క్రీస్తుకు పూర్వం 776 వ సంవత్సరంలో స్టేడియం పంపెం గెలిచిన గ్రీకు పోటీదారు కొరైబా పేరు ఇప్పటివరకు వింటూనేవుంటాం. పెంటాథ్లన్ పంపెం గెలిచిన కోరిస్ట పౌరుడు జెనోఫెన్ నుగూర్చి కవులు, చరిత్రకారు పొగడుతూనే ఉంటారు. హెల్సింకి ఒలింపియడ్లలో విజయం గాంచిన జట్-వెక్ పేరు క్రీడల చరిత్రలో ఒక సువర్ణాధ్యాయంగా చేరిపోతుందా? తప్పక చేరాలి ! మనదేశంలోనే కాదు, యావత్ ప్రపంచలోనూ ఎమిల్ విజయాలు మూడూ, రేకెత్తించిన హష్ట ధ్వనాలు ప్రతిధ్వనిస్తున్నవి; ఈ మూడింటిలో విలువైనది ఆఖరుది.

పంపెంగాడుగా యిదివరకెవ్వరూ అందుకోని శిఖరాల నందుతున్నాడు, ఎమిల్. ఉద్రేచ వ్యక్తిగా కాంతి ప్రియులైన ప్రజా బాహుళ్యపు హృదయాలకు వశం చేసి కొన్నాడు.

స్వదేశంలో ఆటగాండ్రేకాదు, కార్మికులుకూడా ఆతనినే ఆదర్శంగా పెట్టుకొని, వారి పనులలో ఉద్రేచ పరిమాణాలు తెస్తూ, దేశంలో సామ్యవాద తత్వం వేగంగా ప్రచారం కావడానికి తోడ్పడుతున్నారు. ఆవిధంగా యీ రంగంలోకూడా ఎమిల్ విజయాలు ఫలవంతములైనవి.

డా నా

మన కథ హద్దులను దాటకుండా, జటోపేక్ భార్య డానాను గూర్చికూడా కొంత తెలిసికోవడం న్యాయం.

కొందరు అనుకున్నట్టుకాక, ఎమిల్ కు డానా అంటే ఎక్కువ అభిమానం. ఆమె ఆతని జీవిత భాగస్వామిమూర్తిమే కాదు; క్రీడలలోనూహకారి. ఆతనికి నయనానికి ఆత్మవిశ్వాసం కలగజేస్తుంది. వైర్యం కలగజేస్తుంది. ఉత్తమ విజయాలను ఆతనిని ప్రేరేపిస్తుంది.

ఆమె ఒకసారి ఇలా అన్నది:

“ప్రతి పెద్ద పందెంలోను ఆతని ప్రక్కనే ఉన్నాను నేను. ఆతని ప్రక్కన భౌతికంగా లేకపోయినా, నా ఆర్థిక ఆతని ప్రక్కనే ఉంటుంది. ఆతనితోపాటు అన్ని అలజళ్లు, అన్ని యిబ్బందులు, అన్ని బాధలు అనుభవిస్తాను. ఆతను బాధ బాధపడితే నేనూ బాధపడతాను: ఆతను పోరాడుతూంటే నాలో ఉన్న మనోశక్తి సంతనూ ఆతనికి అందిస్తాను.

“నే నాతని ప్రక్కనున్నానని ఎమిల్ కు తెలుసు; ముఖ్యంగా ఆతనిలోని బలం క్షీణించి ఆఖరువరకు వచ్చినప్పుడు, ఆతని మహత్తర ప్రదర్శనంలో నామకూడా భాగమందని ఆత నన్నప్పుడు నాకు యెంతో సంతోషంగా ఉంటుంది.”

చిన్నప్పటినుంచి డానాను ఆటలమీద అభిలాష. గ్రామర్ స్కూలులో ఆమె ప్రదర్శనలు అసాధారణమని గుర్తించబడినవి. ఒక్క ఆటలలోనేకాదు, చదువులో కూడా తెలివితేటలు కనబరచేది. ‘ఎడ్లెటిక్స్’లో ఇతిర పిల్లలను ఓడించేది. వాలీబాల్, హాండ్ బాల్ ఆటలలో ప్రష్టచూపించేది. బాగా యాదతుంది. జిమ్నాస్టిక్స్ చేస్తుంది.

అలాగే, లాటిన్ భాషలోను, ప్రవృత్తిశాస్త్రంలోను అభిలాష ఎక్కువ.

చిన్నతనంలో “అమ్మా! హాండ్ బాల్ ప్రెయినింగ్ వుతున్నాం. అందుచేత ఆలస్యంగా వస్తాను” అంటూ వుండేది డానా, రిల్లీతో.

హేండ్ బాల్ కు తన జీవితం అర్పిస్తుంది. తనతోటి ఆటగాండ్ర మధ్య ఆమె కున్న అనందం మరెక్కడా ఆమెకు లేదు. ఇక్కడ, యీ చిన్న హేండ్ బాల్ క్లబ్బులోనే ఒక క్రొత్త ప్రపంచమొది తెర తొలగింది. ప్రపంచమంతా గులాబీ రంగులతో నిండి లేచని, కఠినమైన పని చేస్తేనేగాని కొంత విశ్రాంతికి అప్పుత వీర్వర దని ఆమె మొదటిసారి గ్రహించింది. ఈ వూహ హేండ్ బాల్ ఆటగాండ్ర నందర్ని సన్నిహితం చేసింది. వారికోసం డానా అన్ని ప్రవేశానికికూడా జంకుదు.

ఆటస్థలంలో యీ విశమత్వం అందర్ని ఆకర్షించింది. అజ్ఞాతంలోనున్న హేండ్ బాల్ ఆటగానిని ముందుకు తీసుకువచ్చింది. హేండ్ బాల్ జట్టుకు విజయం

తర్వాత విజయం చేకూరింది. డానా, ఆటలో తన శక్తిని రక్షించుకుంటూ, దాడిచేయ గల శక్తికల ధీరవనిత.

ఆమె ఎడ్లెటిక్సుకు చాలా ఆలస్యంగా వచ్చింది. అయినా ఆలస్యమనేది లేవనడానికి ఆమె తార్కాణం. ఆమె జావలిన్ చేత ధరించేసరికి 28 సంవత్సరాల వయసు. జావలిన్ విసురుటలో ప్రావీణ్యం సంపాదించేసరికి యింకా ఆలస్యమయింది. హేండ్ బాల్ జట్టునుండి దూరమయిపోవుట ఎంతమాత్రం ఆమెకు యిష్టం లేదు. అవీకాక వారి గ్రామంలో అవకాశాలుకూడా తక్కువ.

జావలిన్ విద్యలో ప్రావీణ్యం సంపాదించి, పండేలలో విజయం సాధించిన తర్వాతకూడా, హేండ్ బాల్ ఆటమీదే ఆమె అభిమానం. ఈరోజు ఆమె తన స్వస్థలానికిపోతే ఒకసారి హేండ్ బాల్ ఆడితేనేగాని, ఆమెకు తోచదు. ఆటలరుతువులకు మధ్య, యీ ఆట ఆడితే మంచి తయారీలో ఉండవచ్చునని ఆమె అభిప్రాయం.

డానా - ఎమిల్ ల దాంపత్య జీవితాన్ని గూర్చి ముందు అధ్యాయాల్లో చెప్పే ఉన్నాను. ఎమిల్ ప్రదర్శనలమీద డానా ప్రభావం ఉన్నట్లే, డానా ప్రదర్శనల మీద ఎమిల్ ప్రభావంకూడా ఉంది. సరియైన ట్రైనింగు లేనిదే విజయాలు సాధించుట కష్టమని ఎమిల్, డానాకు నచ్చచెప్పేడు. మానసిక శక్తి ఎంత ప్రధానమో కూడా డానాకు తెలియజేశాడు. ట్రైనింగులో యీ శక్తియొక్క అవసరం నొక్కి చెప్పేడు. వాతావరణం ఎలాగున్నా, ప్రతిరోజూ ట్రైనింగు తప్పకూడదు. జీవిత సౌఖ్యాలనుకూడా త్యజించవలసి ఉంటుంది.

ట్రైనింగు విషయంలోనూ, పోటీల విషయంలోనూ కొన్ని నిశ్చితమైన ఉద్దేశాలుండాలి. ఆ ఉద్దేశాలు వ్యక్తియొక్క సామర్థ్యానికి మించి ఉండకూడదు. ఉద్దేశాలు నెరవేరుతాయన్న విశ్వాసముండాలి. వాని నిర్వహణకు శక్తివంపన లేకుండా కృషి చేయాలి.

“డానా! 40 మీటర్లు విసరాలంటే, అది సాధ్యమనే విశ్వాసముండాలి నీకు.”

“డానా! 48 మీటర్లు నీవు విసరాలంటే, అది నెరవేరుటకు నీ యావత్తు మనోబలాన్ని ఉపయోగించాలి.”

“డానా 50 మీటర్లకు విసరాలనా నీ ఉద్దేశం. నీ మనస్సులో రోజూకు 100 సార్లు ఆ పరిమితిని దాటి విసరాలి. ఆ భావం నీ యావత్తు మనస్సును నిండి ఉండాలి.” ఇలా శిక్షణ గరవుతూ వుండేవాడు, ఎమిల్.

ఒక క్రొత్త కార్యం సాధించే ముందు యిద్దరికీ యివీ సంభాషణ. ఎమిల్ కు సాంకేతిక విషయాలు అంతగా ప్రధానం కాదు.

డానా ఎమిల్ అభిప్రాయాన్ని స్వీకరించి, అనుసరించేది. ఎప్పుడూ అలా అనుసరించినందుకు విచారించలేదు. ఆమెకు శిక్షణ ప్రతినిత్యం పరిపాటుయింది. ఆమె అద్భుత ప్రదర్శనలు ఎమిల్ సలహాకు నివర్తనాలు.

డానా జావలిన్ విసురుటలో ఎప్పుడు, ఎలా అభిలాష చూపింది ?

అది 1946 వేసవి. వ్యాయామశిక్షణ విద్యాలయంలో యింకా డానా విద్యార్థిని. ఎడ్లెటిక్స్ లో శిక్షణ కామె నక్కడకు పంపారు. ఇప్పటివరకూ, హేండ్ బాల్ ఆడుతూండేది. ఎడ్లెటిక్స్ లో ఆమెకు ప్రత్యేక అభిమానం లేదు. ఇక్కడకూడా వీలయితే సాయంత్రం బంతి ఆట ఉంటే ఆమెకు చాలా సంతోషం. ఆమె బంతిని తీసుకొని ప్రత్యర్థుల మధ్యనుంచి దాటుకొని, తప్పించుకొని పోతూంటే ఆమె సౌందర్యం, చాకచక్యం అద్భుతంగా ఉంటుంది. తన జట్టువారు బంతిని తన దగ్గర నుండి తీసుకొనడానికి ఉంటాటపడేవారు గాని వీలులేకపోయేది.

ఒంటరిగా కాలక్షేపం చేయుట ఆమెకు బాగా తెలుసు. బంతి మెట్టుక వానిలో చెట్టు మొరలునుండి అవతలకు పంపించుట ఆమె ప్రత్యేకత. ప్రతిసారీ ఆమె దీనిని చేయగలదు. అందుచేత ఛాంపియన్ షిప్ పండ్లలో డానా ప్రమాదకరమైన ప్రత్యర్థినిగా భావించబడేది.

చదువులో చాలా చురుకులేనది చూపింది. డానాలో హాస్యరసంకూడా ఉంది. చాలా పాటలువచ్చు. వినోదకరమైన ఒక క్రొత్త భావాన్ని ప్రచారం చేయుటకు ఆమె తర్వాతనే.

జావలిన్ విసరుటలో ఆమె ప్రావీణ్యం అచకోకుండా తెలిసింది. ఆమె శిక్షణ కార్యక్రమంలోకూడా ఇదొక అంశమంటారు. డానా వీ విషమైన భావం కలిగించలేకపోయింది. ప్రావీణ్యం ఉందనిగాని, లేదనిగాని చెప్పలేం. సరియైన ఫక్కిలో జావలిన్ పట్టుకొనగలుగుటే కష్టమైపోయింది. తిన్నని చేతితో జావలిన్ విసరుట కలవాటుకాలేదు (ఇప్పటికికూడా ఆమెలో అదే లోపం).

అది కాకుండా, తన శక్తిసంతా ఉపయోగిస్తుంది. సాంకేతిక విషయాలను గురించి ఆమెకు ఆలోచించుటకే వీలులేదు.

అభ్యాసం అయిపోయింది. ఉపాధ్యాయుడు జావలిన్ కట్ట పట్టుకొని పోతున్నాడు. అందులో ఒక జావలిన్ కనబడలేదు. వెనక్కు తిరిగి చూచేసరికి పేం చూశాడు !

డానా జావలిన్ దొంగిలించింది. దాన్ని తన యిష్టం వచ్చినట్టు విసురుతుంది. ఫౌంటెన్ పెన్ పట్టుకున్నట్టు పట్టుకుంది. చేయివంచి విసురుతుంది. అప్పట్వరకాత్తు ఆమె చెవి చీరుకుపోలేదు.

అయినా ఆ ఉపాధ్యాయుడు ఆమెకు వారించకుండా చూస్తున్నాడు. ప్రతి సారి 80 మీటర్లదూరంలో గడ్డిలో గుచ్చుకుంటుంది, జావలిన్.

ఇక్కడే భవిష్యత్తులో ఒక ఒలింపిక్ విజయం సాధించే వ్యక్తి బయలుదేరిందన్న మాట.

ఈ హేండ్ బాల్ ఆటకత్తెలో ఒక అసాధారణ ప్రజ్ఞ గుస్తమై ఉందని స్పష్టం.

మొదట, జావలిన్ విసరుటలో శాస్త్రసంబంధమైన జ్ఞాన సంపాదనకు ఆమె కుతూహలం చూపలేదు. హేండ్ బాల్ జట్టు కిడేమి ఉపయోగమనుకుంది. కాని రాను

రాను, యీ ఆటలో ఎక్కువ ప్రజ్ఞ సాధించుట కవకాశముందని గ్రహించింది. అప్పటినుండి, యీ రంగంలో ఆమె అందరినలహాను కోరేది, స్వీకరించేది.

త్వరగా ఆమె అసాధారణ బుద్ధిలం యందులో ప్రకాశించుట ప్రారంభించింది. ఉపాధ్యాయుడు ఏ విషయంకూడా రెండుసార్లు చెప్పవలసిన అవసరం ఉండేదికాదు.

దానా త్వరగా అన్ని విషయాలు గ్రహించింది. వారి పాఠశాలా క్రీడోత్సవంలో పాల్గొని 34.70 మీటర్లు విసరి, మొదటి బహుమానం పొందింది.

విద్యాభ్యాసం పూర్తిచేసి ఉత్తమ ఆదర్శాలతో, ఉద్దేశాలతో, సత్సలహాలతో, ఫాటోగ్రాఫులతో, ట్రేయినింగు పథకాలతో, ఒక కొత్త జావలిన్ తో దానా విద్యాలయం వదిలింది.

ఆమె కన్ను తెరిచితేటలవల్ల మొదటి ఛాంపియన్ షిప్పులలో పాల్గొనగలిగింది. ఆమె శిక్షణ అయిపోయిన 14 రోజులకల్లా 35.64 మీటర్లు విసరగలిగింది. నేషనల్ ఛాంపియన్ షిప్పుల రికార్డుకు దగ్గరగా వచ్చింది. రికార్డు: 36.50 మీటర్లు.

ఆ రోజులలో స్త్రీలు యీ ఆటలో పాల్గొనుట అరుదు. జావలిన్ విసరుట చూరే అరుదు. ఒక అజ్ఞాతస్త్రీ యింటికి ప్రావీణ్యం సంపాదించిందా అని, ఆశ్చర్యంతో ప్రజలు చెవులు నిక్కబెట్టుకొని వినుటకు ప్రారంభించారు.

రాష్ట్రాలలో నివసించుటవల్ల పోటీలలో ఒక సంవత్సరం వెనకబడిపోయింది, దానా. అది ఏలా జరిగిందో పాఠకులు ఊహించుకోగలరు. ఒక జావలిన్ పట్టుకొని ఊరు బయటకు అభ్యాసం నిమిత్తం ఒక యావతి వెళ్ళితే యిరుగుపూరుగువాళ్లు, బంధువర్గం నానామాటలు అవుట ఆచారం. ఆమె ఏదో తప్పుపని, పిచ్చిపని చేస్తూన్నట్టు అందరిభావన. అందుచేత జావలిన్ విసరుటయందు ఎక్కువ అభిలాషలేనివారు, ఆ ఆటకు తృప్తిచించుటలో ఆశ్చర్యంలేదు. దానాకు హేండుబాక్ ఆటయందు యింకా మోజుపోలేదు. 40 మీటర్లు విసరినా జావలిన్ గడ్డిలో గుచ్చుకోకపోతే, విసరిన వ్యక్తికి ఎంత విసుగుగా ఆకాభంగంగా ఉంటుందో ఆలోచించండి. గడ్డిలో గుచ్చుకోకుండా భూమిమీద పడివుంటే ఆ విసుగు లెక్కలోనికిరాదనే విషయం అందరికీ తెలిసినవే.

ఒకపథకం ఒకరి సలహా లేకుండా శిక్షణకు ప్రయత్నిస్తే దాని ఫలితమింతే.

ఆ రోజులలో దానా యీ అభ్యాసం వదిలివేయుటకు ప్రయత్నంచేసింది. 1947 లో ఆమె ఛాంపియన్ షిప్ గెలిచిన మాటనిజమే గాని, ఆమె స్రవరసం అంత బాగుండలేదు. జావలిన్ 32.36 మీటర్లుమాత్రమే పోయినది. పోటీలలో ఆమె అయిష్టంగానేపాల్గొన్నది. అప్పుడప్పుడు పోటీలకు ఆహ్వానం అంగీకరించేది. పాయింట్లను గెలుచుటకు ఆమె ఆహ్వానించేవారు. హైజంపులో, డిస్కస్ త్రోలో, 100 మీటర్ల పందెంలో రాష్ట్రీయపోటీలలో ఆమె సాధారణశ్రేణికి వైన ఉండేది.

ప్రత్యేకంగా డిస్కస్ త్రో అంటే ఆమెకు ఎక్కువ యిష్టం ఒకప్పుడు జావలిన్ కంటే దీనిమీదే ఎక్కువ మక్కువ వుండేది. ఎందుచేతనంటే, డిస్కస్ గడ్డిమీద ఎలాపడినా యిబ్బందిలేదు.

ఒకసారి పోలెండుకు ప్రయాణం నిశ్చయమైనప్పుడు, ఆమె శిక్షణమీద ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపుట మొదలుపెట్టింది. ఆ పర్యాయం క్రేకోపట్టణంలో చుంచి ప్రవర్తన మిచ్చింది. 36.05 మీటర్లు విస్తరతతో ఆమె జాతీయ రికార్డుకు కొంచెమే వెనక బడింది. మొదటి అంతర్జాతీయ పోటీలో విజయం ఆమె ఆశలను రేకెత్తించింది.

జయప్రసంగా జావలీన్ విస్తరతలలో ప్రష్ట చూపించుటకు డానాకు ఒక అవకాశం ఉంది. ఆమె కొన్ని సాంకేతిక లోపాలను సవరించుకొని, ప్రతినీత్యం శిక్షణ పొందవలసివుంది.

హేండ్ బాల్ పట్ల ఆమెకు అభిలాష. చాలా విచారంతో, తన జట్టు మిత్రుల వద్ద ఆమె సెలవు తీసుకుంది. ఆ తరువాత సంవత్సరం లండన్ లో జరిగే బలింపిక్ పోటీలలో పాల్గొనుటకు తయారు కావలసివుంది. 40 మీటర్లు విస్తరత దుర్లభమైన పనికాదు; ఏమైనా అభ్యాసం చేయవలసిన అవసరం మాత్రం ఉంది.

డానా - ఎమిల్ ల జంట, ఒకరి నొకరు ఎక్కువగా తెలిసికొంటున్న సమయం లోనే బలింపిక్ పండేటకు శిక్షణను తీవ్రం చేయవలసి వచ్చింది. ఎమిల్ ఆదర్శం, తన దేశానికి ప్రతినీధిగా పోరాడాలన్న కుతూహలం, ఆమెను తీవ్రమైన కృషికి పురిగొల్పాయి.

ఆమెను జయం వరించింది. లండన్ వెళ్ళేవారికి పరీక్షలుగా పరిగణించబడ్డ నేషనల్ ఛాంపియన్ షిప్పులలో 40 మీటర్లు దూరం విస్తరించి. నేషనల్ రికార్డును భగ్నం చేయుటే కాక, లండన్ కు టికెట్టు సంపాదించింది, డానా.

అదొక అమృతమైన ప్రయాణం. విమానంలో డానా, ఎమిల్ ప్రక్కన కూర్చోంది. ఆమె జావలీన్ లను ఎమిల్ జాగ్రత్తపరచేడు. లండన్ లో స్త్రీలను పురుషులకు దూరంగా ఉంచారు. అందుచేత ఒకరినొకరు అరుదుగా కలుసుకొనే వారు.

డానా, విదేశాలలో పోటీలలో పాల్గొనడం ఇది రెండవసారి. మొదటిది క్రేకో నగరంలో. రెండవది ఈ బలింపిక్ పోటీ.

మొదటి తరగతి పోటీలో డానా పాల్గొనుట కిదే ప్రథమం.

ఆమె ఆటలో ప్రారంభదశలో మాత్రమే ఉన్నది. అదీకాకుండా, ఉష్ణ వాయువులనుంచి ఆమె బాధపడింది. అలసిపోయింది. బలహీనంగా కూడా ఉంది.

అయినా అందరూ అనుకున్నకంటే ఆమె బాగానే నిర్వహించింది. ఇదివరకటి ఆమె ఉత్తమ ప్రవర్తనానికి దరిదాపుగా వచ్చింది. 38.64 మీటర్లు దూరం విస్తరించి. ఆమె 7 వ స్థానానికి వచ్చింది. చివరి ఘట్టంవరకు 4 వ స్థానంలో ఉంది. అంత్య పోటీలో ముగ్గురు ఆమెను వెనక్కు త్రోసేరు.

సోవియట్ పోటీదార్లు హాజరు కాకపోవుటతో, ఇదివరకటి ప్రపంచ రికార్డు స్థాపించిన అస్ట్రీయా దేశస్థుడు హెర్బానా బంగారు పతకాన్ని గెలిచాడు. ఆతనిదే బలింపిక్ రికార్డు 45.47 మీటర్లు.

జావలీన్ విసరుటలో అభ్యాసం తీవ్రం చేయాలనే కృతనిశ్చయంతో డానా యంటికి తిరిగి వచ్చింది. ఈసారి ఆమెది 7 వ స్థానం. ఇంక 4 సంవత్సరాలలో ప్రపంచానికి తన ప్రజ్ఞ చూపించుటకు నిశ్చయించుకుంది.

తిరిగివచ్చినవెంటనే జాగ్రత్తగా శిక్షణ ప్రారంభించింది. కొద్దికాలంలోనే జాతీయ రికార్డుపై అభివృద్ధి చూపించింది. సెప్టెంబరు 12న వియాన్నాలో 40.56 మీటర్లు విసిరింది.

1949 ఆటలపోటీలకు క్రమశిక్షణతో తయారయింది; మంచి ఫలితాలకొరకు ఆశించింది. ఈ శిక్షణ ఆమె శక్తిని హెచ్చించింది, అభివృద్ధికి పునాదిపడింది.

ఈ సమయంలోనే జట్లోవేళ్ల సహచరిగా ప్రేమ్ నగరానికి వచ్చింది, డానా. ఇక్కడ అభ్యాసానికి ఎక్కువ అవకాశాలు ఉన్నాయి. మంచి ఉపాధ్యాయులు కూడా ఇక్కడ లభ్యమయ్యారు.

ఆమె కారీరకబలంకూడా వృద్ధికావాలి. చలికాలంలో ఆమె పురుషుల జావలీన్ తో అభ్యాసం చేసింది. దాని వరుపు 1200 గ్రాములు. దానితో వందలసార్లు విసరుట అభ్యాసం చేసుకొంది. దీనివల్ల ఆమె కండరాలు బలిసినవి. అందుచేత 'విసరే వాళ్ళభుజం' అనే జబ్బుతో ఆమె బాధ పడలేదు.

వసంతకాలంలో ఆమె పరుగెత్తుట, ఉరుకుట అభ్యాసంచేసింది. దానితో ఆమె ప్రేయినింగు పూర్తిఅయింది.

అన్నిరంగాలలోను ఆమె నిర్వహణ, సాధన హెచ్చింది. ప్రతి పోటీలోనూ అభివృద్ధి చూపగలిగింది.

ఆ ఆటల ఋతువులో ఆమె కపజయమనేదే లేదు. జాతీయరికార్డును అనేక సార్లు భగ్గుమొనర్చింది.

19. VI క్రాకోలో 42 మీటర్లు

16. VII బ్రూనోలో 44.02 మీటర్లు

4. IX కాశీలో 45.27 మీటర్లు.

సెప్టెంబరు ఆఖరుకు, బుఖారెస్టులో జరిగిన అంతర్జాతీయ పోటీలో పాల్గొంది. ఆమె పద్ధతికి బాగా మెరుగు వచ్చింది. పరుగెత్తి విసరుట ఆమెకు ఎంతో సులభ సాధ్యమైంది. ఆమె 46.82 మీటర్లు ప్రవర్తనం, ఆమె పరిచితులకవ్వరికి ఆశ్చర్యం కలిగించలేదు. డానా అత్యుత్తమ ప్రవర్తనంతో ఆ ఆటలకాలం సమాప్తమయింది. సోవియట్ పోటీదాన్ల తర్వాత, ప్రపంచ విఖ్యాతులలో 5 వ స్థానం ఆమెకు లభించింది.

1950 ఆటల రుతువుకొరకు ఆమె ఆశతో ఎదురు చూస్తోంది. బ్రెస్లులో జరిగే అంతర్జాతీయ పోటీలలో తన ప్రజ్ఞ చూపించదలచింది. కాని దురవృష్టవశాత్తు పరిస్థితులు మారినవి.

ఆ వసంతంలో నల్లసముద్రంమీద, సోచీతీరపు ప్రదేశంలో సోవియట్ క్రీడా సంఘ అతిథులుగా ఎమిల్, డానాలు కొన్ని సుఖదినాలు గడిపారు.

జావలిన్ విసరే సోవియట్ ఉపాధ్యాయునితో ఆమె కక్కడ పరిచయమయింది. ఆమె ఆతనివద్ద తెలుసుకుని పద్ధతులలో తరిగిపోయింది. ప్రపంచ రికార్డు సృష్టికర్త స్మిత్స్కోనికీ చాలా కఠినమైన తరిగిపోయింది. ఆమె బరువులను ఎత్తి విసురుతుంది. తన బలాన్నింతా ఉపయోగించుకుంటూ ఒక యినుప కడ్డీతో శిక్షణ పొందుతుంది. ఈ కడ్డీ ఒకటిన్నర మీటర్ల పొడుగుంటుంది; దాని బరువు 10 పౌండ్లు.

మోకాలు వంచి, యీ కడ్డీని స్మిత్స్కోనికీ విసురుతుంది. ఈ విధంగా చేస్తే కాళ్లకు పని ఉండదు. పని అంతా శరీర మేధాగంజే. శిక్షణలో ముఖ్యమూత్రమిది. విసరినప్పుడు సోవియట్ స్త్రీలు తమ శరీరమంతా విసరే మార్గంపై నిలుపుతారు. దానాకు ఈ పద్ధతి అనుకూలం కాదు. ఫిన్నిష్ పద్ధతి ఆమెకి వుంది.

1950 ఆటల దుతువులో ప్రథమ పోటీలలో దాని అంతగా ప్రావీణ్యం చూపలేకపోయింది. పోలండ్లో జరిగిన అంతర్జాతీయ పోటీలో ఆమె సుశువుగా విజయం పొందింది. 42.22 మీటర్ల విజయం ఆమెకు సంతుష్టి కలిగించలేదు. ఆమె హంగరీ పోటీలో 48.48 మీటర్ల విసురుకు అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించింది. ఇది ఆమె 'ట్రాక్' దుస్తులలో ఉండగానే మొదటి 'రాండ్' లోనే జరిగింది. ఆమెకే యిది ఎంతో ఆశ్చర్యం కలిగించింది. జావలిన్ ఎగరెగిరి 'రికార్డు' మార్పుకు దాటి గుచ్చుతుంది. ప్రపంచ స్థానాలలో యిది 4 వ స్థానం ఆమెకు లభింపజేసింది.

యూగోస్లియన్ ఛాంపియన్ షిప్పులకు, ఆమె ఆకాపూరిత హృదయంతో వెళ్ళింది. కాని, ఆకాభంగం కలిగింది. ఆమెకు జలుబుచేయుటమూలాన బలం క్షీణించింది. అదీ కాకుండా, నిర్వాహకులు ఆమెకు 'స్లయ' చేసిన జావలిన్ గట్టిగా ఉన్నాయి. 41.84 మీటర్లలో 3 వ స్థానం ఆమెకు లభించింది.

1951 వ వసంతంలో ఆమెకు ఇబ్బందిచేసింది. అయినా పోటీలో గెలిచింది. 48.01 మీటర్ల విసర గలిగింది.

ఒక నెల తర్వాత బుడాపెస్టులో ఒక పోటీలో పాల్గొంది. తాను అత్యుత్తమ తరిగిపోయి ఉన్నదనుకుంది. వాతావరణం, పరిసరాలు ఆమెకు అనుకూలంగా ఉన్నాయి.

ప్రతిసారి ఆమె ప్రదర్శనలలో అభివృద్ధి కనబడింది. ఆఖరుకు ఆమె అద్భుత ప్రదర్శన మిచ్చింది. 49.80 మీటర్ల విసరింది.

ఇది బాంబు ప్రేలినంత పనిచేసింది. సోవియట్ స్త్రీ పోటీదార్లకు భీతికలిగించింది. అంటే, ఆమె ప్రదర్శనం అద్భుతశ్రేణికి ఎగిరిపోయింది.

ఆమె శిక్షణను యింకా తీవ్రంగా చేయుట మొదలుపెట్టింది. ఒక్కరోజు కూడా త్రొక్కినవిని మానలేదు. నవంబరు 1 వ తేదీనుంచి వాతావరణస్థితి ఎలాగున్నా, జావలిన్తో ఆమె కనబడేది. ఒక్కసారైనా, నాలుగు గోడలమధ్య ఆమె త్రొక్కినవిని అవలేదు. క్రిస్మస్ లో, పర్యవేక్షకులతో కొంత విశ్రాంతి తీసుకుంది. ఫిబ్రవరిలో కొంత బలం చేకూర్చుకుంది. ఆ తర్వాత ఆటల వేళవరకు తీవ్రంగా అభ్యాసం చేసింది. పోటీకి ముందు 3 వారాలుమాత్రం తీవ్రత తగ్గించింది.

శీతకాలంలో శరీరస్థితిని శక్తివంతం చేసికొనేందుకు ప్రయత్నించింది. చిన్న పరుగులు, హైజంపులు ఆమె అనుదిన కార్యక్రమం.

4 కిలోబరువులు విసరుటకుకూడా ప్రయత్నించింది. పర్యటాలలోకూడా ప్రతిరోజూ ఆమె ఇనపక్కటిలను విసరుట అలవాటు చేసుకొన్నది. ఇవి 80 సెంటీ మీటర్ల పొడుగు, రెండున్నర పౌండ్ల బరువుకలవి. ట్రెయినింగు వేళలలో సుమారు 50 సార్లు బలమంతా ఉపయోగించి విసరేది. మామూలుగా పరుగుతో, ఒక్కొక్కసారి 40 మీటర్లు విసరేది.

సాయకాలం 'చక్ష్ట ఎక్స్ పాండర్'తో అభ్యాసంచేసేది. ఈ అభ్యాసంమీద ఎమిల్ శ్రద్ధచూపి సరిగా చేస్తూందో లేదో పరీక్షించేవాడు.

జట్లోపేక్ యింటి హాలులో ఒక స్వీడిష్ నిచ్చెన, ఎక్కేతాడు ఉన్నాయి. దానా కొరకు ఎమిల్ వీనిని తయారుచేయించాడు. ఆటల కుటుంబంలో చాలా ఉపయోగమంది.

దానా, ఎమిల్ ఇద్దరూ క్రిస్టున్ సెలవులు పర్యటప్రాంతాలలో గడిపారు. అనవసరంగా ప్రమాదం వచ్చిపడుతుండేమానని ఎమిల్, స్పెయింగ్ చేయలేదు. దట్టమైన మంచులోమాత్రం పరుగెత్తుతూండేవాడు. దానాను పర్యటంమీదనుండి పొడుగాటి తాటితో నైకిలాగి, క్రిందికి దింపుతూండేవాడు. ఇలాగ చేస్తూన్నప్పుడు దానా ఒకసారి క్రిందపడిపోయింది. భుజం ఎముకలు జారిపోవుటవల్ల చెయ్యి వ్రేళ్ళాడిపోయింది. అంతగా నొప్పివల్ల కాకపోయినా, ఒలింపిక్ పంచేలలో అవకాశం పోయిందికదా అని ఎంతగానో ఏడ్చింది. జావలిన్ విసరేవాళ్ళకు భుజం కదిలిపోయిందంటే ఎంత ప్రమాదమా చెప్పాలా? అకస్మాత్తుగా దానా నవ్వింది. ఎమిల్ కు ఆశ్చర్యంచేసింది. దేవుడా, 'యిది ఎవంచెయ్యకదా!' అనుకుంది. అయినా దీనివల్లకూడా ట్రెయినింగుకు అంతరాయం కలుగుతుంది. కొద్దిరోజులలోనే అనుదిన అభ్యాసంలోకి దిగింది. హెల్సింగ్కి ఆశలు మళ్ళీ చిగిర్చాయి. పరిస్థితులు సానుకూలంగా ఉన్నాయి. కాని, ఒలింపిక్ అభ్యర్థులు ఎంత జాగ్రత్తగావుండాలో రుజువయింది.

ఫిబ్రవరిలో దానా ప్రత్యేకపు ట్రెయినింగులలోకి దిగింది. ప్రారంభంలో జావలిన్ అతి జాగ్రత్తగా విసరేది; వారానికి రెండుసార్లు పురుషుల జావలిన్ తో అభ్యాసం చేసేది.

ట్రెయినింగ్ సమయంలో 50 మీటర్లు 10 సార్లు అతి వేగంగా పరుగెత్తేది. పరుగుకు, పరుగుకు మధ్య 150 మీటర్లు నడచేది.

ఫిబ్రవరి అంతంలో 'హైట్ హ్యాండులు' అభ్యాసం చేసింది. ఈ కార్యక్రమం మే సెల అంతంవరకు సాగింది.

ఏప్రిల్లో, దానా 40-50 సార్లు విసరుట అభ్యాసం చేసింది. ఒక్కొక్కటి 40 మీటర్ల పొడవు. 6-10 సార్లు పూర్తి బలంతో విసరేది.

ఏప్రిల్ చివరకు ఆమె సాధారణంగా 45 మీటర్లు విసరేది. కీవ్ లో 46 మీటర్లే. జాతీయ ఛాంపియన్ షిప్పులలో 46.62 మీటర్లతో గెలిచింది. ఏదైనా పోటీ

ఉన్నప్పుడు, త్రైయనింగు కార్యక్రమం మార్చివేస్తుంది. 14 రోజులలో విసులు 60 వరకు హెచ్చించి నెమ్మదిగా 20 కి తగ్గిస్తుంది.

ఈ విధంగా డానా తన జీవితంలోకల్లా పెద్ద పందెమైన ఒలింపిక్ పోటీకి త్రైయనింగయింది.

జాతీయ ఛాంపియన్ షిప్పుల తరువాత, ఆమె కొంచెం అలసిపోయింది. కొంత విశ్రాంతి కోరింది. దక్షిణ బోహీమియాలో హైజంపు ఛాంపియన్ మోడ్రబోవాతో. కొన్నిరోజులు గడపింది. ఆట్టే త్రైయనింగు కాలేదు. వారు యాత్, బోటుషిక్లాన్లు, ఆతపన్నానంచేస్తూ కాలం గడపినారు. పూర్తిగా విశ్రాంతి తీసుకొని, క్రొత్త లుతో డానా హెల్సింగ్ కి చేరుకుంది. ఆమె ఆటపద్ధతులను మెరుగుపర్చింది. మంచి తయారీలో ఉంది. 1.45 మీటర్లు (4 అడుగుల 9 అంగుళాలు) హైజంపు చేయగలదు; 16 అడుగుల 5 అంగుళాలు 'లాంగ్ జంప్' చేయగలదు. 12 మీటర్లు బరువు విసరగలదు. జావలిన్ 46 మీటర్లు పంపగలదు; ఒక్కొక్కప్పుడు 46.80 మీటర్లవరకు విసరగలదు. ఇదంతా నాలుగురోజులకు పోటీ జరుగుతున్నదిగా.

ఇది శుభశూచకం. సాధారణంగా త్రైయనింగులోకంటే పోటీలో 4 మీటర్లు ఎక్కువ విసురుతుంది. ప్రతి విసురుకు మనస్సు కఠినంగా కేంద్రీకరించాలి. ట్రైయనింగులో యిది కష్టం. త్రైయనింగులో విసురులు తక్కువదూరం పోవుటకు యిదే కారణం. 50 మీటర్లవరకు విసరగలవని, ఆమెకు విశ్వాసం కలిగింది. అందుచేత రి వే స్థానం ఆమెకు తప్పకుండా రావచ్చు. ఈ సంవత్సరం సోవియట్ వారంతా 50 మీటర్లు విసరగలిగారు. వారిలో ఒకరిని బహుళా డానా ఓడించగలదు.

కాస్త్రీయంగా చూస్తే, డానా మంచియూలో ఉంది. ఈ సంవత్సరం ఆమె ఫక్కి విషయంలో చాలా కష్టపడింది. లోపాలను సరిదిద్దుకుంది. చాలవరకు ఆమె విసురు ఎడంవైపుకు వెళ్ళిపోతుంది. ఇంకా చెయ్యి వంచేస్తూంది. ఫిల్బుద్వారా ఆమె ఫక్కి సవరించుకుంది. ఆమె తన లోపాలను తెలుసుకుంది.

చాలా సంవత్సరాలు బోటనవేలు చూస్తున్నట్టి, మొదటివేలితో జావలిన్ పట్టుకొనేది. మధ్యవేలు ఉపయోగించుట ఫిన్నులపద్ధతి. కాని డానా తన పద్ధతిని మార్చడంకోలేదు.

ఒకరోజు హెల్సింగ్ లో, ఒకరిఫరీ ఆమె త్రైయనింగు పద్ధతిని కనిపెట్టి చూచాడు. ఆమె ఫక్కిని అతడు ప్రశంసించాడు. కాని ఆమె జావలిన్ పట్టుకొనే పద్ధతి అతనికి అంతగా మనస్కరించలేదు. డానాకు ఏమి తోచిందో ఎవరూ చెప్పలేదు. ఆ రిఫరీ తనజీవితంలో ఎప్పుడూ జావలిన్ విసరలేదేమో కాని అతడు ఫిన్ దేశస్తుడు. ఆమె ఫిన్నిషు పద్ధతి నమసరించి జావలిన్ పట్టుకొనేది. దాని ఫలితం అమెజ్జతం. ఆమె ఫిన్నిషు పద్ధతి నమసరించే విసరింది. 45 మీటర్లు దూరానపడింది. ఆమె బంగారు పతకాన్ని సంపాదించింది.

ఒక దివ్య గాథ

అనగా, అనగా...

ఒక విఖ్యాత పరుగు పందెగాడు. జావలిన్ విసరే ఆమెను ప్రేమించాడు. ఆమెకూడా ఆతనిని ప్రేమించింది. వారిద్దరికీ వివాహమయింది.

హెల్సింగీలో ఒలింపిక్ ఆటలయధ్యయి దివ్య ప్రేమగాథ, యింకా మనోహరంగా వర్ణించబడుతోంది. హేలిఫుడ్లో యీ ప్రేమగాథను ఫిల్మ్ తీయుటకు కూడా ఎవరూ సాహసించరని, ఒక అమెరికన్ రిపోర్టరు వ్రాశాడు. ఇదంతాగా వాస్తవాలికి దూరమైనదయినా యిదంతా నిజం; ఆ రోజే, ఆ గంటలోనే...

కాస్త ఆగింది. మనకి అంత తొందరయిదుకు. ఈ గాథ వివరంగా చెప్పదగింది, వినదగింది.

రెండవసారి ఎమిల్ తన మనోబలాన్ని పరీక్షించుటకు బయలుదేరుతూంటే, డానా దుస్తులను మార్చుకొనే గదిలో కొంచెం విక్రాంతి తీసుకుంటుంది. ఒక మూలకు పోయి, చెవులమీద ఒక ముతకగుడ్డ కప్పకుంది.

ఆమెకు పందెం చూచుటకు వెళ్లుట యిష్టమే. ఎమిల్ తన స్థానంకొరకు ఆసించాడు. కాని కఠినంగా కృషిచేయాలి. ఆమె ప్రేక్షక స్థానంలో ఉంటే, తన జావలిన్ విసరే పోటీసమయానికి ఆవేశం ఎక్కువవుతుంది. కాస్త, చేతులు వణికిపోతాయి. 5000 మీటర్ల పరుగుపందెం అయినవెంటనే జావలిన్ విసరేపోటీ ప్రారంభం.

డానామీద చాలా బాధ్యత ఉంది. తన ధోళపు కీర్తిని నిలబెట్టి, ప్రజల ఆశలు నెరవేర్చాలంటే ఆమె చాలా కష్టపడాలి. ఈసారి ఎమిల్ పాల్గొనే పందెనికి ఆమె వెళ్ళలేదు. స్టేడియంనుండి హస్తధ్వనాలు చెలరేగుతూంటే, తలమీదనుంచి రక్తకూడా కప్పకుంది; తన రావోయే పోటీమీద తన మనస్సున కేంద్రీకరించదలచింది.

ఈ సంవత్సరం ఆమె, లోపరహితంగా తరిఫీదయింది. ఈసారి ఆమెకు విషయం తప్పదు. తన జావలిన్ పట్టుకొని శీతోష్ణస్థితిని ఖాతరుచేయకుండా, త్రెయినింగుకని వెళ్తుంటే, ఆమె చేపలుపట్టడానికి వెళ్తుందని అందరూ అభిప్రాయపడేవారు సాయంకాలాలు అలసిపోయి యింటికి తిరిగివస్తే, ఒక్కొక్కప్పుడు ఎమిల్ వంటుచేయవలసినచ్చేది.

ఒక క్రీడల విలేజిరి పిచ్చినిశ్వాసంతో, ఎమిల్ తి బంగారు పతకాలను, డానా ఒక బంగారు పతకాన్ని గెలుస్తారని వ్రాశాడు. అంత వివేకం మరేదైనా ఉంటుందా! ఈ క్షణంలో ఆ విషయం ఎందుకు జ్ఞప్తికివచ్చింది : అనేక రోజులనుండి ఆమెకు ఆవేశం, అకాంతి ఎక్కువయినాయి. అయినా అలాగే జావలిన్లు విసురుతూనే ఉంది. తన పోటీ ఎలా పరిణమిస్తుందోనని ఆమె తనలో తాను ఆశ్చర్యపోతుంది.

ఎందుచేత ఇలా అయిపోతుంది. ఎమిల్ వలె, ఆమెకూడా ఆటలే తన జీవితప్రధానోద్దేశంగా భావిస్తూందా?

ఉదయం, ప్రారంభపు పోటీలలో సోవియట్ వారు డానాను మించారు. చూడినా 46.28 మీటర్లు, జీనీనా 45.95 మీటర్లు విసిరారు. డానా 45.75 మీటర్లు మాత్రమే.

ఈసారి యిదివరకన్నడూ చూపని పట్టుదల చూపుటకు నిశ్చయించింది. డానా. ఆఖరువరకు ఎమిల్ పోరాడినట్టు పోరాడుటకు ఉద్దేశించింది. అప్పుడు ఆమెకు రివ స్థానం వస్తుంది. కాని, గోర్కొవోవానుమాత్రం ఓడించితిరాలి.

మొదటి విసురులోనే ఆమె బలం, ఆమె మనోబలం పూర్తిగా ఉపయోగించాలి. పోటీ పెక్కుంటులు సాగుతుంది. ఉత్సాహం లేగిపోతుంది; అలసట, ఆందోళన ఎక్కువవుతాయి. మొదటి మూడు ప్రయత్నాలలోనే ఆమె పూనికతో విసరాలి.

అకస్మాత్తుగా ప్లేడియంలో కోలాహలం బయలుదేరింది. పెద్ద తుఫానువలె ఉంది. హృద్ధాన్యులు. అంతా నిశ్చలం. డానా తన తలమీద కప్పుకున్న రద్దీ లాగి పారేసింది; ఒక్కగెంతువేసి ప్రేక్షకస్థానాలవైపు పరుగెత్తింది. అప్పుడే జావలిన్ పోటీలకు అభ్యర్థులకు పిలుపువచ్చింది.

ఎవరైనా పరుగుపందెపు ఫలితం చెప్తారేమోనని, డానా నలువైపులా చూచింది. సోవియట్ క్రైయిసర్ మార్కోవ్ కనబడ్డాడు; డానా అతనిని అడిగింది. “ఎమిల్ కల్పావ్”ని అతను చెప్పేడు. డానాకు యీ సువార్త మొట్టమొదట చెప్పగలిగినందుకు అతను సంతోషించాడు.

డానా కృతజ్ఞత తెలియజేసింది. భర్త విజయం ఆమెకు ఏనుగుబలం ప్రసాదించింది. బలం, వైర్యం, ఆమెలో పోసినట్టయింది. అడుగు నిబ్బరంగా వేస్తూ నడచింది.

బంగారు పతకం చేత ధరించి, విజయ పీఠంవద్ద ఆపూర్వ గౌరవం పొంది, మెట్లుదిగి అప్పుడే వస్తున్నాడు ఎమిల్. ఆమె తన భర్తను కలుసుకొంది. డానా అతనిని తొందరగా అభినందించి, తన పోటీస్థలానికి వెళ్ళింది. అంత్యపోటీకి అందరూ సిగ్గుగా ఉన్నారు.

డెన్మార్కునుంచి వచ్చిన కెల్ స్పీ అప్పుడే జావలిన్ విసురుటకు తయారుగా ఉన్నది. ఆమె 46.28 మీటర్లు విసరింది.

తర్వాత డానా జావలిన్ ధరించింది. పత్రికా ఫోటోగ్రాఫర్లు కెమెరాలు ఆమెవైపు తిప్పి తయారుగా ఉన్నారు.

“నేను గెలుస్తానని అనుకుంటున్నారా” అని నవ్వింది, ఆమె విసరడానికి తయారుగా నిలచి. ఆమె హృదయంనిండా ఎమిల్ విజయగర్వమే. జావలిన్ గట్టిగా పట్టుకుంది; శిరస్సు వైకెత్తింది; ఎదురుగుండా స్థలమంతా ఒకసారి పరి

కించింది. ఆకస్మికంగా ఎమిల్ మాటలు జ్ఞాపకమొచ్చాయి : “మార్కుకు ఆవలకు విసురుతుకు మానసికశక్తి ఉండాలి.”

ఇప్పుడీమెకు ఆ శక్తి ఆవహించింది. విజయం సాధించుటయం దామెకు విశ్వాసం కలిగింది.

ఒక్క చిన్నపరుగు; వేగం కొంచెం అధికం చేసింది; జావలిన్ వెనుకకు వేసింది; బలవంతా ఉపయోగించింది, జావలిన్ విసిరి గాలిలోకి పంపించింది.

దానా, ఆమెకున్న బలం, ప్రావీణ్యం, ప్రష్ఠ, విశ్రాంతిలేకుండా చేసిన అభ్యాసఫలితం అంతా ఆ క్షణంలో ఉపయోగించింది.

జావలిన్, ఆమె చేతులకు వదలి చాలా ఎత్తుగా గాలిలోకి ఎగిరింది. అందంగా క్రిందికి దిగింది. 50 మీటర్లు, మార్కుకు దూరంగా పచ్చగడ్డిని దూసుకుపోయింది.

రిఫరీలు కొలత చేపులతో వచ్చారు. నోటీసుబోర్డుమీద పెద్ద నల్లటి అక్షరాలతో ప్రకటన :

50.47 మీటర్లు - క్రొత్త ఒలింపిక్ రికార్డు.

ప్రేడియం హర్షధ్వనాలతో నిండిపోయింది. ఆ అద్భుత ప్రదర్శనకు అంతులేని అభినందనలు ఆమెకు ముంచెత్తినవి.

పోటీనిగూర్చి మరి చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. ఈ పోటీ రి గంటల కాలం జరిగింది. ఆమె మరి విసరవలసిన అవసరం లేకపోయింది. మొదటి విసురులోనే యావచ్చుక్కిని ఉపయోగించింది. కాని దానాకు బలమైన ప్రశ్నార్థి చుడీనా ప్రతి విసురులో అభివృద్ధి చూపగలిగింది. ఆఖరు ప్రయత్నంలో 50.01 మీటర్లు విసిరింది.

ఆటగాండ్రందరూ “దానా!” “దానా!” అని కేకలువేయ మొదలు పెట్టారు. “ఘరా!” “ఘరా!” అని చుడీనాను ప్రోత్సహించుటకు సోవియట్లు కేకలు వేశారు.

పోటీ అయిపోయిన తర్వాత చుడీనా, జవినా, గోర్పకోవాలు దానాను కాగలిచుకొని అభినందించారు. సోవియట్ శిక్షకుడు యిలాగన్నాడు : “నా శిష్యురండ్రలో ఒకరు గెలిచినట్టే ఉంది, నాకు.

ఈ విధంగా దివ్యగాధ నిజమయింది :...ఒకరోజే, ఒకగంటే ఎమిల్, దానా యిద్దరూ ఛెకోక బంగారు పతకాన్ని గెలిచారు. ప్రపంచ ప్రచారంభంనుంచి ఒలింపిక్ ఆటలలో, మొట్టమొదటిసారి దంపతులిద్దరూ చేతిలో చేయిచేసికొని, ఒకే సారి రెండు విజయాలు సాధించారు.

జెకొస్లావేకియాలో ఒలింపిక్ విజయం పొందిన స్త్రీలలో యీమె ప్రథమం. ఆమె గౌరవాంధ్రం ప్రేడియంమీద జెక్ పతాకం మరొకసారి ఎగిరింది. జెక్ జాతీయగీతం ఆ చట్టని గాలిలో మూడవసారి వీచుటకు విందుగా వినిపించింది. ఆమె పట్టుదల, కృషి, మానసిక శక్తి విజృంభించినవి. దానాకు విజయం హస్తగతమైంది.

ఒలింపిక్ సమాప్తి

16 వ ఒలింపిక్ ఆటలు సమాప్తమయినవి. చరిత్రవృష్ట్యా, క్రీడలవృష్ట్యా, ఒలింపిక్ ఆకయాలవృష్ట్యా యిదివరకటి ఆటలకన్నా ఉత్తమక్రేటికి చెందిన వీ యెటి ఫలితాలు. ప్రపంచపు టన్నిదేశాలు పాల్గొన్నవి. మొట్టమొదటిసారి సోవియట్ పండ్లగాల్ల పాల్గొన్నారు. వారికికూడా విజయాలు లభించినవి. వివిధదేశాలకు, జాతులకు, రాజకీయ అభిప్రాయాలకు చెందిన అనేకమంది పరస్పరం స్నేహసాహాద్రాలతో ప్రవర్తించి, ప్రపంచకాంతికి శంఖుస్థాపన జేశారు.

ఎమిర్ దే ఎప్పుడూ పరుగులలో ప్రథమస్థానం. ఇతర సమయాలలో తన ప్రజలమధ్య కాలం గడుపుతాడు. ప్రజా రాజ్యమైన చైనాయుండి వచ్చిన ప్రతినిధి వర్గాన్ని తన మిత్రులతో కలిసివెళ్ళి పలకరించాడు. ఈ వర్గం ఆలస్యంగా వచ్చుట చేత ఆఖరు ఉత్సవంలో పాల్గొని, ఒలింపిక్ సభ్యత్వాన్ని మంజూరుచేసుకొని, వారి సానుభూతిని తెలిపింది.

ఫిన్నిష్ డెమోక్రటిక్ యువకులలో ఎమిర్ ఉపవ్యసించాడు. ప్రపంచకాంతి పట్ల తన అభిప్రాయాలను వారికి తెలియపరచాడు.

ఒలింపిక్ వ్యాయామ టోటీలో గలిచిన సోవియట్ పండ్లగాడు, చూకారిన్ మాటలుకూడా అందర్ని ఆకర్షించాయి : “ఈ ఒలింపియడ్ అన్నిటికన్నా ఎక్కువైంది. ప్రపంచంలో కార్మికులు, ఆటగాండ్లు, కాంతిగా జీవితాలను గడుపుట కిచ్చగిస్తారన్న విషయంలో నా సమ్మతం వచ్చింది.”

ఒలింపిక్ పతాకాన్ని మడతపెట్టేరు. ఒలింపిక్ ప్రేడియం నిర్జనమై, శూన్యంగా కనబడింది. ప్రపంచ యువకులు, వీడ్కోల్స్ తో, కరచాలనాలతో తమ మైత్రిని దృఢతరం చేసికొన్నారు. ఒలింపిక్ జ్యోతిని ఆర్పినారు. మిగిలిన బూడిదమాత్రం కాదు. అదొక దివ్యభావం. క్రీడలలో ఉత్సాహం కనబరచిన ప్రపంచ యువకుల హృదయాలలో ఆ జ్యోతి ఆరలేదు. ప్రపంచపు టన్ని అంచలకు ఒలింపిక్ భావాన్ని వారు మోసుకుపోయారు.

ఇదివరకు సగర్వంగా, యిలా గనేవారు : “రెండు ప్రపంచయుద్ధాల తర్వాత కూడా, ఒలింపిక్ భావం సజీవంగా ఉంది.”

అదే ఒక గొప్ప విషయం కాదు. యుద్ధాలనుండి బయటపడుటతోనే ఎవరూ సంతృప్తిపడ నవసరంలేదు. అన్నిటికన్న ముఖ్యమైనది అసలు యుద్ధాలను నివారించుట. హెల్సింగ్ కోలో జరిగిన యీ ఒలింపిక్ ఆటలు, ఈ ఒలింపిక్ సంస్థను యీ ఉత్తమ ఆదర్శంతో నింపినవి.

ఆటలలో ప్రత్యర్థులు ఒకరినొకరు ఆలింగనం చేసుకొన్నారు. ఈ ఉన్నత దర్శంలో వారికి గల నమ్మకాన్ని కరచాలనాలద్వారా ప్రకటించారు. ప్రపంచంలో

ప్రజలందరూ ఒక్కటే ప్రవృత్తిగలవారని, అందరూ పరస్పరం ప్రేమించుకొంటారని వారు సంతోషంతో గ్రహించారు.

ఒలింపిక్ కాంతి తత్వం ప్రపంచమంతా యింకా ప్రాకకపోవుట శోచనీయం; ఒక వంక ఒలింపిక్ పండు జరుగుతుంటే, కొన్ని ప్రాంతాలలో యింకా యుద్ధం కొనసాగుతుండడం విచారకరమైన విషయం.

హెల్సింగ్కిలో సమావేశమైన యువకులు, యీ పరిస్థితులను ఎదుర్కోవలసి వచ్చింది. ఉత్తమ ఒలింపిక్ ఆదర్శం ఒక్క క్రీడారంగంలోమాత్రమే అసలు కావలసింది కాదు. ఈనాటి యువకులు ఆవేశపు టాకలిని తృప్తిచరచుటకే ఆటలలో పాల్గొనుటలేను. వారి ఉద్దేశ ఆదర్శం ప్రపంచానికి ప్రయోజనకారి అని, దాని నందరూ గౌరవించాలని వారి ఉద్దేశం.

హెల్సింగ్కిలో వారు గడపిన ఆనందమయ దినములు ప్రపంచక్రీడల వీరుల ఉద్దేశాలను ధృవపరచాయి. ఈ ఉద్దేశాలతో వారి స్వదేశాలకు వెళ్ళి, వాటిని ప్రచారంచేయుటకు వారు నిశ్చయించుకున్నారు.

విలువైన అనుభవాలతో, క్రొత్తవిజయాలవల్ల కలిగిన విశ్వాసంతో, ఆనందంతో జెక్ ఆటగాండ్లు స్వదేశానికి తిరిగివచ్చేరు. వారి దేశానికి గౌరవం తెచ్చేరు. వారి సాహసం, ధైర్యం, కాంతిప్రియత్వం అన్ని దేశాలవారిని ఆకర్షించాయి.

“మాకు పవ్వుజెప్పిన కార్యాన్ని మేము నిర్వహించాం” అనగలిగాడు, జెక్ జట్టు నాయకుడు, సగర్వంగా.

లండన్ నగర వీవుల్లో వారి ప్రయాణం వియోత్సవంలా వుంది. హృద్ధ్యానాలతో, పుష్పప్రదానాలతో ప్రజలు తమ కృతజ్ఞతను తెలియజేశారు. అందరికీన్నా జట్లోపేకకు ఎక్కువ సన్మానం జరిగింది. క్రీడారంగంలోనేకాక, అన్నిరంగాలలోను యువకులు ఉద్దేశ ఆదర్శాలకొరకు జీవించవలసివుందని ఎమిల్ సందేశం యిచ్చాడు.

కొత్త రికార్డులు

ప్రతిష్టతో, ప్రఖ్యాతితో ఎమిల్ ఇంటికి తిరిగివచ్చాడు. ఇప్పటికి కింగ్ నిశ్రాంతి తీసుకోవడానికి సమయం వచ్చిందని ఎవరైనా అనుకోవటం కవకాశం ఉంది. కాని అంత సాధించిన వ్యక్తి యింకా ఎక్కువమంది కూర్చుకోవాలి అనుకున్నాడు.

ఎమిల్ పగటి వేరు. బలం విశ్రాంతి వల్లకాదు, యింకా ఎక్కువ కృషి కల్గి సంతోషించాలి.

హెల్మిట్స్ ప్రపంచంలోని ఉత్తమ పరుగు పందెంకొలిపింది. ఓడించాడు, ఎమిల్. బిలింగ్ రికార్డులను సాధించాడు. 5000 మీటర్ల పందెంలో మాత్రం జర్మన్ షేడ్ యొక్క వేగం కొంచెం అంతరించిపోయింది. అందుచేత తన వేగాన్ని మరల పరీక్షించుకుంటున్నాడు.

ఒకేసారి జరిగిన 5000 మీటర్ల పందెంలో అక్టోబరు 5 వ తేదీన పాల్గొన్నాడు. వేగం: మొదటి కిలోమీటరు 2 నిమిషాల 47 సెకండ్లు; రెండవ కిలోమీటరు: 5 నిమిషాల 35 సెకండ్లు; 3 వ కిలోమీటరు: 8 నిమిషాల 28.2 సెకండ్లు, 4 వ కిలోమీటరు: 11 నిమిషాల 17.2 సెకండ్లు.

4 కిలోమీటర్ల వేగం ప్రకటించబడగానే, స్టేడియం అంతా హర్షధ్వనిలతో నిండిపోయింది.

ఎమిల్ వేగం అధిగంచేయటం ప్రయత్నించాడు. కాని చేయలేకపోయాడు. అయినా, ఆ ఏటి కదే ఉత్తమ వేగం. ఆతని వేగం: 14 నిమిషాల 06.4 సెకండ్లు. కాని, తన బిలింగ్ రికార్డుకంటే తక్కువ వేగం.

ఒకసారి గత మంచి తయారీలో ఉంటే, దానిని పూర్తిగా వినియోగించాలంటాడు, ఎమిల్.

ఆరురాలు కాలం ఆతనికి మంచి అనుకూలమైనది. ఆతని ప్రజ్ఞ ప్రదర్శించుటకు, తక్కువదూరం పరుగు పందెంలో ప్రజ్ఞగల ప్రవృత్తులుండాలి. అందుచేత పెద్ద దూరాలకే పోటీపడ్డాడు. 15 మైళ్ళకు, 25 కిలోమీటర్లకు, 30 కిలోమీటర్లకు పున్న ప్రపంచ రికార్డులకు భగ్నంచేయడం దలచాడు. మొదటి రెండు రికార్డులు, ఫిన్లీష్ మేరథాన్ పరుగు పందెంకాదు మిక్కిలి హెచ్చుతక్కువ చేసింది. ఆఖరుది సావియట్ దేశీయుడు మాస్కా చెలిందా.

మాస్కా అడవి స్టేడియంలో అక్టోబరు 26 వ తేదీన రికార్డులమీద దాడి ప్రయత్నం ఏర్పాటుయింది. దురదృష్టవశాత్తూ, వాతావరణం బాగాలేదు. రాత్రంతా వర్షం కురిసింది. తెల్లవారగట్ట 4 గంటలకు కిటికీలోనుండి బయటకు చూచాడు, ఎమిల్. వర్షం పరుగుమార్గంమీద అలాగే కురుస్తూవుంది. చిన్న చిన్న నీటిగుంటలు పెద్ద చెరువులయిపోయాయి.

“ఇప్పుడైనా వర్షం ఆగితే, పరిస్థితులు చక్కాడతాయి.” కాని, వర్షం ఆగలేదు. 5 గంటల తర్వాత దేవుడు దయవలచాడు. క్రమంగా వర్షం తగ్గిపోయింది.

ఇంక పరుగుమార్గం బాగుచేయాలి. అసలు మార్గం మంచిది. అదీ కాక, మార్గాధికారి నైబీరా ఎంతో కష్టపడి, పందెం ఒక గంటకు ప్రారంభమవుతుందనగా, మార్గంతా పూర్తిగా బాగుచేయించాడు.

ఎమిల్ గడియారంలాగ పరుగెత్తాడు. తన పథకం ప్రకారం, వేగంలో తేడా లేకుండా పరుగెత్తాడు. ప్రతి కిలోమీటరుకు అభివృద్ధి కనుపించింది. 10 కిలోమీటర్ల

81 నిమిషాల 42 సెకండ్లలో పరుగెత్తేడు. తన రికార్డు భగ్నమొనర్చే పథకంకంటే 18 సెకండ్లు ముందున్నాడు. 17 వ కిలోమీటరులో అతివేగంగా పరుగెత్తేడు. వేగ : 2 నిమిషాల 04.6 సెకండ్లు. ఇప్పటికి 40 సెకండ్లు ముందున్నాడు. ఒకంటు అయ్యేసరికి 18,970.80 మీటర్లు పూర్తిచేశాడు. ఇది అద్భుత ప్రదర్శనం. చాల దేశాలలో యిది జాతీయ రికార్డులను సాధించి ఉండేది.

ఎక్స్ప్రెస్ ట్రైయిన్ వలె పోతున్నాడు. మొదట హెటేనెక్ 15 మైళ్ళ ప్రపంచ రికార్డును భగ్నమొనర్చాలి. ఎమిల్ 15 మైళ్ళ మార్కును 1 గంట 16 నిమిషాల 26.4 సెకండ్లలో దాటేడు. తరువాత రెండవ రికార్డు భగ్నమైంది. జి. టి. పి. కె. వేగ : 1 గంట 19 నిమిషాల 11.8 సెకండ్లు; హెటేనెక్ వేగ : 1 గంట 20 నిమిషాల 14 సెకండ్లు.

అన్ని మంచి ఫలితాలు, మూడేసి చొప్పున వస్తాయి. ఎమిల్ ముందుకు సాగి పోతున్నాడు. 2 వ రికార్డుకూడా భగ్నంచేస్తాడనే అందరి నమ్మకం. ఇంకా 5 కిలో మీటర్లు పరుగెత్తవలసి ఉంది. దూరం తక్కువే.

ఎమిల్ సులువుగా పరుగెత్తుతున్నాడు. ఆయాసపడుటలేదు. వేగం ఏమాత్రం తగ్గించకుండా పరుగెత్తుతున్నాడు. కండరాలబాధ లేకపోతే అంతేచాలు. అలాగయితే ప్రపంచ రికార్డులకు సంతోషంగా పరుగెత్తగలడు. అచ్చయ్య : ఈసారి అలాంటి అవాంతరమేమీ లేదు.

ఆఖరు ఘట్టం 16 నిమిషాలలో పరుగెత్తేడు. ఆతని కాళ్లు అతి వేగంగా ఆతనిని తీసుకుపోతున్నాయి. వారి ప్రశంసాపూర్వక హృదయాలు ఆతని ప్రదర్శనకే కాదు; ఆతని అందమైన పరుగెత్తే ఫక్కిని ప్రేక్షకులు మెచ్చుకుంటున్నారు. అనేక ప్రాంతాలనుంచి వచ్చిన జనం, వ్రేగేనుండి వచ్చిన ఆతని విభేయలు, కొరియన్ అతిథులు ఆఖరు ఘట్టంలో ఆతనికి అమితమైన ప్రోత్సాహ మిచ్చారు. 20 కిలోమీటర్లు పూర్తిచేసినవాడు, యింత వేగంగా ఆఖరు ఘట్టంలో పరుగెత్తగలడని ఎవరైనా పూహించారా!

పరుగెత్తుతూ, జి. టి. పి. కె. తన్ను ప్రశంశిస్తూన్న వారికి కృతజ్ఞతాపూర్వకంగా చేతులుపాడు, తా నమకున్న కార్యాన్ని సాధించగలిగాను కదా అని. ఆతనిలో సంతోషం పొంగుతుంది. చిఱునవ్వు పెరుగుతూ తాండవమాడుతుంది.

ప్రేక్షకు లాభినిపేరు అలాగ అరుస్తూనే ఉన్నారు. ఆఖరు మీటర్లలో ప్రజోత్సాహం కట్టుకు తెగింది.

గమ్యస్థానం దాటేడు. 2 వ ప్రపంచ రికార్డు ముక్కలయింది.

హెటేనెక్ రికార్డులు రెండింటిని, ఒక్కొక్క నిమిషం చొప్పున భగ్నం చేశాడు. మాస్కో పెన్ కోవ్ యొక్క ప్రపంచ రికార్డును ఒకటిన్నర నిమిషాలతో భగ్నం చేశాడు.

ఆతని వేగలు :

15 మైళ్లు : 1 గంట 16 నిమిషాల 26.4 సెకండ్లు.

25 కిలోమీటర్లు : 1 గంట 19 నిమిషాల 11.8 సెకండ్లు.

30 కిలోమీటర్లు : 1 గంట 35 నిమిషాల 23.8 సెకండ్లు.

ఆతని క్లబ్ మిత్రుడు ట్రేనిస్లావ్ జంగ్ వర్తయొక్క అద్భుత ప్రదర్శనం, ఎమిల్ కలిగించిన ఆనందాన్ని అధికం చేసింది. ఆ రోజునే 800 మీటర్లు 1 నిమిషం 48.7 సెకండ్లలో ఆతను పరుగెత్తాడు. (మొత్తం 400 మీటర్లు 58 సెకండ్లలో పరుగెత్తాడు) ఆ మరుసటిరోజు 1000 మీటర్లు 2 నిమిషాల 21.2 సెకండ్లలో పరుగెత్తాడు. ఇది ప్రపంచ రికార్డువేళ.

జట్‌వెక్ కాక్, ప్రపంచస్థాయిలో మరొక పరుగు పందెగాడు జెనోస్లో వేకియాలో బయలుదేరేడు.

సుందరమైన బహుమానం

జియప్రదమై 1952 వ సంవత్సరం సమాప్తమవుతుంది.

ఆఖరు నెలలు జట్‌వెక్ కు సంతృప్తికరంగానే ఉన్నాయి. ఒలింపిక్ ఆటలలో మరో యితర ఆటగాడు చూపని సామర్థ్యాన్ని చూపేడు. స్వదేశంలో ప్రపంచ రికార్డులను భగ్నంచేశాడు. సోదర మానవుల గౌరవాన్ని, నిర్మలప్రేమను చూర గొన్నాడు. యువకులకు ఆదర్శంగా తయారయ్యాడు.

ఒలింపిక్ సంవత్సరంలో, జట్‌వెక్ క్రీడాంగంలో తన జీవిత పరమావధిని చేరగలిగాడంటే, మానవునిగా అతడు ప్రపంచ యువకు బృందానికి మాన్యదర్శకు డయ్యావన్నమాట.

ఆటగానిగా, జట్‌వెక్ చేసిన సేవకు బహుమానంగా దేశంలో అత్యున్నత గౌరవమైన “ఆర్డర్ ఆఫ్ ది రిపబ్లిక్”, ప్రభుత్వం, ఆతనికి సమర్పించింది.

ఇంతవరకు యీలాంటి గౌరవం, ఆర్థిక రంగంలో ప్రశంసాపూర్వక సేవ చేసినవారికే బహూకరింపబడినది. ఇప్పుడీ ప్రధానవల్ల, జీవితంలో క్రీడల ప్రముఖ స్థానాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించినదని స్పష్టం.

ప్రజారాజ్యయొక్క అభివృద్ధికి జట్‌వెక్ విషయాలు తోడ్పడతాయని ప్రభుత్వ అభిప్రాయం. ఎమిల్ ప్రదర్శనాలు యువకులకు, వారు అనుసరించవలసిన మార్గాన్ని చూపినవి. కార్మికులలో పనిమీద దృష్టి ఎక్కువైనది.

క్రీడల వైతిక ప్రయోజనాన్ని యీ బహుమానం ప్రకటించింది. వైతిక విషయాలు జీవితంలో ప్రధాన ఫలితాల నొసగునని వేరే చెప్పనక్కర్లేదు.

స్వదేశ ప్రేమ ఎంతటి కార్యసాధనకై నా మార్గదానుక మగునని యీ గౌరవ ప్రదానం రుజువుచేస్తోంది. ఎమిర్, తన శక్తినంతనూ యీ దేశభక్తినుంచే సంపాదించాడు. ఆలాగే ఆత డొక ఆదర్శ సూర్యుడు. ఎమిర్, ఒక జ్యోతివలె అనేక అబ్బుత కార్యసాధనలకు ఇతరులను పురిగొల్పాడు.

పరస్పర ప్రేమకు, సహకారానికి క్రిడ లేవిధంగా తోడ్పడుతాయో, మానవ చరిత్రలో అవి ఎంత ప్రముఖపాత్ర వహించగలవో ఒలింపిక్ ఆటలు రుజువు పరిచాయి.

ఎమిర్ జటోవెక్ మేరథాన్ సింహద్వారం ప్రవేశించి గుఖప్రవహన భవిష్యత్తుయొక్క విఃయాన్ని, నాశనంలేని శాంతిసందేశాన్ని ప్రపంచానికి చాటు తుతోకూడా యిది రుజువుయింది.

ఈ విధంగా జటోవెక్ ఒక సుందరమైన బహుమానాన్ని పొందేడు. తన కొరకు, సదయవృద్ధయైన అందరికొరకు యీ గౌరవాన్ని సంపాదించేడు.

తుదిఘట్టం : 1953 - అజేయుడు

1953 వ సంవత్సరం ఎమిర్ జటోవెక్కు అనుకూలంగా ప్రారంభం కాలేదు. ప్రపంచ రికార్డు పరుగుల పందేలలో పాగ్గానుటకు వీలులేకుండా నోష్టులు బయలుదేరినవి. మామూలుగా నడచుటకుకూడా వీలులేకుండా వచ్చింది. టాన్నింగ్స్ ఆపలేదు చేయించుకోవలసి ఆసుపత్రిలో కొన్నిరోజు లుండిపోవలసి వచ్చింది.

బుఖారెస్టులో జరిగిన యువజనోత్సవానికి వెళ్ళినప్పుడు అందరూ అతనిమీద కనికరపడ్డారు. ఆతిథిమీద ఆశలుమాత్రం పెట్టుకోలేదు. ప్రవీణులు చాలామంది అతనికి భవిష్యత్తు లేదన్నారు. అయినా బుఖారెస్టు సమావేశానికి వెళ్ళుట మాన దలచుకోలేదు. ఎమిర్ స్వయంగా అనేకమంది ఆటగాండ్రను. ఆహ్వానించాడు. వారందరూకూడా శాంతి, స్నేహాలను ఆటగాండ్రు అభిలషిస్తున్నారని రుజువు చేయుటకు వస్తున్నారు.

పోటీదాల్లకు శత్రువు వేడి, ధర్మామీటర్ లో పాదరసంవలె ఎప్పుడూ యింతగా వైక్కులేదు. మొదట సాయంకాలాలే ప్రైయినింగ్ య్యేవాడు, ఎమిర్. కాని ఆ ఖితోష్ణస్థితికి అలవాటయిపోయిన తర్వాత, విశ్రాంతి లే దతనికి. పగలుకూడా ప్రైయినింగ్ య్యేవాడు.

సోవియట్ దూరపు పరుగు పందెగాను కుబ్బునుగూర్చి మొట్ట మొదట వారు కలిసినప్పుడే అచూక్రీవ్, ఎమిర్ తో చెప్పేడు. 5 కిలోమీటర్లు తాను, అచూక్రీవ్, 14 నిమిషాలలోపున పరుగెత్తినప్పుడు, కుబ్బుకు రెండువట్టానం లభించింది. పందెనికి ముందు కుబ్బుతో త్రెయినింగయ్యాడు. కాని ఎమిర్ కు అచూక్రీవ్ అన్నా, కోవాక్స్ అన్నా ఎక్కువ గౌరవం.

తీరా పందెం ప్రారంభమయినప్పుడు, అతనికి వీరిద్దరినూ లేచే ఆత్మత. క్రేష్ కులు యీ పందెం సరించి కుతూహలంతో ఎదురుచూస్తున్నారు. ఎమిర్ అస్వస్థతగా ఉన్నట్టు అంకితే తెలిసింది. 30 సంవత్సరాల వయసు దాటినవాడు ఏమీ సాధించలేదని అందరి అభిప్రాయం.

పందెం ప్రారంభం ఆకస్మాత్తుగా ఉంది. కుబ్బు ఒక్కసారి ముందుకు అతివేగంతో పరుగెత్తేడు. ఎమిర్ మాత్రం, క్రమార్థంగా పథకానుసారం పరుగెత్తే సాగేడు. అప్పుడప్పుడు తన ప్రత్యర్థులు కోవాక్స్, అచూక్రీవ్ ఎక్కడున్నారోనని వెనక్కు తిరిగి చూడేవాడు.

అచూక్రీవ్, కోవాక్స్ మంచితయారీలో లేరు. కుబ్బు త్వరగా అలసిపోతాడనుకున్నాడు, ఎమిర్. కాని కుబ్బు అలసిపోకపోతుంటే కాక తనకు, ఎమిర్ కు ఉన్న తేడాను వృద్ధిచేస్తున్నాడనుకున్నాడు. ఎమిర్, దాడికి రెయారీతున్నాడు. 3 వ కిలోమీటరులో అతనిని కలుసుకొన్నాడు. ఎమిర్ తన ప్రక్కకు వచ్చాడని చూడగానే, వేగం పెంచింది, తేడా చూడటం 30 మీటర్లవరకు తీసుకుపోయాడు. కుబ్బు సామర్థ్యం, వేగం తనవాటితో పోల్చుచూచుకొని, మనసులో ఒక లెక్కవేసికొన్నాడు. ఎమిర్ అతనంత అజేయుడే అయితే, యీ వేగాన్ని నిలుపుకొన్నట్లయితే, అతనిని కలుసుకోలే ననుకున్నాడు ఎమిర్. కోవాక్స్ తనతోనే ఉండి, చివరికొక్క ప్రయత్నంచేసి తన్ను దాటిపోతాడు; తనది 3 వ స్థానం అనుకుంటున్నాడు ఎమిర్.

రెండున్నర ఘట్టా లింకా గమ్యస్థాన మందనగా పరిస్థితి యిది. పందెంలో క్లిష్టమయ్యింది. వచ్చినప్పుడు ఎమిర్ ఏవిధంగా తన పోరాటపుశక్తిని ప్రదర్శిస్తాడో మనందరికీ తెలుసు. చివరకు యితరులకంటే ఎక్కువ త్యాగం చేయాలడు, ఎమిల్. అయితే చేయవలసిందేమిటి? ఆఖరువరకూ నేను ప్రయత్నం చేయకపోతే, కుబ్బును కలుసుకోలేను. కోవాక్స్ నన్నెరుగును. నా ఆఖరుపరుగు అతనికి తెలుసు, దానిని తట్టుకోడానికి తయారయి ఉంటాడు. ఒక్క అవకాశం కనబడుతుంది.

గమ్యస్థానం యింకా 800 మీటర్లు దూరంగానే ఆఖరుపరుగు ప్రారంభించాలి. పందెంలో పరిస్థితులనుబట్టి పథకులను మార్చుటలో ఎమిల్ కున్న ప్రావీణ్యం ఎవరికీ లేదు. అనుకోవడానికి, ఆచరించడానికి నుద్య ఎమిల్ విషయంలో వ్యవధిలేదు. చూడండి; జి. టో. పె. కో మరి లాభంలేదనుకున్నవారు గమనించాలి; 30 వీళ్లు దాటినవారికి పందేలందుకు అనేవారు గమనించాలి!

ఎమిల్ వేగంగా పరుగెత్తుతున్నాడు. కోవాక్స్ అతనితోకూడానే వెదురుతున్నాడు. వారికి, కుబ్బుకు మధ్య దూరం తగ్గిపోతూంది.

కోవాక్స్, జట్‌వెక్ యిద్దరూ ఒక ఘట్టం (400 మీటర్లు) అదేవిధంగా పరుగెత్తారు. అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఇప్పుడు వేగం మరికొంత అధికం చేశాడు, ఎమిల్. కులన్ తన వేగాన్ని నిలుపుకోగలడా? లేదు; ఆతని బలం తగ్గి పోయింది. గమ్యస్థానం కనుపిస్తోంది. ఒక మూరెడు దూరం వెనక్కున్నాడు ఎమిల్. మళ్ళీ వచ్చింది. ఎమిల్ వేగం మరి అధికం చేశాడు; ఇది మూడోసారి, సోవియట్ ప్రత్యర్థిని దాటిపోయాడు. తుపాకులు ప్రేలిస్తే బయలుదేరే శబ్దంలాగ ఆశ్చర్యచకితులైన ప్రేక్షకులనుండి హష్ ధ్వనాలు బయలుదేరాయి.

ఎమిల్ జట్‌వెక్ పందెం గెలిచాడు. ప్రత్యర్థులందరూ యువకులే. వారి మీద విజయం ఆశ్చర్యం కలిగించింది. వారి ప్రయత్నాలను స్త్రీ విజయానికి వారికి ఎక్కువ అవకాశాలున్నాయని అందరూ భావించారు. ఆశించారు. స్త్రీ పరిస్థితులలో తాగడం అవసరమైనప్పుడు, ఆత్మలం అవసరమైనప్పుడు జట్‌వెక్‌తో పోల్చదగినవారు లేరు.

మహా ఆశ్చర్యం: ఈ పందెంలో ఆతను పరుగెత్తిన వేగం యిదివరకెన్నడూ లేదు. బ్రెస్లెన్‌లో 1950 లోని తన రికార్డుతో సమానంగా ఉంది. వేగం: 14 నిమిషాల 08 సెకండ్లు.

ఆతని విజేత స్నేహితులందరూ ఆతని విజయానికి ఆనందించారు. అందులో ఆస్ట్రేలియన్ స్ట్రీ వెన్న ఒకడు. రి వారాలు ప్రయాణం చేసి వచ్చాడు, ఎమిల్‌తో 5 కిలోమీటర్లు పరుగెత్తుదామని. ఈ ఆస్ట్రేలియన్ వీరుడు, 5 మీటర్ల రికార్డు భగ్నం చేయుటకు నిశ్చయించాడు. ఎమిల్ 10 కిలోమీటర్ల పందెంలో పాల్గొంటూంటే, ఆతడు రికార్డుభగ్నంలో నిమగ్నుడయ్యాడు.

ఆతనికి సహాయంచేయుటకు ఎమిల్ అంగీకరించాడు. వారి వేగం కాద్యక్రమం కలసి అమల్యపరిపారు. తన 10 కిలోమీటర్లకు 29 నిమిషాల 10 సెకండ్లయితే, ఆతని 5 కిలోమీటర్లకు 14 నిమిషాల 8 సెకండ్లయిచ్చాడు. “నా వేగం నీవనుసరించు; ఊపిరి లోతుగా పీల్చు; తేలికగా పరుగెత్తు; ఆఖరు ఘట్టంలో నీ శక్తినంతా ఉపయోగించి పరుగెత్తు.”

ఈ ఆస్ట్రేలియన్ యువకుడు ఎమిల్‌కు అతివిధేయుడైన శిష్యుడు సోవియట్ పందెంగాండ్ల ప్రారంభకూర్తవ్వం యీతనికి నచ్చలేదు. “అది సరియైన వేగం; నాతోపే ఉండు” అని ఆతనిని ప్రోత్సహించాడు, ఎమిల్. ఇంక రెండు లాప్‌లు ఉండవగా (800 మీటర్లు), ఆతని నిష్పంపచ్చిన వేగంతో పరుగెత్త నిచ్చాడు. ఈ ప్రయత్నం ఫలించింది. ఆస్ట్రేలియన్ రికార్డు భగ్నమయింది.

అలసిపోయినా, సంతోషంగా స్ట్రీ వెన్న ఆ పచ్చికలో కూర్చుని, ఎమిల్ తన మిగిలిన 5 కిలోమీటర్లు ఎలా పరుగెత్తుతున్నాడో, సమ్మోహితుడై కనిపెట్టి చూస్తున్నాడు. ఎమిల్ గెలిచాడు. కాని యిదివరకున్న అభివృద్ధి ఏమీ కనబరచలేక పోయాడు, ముఖ్యంగా ఉష్ణాధికంవల్ల.

దూరపు పరుగు పందెంలో తన ఆధిక్యతను ఎమిల్ మరొకసారి రుజువుచేశాడు.

బల్గేరియాలో సముద్ర తీరాన కొంత విశ్రాంతి తీసుకొని, ఎమిర్ ప్రేగ్ నగరానికి తిరిగి వచ్చాడు. హంగేరియన్ కోవాక్స్, జటోవెక్తో 5 కిలోమీటర్ల పందెం పరుగెత్తడానికి ప్రేగ్ నగరం వచ్చాడు. ఈమధ్య తనకు కలిగిన అవజ్ఞానికి ప్రతీకారం నిమిత్తం వచ్చాడు. ప్రేగ్లో వేడియంతు వచ్చిన ప్రేక్షకులలో చాలా మంది సంశయాత్ములున్నారు.

పందెం ప్రారంభంలో యిద్దరు ప్రభుత్వాలూ సమాన ఉజ్జీలుగా విజయకాంక్షతో నిశ్చిత మనస్కులై బయలుదేరినట్లు ప్రేక్షకులు భావించారు.

పందెం ఆరంభమందు ఎమిర్, కోవాక్స్ ముందు మోకాలూనినట్టు ఫాట్ గ్రాఫు తీశారు. కోవాక్స్ నోడుతాడు ఊడిపోతున్నట్టు ఎమిర్ కనిపెట్టేడు. పందెపు పరుగులో యిదెంత ప్రమాదంగా పరిణమిస్తుందో తెలుసుకుదా. ఎమిర్ వంగి ఆడని జోడుతాడు గట్టిగా బిగించాడు. ఇద్దరూ సన్నేహంగా నవ్వుకున్నారు. ఆ తర్వాత పోరాటం ప్రారంభమయింది.

కోవాక్స్ సమాజంగా తనదే గేలు పనుకున్నాడు; కాని లొంగిపోయాడు; ఎమిర్ మరల విజయం సంపాదించాడు.

కాని ఎక్కువగా ఉన్న ఆ ప్రేగ్లో వేడియం; ఆత నమకున్న వేళను సంపాదించనీయలేదు. అదే ఎమిర్ కు కష్టమనిపించింది. ఈ సంవత్సరం యిప్పటివరకూ, 10 కిలోమీటర్ల పందెంలో, చాలామంది పరుగుదాల్ల వేళలతో సమానంగా సమర్థించుకోలేకపోయాడు; అమృతప్రదర్శన లేపి యివ్వలేకపోయాడు.

క్లబ్బు ప్రధాన సభ్యులతో యీ విషయం చర్చించాడు. కఠినంగా ప్రయత్నిం గవడం మళ్ళీ ప్రారంభించాడు.

ఆకురాలుకాలం అరనికి సత్సలితాల నిస్తుంది.

నవంబరు 1 వ తేదీ వచ్చింది. ఆ రోజు సాధారణంగా శీతలంగా ఉంటుంది. మంచు కురుస్తూంది. అనేక కార్లు, గుడ్డపుగుళ్ళు, మోటారుసైకిళ్ళు ప్రేగ్ నుంచి స్టారా బోలిస్లావ్ కు పోతున్నాయి. ఆకాశం నిర్మలంగా ఉంది. ఇదే ఆటగాండ్రు ఎక్కువగా కోరేది. ఎక్కువ చలిలేదు. అచ్చశ్రేయయ్యే వేసవిని నూచించే ఎండే ఆకుల వాసనలు, వేడియం అంతా నిండినవి. హుట్ స్కా వేడియం కొరికే చలి గాలులనుండి మరక్షితం చేయబడింది. అనేకవేలమంది ప్రేక్షకులు చేరారు. ప్రాంచి రచయిత యిలాగన్నాడు: “జటోవెక్ పందెంలో పరుగెత్తినప్పుడు, గొల్లవారు, వారి మందలనువదలి కొండలమీదనుంచి దిగి చూడడానికి గుమిగూడుతారు.” అలాగుంది ఆనాటివృత్తం. బోలిస్లావ్ నుంచివచ్చిన ప్రేక్షకుల సమూహాలలో కార్మికులు, విద్యా ర్థులు, నైనికులు, నటులు, చిన్నపిల్లలు అందరికీ ఎమిర్ అంటే ప్రేమే.

15, 20 కిలోమీటర్ల నడకపందెంలో రెండు ప్రపంచరికార్డులను స్థాపించిన జోసెఫ్ డోలేజిల్, కార్యక్రమ ప్రారంభోత్సవం జరిపాడు.

10 కిలోమీటర్ల పందెంలో ఉత్తమవేళను సంపాదించాడని ఎమిర్ ప్రయత్నం ఎప్పుడూ, వాదనలంతటే ఆచరణ అధికంగా ఉంటుంది. ఎమిర్ విషయంలో 1950లో

ఫిన్లాండులోని ఆతనివేళను ఆత నతిక్రమించగల శక్తి లేదన్నా రందరు. కాని యీసారి ప్రదర్శనలో ఎమిల్ ను ఓడించగలిగింది, తానొక్కడే అని స్పష్టమయింది.

మొదటి కిలోమీటరునుంచికూడా ఆనాటి తుర్కు పందెంలాని వేళలకు పోల్చుగినట్టే ఉన్నాయి. ప్రేక్షకుల ప్రశంసల కంతులేను. 7వ కిలోమీటరుతర్వాత ఒక విషాదక్షణం వచ్చింది. ఎంత ప్రయత్నించినా, తన ప్రపంచరికార్డుకు 1 నిమిషం 8 సెకండ్లు వెనకపడిపోయాడు. ఇంత కృషి నిష్ఫలం అని అదరూ భయపడ్డారు. ప్రేక్షకులు కేకలువేశారు. చేతు లెగురేశారు. ఎమిల్ ను ఓడించ ప్రయత్నించిన ప్రత్యర్థులమీద వారికి అమితమైన ఆగ్రహంకలిగింది. ఎమిల్ కు ప్రేక్షకులంటే ఎంతో అభిమానం. వారి ఆస్థులు శిరసావహించాడు. ఇంకా ఎక్కువగా శక్తి నుపయోగించాడు. అలసటను అణచివేశాడు. ఆయాసాన్ని లక్ష్యంచేయలేదు. 9వ కిలోమీటర్లో కూడా 1 నిమిషం 8 సెకండ్లు వెనకపడే ఉన్నాడు. ఆఖరు కిలోమీటర్లో తన యావచ్ఛక్తిని ఉపయోగించాడు. ఆతని ఆశేయమైన మానసిక బలంవల్ల జయంపొందేడు.

పందెం పూర్తి అయింది. డాక్టర్లు ఆతని గుండెను పరీక్షిస్తున్నారు. ప్రేక్షకులు ఆతృతగా ఉన్నారు.

నవంబరు 1, 1958 న ఎమిల్ జటోవెక్ తన ప్రపంచ రికార్డును తానే 1 సెకండులో భగ్గుమొనర్చాడు. ఇది 10 కిలోమీటర్ల పందెం. ఆతని కొత్తరికార్డు వేళ 29 నిమిషాల 1.6 సెకండ్లు.

ఈ పందెంలోనే మధ్య 6 మైళ్ళ ప్రపంచ రికార్డును భగ్గుం చేశాడు. ఈప్రపంచ రికార్డు యిప్పటివరకు యింగ్లీషు పందెగాడు పీరే హార్ట్రెత్తమై ఉంది. ఆతని వేళ 28 నిమిషాల 19.4 సెకండ్లు. ఎమిల్ వేళ 28 నిమిషాల 08.4 సెకండ్లు.

ఆతని అభినందిస్తూ వచ్చిన మొట్టమొదటి టెలిగ్రాం పీరేవద్దనుంచి.

ప్రేక్షకులు మంచి ప్రదర్శనం ప్రిక్షించి సంతోషంతో ఇళ్ళకు మరలినారు.

బైబిల్ కు ప్రయాణం

నవంబరులో సాధించిన ప్రపంచ రికార్డులు జటోవెక్ యొక్క ఉద్దేశమ తయారీని దుజువుపరుస్తున్నాయి. అయినా 1958 శీతాకాలమంతా యిదివరకుకంటే ఎక్కువగా తెలియనింగయ్యాడు. 1954 లో బెర్లిన్ గరంలో జరిగే యూరోపియన్ పండేలకు తరిఫీదవుతున్నాడు. ఈలోపుగా సాబిటోలోలో కొత్తసంవత్సరపు ముందురోజున ఆనువాయితీగా జరిగే పండేలకు రాకలసిందని ఆహ్వానం వచ్చింది. జెకోస్లావాక్ ప్రేడాధికార్లందరూ ఆహ్వానాన్ని అంగీకరించని సలహానిచ్చారు. వారి సలహాను

జట్ పేక్ అంకితంపెట్టాడు. స్వదేశంలోను, విదేశాలలోనూ కూడా యీ వార్త కొంత ఆశ్చర్యం కలిగించింది. అంతదూరాన జరిగే పండలకు జట్ పేక్ సాధారణంగా వెళ్ళే అలవాటు లేదు. దానివల్ల అతని తైయినింగు ఆగిపోతున్నది అని భయం. ఇప్పుడు యీ అపవ్యయం అంకితంపెట్టవల్ల అమెరికా వెళ్ళింది. ఈ సందేహం కొద్ద సమస్యలను రేకెత్తించినది జట్ పేక్ కు తెలుసు. కాని సమస్యలను పరిష్కరించుట, కష్టాలను ఎదుర్కొనుట జట్ పేక్ కు చాలా యిష్టం.

ఈ ప్రయాణాన్ని గూర్చి తెలిసింది మొదట, ఉష్టానికి (అలవాటుపడుటకు) స్వేచ్ఛుర్లు మొదలైన ఉన్న దస్తులను ఎక్కువగా పాడుట ప్రారంభించాడు. అలాగే యింటివద్ద నిప్పువగ్గర కూర్చునేవాడు. ఈవిధంగా తైయినింగు ద్వేష వాడు. పోర్చుగీస్, స్పానిష్ వ్యాపారణ పుస్తకాలు పఠించేవాడు. ఈలాంటి విదేశ స్థలాల దర్శనంద్వారా ఎన్నో విషయాలు నేర్చుకోవడం ఎమిల్ కు సరదా. విమానంలో బ్రస్సెల్సుకు తన స్నేహితునితో డిసెంబరు 28 వ తేదీన బయలు దేరిన తక్షణమంచీ కొద్ద అనుభవాలను ఆనందించుకొనుట ప్రారంభించాడు. బ్రస్సెల్సునుండి జీనివాకుండా లిస్బన్ ను దాటి డాకర్ కు చేరేడు. ఈ క్వేటర్ మీద నుంచి విమానంలో ఎగిరి వెళ్ళేడు దక్షిణభారతపు వింతలను చూస్తూ.

దక్షిణ అమెరికాను ముఖ్యకేంద్రం సాచిపాలా. ఈ “కాఫీ” నగరం యిటీ వలనే 400 వ వార్షికోత్సవం జరుపుకుంది. అక్కడి వార్తాపత్రికలలో ప్రకటితమయిన ముఖ్యసంస్థ జట్ పేక్ రాకనుగూర్చి; వస్తాడా, రాదా? అనే ప్రశ్న. జట్ పేక్ రమోడిసిగోలో విమానంనుండి దిగగానే, పత్రికాప్రతినిధులేకాక, వందలకొలది ప్రేక్షకు లాడునకు స్వాగతమిచ్చి సన్మానించారు. ఇంత అభిమానం తనమీద నున్నదా అని ఎమిల్ ఆశ్చర్యపోయాడు. అతని రాకయం దింత అభిలాష చూపిన బ్రెజీలియన్ పౌరులు ఆతనిని చికితునిచేశారు. క్రీడలంటేనూ, జీవితమంటేనూ యిక్కడ ప్రజలు చూపే వైఖరికి నేర్చుకొని అలవాటుపడ్డాడు. ‘హోటల్ ఎంట్రీ’లో ఆరని కొక గది ప్రత్యేకింపబడింది. అక్కడికి వెళ్ళేసరికి కేబిల్సు, టెలిగ్రాములు కుప్పలుగా వున్నాయి. రిపోర్టర్లు రేడియో విచక్షణలను ప్రారంభించారు. కామేరాల “క్లిక్కు”లు అదేపనిగా వినుబడుతున్నాయి. మైక్రోఫోన్ తిర్వాత మైక్రోఫోన్ అతని నోటివద్దగ ఉంచబడుతున్నాయి.

ఆ సాయంత్రమే మరొక సంఘటన జరిగింది. తైయినింగు లేకుండా ఒక్క రోజైనా గడచుట ఎమిల్ కు యిష్టంలేదు. అదీకాక, పండపు మాగ్గం చూడాలని ఆతని కోరిక. రాత్రి భోజనం అయిన తర్వాత నగరమంతా చీకట్లు కమ్మినప్పుడు అతను ఆస్ట్రీయన్ దేశస్థుడు గ్రూబర్ కలసి వీధులలోకి బయలుదేరారు. వారిని మాచుటకు గుంపులు చేరకుండా, వారిపెంట మోటారు వైకిల్సులూ పోలీసులు బయలు దేరారు. రోడ్లమధ్య “ఆరెంజి” రంగు దీపాలు, పోలీసు కాళ్ళకు మాగ్గం చేసేవి. వాటి వెనుకనే జట్ పేక్ పరుగెత్తేడు. సాయంకాలం తైయినింగువుతాడన్న సంగతి కార్చిచ్చులాగ ఊరంతా ప్రాకింది. వార్తా పత్రికలప్రతినిధులు కాన్ఫలో బయలు

దేరారు. ఈ కార్ల దీపాలుకాంతి ఒకదానినొకటి తాకి వింతరంగు లీనుతున్నాయి. గ్రూర్ వెళ్ళి పడిపోకుండా, ఎమిల్ జాగ్రత్తపడ్డాడు. నెమ్మదిగా వెళ్ళి పందెపు మాడ్గాన్ని చూచుకు పోతుంటే ఇరిగినసందడి అతనికి ఆశ్చర్యం కలిగించింది.

పందెం ప్రారంభానికి ముందు, యిలాంటివే అతని అనుభవాలు. తాటిచెట్ల క్రిందనే అతని ప్రేయినింగు. ఇదే ఎప్పుడూ తన అభిలాష. ట్రాక్ నూట్ లోనే అతని ప్రేయినింగు. అక్కడి మండు ప్రేడలకు అలవాటుపడాలి. పట్టినపట్టు చెల్లాలని చూచే పత్రికావిలేఖర్లు అతనిని వదిలేవారుకారు. సత్రికలలో ఆత నొక మొరుపుతీగ అనీ, అతని శరీరంలో ఏదో ఒక యంత్రం రహస్యంగా గుప్తంచెయ్యబడిందనీ వ్రాయ బడింది. అతని స్నేహం అందరికీ సునాసనలు వెదజల్లాడి నట్టున్నది. పెద్దలు, పిన్నలుకూడా ఆతని సాంగత్యం, సన్నిహితత్వం కోరుతున్నారు. ఈ పండేలకు నిర్వహిస్తూన్న వార్తాసత్రిక యొక్క భాండాగారం అతనిని చకితుని చేసింది.

“ఏగజీటాస్ప్లివా” 29 సంవత్సరాలక్రిందకు యీ పందేన్ని నిర్వహించుట ప్రారంభించింది. అప్పుడు 80 మంది పోటీదేశారు. పాత సంవత్సరపు ఆఖరు ఖజానలో ప్రారంభమై, క్రొత్తసంవత్సరపు మొదటి ఖజానలో ఆఖరగుట యీ పందేనికి గల ఒక వింత ఆర్జితం. ప్రతిసంవత్సరం పోటీదార్లసంఖ్య ఎక్కువవుతూ వచ్చింది. 1935 లో 4636 మంది పోటీదార్లుండిరి. యూరపుమండికూడా పోటీదార్లు వచ్చారు. 1949 లో హిస్ పందెం గెలిచాడు. జుగోస్లావ్ మిహాలావోచ్ దేరికాడ్డు. ఈతడే ఎమిల్ కు అతి ప్రమాదకరమైన ప్రత్యర్థి.

ఇప్పటి కప్పడే ఉస్లేనికి అలవాటు పడిపోయాడు ఎమిల్. అయినా పందెం విషయం యికా సుస్యగానే వున్నది. బ్రెజీలియన్ జాతీయగీతం తర్వాత ప్రారంభం తుపాకీ ప్రేలుడు. ఈ గీతంయొక్క ఆఖరిపాదాలు అనేకసార్లు పాడించుకున్నాడు, ఎమిల్ వాటిని బాగా జ్ఞాపకముంచుకోవడానికి. క్రిందటి సంవత్సరపు ప్రారంభ కార్యక్రమంగూర్చి అడిగి తెలిసికొన్నాడు. ఆసారి పోటీదార్లలో అధికసంఖ్యాకులు ముందుగా బయలుదేరి వెళ్ళారు. అటువంటిప్పుడు ఏంచేస్తారు? మళ్ళీ అందరినీ వెనక్కుపిలిచి ప్రారంభిస్తారా? లేదు. ఏమైనా పందెం ప్రారంభమయినట్టే భావిస్తారు. ఈ సంవత్సరం 2000 మంది పోటీదార్లున్నారు. అటువంటి మంచుకొండను వెనక్కు మరల్చుట కష్టసాధ్యం.

ఇది అతని హృదయాన్ని చలంప జేసింది. సంవత్సరానికి పూర్వం ఆ నగర వీధులలో కోలాహలం చూస్తే, పందెం నెమ్మదిగా జరిగేటట్టు తోచలేదు. పందెం ప్రారంభం రాత్రి 11.45 కి నిర్ణయమయింది.

ప్రారంభోపన్యాస మియవలసిన నగరాధికారి మేయర్ జటోవెక్ తో కరచాలనం చేయవలచాడు. జటోవెక్ అంకరించాడు. కాని త్వరగా 30 వరుసల పోటీదార్లలోనుంచి ప్రారంభపు వరుసలోకి వెళ్ళవలచాడు; ఒకవేళ అనుకున్నకంటే ముందు పందెం ప్రారంభమవుతుందేమోనని. అట్లాఅయితే అతని వేగం ఆతనికి కలిగించే ఉపయోగమేమిటి? ఎమిల్ కి మంచి దూరదృష్టివుంది. మేయర్ ఉపన్య

సిక్రూటేనే, ఎవరో తుపాకి ప్రేల్పేరు. చాలామంది పరుగెత్తేరు, అజే ప్రాచంభపు సంఘా అని. ఎమిల్ సంకయించాడు. థయిస్, (బెజ్జియన్) టైపాలా, (ఫీన్) వెర్నియర్ (ఫ్రెంచి) పరుగు మొదలుపెట్టేరు. అటూ యిటూ చూడేడు. 2000 మంది పరుగెత్తుతూన్నట్టు కనపడింది. ఇంక వేచివుండుట అనవసరం. వారి వెనుక తనూ పరుగెత్తేడు. వారిని కలుసుకో ప్రయత్నించేడు. 500 మీటర్లు వెళ్ళేసరికి, అందరికన్నా ముందున్నాడు.

అదొక విశేషం; సంవత్సరపు ఆఖరు రాత్రి; వైన చుగుచీనే రాకెట ప్రేలుడు; క్రింద కాగితాల తోరణాలు. వివిధజాతుల ప్రత్యేకపు పరిశ్రమల : పర్య ప్రత్యక్షుల నెమరోక్రవడం, ఎమిల్కు చాలా యిష్టం. స్పాలో నందు, ఆష్టోరియాలో బురద, ప్లావకం తెచ్చుకోవాలి. 800 మీటర్లవరకు, పోటీదాల్లా ప్రవీణులు ఆతనితో సరిగా పరుగెత్తేరు. కాని 800 మీటర్లు వెళ్ళేసరికి ఆరినికి దరిదాపున ఎవ్వరూ లేరు. ఏకాంతంగా పరుగెత్తుతున్నాడు.

రోడ్డు ప్రక్కల, కిటికీల దగ్గర, బాల్కనీలమీద, ప్రేక్షకులు చేరేరు. అక్కడ బ్రెజీలియన్లు, అజ్జంటేనియన్లు, ఉరుగుర్లు ఉన్నారు. పండెం చూచుటకు అనేక మైళ్లు నడచినచివర వున్నారు. అందులో ముఖ్యంగా జటోవేక్ పరుగెత్తుతూంటే చూచుటకువచ్చినవారే ఎక్కువ. ఆతని ప్రఖ్యాతి వారినందరినీ అక్కడకు యిడుపుకు వచ్చింది. ఇర్మిలిస్టుల అంచనా ప్రకారం 800,000 మంది ప్రేక్షకులున్నారు. అందరూ జటోవేక్ను హస్తాధ్యక్షులతో పలకరించారు. కొత్త సంవత్సరారంభం. యీ అమృత అనుభవంతో మెలివేసుకొని ప్రేక్షకుల హృదయాల నుప్పొంగ జేసింది. కలకాలం వారు యీ సంఘటనను తమ జీవితంలో గర్వంతో జ్ఞాపక ముంచుకొనే అవకాశం కల్పించిందీ పోటీ.

55 కేడియోట్రేవన్లమంచి రిపోర్టుల పంపేన్ని వర్ణించారు. ఇప్పటికి జరిగిన అన్ని పండేలలోకిదే గొప్పది. కొందరు రిపోర్టు కార్లుమీద జటోవేక్తో కూడా వెళ్ళేరు. ఆతని పరుగును వివరంగా వర్ణించగలుగుటకు.

జటోవేక్ గమ్యస్థానం మొదటచేరాడు. క్రొత్త రికార్డు సాధించాడు. ఆతని వేగ: 20 నిమిషాల 30.4 సెకండ్లు. మిహలోవిచ్ యిదివరకుంటే వేగంగా పరుగెత్తినా జటోవేక్కు 400 మీటర్ల వెనుక ఉన్నాడు. అతని వేగ 21 నిమిషాల 32.7 సెకండ్లు. తర్వాత వచ్చినవారు: రాడ్రిగ్స్ (బ్రెజీల్), థయిస్ (బెజ్జియన్), నిల్స్ (స్వీడన్), మిరాండా (అర్జెంటైనా), ఐనో (జపాన్), టయిపాలా (ఫిన్లండు), కార్పేజో (ఉరుగ్వే), నావాన్ (చిలీ).

ప్రజలు యీ విషయాన్ని ఆనందంతో ఆహ్వానించారు. ఆతడు విశయవీతం అధిష్టించాలి; ఉపన్యసింపాలి; ఇంకా అందరూ గమ్యస్థానం చేరలేదు. చేరిందాకా వేచివుండాలి. పండెం పూర్తికాగానే దుస్తులు మార్చులేక పోవుటచేత జలుబుచేసింది. పెన్సిలివ్ తీసుకొని తరువాతి పండేనికి తయారయ్యాడు.

“ఏగజెటూస్పోవా” పత్రిక 24 పేజీల ప్రత్యేక సంచిను ప్రచురించింది. అందులో 17 పేజీలు యీ పంథానికి సంబంధించినవే. ఇందులో ఎక్కువ పేజీలు జటోవెక్ ప్రశంసలతో నిండినవి. జటోవెక్ అతిథిగా వెళ్ళిన విందులకు కూడా రిపోర్టులు హాజరవుతూ వుండేవారు. ఆసనినిగూర్చి తెలిసికొనుటకు అందరికీ ఆతృతే. ఆసనితోపాటు ఫోటోగ్రాఫ్ లో తమకుకూడా చూచుకొనుటకు ప్రతిపాదనకీ ఆతృతే.

వాతావరణం మారింది. వర్షాలు పడ్డాయి. అయినా యెండ్లలు చల్లబడలేదు. పేసాయి టైడియంలో పందెం ప్రారంభమయ్యేవరకూ వర్షం పడుతూనే ఉంది. ఆ పందెం కృత్రిమకాంతిలో బరుగవలసి వుంది.

ఎమిల్ ప్రత్యర్థులు 3, 5 కిలోమీటర్ల పంథాలో పోటీ చేయవలచారు. అందులో వారికి విజయానికి ఎక్కువ అవకాశాలున్నాయని వారు భావించారు. మొదటిది అష్టంటయిన్ దేశస్తుడు ఫారర్ గెలిచాడు. రెండవది జుగోస్లేవియా దేశస్తుడు మెహ్లావిచ్ గెలిచాడు. వార్షిరూకూడా ఎమిల్ వేళ్లను మించలేడు. ఎమిల్ 10 కిలోమీటర్ల పందెములో పరుగెత్తుతూనే ఉన్నాడు. విజయడయ్యాడు. నేలంతా బురదగా ఉండుటచేత 30 నిమిషాల 3 సెకన్లకంటే తక్కువవేళలో పరుగెత్తే పోయినాడు. కాని ప్రేక్షకులను సంతోషింపచేయుటకు చేయవలసినంతా చేసినాడు. పశ్చిమఃగర్భియంచి వచ్చిన ఎబ్లీన్ రెండవవాడునాడు, అడ్డంపైనానుండి వచ్చిన సుఆరెక్ మూడవవాడుగాను గమ్యస్థానం చేరుకొన్నారు.

ఈ పందెంకూడా జటోవెక్ అయ్యుతనైన విజయంగా పరిణమించింది. బ్రెజీల్ పౌరులందరికీ జటోస్లోవేకియా పేరు యిప్పుడు బాగా తెలిసింది. ఎమిల్, యితర క్రీడల వీరులవలె జనసామాన్యమునకు అంధకారుండా ప్రవర్తించే ప్రవృత్తి కలవాడౌకాడు. ఎవరితోనైనా సంభాషించుటకు అత డివ్యపడును. సామాన్య ప్రజకు దూరముగాతిరిగే ఒక దివ్యవ్యక్తిని అతడు తన్ను భావించడు. తానొక సాధారణ వ్యక్తివనీ, కేవలము పట్టుదలవల్ల, మనోబలమువల్ల తనీ విజయాలను సాధించగలిగినానని అతడు అందరికీ స్పష్టపరుస్తాడు. తన దేశముగూర్చి, తన ప్రజలనుగూర్చిన ప్రశ్నలకు సంతోషముతో జవాబులిస్తూయుంటాడు. యూరప్ పటమునీ, దానిలో జటోవెక్ స్వదేశమును చూపించి పిల్లలు ఆసనికి ఆనందము కలిగించేవారు. ఎప్పటివలెనే విదేశములకు పందెముల సంవర్షంగా వెళ్ళినప్పుడు అచ్చటి ప్రజలనుగూర్చి తెలుసుకొనుటకు అతడు కుతూహలపడేవాడు. ఎప్పటివలెనే యీసారికూడా యీ దేశమునకు పందెముల పోటీలో విజయముకొరకే కాక, ప్రపంచములోని ప్రజలందరిలో పరస్పర మైత్రిని పెంపొందించుటకు రాయబారిగా వెళ్ళినట్లు, అతడు భావించాడు.

ఎమిల్ జిబోవెక్ - పరుగు, శిక్షణపద్ధతులు

ఈ పుస్తకంలో జిబోవెక్ ట్రయనింగు పద్ధతులను అనేకసార్లు చర్చించుట జరిగింది. ఈ ఆఖరు అధ్యాయంలో యీ పద్ధతులు పూర్తిగా పరిశీలించబడినవి. ఇతర పరుగు పంచెగాండ్రు యీ పద్ధతులను అనుసరించవలచుచుంటే, యీ పరిశీలన ఉపయోచపవచ్చును.

అద్భుతమైన ఫలితాలను సంపాదించుటకు జిబోవెక్ పద్ధతులే కేవలం ఫలప్రసం అనుకోరాదు. ఇతర పద్ధతులను ఉపయోగించి అద్భుత ఫలితాలను పొందినవారు లేక పోలేదు. స్వీడన్ వారు “ఫాస్టరెక్” (ఆడుతూ పరుగెత్తుట) పద్ధతిని కనిపెట్టినారు. దానివల్ల అద్భుత ప్రవర్తనలు యివ్వగలిగారు. గుండ్లగోపేష్ యీ పద్ధతికి ఉత్తమ ప్రతినిధి. అత డీనాడు చాలా ప్రపంచ రికార్డులను సాధించాడు. అందులో ముఖ్యమైనవి 5000 మీటర్లు, ఒక మైలు పంచెపు రికార్డులు.

స్వీడిష్, జిబోవెక్ పద్ధతులలో ‘విశ్రాంతి’ పద్ధతి ఉపయోగింప బడుతుంది. ఈ పద్ధతి ప్రకారం కొన్నిదూరాలు, అనేకసార్లు పరుగెత్తుట, తర్వాత విశ్రాంతి.

తక్కువ దూరాలు పరుగెత్తి, వేగం సాధించవచ్చు. ఈ దూరాలు ఎక్కువ సార్లు పరుగెత్తి, ఓర్వగలక తీసి వెంపొందించుకోవచ్చు.

అయితే, స్వీడిష్ పద్ధతీ, జిబోవెక్ పద్ధతీ గల భేదమేమిటి ?

స్వీడిష్ పద్ధతి అడవులలో, మెడని ప్రదేశంలో ఉపయోగిస్తుంది. వేగం, పరుగుదూరం, సద్దకోవచ్చు. ట్రెయినింగులో ఎక్కువగా అలసిపోకూడదు. అలాగయితే పంచెంలో ఫలితం అనుమానమయిపోతుంది.

అడవుల ట్రెయినింగయిపోయిన తర్వాత, పంచెపుమాడ్గంలో అప్పుడప్పుడు పరుగెత్తుతారు.

జిబోవెక్ తన ట్రెయినింగు దూరాలు, ట్రాక్ మీదే పరుగెత్తుతాడు. పల్లె ప్రదేశాలలోను, అడవులలోను పరుగెత్తుతాడు. అతని పద్ధతిలో వేగానికి ప్రాధాన్యం లేదు. 200, 400 మీటర్లు పరుగెత్తుటకు అవసరమైన వేగలను ముందు నిర్ణయించు కుంటాడు. 5000 మీటర్లు 14 నిమిషాల 10 సెకండ్లలో పూర్తిచేయాలంటే, 200 మీటర్లు 34 సెకండ్లలో, 400 మీటర్లు 68 సెకండ్లలో పూర్తిచేయాలి.

ట్రెయినింగులో, వేగానికి ప్రాధాన్యమిచ్చేటట్టుయితే, వేగం లెక్కవేరు. పరుగులసంఖ్య తగ్గుతుంది.

200 మీటర్లు విశ్రాంతిలు వేగపు నడకలతో గడుపుతాడు, ఎమిల్. తరువాత పంచెపువేగాన్ని అనుసరిస్తాడు. విశ్రాంతిలో, నడకవేగాన్ని అవలంబిస్తారు కొందరు. కాని, ఎమిల్ వేగపుపద్ధతినే యిష్టపడతాడు.

ఇంక యీ పద్ధతులలో భేదాలను యీ విధంగా వివరించవచ్చు:

ఫటైల్క్ పద్ధతిలో ట్రేయినింగు మీదకంటే, అసలు పందెమీదనే ఎక్కువ శ్రద్ధ. ట్రేయినింగులో ఎక్కువకన్నీని వినియోగిస్తే అసలు పందేనికి శక్తి తక్కువయి పోతుంది.

జటోవేక్ పద్ధతి దీనికి పూర్తిగా వ్యతిరేకం. ట్రేయినింగులో ఎక్కువశ్రద్ధ చూపిస్తే, అసలు పందెం సులభమవుతుంది. ట్రేయినింగువల్ల మనశక్తి వృద్ధిచెందుతుంది.

ఏ పద్ధతి మంచిదనే విషయం నిష్ణయించుట కష్టం. రెండు పద్ధతులూ మంచి ఫలితాలనిచ్చాయి. ఫటైల్క్ పద్ధతి, అన్నిరకాల ఉత్తమ పందెగాండ్రను స్వీడన్ లో తయారుచేసింది. జెకోస్లావేకియాలో జటోవేక్ పద్ధతికూడా అద్భుతమైన పందెగాండ్రను తయారుచేసింది. అందులో ఒకడు, 1000 మీటర్ల ప్రపంచ రికార్డు సాధకుడు స్టేనిస్లావ్ జంగ్వర్లు. ఇతరదేశాలలో చాలామంది పందెగాండ్రు, ముఖ్యంగా ఎక్కువమంది సోవియట్ వారు, జటోవేక్ పద్ధతినే అవలంబిస్తారు. ఆస్టేరియన్ పెమెన్ది జటోవేక్ పద్ధతి.

రెండుపద్ధతుల లోపాలు, లాభాలు జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలి. ఫటైల్క్ పద్ధతిలో, మెర్టిన్ ప్రదేశంలో ట్రేయినింగుకావాలి. దానివల్ల కార్లకు బాధకలుగదు. ట్రేయినింగు ఎక్కువసేపు చేయవచ్చును. దానిలో లోపం ఏమంటే, పందెగాని మనోబలం కిక్షణిలానికి తీసుకొని వచ్చుటకు వీలులేదు.

జటోవేక్ పద్ధతిలో మనోబలానికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యముంది, ఎక్కువ అవకాశముంది. శరీరం ఆరోగ్యంగా ఉంటే, ట్రేయినింగుకు అలవడితే, ఎంత అలసటనైనా ఓర్వగలదు. జటోవేక్ కు శరీరమీద అపరిమితమైన స్వాధీనం వున్నది. అందుచేతనే ఎంత కఠినమైన పనినైనా శరీరంచేత చేయించగలడు.

జటోవేక్ పద్ధతిలో లోపం : 'ట్రాక్' మీదనే ఎప్పుడూ ట్రేయినింగు. దీని వల్ల కాళ్లు బాధపడతాయి. జటోవేక్ ఎప్పుడూ కీళ్ళనొప్పవలతో బాధపడేవాడు; కండరాలు నొప్పిపెట్టేవి. గట్టినేలమీద ఎక్కువగా పరుగెత్తుటవల్ల కలిగే ప్రమాదాలివి.

అదేవి ప్రదేశం దూరంగా ఉంటే, అక్కడ ట్రేయినింగు అసాధ్యం కదా! ప్రేగ్ పరిసరాల్లోని అటవీ ప్రదేశంలోనే గట్టిగా ఉంటుంది. అందులో ట్రేయినింగు కావడం అసంభవం. ట్రేయినింగు స్థలానికి ఒక గంట, రోజూ, ట్రేయిన్ మీద ప్రయాణం చేయుట సాధారణ కార్మికునికి సాధ్యంకాదు. జటోవేక్ కుకూడా అంతే.

జటోవేక్ ఆడవులలో ట్రేయినింగుతో బాగానే ఉంటుంది. కాళ్లబాధ లుండవు. అతని శక్తికూడా అధికమవుతుంది.

అయితే అతడెందుకలా చేయడు ?

ప్రతిరోజూ తనకున్న పని పూర్తిచేయుటకు కష్టమయిపోతూవున్న సెకండ్లలో 10 భాగాలు పోయినా, యీ పద్ధతి తప్పదు.

సంఘ జీవులం కాబట్టి అనేక విద్యుత్తాలను నిర్వహించవలసి ఉంది. క్రిడలకు జీవితంలో ద్వితీయస్థానం మాత్రమే. ఆ విద్యుత్తాలను నెవ్వేర్చుటకంటే, కొన్ని సెంట్రల్లను ఆదాచేయుట ముఖ్యం కాదు.

జి. టి. ఎ. కె. తన పద్ధతిని ఎలా అమలుజరుపుతాడు ?

జి. టి. ఎ. కె. ప్రవర్తనలన్నిటికీ మూలం, ఆతని ప్రేయినింగు. గాలికాని, వానకాని, మంచుగాని, ఎడగాని, చలిగాని, సంవత్సరం పొడుగునా, ఒక్క రోజైనా మానకుండా, ప్రేయినింగువుతాడు. పల్లెప్రజలకు వెళ్ళిపప్పుడు అడవి ప్రదేశాలలోనే ఆతని ప్రేయినింగు. పొలాల్లో, పాదలలో, రోడ్లమీద పరుగుత్తుతాడు. పట్నంలో ఉంటే - యిప్పుడు ప్రేక్ లోనే స్థినివాసం - ఏ ఋతువులోనైనా సరే 'ట్రాక్' మీదే ప్రేయినింగు. వాతావరణం బాగుండకపోతే, మిలిటరీజోన్లు వేసికుంటాడు. లేకపోతే సేలస్థితినిబట్టి పెన్ని కుజోన్లు, 'స్పీకర్లు'.

సాధారణంగా 5×200 మీటర్లు పరుగుత్తుతాడు; తర్వాత 20×400 మీటర్లు. తర్వాత 5×200 మీటర్లు; అన్ని సందేపువేగంతోనే. కాని, ఋతువులున్నట్టి పరుగుల దూరం మారుతుంటుంది. అలానే వేగంకూడా. శీతకాలంలో వేగం తగ్గుతుంది. 200 మీటర్లు ఎక్కువ వేగంతో పరుగుత్తాడు.

ఒకసారి 400 మీటర్లు దూరాలు 80 సార్లు జి. టి. ఎ. కె. పరుగుత్తుట, నే నొక సారిమాచాడు. ఆ విధంగా 24 కిలోమీటర్లు సందేపు వేగంతో పరుగుత్తేవంటే, అదెంత కఠినమైన కార్యమో ఊహించుకోవాలి. మధ్యను నెమ్మదిగా పరుగుత్తే 200 మీటర్లు కలుపుకుంటే మొత్తదూరం 36 కిలోమీటర్లు. ఒక్క ప్రేయినింగులోనే యింత దూరం. అయితే ప్రతిసారి యిలా చేయడు. నెలకు రెండు మూడు సార్లు మాత్రమే. ఆరేడేమీ 'జిమ్నాస్టిక్స్' చేయడు.

ప్రేయినింగు కాలం విషయమై ఆతనికి అతి సున్నితమైన అభిప్రాయాలున్నాయి. ఆతని ప్రేయినింగుకు ఆతనే జడ్జి.

పందెం కాలంవరకూ ప్రేయినింగువవలడు. కఠినమైన పందెం అయితే, చివరి ఒకటి రెండు రోజులు కొంచెం విశ్రాంతి తీసుకుంటాడు.

పందెంరోజున, ప్రారంభానికి 4, 5 గంటలముందు భోజనం చేస్తాడు. అరయవాలు స్వాధీనంలో ఉండుటకు, 1500 మీటర్లు పరుగుత్తుతాడు. 20, 30 నిమిషాల విశ్రాంతి తీసుకుంటాడు. పందెంముందు నెమ్మదిగా అటూయిటూ వచ్చికమీద పచారుచేస్తాడు.

పందెంలో, అలసట వచ్చినపుడు వేగం అధికంచేయుట ఆతనికొక అలవాటు. ఆతని వేగంలో యంత్రప్రేరేపక శక్తి. దూరాన్నుంచి ప్రేక్షకులకు కనబడక పోవచ్చు. వేగం మారుతూ ఉంటుంది. ఆతని ప్రత్యేకతలు యీ విషయం బాగా చెప్పాలరు.

పందెం అయిపోయిన తర్వాత పచ్చికమీద పచారు చేస్తాడు. అదే సేవదీర్చు కోవడం. ఆ తర్వాత స్నానం చేస్తాడు; వళ్ళంతా బాగా రుద్దుతాడు. మళ్ళీ మరుసటి దినం ప్రేయినింగుకు తయారు.

ఆటల డాక్టర్లు డాక్టర్ మార్నాఫ్, డాక్టర్ స్క్రిమిడ్, ఎమిల్ శారీరక స్థితినిగూర్చి ఇలాగన్నారు : శరీర ఆరోగ్యం బాగుంది. ఆతని ఊపిరితిత్తులు, గుండె కాయ, మూమూలుగా దూరపుపరుగు పరుగెత్తేవారికి ఉండే పైజులోనే ఉన్నాయి. ఆతని అవయవాలలో నరాలు ఒక ప్రత్యేకలక్షణం కలవిగా ఉండవచ్చు. ఎంత ప్రయాస కలిగించే పండ్లలో పాగ్లాన్నా ఆతనికి ఎక్కువ విక్రాంతి అవసరంలేదు.”

‘ప్లైట్’ విషయంచూస్తే ఉత్తరాదివారికున్న అందంలేదు; ప్లైట్ కు మెరుగు పెట్టడం అదనపు ప్రయోజనాన్ని యిస్తుందని ఆతనికి నమ్మకంలేదు. దానివల్ల ఆతని వేగానికి అంతరాయమని ఆతని అభిప్రాయం.

జట్-పెక్ పద్ధతిని అవలంబించే దేవరు ? కాస్త్రువాదులు, యీ పద్ధతి గుఱ్ఱాల త్రెయినింగు కుపయోగిస్తుందన్నారు. ఏమైతేనేం, ప్రత్యేకపు యోగ్యతలేమీ లేకుండా, జట్-పెక్ ఒలింపిక్ విజయాలను సాధించాడు; ప్రపంచ రికార్డులను సాధించాడు.

విజయానికి అనేకమాగ్గా లున్నాయని, అతనే ఒప్పుకుంటాడు. కాని, త్రెయినింగు, తీవ్రమైన త్రెయినింగ్, అంతకూమూలం అంటాడు జట్-పెక్.

విక్రాంతి త్రెయినింగు పద్ధతినిగూర్చి మన నిర్ణయాలు ఏమిటి ?

త్రెయినింగుకు ఎంత దూరపు నేది ప్రధానవిషయం కాదు. ముఖ్యవిషయం, వేగం. నిర్ణయమైన దూరాలు ఎన్నిసార్లు పరుగెత్తుటేది, ఒక విషయం. తర్వాత, విక్రాంతియొక్క స్వభావం. ఒక స్పింటరు, 100 మీటర్లు త్రెయినింగు దూరంగా నిర్ణయించుకోవచ్చు. 2, 3 సార్లు ఆ దూరం పరుగెత్తుతాడు: అతివేగంతో పరుగెత్తుతాడు.

బహుదూరపు పరుగు పండ్లగాడు 100 మీటర్లు కొంచెం నెమ్మదిగా పరుగెత్తుతాడు. కాని 20-100 సార్లు పరుగెత్తుతాడు.

ప్రపంచ రికార్డులకొరకు త్రెయినింగయ్యేవా రెవ్వరూ జట్-పెక్ పద్ధతి నవలంబించకూడదు. కాని ఆతని పట్టుదల, త్రెయినింగంటే ఆసక్తి అలవరచుకోవాలి. దానినుండే అనేకవిషయాలు నేర్చుకోవచ్చు.

నిద్ర : 7-9 ఘంటలు నిద్రపోవాలి. పండ్లముందు 10 ఘంటలు నిద్రపోవాలి. జట్-పెక్ రాత్రి 9-10 గంటల మధ్య నిద్రపోతాడు; ప్రాస్తన్న 5, 6 కు మధ్య లేస్తాడు.

భోజనం : జట్-పెక్ అన్ని వస్తువులు తింటాడు; ముఖ్యంగా పళ్లు, తీపి వస్తువులు, నిమ్మరసం ఆతనికి ఎక్కువ యిస్తుం. అప్పుడప్పుడు భోజనంతో ‘బీరు’ తీసుకుంటాడు.

పని : జట్-పెక్ తన పనిని 7 గంటలకు ప్రారంభిస్తాడు. 8-9 గంటలు పని చేస్తాడు. ‘డ్యూటీ’లో లేనప్పుడు ఉదయం, మధ్యాహ్నం, సాయంత్రం త్రెయినింగవుతాడు. పొగ, త్రాగుడు అసలు నిషేధం.

పని లేనప్పుడు, ఏమిల్ చదువుతాడు. సాయంత్రాలు అతను, దానా థియేటర్ కి లేకపోతే సంత కచ్చేరికి పోతాడు. రోజులో కొంతకాలం తనకు, వచ్చే ఉద్యోగాలకు జవాబులు వ్రాస్తూ కాలగడుపుతాడు. క్రొత్త భాషలను నేర్చుకుంటూ ఉంటాడు. ప్రపంచ పరిస్థితులను గూర్చి చర్చిస్తుంటాడు.

ఈ విషయంలో యువకులు : జిటో పెక్ ను ఆదర్శంగా పెట్టుకోవచ్చు. శాస్త్ర అభివృద్ధితో పాటు, మానసిక అభివృద్ధి కూడా అవసరం. అప్పుడే మానవుడు సక్రమంగా అవభివృద్ధి గాంచగలడు.

ప్రపంచ రికార్డుకు జిటో పెక్ వేసినబాట

సం. వ. 800మీ. 1000మీ. 1500మీ. 2000మీ. 3000మీ. 5000మీ. 10,000మీ.

1941	19		4 : 20.8					
1942	20	2 : 35.8	4 : 18.9	9 : 12.2	16 : 25			
1943	21	1 : 58.7	2 : 35.8	4 : 01.6	8 : 56	15 : 26.6		
1944	22	1 : 59.8	2 : 37.5	3 : 59.5	5 : 33.4	8 : 34	14 : 55	
1945	23		2 : 34.6	4 : 01.4	5 : 38.6	8 : 33.4	14 : 50.8	
1946	24		2 : 37.5	3 : 57.6	5 : 30.4	8 : 21	14 : 25.8	
1947	25		2 : 33.8	3 : 52.8	5 : 20.5	8 : 08.1	14 : 08.2	
1948	26					8 : 07.8	14 : 10	29 : 37
1949	27		3 : 57			8 : 19.2	14 : 10.2	29 : 21.2
1950	28					8 : 16	14 : 03	29 : 02.6

3000మీ. 5000మీ. 10,000మీ. 15,000మీ. 10 మైళ్లు 20 మై. 1 గంట

1951	29	8 : 17.6	14 : 11	29 : 29.9	44 : 44.6	48 : 12	59 : 51.8	20,052మీ
1952	30		14 : 06.4	29 : 17				
1953	31		14 : 03	29 : 01.6				

		15 మైళ్లు	25,000 మీ.	30,000 మీ.	మేరథాన్			
1952	30	1 : 16 : 26.4	1 : 19 : 11.8	1 : 35 : 23.8	2 : 23 : 03.2			

6 మైళ్లు

1953	31		28 : 08.4					
------	----	--	-----------	--	--	--	--	--

అంకెలనుబట్టి జటో పెక్

(ప్రపంచ రికార్డులలో పరుగులమధ్య వేళలు)

కిలోమీటర్లు	10,000 మీ.				20,000 మీ. 1 గంట పరుగు		30,000 మీ.	వేగదూరం
	11.6	22.10	4.8	1.11	15.9	29.9	26.10	27.7
	1949	1949	1950	1953	1951	1951	1952	1952
1.	2:54.5	2:55	2:58	2:52.8	3:04.7	2:58	3:07	
2.	5:49	5:50.9	5:51.8	5:48.6	6:13.2	5:55	6:19	
3.	8:43	8:45	8:46	8:43.8	9:21.2	8:56.2	9:27.4	
4.	11:40.7	11:42	11:41.5	11:39.6	12:28.6	11:56.4	12:35.4	
5.	14:39.5	14:38	14:37	14:34.6	15:35.6	14:57.4	15:48	16:02
6.	17:39	17:36	17:31	17:28.6	18:43	17:57.4	18:58.6	
7.	20:37	20:33.5	20:22.5	20:24	21:48	20:56	22:08.4	
8.	23:37	23:33	23:20	23:19.6	24:52.8	23:55	25:21	
9.	26:36	26:30.5	26:15	26:16.8	27:59.6	26:53.2	28:38	
6 మైళ్లు	28:08.4							
10.	29:28.2	29:21.2	29:02.6	29:01.6	31:05.6	29:53.4	1:43.6	32:11
11.					34:07.8	32:51.8	34:54	
12.					37:08.8	35:51	38.8.06	
13.					40:09.4	38:51.8	41:17.8	
14.					43:12.8	41:51.8	44:26.4	
15.					46:14	44:54.6	47:35	47:59
16.					49:17	47:56	50:42.2	
10 మైళ్లు						48:12		
17.					52:18.2	50:56.2	53:46.8	

క్రమసంఖ్య	10,000 మీ.	20,000 మీ. 1 గంట వరకు	20,000 మీ.	మొత్తం
18.		55:20.6 53:58	56 54.8	
19.		58:28.6 57:00	1:00:05.4	
19,558 మీ.	ఒక గంట			
20.	1:01:16	59:51.8 1:03:15.2		2:04:27
20,052 మీ.		ఒక గంట		
21.			1:06:24.4	
22.			1:09:35.4	
23.			1:12:46.6	
24.			1:15:59.2	
15 మైళ్లు			1:16:16.4	
25.			1:19:11.8	1:21:30
26.			1:22:23.6	
27.			1:25:37.8	
28.			1:28:53.2	
29.			1:32:11.2	
30.			1:35:23.8	1:38:42
35.				1:56:50
40.				2:15:10
42,195				2:23:03.2

